PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, SREDA, 8. APRILA 1981
LETO XXIII • ŠT. 81 • CENA 6 DINARJEV

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 5. OKTOBRA 1934 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK JAK KOPRIVC
ODGOVORNI UREDNIK BORIS DOLNIČAR

CK ZKJ o dogodkih na Kosovu

Centralni komite je odobril sprejete ukrepe v SAP Kosovo

BEOGRAD, 7. aprila (Tanjug) – V Beogradu je bila danes osemnajsta seja centralnega komiteja zveze komunistov Jugoslavije.

Na seji so obravnavali poročilo o aktualnih dogodkih v socialistični avtonomni pokrajini Kosovo in ukrepih, ki so jih sprejeli na osnovi stališč in sklepov predsedstva centralnega komiteja ZKJ, predsedstva SFRJ in najvišjih organov SR Srbije in SAP Kosovo.

Centralni komite je sprejel poročilo in odobril sprejete ukrepe.

Manjša proizvodnja zahteva odločne ukrepe

Delegati slovenske skupščine so kritično ocenili izvajanje gospodarske politike – Podpora predlaganim ukrepom izvršnega sveta

LJUBLJANA, 7. aprila – Letošnja gospodarska gibanja so izrazito neugodna, so danes ocenili delegati vseh treh zborov slovenske skupščine. Vendar pa zato še ni potrebno spreminjati resolucije o družbenoekonomskem razvoju. Pač pa je treba veliko resneje in odgovorneje začeti izvajati gospodarsko politiko, za katero smo se dogovorili v planskih dokumentih. Pri tem so soglasno podprli ukrepe, ki jih je predlagal republiški izvršni svet, da bi premostili zdajšnje gospodarske težave.

Uvodno poročilo o letošnjih gospodarskih gibanjih je v imenu izvršnega sveta prebral podpredsednik Jože Florjančič. Povedal je, da je bila industrijska proizvodnja v prvih treh mesecih za 0,7 odstotka manjša kot v istem obdobju lani, izvozne obveznosti pa smo izpolnili le 84,8-odstotno. Gospodarstvu je pošla sapa, ker mu predvsem primanjkuje surovin in reprodukcijskih materialov, tare pa ga tudi ples nekontroliranih podražitev, iz dneva v dan spreminjajočih se predpisov itd. Sicer pa so gospodarski rezultati v marcu že nekoliko ugodnejši (referat Jožeta Florjančiča objavljamo na 6. strani).

Večina delegatov je menila, da izvajanje gospodarske politike ne bi smeli prepustiti samo ekonomskim mehanizmom, ampak da zdajšnji gospodarski položaj terja širše ukrepanje, pri čemer bo treba bolj kot doslej angažirati družbenopolitične organizacije.

Zbor združenega dela in zbor občin sta danes razpravljala tudi o težavah v preskrbi z umetnimi gnojili in poslušala oceno priprav na letošnjo spomladansko setev. Zaradi pomanjkanja umetnih gnojil se letos kaj lahko zgodi, da bo pridelek manjši kot bi lahko bil.

Letos spomladi bomo v Sloveniji posejali in posadili skoraj 180 tisoč hektarov njiv, kar je približno 10 tisoč hektarov več kot lani, predvsem naj bi posejali več koruze in sladkorne pese. Prav setvi sladkorne pese je v setvenih načrtih letos posvečeno največ pozornosti. (O delu skupščine poročamo na 7. strani).

TEMA DNEVA

Gospodarski položaj zaostruje odgovornost

V začetku letošnjega leta smo slabo gospodarili. Industrijska proizvodnja je bila v prvih treh mesecih celo manjša kot v istem obdobju lani. Izgube so se povečale, izvoz pa ni bil tolikšen, kot smo se dogovorili. Ob tem so cene poskočile kot še nikoli doslej. Gospodarstvu primanjkuje surovin in reprodukcijskih materialov. Zaradi tega se trgajo reprodukcijske verige in prišlo je do pretiranega zastoja v investicijski dejavnosti.

Kot so danes ugotavljali delegati slovenske skupščine, smo za večji del tega krivi sami. Krivi, ker še vedno gradimo tovarne, ki niso v skladu z nameravano preusmeritvijo slovenskega gospodarstva. Še vedno se zapiramo v občinske, regijske in republiške meje in tako onemogočamo delovanje enotnega jugoslovanskega trga. V mnogih delovnih organizacijah neodgovorno dražijo izdelke in storitve, s tem pa rušijo stabilizacijske napore. V gospodarstvu je še vedno veliko izsiljevanja, barantanja z devizami itd.

Očitno je, da položaj terja širše ukrepanje in da gospodarske politike ne moremo voditi samo z ekonomskimi instrumenti. Za takšne in podobne nepravilnosti namreč niso krive samo objektivne ekonomske zakonitosti, ampak predvsem ljudje. Zato bo treba še bolj kot doslej zaostriti odgovornost. Vendar ne le z besedami, kot to preradi delamo, temveč s konkretnimi ukrepi, četudi morda bolečimi.

BORIS JEŽ

Iran zavrnil predloge islamske mirovne misije

Obrambni svet iranske republike je ponovno preučil predloge islamske mirovne misije – Homeinijeva podpora Bani Sadru v sporu z islamsko stranko

TEHERAN, BAGDAD, 7. aprila – Iran je zavrnil nove predloge islamske mirovne misije in vztrajal pri pogojih za konec vojne z Irakom, ki traja že šest mesecev in pol. Po radiu Teheran je predsednik Bani Sadr sinoči po sestanku vrhovnega obrambnega sveta Islamske republike Iran, ki je obravnaval najnovejše predloge islamske mirovne misije, izjavil, da so »predlogi po mnenju iranskih oblasti nejasni«.

Bani Sadr je povedal, da novi predlogi misije predvidevajo prekinitev ognja in proučitev obmejnega problema, temu pa naj bi sledil iraški umik na meje, ki bi jih določili v skladu z izsledki te raziskave, in naposled ustanovitev sodišča, ki naj bi sprožilo preiskavo o agresiji. Predsednik Bani Sadr je podčrtal, da sta državi že določili svoje meje in o tem leta 1975 sklenili alžirski sporazum. Prekinitev ognja in iraški umik sta »nerazdružljiva« in se morata zgoditi hkrati. Kar zadeva ustanovitev sodišča, je Bani Sadr pritrdil, da bi moralo sodišče »identificirati agresorja« in proučiti posledice agresije. »To je iranski odgovor na predloge mirovne misije,« je na konec dejal iranski predsednik Bani Sadr, ki je včeraj dobil dovoljenje verskega vodje Homeinija za iranski odgovor na najnovejše predloge islamske misije. S Homeinijem sta se pogovarjala tudi o razmerah na bojišču, kjer se boji nadaljujejo z enako silovitostjo.

● TEHERAN, 7. aprila (Tanjug) – Iranski predsednik Bani Sadr je danes imenoval ajatolo Šahbodina Ešrakija za svojega predstavnika v tričlanski komisiji, ki naj bi po Homeinijevem ukazu razrešila spor med vadajočo islamsko republikansko stranko in predsednikom Bani Sadrom. Ešraki je Homeinijev zet in odkrito podpira predsednika republike.

Po Homeinijevem ukazu bodo sklepi te komisije dokončni. Ajatolo Homeinija v komisiji predstavlja notranji minister, predstavnik vladajoče stranke pa je poslanec mesta Koma. Sklepajo, da je Bani Sadr vsaj začasno dobil bitko, ki utegne biti odločilna pri sklepanju miru z Irakom.

● TEHERAN, 7. aprila (Reuter) – Glavnega urednika enega vodilnih teheranskih listov »Mizana« Rezo Sadra so prijeli in ga obtožili klevetanja, ogrožanja državne varnosti in objavljanja potvorjenih vesti. Kot piše list »Mizana«, ki podpira politiko bivšega iranskega premiera Mehdija Bazargana, so bili neposreden povod za aretacijo komentarji Reze Sadra. Sadr, ki je bil član nekdanjega iranskega revolucionarnega sveta in minister za trgovino v Bazarganovi vladi, je vodil list od ustanovitve pred šestimi meseci.

Indira Gandhi ustanavlja »gibanje«?

Predsednica indijske vlade hoče »mir, enotnost in disciplino« v državi

NEW DELHI, 7. aprila (Tanjug) – Predsednica indijske vlade Indira Gandhi se je danes v parlamentu izrekla za ustanovitev »nacionalnega gibanja«, ki se bo zavzemalo za enotnost in nacionalno celovitost. Hkrati je opozorila na nevarnost vedno pogostejših demonstracij in agitacij, ki dobivajo vse bolj nasilen značaj.

Ko je odprla dvodnevni seminar o »nacionalni integraciji« je Indira Gandhi izjavila, da lahko država napreduje samo pod pogojem, da zagotovi »mir, enotnost in disciplino«.

Ta Indirin poziv je sledil včerajšnjim spopadom med kmeti in policijo v Belgaunu (država Karnataka), v katerem je bilo 10 mrtvih in več sto ranjenih ali poškodovanih.

OCENA POLOŽAJA NA KOSOVU – Na ponedeljkovi seji pokrajinskega komiteja Zveze komunistov Kosova so ocenili sedanji varnostno-politični položaj v pokrajini. Pokrajinski komite je na osnovi ocen sprejel sklepe in naloge, kako čimprej normalizirati položaj na Kosovu in usmeritve za odločno borbo proti nacionalizmu in iredentizmu. Na sliki: udeleženci seje med govorom predsednika PK ZK Kosovo Mahmuta Bakallija. (Telefoto: Tanjug)

Naloge v gospodarskih stikih s tujino

Seja predsedstva CK ZKJ – Uvodni besedi V. Djuranovića in D. Dragosavca

BEOGRAD, 7. aprila (Tanjug) – Danes je bila v Beogradu seja predsedstva CK ZKJ. Udeležili so se je tudi najvišji funkcionarji federacije. Predsedstvo je razpravljalo o izpolnjevanju nalog v gospodarskih odnosih s tujino lani in v začetku tega leta ter o družbenih akcijah in ukrepih, ki se jih morajo lotiti organi in organizacije v federaciji v prid hitrejšemu urejanju aktualnih gospodarskih vprašanj. Uvodni besedi sta imela Veselin Djuranović in Dušan Dragosavac.

Predsedstvo je določilo merila za izbor slušateljev enoletnega tečaja politične šole ZKJ »Josip Broz Tito« v Kumrovcu za šolsko leto 1981/82.

Na seji so obravnavali še druga vprašanja v zvezi z rednim delom predsedstva.

Manjša poraba elektrike

Sorazmerno ugoden hidrološki položaj, vendar zaradi visoke vode še manj kilovatov iz Djerdapa – Pičle zaloge premoga in goriva za termoelektrarne

OD NAŠE DOPISNICE

BEOGRAD, 7. aprila – Ker je postalo topleje, se je tudi elektroenergetski položaj izboljšal, saj se je poraba elektrike v marcu zmanjšala. Ob delavnikih smo porabili približno 156 milijonov kilovatnih ur na dan, zato lahko sklepamo, da na manjšo porabo elektrike vseeno vpliva tudi zmanjšana gospodarska dejavnost.

Kot je bilo danes rečeno v izvršnem odboru Jugela, se pretok rek le ni tako zelo povečal, kot smo pričakovali. Vseeno pa zadošča za visoko proizvodnjo vodnih elektrarn. Tako so proizvajale vodne elektrarne v marcu na dan približno 85 milijonov kilovatnih ur (približno za 12 milijonov kilovatnih ur nad načrtom), medtem ko se je stanje v zajezitvah izboljšalo ta mesec s 1860 na 2400 milijonov kWh. To pa je še vedno približno za 100 milijonov kWh manj, kot smo pričakovali, kar pomeni, da smo komaj dosegli stanje iz prejšnjega leta. Povedati bi veljalo tudi to, da je bilo nekatere reke, poleg tega, da so poplavljale, zaradi velikega pretoka težko izkoriščati, kar velja zlasti za vodne elektrarne Djerdap, Bajina Bašta, Zvornik in Mavrovo. Trenutno je voda visoka samo na Djerdapu, zato približno 300 megavatov še vedno stoji.

Povprečna dnevna proizvodnja termoelektrarn na premog je znašala v marcu 68 milijonov kWh (načrtovali smo 75), termoelektrarn na tekoča goriva pa približno 12 milijonov namesto predvidenih 16 milijonov kWh. Zadnje dni je proizvodnja termoelektrarn na tekoča goriva še bolj padla, približno na 4 milijone kWh na dan. Čeprav se je zaradi boljšega elektroenergetskega položaja v marcu v termocentralah že lahko začel letni remont, na gorivo ne smemo pozabiti. Čez zimo je namreč skopnelo kar 2 milijona ton premoga, tako da ga je zdaj na zalogi le še kakega 1,3 milijona ton. Zaloge tekočega goriva so tudi izredno majhne, le 4 tisoč ton jih je.

Tudi če ocenjujemo stanje proizvodnih in prenosnih zmogljivosti, lahko rečemo, da je nasploh dobro, pri čemer velja pripomniti, da se je precej izboljšalo stanje na visokonapetostnem omrežju, ker smo v začetku marca sklenili 220-kilovoltni prstan Split–Reka–Divača, ki je pozimi odpovedal.

Skratka, obeti za prihodnje mesece niso slabi in predvsem bi lahko pričakovali manjšo porabo energije, kot smo načrtovali. Proizvodnja električne energije bo, poleg hidroloških razmer, odvisna predvsem od redne preskrbe z gorivom.

BOJANA JAGER

Usmeritve za boj proti nacionalističnim silam

Pokrajinski komite ZK Kosova sprejel sklepe ob sedanjem varnostno-političnem položaju v pokrajini

PRIŠTINA, BEOGRAD, 7. aprila (Tanjug) – Pokrajinski komite Zveze komunistov Kosova je sinoči razpravljal o demonstracijah sovražnih sil v tej pokrajini in sprejel sklepe, v katerih so opredeljene naloge komunistov za normalizacijo sedanjega stanja in preprečevanje dejavnosti nacionalističnih sil.

Te sklepe so sprejeli na podlagi celovite ocene stanja, ki jo je podal predsednik pokrajinskega komiteja ZK Kosovo Mahmut Bakalli (njegov govor smo objavili v včerajšnji številki) in 21 razpravljalcev.

Pokrajinski komite ZK Kosova je ocenil, da so demonstracije in sovražne akcije v Prištini in nekaterih drugih krajih Kosova kontrarevolucionarnega značaja in sestavni del organiziranega delovanja notranjega in zunanjega sovražnika na liniji albanskega nacionalizma in iredentizma.

V vseh kosovskih kolektivih delajo s polno zmogljivostjo. Le ponekod je proizvodnja deloma zastala, ker v prejšnjih dneh zaradi izrednih ukrepov in omejenega gibanja, vsi delavci niso mogli priti na delovno mesto. Tudi ta ovira je zdaj odpravljena.

V skoraj vseh kosovskih kolektivih, krajevnih skupnostih, šolah, fakultetah in drugih organizacijah ter skupnostih delajo očitno bolj zagnano, hkrati pa potekajo sestanki, na katerih delovne ljudi, mladino in občane podrobno seznanjajo z ozadjem odkritega grobega sovražnikovega napada na celovitost SAP Kosova in naše samoupravne skupnosti v celoti.

Po sinočnji seji pokrajinskega komiteja ZK Kosova se je že danes začela široka družbenopolitična akcija za popolno razkrinkanje sovražnika in idejnopolitično obračunavanje z organizatorji in udeleženci sovražne dejavnosti.

(Sklepe pokrajinskega komiteja Zveze komunistov Kosova in razpravo s seje objavljamo na 3. strani.)

Ključni pomen Zahleja

Ob novem izbruhu sovražnosti v Libanonu – Haig za izraelski poseg v medarabske odnose? – Kritičen položaj pri Zahleju v dolini Bekaa

BEJRUT, 7. aprila (Tanjug) – V Bejrutu in Zahleju se boji danes nadaljujejo, četudi so nekoliko manjših razsežnosti, hkrati pa so sprožili vrsto arabskih in mednarodnih pobud, da bi preprečili prelivanje krvi v Libanonu.

V Bejrutu danes pričakujejo namestnika sirskega premiera in zunanjega ministra Abdelhalima Hadama, pa tudi posebnega odposlanca francoskega predsednika Giscarda d'Estainga. V Libanon naj bi danes pripotoval tudi pomočnik generalnega sekretarja ZN Brian Urquahart. Njegov obisk so napovedali, preden so 2. aprila izbruhnili spopadi med libanonskimi desničarskimi silami in sirskimi mirovnimi enotami.

Podpora Washingtona libanonskim kristjanom, ki jo je včeraj v Jeruzalemu izrekel ameriški državni sekretar Alexander Haig, je sprožila ostro reakcijo Sirije in vznemirila libanonske muslimane, levičarje in Palestince. Ker je Haig govoril o ameriških stališčih do Libanona sredi Izraela, libanonski levičarski tisk danes sklepa, da so Američani in Izraelci sklenili dogovor v zvezi s krizo. Enako so si Haigovo izjavo razlagali tudi na skupnem sestanku vodstev levičarskega nacionalnega gibanja in palestinske osvobodilne organizacije (PLO).

Med tem je Sirija objavila, da kakih 50 kilometrov vzhodno od Bejruta. Desničarska stranka je zavrnila sirske pogoje za prekinitev ognja pri Zahleju in je to sinoči sporočila predsedniku republike Eliasu Sarkisu. Danes tudi zatrjujejo, da je poveljstvo libanonske redne armade zavrnilo predlog Sirije, naj bi armadne enote razporedili v Zahleju pod pogojem, da bodo pod poveljstvom arabskih mirovnih sil. Armadno poveljstvo sodi, da bi to »demoraliziralo vojsko«.

Sirski predsednik Hafez el Asad je seznanil delegacijo libanonske islamske koalicije s sirskimi stališči. Predsednik Asad je dejal, da Sirija ločuje krizo v Zahleju od drugih kriznih področij v Libanonu, ker sodi, da gre za neposredno ogrožanje državne varnosti Sirije. Gre za poskus, da bi pri Zahleju presekali glavno avto cesto Damask–Bejrut in da bi obkolili sirske enote, v kar Damask ne bo nikoli privolil, je rekel Asad.

Sirske enote so med tem zasedle strateški grič Al Homar nad mestom in utrdile svoje položaje okrog Zahleja.

● AMAN, 7. aprila – Ameriški državni sekretar Alexander Haig je danes odpotoval iz Jordanije v Saudsko Arabijo in vse kaže, da se mu ni posrečilo najti skupnega jezika z jordanskim kraljem Huseinom. Kot poroča Reuter, ki posreduje vest uradne jordanske agencije, je Husein v pogovoru s Haigom znova grajal campdavidske sporazume in poudaril, da sta izraelski umik z zasedenih ozemelj in iz Jeruzalema ter rešitev palestinskega problema nujna pogoja za rešitev bližnjevzhodnega zapleta. Dejal je tudi, da mir na Bližnjem vzhodu ne bi smel biti odvisen od kosanja velesil v tem območju.

ne bo dovolila nikakršnega kompromisa, kar zadeva položaj v Zahleju, mestu v dolini Bekaa,

Končane vojaške vaje Sojuz 81

Štabi in enote, ki so na njih sodelovali, so se vrnili v svoje garnizije

VARŠAVA, 7. aprila – Skupne vojaške vaje »Sojuz 81«, v katerih so sodelovale oborožene sile držav članic varšavskega sporazuma, so se danes končale, je sporočila poljska časopisna agencija PAP.

Vaje, ki so se začele 17. marca, so potekale na ozemlju Poljske, NDR, ZSSR in Češkoslovaške. Vajam je poveljeval sovjetski maršal Viktor Kulikov, vrhovni poveljnik združenih oboroženih sil držav varšavske zveze. Kot opazovalci so se jih udeležili poljski premier general Wojciech Jeruzelski in obrambna ministra NDR in Češkoslovaške general Heinz Hoffmann in general Martin Dzur. Po poročilu PAP so cilj vaj v celoti dosegli.

Štabi in enote, ki so se udeležili manevrov, so se vrnili v svoje garnizije, kjer so sicer stacionirani.

»Tukaj, sredi Evrope«

Leonid Brežnjev na 16. kongresu KPČ znova obrazložil svoj predlog moratorija za postavitev jedrskega orožja – Štrougal predvsem o gospodarstvu

PRAGA, 7. aprila (Tanjug) – Generalni sekretar CK KPSZ Leonid Brežnjev je danes ponovno predlagal zahodnim državam, naj nehajo postavljati nove in zamenjavati sedanje jedrske rakete s srednjim dometom v Evropi. Brežnjev je dodal, da bi ta moratorij lahko veljal vse dotlej, dokler ne bi Vzhod in Zahod dosegla trajnega sporazuma o omejitvi ali skrčenju jedrskega orožja.

Poleg govora Leonida J. Brežnjeva in referata, ki ga je imel češkoslovaški premier Lubomir Štrougal, poteka drugi dan 16. kongresa KP Češkoslovaške v znamenju razprav delegatov in posameznih članov partijskega vodstva. Kot zadnji so napovedani govori voditeljev partijskih delegacij treh sosednih socialističnih držav – Poljske, NDR in Madžarske.

Član predsedstva CK KPČ in premier Štrougal je v svojem referatu razložil predloge smernic za bodoči gospodarski in socialni razvoj države. Referat preveva zadovoljstvo s tistim, kar so dosegli med dvema partijskima kongresoma, vsebuje pa tudi kritične pripombe k dosedanjemu ravnanju, posebej v gospodarstvu. (Več o tem berite na 5. strani v posebnem dopisu poročevalca RTV Ljubljana, Janeza Staniča za Delo.)

Predlog, ki ga je Brežnjev v podobni obliki dal že na 26. kongresu KPSZ, je voditelj sovjetske partije in države obrazložil v svojem govoru danes dopoldne. Njegov predlog je mogoče imeti za najpomembnejši del govora, kar je poudaril tudi sam Brežnjev, rekoč, da ga je želel podčrtati »prav tukaj, v središču Evrope«.

Po njegovem mnenju bi s tem pomagali ustvariti ugodnejše ozračje za pogajanja, uresničitev predloga pa ne bi ogrozila niti varnosti Vzhoda niti varnosti Zahoda. Brežnjev je zanikal, da bi bila trenutna premoč na strani držav varšavskega sporazuma.

● S svojim predlogom ima Sovjetska zveza v mislih ureditev najbolj aktualnih in najpomembnejših vprašanj za utrditev miru. »Zainteresiranim stranem predlagamo delovna in konstruktivna pogajanja o teh vprašanjih, na vsaki ravni in brez kakršnihkoli poprejšnjih pogojev,« je rekel Brežnjev in dodal, da bi bila Sovjetska zveza pripravljena proučiti tudi druge razumne predloge, če bi jih kdo sprožil.

Po njegovih besedah skušajo Sovjetski zvezi vsiliti poprejšnje zahteve in pogoje za pogajanja. Od Sovjetske zveze zahtevajo določeno ceno kot pogoj za pogajanja. Odpovedala naj bi se »elementarnim interesom lastne varnosti in pomoči svojim prijateljem, kadar jih ogroža agresija ali jim preti nevarnost napada«. Kaj bi bilo – je vprašal Brežnjev – če bi Sovjetska zveza kot pogoj za pogajanja in za ureditev kateregakoli mednarodnega problema zahtevala, da zahodne države spremenijo svojo politiko tam, kjer Sovjetski zvezi, pa tudi mnogim drugim, ni povšeči?

Na pogajanjih ene države z drugo je uspeh možen samo, če opustita politiko vsiljevanja pogojev in če resnično želita mir in upoštevata interesa druga druge, je poudaril.

Veliko pozornost je zbudil tudi del govora, ki se nanaša na sodelovanje držav varšavskega sporazuma. V tem okviru je Brežnjev ocenil položaj na Poljskem.

Rekel je, da uspehi držav varšavskega sporazuma in SEV motijo razredne sovražnike. Ti si na vse pretege prizadevajo, da bi jih ovirali in od znotraj spodkopali, pri čemer si pomagajo z raznimi sredstvi, tudi s tem, da podpirajo kontrarevolucionarne sile tam, kjer še so. To je znano Češkoslovaški iz lastne izkušnje, zdaj pa se lotevajo podobnih poskusov tudi, ko gre za Poljsko. Upati je, je rekel Brežnjev, da se bodo poljski komunisti ob podpori vseh resničnih poljskih rodoljubov znali »odločno upreti načrtom sovražnikov socialistične ureditve, ki so hkrati tudi sovražniki neodvisnosti Poljske, da bodo znali ubraniti stvar socializma, prave interese svojega ljudstva in varnost svoje domovine«.

● Kar zadeva Sovjetsko zvezo, je bila in bo ostala zvesta prijateljica in zaveznica socialistične Poljske. Brežnjev je izrazil prepričanje, da zavzemajo enako stališča tudi Češkoslovaška in druge države »socialistične skupnosti«.

Med drugim je poudaril, da »države socialistične skupnosti rešujejo različne, čedalje zahtevnejše in čedalje bolj zapletene naloge na poti nadaljnjega razvoja socializma, to pa v okoliščinah, ko zadevajo na občasne in odkrite sovražne akcije najbolj agresivnih imperialističnih sil«. Dodal je, da se sodelovanje teh držav »razvija dosledno na socialističnih temeljih«.

Član politbiroja in sekretar CK Poljske združene delavske partije Stefan Olszowski je izjavil, da »nikoli in nikomur ne bo uspelo preusmeriti Poljske s poti socialističnega razvoja«. To je izjavil Olszowski v pozdravnem govoru na 16. kongresu češkoslovaške komunistične partije. Kongres sta pozdravila tudi predstavnika partij NDR in LR Madžarske Horst Sindermann in Miklos Óvary.

Ko je obravnaval dogodke na Poljskem, je Olszowski dejal, da gre za hudo gospodarsko krizo in družbene konflikte, in da ta kriza, kot je ocenil, pomeni nevarnost za največje pridobitve socialistične državnosti in njene strukture. Po njegovih besedah poskušajo tak položaj izkoristiti sovražniki socializma, katerih aktivnost predstavlja kontrarevolucionarno nevarnost.

● Poljska partija se vztrajno in potrpežljivo bori s težavami in želi pripeljati Poljsko na jasno pot izgradnje socializma »v duhu njegovih revolucionarnih principov brez izkrivljanj in deformacij«. Olszowski je poudaril, da so poljski dogodki »povezani s sistemom državne varnosti ostalih držav socialistične skupnosti«.

Vreme danes

V večjem delu Evrope je bilo včeraj suho in zmerno oblačno vreme. V zahodnih predelih Francije in v Britaniji je deževalo, v centralnem delu SZ pa je ponekod tudi snežilo. V Jugoslaviji je bilo zmerno oblačno vreme.

Za danes meteorologi napovedujejo pretežno sončno vreme. Zjutraj se bo po kotlinah zadrževala megla.

Najnižje nočne temperature bodo med 0 in 5, v Primorju med 4 in 12, najvišje dnevne temperature pa se bodo gibale med 15 in 20, v Primorju do 23 stopinj Celzija.

Čokolada Nestlé pregrenka?

Okoli osemdeset poslovnežev iz štirinajstih razvitih kapitalističnih držav je pri srečanju z nekaj deset madžarskimi gospodarstveniki imelo nalogo, da v ozračju neke, vnaprej predpisane prisrčnosti v Budimpešti spregovori o nekaterih prijetnih in manj prijetnih temah, ki so bistvene za širši napredek trgovinske menjave med Vzhodom in Zahodom.

Stran 5

Jubilej v tržaškem gledališču

Slovensko stalno gledališče v Trstu proslavlja petintrideset let od prvega nastopa igralcev Zlate Rodošek in Jožka Lukeža. Jubilej so slovesno proslavili v petek, 3. aprila, z uprizoritvijo tragikomedije »Partija remija« Daniela Leeja Coburna, v prevodu Tite Simoniti in režiji Dušana Mlakarja.

Stran 8

Spomladanska setev v Sloveniji

Pomlad je prinesla skrbi s setvijo. Tudi v Sloveniji, čeprav nismo imeli težav s poplavami. Pozornost kmetijcev na morebitne težave je bila pri nas usmerjena na preskrbo s semeni, umetnimi gnojili in zaščitnimi sredstvi. Kakor kaže, je s semeni in umetnimi gnojili več ali manj vse v redu. Vsekakor bolje kot v drugih republikah.

Stran 7

Preprodajalci mamil za zapahi

S pomočjo jugoslovanskih varnostnih organov so tržaški policisti prijeli pet preprodajalcev mamil, pri njih pa so odkrili tudi šest kilogramov heroina in 60 gramov hašiša. Gre v bistvu za dve skupini, ki sta skrbeli za preskrbo severnoitalijanskega trga z mamili. Mamila so prihajala z Bližnjega vzhoda.

Stran 12

Mark Eyskens novi belgijski premier

Nova vlada je v celoti prevzela programsko izhodišče prejšnje vlade

BRUSELJ, 7. aprila (Tanjug) – Novi belgijski premier je flamski krščanski socialist Mark Eyskens, ki mu je po tridnevnih pogajanjih uspelo obnoviti koalicijo s socialisti. V novi vladi je ena sama sprememba: finančno ministrstvo, ki ga je prej vodil Eyskens, je prevzel novi član vlade Robert Vandeputte, nekdanji guverner belgijske centralne banke.

Vladne krize so v Belgiji pogostne, ta pa je dobila razplet v rekordnem času, v borih šestih dneh. To redkost so podčrtali vsi današnji belgijski listi, saj se kaj podobnega v povojni belgijski politični kroniki še ni zgodilo.

Eyskensova vlada je v celoti prevzela splošno programsko izhodišče prejšnje vlade, le da mu je dodala načrt o nujnih gospodarskih ukrepih. (Berite poročilo našega dopisnika na 5. strani.)

Priprava sadik za novo sezono

LJUBLJANA, 7. aprila – Pomladanski topli dnevi so poživili tudi delo v drevesnicah. Letos se jim precej mudi, kajti zima je bila dolga in je ustavila marsikatero delo, pa tudi precej lanskih sadik jim je pomrznilo. Zato te dni hitijo, da nadomestijo zamujeno in pripravijo sadike za novo sezono. Tako delajo tudi v drevesnici Rast ob Litijski cesti v Ljubljani, od koder je naš posnetek. (Foto: Marjan Zaplatil)

S TELEPRINTERJA

»Ljubljanski dnevi« v Čapljini

ČAPLJINA, 7. aprila (Tanjug) – V Čapljini so se začeli danes »ljubljanski dnevi«, tradicionalna turistično-gospodarska manifestacija, na kateri bodo turistični delavci in gospodarstveniki slovenskega glavnega mesta in te hercegovske občine razpravljali o možnostih in oblikah sodelovanja v turizmu in agroindustrijskem kompleksu. V petih dneh se bodo Ljubljančani seznanili z izrednimi turističnimi zmogljivostmi Čapljine ter z velikimi možnostmi tega kraja za pridelovanje zimskih in zgodnjih vrtnin ter sadja. Pričakovati je konkretne dogovore o sodelovanju na teh področjih, odprli pa bodo tudi razstavo turistične ponudbe Ljubljane.

Mladi o združevanju v društvih

LJUBLJANA, 7. aprila – Na današnji seji predsedstva republiške konference Zveze socialistične mladine Slovenije so med drugim razpravljali o družbenih organizacijah in društvih, zlasti o tistih, ki združujejo največ mladih. Razprava je bila nekakšen uvod v jutrišnjo problemsko konferenco SZDL o aktualnih nalogah pri razvoju prostovoljnega združevanja delovnih ljudi in občanov v društvih in družbenih organizacijah. (K. J.)

Delegacija tiranske univerze v Titogradu

TITOGRAD, 7. aprila (Tanjug) – Te dni se je v Titogradu mudila delegacija tiranske univerze, ki jo je vodil rektor Osman Kraja. Delegacija je tako vrnila obisk univerzi »Veljko Vlahović«. Sprejel jo je podpredsednik republiškega izvršnega sveta Radivoje Ščekić, pogovorov pa se je udeležil tudi rektor titograjske univerze dr. Miljan Radović. Rektorja sta podpisala protokol o sodelovanju med albansko in črnogorsko visokošolsko institucijo.

Hrvaški dnevniki dražji za 2 dinarja

ZAGREB, 7. aprila – Od danes so osrednji hrvaški informativnopolitični dnevnik Vjesnik podražili od 5 na 7 dinarjev, nedeljsko izdajo pa na 8 dinarjev. Za toliko se je podražil tudi dnevnik z najvišjo naklado Večernji list, ki pa za razliko od Vjesnika ne izhaja ob nedeljah. Medtem ko so Sportske novosti podražili že pred enim mesecem, bodo druge hrvaške dnevnike za dva dinarja podražili v naslednjih dneh. (P. P.)

Proslava dneva železničarjev bo v Jablanici

SARAJEVO, 7. aprila (Tanjug) – Dan jugoslovanskih železničarjev, 15. april, bodo letos slovesno počastili z vrsto prireditev v zgodovinski Jablanici. Na ta dan bo v spomin na splošno stavko železničarjev v Ljubljani leta 1921, v Jablanici slovesna akademija, na kateri bodo izročili nagrade ob 15. aprilu. Kot je na današnji tiskovni konferenci sporočil namestnik predsednika poslovnega odbora ZTO Sarajevo Božo Bevanda, bodo poleg tega v Jablanici odprli tudi priložnostne razstave likovnih del železničarjev. Istega dne bodo posadili tudi 88 sadik za tovariša Tita.

Četrta izmena v vranjski tovarni sukanca

VRANJE, 7. aprila (Tanjug) – Tovarna sukanca, ki sodi k bombažnemu kombinatu v Vranju, je zaradi večjega izvoza v več evropskih držav in zaradi večje prodaje sukanca delovnim organizacijam v državi uvedla četrto izmeno. Vranjski bombažni kombinat je že poprej organiziral delo v štirih izmenah v več svojih temeljnih organizacijah združenega dela, kar je omogočalo, da so zmogljivosti izkoristili 96 do 97-odstotno. Tako so hkrati pomembno prispevali k uresničevanju nalog, zastavljenih pri gospodarski stabilizaciji.

Lepote Debra vabijo vedno več turistov

DEBAR, 7. aprila (Tanjug) – Izredne naravne lepote v okolici Debra in znane zdravilne lastnosti debarskih in kosovraških toplic pripomorejo, da se turizem v teh krajih vse bolj uveljavlja kot pomembna gospodarska panoga. Lani so tu dogradili hotel, v katerem je prostora za dvesto gostov. Sobe oddaja tudi vedno več zasebnikov. Vedno več gostov sem hodi uživat tudi naravne lepote kraja in na lov.

Makedonski jagenjčki v Italiji

ŠTIP, 7. aprila (Tanjug) – Kot pričakujejo, bodo v vzhodni Makedoniji letos odkupili več kot 200 tisoč jagenjčkov, od tega bodo skoraj polovico izvozili, predvsem v Italijo. V klavniški industriji pričakujejo, da bodo tako ustvarili okrog 120 milijonov dinarjev. V vseh občinah v vzhodni Makedoniji pravkar odkupujejo jagenjčke – povprečna odkupna cena je 80 dinarjev za kilogram žive teže. Jagnjetina pa stane v prodaji na drobno okrog 140 dinarjev. Kaže, da ta odkupna cena ustreza tako zasebnim živinorejcem kot klavnicam.

Kanadska naložba v titograjsko tovarno

TITOGRAD, 7. aprila (Tanjug) – Predstavniki kanadske tvrdke Truetech in tovarne za predelavo plastičnih mas Elastik iz Titograda so danes podpisali sporazum o skupnih vlaganjih v gradnjo sodobne tovarne medicinske opreme v Titogradu. V uresničitev tega projekta bodo vložili osem milijonov dolarjev, od tega je 20 odstotkov zagotovila kanadska tvrdka, ki jo vodi naš izseljenec Paul Perovich, ostanek pa so posojila kanadske banke. Predstavniki kanadske tvrdke so že zagotovili prodajo 60 odstotkov proizvodnje nove tovarne na tujem trgu, težav pa ne bo tudi s prodajo na domačem trgu, ker gre za izdelke iz plastične mase, ki jih doslej pri nas nismo izdelovali. Prve izdelke iz nove tovarne je pričakovati čez pol leta.

Deloza je povečala izvoz zaščitnih oblek

ZAGORJE, 7. aprila – Delovna organizacija Deloza se iz leta v leto bolj vključuje v izvoz. V lanskih prvih treh mesecih so izvozili za 1.984.900 dinarjev izdelkov, letos pa so v tem obdobju prodali že za 3,260.000 dinarjev, kar je za 64 odstotkov več kot lani. Največ zaščitnih oblek izvozijo v ZRN. (P. B.)

Rudnik niklja bo nared do konca leta

KAVADARCI, 7. aprila (Tanjug) – Gradnja rudnika in industrije niklja, jekla in antimona »Feni« pri Kavadarcih gre h koncu; proizvodnja naj bi stekla še to leto. Jugoslavija se bo tako uvrstila med redke proizvajalke niklja na svetu. »Feni« bo vsako leto poslal na trg približno 22.000 ton niklja; od tega je 3000 ton (ki jih zdaj uvažamo) namenjenih za domači trg, z izvozom te kovine, brez katere si ni mogoče predstavljati proizvodnje plemenitih zlitin jekla, pa bomo vsako leto ustvarili več kot 150 milijonov dolarjev. Kot je predvideno, naj bi precejšnje dohodke imeli s tako imenovano dodelavo fero-nikla.

Devizno vračanje na staro ni sprejemljivo

Predloženi ukrepi za oživljanje deviznega trga bi pomenili ponovno uvajanje administrativnega združevanja in razdeljevanja vseh deviz

LJUBLJANA, 7 aprila – Združeno delo postja čedalje bolje organizirano in sposobno samo urejati osnovne tokove zunanjetrgovinske menjave ter v skladu z veljavnim sistemom reševati zahtevne naloge tudi na področju deviznega poslovanja. Zato odločno zavrača predložene ukrepe zveznih organov za ponovno oživljanje deviznega trga, ki skušajo namesto uveljavljenih samoupravnih rešitev uvesti spet administrativno, centralizirano gospodarjenje z devizami.

Ukrepi, ki so jih pripravili zvezni organi, pomenijo v bistvu spremembo veljavnega deviznega sistema, saj skušajo vzpostaviti devizni trg na starih osnovah, to je na administrativnem združevanju in razdeljevanju deviz; po predloženih ukrepih bi bilo treba namreč vsa devizna sredstva v prihodnje koncentrirati pri Narodni banki Jugoslavije, ki bi jih nato brez poprej podrobneje opredeljenih meril razdeljevala, t. j. prodajala na deviznem trgu. Ukrepi se – kot so poudarili na današnji seji izvršilnega odbora Gospodarske zbornice Slovenije – ukvarjajo izključno z vprašanjem, kako na podlagi dokaj neopredeljene »legitimne« pravice oziroma potrebe omogočiti »pravično« razdeljevanje deviz. Pri tem pa ne ponudijo ničesar, kar bi spodbudilo organizacije združenega dela k večjemu izvozu in ustvarjanju večjega deviznega priliva in tako omogočilo hitrejše in uspešnejše reševanje problemov, ki izvirajo iz materialnega neskladja med ustvarjenimi devizami in potrebami po deviznih sredstvih. Predlog, da se pravica do določenega dela izvoznih spodbud veže na prodajo deviz, so v razpravi ocenili kot grobo prisilo, ki bo prej izničila ekonomsko motiviranost organizacij združenega dela za ustvarjanje večjega deviznega priliva kot pa jih spodbudila k temu. Zlasti še v sedanjih razmerah, ko so učinki lani izvedene spremembe tečaja dinarja že v glavnem izničeni.

V razpravi so še posebej opozorili, da predloženi ukrepi ne puščajo prostora za delovanje mehanizma samoupravnega sporazumevanja organizacij združenega dela o udeležbi v skupnem deviznem prilivu; popolnoma nemogoče pa bi bilo poslej samoupravno sporazumevanje o združevanju deviz za povečanje skupnega prihodka in skupnega dohodka ter za povečevanje proizvodnje za izvoz.

Za novo srednjeročno obdobje smo predvideli deficit v plačilni in devizni bilanci Jugoslavije in s tem tudi v plačilno bilančnih položajih republik in pokrajin, za katere je to v postopku usklajevanja plačilne in devizne bilance predvideno. S tem je organizacijam združenega dela v republikah in pokrajinah dana pravica do nakupa deviz, ki izvirajo iz zadolžitve v tujini. Razprava je v zvezi s tem še posebej opozorila, da ni več mogoče dopustiti najemanja posojil v tujini, ne da bi poprej natančno opredelili, kdo in kako bo pokrival obveznosti za vračilo teh posojil. »Zato je treba vztrajati, da se s samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori določi, kdo prevzema obveznost za vračilo teh posojil, namen uporabe teh posojil in da se opredelijo odnosi, ki nastanejo med uporabniki teh posojil in med nosilci obveznosti za vračilo teh posojil. To načelo pa je mogoče uresničiti z enotnimi merili, dogovorjenimi v interesni skupnosti Jugoslavije za ekonomske odnose s tujino, s samoupravnimi sporazumi med samoupravnimi interesnimi skupnostmi za ekonomske odnose s tujino in v njih ter z dogovorom o zadolževanju v tujini,« so poudarili na današnji seji izvršilnega odbora.

Zasnova o delovanju deviznega trga, ki jo ponujajo zvezni organi s predloženimi ukrepi, se bistveno razlikujejo od zasnove, ki je bila izoblikovana v Sloveniji in ki izhaja iz temeljnih usmeritev zakona o deviznem poslovanju in kreditnih odnosih s tujino ter njihovega doslednega uresničevanja, so ugotovili na seji.

Izvršilni odbor Gospodarske zbornice Slovenije je zato sklenil, da bo stališča o predlaganih ukrepih zveznih organov, ki skušajo ponovno uvesti administrativno združevanje in razdeljevanje deviz, posredoval Gospodarski zbornici Jugoslavije in zahteval, da jih obravnavajo na seji izvršilnega odbora. Hkrati bo stališča posredoval tudi delegaciji v zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, ker sodi, da lahko predpise, ki pomenijo bistveno spreminjanje veljavnega deviznega sistema, po predpisanem postopku sprejme samo skupščina.

Izvršilni odbor je med drugim sprejel tudi stališča v zvezi s sporazumom o temeljih skupne politike obrestnih mer v bankah.

ZDRAVKO STEFANČIČ

Ob obletnici vstaje tudi posebna značka

Ob 40-letnici tega zgodovinskega dogodka bodo izdali tudi znamko s Titovim likom

BEOGRAD, 7. aprila (Tanjug) – S sprejetim programom proslave 40. obletnice vstaje in socialistične revolucije so predvideli, da bodo ob tem velikem jubileju izdali ustrezen lepak, značko in poštno znamko. Koordinacijski odbor ZK SZDLJ za obeleževanje pomembnih osebnosti in dogodkov iz zgodovine jugoslovanskih narodov in narodnosti je »Borbi« zaupal delo v zvezi z izdelavo in izdajo jubilejne značke in lepaka.

Sklenili so, da bo simbolika lepaka, posvečena 40. obletnici revolucije, enaka simboliki jubilejne značke. Vendar se je v zadnjem času pojavilo v prodaji več značk, ki so jih baje izdali ob jubileju 1941-1981, na nekaterih pa je tudi lik tovariša Tita. V koordinacijskem odboru ZK SZDLJ za obeleževanje pomembnih osebnosti in dogodkov iz zgodovine jugoslovanskih narodov in narodnosti in v odboru ZK SZDLJ za obeleževanje in ohranitev imena in dela tovariša Tita poudarjajo, da jim ni znano, kdo je verificiral te značke. Mnoge izmed njih so kič in nimajo skoraj nikakršnega idejnega pomena. Pri večini je poglavitni cilj lahek zaslužek.

Osnutek značke, posvečene 40-letnici vstaje

V ZK SZDLJ poudarjajo, da socialistična zveza ni proti pobudi delovnih ljudi in občanov, organizacij združenega dela ali drugih inštitucij, kar zadeva izdajo značk, obeskov ali drugih predmetov ob tem pomembnem jubileju. Vendar se bo socialistična zveza odločno postavila po robu vsakršnem izdajanju značk ali drugih predmetov, ki nimajo družbene verifikacije.

ČESTITKA

Ob 60-letnici Kira Hadživasileva

BEOGRAD, 7. aprila (Tanjug) – Predsednik predsedstva SFRJ Cvijetin Mijatović je poslal v imenu predsedstva SFRJ in v svojem lastnem imenu prisrčne čestitke in najboljše želje podpredsedniku skupščine SFRJ Kiru Hadživasilevu ob njegovem šestdesetem rojstnem dnevu in dolgoletnem revolucionarnem delovanju. »Pri opravljanju odgovornih družbenih dolžnosti si prispeval in še veliko prispevaš k razvoju socialističnih samoupravnih družbenih odnosov, krepitvi položaja in vloge delavskega razreda ter vseh delovnih ljudi, k utrjevanju bratstva in enotnosti med jugoslovanskimi narodi in narodnostmi ter k uveljavitvi neuvrščene in neodvisne politike naše države,« je med drugim rečeno v brzojavki.

Prisrčni sprejemi štafete

Navdušenje deset tisočev mladincev je spremljalo štafeto v Šumadiji in Pomoravju

KRAGUJEVAC, 7. aprila (Tanjug) – Iz Svetozareva, kjer je prenočevala, je štafeta mladosti danes krenila proti Šumadiji in Pomoravju.

Štafeto, simbol bratstva in enotnosti ter privrženosti naših narodov in narodnosti Titovi poti, je najprej pozdravila mladina in prebivalci Rakovca in Betočine. Pol ure pred poldnem je prispela v Račo, kjer se je na trgu pred kulturnim domom zbralo okrog deset tisoč mladincev in prebivalcev lepeniškega območja. Mladinci iz Rače so nato štafeto predali vrstnikom iz občine Velika Plana, iz vasi Radovanja pa je krenila proti Plani in Smederevski Palanki.

Popoldne so štafeto prisrčno pričakali v Topoli, Arandjelovcu, Ljigu, Lajkovcu in v Ubu, kjer bo nocoj prenočevala.

Proti težavam samo po samoupravni poti

Izvoz bo moč povečati le z rednim zagotavljanjem reprodukcijskega materiala in surovin – Sindikati zaskrbljeni zaradi padca realnih OD

OD NAŠEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 7. aprila – Delavce bolj kot padanje realnih osebnih dohodkov vznemirja negotovost, ali bodo imeli v prihodnje zagotovljene surovine, ki so potrebne za delo, so ugotovili na današnji seji predsedstva sveta ZSJ, kjer so samokritično ugotovili tudi to, da sindikalni funkcionarji in aktivisti preveč sedijo na raznih sejah in da jih zato skorajda ni med delavci in v osnovnih organizacijah sindikatov.

Iz informacij o aktualnih problemih gospodarskih gibanj v začetku tega leta, ki jih je v uvodni besedi podal Miran Potrč, je zaznati, da so se realni osebni dohodki letos zmanjšali že za 10 odstotkov. Kljub uspehom sindikalnih in drugih akcij je očitno, da so bila gospodarska gibanja v začetku leta v nasprotju s predvidevanji v resoluciji razvoja za letošnje leto. Čeprav se je rast cen delno umirila, so marca proizvodne cene vendarle porasle za 2,5 odstotka, v vseh treh mesecih letošnjega leta za 16,9 odstotka, v primerjavi z lanskim marcem pa so cene rastle z indeksom 148,4.

Miran Potrč je pri tem opozoril zlasti na dejstvo, da razgovori o kompenzacijah mesu še vedno niso končani in da je v zadnjih razpravah razlik v mišljenjih celo več kot prej. Miran Potrč je opozoril tudi na dejstvo, da akcij sindikatov, ki so jih sprejeli na seji sveta ZSJ, marsikje ne uresničujejo. Dogaja se, da tudi sindikalni aktivisti stvari vse preveč urejajo v upravnih krogih, premalo pa skupaj z delavci in se torej birokratizirajo.

Posebej so opozorili na preveliko porabo, za katero je Mika Špiljak menil, da jo je treba podrediti rasti proizvodnje, da ne bi ustvarjali razsipništva, ki ga je že čutiti, zlasti v čezmerni delitvi osebnih dohodkov v delovnih skupnostih proizvodnih organizacij in sisih.

Vse akcije sindikatov naj bi torej v prihodnje usmerili predvsem na zagotavljanje reprodukcijskega materiala in surovin, s čimer bi omogočili večji in hitrejši izvoz. Ker pa delavci iz znanih razlogov vendarle ne morejo vplivati na hitrejše večanje dohodkov, je treba delo sindikatov organizirati tako, da bo uresničevanje sistemskih rešitev uspešnejše in da bo ekonomska politika grajena tako, da bo vpliv delavcev v prihodnje vedno večji.

● V razpravi so opozorili, da z izgubo posluje še blizu 1500 delovnih organizacij, v katerih je zaposlenih 330.000 delavcev. Dolgovi teh tozdov znašajo 19,4 milijarde dinarjev. Saniranju teh izgub bo treba v prihodnje nameniti še posebno pozornost, so poudarili na seji.

Sindikati so na tej seji zelo odgovorno presodili, da odločanje o gospodarskih vprašanjih ne sme potekati v izvršnih in poslovodnih krogih. Zoper takšno delovanje se je treba boriti z vsemi silami, so sklenili, kajti samoupravno reševanje problemov je edini način odstranjevanja vseh možnih vzrokov negodovanja in neprijetnosti, ki v zvezi s tem lahko nastajajo, kakor kažejo tudi dogodki na Kosovu, kjer so naše težave zlorabljali za sovražno delovanje.

VIKTOR ŠIREC

Svinčene noge gostincev

Naše turistične cene so večinoma konkurenčne – Precej zanimanja za aranžmajske pakete, toda brez »deviznega« nasmeha natakarjev ne bo nič

BEOGRAD, 7. aprila (Tanjug) – Že zdaj bi lahko dejali, da je uspeh letošnje turistične sezone bolj odvisen od nas – gostiteljev, kot pa od gostov iz tujine, meni pomočnik sekretarja Turistične zveze Jugoslavije Zvonko Jakopović. Izkušeni turistični delavec je pravzaprav opozoril, da moramo bližnje poletje pričakovati gostoljubno pripravljeni.

Naše cene so večinoma konkurenčne, pa tudi zanimanje in prodaja aranžmajskih paketov je v vseh evropskih državah (nekolikanj je izjema le Velika Britanija) kar za 10 odstotkov večja kot v istem času lani, najbolj živahna pa na Nizozemskem in v Franciji. Posebej spodbudno je precej večje zanimanje »deviznih« turistov, ki na počitnice prihajajo na lastno pest; v vsem našem turističnem prometu s tujino znaša njihov delež kar 60 odstotkov. Ti gostje so večinoma motorizirani in Jugoslavija jih poleg drugih ugodnosti priteguje tudi zato, ker je najbližja. To pa je v času energetskega pomanjkanja še posebej pomembno.

Tako je zdaj in ne bi smelo biti razloga, da bi se stvari v naslednjih mesecih spremenile; zato je pričakovati dobro sezono. Če pa se bo vse to uresničilo, je v dobršni meri odvisno od nas, natančneje povedano, od naših turističnih delavcev. Večletne izkušnje kažejo – pa tudi zadnja anketa »Nedeljne Dalmacije« tega ne zanika (pri anketi so sodelovali dopisniki Tanjuga iz držav stare celine, ki nam pošiljajo največ turistov) – da tujce najbolj vabi naš nepozabni sredozemski ambient, pa cene, bivanje, lepe plaže, kristalno morje, okusne jedi, pitna voda ....

Toda odbijajo jih malenkosti, ki imajo hude posledice, skorajda usodne za uspeh poletne sezone. Moti jih namreč tisto, kar bi lahko naglo in brez veliko truda izboljšali. Vendar se tega počasi lotevamo ali pa sploh ne.

Skoraj povsod je slišati pripombe gostov iz tujine, da naši hoteli, kampi in turistični uradi pogosto ostajajo gluhih ušes na njihova vprašanja, ko žele odgovor na najbolj navadno in razumljivo stvar, kakšne so cene in sobe. Precej zatem slede počasne in neljubeznive storitve, skopo odmerjen nasmeh, majhne okvare na napeljavah, skromna zabava, ponekod enolična in prepičla domača hrana, umazana kopališča, ulice, restavracije, sanitarije, velik hrup (avtomobili vozijo skorajda na plaže). Vse to so malenkosti, na koncu pa se izkažejo kot velike stvari. Seveda, kadar jih ne odpravimo.

Premilo rečeno bi bilo, če bi to imenovali zgolj malomarnost. Mnogih naših natakarjev – vsa pohvala velja marljivim in ljubeznivim – niso po naključju imenovali »čemerne gostince s svinčenimi nogami«. Gostje iz tujine se začudeni vprašujejo, kako da je zamrl nasmeh, ta tolikanj opevana lastnost naše mentalitete in gostoljubja; ne morejo razumeti, da nekomu, ki je ves dan na nogah, ni ravno do smeha. Toda to ni navaden, temveč devizni nasmeh. Brez takega nasmeška bo vse tisto, kar bi želeli, da bi bilo večje, manjše. Zares bomo morali vložiti veliko naporov in poskrbeti za precej več dobre volje in discipline.

SPREJEM

Šime Karaman novi veleposlanik SFRJ v Avstraliji

BEOGRAD, 7. aprila (Tanjug) – Predsedstvo SFRJ je imenovalo novega izrednega in pooblaščenega veleposlanika naše države v Avstraliji. To je Šime Karaman, dosedanji veleposlanik v zveznem sekretariatu za zunanje zadeve. Pred odhodom na novo dolžnost je Šimeta Karamana sprejel predsednik predsedstva SFRJ Cvijetin Mijatović.

Preobsežni učbeniki

Problemska konferenca komunistov Univerze Maribor o nalogah ob izpeljavi zakona o usmerjenem izobraževanju – Usklajevanje študijskih programov

MARIBOR, 7. aprila – Slovenski univerzi v Ljubljani in Mariboru sta dosegli pri usklajevanju svojega dela prve uspehe, vendar bo kazalo v prihodnje to sodelovanje usmeriti tudi na usklajevanje vsebine študijskih programov, delitev dela in na razvoj komplementarnih študijskih programov. Čeprav je sodelovanje med univerzama dobro, pa fakultete ene in druge univerze med seboj še slabo sodelujejo.

Univerzi usklajujeta samoupravne splošne dokumente, pri čemer je posebna delovna skupina obeh univerz pripravila teze za izdelavo statuta visokošolskih temeljnih organizacij, na osnovi katerih bodo šole pripravile svoje statute do maja letos. Na številnih delovnih sestankih obeh univerz pa so obravnavali izvajanje zakona o usmerjenem izobraževanju, kjer so prav tako usklajevali merila za izvolitev učiteljev.

Na problemski konferenci o nalogah komunistov pri izvajanju zakona o usmerjenem izobraževanju, ki jo je sinoči pripravila univerzitetna konferenca ZK Univerze v Mariboru, so poudarili, da so od uspeha reforme srednjega usmerjenega izobraževanja odvisne možnosti za vsebinske reforme višjega in visokega izobraževanja. Kot pomemben uspeh so ocenili, da se je zanimanje visokošolskih organizacij usmerilo na vse programe srednjega usmerjenega izobraževanja in ne le na gimnazijske in nekatere tehniške. Premalo pa je pobud, da bi se univerzitetni učitelji vključevali v delovne skupine, ki bi pripravile predloge za vsebine novih učbenikov srednjega usmerjenega izobraževanja. Učbeniki morajo namreč biti razbremenjeni nepotrebnih podrobnosti, ki obremenjujejo spomin in ne prispevajo k razvijanju kritičnega in ustvarjalnega znanja.

V visokem šolstvu je 253 programov in prek 500 usmeritev, zato so ocenili, da bo treba zmanjšati študijske smeri in usmeritve. Nezadovoljni so bili tudi s kakovostjo vgrajene marksistične filozofije in metod v vzgojnoizobraževalne programe.

Ko so ocenjevali družbenoekonomske odnose med univerzo in združenim delom, so dejali, da ti odnosi niso zadovoljivi. Svobodna menjava dela je zožena na financiranje predvsem količine opravljenega dela in števila študentov, kar objektivno usmerja delavce na univerzi v sistem, ki

● »Cilje usmerjenega izobraževanja bomo lahko dosegli le, če bomo okrepili sodelovanje učiteljev visokega in srednjega izobraževanja, še posebej na področju skupne priprave programov in učbenikov, razvijanju sodobnejših metod pouka, aktivnem usmerjanju učencev v prednostne vzgojnoizobraževalne programe,« je poudaril sekretar univerzitetne konference ZK dr. Jernej Sekolec.

družbeno ni racionalen: to pa pomeni uvajanje prevelikega števila specializiranih programov in prizadevanja za čim večji vpis študentov, ne glede na družbene potrebe.

BORKO DE CORTI

Rast cen se je nekoliko umirila

Življenjski stroški so bili marca precej nižji kot januarja – Manj za kurjavo

BEOGRAD, 7. aprila (Tanjug) – Rast življenjskih stroškov je bila v marcu precej nižja (za 2,4 odstotka) kot v februarju (za 3,5) in kar trikrat nižja kot v januarju (za 7,5 odstotka). Po sporočilu zveznega zavoda za statistiko so se življenjski stroški v prvih treh mesecih tega leta povečali za 13,8 odstotka, medtem ko so bili marca letos v primerjavi z lanskim marcem večji za 42,3 odstotka.

V strukturi stroškov so se ta mesec najbolj povečali izdatki za pohištvo (za 6,2 odstotka), zatem za obleko in obutev (4,2), za prehrano (4,1).

Hkrati so se povprečni stanovanjski stroški znižali za 1,8 odstotka, ker so se za 11,8 odstotka znižali izdatki za kurjavo in razsvetljavo. To je posledica nižjih cen električne energije za gospodinjstva na ožjem območju SR Slovenije – gre za tako imenovano »nižjo sezonsko postavko«.

Na »Sterijinem pozorju« letos sedem predstav

NOVI SAD, 7. aprila (Tanjug) – Za 26. jugoslovanske gledališke igre, ki bodo potekale od 4. do 13. junija letos, so izbrali sedem predstav, so sporočili danes v Sterijinem pozorju v Novem Sadu. V konkurenci za nagrade so tudi Cankarjevi Hlapci v režiji Dušana Jovanovića in v izvedbi Mestnega gledališča ljubljanskega, pa »Maša v A molu« Ljubiše Ristića, ki jo bo izvedlo mladinsko gledališče iz Ljubljane. »Kamerni teater 55« iz Sarajeva bo predstavil Karamazove Dušana Jovanovića v režiji Zvoneta Šeldbauerja.

Zgledna skrb za otroke zdomcev na Švedskem

Na Bledu se je začel jugoslovansko-švedski posvet o izkušnjah pri predšolski vzgoji otrok

BLED, 7. aprila – V tujini živi po približnih podatkih okoli 100 tisoč naših predšolskih otrok. Precej med njimi jih je tudi na Švedskem. Ta država je s posebnim zakonom opredelila stališče do razvijanja materinega jezika otrok tujih delavcev in z njim določila pogoje za njegovo uresničevanje. Jugoslovanski in švedski strokovnjaki s tega področja pa se že več let poglobljeno ukvarjajo s področjem vzgoje otrok.

Eno takih strokovnih srečanj se je začelo tudi danes na Bledu z jugoslovansko-švedsko okroglo mizo o vzgoji predšolskih otrok. Organizatorji in gostitelji so tokrat republiški in pokrajinski zavodi za šolstvo in Zvezni biro za zaposlovanje iz Beograda, sodelujejo pa tudi strokovni delavci s tega področja iz obeh držav.

V treh dneh, kolikor bo trajal posvet, si bodo izmenjali informacije o predšolski vzgoji v obeh deželah ter informacije, stališča in mnenja o razvijanju materinega jezika predšolskih otrok, ki živijo v tujem jezičnem okolju, s posebnim poudarkom na položaj jugoslovanskih otrok, ki živijo na Švedskem.

Prvi dan so tako podrobneje predstavili oba sistema predšolske vzgoje, zdravstveno zaščito naših predšolskih otrok, podrobneje pa so razčlenjevali še vprašanja sodelovanja oziroma vloge staršev v delu predšolskih ustanov ter sodelovanje predšolskih ustanov in šol. To naj bi zagotovilo čim lažji prehod otroka iz sproščenega predšolskega obdobja v zahtevnejšo osnovno šolo. V razpravi so gostje dobro ocenili naš vzgojni program in spraševali za mnoge podrobnosti v njem. Med našimi strokovnjaki pa so vzbujale pozornost teme o tem, kako v švedskih vrtcih oblikujejo skupine otrok različnih starosti, ker menijo, da je to koristno za hitrejši razvoj jezika (govora) pri otroku, teme o financiranju in druga vprašanja. Kaže tudi, da so v švedskih vrtcih zelo uspešno pritegnili k sodelovanju starše, res pa je tudi, da tudi pri njih med kadri v vrtcih skoraj izključno prevladujejo ženske.

Kar zadeva naše otroke na Švedskem, so poročali, da njihova država namenja precej sredstev za »dvojezične kadre«, ki naj bi vzpostavili pristnejši stik z otroki in njihovimi starši. Prav tako namenjajo posebna sredstva za različne vrste izobraževanja naših zdomcev.

DRAGICA BOŠNJAK

Ostra obsodba dogodkov na Kosovu

Delegati sobranja Makedonije poudarili potrebo po večji budnosti vse družbe

SKOPJE, 7. aprila (Tanjug) – Delegati sobranja Makedonije, člani delovnih teles in odborov so danes najostreje obsodili kontrarevolucionarno dejavnost nacionalističnih in iredentističnih elementov, ki so nameravali ogroziti mir in ustvarjalno delo SAP Kosova, s tem pa razbiti teritorialno integriteto SFRJ, bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov in narodnosti in samoupravni družbenopolitični sistem. Poudarili so potrebo po še večji in stalni budnosti vseh subjektov naše socialistične samoupravne družbe. Pri tem so delegati soglasno podprli prizadevanja delovnih ljudi in občanov Kosova in njihovih družbenopolitičnih organizacij, da bi položaj na Kosovu čimprej normalizirali.

Delegati so poslušali tudi informacijo o varnostnem položaju v Makedoniji, ki jo je posredoval republiški sekretar za notranje zadeve Mirko Bunevski.

DELO

Glavni urednik ČGP Delo: JAK KOPRIVC

Odgovorni urednik »Dela«: BORIS DOLNIČAR

Pomočnika glavnega urednika: MIRO POČ, VLADO ŠLAMBERGER

Uredniki: ANTON JANEŽIČ, FRANCI STRES (centralna redakcija), LOJZE JAVORNIK (notranja politika), FRANJO KRIVEC, JOŽE PETROVČIČ (gospodarstvo), JAKA ŠTULAR (zunanja politika), JOŽE VOLFAND (kultura), JANEZ ODAR (slovensko dopisništvo), NIKO LAPAJNE (ljubljanska rubrika), EVGEN BERGANT (šport), ILIJA BREGAR (kronika), FRANCE VREČAR (Sobotna priloga), TIT VIDMAR (Književni listi), STANE IVANC (publicistika), BOŽIDAR PAHOR, BOGDAN POGAČNIK (posebne naloge), MIRO ZAKRAJŠEK (mentorstvo), JOCO ŽNIDARŠIČ (fotografija), JANEZ SRŠEN (lektorstvo), META DOBNIKAR (oblikovanje), ROMANA TOMŠE (dokumentacija).

Mandati po novem od leta 1982

Predsedstvo SR BiH je razpravljalo o uveljavljanju ustavnih dopolnil

SARAJEVO, 7. aprila (Tanjug) – Predsedstvo SR Bosne in Hercegovine je na seji, ki ji je predsedoval Raif Dizdarević, obravnavalo nekatera vprašanja v zvezi z uresničitvijo ustavnih dopolnil, potem ko bodo sprejeta, upoštevajoč pri tem splošno uveljavljena stališča o uvedbi enoletnega mandata, o čemer je bila dosežena najširša enotnost tudi v javni razpravi.

Čas priprav za sprejetje dopolnil k ustavi SFRJ, s tem pa tudi dopolnil k ustavi SR BiH, je podaljšan, zato bi po mnenju predsedstva SR BiH z ustavnim zakonom o uresničitvi dopolnil k ustavi te republike lahko določili, da je treba dopolnila, ki se nanašajo na trajanje mandata, uveljaviti za vse novoizvoljene organe v SR BiH, ki bodo voljeni na volitvah v aprilu 1982, tako kot je predvideno tudi za organe federacije v predlogu ustavnega zakona o uresničitvi dopolnil k ustavi SFRJ.

Organizirano do hrane

Krepitev samoupravnega združevanja kmetov bi bistveno prispevala k izpeljavi planskih nalog – Spremeniti zakonodajo o poslovanju internih bank

OD NAŠIH DOPISNIKOV

BEOGRAD, 7. aprila – Zakonodajo, ki ovira uveljavitev poslovanja internih bank, ki jih imamo sedaj v Jugoslaviji okrog 160, je treba spremeniti. O tem so mnenja enotna. Kako pa naj bi dokončno uredili delo internih bank, pa si mnogokje razlagajo na različne načine. To se je danes potrdilo na seji odbora za družbenoekonomske odnose v zveznem zboru skupščine SFRJ.

Delegati odbora so menili, da je treba spremeniti zakon o temeljih kreditnega in bančnega sistema, saj nekatera določila ovirajo uveljavljanje internih bank. Niso pa soglašali s sekretariatom za zakonodajo, da naj bi spremenili samo ta zakon. Terjali so, kot denimo slovenski delegat Rado Roter, da je potrebno obenem spremeniti tudi druge, spremljajoče zakone.

Delegati tega odbora so sprejeli tudi priporočilo o samoupravnem organiziranju kmetov in njihovem vključevanju v sistem združenega dela. Sedaj v okrog 2.000 zadrug in organizacij kooperantov vključenih okrog 250.000 kmetov, okrog 1.200.000 kmetov pa v različnih oblikah sodeluje s kmetijskimi zadrugami in drugimi organizacijami združenega dela. Vendar z dosedanjimi rezultati na tem področju ne moremo biti zadovoljni, ker so manjši od potreb in možnosti, pa tudi od zanimanja kmetov.

Krepitev samoupravnega združevanja kmetov in njihovo povezovanje v združeno delo lahko bistveno pripomore k temu, da bomo zahtevne planske naloge v tem srednjeročnem obdobju le uresničili. V priporočilu, ki naj bi ga sprejel zvezni zbor, so zato naštete naloge, kaj je potrebno storiti in kdo mora kaj narediti, da se bo samoupravno združevanje kmetov in njihovo vključevanje v organizirano pridelovanje hrane bolj uveljavilo. Zlasti pomembne naloge čakajo predelovalno industrijo, ki si mora sama, ob sodelovanju s kmeti, zagotoviti prehrambene surovine. Posojila naj bi dajali predvsem tistim kmetom, ki se ukvarjajo z organizirano predelavo hrane.

Čeprav delegati v odboru za kreditno-monetarni sistem nimajo nikakršnega gradiva o tem, kako je treba načrtovati uvajanje deviznega trga, so med razpravo, ob podpori ZIS in Narodne banke Jugoslavije, opozorili na vrsto nevarnosti, ki jih nosijo v sebi prizadevanja, da bi ta trg spet vzpostavili.

Po besedah Ksenteja Bogoeva, guvernerja NBJ, jih je – ko so osnovali paket ukrepov, ki naj bi omogočili delovanje deviznega trga – vodila misel, da bi preprečili nadaljnje zadrževanje deviz na bančnih računih, bodisi doma ali v tujini, ker prav te devize potrebuje gospodarstvo.

Novi ukrepi so zamišljeni tako, da bi v okviru dogovorjenih razmerij plačilno-bilančnih pozicij trgovali z devizami na tak način, po katerem bi lahko vsak del gospodarstva kupil devize, ki jih potrebuje. Pri vsem tem je še posebej pomembno, ker novi paket ukrepov niti malo ne bo posegal v pravice združenega dela oziroma v njegov devizni dohodek, prav tako pa tudi ne v devizne vloge občanov.

BRANKO PODOBNIK
FEDJA ZIMIĆ

Novo naselje s starimi slabostmi

Programsko volilna konferenca občinske organizacije ZKS Maribor – Tabor

MARIBOR, 7. aprila – Ekonomski stabilizaciji je naša organizacije posvetila veliko pozornosti. Od osnovnih organizacij in komunistov smo zahtevali, da sproti ocenjujejo razmere v lastnih okoljih in sprejemajo ukrepe za prilagajanje novim, še težavnejšim ekonomskim razmeram. Ocenjujemo, da so bili v ozdih doseženi zadovoljivi rezultati.

V tem trenutku moramo pred vse nosilce planiranja postaviti le eno nalogo; to pa je boj za izpolnitev lastnih načrtov. To pa ne bo lahka naloga, je poudaril **Mirko Sitar,** ki so ga ponovno izvolili za predsednika občinske konference ZKS Maribor Tabor.

Posebnost območja nove občine Tabor se kaže v gradnji »novega mesta«. Prav novo naselje pa njegovim stanovalcem povzroča obilico preglavic. Povzročajo jih slabo izvedena gradbena in obrtniška dela. Prav tako ni dovolj vrtcev, oskrba je slaba, zaostaja pa tudi gradnja šol in komunalna ureditev.

V. V.

Umrl je Ahmed Šehović

Predsednik borčevske organizacije BiH je vse življenje posvetil revoluciji

SARAJEVO, 7. aprila (Tanjug) – V Sarajevu je danes po dolgi in težki bolezni umrl predsednik republiškega odbora ZZB NOV Bosne in Hercegovine Ahmed Šehović-Šeho. Rodil se je 23. junija 1918 v Bosanskem Novem. Kot mlad delavec se je vključil v napredno mladinsko in delavsko gibanje. Aprila 1941 je postal član KPJ in kmalu zatem postal aktivni udeleženec NOB. Ahmed Sehović je za svoje plodno revolucionarno delo prejel številna državna odlikovanja.

Družina umrlega revolucionarja prejema številne sožalne brzojavke. Brzojavko z izrazi globokega sožalja je poslal tudi predsednik predsedstva SFRJ Cvijetin Mijatović.

V Sarajevu so ustanovili tudi že odbor za pogreb. Predsednik odbora je predsednik CK ZK Bosne in Hercegovine Nikola Stojanović. V skupščini SR BiH bo jutri žalna seja, pogreb pa bo v četrtek na novem mestnem pokopališču v Sarajevu.

ODLIKOVANJE

Nikola Vujanović prejel red jugoslovanske zastave z lento

TITOGRAD, 7. aprila (Tanjug) – Predsedstvo SFRJ je odlikovalo člana sveta SR Črne gore Nikolo Vujanovića z redom jugoslovanske zastave z lento za zasluge pri razvoju in krepitvi miroljubnega sodelovanja in prijateljskih odnosov med našo državo in drugimi državami ter za posebne zasluge pri razvoju zavesti občanov v boju za neodvisnost države. Visoko odlikovanje je Nikoli Vujanoviću v Beogradu izročil član predsedstva Socialistične republike Črne gore Božidar Bešić.

Sklepi PK ZK Kosova ob položaju v pokrajini

PRIŠTINA, 7. aprila (Tanjug) – Ob koncu sinočnje seje, na kateri so ocenili politično – varnostni položaj na Kosovem, je pokrajinski komite Zveze komunistov Kosova sprejel tele sklepe:

Pokrajinski komite Zveze komunistov Kosova je ocenil, da so bile demonstracije in sovražne akcije v Prištini in nekaterih drugih krajih v Socialistični avtonomni pokrajini Kosovo kontrarevolucionarnega značaja. Te akcije so bile sestavni del organiziranega delovanja notranjega in zunanjega sovražnika na liniji albanskega nacionalizma in iredentizma, sestavni del kontrarevolucionarnega boja proti socialističnemu samoupravljanju kot najbolj demokratičnemu sistemu neposrednega sodelovanja delavskega razreda in delovnih množic pri upravljanju vseh zadev družbene skupnosti.

Cilj demonstracij in nemirov, ki so jih organizirali sovražni protisamoupravni in iredentistični elementi, je povzročiti nestabilnost na Kosovu ter konfrontirati albansko narodnost z drugimi narodi in narodnostmi na Kosovu in v Jugoslaviji, razbiti njihovo bratstvo in enotnost, ustvarjeno v skupnem boju med narodnoosvobodilno vojno in socialistično izgradnjo, ter podreti politični sistem socialističnega samoupravljanja. Bile so preračunane, da ogrozijo neodvisnost in ozemeljsko celovitost Socialistične federativne republike Jugoslavije, oblatijo pred svetom ugled Jugoslavije kot države miru, prijateljstva med narodi in politike neuvrščanja.

Ostra obsodba albanskega ter vseh drugih nacionalizmov

Demonstracije in sovražne akcije so globoko v nasprotju z bistvenimi in skupnimi interesi ter težnjami Albancev, Srbov, Črnogorcev, Muslimanov, Turkov in drugih na Kosovu. Zato so tudi naletele na ostro obsodbo predvsem albanskega ter vseh drugih narodov in narodnosti, tako na Kosovu kot v vsej naši socialistični skupnosti. Delavski razred, delovni ljudje, mladina in občani ter vse organizirane socialistične sile z Zvezo komunistov Kosova na čelu uživajo v svojem odločnem boju za razkrinkanje in onemogočanje sovražnega delovanja ter preprečitev takšnih akcij, za zagotovitev miru, reda in nemotenega razvoja SAP Kosova na osnovah socialističnega samoupravljanja, bratstva in enotnosti ter enakopravnosti naših narodov in narodnosti vso podporo Zveze komunistov Jugoslavije ter vseh naših narodov in narodnosti.

Zveza komunistov in vse organizirane socialistične sile na Kosovu se zavzemajo za dosledno spoštovanje politike Zveze komunistov Jugoslavije in naše socialistične federativne skupnosti ter se brezkompromisno borijo proti vsem oblikam sovražnega delovanja, ki se pojavlja s pozicij albanskega nacionalizma in iredentizma, ter proti poskusom tujih nacionalističnih elementov iz vrst srbskega, črnogorskega in drugih narodov ter narodnosti, da bi zlorabili ta zapleteni položaj.

Akcije usmeriti na aktualne naloge, ki jih terja sedanji politični položaj

Pokrajinski komite zveze komunistov je ugotovil, da je politični in varnostni položaj na Kosovu zapleten zaradi organizirane in brutalne dejavnosti sovražnika, ki želi ustvariti nestabilnost in negotovost ter poskuša razširiti svojo dejavnost v različnih oblikah. Zato morajo vse organizacije in vodstva zveze komunistov Kosova usmeriti svoje akcije na tista aktualna vprašanja, ki jih vsiljuje sedanji politični položaj, in v tej smeri idejno in politično usmerjati delo družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih in drugih organov ter vseh organiziranih socialističnih sil v vsakem okolju, v občinah in pokrajini.

Akcije zveze komunistov in vseh družbenopolitičnih organizacij je treba usmeriti predvsem na uresničevanje naslednjih nalog: zveza komunistov Kosova mora kar najširše mobilizirati vse organizirane subjektivne sile v pokrajini in v občinah, da bi v krajevnih skupnostih in vsaki organizaciji združenega dela zagotovili popolno, pravočasno in argumentirano obveščanje o sovražnikovih akcijah, njihovem značaju in ciljih. Z največjo pozornostjo in odločnostjo je treba razkrinkavati protirevolucionarno in reakcionarno, v bistvu pa tudi protialbansko vsebino političnih gesel, s katerimi so in še nastopajo sovražni elementi, ki manipulirajo z ljudmi, neseznanjenimi s položajem. Tako bo moč najuspešneje zatreti dezinformacije in laži, ki jih sovražno usmerjeni posamezniki in skupine namenoma in s slabimi nameni širijo med občani.

Pokrajinski komite poziva vse komuniste, delavce, kmetijce, vse delovne ljudi in občane, da se povsod in v vsakem okolju vsestransko zavzemajo za zagotovitev normalnega dela v pokrajini, za večjo proizvodnjo v vseh organizacijah združenega dela, za uspešno opravljanje setve in drugih nalog, povezanih z gospodarsko stabilizacijo. Zagotoviti je treba redno preskrbo, ohranitev in izboljšanje življenjskega standarda delovnih ljudi in izpolnjevanje razvojnih načrtov pokrajine.

Komunisti se morajo zavzeti za to, da bi samoupravni organi na srednjih, višjih in visokih šolah, v samoupravnih interesnih skupnostih in delegatskih skupščinah razčlenili vzroke, zaradi katerih je del srednješolske in študentske mladine sodeloval pri demonstracijah, in se lotili ustreznih ukrepov, s katerimi naj bi v prihodnje takšne nerede onemogočili in zagotovili normalno delo v šolah. Za to se morajo zavzeti tudi organizacije zveze komunistov in zveza socialistične mladine.

Vsi člani in vodstva zveze komunistov se morajo odločno zavzeti za intenzivnejše in usmerjeno delo vseh družbenopolitičnih organizacij.

Odločno onemogočiti zapiranje v forumske okvire

Izjemno pomembno je najširše združevanje in politično usmerjanje delavskega razreda in vseh delovnih ljudi v organizacijah sindikata, zveze socialistične mladine, pa tudi najširše združevanje, usmerjanje in angažiranje v socialistični zvezi delovnega ljudstva. Odločno bo treba onemogočiti zapiranje v okvire forumov in različnih skupin ter organizirati množične sestanke v vseh organizacijah socialistične zveze in tako omogočiti ustvarjalno pobudo delovnih množic. Tako bo moč najhitreje informirati občane, usmeriti njihovo politično dejavnost ter zagotoviti njihovo sodelovanje pri uresničevanju konkretnih nalog v okolju, v katerem živijo.

Komunisti v vseh družbenopolitičnih organizacijah so si dolžni prizadevati za mobilizacijo najširših množic pri izpolnjevanju najaktualnejših nalog, ki jih vsiljuje sedanji položaj, in še naprej krepiti enotnost in angažiranost najširših množic pri uresničevanju politike Zveze komunistov Jugoslavije. Z idejnopolitično in vzgojno dejavnostjo je treba pridobiti in družbeno angažirati za naše akcije tudi tiste posameznike med mladino in občani, ki so jih zapeljala demagoška gesla sovražnika, in ki spoznavajo, da ta gesla škodijo enotnosti naših narodov in narodnosti ter naši socialistični skupnosti.

Komunisti morajo nenehno spremljati in realno presojati politično-varnostni položaj

Vse organizacije in vsi člani zveze komunistov Kosova so se dolžni neposredno in osebno z največjo odgovornostjo prek družbenopolitičnih organizacij in organizacij združenega dela zavzeti za nadaljnjo krepitev enakopravnosti, bratstva in enotnosti, za nadaljnje poglabljanje zaupanja in krepitev enotnosti vseh narodov in narodnosti na Kosovu, v Socialistični republiki Srbiji in v vsej naši državi. Še bolj odločno in konkretno se bo treba boriti proti vsem oblikam in nosilcem nacionalističnega in šovinističnega delovanja ter proti spodkopavanju zaupanja med našimi narodi in narodnostmi.

Tudi v minulih dogodkih se je pokazal pomen, moč in enotnost sistema splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite. Zato moramo nujno tudi v prihodnje razvijati in krepiti sistem splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite, še zlasti v temeljni organizaciji združenega dela, v krajevni skupnosti in občini.

Osnovne organizacije in organi zveze komunistov morajo posvetiti še več pozornosti usposabljanju in popolni pripravljenosti komitejev za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito, predvsem v krajevnih skupnostih in temeljnih organizacijah združenega dela. Posebno pozornost morajo posvečati komiteji nenehnemu spremljanju in realni presoji politično-varnostnega položaja, usklajevanju vseh dejavnosti s tega področja na svojem območju in ustreznim ukrepom v lastnem okolju.

Pokrajinski komite poziva kosovske komuniste, delovne ljudi, občane in mladino, naj prostovoljno in z vso odgovornostjo sodelujejo, da bo sistem splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite uspešno deloval, da se bodo tako organizirano zoperstavili hujskačem k neredom in nasilju ter preprečili spodkopavanje javnega reda in miru, varnega življenja in normalnih pogojev za delo delovnih ljudi in občanov na Kosovu.

Z doslednim in odločnim izpolnjevanjem teh osnovnih nalog, ki jih narekuje sedanji položaj, se mora v konkretni akciji potrjevati revolucionarna moč, zrelost, sposobnost in odgovornost zveze komunistov, sleherne organizacije, vodstva in doslednost vsakega člana zveze komunistov na Kosovu do politike in linije Zveze komunistov Jugoslavije. Z neposrednim sodelovanjem in uspešnim izpolnjevanjem teh nalog se bo najbolje potrdila resnična idejnopolitična opredeljenost vsakega člana zveze komunistov za politiko Zveze komunistov Jugoslavije, tako bo zagotovljena idejnopolitična in akcijska enotnost vseh organizacij in vodstev Zveze komunistov Kosova in idejnopolitična diferenciacija v njih.

ZK se mora zoperstaviti vsakemu oportunizmu in nedelavnosti

Zveza komunistov in vse organizirane socialistične sile so se dolžne še bolj organizirano, trajno in odločno boriti za normalno delo, z vso odgovornostjo se morajo odločno zoperstaviti vsakršnemu oportunizmu, nedelavnosti in pasivnemu čakanju.

Pokrajinski komite Zveze komunistov Kosova obvezuje predsedstvo pokrajinskega komiteja Zveze komunistov Kosova, vse občinske organizacije zveze komunistov in njihove organe, vsako osnovno organizacijo in vsakega člana zveze komunistov, da vsestransko in kritično ocenijo politični položaj in lastno dejavnost v vsakem okolju ter začrtajo neposredne naloge za odločno, organizirano in konkretno idejnopolitično dejavnost in akcijo za izvedbo le-teh. Tako se bo najbolje utrjevala enotnost zveze komunistov in vseh organiziranih socialističnih sil, enotnost delavskega razreda naših narodov in narodnosti, lažje bomo premostili sedanje težave, zagotovili splošno in trajno stabilizacijo v pokrajini z vso podporo naše celotne socialistične skupnosti.

Pokrajinski komite sprejema govor Mahmuta Bakallija, ocene in predloge, navedene v referatih tovarišev na tej seji.

Pokrajinski komite ugotavlja, da so javni nastopi tovarišev Fadila Hoxhe, Džavida Nimanija in Aslana Fazlije imeli močan vpliv na pravilno politično usmeritev komunistov in vseh delovnih ljudi in občanov ter na njihovo angažiranje v boju proti sovražnim elementom, reakcionarnemu in protirevolucionarnemu bistvu njihovih gesel in namer.

Pokrajinski komite opozarja na pomen zavzemanja vidnih revolucionarjev in vseh kadrov na Kosovu, ki delajo v občinah, pokrajini, republiki, federaciji in v JLA, varnostnih organov in drugih kadrov, ki so s svojim neposrednim zavzemanjem in dejavnostmi v organizacijah združenega dela, v krajevnih skupnostih, po vaseh in šolah, v socialistični zvezi in v drugih družbenopolitičnih organizacijah, samoupravnih organih in v delegatskem sistemu pojasnjevali občanom zdajšnji položaj na Kosovu, razkrivali bistvo sovražnih namer, preprečevali vandalsko početje in drugo škodo pri občem ljudskem premoženju ter osebnem premoženju občanov in tako v veliki meri pripomogli, da so delovni ljudje razumeli in obsodili sovražne elemente in se angažirali v boju proti njim.

Predsedstvo pokrajinskega komiteja bo za pokrajinski komite pripravilo temeljito analizo položaja in dela zveze komunistov v pokrajini in ob tej priložnosti bodo sprejeli ustrezne sklepe.

Nikomur ne bomo dopustili, da bi ogrožal to, za kar smo se skupaj borili štiri desetletja

Razprava na seji pokrajinskega komiteja Zveze komunistov Kosova – V samoupravni socialistični Jugoslaviji so na Kosovu prvič ustvarjeni temelji za enakopravne odnose med vsemi narodi in narodnostmi – Demonstracije nimajo nič skupnega s pravimi interesi Albancev

PRIŠTINA, 7. aprila (Tanjug) – Na včerajšnji seji pokrajinskega komiteja zveze komunistov Kosova se je po uvodnem poročilu predsednika pokrajinskega komiteja ZK Kosova Mahmuta Bakallija razvila poglobljena razprava, v kateri je sodelovalo dvajset udeležencev.

Protirevolucionarni elementi poskušajo preslepiti naše z nekakšnimi socialnimi gesli. Toda vsakomur je jasno, da so njihovi pravi nameni separatistični, je med drugim dejal prvi razpravljalec **Dušan Ristić.** Njihov cilj je torej prestaviti meje v tem delu Balkana, to pa pomeni ponovne spopade med narodi in narodnostmi, prelivanje krvi in izgubo svobode in neodvisnosti. Prav Srbi, Albanci in Makedonci ter drugi, ki živijo tu, zelo dobro vedo, da so bili vsi narodi in narodnosti na tem delu Balkana dolga stoletja, vse do socialistične revolucije, zasužnjeni, in da so jih sovražniki nenehno hujskali druge proti drugim. To zlo – jarem tujih zavojevalcev so dokončno sneli v narodnoosvobodilnem boju in socialistični revoluciji, s skupnim bojem in krvjo najboljših sinov vseh naših narodov in narodnosti.

Tudi na Kosovu, kjer živijo Albanci, Srbi, Črnogorci, Turki, Muslimani in drugi narodi in narodnosti, so prvič ustvarili enakopravne odnose in zagotovili svobodo, s katero se ne more pohvaliti nobena država v svetu. Toda takšna svobodna država, država svobodnih in enakopravnih ljudi, ne ustreza reakcionarnim silam. Moti jih; zato s pomočjo odpadnikov, ki so v prvi vrsti izdajalci svojega naroda, pa tudi izdajalci socializma in socialističnega samoupravljanja, poskušajo ogroziti svobodo, razbiti enotnost in znova vzpostaviti neenakopravne, nam dobro znane odnose.

Zato so vsi napredni ljudje na Kosovu in v vsej naši državi tudi tokrat jasno in najodločneje povzdignili svoj glas, da tega ne bodo dovolili nikomur.

Dušan Ristić je nadaljeval: »Te sovražne akcije so nas presenetile. Ni pa nas presenetilo, da se je pojavil sovražnik, kajti sovražnike smo imeli tudi prej. Z nacionalizmom vseh vrst smo se srečevali že v prejšnjih letih. Tudi z iredentisti smo imeli opraviti. To nas ni presenetilo. Presenetil pa nas je obseg in razsežnost vsega tega. Odkrito je treba reči in priznati, da nismo bili dovolj pozorni, da smo dovolili sovražniku, da se pripravi in organizira ter predrzno začne akcijo. Še odločneje se moramo spoprijeti z nosilci sovražnih akcij in skupaj z veliko večino ljudi nadaljevati nenehen boj za normalizacijo položaja.

Ločiti moramo, kdo je zares sovražnik in kdo je bil zapeljan

Če naj bo naša sedanja dejavnost učinkovita, bo treba pozorne diferenciacije, ločiti moramo sovražnika od tistih ljudi, ki so bili zapeljani in s katerimi so manipulirali. Bilo bi zelo nevarno, če bi za akcije sovražnih elementov – nacionalistov in iredentistov – iz vrst Albancev krivili ves albanski narod na Kosovu. Nacionalistično-iredentistični elementi želijo prav to, namreč, da bi konfrontirali albanski narod ter naše narode in narodnosti. To želijo tudi sovražni nacionalistično-šovinistični elementi iz vrst drugih narodov in narodnosti, ker bi s tem tudi sami uresničili svoje cilje. Komunisti srbske in črnogorske narodnosti so torej posebno odgovorni, da bodo delovni ljudje, občani, mladinci, borci in vsi drugi pravilno razumeli, kaj je sovražnik in kateri so njegovi nameni ter da bodo znali ločiti sovražno dejanje od naroda.

Predsednik občinske konference zveze komunistov Prištine **Aslan Fazlija** je dejal, da se strinja z ocenami sedanjega položaja in z akcijami zveze komunistov, o katerih je govoril Mahmut Bakalli. Dejal je, da te ocene vsebujejo tudi ocene in usmeritev organizacije zveze komunistov Prištine. Opozoril je na nekatere elemente in prizadevanja zveze komunistov Prištine v sedanjem trenutku in izrazil mnenje, da dogodek terja podrobnejšo analizo vzrokov demonstracij, pa tudi organiziranosti ter sovražnikovih izhodišč in ciljev.

Sovražnik je izkoristil albanski nacionalizem

Toda že zdaj je jasno, da se je sovražnik organiziral in deloval pred našimi očmi. Izkoristil je slabosti v funkcioniranju mehanizma naših institucij, izrabil je albanski nacionalizem – zelo primitivno in neracionalno izražen – ter gospodarske in socialne težave, s katerimi se spopadamo. Sovražniku se je posrečilo, da je z demonstracijami porušil javni red, napadel družbeno in zasebno premoženje ter ustvaril mučno družbeno ozračje; posrečilo se mu je dati povod za izražanje nezaupanja in negotovosti, še zlasti pa nacionalizma vseh vrst. Tako ravnanje sovražnika nas je prisililo, da smo aktivirali vse sile za zaščito našega političnega sistema, glede na to, da nekateri členi v našem sistemu samozaščite na univerzi, v posameznih srednjih šolah in organizacijah združenega dela niso opravili svoje funkcije, zveza komunistov pa kljub naporom ni bila dovolj mobilna.

Aslan Fazlija je zatem opozoril na ta hip najpomembnejše naloge, to pa je seznaniti delovne ljudi in občane s sovražnim značajem demonstracij in enotno obsoditi sovražno delovanje; poleg tega bomo morali sprejeti vse potrebne ukrepe za samoorganiziranje v vseh okoljih, začeti politične akcije, s katerimi bomo poglobili medsebojno zaupanje in utrdili enotnost naših narodov in narodnosti na izhodiščih zveze komunistov, ter spodbuditi vse subjekte, da bodo izpolnjevali proizvodne naloge ter tako zagotovili nemoteno in učinkovito dejavnost naših institucij.

Med razpravo na sinočnji seji pokrajinskega komiteja Zveze komunistov Kosova je član predsedstva CK ZK Srbije **Dobrivoje Vidić** dejal: Izdali smo sporočilo predsedstva centralnega komiteja Zveze komunistov Srbije in predsedstva SR Srbije. Smatrali smo, da moramo takoj poudariti našo solidarnost z vašo oceno nedavnih dogodkov in z ukrepi, za katere ste se odločili, in to: s politično mobilizacijo, ki ste jo uvedli, popolno pripravljenostjo sistema splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite, z administrativnimi ukrepi, ki so bili potrebni, da odločno preprečite to v bistvu kontrarevolucionarno, hkrati pa tudi protijugoslovansko in protialbansko akcijo sovražnikov socializma ter bratstva in enotnosti naših narodov in naše Socialistične federativne republike Jugoslavije.

Dolžan sem vam posredovati izraze popolne podpore in najširše izraženo razpoloženje delovnih ljudi in občanov vse naše republike, da se takoj prepreči razdiralna dejavnost sovražnikov bratstva in enotnosti srbskega in albanskega naroda, vseh naših narodov in narodnosti, da se popolnoma onemogoči v interesu mirnega življenja in ustvarjalnega dela po vsej naši socialistični samoupravni skupnosti. Čaka nas zares veliko ustvarjalnega dela. Vsakdo med nami ve, kako nas je že med vojno povezala goreča želja, da uporabimo vse svoje moči in hitro obnovimo razdejano domovino ter razvijemo programe pospešenega razvoja naše države.

Nihče, ki naš razvoj objektivno ocenjuje, ne more zanikati velikih dosežkov

Danes lahko obžalujemo, da na tem ali onem področju razvoja nismo dosegli ali nismo mogli doseči naglejšega napredka, vendar ni v naši državi in na svetu nikogar, ki dobronamerno ocenjuje naše dosežke in ki ne bi videl in ne bi priznal epohalnih sprememb, doseženih v materialnem razvoju, v kulturi življenja in v svobodnjaški vsebini družbenih odnosov, sprememb, do katerih je prišlo po vsej državi, v vseh naših krajih.

Vemo, da so tudi Albanci na Kosovu, vsi delovni ljudje in občani v SAP Kosovu ponosni na svoje velike dosežke, ki so tudi tu opazni na vsakem koraku in ki so do temeljev spremenili življenje tudi v tem kraju, najbolj zaostalem v razvoju, in ki vodijo do vse bolj bogatega življenja, za katero si vsi v SFRJ tolikanj prizadevamo, tako kot si med drugim za to prizadevajo delovni ljudje povsod po svetu. Socialistična republika Srbija bo še nadalje v okviru novega srednjeročnega plana, katerega programe razvoja sestavljamo, prispevala svoj polni delež v sklad za razvoj manj razvitih republik in zlasti socialistične avtonomne pokrajine Kosovo.

Kot vedo vsi delovni ljudje na Kosovu, ne glede na narodnost, vse republike in pokrajini prispevajo tudi na mnoge druge načine svoj delež k pospešitvi našega splošnega razvoja in vseh naših republik in pokrajin. Nihče od nas ni obtičal na mestu. Vsi smo izredno napredovali v primerjavi s tistim, kjer smo bili leta 1945, in pred nami so leta združenega dela in vlaganja velikih novih sredstev v naš splošni napredek. Kosovo ima pri tem svoje ustrezne programe, ki bodo razširili materialno bazo, pospešili zaposlovanje in nadalje razvili kulturne, zdravstvene in vse druge potenciale v tej pokrajini.

Samo v miru lahko napredujemo

Tovariši, ob tej priložnosti bi rad povedal, da se bomo skupaj z vami zavzeli, da bi pri uresničevanju vseh teh graditeljskih načrtov in programov dosegli popoln uspeh. Za to pa vsi potrebujemo popoln mir v državi. Tak mir, kakršnega v Titovi Jugoslaviji uživamo že 35 let. Samo v miru lahko vsi napredujemo. Ogrožati ustvarjalni mir, mirno življenje naših družin, naših otrok in mladine, vseh naših delovnih ljudi je največji zločin nad vsemi našimi občani, ne glede na njihovo narodnost.

Do tega ne more nihče imeti pravice, ne v naši državi ne kjerkoli po svetu, kjer bi se ukvarjali z načrti destabilizacije naše države ali drugih držav tega dela sveta, saj so takšni načrti zločin, ne le nad miroljubno Jugoslavijo in vsemi njenimi državljani, temveč tudi nad človeštvom nasploh, saj bi kaljenje miru na tem geopolitičnem območju sveta vodilo do vojne, ki bi imela nepredvidljive posledice v svetu, svet pa mora že brez tega narediti vse, da bi pogasil požare in krizna žarišča. To je v prid varnosti in mirne prihodnosti vseh narodov, ne glede na njihovo velikost ali zemljepisno lego. Želimo, da kot izpričana miroljubna država še naprej prispevamo svoj polni delež k tekšnim ciljem sveta miru in miroljubnega dobrega sosedskega in kar najširšega mednarodnega sodelovanja.

Zato smo, tovariši, te dni še posebej zaskrbljeni in občutljivi za vse poskuse izzivanja nemirov na Kosovu, saj je očitno, da so nameni izzivalcev zločinske narave in da nimajo nič skupnega z resničnimi interesi Albancev na Kosovu, pa tudi ne s pravimi interesi Albancev v ljudski socialistični republiki Albaniji ali z zdravimi interesi kogarkoli na tem našem širšem prostoru. Zato menim, da moramo odločno onemogočiti ponavljanje izgredov.

V našem širokem sistemu socialističnega samoupravljanja moramo storiti vse, da bi se ustrezno mobilizirali in pokazali tem sovražnikom, najsi bodo kjerkoli, da ne morejo uspeti, da jih bomo zlomili, da bomo varovali in vsestransko razvijali socialistično samoupravno Jugoslavijo, da imajo vsi njeni narodi in narodnosti, ki so v njej že tolikanj napredovali, pred seboj veliko prihodnost za zdajšnje in za mlade, nove generacije, ki prihajajo.

V tem primeru govorimo o dejavnosti zunanjih in notranjih sovražnikov, saj je žal tako. Mislim pa, da moramo vsak dan imeti pred očmi številne sovražnike neuvrščeni Socialistične federativne republike Jugoslavije. Pomen prijateljstva neuvrščenega sveta do naše države in prijateljstva drugih narodov, članov organizacije Združenih narodov, je velikanski, tudi ko gre za našo varnost na tem nemirnem koncu sveta. To prijateljstvo, ki ga med drugim varujemo in krepimo z našo notranjo enotnostjo in uspešnim razvojem vseh naših potencialov na temeljih bratskega sodelovanja in enakosti vseh naših narodov in narodnosti, pomeni trden temelj solidarnosti z nami in našimi napori, da kot dokaj majhna država častno služimo idealom miru in svobode vseh narodov.«

Mihailo Zvicer je dejal, da je iz trenutnih političnih razmer in ocen teh razmer, ki so nesporne, jasno razvidno, da ni nikoli bila bolj potrebna enotnost zveze komunistov in kadrov, enotnost akcij, ki izvirajo iz istih idej in temeljev in imajo iste cilje. Albanski nacionalizem in iredentizem, je poudaril Zvicer, še nikoli nista bila tako agresivna in danes nastopata v okviru širše sovražne dejavnosti in protijugoslovanskih akcij. Govoreč o potrebi diferenciacije v zvezi komunistov in v širšem okviru je Zvicer dejal, da mora biti zdaj ločnica kar najbolj jasna. To ločnico lahko začrtajo komunisti in tiste sile, ki se bojujejo v skladu s smernicami zveze komunistov, je poudaril Mihailo Zvicer.

Predavatelj na prištinski univerzi dr. **Derviš Rožaja** je ostro obsodil šovinistične velikoalbanske demonstracije, ki so jih organizirali posamezni sovražni elementi tudi iz vrst študentov prištinske univerze. »V tem hipu se mi zdi potrebno opozoriti zapeljane študente, njihove starše in albanski narod na internacionalistično tucovičevsko izročilo srbskega naroda, ki se ni uveljavilo le med narodnoosvobodilno vojno in v predvojni zgodovini, temveč tudi v minulem obdobju in v času delovanja naše univerze. Prav tako sodim,« je pristavil dr. Rožaja, »da moram opozoriti srbske komuniste in kadre srbskega naroda na velik prispevek albanskega naroda k ohranjanju zgodovinskih spomenikov kulture srbskega naroda in na skupen boj obeh narodov proti skupnim zavojevalcem, bodisi otomanskega, bodisi drugih sovražnikov med narodnoosvobodilno vojno.«

Prizadevanje za medsebojno zaupanje

V zvezi z mednacionalnimi odnosi na Kosovu je **Redžep Zogalj** dejal, da so bili zadnje čase ti odnosi v pokrajini zelo dobri. Prav tako je res, da se narodnostna enakopravnost na vseh področjih življenja na Kosovu iz dneva v dan bolj uveljavlja. Vendar se je zadnje dni sovražnim, nacionalističnim in iredentističnim silam posrečilo občutno poslabšati te odnose in omajati vzpostavljeno zaupanje, ponekod pa so celo sprožile dvome in sovraštvo. Zato se mora zveza komunistov poleg soglasne obsodbe sovražnih sil, ki so organizirale demonstracije, poleg osvetlitve in obsodbe vsebine gesel, ki so v celoti sovražne narave, poleg idejnopolitične diferenciacije v zvezi komunistov vsepovsod kar najbolj zavzeto prizadevati, da bi se spet vzpostavilo medsebojno zaupanje v slehernem okolju in v sleherni socialni strukturi.

Dr. **Feriz Krasnići** je dejal, da smo sovražniku tudi ob tej priložnosti dali vedeti, da je ni sile, ki bi lahko uničila enotnost in skupno življenje Albancev, Srbov, Črnogorcev, Turkov, Muslimanov in vseh, ki žive na Kosovu, pa tudi ne njihove enotnosti z vsemi drugimi jugoslovanskimi narodi in narodnostmi. Mi, Albanci na Kosovu, je poudaril dr. Krasnići, se zavedamo nacionalističnih in sovražnih ciljev in pozivov, katerih cilj je ogroziti celovitost Jugoslavije, ogroziti mir ne le na Balkanu, temveč tudi v širših okvirih. Krasnići je opozoril na to, da je sovražnik začel svojo dejavnost na prištinski univerzi, ki so jo ustanovili in razvili ob podpori vseh drugih univerzitetnih središč v naši državi in dejal, da je sovražnik preslepil določeno število mlajših študentov in posamezne učence srednjih šol. Vendar je to število kaj pičlo v primerjavi z ogromnim številom poštenih študentov in mladih moči, ki vsak dan prispevajo k pospešitvi in razvoju našega dela in delovanja za hitrejši razvoj tega dela Jugoslavije.

Predsednica pokrajinske konference Zveze socialistične mladine Kosova **Sanije Hiseni** je izrazila prepričanje, da bo mladina iz vrst vseh narodov in narodnosti na Kosovu tudi ob tej priložnosti dokazala svojo revolucionarnost in ne bo niti za hip dovolila, da bi bili ogroženi sadovi socialistične revolucije. Kot je dejala, naj bi si zdaj v ZSM Kosova v sodelovanju z zvezo komunistov in drugimi naprednimi silami odkrito in konkretno prizadevali razkrinkati reakcionarno bistvo albanskega nacionalizma in vseh drugih oblik nacionalizma. Prav tako je nujno, je poudarila Sanije Hiseni, da se mladi seznanijo s prizadevanji delavskega razreda in celotne naše družbe za splošni družbeni razvoj, za materialno blaginjo in kulturo v pokrajini in v vsej državi, da bi bilo vsakomur jasno, kako solidaren je jugoslovanski delavski razred v prizadevanjih za nadaljnji hitrejši razvoj Kosova, kajti te smernice uresničujemo predvsem po zaslugi uresničevanja politike Zveze komunistov Jugoslavije.

Nikomur ne pustimo ogrožati to, kar smo gradili štirideset let

V razpravi na sinočnji seji pokrajinskega komiteja Zveze komunistov Kosova je govoril tudi član predsedstva centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije **Fadil Hoxha.** Med drugim je dejal: »Menim, da moramo mi, ki smo tukaj, predvsem kot revolucionarji, kot komunisti stopiti v prve bojne vrste, kot smo to storili tudi leta 1941. Tedaj nismo govorili: treba je v boj, treba si je priboriti svobodo, itd., temveč smo šli. Rekli smo: pojdite z nami, tovariši, naša sreča je naša svoboda. V takšnem boju smo bili v prvih vrstah. Prav je, da bi bili pokrajinski komite in vsi kosovski aktivisti v prvih vrstah boja, ki zdaj poteka, če hočemo, da bodo šli tudi drugi z nami, in prav to želimo, to je tisto, kar nam je Tito vselej govoril. Kot dobro vemo, je tovariš Tito vedno govoril: od besed k dejanjem. Za nas Kosovčane velja, ali zdaj preiti k dejanjem, ali nikoli. Ogroženo je vse tisto, kar smo gradili štirideset let doslej. Sovražnik nam je hotel to razbiti. Ne dovolimo mu in mu ne bomo dovolili. Prav mi smo tisti, ki so najbolj dolžni stati v prvih vrstah tega boja in voditi naše. Ljudje nam zaupajo navkljub nekaterim našim napakam, nekaterim našim pomanjkljivostim. Globoko sem prepričan, da nam bo tako kot doslej sledila ogromna večina prebivalstva.«

Veli Deva se je zavzel za odločno in konkretno idejnopolitično akcijo komunistov in vseh organiziranih socialističnih sil ter za odločen boj proti vsakršnemu poskusu spodkopavanja enakopravnosti, bratstva in enotnosti naših narodov in narodnosti. Ohranjanje in nadaljnja krepitev temeljnih pridobitev revolucije, bratstva in enotnosti, socialističnega samoupravljanja in neuvrščene politike sta danes naši temeljni nalogi, kot sta bili včeraj in bosta tudi jutri, je poudaril Veli Deva.

Ilijaz Kurteshi je rekel, da je mogoče iz minulih dogodkov povzeti pomemben nauk, čeprav smo to šolo drago plačali. Prepričan sem, je poudaril, da se bomo v prihodnje v vseh naših kolektivih organizirali tako, da ne bomo nikomur dovolili, da bi se igral z življenjskimi interesi delavskega razreda, z njegovo svobodo in vlogo v graditvi socialističnega samoupravljanja, za katero smo se trajno opredelili.

Z zagnanim delom so delavci povedali, koga podpirajo

Jasno je treba poudariti visoko razredno zavest delavcev, ki so delali nepretrgoma tudi po tri izmene prav takrat, ko so bili njihovi tovariši skupaj z nami v akciji proti sovražnemu delovanju in zato niso bili na delovnih mestih, je poudaril **Kolj Široka.** Delavec, ki se je trudil za proizvodnjo in zdržal nepretrgoma tri izmene, ta trenutek niti ni mogel prispevati več, razen svojega življenja.

Naslednji razpravljavec **Nazmi Mustafa** je rekel, da je nujno potrebno, da se v socialistični zvezi in drugih organizacijah veliko več dela. Ne moremo samo nositi rdeče knjižice, hkrati pa ne delati konkretno za uresničenje sklepov partijskih in državnih organov. Ko je govoril o svoji organizaciji, rudnikih in flotaciji Kišnica in Novo Brdo, je poudaril, da so bili rudarji, čeprav delajo v precej neugodnih razmerah, tudi tokrat popolnoma privrženi dosledni politiki Zveze komunistov Jugoslavije. Med 4500 delavci ni bilo niti enega, ki bi se pridružil nacionalističnim demonstracijam, katere so organizirali sovražniki.

Dr. **Vladimir Bovan** je menil, da so številni študentje premalo seznanjeni z gospodarskimi gibanji in družbenim življenjem pri nas nasploh, kar je bilo mogoče posneti tudi iz nekaterih parol med demonstracijami. Zavzel se je za to, da naj bi odkrito govorili o vseh slabostih in pravočasno sprejemali ukrepe, s katerimi bi jih odpravili.

Dr. **Kurtesh Salihu** je rekel, da so bile demonstracije organizirane prav v času, ko se Socialistična avtonomna pokrajina Kosovo vedno bolj uveljavlja kot enakopraven subjekt federacije, kot družbenopolitična skupnost v okviru Srbije, ki kot širša skupnost čedalje bolj zagotavlja narodnostno enakopravnost. To jasno priča o sovražni naravi, pa tudi o protialbanski naravi samih demonstrantov. Je pa to razumljivo, saj so vsem sovražnikom, tokrat albanskim nacionalistom napoti pozitivni procesi, ki jih hočejo zavreti, zato da bi si napravili prostor za svoje manipulacije in rovarjenje.

Predsednik občinskega komiteja ZK Kosovske Mitrovice **Savo Komadinić** je ugotovil, da so dogodki zadnje dni omajali medsebojno zaupanje, skupnost, bratstvo in enotnost prebivalcev tega industrijskega središča. Delovni ljudje in občani v delovnih organizacijah in v krajevnih skupnostih so se zdaj kar najbolj vpregli v izpolnjevanje nalog, ki jih narekuje položaj, kakršen je nastal spričo sovražnih akcij.

Dr. **Svetomir Stožinić** je menil, da je treba kar največjo pozornost posvetiti utrditvi zaupanja med pripadniki narodov in narodnosti, ki ga je sovražnik skušal spodkopati.

Dr. **Halil Turku** pa je rekel: »Iz teh nemirnih dogodkov smo izšli še trdnejši, enotnejši in odločnejši, da dosledno stopamo po Titovi poti nadaljnjega poglabljanja samoupravljanja, bratstva, enotnosti in skupnosti, po poti ustvarjanja srečnejšega življenja v okviru socialistične samoupravne skupnosti.«

Predsednik občinske konference ZK Peći **Beqir Hoti** je poudaril, da večina delovnih ljudi, mladine in občanov te občine obsoja sovražno delovanje ne samo z besedami, ampak tudi s prizadevnim delom, da bi se položaj čim prej normaliziral in obnovilo zaupanje.

Predsednik občinske konference ZK Uroševca **Milan Djurinac** je kot zadnji udeleženec v razpravi poudaril, da ne bo dobro, če bodo sovražno dejavnost obsojali, kot je bilo doslej v navadi, samo formalno, kot da je s tem že vse opravljeno. Spoznati moramo, je rekel, da je bil storjen samo korak v obveščanju delovnih ljudi in občanov in da je pred nami še trd in vztrajen boj za osvoboditev iz vsega tistega, kar je bilo slabo v glavah in v ravnanju.

S TELEPRINTERJA

Riad prekinil odnose z Afganistanom

RIAD, 7. aprila (AFP) – Saudska Arabija je danes objavila sklep o prekinitvi diplomatskih odnosov z »ilegalnim režimom v Afganistanu, ki je prišel na oblast s pomočjo tujih vojaških sil«. V sporočilu saudskega zunanjega ministrstva je nadalje rečeno, da je ta sklep v skladu z resolucijami ministrske konference islamskih držav v Islamabadu leta 1980 in s sklepom drugih islamskih srečanj in konferenc.

Naložbe afriške banke v Senegalu

DAKAR, 7. aprila (MAP) – Afriška banka za razvoj (BAD) bo finansirala projekte proti širjenju puščave v Senegalu se je izvedelo v Dakarju, kjer se mudi direktor te banke na uradnem obisku. Po poročilih senegalske agencije bo prispevala afriška banka za razvoj približno 13 milijonov dolarjev za izvedbo projekta v vzhodnem Senegalu. S to udeležbo bo banka pokrila 8 devetin vseh stroškov. Poleg tega bo delno finansirala tudi posebni program senegalskega vodnega gospodarstva. Afriška banka za razvoj in njena podružnica, afriški sklad za razvoj, sta dodelila tudi več kot 37 milijonov dolarjev pomoči.

Suhartova poslanica guvernerjem

DŽAKARTA, 7. aprila (Tanjug) – Indonezijska vlada je izročila guvernerjem 27 pokrajin v državi razvojne načrte, ki jih bodo financirali iz proračunskih sredstev. Hkrati so prejeli poslanico predsednika republike Suharta, naj podrobno obveste prebivalstvo o načrtih, ki naj bi jih uresničili v tem letu; tako naj bi ljudje imeli jasno predstavo o skrbi vlade za izboljšanje življenjskega standarda in življenjskih razmer prebivalstva.

Sporočilo »Pravde« Združenim državam

MOSKVA, 7. aprila (Tanjug) – Današnja »Pravda« sporoča Združenim državam Amerike, da so imele same izgubo zaradi embarga na pošiljanje žita Sovjetski zvezi. Kot piše vodilni sovjetski partijski list, je »poleg nesmiselnih gospodarskih izgub v kriznih pogojih predvolilna protisovjetska avantura nekdanjega ameriškega predsednika povzročila ZDA tudi resno politično škodo«. Sovjetski list s tem misli na to, da so mnoge države izgubile zaupanje v ZDA kot trgovinskega partnerja.

Na Cipru stavkajo trgovci

NIKOZIJA, 7. aprila (Tanjug) – Vse trgovine ne Cipru so danes zaprte. Združenje trgovcev se je odločilo za to iz protesta proti obotavljanju vlade, da bi ugodila vrsti njihovih zahtev. Trgovci predvsem zahtevajo, naj vlada predloži, parlament pa sprejme odlok, po katerem lastniki poslovnih prostorov ne bodo smeli zviševati najemnine nad vnaprej določenim oziroma dogovorjenim povprečjem. Poleg tega se zavzemajo za prožnejši delovni čas, kajti po sedanjih predpisih morajo biti vse trgovine zaprte že ob 18. uri po lokalnem času. Združenje prodajalcev kmetijskih pridelkov pa zahteva, da vlada uvede tudi nadzor nad grosističnimi, ne samo nad drobnoprodajnimi cenami.

Cho Thach o umiku vietnamskih čet

TOKIO, 7. aprila (UPI) – Vodja vietnamske diplomacije Nguyen Cho Thach je izjavil v intervjuju, ki so ga danes objavili v Tokiu, da se bodo vietnamske čete umaknile iz Kampučije pod pogojem, če bo Kitajska pripravljena podpisati sporazum o nenapadanju. »V takšnem sporazumu z Vietnamom, Laosom in Kampučijo morajo postaviti za pogoj, da Kitajska preneha podpirati Pol Potov režim,« je izjavil Nguyen Cho Thach v intervjuju dopisniku japonskega lista Komiuri Šimbun v Hanoju.

Venezuelski predsednik pri Lopezu Portillu

CIUDAD MEXICO, 7. aprila (Tanjug) – Venezuelski predsednik Luis Herrera Campins je pripotoval na uradni obisk v Mehiko, kjer se bo s svojim gostiteljem Lopezom Portillom pogovarjal o položaju v Srednji Ameriki in o sporazumu med državama o dobavi nafte srednjeameriškim državam. Domnevajo, da bosta posebno pozornost posvetila položaju v Salvadorju. Venezuela odločno podpira sedanjo vlado Napoleona Duarteja, Mehika pa ne skriva svojih simpatij do upornikov.

Preložili obisk Ayale v Sovjetski zvezi

MOSKVA, 7. aprila (AFP) – Sovjetska časopisna agencija TASS je sporočila, da so na zahtevo Kolumbije preložili obisk kolumbijskega predsednika Turbaya Ayala v Sovjetski zvezi, kamor naj bi pripotoval sredi aprila. Agencija TASS pristavlja, da se bodo o novem datumu obiska dogovorili pozneje.

Nov veleposlanik ZDA v Salvadorju

WASHINGTON, 7. aprila (Reuter) – Ameriški predsednik Reagan bo imenoval bivšega ameriškega predstavnika v EGS Deana Hintona za veleposlanika v Salvadorju; tako je objavila Bela hiša. Hinton bo na tem položaju zamenjal Roberta Whiteja, ki so ga odstavili po kritikah, naperjenih proti ameriški administraciji ob povečanju ameriške vojaške pomoči salvadorski vojaški hunti.

Novo izseljensko društvo v Perthu

SYDNEY, 7. marca (Tanjug) – V glavnem mestu Zahodne Avstralije Perthu so ustanovili novo izseljensko društvo »Zavičaj«, katerega člani so predvsem Avstralci srbskega porekla. Člani društva se bodo ukvarjali predvsem s kulturnim in prosvetnim delom ter gojili stike s starim krajem, predvsem prek Srbske izseljenske matice. Že na ustanovni skupščini se je vpisalo v društvo 160 Avstralcev srbskega porekla. Ustanovili so tudi šolo, kjer se bodo učili maternega jezika, obiskovalo pa jo bo 60 otrok.

DUŠAN SNOJ

Tuje gospodarsko zrcalo kaže ugodnejšo podobo

V minulih dneh sta postavili zrcalo jugoslovanskemu gospodarstvu dve ugledni mednarodni gospodarski organizaciji: Evropska ekonomska komisija (ECE) in Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD). Značilno in nekoliko presenetljivo se zdi, da so mnenja analitikov obeh organizacij ugodna, vsekakor bolj pozitivna od ocen, kadar si kritično ogledalo postavljamo sami.

Posebno ugodno v obeh ocenah zveni zniževanje primanjkljaja plačilne bilance od predlanskih 3,7 na lanski 2 milijardi dolarjev. Uspeh je tem večji, poudarja OECD, ker je bil dosežen v »težavnih mednarodnih gospodarskih in finančnih okoliščinah«.

Tudi če upoštevamo, da pri nobeni od ocen ne gre za globinske rentgenske posnetke, ki bi razgalili vse bolj ali manj vidne silnice za posamičnimi premiki gospodarskih tokov v Jugoslaviji in da gre ob tem pri oceni OECD za zorni kot najmočnejših kapitalističnih držav, ki jim niso mar naša družbeno gospodarska preobrazba in temeljna načela ekonomskega sistema v naši državi, se kljub temu zdita zanimiva pozornost in naklonjenost, ki jo namenjajo gospodarskemu položaju pri nas.

Grobo povedano, tuji ocenjevalci so postavili pod drobnogled zlasti napeto inflacijsko stopnjo, omejene devizne možnosti, zagate s prestrukturiranjem gospodarstva in druga vprašanja, ki si jih doma običajno zastavljamo z mnogo večjo ostrino in stopnjo zaskrbljenosti.

Analitiki ECE na primer pišejo, da lanska stopnja gospodarske rasti v Jugoslaviji, kljub Padcu (od 7 – 8 odstotkov v zadnjih letih na 2,5 odstotka), skozi mednarodna očala »vzbuja spoštovanje«. Poročevalec sestanka OECD o Jugoslaviji pa je zapisal: »Omejevanje povpraševanja na domačem trgu, osebnih dohodkov, splošne in skupne porabe, zlasti investicij – to so glavni razlogi, da so začetni uspehi, doseženi pri stabilizaciji v Jugoslaviji, spodbudni in da je Jugoslavija krenila po zanesljivi stabilizacijski poti, ki vodi k obnovitvi notranjega in zunanjega gospodarskega ravnotežja.«

Od kod te razlike v presoji? Zdi se celo, da so nesporazumi globlji. Pred tremi leti, tako bi lahko sklepali iz nekaterih ocen, je bila situacija postavljena na glavo: tedaj so bili tuji ocenjevalci zaskrbljeni, vtem ko smo bili doma v splošnem zadovoljni z gospodarskim položajem.

Zdi se, da obstaja pri presojanju gospodarskega položaja v Jugoslaviji neke vrste »nasprotni ciklus«. Tipičen nesporazum te vrste je bil sestanek ameriško-jugoslovanskega gospodarskega sveta ob koncu lanskega leta, kjer so naši predstavniki Američanom z vso resnostjo prikazali naše ekonomske zadrege, vtem ko so sogovorniki menili nasprotno: da je naš položaj občutno boljši kot v minulih letih. Ko smo bili mi zadovoljni so bili drugi zaskrbljeni, leto pozneje pa so se vloge očitno zamenjale.

Vzrok je nemara v zornem kotu: za razliko od večine naših ocen se tuji ocenjevalci navadno ne ukvarjajo s tistim, kar se dogaja ta hip, temveč se ozirajo naprej. Po tej presoji niso bistvene trenutne težave, kajti te naj bi že skoraj sodile v preteklost, temveč politični in konkretni gospodarski premiki, ki nakazujejo, kako se je gospodarstvo pripravljeno spopasti s problemi.

Z drugimi besedami, tuji analitiki razmišljajo v bistvu podobno kot mi, da bo kratkoročno položaj vsekakor zapleten in težaven, vendar pa resnost, s katero smo se teh vprašanj v letu 1980 lotili, budi upe, da se utegne položaj kmalu obrniti na bolje, kar potem da ton njihovim ocenam.

To kajpada ne pomeni, da v ocenah ni razločkov. ECE, denimo, vidi protislovje med pičlim 1,5 odstotnim letnim povečevanjem naložb v osnovna sredstva v naslednjih štirih letih, v tem ko naj bi kosmati družbeni proizvod rastel po 4,5 odstotni letni stopnji. Zadrževanje naložb se jim namreč ne zdi združljivo s predvideno živahno rastjo (vedeti je treba, da se je večina najbolj razvitih držav letos vdala v usodo, da ne bo presegla tako imenovane »ničelne rasti«). Naša politika nasprotno meni, da je takšna rast dosegljiva, pod pogojem, da bomo izrabili obstoječe neizrabljene zmogljivosti in povečali splošno učinkovitost dela.

Razločke je najti tudi drugod, toda v splošnem prevladujejo ugodne ocene. Pomemben argument je pri tem krepka teža zmogljivosti našega gospodarstva. Na prvo mesto tod tujci postavljajo razvoj domačih virov, zlasti v energiji, ki je ta hip ena poglavitnih zavor gospodarske rasti v svetu. »Delež uvožene energije v celotni energetski porabi Jugoslavije je majhen in se lahko še zmanjša«, komentira ECE, sicer pa naj bi bile naše največje rezerve predvsem neizkoriščene možnosti v kmetijstvu in živilski industriji, gradbeništvu in še nekaterih področjih, kjer je Jugoslavija najmanj odvisna od zagatnega uvoza.

Tuje zrcalo je tedaj očitno naklonjeno jugoslovanskemu gospodarstvu, predvsem zaradi možnosti, ki jih lahko ob pravilnih političnih potezah sprosti in zato, ker je lansko zategovanje pasu pokazalo, da smo se pripravljeni resno lotiti lastnih težav.

Velja kajpada tudi obratno: to, kako bo naše gospodarstvo lansko pot nadaljevalo letos in kaj bo naredilo v načrtovani smeri – zlasti pri krotenju inflacije, nadomeščanju uvoza in pospeševanju izvoza – to bo dajalo barvo našim zrcalnim podobam v prihodnjem in naslednjih letih.

MILAN MAVER: Kakor se obrneš, si tepen

● **Čista in zelena Ljubljana?**

Akcija za čisto in zeleno Ljubljano malce prepočasi prehaja s papirjev na teren, čeprav se nekaj dogaja. Rezultat spomladanskega čiščenja je bilo 343 kubičnih metrov kosovnih odpadkov, ki so jih zvozili na smetišče in ne po gmajnah za prvo grmovje. Veselje do spomladanskega čiščenja so pokazali tudi mladinci Centra in pionirji OŠ Prežihovega Voranca, ki so v soboto čistili Tivoli in Rožnik. Mladi pravijo, da radi čistijo, če so naprošeni. Če bi zagledali metle v rokah svojih vzornikov, bi jim skrb za urejeno bivanje nemara prešla kar v meso in kri.

Vendar pa že bežen pogled po mestu pove, da odrasli gojimo skrb za čistočo predvsem doma, na svojih (zasebnih) dvoriščih, precej manj na delovnih mestih, za javne površine pa ta skrb čedalje bolj pojema. Komunalci premorejo za redno delo po mestu 42 ljudi, delavec Rasti se zaskrbljeno ozira na hektar zelenic, grmovnic, drevja, poti in živih mej, ki naj jih vzdržuje in obdeluje, kakor ve in zna. En komunalni inšpektor pa bi lahko samo po eni stranici območja, ki mu je dodeljeno, hodil najmanj tri mesece. Te številke bi ne bile strah vzbujajoče, če Ljubljančani ne bi odpovedali. Pa so, vsaj kar se tiče čistoče na javnih prostorih.

NEVENKA ŠKRLJ

IVAN VIDIC

Slovo od jalovih načrtov

Avtomobilska kriza je tudi pri nas pobrala prvo žrtev – v montaži Citroenovih vozil, v Cimosovem tozdu v Šempetru pri Novi Gorici, bodo obrnili ključ v ključavnici. V Cimosu, in ne samo v Cimosu, so z nekoliko zamude spoznali, da ne kaže več metati denarja v obrat avtomobilske montaže, ki daje malo izdelkov in veliko izgube. Lanskim izgubam 212 milijonov dinarjev so v letošnjem četrtletju primaknili novih 50 milijonov. Neprodane zaloge dlan in citroenov GA so se nakopičile. Zato je zdaj zdrav gospodarski razum premagal čustva.

Dva temeljna vzroka sta, da je prenehala montaža avtomobilov v Šempetru. Prvi, občutnejši, je vse bolj zaznavna svetovna avtomobilska kriza. Po zmanjšanju kupne moči prebivalstva, po velikih podražitvah avtomobilov in stroškov vzdrževanja, goriva in drugih izdatkov, se je povpraševanje po avtomobilih naglo zmanjšalo, na mah je minila dolgoletna nakupovalna mrzlica. Prenehalo je veljati pravilo, po katerem je bilo važno avtomobil le izdelati, trg pa bo vse pogoltnil, ne glede na ceno. Stvari so se bistveno spremenile. Izkazalo se je, da tudi v avtomobilski industriji cene ne morejo rasti brez posledic. Zato vse več neprodanih zalog pri naših sestavljalcih in izdelovalcih avtomobilov, zato nelikvidnost grabi našo avtomobilsko industrijo vse močneje za vrat. Stroški izdelave (ob nizki delovni storilnosti, neurejenosti odnosov znotraj verige izdelovalcev sestavnih delov itn.) vrtoglavo naraščajo. Ni jih več mogoče poslati na kupčev naslov, zapisati jih je treba sebi v breme.

Cimos je imel ob vsem tem tudi svoje težave. Poslovanje štirih tozdov v dveh republikah je temeljilo na dobavi delov francoskemu partnerju, za iztržek pa so kupovali sestavne dele za montažo. V ta posel je najprej prste vpletla devalvacija in porušila domnevno ravnotežje, na katerem so gradili preambiciozne programe. Stabilizacija pa je presekala ta gordijski vozel negospodarnosti.

Prekinitev in opustitev montaže v Šempetru ni lahek posel. Kljub vsemu optimizmu, ki spremlja prizadevanja delavcev Cimosa, novogoriške, ajdovske, tolminske, koprske in drugih občinskih skupščin ter republike v celoti, bo še veliko težav in dela, preden bodo šesto delavcem opuščene Cimosove montaže našli drugo delo, preden bodo v tovarniških dvoranah v Šempetru začeli drugo, donosnejšo proizvodnjo. Tudi precej denarja bo terjala sanacija v Šempetru, še več sanacija Cimosa v celoti. Samo prvi hip bo treba poiskati 550 milijonov dinarjev investicijskih vlaganj v prekvalifikacije delavcev, ki bodo delali v mirenskem Cicibanu in goriških Vozilih. Precej denarja bo treba za uvajanje šestih Tomosovih programov v Cimosovih obratih v Kopru, Buzetu in Senožečah, za program Iskre-Avtoelektrike v Šempetru.

Deset let je tega, kar je šel Cimos iz Tomosa in zdaj naj bi se spet vrnil. Zdi se, da je gospodarski razum prisilil delavce dveh koprskih kolektivov, da so pozabili na stare razprtije in večvrednosti. Izdelali bodo skupen sanacijski program in pri tem bodo morali biti pozorni na dejstvo, da je sanacijski program program ukrepov za odpravo vzrokov za izgube in za zagotovitev pogojev za uspešno delo. Tomos, ki se je, kot kaže, trdneje postavil na noge, ima po selekciji programov izdelke, ki so na visoki tehnični in tehnološki ravni, v izdelkih in ljudeh nekaj vrednot, ki jih pri nas žal ni ravno preveč. O tem pričajo sklenjene in načrtovane pogodbe s tujimi kupci, med katerimi je vredno omeniti velik kooperacijski posel s LR Kitajsko, prvi te vrste pri nas (milijon mopedov na leto). Možnosti so, v skupni razvoj Tomosa in Cimosa bo treba do leta 1983 vložiti okoli poldrugo milijardo dinarjev. Ob tem gre omeniti, da bodo poslovne banke v tem srednjeročju združile pomembna sredstva (12 milijard din) za razvojne naložbe v slovenski avtomobilski industriji, da pa bodo dobile zeleno luč le tiste, ki ustrezajo natanko določenim kriterijem.

Cimos bo šel torej po novi poti. Pogodbo s francoskim Citroenom bodo, če bo seveda interes tudi na drugi strani, postavili na trdnejše noge. V Cimosovih tozdih bodo izdelovali velike serije sestavnih delov za Citroenova vozila, avtomobile bodo v celoti uvažali. Pristaviti je treba, da sta Tomos in Iskra Avtoelektrika našla svoj interes v kooperacijski pogodbi in da pri njenem uresničevanju sodeluje prek pet tisoč delavcev.

Delavcem iz Šempetra bodo našli drugo delo. Trdno odločeni, da bo vsak program, ki ga bodo upoštevali, donosnejši od sedanjega, da ne bo več kupoprodajnih odnosov, ki so izgubo Cimosa v celoti »preselili« v končni izdelek v Šempetru, da bo vsak delavec osebni dohodek, ki ga bo dobil, tudi zaslužil.

Cena, ki jo je za napačne ambicije plačal Cimos, ni majhna. Prenehanje montaže avtomobilov v Šempetru pa je zdrav in gospodaren ukrep, naravnan na trdno odločitev slovenskega gospodarstva, da bo opuščalo sleherno proizvodnjo, ki se bo izkazala za premalo donosno. Cimosov je še nekaj v naši državi. Tudi drugi sestavljalci avtomobilov, ki se podobno kot Cimos neuspešno trudijo, da bi premagali za naše razmere »magično mejo« deset tisoč avtomobilov na leto, bodo prej ali slej šli po tej poti. Morda bo to, kar se je zgodilo tudi prepričalo delovne organizacije, ki še sanjajo o montaži avtomobilov, da bodo opustile svoje jalove načrte.

BRANIMIR NEŠOVIĆ

Kdaj toliko denarja?

V prihodnje se bodo lahko učenci po končani osnovni ali srednji šoli zaposlili, nato pa čez mesec ali dva nadaljevali šolanje, vendar ne kot navadni učenci oziroma študenti, marveč kot delavci, ki se izobražujejo iz dela. Tak status bodo seveda imeli le v primeru, če jih bo v šolo »napotila« delovna organizacija. Ali to utegne pomeniti, da bodo starši v prihodnje najprej poskrbeli za zaposlitev svojih otrok (najbrž kar v svoji delovni organizaciji), šele nato pa za njihovo pravo »poklicno« izobrazbo, kar ne bi bilo niti tako težavno, vsaj s finančne plati, saj naj bi ti učenci-delavci med šolanjem prejemali nekakšen osebni dohodek in nasploh imeli vse (ali pa le delne) pravice, ki sicer temeljijo na delu?

Ne, takšnega, k cehovstvu naravnanega nepotizma izobraževanje iz dela ne bi smelo poznati. Kako ga torej preprečiti, ali še bolje: kako to vprašanje urediti pravno, da se ne bi zgodilo, da bi zdravniki šolali svoje otroke za zdravnike, ne da bi pri tem komurkoli omejevali svobodno izbiro poklica, ali pa jim zagotavljali kakršnekoli privilegije? Konkretno gre za zakon o delovnih razmerjih, ki naj bi v dopolnilnih določbah opredeljeval status delavca-učenca.

Pojav cehovskega nepotizma v izobraževanju ni povsem tuj. Že zdaj se dogaja, da se je moč v kako šolo vpisati predvsem štipendistom delovnih organizacij, ki pa štipendije najprej ponudijo otrokom svojih delavcev in šele, če med njimi ni dovolj kandidatov, jih poiščejo drugod. Torej je pravna ureditev vprašanja povsem umestna, še posebej zato, ker zakon o usmerjenem izobraževanju teži k spodbujanju izobraževanja iz dela in izobraževanja ob delu, ki naj bi v prihodnje postaje prevlačujoče oblike izobraževanja. Ob tem lahko ugotovimo, da se je izobraževanje ob delu dokaj dobro uveljavilo in da pravno ne predstavlja kakšnega večjega problema, saj delavec dela in izpolnjuje svoje delovne obveznosti, hkrati pa še študira ob večji ali manjši pomoči delovne organizacije. Izobraževanje iz dela, torej takšno izobraževanje, ko zaposleni začasno preneha delati in se v celoti posveti študiju, pa je dokajšnja neznanka. Pravzaprav nihče ne more zagotovo odgovoriti, koliko se jih izobražuje na tak način, saj se v vseh evidencah pojavljajo kot redni učenci oziroma študenti in je tudi nemogoče ugotoviti, kako so v delovnih organizacijah uredili začasno »prekinitev« delovnega razmerja s formalne plati. Vsekakor pa gre za veliko pomembnih stvari: vprašanje osebnega dohodka, zdravstvenega in pokojninskega zavarovanja, pravice do družbenega stanovanja, ali stanovanjskega posojila itd. (če naštejemo le nekatere najpomembnejše).

Odgovore na vsa ta in še mnoga druga vprašanja naj bi v grobem dali v zakonu o delovnih razmerjih, čisto konkretno izpeljavo pa naj bi dobili v splošnih samoupravnih aktih posameznih delovnih organizacij. Torej je pričakovati globoko in tehtno razpravo, saj izobraževanje iz dela posega na izjemno občutljivo področje pravic (in dolžnosti) vsakega posameznika. Vendar pri vsem tem opredeljevanju pravic in dolžnosti, ki utegne postati sila odmevno, ne kaže pozabiti na stvarne možnosti.

Bati se je namreč, da bo ogromno energije potrošene za takšna ali drugačna prepričevanja, katerih edini učinek je lahko cela koza in sit volk, prav malo pozornosti pa bo namenjene resnični želji delovnih organizacij po vsesplošnem uveljavljanju izobraževanja iz dela. Težko je verjeti, da bi bili na sedanji stopnji razvoja (tudi če odmislimo trenutne težave) v delovnih organizacijah sploh sposobni nadomestiti denar za kadrovske štipendije z denarjem za osebne dohodke, zavarovanje in stanovanje. Koliko bi to stalo in kdaj bomo imeli toliko denarja (saj vsega tega najbrž ne kanimo ponuditi le nekaterim)?

BOŽIDAR PAHOR

Spor Bela hiša – State Department

Ko je ameriški predsednik Richard Nixon skupaj s svojim pomočnikom za zadeve državne varnosti Henryjem Kissingerjem februarja 1972 obiskal Peking in tako končal dolgoletno zaledenelo obdobje v odnosih med ZDA in LR Kitajsko, je neugnani in nepoboljšljivi satirik javnih in zasebnih nravi v ZDA Art Buchwald izkoristil tudi ta obisk za eno izmed svojih jedkih (izmišljenih) zgodbic.

Opisal je prihod Nixona in Kissingerja na pekinško letališče. Iz predsedniškega letala so izstopili že skoraj vsi. Kar se med vrati letala pojavi še zapoznel potnik in kitajski funkcionar se nagne h Kissingerju in ga vpraša: »Kdo pa je gospod, ki pravkar zapušča letalo.«

Kissinger se previdno ozre, zniža glas za nekaj decibelov in prišepne Kitajcu: »Pst! Zaupal vam bom, če mi obljubite, da ne boste nikomur povedali. To je naš zunanji minister Rogers.«

Zgodovina nas uči, da je Kissinger potem postal poleg Nixonovega svetovalca še zunanji minister za Rogersom, ki se je poslovil od State Departmenta, ko je ugotovil, da mu je Kissinger »požrl« še zadnje pomembno zunanjepolitično območje: Bližnji vzhod.

Ta spopad med »varnostnikom« v Beli hiši in gospodarjem State Departmenta, se je potem nadaljeval pod predsednikoma Geraldom Fordom in Jimmyjem Carterjem. In dramatično se nadaljuje – četudi z novimi obeležji – pod predsednikom Ronaldom Reaganom.

V sedanji kritiki, proti zunanjemu ministru Alexandru Haigu, nekdanjemu poveljniku NATO v Evropi in nekdanjemu pomembnemu funkcionarju pod Nixonom in Kissingerjem, ne gre – zatrjujejo v Beli hiši in na Kapitolu – za »spodnašanje« Haiga. Mar ni pomočnik predsednika Reagana za državno varnost Richard Allen odločno povedal, da ne bo »hodil Haigu v zelnik«? Mar ne velja Haig za utelešenje trde politike do Sovjetske zveze, za idealnega izvajalca zunanje politike, za katero je v končni posledici odgovoren in pristojen vendarle predsednik Reagan? In mar niso vsi v začetku govorili, da je Haig najprimernejši kandidat za zunanjega ministra?

Vsekakor je zanj navijala skrajna desnica v Reaganovem taboru, tako da je bilo ob Haigovem imenovanju slišati določene pomisleke v zmernejših krogih celo med republikanci. Kaj se je potem zgodilo, da nekateri komentatorji govorijo z vso resnostjo, da ni zanesljivo, ali bo Haig vzdržal na položaju zunanjega ministra ves Reaganov mandat?

Očitno ne gre samo za spor o pristojnostih med Belo hišo in State Departmentom, ampak za čedalje trdnejše prepričanje republikanskega desnega krila, da je s Haigom nekaj narobe. Zdaj so Reaganovi »desničarji« že potrjeni v tem »občutku« in bodo Haiga verjetno poskušali torpedirati.

Alexander Haig se je baje že prvič zameril Reaganu in njegovi najožji okolici (Baker, Deaver, Meese), ko je takoj po inavguraciji izročil predsedniku osnutek listine, ki bi po mnenju Bele hiše podelila Haigu nezaslišano oblast in skoraj absolutno pristojnost v zunanji politiki.

Haig se je pritožil – z delnim uspehom – ko je David Stockman, načenik urada za upravo in proračun, za kakih 30 odstotkov zmanjšal pomoč tujini. Haig je takrat opozarjal, da je ta pomoč za ZDA več vredna kot topovi, vendar se mu je posrečilo le delno nadoknaditi obtesano pomoč. Republikanski desnici tudi to ni bilo všeč.

To ne pomeni, da je Haig do ZSSR manj oster od Reagana ali drugih ministrov. Toda ko je obrambni minister Caspar Weinberger začel govoriti, da bi ZDA utegnile razmestiti sporne nevtronske bombe v Zahodni Evropi, je spet nastopil Haig, ki je demantiral obrambnega ministra. Ta je potem še govoril o nevtronski bombi, tako da se je javnost začela spraševati, kako Reaganovo moštvo med seboj usklajuje oziroma ne usklajuje stališč do pomembnih zunanjepolitičnih vprašanj. Toda že takrat je bilo jasno, da Weinberger izraža tendence desnega krila Reaganovega »moštva«.

Potem je prišla »Genscherjeva afera« ali vsaj aferica. Nekdo iz Bele hiše je menil, da bodo bonskega zunanjega ministra, ko bo obiskal SZ, v Moskvi »prekuhali«, da se bo dal vplivati od sovjetskega vodstva. Haig je moral miriti Genscherja in tudi druge zahodne zaveznike, ko je bilo z visokih mest slišati očitke evropskim zaveznikom, da so »mehki«, da »se bojijo Rusov«, da bi lahko »kaj več prispevali« k skupni obrambi in tako daje. Spet spor s Haigom.

Toda najbolj dramatično se je položaj zasukal malo pred atentatom na Reagana. Predsednik Reagan je sklenil uresničiti svojo zamisel o »kriznem štabu«, ki bo prevzel vodenje zadev, če bi se mednarodni položaj močno zaostril. Za voditelja kriznega štaba je imenoval podpredsednika Georgea Busha, medtem ko Haig baje sploh ni bil o tem obveščen. Med javnim zasliševanjem pred kongresnim odborom je Haig dokaj ostro namigoval na to zadevo, tako da so njegove besede (vsaj na desnici) razumeli celo kot posredno kritiko predsednika Reagana. Haig je napisal poslovilno pismo, ki ga je nameraval poslati predsedniku, a so ga najožji sodelavci pregovorili, da ga ni poslal. Potem je prišlo do sprave. Haig je šel k Reaganu in ta je po enournem pogovoru z njim povedal, da je vrhovna odgovornost za zunanjo politko na predsednikovih plečih, da pa Haig kot prej v celoti vodi State Department in pod njegovim (predsednikovim) vodstvom tudi zunanjo politiko.

Zadnji kamen spotike za nekatere pa je bil Haigov nastop v Beli hiši, ko je John Warnock Hinckley naredil atentat na Reagana. Takrat je Haig v odsotnosti podpredsednika Busha prevzel operativo Bele hiše, in to javno povedal. Tudi to je povzročilo velikansko zamero (zlasti na desnici), čeprav je očitno, da je hotel Haig s tem poslati signal tako zaveznikom kot sovjetskim voditeljem, da je tudi operativna kontinuiteta oblasti v ZDA zagotovljena in da ni nevarnosti, da bi kdo kakor koli lahko »po nesreči« pritisnil na tisti usodni apokaliptični jedrski sprožilec.

To ruvanje za nadzor nad ameriško zunanjo politiko bi ostalo sicer nekoliko vznemirljivo, a v bistvu dokaj zabavno dogajanje – morda celo nekakšna napeta družabno politična kronika – ko ne bi bilo hkrati vzrok in posledica neopredeljenih vidikov ameriške zunanje politike. Tretji mesec Reaganovega predsednikovanja na vrhu ZDA ni enotnosti glede prioritet in metode uresničevanja zunanje politike. Še hujše je to, da je predsednik Reagan na bolniški postelji, v glavnem onesposobljen za opravljanje predsedniških dolžnosti. In tudi ni videti, da bo prav kmalu okreval. Opredelitev glavnih smeri ameriške zunanje politike slej ko prej visi v zraku.

KATJA ROŠ

Bilanca prikriva izgube

Delavci tolminskega tozda Iskre – tovarne avtoelektričnih delov Nova Gorica – niso sprejeli zaključnega računa, ki so ga strokovne službe matične delovne organizacije pripravile, ne da bi upoštevale končno stališče tolminskega zbora delavcev, ki niso več pripravljeni z udeležbo v skupnem prihodku pokrivati celotne izgube tozda Mali zaganjalniki.

Odločitev tolminskih delavcev, ki se niso ustrašili posledic gospodarskega prekrška zaradi neoddanega zaključnega računa, je vsekakor jasno opozorilo, da so v novogoriški Iskri doslej bolj malo razmišljali o ustreznosti načina udeležbe svojih tozdov v skupnem prihodku. Posluževali so se namreč preživelih, podjetniških oblik »delitve po potrebi«, ne da bi pri tem upoštevali vsaj fazno, proizvodno povezanost med tozdi. Te nepravilnosti pa so najbolj bodle v oči v primeru Malih zaganjalnikov, ki vse od ustanovitve dalje poslujejo z izgubo. Ta pa zaradi solidarnostnih mehanizmov, ki jih do neke mere predvideva tudi samoupravni sporazum o združitvi v delovno organizacijo, ni bila nikoli prikazana.

Tolminski delavci so se po vrsti opozoril, ki niso zalegla, takemu ravnanju uprli in zavrnili predlagano delitev oziroma prikrivanje izgube novogoriškega tozda. Zahtevajo namreč, da s primernim sanacijskim programom nemudoma začno odpravljati vzroke izgube. Presekati želijo s prakso zasilnega reševanja položaja Malih zaganjalnikov ter spodbuditi njegovo zdravljenje, pa čeprav zna biti cena visoka za vse člane družine novogoriške Iskre. Sanacija razmer v Malih zaganjalnikih pa bo tudi priložnost za dokončno ureditev dohodkovnih odnosov med tozdi novogoriške Iskre po načelu fazne proizvodne povezanosti.

Ker so se delavci tolminskega tozda poslužili dokaj neobičajnega postopka uveljavljanja svojih pravic, je še bolj grenak priokus pustilo ravnanje Iskrinih skupnih služb, ki so zaključni račun sestavile v nasprotju s stališči tolminskega zbora delavcev. Gre za poseganje med pravice tozda pri delitvi dohodka, ki si ga strokovna služba res ne bi smela privoščiti.

Iskrinim službam gre torej očitati s samoupravne plati sila nestrokovno ravnanje. Slej ko prej pa je vprašljivo tudi delovanje družbenopolitičnih organizacij in odgovornih posameznikov v delovni organizaciji, ki bi se lahko s pravočasnim ukrepanjem in obveščanjem, s strpnejšim dogovarjanjem in z nekoliko več posluha za predloge vseh članov družine novogoriške Iskre izognili neprijetnostim gospodarskih prekrškov in pravnih sporov.

SLOBODAN DUKIĆ

Cena birokracije

Gospodarstvo nosi precej večje breme stabilizacije kot negospodarstvo, ki ima še naprej priviligiran položaj. To pa zato, ker ne spoštujemo načel zakona o združenem delu, in ker so izločanja za skupno in splošno porabo čezmerna ter nenehno slabijo reprodukcijsko sposobnost gospodarstva.

S to ugotovitvijo so seznanili člane zveznega sveta za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko v razpravi o primarni delitvi. Zakaj je prišlo do tega, pojasnjujejo avtorji študije »Objektivizacija ekonomskega položaja gospodarskih panog in grupacij pri ustvarjanju in delitvi dohodka«. Pravijo, da so se čisti presežki prihodkov samoupravnih interesnih skupnosti nakopičili, in da so skupaj s presežki drugih negospodarskih organizacij sredi minulega leta znašali 39,5 milijarde dinarjev. Presežek prihodka se je v istem času zmanjšal le v samoupravnih interesnih skupnostih za zdravstvo, v vseh drugih sisih pa se je povečal – to velja zlasti za sise za stanovanjsko gradnjo. Presežki prihodkov družbenopolitičnih skupnostih brez federacije so se zvišali za 448 odstotkov, družbenopolitičnih organizacij pa za 36,4 odstotka v primerjavi z letom 1979.

V minulih letih so vsi sisi, razen sisov za zdravstveno varstvo, imeli presežke. Če seštejemo vse te presežke, potem dobimo število 21,8 milijarde dinarjev, ki gotovo zbuja občudovanje. Toliko namreč znaša akumulacija jugoslovanske industrije v letu 1979. Če je že tako, bi se kazalo vprašati, kakšen je pravzaprav mehanizem prispevkov, ki omogoča tolikšne presežke, in kako gospodarimo s tem denarjem. To vprašanje je toliko bolj upravičeno, ker veliko organizacij združenega dela kronično posluje z majhnim dohodkom in jim nenehno primanjkuje denarja.

Priviligiran položaj negospodarstva se kaže tudi v odlivu denarja iz gospodarstva. Negospodarskih organizacij in porabnikov družbenih sredstev je skoraj trikrat več kot gospodarskih organizacij združenega dela. (73.039 proti 27.078). Imamo torej veliko samostojnih subjektov splošne in skupne porabe, sredstva za te namene pa so močno razdrobljena. S financiranjem tako velikega števila negospodarskih subjektov prehitro in prezgodaj črpamo denar iz gospodarstva, zato se je to prisiljeno posluževati kreditov oziroma se vedno bolj zadolževati.

Lani se je presežek tekočih prihodkov družbenopolitičnih skupnosti (brez federacije) povečal za 54 odstotkov v primerjavi z letom poprej. Ta podatek priča, da so davki in prispevki previsoki. Kopičenje teh sredstev na računih različnih organov družbenopolitičnih skupnostih pomeni za gospodarstvo tudi zmanjševanje povpraševanja. Kazalo bi še povedati, da se je precej presežkov nabralo tudi na računih družbenopolitičnih organizacij. Lani so bili presežki za 36,4 odstotke večji kot predlanskim, junija 1980. pa so znašali 5,6 milijard dinarjev. V zadnjem času je slišati, da s proračuni dobro poslujemo ter da so presežki rezultat varčevanja in manjših izdatkov od načrtovanih. Ta argument pa ne pomeni ravno veliko za gospodarstvo, saj je vsem jasno, da smo črpali iz njega več denarja, kot bi bilo treba, da je to po svoje mrtev kapital.

Takšnih tendenc, ki jih opažamo že dalj časa, gotovo nismo pričakovali, ko smo ustvarjali sise. Nismo pričakovali niti tako hitre birokratizacije uprave, sisov in drugega negospodarskega aparata. Toda, kar je – je, in naša politična naloga je rešiti nastali položaj.

Gotovo namreč ni logično, da je na žiro računih negospodarskih organizacij kar 30 milijard dinarjev (ali 39 odstotkov v primerjavi z žiro računi gospodarstva); konec koncev smo ta denar le odvzeli gospodarstvu s čezmernimi prispevki, davki, članarinami in še kdove s čim. Da pa bo težava še večja, uporabljajo banke ta denar za kreditiranje in zadolževanje gospodarstva.

V vrsti ukrepov gospodarske stabilizacije si je zvezni izvršni svet zadal tudi nalogo ugotoviti, kako bi lahko spremenili sedanji način financiranja družbenopolitičnih skupnosti in sisov. Zdi se, da bi bilo koristno, če bi preučili, kako bi bilo moč združiti zdaj preveč razdrobljene depozite sisov. Mehanizem plačevanja alimentov negospodarstvu bi prav tako morali končno povezati ne le z načrtovanim, temveč tudi z ustvarjenim dohodkom gospodarstva. Konec koncev je to tudi bolj pošteno do gospodarstva, hkrati pa bi se negospodarstvo otreslo obtožbe, češ da spodbuja inflacijo. In končno, zakaj ne bi cele gore papirja za plačevanje najrazličnejših davkov omejili na dva ali tri zbirne naloge, ki bi jih nato računalnik službe družbenega knjigovodstva razporejal uporabnikom.

● **Radi plačujejo tudi nedelo**

Obdravski zavod za veterinarstvo Ptuj ima v Mariboru svojo poslovno enoto. V njej je zaposlen veterinar, ki pa od 9. marca letos ne prihaja več v službo. Ukvarjal se je namreč z umetnim osemenjevanjem krav in ker je v svojem osebnem avtomobilu prevažal posodo s tekočim dušikom, ki ima temperaturo minus 196 stopinj Celzija, se je čutil zdravstveno in življenjsko ogroženega. Zato je ostal doma, s svojo odločitvijo pa je seznanil tudi sodišče združenega dela.

Prvi odstavek 118. člena republiškega zakona o delovnih razmerjih pravi, da lahko delavec, če mu grozi neposredna nevarnost za življenje ali zdravje, odkloni delo in zahteva, da se nevarnost takoj odpravi. To je veterinar iz mariborske poslovne enote ptujskega zavoda tudi storil. Drugi odstavek istega člena zakona pa pravi, da bi morala delovna organizacija v tem primeru obvestiti občinskega inšpektorja dela. Le-ta bi moral zadevo takoj pregledati in določiti ustrezne varstvene ukrepe ali pa obvestiti delavca, iz katerih razlogov njegova zahteva ni bila utemeljena. Ptujski zavod pa tega do sedaj še ni storil.

Zanimivo pri tem je, da bo morala delovna organizacija delavcu, če je njegova zahteva upravičena, izplačati osebni dohodek tudi za tiste dni, ko je bil doma. Seveda pa je ta primer le še dokaz več, da v delovnih organizacijah zelo slabo poznajo zakonodajo, ali pa, da zelo rade plačujejo tudi nedelo... **MARJAN KOS**

Turneja Reaganovega moža po črni celini

Diplomatska misija pomočnika ameriškega sekretarja za afriške zadeve Crockerja naj bi pomagala Reaganu ustvariti novo politiko do Afrike

OD NAŠEGA DOPISNIKA

NAIROBI, 7. aprila – Mož, ki bo za Ronalda Reagana odkrival Afriko, pomočnik državnega sekretarja za afriške zadeve Chester Crocker, bo začel danes v Londonu svojo dolgo turnejo, med katero bo obiskal deset držav črne celine ter štiri zahodne, skupaj z ZDA vključene v tako imenovano kontaktno skupino o Namibiji. Potovanje je spoznavalne narave in vse, kar bo Crocker med njim nabral, bo pomagalo Reaganu ustvariti novo politiko do črne celine.

Kot je povedal State Departement, bi ZDA želele »slišati stališča vseh afriških strani, ki so vpletene na jugu Afrike«. Zato namerava Crocker med svojo turnejo, ki bo trajala najbrž do konca aprila, obiskati vseh šest držav, ki sestavljajo tako imenovano prifrontno skupino, vključni z Angolo in Mozambikom, kar je mnoge na črni celini presenetilo. Ameriški odnosi z eno in drugo državo so se namreč zadnji čas zaostrili. Z Mozambikom po tistem, ko so iz Maputa izgnali šest ameriških diplomatov, obtoženih vohunjenja za CIA, in ko je Washington v odgovor zamrznil pošiljko hrane v vrednosti devetih milijonov dolarjev. Z Angolo pa so se odnosi poslabšali po tistem, ko se je Reaganova administracija namenila odpraviti znani Clarckov amandma iz leta 1976, ki prepoveduje pošiljanje orožja angolskim upornikom in ko se ameriški predstavniki nedavno sestali v Maroku z voditeljem protivladnega gibanja Unita Savimbijem.

Druge države na afriškem jugu, ki jih namerava obiskati Crocker, so Bocvana, Tanzanija, Zambija, Zimbabve in Južna Afrika. Tako v Tanzaniji, ki vodi skupino prifrontnih držav, kot tudi v Zimbabveju in Zambiji so zadnji čas ostro kritizirali Reaganove izjave, da ne bo pustil na cedilu Južne Afrike, ker da je v strateškem pa tudi surovinskem pogledu preveč pomembna za zahodni svet. Z druge strani pa so ZDA zadnji čas pokazale precejšnje zanimanje za Zimbabve, saj so na nedavni mednarodni konferenci v Salisburyju obljubile dodatno pomoč 75 milijonov dolarjev za njegov razvoj. Ameriški predstavnik na tej konferenci Mc'Pherson je pozneje v Nairobiju izjavil, da ima Washington zaupanje v zimbabvejsko vodstvo in da mu je veliko do uspeha v ustvarjanju politično stabilne brezrasne družbe v deželi.

Prvi cilj Crockerjeve afriške turneje je ta, da bi na kraju samem proučil možnosti za oživitev procesa politične rešitve namibijskega vprašanja, po januarskem neuspehu ženevske konference pod okriljem OZN. Zato bo poleg držav z juga Afrike obiskal še članice zahodne kontaktne skupine, to je Veliko Britanijo, Francijo, ZRN, in Kanado. Kaže torej, da bi Američani želeli znova vzeti pobudo za reševanje namibijskega vprašanja v svoje roke, potem ko so jih afriške države po ženevskem neuspehu obtožile, da niso znali izvesti dovolj učinkovitega pritiska na rasistični režim Pretorii.

Drugi cilj Crockerjeve misije na črni celini pa je ta, da okrepi ameriške vezi s tistimi afriškimi državami, ki jih Washington šteje za svoje poglavitne zaveznike v tem delu sveta. Zato bo prva postaja turneje, med potjo na afriški jug, Kenija, kjer se bo Crocker pogovarjal z »enim izmed najtesnejših ameriških prijateljev v Afriki«, kot ga označuje uradni Washington, predsednikom Moijem. Za Amerišane je Kenija »zelo pomembna dežela« oziroma »ključna dežela« v tem delu Afrike, kot je rekel v Nairobiju McPherson, njen pomen pa se je še povečal po tistem, ko je Moijeva vlada lani odobrila ameriškim intervencijskim silam vojaške olajšave v luki Mombasi in na dveh letališčih v notranjosti dežele. Kot je napovedal McPherson, bo Kenija letos dobila 56 milijonov dolarjev ameriške gospodarske pomoči, osem več kot lani, prihodnje leto pa lahko računa na dobrih 60 milijonov: tako je Kenija med štirimi državami, ki bodo dobile največ ameriške pomoči na črni celini, poleg Somalije, Sudana in Zimbabveja. Vrhu tega je Kenija med tremi afriškimi državami poleg Somalije in Sudana, ki jim je Washington odobril največ ugodnih kreditov za nakupe ameriškega orožja: dobila naj bi 50 milijonov dolarjev.

Med vračanjem z afriškega juga pa se bo Crocker ustavil še v dveh ZDA naklonjenim državah, to je v Zairu in Nigeriji. Crocker si bo prizadeval odstraniti v Lagosu tisto zaskrbljenost, ki jo je zbudila Reaganova izjava o Južni Ariki. Pred dnevi je namreč nigerijski veleposlanik v Washingtonu omenil možnost, da bi njegova dežela lahko prekinila pošiljke nafte ZDA, v kolikor bi se le-te zbližale z rasističnim režimom v Pretorii to pa pomeni, da bi ZDA izgubile 1,2 milijona sodov nafte dnevno oziroma 16 odstotkov vsega svojega naftnega uvoza.

Crockerjeva dolga afriška turneja vsekakor ne bo lahka, saj so nekatere poteže Reaganove administracije iz zadnjega časa zbudile nemalo nezadovoljstva širom po črni celini, ki z ene strani opozarja Washington proti zbliževanju z Južno Afriko, češ da to pelje samo k spodbujanju njene agresivne politike proti sosednjim afriškim državam, z druge strani pa ga želi odvrniti od tega, da bi afriške zadeve presojal izključno skozi prizmo globalnega rivalstva z ZSSR. Afriška podoba pa ni tako poenostavljeno črno-bela, opozarjajo na črni celini, četudi je to sicer poglavitna razsežnost spora na jugu Afrike. Marsikje so lokalni interesi daleč od tistega, kar ocenjujejo ZDA za globalne interese, o čemer se bo Crocker lahko prepričal že med svojo prvo afriško postajo, v Keniji, ki ima zavoljo skupne ogroženosti od Somalije izredno prijateljske odnose z Etioipijo. Afrika terja potemtakem čedalje več pretanjenega posluha in to utegne biti eno poglavitnih spoznanj Crockerjeve spoznavalne turneje po desetih afriških državah.

TIT DOBERŠEK

Solidarnost z Nikaragvo

MANAGUA, 7. aprila (ANN) – Časopisna agencija Nova Nikaragva (ANN) je poslala poolu časopisnih agencij neuvrščenih držav sporočilo, v katerem je govor o pritiskih Združenih držav Amerike na sandinistično Nikaragvo. Tako so Američani v zadnjem času prenehali odobravati Nikaragvi posojila za nakup žita. Omenjena agencija opozarja tudi, da ameriška administracija podpira sovražnike revolucije v Nikaragvi in jim pomaga pri pripravah za napad na nikaraško ozemlje.

KAKO UJETI PTIČKA

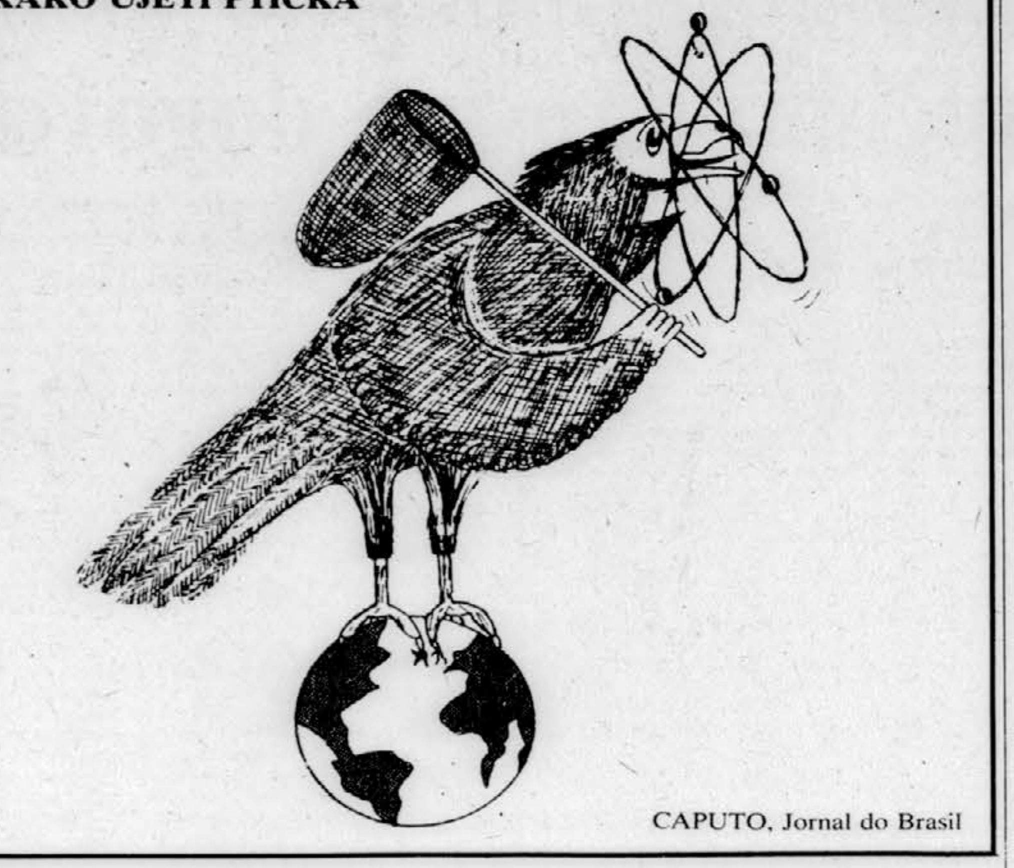

CAPUTO, Jornal do Brasil

Trpki akacijev med

V Budimpešti so se sestali madžarski in zahodni gospodarstveniki – Madžari želijo trgovino brez pregrad – Čokolada Nestlé pregrenka?

POSEBEJ ZA DELO

BUDIMPEŠTA, 7. aprila – V budimpeštanskem hotelu »Hilton« je bilo te dni srečanje poslovnežev, za katerega so značilni nasmehi, prisrčna rokovanja in trepljanja, ki imajo namen oblažiti trpkost tistih ugotovitev, ki se jih ponavadi sliši ob takih priložnostih. Okoli 80 poslovnežev iz štirinajstih razvitih kapitalističnih držav je pri srečanju z nekaj deset madžarskimi gospodarstveniki imelo nalogo, da v ozračju neke, v naprej predpisane prisrčnosti, spregovori o nekaterih prijetnih in manj prijetnih temah, ki so bistvene za širši napredek trgovinske menjave med Zahodom in Vzhodom.

Sicer Madžari nimajo razloga, da bi bili »posebej« nezadovoljni s tem, kar so dosegli v svojem prizadevanju, da Zahod ne bi preveč mencal v odnosih z Vzhodom, vsaj kar se tiče poslovanja. Vendar pa jim kompleksnost svetovnih in notranjih gibanj očitno ne daje povoda, da bi bili zadovoljni s tistim, kar so do sedaj dosegli pri svojem poslovanju z Zahodom (skoraj popolnoma odpravljen trgovinski primanjkljaj). Zato je bil sestanek Mednarodne zunanjetrgovinske zbornice (angleška kratica ICC) – katere naloga je razvijati poslovne odnose na Zahodu, da pa pri tem ne zapostavlja vzhodne strani (prek svojega odbora Vzhod-Zahod) – zanimiv tudi za domačine, saj je bila tematika zelo aktualna: kako spodbuditi močna zahodna podjetja, da bi se začela bolj zanimati za Madžarsko nasploh, posebej pa še za naložbe v mešana podjetja.

Japonci in madžarski med

Čeprav za Madžare ni značilno, da bi njihov promet z Zahodom zaostajal za obsegom menjave z Vzhodom, pa ugotavljajo, da imajo za to več možnosti kot so jih uspeli izkoristiti. Gostitelji so na srečanju svojim uglednim gostom jasno povedali, da bodo spodbujali ali podprli vsako ekonomsko upravičeno potezo za medsebojno sodelovanje (pri čemer seveda še vedno ostane bistvena usmeritev povezava s SEV), ker menijo, da bi lahko le z najmodernejšo tehnologijo lahko dosegli, da ne bi več tako močno zaostajali v storilnosti, ki zanje pomeni izgubo »točk« v svetovni gospodarski tekmi.

Madžarska – ki uvaža 80 odstotkov petroleja, 35 odstotkov plina in 25 odstotkov električne energije, po drugi strani pa v proizvodnji žita na prebivalca dosega ZDA, izredno uspešni pa so tudi pri reji živin, hudo trpi zaradi nepopolne tehnologije, ki ni dovolj produktivna in kot taka draži proizvodnjo.

»Vaš akacijin med je najboljši med na svetu in v prihodnje ga bomo z veseljem kupovali, vendar ste tako dragi, da vas bo z našega tržišča z lahkoto izrinil kdo drugi«, je gostiteljem dejal predstavnik japonske družbe »Sumitomo«, ki je na primer samo lani dosegla pet milijonov dolarjev prometa. Med pa očitno niti ni najdražji madžarski izdelek, tudi med tistimi ne, ki se izdelujejo po najbolj zaostali tehnologiji.

V Budimpešti od lani obstaja institucija, edina v vzhodni Evropi, »Centralno-evropska mednarodna banka« (Central European International Bank Ltd.), kjer znaša madžarski kapital 34 odstotkov proti 66 odstotkom kapitala bank iz Avstrije, ZRN, Francije in Japonske. Čeprav kapital ni velik, saj lanskoletni promet ni presegal 170 milijonov dolarjev, pa ima že samo dejstvo, da se v omenjenih razpravah spomnijo na obstoj te banke, poseben smisel in pomen.

V »Hiltonu« zbranim poslovnežem so Madžari na kratko povedali naslednje: »Pridite, z veseljem vas pričakujemo, vendar pa pred tem storite vse, kar je v vaši moči, da bodo odpadle vse zapreke za menjavo. Mi tudi v prihodnje ne bomo postavljali nikakršnih pregrad, celo tudi ne kot odgovor na tiste, ki jih postavljajo na Zahodu, saj se zavzemamo za popolno odprtost. Po drugi strani pa menimo, da odprava teh pregrad ni darilo, temveč normalno dejanje v procesu normalizacije mednarodne trgovinske menjave.«

Madžari želijo trgovati in se odpirati navzven in pri tem menijo, da v ničemer ne kršijo protokola SEV. Tako so pred kratkim število podjetij, ki imajo pravico do samostojnega nastopa v zunanji trgovini, povečali za dvajset.

Čokolada in kozmetika

Poudariti velja, da so zahodni gospodarstveniki pozorno poslušali in beležili madžarske želje in zahteve, pri tem pa so povedali, da tudi pri njih ni vse rožnato. Predstavnik znane švedske tvrdke »Eriksson« je dejal, da je z njihovim donosnim poslom s telefonskimi centralami konec in da so se preusmerili na dobavo celotnih birojev, od pisalne mize pa do elektronskega računalnika.

Slovita švicarska tovarna čokolade »Nestlé« je svojemu predstavniku naročila, naj pove naslednje: »Naši čokoladi vse manj uspeva, da bi posladkala grenkobo življenja, tako da vse bolj prehajamo na izdelavo zdravil in kozmetičnih preparatov. Madžare pa prosimo, da poleg jušnih kock Maggi od nas kupujejo tudi zelo dober sladoled.« Angleški kemični velikan »Imperial Chemical Industries« (ICI) je prvič po vojni zabeležil izgubo in bil primoran odpustiti 6 tisoč delavcev, italijanski koncern »Snia Viscosa« pa je nehal izdelovati oblačila in vse več dela za gumarsko industrijo, potrebe vesoljskih raziskav in podobno.

Da problem ni preprost tudi takrat kadar je vsega dovolj, in to celo preveč, je povedal omenjeni predstavnik japonske družbe »Sumitomo«, ki je dejal da je njihov najhujši problem ta, da jim »gre dobro« in da ne vedo, kako bi plasirali avtomobile Toyota in Nisana.

Na koncu so gospodarstveniki v luksuznem »Hiltonu« soglasno ugotovili, da sedanje stanje ni niti najmanj lahko, ne za Madžare ne za ves svet.

MILOŠ ĆOROVIĆ

Blaginja je tista, ki celi vse druge tegobe

Češkoslovaška se med državami realnega socializma postavlja z najvišjo življenjsko ravnijo, katere ohranjanju se posveča tudi 16. kongres KPČ

POSEBEJ ZA DELO

PRAGA, 7. aprila – »Blaginja človeka je bila in ostaja še naprej najvišji smisel naših prizadevanj« je v svojem referatu na 16. kongresu KP Češkoslovaške dejal Gustav Husak. Takšna trditev je seveda tako rekoč stalna fraza, ki jo izrekajo politiki širom po svetu. Toda v češkoslovaškem primeru je v njej vendarle še nekaj več – to je neizogibna nuja te partije, hkrati pa tudi okvir, v katerem lahko in mora delovati.

To misel lahko drugače in morda še bolj preprosto povemo tudi takole: češkoslovaška partija mora graditi tak politični sistem in družbene odnose, kakršni veljajo za pravilne v tako imenovanem realnem socializmu in ki so dejansko precej veren posnetek sovjetskega obrazca – kar češkoslovaška politika nenehno poudarja in sicer kot svojo internacionalistično kvaliteto. Ta partija mora oblikovati zunanjo politiko v okvirih, ki so dokaj strogo določeni z njenim članstvom v varšavskem paktu in v svetu za vzajemno gospodarsko pomoč. In končno ta partija svoje nacionalne cilje in prihodnost značilno opisuje z geslom: »Na veke vekov s Sovjetsko zvezo«, z geslom, ki močno zveni tudi na sedanjem kongresu.

Najbrž nima nobenega pravega smisla presojati, v kolikšni meri se tako oblikovani življenjski okviri zares in za stalno pokrivajo z nacionalnimi cilji in interesi češkega in slovaškega naroda. Dejstvo je, da je politični položaj miren – tudi to je ugotovitev iz Husakovega referata – da življenje teče svojo pot brez večjih vidnih pretresov in da je to življenje, gledano z materialne plati, eno najbogatejših v tako imenovanem realnem socializmu ali – kot se je reklo včasih – v socialističnem taboru. Na nedavnem 26. kongresu sovjetske partije je sam Leonid Brežnjev postavil češkoslovaško partijo za zgled, kako je treba reševati socialna vprašanja in skrbeti za življenjsko raven. To je namreč področje, na katerega češkoslovaška partija osredotoča vso skrb in s katerim nadomešča vse ostalo.

Kaj to v praksi pomeni? Predvsem je to razmeroma visoka zasebna in družbena življenjska raven ter prav tako visoka raven socialne varnosti, povprečna plača znaša zdaj 2643 kron in kar 84 odstotkov vseh družin ima letni dohodek na člana družine več kot 10.000 kron. To je kar precej denarja, s katerim se da udobno živeti, zlasti ker so stanovanjske najemnine, gospodinjska energija, javni prevozi in podobno ceneni. V trgovinah je dovolj blaga za široko potrošnjo, ki po videzu in včasih tudi po kakovosti sicer zaostaja za zahodno Evropo, je pa zato običajno tudi cenejša. Hrane, ki je v mnogih socialističnih državah kar hud problem – spomnimo se na primer Sovjetske zveze, Poljske ali Kube – je na Češkoslovaškem povsod dovolj. Je tudi raznovrstna, kakovostna in po kaloričnosti ter kakovosti hrane zavzema Češkoslovaška celo eno prvih mest na svetu. Veliki so razni socialni dodatki in ugodnosti, kot na primer pokojnine, otroški dodatki, porodniški dopusti, pomoč mladoporočencem, (na ta način rešujejo vprašanje natalitete, ki je pred leti dosegla skrajno kritično nizko točko, medtem ko se zdaj spet dviga), cenena in dobro organizirana je družbena prehrana itd.

Skratka, Češkoslovaška v primerjavi z drugimi vzhodnoevropskimi državami živi v gmotnem obilju – vsaj gledano s stališča povprečnega državljana. Vendar ta podoba ni čisto brez senc. Pri tem niti ne mislimo na politično in moralno ceno, ki jo dežela za to plačuje, ampak na nekatere objektivne gospodarske težave, ki se zadnja leta večajo. Češkoslovaška je visoko razvita industrializirana dežela, velika porabnica surovin in energije, obenem pa precej odvisna od uvoza in izvoza. Surovine in energija se zadnja leta nenehno dražijo – tudi sovjetske, od katerih je ČSSR skoraj popolnoma odvisna – pa še dobiti jih je težko. Uvoz hrane in moderne tehnologije je vedno dražji, izvoz na konvertibilna tržišča pa vedno težji, ker se zapirajo in ker narašča konkurenca, ki ji Češkoslovaška ni več kos.

Zaradi vsega tega se stopnje gospodarske rasti že nekaj časa občutno manjšajo in tudi v novi petletki bodo skromne: nacionalni dohodek za tri odstotke, industrija za prav toliko in kmetijstvo za dva odstotka letno. V določenem smislu bije plat zvona: treba je nekaj storiti. Toda kaj? Delati več in boljše, povečati disciplino in odgovornost na vseh ravneh, doseči večjo učinkovitost celotnega gospodarstva – to so recepti, ki jih ponuja tudi kongres. Toda o teh nalogah je očitno laže govoriti, kot jih izpolniti, kajti cilj je jasen že precej časa, rezultati pa – kot je rekel tudi Gustav Husak v referatu – niso zadovoljivi.

Zaradi takega stanja je vse teže izpolnjevati tudi socialne cilje in nekatere načrte na tem področju je že bilo treba skrčiti, nekatere pa bo treba celo opustiti. V Husakovem referatu so nekateri sicer realistični, a ne posebno prijetni toni: »Nobena družba ne more deliti več, kot ustvarja«, je dejal in dodal še: »Ni mogoče dolgo časa živeti na račun osnovnega kapitala, živeti od dolgov pa nočemo in ne bomo.« Obetajo se torej nekoliko napornejši časi, ko bodo zahteve večje, možnosti pa manjše. V zvezi s tem je Husak napovedal določeno rast cen na drobno, kjer partija in vlada sicer ne bosta izpustili vajeti iz rok, vendar, kot je dejal: »Prodajati na domačem trgu ceneje, kot kupujemo v tujini ali kot proizvajamo – tega ne moremo delati dolgo.«

Ne glede na take in podobne težave pa vodstvo zagotavlja, da učinkovita in razmeroma širokopotezna socialna politika ostaja naloga, od katere partija ne misli odstopati.

V Pragi pravijo: »Na veke vekov s Sovjetsko zvezo« in še: »Dobro življenje je smisel naših prizadevanj«. Gotovo je tudi to eden možnih odgovorov – vsaj dokler je res mogoče dobro živeti.

JANEZ STANIĆ

Sporočilo fronte Polisario

ALŽIR, 7. aprila (Reuter) – Predstavnik fronte Polisario je včeraj sporočil, da so njeni pripadniki včeraj sestrelili neko maroško letalo v območju Guelta Zemmour v Zahodni Sahari. Tam so se namreč že minuli mesec spopadle maroške enote in sile fronte Polisario.

V Belgiji so zakrpali koalicijo

Enaintrideseto belgijsko vlado v 36 povojnih letih vodi Mark Eyskens, dosedanji finančni minister, sicer pa mož s slovesom izvrstnega ekonomista – V vladi je samo en minister nov

OD NAŠEGA DOPISNIKA

BRUSELJ, 7. aprila – Dosedanjemu belgijskemu finančnemu ministru Marku Eyskensu je sinoči uspelo zakrpati koalicijo socialistov in krščanskih socialistov. V novi vladni garnituri – enaintrideseti v 36 povojnih letih – je le ena osvežitev: 73-letni flamski krščanski socialist Robert Vandeputte, nekdanji guverner belgijske centralne banke, je zasedel stolček, ki ga je izpraznil Mark Eyskens, sicer pa je ministrska ekipa ostala enaka kot doslej.

Tako hitrost, s katero je novi premier Eyskens razvozljal eno najkrajših vladnih kriz v belgijski zgodovini – trajala je le šest dni – kot tudi podatek, da vladni program, ki so ga koalicijski partnerji dosegli oktobra lani, ostaja veljaven, kažeta da bržkone ni iz trte zvit komentar, da je Wilfrieda Martensa spodnesla pravzaprav njegova lastna stranka.

Osebna in politična razhajanja med dosedanjim premierjem in predsednikom flamskih krščanskih socialistov Leom Tindemansom niso tukaj nobena skrivnost, a doslej je Martensu vselej uspevalo obdržati ravnotežje, četudi je v dveh letih predsednikovanja dobil nekaj jasnih opominov iz svoje stranke pod Tindemansovo taktirko. Ta je očitno vešče izrabil zaostritev belgijskega gospodarskega položaja, slepo ulico, v kateri se je znašel proračun, ki ga tišči čedalje težji primanjkljaj, ter vztrajno padanje domače valute, da se je znebil političnega tekmeca.

Če drži teza o ‚poravnavi računov', ki jo belgijski politični komentatorji čedalje glasneje omenjajo, potem bo Eyskens imel vsekakor večji manevrski prostor od svojega predhodnika. Novi predsednik vlade je v boljših odnosih s šefom svoje stranke, računa pa lahko tudi na ugled očeta Gastona, nekajkratnega ministrskega predsednika, ki je bil tri desetletja v vrhu političnega odločanja v Belgiji. Zanimivo je, da je Eyskens skušal obdržati Martensa v vladni garnituri, ponujajoč mu položaj ministra za pravosodje in institucionalne zadeve, kar je slednji odklonil.

Eyskensova poteza ni brez simbolike, po tukajšnjem prepričanju se je Martens izkazal predvsem kot sposoben krmar v dolgotrajnih in vročih razpravah o regionalni razdelitvi Belgije, manj uspešen pa je bil pri vodenju gospodarske politike in zdravljenju proračunskega primanjkljaja. Mark Eyskens, ki je vladno kariero začel kot državni sekretar za proračun in končal z listnico finančnega ministra, sicer pa velja za enega najbolj bleščečih belgijskih ekonomistov – še vedno ima ekonomsko katedro na univerzi v Lauvenu – naj bi bil nekakšen antipod pravno in institucionalno usmerjenemu Martensu.

Pri iskanju izhoda iz gospodarsko-proračunsko-finančnih zagat se bo Eyskens naslonil na dosedanji vladni program, ki so ga skovali oktobra 1980, ko se je podrla ‚velika koalicija' šestih najpomembnejših belgijskih strank, ki je uspešno spravila skozi parlament regionalizacijski zakon, nato pa nasedla na čereh dogovarjanja o ekonomski strategiji. Podedovanemu vladnemu programu je Eyskens dodal še ‚načrt nujnih ukrepov', ki naj bi prepričali finančno-gospodarske kroge, da je Belgija na dobri poti, da razreši sedanje nadloge.

MARK EYSKENS – Širši manevrski prostor ali čarobna palica?

(Telefoto: UPI)

Novi ministrski predsednik napoveduje ukrepe za večjo konjunkturo in spodbujanje zaposlovanja (omenjajo predvsem zmanjšanje davčnega bremena podjetij ter nižje prispevke za socialno varnost), kar naj obudi zaupanje gospodarstvenikov, ki so doslej tožili, da jim davčna obremenitev zmanjšuje konkurenčnost tako na domačem kot tudi na tujem trgu in da se predvsem zaradi visokih prispevkov povečuje število stečajev. Premier namerava kontrolirati cene, da bi zmanjšal pritisk na dviganje plač, zavzel se je za omejitev stroškov za energijo, za spodbujanje izvoza (lani je Belgija imela 200 milijard frankov zunanjetrgovinskega primanjkljaja) ter znižanje plač v sektorjih, ki jih je prizadela kriza.

O spornem sistemu, ki plače belgijskih delavcev avtomatično usklajuje z naraščanjem cen (‚indeks'), še ni slišati določnih napovedi. Eyskens namerava sklicati nujni sestanek med ministri, delodajalci in sindikati, po tej razpravi pa bo vlada odločala, ali in kako prilagoditi zadnje čase nenehno citirani indeks. Novi premier je sicer pristaš teze, da je belgijski sistem garantiranja življenjske ravni potrebno približati drugim državam v EGS, kar via facti pomeni odpravo dosedanjega avtomatizma in nevarnost, da delavci plačajo del kriznega davka. Temu ostro nasprotujejo sindikati (in socialistični stranki), Eyskens pa je že dobil krepko podporo finančnih ministrov, ki so konec tedna na neformalnem srečanju v Bredi na Nizozemskem podprli ‚prizadevanja belgijske vlade, da spremeni avtomatični sistem izravnavanja plač in cen, ki ovira restrukturacijo v industriji in spodbujanje rasti', kot je dejal Nizozemec Fons van der Stee.

Pri uresničevanju svojih načrtov Eyskens močno računa na novega finančnega ministra Vandeputteja, ki uživa velik ugled tako v belgijskih kot tudi mednarodnih finančnih krogih in čigar imenovanje naj bi vrnilo zaupanje v belgijsko valuto in jo oddaljilo od nevarne meje intervenc iz državnih rezerv. Prva pozitivna reakcija je že tu: včeraj popoldne, ko je bilo slišati le neuradne govorice, da je Eyskensu uspelo zlepiti koalicijo, je veljava franka poskočila, toda to je le živčna reakcija bruseljske borze, globlji problemi, kot je zviševanje gospodarske rasti in urejevanje proračunske zagate, pa še čakajo na Eyskensovo čarobno palico.

BOŽO MAŠANOVIĆ

Javno mnenje v Kairu

Neuradno si to skuša zagotoviti opozicijska skupina »Egipčani« – Zavrnitev pobud iz Camp Davida – Razprtije med Arabci bi končal kongres

OD DOPISNIKA TANJUGA

KAIRO, 7. aprila (Tanjug) – Med sirsko in drugo raznotero egiptovsko opozicijo se je po večmesečnem molku spet oglasila skupina vidnejših ljudi, ki v Kairu ustvarjajo neuradno javno mnenje. Ta opozicijska skupina, ki jo sestavljajo deli levice in desnice in na katero oblasti gledajo z mešanico prizanesljivih groženj in strpnosti, kakršno narekuje tamkajšnji »demokratični eksperiment«, se imenuje »Egipčani«.

Vnovič je pritegnila pozornost prejšnji mesec, ko je objavila deklaracijo o obletnici navezave egiptovsko-izraelskih diplomatskih odnosov. Ta dokument sam po sebi ne pomeni česa pomembnega ali novega, kar zadeva odnos opozicije nasploh do nekaterih plati Sadatove mirovne politike. Res pa ga je podpisalo okoli sto pripadnikov »novega favda«, egiptovske komunistične partije, socialistične delavske stranke Ibrahima Šukrija, narodne napredne unionistične stranke nekdanjega Naserjevega »svobodnega oficirja« in nosilca Leninovega reda Halida Mohija el Dina kot tudi več islamskih prvakov: med opazovalci je zbudil zanimanje.

Še zlasti zaradi tega, ker sta med podpisniki tudi dva iz skupine »svobodnih oficirjev«, ki so med »julijsko revolucijo« strmoglavili kralja Faruka, pa sin Hasana el Bana, ustanovitelja in idejnega očeta »muslimanskih bratov« v Egiptu. Ker mladi el Bana, razen imena, nima kakega večjega vpliva v islamski opoziciji države, saj so na njenem čelu nekdanji tovariši njegovega očeta, kot na primer Omar el Telmesani, v Egiptu menijo, da je najhujši poraz »Egipčanov« to, da niso mogli navezati tesnejšega stika ne z »muslimanskimi brati« kot tudi ne s katerimkoli od kril »islamskih fundamentalistov«.

Islamska opozicija, ki je najmočnejša in najbolje organizirana v državi in torej edina nevarna vladi, zavrača kakršnokoli sodelovanje z drugimi opozicijskimi skupinami. Poleg tega »Egipčani«, nimajo trdnejših stikov (nekateri pravijo, da nikakršnih) s širšimi sloji prebivalstva. O njih nekdanji premier Mustafa Halil pravi, »da nimajo nikakršne politične teže in da predstavljajo zgolj sebe«.

Nekateri znani publicisti in novinarji poluradnega Al Ahrama so tudi člani »Egipčanov«, ki so svojo dejavnost omejili večidel na Kairo. To so trdni poslovni ali pa premožni ljudje, ki jim je politika bolj konjiček in manj idejna usmeritev, na kar se vlada še posebej ozira. Tako na primer skoraj vsi novinarji izmed »Egipčanov« še naprej ostajajo na plačilnem seznamu poluradnega Al Ahrama, le da ne pišejo ali ne podpisujejo rubrik. Vendar so jim dovoljeni stiki s tujci, ki jih po vrsti sprejemajo v svojih kabinetih v nadvse razkošnem poslopju časopisa; to poslopje je pred časom postavil Mohamed Hasanein Hejkal.

Kar zadeva politični program »Egipčanov«, je dokaj posplošen in nikakor frontalno ne nasprotuje vladi. Nasprotno, v dokaj posplošenem tonu terja, »da bi zavrgli mirovni sporazum z Izraelom (ne pa miru nasploh), da bi zaustavili zdajšnje mirovne pobude in sklicali arabski kongres, ki bi se postavil po robu nevarnosti Camp Davida in naredil konec razprtijam med Arabci«.

Ko so pred letom dni ustanovili to koalicijsko opozicijsko skupino, so »Egipčanom« napovedovali, da bodo postali tako rekoč »vlada v senci« (najbrž zaradi mnogih bivših ministrov, ki so se zbrali med njimi) in »katalizator opozicijskih tokov v državi«. Izkušnje zadnjega leta pa so pokazale, da se ni zgodilo ne prvo ne drugo.

Zelo malo novih članov se je v tem času pridružilo »Egipčanom«, tako da jih je danes komaj nekaj več kot na začetku. O njih skorajda ni bilo slišati kar osem mesecev in vnovič so se oglasili šele pred kratkim, ob obletnici navezave diplomatskih odnosov z Izraelom.

Eno od njihovih gesel je bilo poleg že omenjenih tudi »priporočilo«, da bi »zamrznili vse sporazume z Izraelom«, sklicali arabski vrh in v Egiptu sestavili vlado »narodne enotnosti«. Kot stvari danes kažejo v arabskih državah in v Egiptu, kjer je vlada pravkar napovedala pomilostitev nekdanjih pripadnikov »centrov moči« pod vodstvom bivšega podpredsednika republike Alija Sabrija, – z njimi so surovo obračunali pred kakim desetletjem – je videti, da bo preteklo po Nilu še veliko vode, preden bodo takšna gesla padla na plodna tla. Ker pa čas na tem koncu sveta malo pomeni, je morda vendarle najpomembneje, da je bilo seme zasejano.

MIROSLAV VIŠNJIĆ

Ugibanja o razpletu drame v Salvadorju

Protislovne novice o možnostih za politično rešitev – Duarte zavrača pogajanja – Pogoji FDR

V zadnjih dneh prihajajo iz San Salvadorja in od drugod protislovne novice o možnostih za politični razplet krvave salvadorske drame, ki je v petnajstih mesecih terjala že 18.000 žrtev, med njimi večidel civilistov. Tako je predstavnik salvadorske Fronte Farabundo Marti za nacionalno osvoboditev (FMLN) v Mehiki Victor Mata predvčerajšnjim izjavil, da je fronta pripravljena sprejeti katero koli posredniško vlogo za politično rešitev krize, bodisi da bi to vlogo prevzele ZDA ali katera druga država.

Skoraj hkrati je generalni sekretar svetovne krščansko demokratske unije René de León v Rimu izjavil, da je salvadorska hunta pripravljena na dialog z opozicijo. René de León je bil en mesec v Salvadorju, kjer je v imenu krščansko-demokratske unije in socialistične internacionale poskušal pripraviti teren za pogajanja med krščansko demokratsko salvadorsko vlado in hunto na eni in opozicijsko demokratsko revolucionarno fronto (FDR) na drugi strani.

Te zadnje izjave zvenijo pomirljivo in na prvi pogled je videti, kakor da sta obe strani pripravljeni sesti za pogajalsko mizo. Res je tudi, da so opozicijske sile v zadnjem času večkrat izrazile pripravljenost za politično rešitev krize, pri čemer zaradi vpletenosti Washingtona v salvadorske dogodke zahtevajo, da morajo pri reševanju konflikta ZDA odigrati aktivno posredovalno vlogo (še ne tako dolgo tega so predstavniki FDR zatrjevali, da so se pripravljeni pogovarjati samo s predstavniki ZDA).

Po drugi strani je po poročanju »International Herald Tribune« predsednik hunte in voditelj krščansko demokratske stranke Napoleon Duarte na tiskovni konferenci v San Salvadorju zavrnil možnost pogajanja z opozicijo, ko je dejal, da je kriza »notranji problem Salvadorcev, ki ga mora rešiti salvadorsko ljudstvo s svobodnimi volitvami.« Duarte je sicer dopustil možnost dialoga z opozicijo, kar pa po njegovih trditvah še ne pomeni, da je hunta pripravljena tudi na pogajanja.

Predsednik hunte je zavrnil vsako možnost, da bi se z opozicijo pogovarjal o vprašanjih oblasti. Po mnenju poznavalcev salvadorskih razmer je nepopustljivo stališče hunte neposredno povezano z namigi iz Washingtona, natančneje iz State Departmenta in Pentagona, kjer so menda prepričani, da lahko huntine sile z obilno ameriško vojaško in gospodarsko pomočjo (doslej je Reaganova vlada poslala v Salvador 54 vojaških svetovalcev in hunti namenila vojaško pomoč – po ameriških virih – v vrednosti 35 milijonov dolarjev, celotna gospodarska pomoč za letošnje leto pa naj bi znašala okrog 126 milijonov dolarjev) porazijo uporniške enote, zaradi česar so dali hunti vedeti, naj nikar ne hiti s pogajanji z opozicijo, češ, da čas dela za hunto.

Predsednik FDR in voditelj salvadorskega socialno demokratsko usmerjenega nacionalnega revolucionarnega gibanja (MNR) Guillermo Ungo je v zadnjem intervjuju za kanadski radio zaradi takšnih stališč Washingtona obtožil ZDA, da so glavna ovira za politično rešitev krize, ker doma in v tujini »ustvarjajo lažno upanje« o vojaški zmagi huntinih sil v Salvadorju. Ungo je ob tej priložnosti ponovil pripravljenost tako politične koalicijske organizacije opozicije (FDR) kot njenega vojaškega krila (Fronta Farabundo Marti) za politični razplet in pogajanja z vlado v San Salvadorju, vendar ne brez sodelovanja ZDA.

Nekaj podobnega je po pogovorih s papežem Janezom Pavlom II. v Vatikanu 2. aprila sporočil tudi salvadorski škof Arturo Rivera y Dmas, ki je katoliški vrh pozval, naj posreduje v krizi. Papež je sprejel posredovalno vlogo Vatikana, seveda s pripombo, da morata to vlogo sprejeti tako hunta kot opozicija. Rivera y Damas je navedel pogoje, pod katerimi se je opozicija pripravljena pogovarjati z vlado: legalizacija levičarskih političnih strank, osvoboditev vseh političnih zapornikov, ukinitev izrednega stanja in demilitarizacija sindikatov. Več kot dvomljivo je, da bi salvadorske oblasti sprejele te zahteve kot predpogoj za pogajanja. Po drugi strani se zdi, da so gverilske skupine po neuspešni januarski »generalni ofenzivi« in z odkritim ameriškim vmešavanjem v salvadorske dogodke, ki je odločilno pomagalo postaviti na noge huntino vojsko, doživele udarec, zaradi katerega je opozicija prisiljena pristati na popustljivejša stališča, še posebej, ker so ZDA z močnim pritiskom na Nikaragvo (poleg gospodarske pomoči so Managui ukinili tudi pomoč v hrani), češ da posreduje orožje salvadorskim gverilcem, dosegle, da je sandinistično vodstvo zaradi obrambe nikaragovske revolucije svetovalo FDR in Fronti Farabundo Marti, naj tudi za ceno kompromisov pristane na politični razplet v Salvadorju.

AVGUST PUDGAR

V ŽARIŠČU

Poljska

Živčna vojna okrog Poljske dobiva čedalje močnejše amplitude. Ta razklana in napol uničena dežela je manj osnovni vzrok kot priložnost za psihološko in besedno soočenje med Sovjetsko zvezo in ZDA. ‚Daleč smo od Walense in Solidarnosti, prave ali diplomatske bolezni Jaruzelskega, poljske revščine, poljskih svoboščin. Na kocki so zdaj strateško ravnotežje, evrorakete, »globalna obramba socialističnega tabora«, poskus, da bi opravili s »sovjetskim terorizmom«, in zato v Washingtonu previdno vihtijo gorjačo groženj, da bodo Kitajsko oborožili z ameriškim orožjem.

»Le Figaro«, Pariz

Bela hiša zapravlja čas

Nikakor ni v diplomatskih navadah, da bi se državni šef sam povabil v tujino. Ker si je to drznost privoščil Brežnjev, je izredno pomenljiva: pomeni še dodatno znamenje, da Sovjeti želijo znova stkati slovito »nit dialoga«, ki se je po invaziji Afganistana strgala med Vzhodom in Zahodom. Toda čas teče in Bela hiša ga zapravlja za žaljivke na račun »škodljivega nevtralizma« Zahodne Evrope, »finlandizacije« zahodnih Nemcev in »kapitulacije« Nizozemcev, Belgijcev oziroma Dancev, ki se zares nič kaj ne ogrevajo za misel, da bi se vkrcali na pustolovsko ladjo zahodnjaške protiofenzive.

»Le Matin«, Pariz

Haig na Bližnjem Vzhodu

Potovanje ameriškega državnega sekretarja v Egipt, Izrael, Jordanijo in Saudsko Arabijo na brutalen način potrjuje, da ameriške politike na Bližnjem vzhodu prav nič ne skrbijo človekove pravice in neodvisnost narodov, in da še zdaleč ne išče mirne rešitve za konflikte. Sevé, še vedno se pogovarjajo o campdavidskih sporazumih. Vendar ne toliko kot o »mirovnem procesu« – kar nikoli niso bili – temveč bolj kot o vrzeli, napravljeni v arabskem svetu.

»L'Humanite«, Pariz

Libanon

Za Libanon bi bila prava rešitev, če bi na vsem območju končno sklenili globalni mir, toda tega jutri še ne bo dočakal. Mednarodna rešitev, s katero bi na libanonskih tleh s silo uveljavili mir, ni nič manj utopična, kajti zahtevala bi najprej soglasje vseh velikih sil, vštevši ZDA in Sovjetsko zvezo. Kakšna prihodnost se torej obeta Libanonu, če ne spet dnevi krvi in solza?

»Le Figaro«, Pariz

Le z ustrezno gospodarsko naravnanostjo vseh udeležencev v družbeni reprodukciji lahko uresničimo letošnje dogovorjene naloge in cilje

Poročilo izvršnega sveta skupščine SR Slovenije, ki ga je na skupni seji vseh zborov prebral podpredsednik IS Jože Florjančič – Gospodarska gibanja v prvih dveh mesecih so bila pod načrtovano ravnijo, marec pa že obeta ponovno rast proizvodnje – Slabo gospodarjenje je skrito v visoki rasti cen – Slovenija pokriva skoraj 73 odstotkov uvoza z izvozom – Še vedno zapiranje v republiške meje

LJUBLJANA, 7. aprila – »S sprejetjem predloga družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1981–1985 smo se vsi zavedali, da bo njegovo uresničevanje v marsičem odvisno od tega, kako bomo v prvem letu novega planskega obdobja uresničevali usmeritve, ki smo jih zapisali v ta in v druge dokumente. Gospodarska gibanja ob vstopu v novo srednjeročno obdobje kažejo, da motnje v proizvodnji in reprodukcijskih tokovih ter močna inflatorna nagnjenja, ki med drugim v marsičem razvrednotijo delovne napore in rezultate dela ter znižujejo življenjsko raven delovnih ljudi in občanov, lahko ogrozijo uresničevanje začrtane ekonomske politike za leto 1981,« je na skupni seji zborov skupščine SR Slovenije dejal podpredsednik izvršnega sveta Jože Florjančič.

Izvoz je pogoj za nemoteno proizvodnjo

Že ob pripravah resolucije za leto 1981 smo upoštevali vse probleme dosedanjega razvoja in gospodarski položaj v svetu. Ocenili smo, da bodo gospodarske razmere zaostrene in možnosti za rast proizvodnje omejene. Zato je za leto 1981 predvidena le 2,5 odstotna rast družbenega proizvoda, kar je za naše razmere sorazmerno nizko. Če pa upoštevamo zahteve po prilagajanju strukture kvalitetnejšemu razvoju in primerjavo z razvitimi državami, je pa takšna rast sorazmerno dinamična. Gibanja na začetku leta potrjujejo, da bo doseganje tudi tolikšne rasti zelo zahtevna naloga. Njeno uresničevanje bo odvisno predvsem od izvoza, ki je bil pa na začetku leta pod predvidevanji.

Ekonomske spodbude za izvoz, ki so bile rezultat spremembe tečaja dinarja in ukrepov za pospeševanje izvoza v republiki, so bile pretežno izčrpane zaradi hitrejše rasti cen na domačem tržišču. Ob nizkem izvozu so zato možnosti uvoza manjše od predvidenih. Pomanjkanje in neenakomerna oskrba z reprodukcijskim materialom iz uvoza pa je ob slabi oskrbi z njim iz domačih virov še drugi osnovni vzrok za zmanjšanje proizvodnje.

Proizvodnja blaga za široko potrošnjo je bila v prvih dveh mesecih za 3 odstotke nižja kot je bila v enakem obdobju lanskega leta. Proizvodnja reprodukcijskega materiala je bila za 1,2 odst. nižja, proizvodnja sredstev za delo pa je bila višja za 1,3 odstotka.

Prve ocene za mesec marec kažejo na ugodnejše gibanje industrijske proizvodnje. Skupni obseg industrijske proizvodnje je v prvih treh mesecih letos v primerjavi z enakim lanskim obdobjem zaostajal za 0,7 odst., kar v primerjavi z zaostajanjem proizvodnje v prvih dveh mesecih (1,4 odst.) kaže na pomembno izboljšanje v mesecu marcu. Po oceni je bil obseg celotne industrijske proizvodnje v marcu 1981 v primerjavi z njenim povprečjem v prvih treh mesecih preteklega leta večji za 8 odstotkov.

Slabo gospodarjenje je skrito v visoki rasti cen

Zaostrene razmere gospodarjenja najbolj vplivajo na proizvodnjo blaga za široko potrošnjo, zlasti za domače tržišče, obenem pa je še vedno odvisna od uvoza surovin in reprodukcijskega materiala. Domače povpraševanje je glede na možnosti proizvodnje kljub zmanjšanju v globalu še vedno visoko, kar je med drugim omogočalo hitro rast cen in prenašanje visokih proizvodnih stroškov zaradi slabega gospodarjenja na končne porabnike. Sicer pa zmanjšano povpraševanje že vpliva na preusmeritve v nekaterih organizacijah združenega dela. Najnovejši ukrepi zveznega izvršnega sveta za omejitev potrošniških posojil pa bodo še naprej zmanjševali domače povpraševanje.

Rast proizvodnje sredstev za delo ne zadovoljuje domačega povpraševanja. Ob omenjenih možnostih za uvoz opreme bi lahko proizvodnja domače opreme v veliki meri zapolnila zahteve po manjkajoči opremi, vendar se industrija prepočasi vključuje v take tokove, proizvodnjo opreme pa otežuje tudi pomanjkanje reprodukcijskega materiala, zlasti tistega iz uvoza.

Izvršni svet je zato sprejel pobudo, da v SR Sloveniji pripravimo družbeni dogovor za ustreznejše kreditiranje prodaje, predvsem opreme po naročilu.

Rast cen v prvih dveh mesecih letos presega običajno sezonsko naraščanje cen v tem času. Ob nadaljevanju takih tendenc bi letos znatno presegli resolucijske omejitve, kakor tudi rast cen iz preteklega leta. Pri tem bi se še nadalje zaostrovali problemi zaradi realnega upadanja osebnih dohodkov in socialne varnosti delavcev in občanov, zlasti tistih z najnižjimi osebnimi prejemki. Le-te je zlasti prizadela visoka rast cen osnovnih življenjskih potrebščin, ki jih praviloma ni moč nadomestiti z drugimi dobrinami. Podatki za mesec marec potrjujejo oceno, da se rast cen nekoliko umirja. Tako so cene industrijskih proizvodov v mesecu marcu v primerjavi s februarjem porasle za 1,2 odst., cene življenjskih potrebščin pa za 2,8 odstotkov. Kljub temu je bila rast cen v prvih treh mesecih letos v primerjavi z decembrom lani še vedno zelo visoka in je dosegla pri cenah industrijskih proizvodov 19,8, pri cenah življenjskih potrebščin pa 14,4 odstotka.

Gibanja zunanjetrgovinske menjave, značilna za leto 1980, posebej pa za lansko drugo polletje, se letos ne nadaljujejo. Obseg menjave je nižji, kar bo vplivalo tudi na uresničevanje projekcije deviznobilančnega in plačilnobilančnega položaja SR Slovenije v enotni projekciji devizne in plačilne bilance SFR Jugoslavije za leto 1981.

V obdobju od 1.1.1981 do 16.3.1981 smo v celotni menjavi pri izvozu blaga izvršili le 84,8 odst. obveznosti, pri čemer pa smo izkoristili 65,8 odst. možnosti uvoza. Še neugodnejši je položaj na konvertibilnem področju, kjer smo uresničili le 78 odst. izvozne obveznosti in izkoristili 70 odst. uvoznih možnosti. Izvozno obveznost na klirinško področje smo presegli za 15,5 odst., ob tem da smo izkoristili le 53 odst. uvoznih možnosti.

Ob teh gibanjih je stopnja pokritja uvoza z izvozom vendarle višja od lanske. Lani smo v celotni menjavi s tujino z izvozom pokrivali 74,8 odst. uvoza, na konvertibili pa 72 odst. uvoza. Letos je stopnja pokritja v celotni menjavi skupno 77,1 odst., na konvertibili pa 73,5 odst. Čeprav je to pokritje nižje od doseženega v lanskem drugem polletju, vendarle dokazuje veliko odgovornost organizacij združenega dela in delavcev v njih za lasten deviznobilančni položaj, s tem pa tudi za deviznobilančni položaj SR Slovenije in SFR Jugoslavije.

Marca spodbudnejši izvozni dosežki

Po najnovejših podatkih Zveznega zavoda za statistiko so gibanja ekonomskih odnosov s tujino v mesecu marcu ugodnejša v smislu povečanega obsega poslovanja. Tako je obseg menjave SR Slovenije v marcu pri izvozu večji za 132,9 odst., pri uvozu pa za 164,9 odst.

Celoten obseg zunanjetrgovinske menjave v prvih treh mesecih letošnjega leta je glede na isto obdobje lani pri izvozu 97,1 odst., pri uvozu pa 86 odst. Pokritje uvoza z izvozom je 72,8 odst., lani je bilo 64,5 odstotka.

Projekcija plačilnobilančnega položaja SR Slovenije za letos zelo omejuje možnosti uvoza blaga. Samoupravna interesna skupnost SR Slovenije za ekonomske odnose s tujino pri razporejanju uvoza po posameznih namenih zaradi tega ni mogla realizirati usmeritve iz letošnje resolucije, po kateri naj bi se uvoz reprodukcijskega materiala povečal realno za 3 odstotke. Ob občutnem zniževanju možnega uvoza opreme in blaga za široko porabo,(nominalno za 32 odst. oziroma 35 odst.) je uspelo zagotoviti le 5 odst. nominalno večji uvoz reprodukcijskega materiala, kar pa je še vedno za 6 odst. realno manj kot lani.

Iz doslej navedenih podatkov bi izhajalo, da v okvirih plačilnobilančnega položaja SR Slovenije ne bo mogoče v celoti zagotoviti nemotene proizvodnje in izvoza, obenem pa dokončati že začete investicijske objekte in objekte za povečano proizvodnjo za izvoz. Edina možnost za reševanje te problematike je dodatno povečanje izvoza blaga in storitev na konvertibilno področje.

Na seji skupščine samoupravne interesne skupnosti SR Slovenije za ekonomske odnose s tujino 31. januarja, so bili sprejeti letošnji usklajeni plani ekonomskih odnosov s tujino temeljnih organizacij združenega dela. V tem okviru so organizacije združenega dela sporazumno opredelile delež deviz, s katerimi bodo v skladu s svojimi usklajenimi plani razpolagale za lastno porabo, ter del ustvarjenih deviz, ki jih bodo samoupravno združevale z drugimi organizacijami združenega dela. Devize bodo združevali predvsem v tiste dejavnosti, za katere so članice samoupravne interesne skupnosti SR Slovenije za ekonomske odnose s tujino sporazumno določile, da so ključnega pomena za nemoteno proizvodnjo gospodarstva v celoti.

Z uskladitvijo planov ekonomskih odnosov s tujino temeljnih organizacij združenega dela je bil storjen bistven napredek pri uveljavljanju sistema ekonomskih odnosov s tujino ter okrepljena vloga SISEOT, kjer njene članice sporazumno sprejemajo obveznosti za uresničevanje projekcije plačilnobilančnega in deviznobilančnega položaja SR Slovenije.

Zato velja poudariti, da so s 1. januarjem nehali veljati vsi začasni ukrepi IS skupščine SRS. Narodna banka Slovenije pa letos v celoti neprekinjeno dela.

Nove stimulacije za večji izvoz

Za dodatno pospešitev izvoza na konvertibilno področje je v okviru interesne skupnosti Jugoslavije za ekonomske odnose s tujino že stekla razprava o povečanju izvoznih stimulacij. Sprememba samoupravnega sporazuma o pospeševanju deviznega priliva od izvoza blaga in storitev, ki bo predvidoma sprejeta do 15. aprila, predvideva povečanje stimulacij za izvoz v letu 1981 na konvertibilno področje za 5 poenov, kar pomeni približno 25 odst. povečanje mase sredstev za te namene.

Posebej pereča je problematika uvoza opreme. Od 7.500 milijonov dinarjev za kolikor lahko letos SR Slovenija uvozi opreme, smo iz preteklih let odobrenega uvoza prenesli 6.694 milijonov dinarjev ali 89 odst. celotnih letošnjih možnosti. Zaradi tega je bila v SISEOT skladno z določili resolucije, ponovno pretehtana upravičenost investicijskih odločitev. Na podlagi tega je bil 31. marca sprejet sklep, da lahko letos realiziramo od že sprejetih 6.694 milijonov dinarjev le za 4.713 milijonov dinarjev uvoza opreme, medtem ko se uvoz opreme v višini 1.981 milijonov din prenese v leto 1982 oziroma stornira. Na istem zasedanju skupščine je bilo dogovorjeno, da je zato potrebno temeljito presoditi vsako novo investicijsko odločitev. Komisija SISEOT za uvoz opreme bo obravnavala vsak zahtevek za uvoz opreme, čigar vrednost je višja od enega milijona dinarjev ter ga odobravala le v skladu z naslednjimi merili:

● izvozna usmerjenost proizvodnje in storitev na trajnejših osnovah, ki zagotavlja znaten pozitiven plačilnobilančni učinek;

● uvoz opreme za dokončanje izvozno usmerjenih proizvodnih investicij;

● uvoz opreme za proizvodnjo energije, hrane ter nujne opreme za potrebe zdravstva:

● uvoz opreme, ki na zahteva dodatnega uvoza reprodukcijskega materiala, kar bi vplivalo na zmanjšanje neto deviznega učinka.

Glede na sprejete sklepe SISEOT in opravljeno temeljito selekcijo uvoza opreme ocenjujemo, da administrativna prepoved uvoza opreme ni več potrebna.

Devizni trg bo povezal organizacije združenega dela v državi

Na področju ekonomskih odnosov s tujino je zelo pomemben pretok deviz. Zavzemamo se za čimhitrejšo oživitev delovanja deviznega trga na novih, širših osnovah. Podlaga za kroženje deviz morajo biti predvsem samoupravne povezave organizacij združenega dela ne glede na republiške in pokrajinske meje oziroma projekcije. S tem bi preprečili dosedanja zapiranja v republike in avtonomni pokrajini ter krepili povezanost organizacij združenega dela na celotnem območju Jugoslavije.

Planiranje izvoza ter deviznih prilivov kakor tudi uvoza in deviznih odlivov je izhodišče za obveznosti organizacij združenega dela na področju ekonomskih odnosov s tujino in podlaga za samoupravno plansko usmerjanje pretoka deviz med njimi. Na ta način bi presegli klasično pojmovanje deviznega trga.

Tako predstavlja devizni trg ves organiziran promet deviz v državi na naslednjih treh temeljih:

● Samoupravno povezovanje organizacij združenega dela in samoupravnih interesnih skupnosti za ekonomske odnose s tujino, in to:

– pretok deviz na podlagi samoupravnih sporazumov, sklenjenih na enotnih osnovah po 67. členu in 68. členu zakona o deviznem poslovanju in kreditnih odnosih s tujino med organizacijami združenega dela iz vseh republik in avtonomnih pokrajin na enotnem jugoslovanskem trgu:

– združevanje deviz s samoupravnimi sporazumi znotraj interesnih skupnosti za ekonomske odnose s tujino za prednostne namene (plačilo energetskih surovin, zdravil, farmacevtskih surovin, umetnih gnojil, repromateriala za zaščitna sredstva, pokrivanje potreb družbenopolitičnih skupnosti itd.):

– združevanje deviz na podlagi samoupravnih sporazumov med samoupravnimi interesnimi skupnostmi za ekonomske odnose s tujino republik in avtonomnih pokrajin za skupne prednostne naloge in namene – v okviru interesne skupnosti Jugoslavije za ekonomske odnose s tujino ali neposredno med posameznimi samoupravnimi skupnostmi republik in avtonomnih pokrajin.

● S samoupravnimi sporazumi o združitvi v temeljne in združene banke določiti odgovornost poslovnih bank za zunanjo likvidnost svojih članic.

● Opredeliti povezovanje, sodelovanje in solidarnost poslovnih bank na območju celotne Jugoslavije z aktivno vlogo Narodne banke Jugoslavije v okviru njenih pristojnosti in odgovornosti, določenih z zakonom o deviznem poslovanju in kreditnih odnosih s tujino.

Na ta način bi se tudi odprle možnosti za večji promet deviz na medbančnem sestanku med poslovnimi bankami ter med njimi in Narodno banko Jugoslavije.

Tako organizirano devizno tržišče z uveljavljenim samoupravnim planiranjem pri medsebojnem povezovanju bi bistveno krepilo enotnost jugoslovanskega trga ter medsebojno soodvisnost organizacij združenega dela. Preprečilo bi zapiranje v republike in avtonomni pokrajini, kar je v veliki meri posledica distribucije in mehanizma deviznih pravic ter sedanjega načina uresničevanja projekcij plačilnobilančnih položajev republik in avtonomnih pokrajin.

Pri ustvarjanju skupnega prihodka in v njem skupnega deviznega priliva je odločilno samoupravno povezovanje s prevzemanjem ustreznega rizika v celotni reprodukcijski verigi. S tem se uresničuje tudi pomemben element stabilnosti cen s priznanjem meril svetovne cene v vseh primerih, kjer so te primerjave povsem jasne in mogoče. V počasnem razvijanju in uveljavljanju teh določb sistema je tudi odgovor na vprašanje, zakaj nekateri izvažajo reprodukcijski material, drugi pa isti reprodukcijski material uvažajo, pri čemer je na dlani, da »nekdo« vmes pobere svoj del zaslužka.

JOŽE FLORJANČIČ: Stekla je že razprava o povečanju izvoznih spodbud za dodatno pospešitev izvoza na konvertibilno področje

Vloga kreditnomonetarne politike za razvoj ekonomskega sistema

Pri razvijanju ekonomskega sistema, tudi na sektorju ekonomskih odnosov s tujino ima pomembno vlogo kreditnomonetarna politika. Kljub ocenam o njeni neustreznosti ta tudi letos zadržuje dosedanje namene in načine uporabe primarne emisije. Najnovejši predlogi so neselektivni, saj z izboljšanjem pogojev kreditiranja izvoza in kmetijske proizvodnje, kar je bilo sicer dogovorjeno v dogovoru o temeljih družbenega plana SFRJ za obdobje 1981–1985, izenačujejo tudi kreditiranje vseh ostalih 30 namenov, s čimer se pomembno zožuje prostor za uvedbo monetizacije vrednostnih papirjev s selektivnim obeležjem. To bo po našem mnenju povzročilo neupravičen porast denarne mase, nadaljnje utrjevanje monopolnega položaja nekaterih proizvajalcev na domačem trgu in s tem neugodne posledice na področju politike cen.

Zastoj v industrijski proizvodnji v začetku leta kaže na nekatere globlje vzroke. Pri tem je treba na prvo mesto postaviti zatečeno strukturo gospodarstva, zlasti industrije. Značilnost te strukture, izgrajevane v preteklosti v razmerah visoke konjunkture na domačem trgu, je velika uvozna odvisnost zavoljo surovin, reprodukcijskega materiala in tudi opreme. Poslabšani pogoji mednarodne menjave kot posledica zlasti naraščajočih cen nafte in njenih derivatov ob hkratnem relativno počasnem usmerjanju domače proizvodnje v izvoz, zmanjšujejo možnosti zagotavljanja tej industriji potrebnih količin surovin in reprodukcijskega materiala iz uvoza. Izvozna usmeritev domačih proizvajalcev surovin in reprodukcijskega materiala, zaradi višjih izvoznih cen ter potreb po devizah, takšno stanje še poslabšuje, kar ima nedvomno vpliv na znižanje industrijske proizvodnje doma.

Soočeni z zapiranjem v meje republik, celo občin

Ob zmanjševanju industrijske proizvodnje na začetku leta se ponovno soočamo s pojavi zapiranja v ozke meje bodisi republik in celo občin, ki prekinjajo obstoječe reprodukcijske tokove. Še vedno niso v celoti zaživela načela zakona o združenem delu in zakona o deviznem poslovanju in kreditnih odnosih s tujino, ki v ospredje postavljata dohodkovno povezovanje ter združevanje dela in sredstev. Izsiljevanje dobav s predplačili, devizno participacijo in podobno povzroča z narodnogospodarskega vidika nedvomno veliko škodo, čeprav se z ozkega podjetniškega vidika morda zdi najprimernejša in edino možna rešitev za odpravo bremen preteklosti. Izvršni sveti republik in pokrajin so se v februarju dogovorili za odločno ukrepanje proti takim pojavom. Zato jih je manj, niso pa še povsem izginili.

V izvršnem svetu posvečamo veliko pozornost kmetijski proizvodnji in še zlasti pripravam za realizacijo spomladanske setve. Izredno neugodne vremenske razmere, ki so onemogočile izvedbo kvalitetne jesenske setve, neusklajena cenovna politika v živinoreji na območju vse države, pretežno kratkoročni kupoprodajni odnosi pri že sicer zelo visoki odvisnosti oskrbe z živinsko krmo na žitorodnih območjih v državi in slaba povezanost v reprodukcijskih verigah, so ključni razlogi neugodnih gibanj v kmetijski proizvodnji.

Izvedba te akcije je v veliki meri odvisna od uresničitve s planom zastavljenega sistema in obsega posredovanj v kmetijski proizvodnji. Do konca aprila moramo v skladu z zakonom o intervencijah v proizvodnji in porabi hrane ustanoviti v občinah in v republiki samoupravne sklade za posredovanja v kmetijstvu. Izvršni svet bo skupščini SR Slovenije še v aprilu predlagal način zagotovitve potrebnih sredstev. S tem bo porabnikom in proizvajalcem hrane omogočeno, da bodo v okviru samoupravnih skladov za intervencije lahko predlagali potrebne ukrepe na področju intenzifikacije proizvodnje in infrastrukturnih naložb za drugo polletje tega leta.

Da bi učvrstili vezi v reproverigi proizvodnje mesa, ki so bile prekinjene zaradi razlik v cenah med posameznimi proizvodnimi območji, morajo nosilci planiranja, zlasti pa temeljne organizacije združenega dela, temeljne organizacije kooperantov in temeljne zadružne organizacije v kmetijstvu skupno z živinorejsko poslovno skupnostjo zagotoviti spoštovanje sprejete politike cen in še zlasti družbenoekonomskih odnosov med proizvodnjo, predelavo in porabo. Kljub opredeljeni politiki v dogovoru o temeljih srednjeročnega družbenega plana SR Slovenije o nujni uskladitvi kapacitet živinorejske proizvodnje in klavno predelovalne industrije, se srečujemo z izrazito lokalističnimi tendencami v nekaterih občinah ter nadaljevanjem kratkoročnih kupoprodajnih odnosov.

V okviru republike pa je v teku akcija usklajevanja letnih planov proizvodnje s potrebami živilske industrije oziroma oskrbe s hrano. V okviru možnosti bo usklajevanje planov izvedeno že za proizvodnjo v tem letu, kar doslej že ugodno poteka pri proizvodnji in predelavi sladkorne pese. To je zastavljeno tudi pri proizvodnji in oskrbi s krompirjem.

Različno tolmačenje zakona o cenah

Globalna in strukturna neskladja so poleg že navedenih vzrokov za doseženo visoko rast cen v začetku letošnjega leta poglavitni vzpodbujevalec inflacije. Povečanje industrijske proizvodnje v smeri večje strukturne usklajenosti je zato bistveni pogoj za zaustavitev oziroma zmanjšanje rasti cen v okvire, opredeljene z resolucijo in dogovorom o politiki cen v letu 1981. Na naraščanje cen v letošnjem letu vpliva tudi nerazčlenjenost meril za oblikovanje cen iz zakona o temeljih sistema cen in družbeni kontroli cen. Posledica tega je različno tolmačenje teh meril v združenem delu in oblikovanje cen, ki so v nasprotju s sprejeto ekonomsko politiko in z zakonom.

Proti neupravičenem povečevanju cen že ukrepajo republiška skupnost za cene, gospodarska zbornica Slovenije in izvršni svet Skupščine SRS. V skladu s poročilom o stanju in nalogah na področju cen, ki ga je izvršni svet predložil skupščini v sredini februarja, se je začel postopek proučevanja cen, ki so bile zvišane po 31. decembru 1980. Neupravičena povišanja cen, ki so v nasprotju z zakonom in politiko cen, bodo vrnjena v dogovorjene okvire. Izvršni svet bo v skrajnem primeru na predlog republiške skupnosti za cene uvedel neposredno kontrolo cen.

Samo z ukrepi skupnosti za cene in organov tržnih inšpekcij ne bo moč dolgoročneje zavirati rasti cen. Več pozornosti bo treba posvetiti razmeram na trgu. Za njihovo ureditev je ZIS pred dnevi sprejel nekatere ukrepe, kot so odprava potrošniških posojil za nekatere proizvode. Pri nekaterih je povečal delež lastne udeležbe, kar naj bi pripomoglo k skladnejšemu razmerju med ponudbo in povpraševanjem. V takšnih razmerah bodo organizacije združenega dela morale končno uvideti, da problemov svojega položaja ne bodo mogle reševati izključno s povečevanjem cen, temveč v prvi vrsti s tesnejšim in dolgoročnejšim povezovanjem in prevzemanjem skupnih obveznosti pri reševanju problemov znotraj reprodukcijskih verig. To je predvsem naloga splošnih združenj gospodarskih zbornic.

Zaostrene razmere gospodarjenja v začetku leta zmanjšujejo možnosti zaposlovanja novih delavcev, v združenem delu pa se zmanjšuje obseg prostih del. To se odraža v bolj umirjenih tokovih zaposlovanja v prvih dveh mesecih letos. Konec januarja je bilo v združenem delu SRS zaposlenih 774.037 delavcev, kar je celo za 0,3 odst. manj kot jih je bilo zaposlenih v decembru lani in samo za 0,6 odst. več kot v lanskem januarju. Število nezaposlenih delavcev se v tem obdobju ni bistveno povečalo – v absolutnem številu je za okoli 2.000 več nezaposlenih delavcev kakor pred letom dni.

Izvršni svet je v informaciji opozoril na nevzdržnost nadaljnjega zadrževanja visokega obsega dopolnilnega in nadurnega dela. Družbeno akcijo, začeto pred leti, je potrebno odločno nadaljevati. Delovni ljudje in občani upravičeno negodujejo nad zaslužkarstvom, ki nastaja na tej osnovi, ob tem pa se mladim zmanjšujejo možnosti za zaposlovanje.

Ustvarjati je potrebno boljše pogoje za zaposlovanje mladih kadrov, ki prihajajo iz šol, po drugi strani pa morajo organizacije združenega dela s svojo štipendijsko politiko zagotoviti izobraževanje v skladu s svojimi kadrovskimi potrebami.

Manjše naložbe v gospodarstvo, večje v negospodarstvo

Poostrene razmere poslovanja in prenesene obveznosti iz preteklih investicijskih odločitev v novo srednjeročno obdobje letos bistveno vplivajo na obseg in strukturo sredstev za nove investicije.

Za prva dva meseca letos je značilno močno upadanje investicijske aktivnosti, ki se je pojavilo že v letu 1980. Izplačila za investicije (z izjemo investicij v stanovanjsko dejavnost) nominalno ne dosegajo obsega iz prvih dveh mesecev preteklega leta. V gospodarstvu so izplačila za investicije nominalno nižja za 2,7 odst. Višja so le v industriji in rudarstvu – za 2,6 odst., kmetijstvu – za 29,5 odst., gozdarstvu – za 53,4 odst., vodnem gospodarstvu – za 40,7 odst. Nižja pa v gradbeništvu – za 37,5 odst., prometu in zvezah – za 13,3 odst., trgovini – za 4,9 odst. itd.

V prvih dveh mesecih so v primerjavi z enakim obdobjem lani izplačila za investicije v negospodarstvo porasla za 26,5 odst. Ta porast gre skoraj v celoti na račun stanovanjske dejavnosti, kjer so se izplačila povečala kar za 71 odstotkov.

Podatki o izplačilih za investicije v osnovna sredstva v prvih dveh mesecih letos še ne omogočajo ocenjevanja investicijske aktivnosti v posameznih dejavnostih, vendar pa upoštevajoč tudi gibanja v letu 1980 lahko navedemo nekatere značilnosti:

● V industriji se investicijska aktivnost zmanjšuje že od prvih mesecev leta 1980. Finančne obveznosti investitorjev za dokončanje investicij iz preteklih let so največje ravno na področju industrije. Glede na zahtevo iz resolucije za leti 1980 in 1981 za prednostno usmerjanje razpoložljivih sredstev bank v dokončanje že začetih objektov so bile možnosti začenjanja gradnje novih objektov zelo zmanjšane.

● izrazito je zmanjševanje investicij v gradbeništvu, ki se jim je letos pridružilo še upadanje investicij na področju komunalne dejavnosti.

● nadaljuje se relativno visok obseg investicij v kmetijstvu.

● nominalna izplačila za investicije na področju stanovanjske dejavnosti so v prvih dveh mesecih letos zadržana na visoki ravni iz lanskega leta, realna gibanja pa kažejo znake stagnacije, kar pomeni, da je vpliv rasti cen na tem področju zelo močan.

Akumulacija se je zrcalila v rasti cen

Visoka lanska rast cen je vplivala tudi na poslovne rezultate organizacij združenega dela v gospodarstvu. Podatki iz zaključnih računov kažejo, da je kljub sorazmerno nizkemu količinskemu povečanju industrijske proizvodnje (za 2,6 odst.) celotni prihodek porasel za 34,4 odst., dohodek pa za 31,5 odst. Skladno z usmeritvami dogovora o razporejanju dohodka v letu 1980 smo dosegli ugodne premike v razporejanju dohodka. Akumulacija je porasla za 68,1 odst., tako da se je njen delež v dohodku povečal od 13,1 odst. v letu 1979 na 16,8 odst. Ob tem je potrebno poudariti nerealnost izkazane vrednosti amortizacije. Čisti OD in sredstva skupne porabe delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela so porasla za 22,8 odst. in znaša njihov delež v dohodku 41 odst. v primerjavi s 43,9 odst. v letu 1979. Obveznosti za skupno in splošno porabo iz dohodka in OD so porasle za 25,6 odst., njihov delež v dohodku pa se je zmanjšal od 21 odst. v letu 1979 na 20,1 odstotna.

Precej so porasle druge obveznosti iz dohodka, med katerimi velja poudariti obresti za kredite. Porasle so za 40,6 odst. njihov delež v dohodku pa se je povečal od 6 odst. v letu 1979 na 6,5 odst. v letu 1980.

Ugodni premiki pri razporejanju dohodka v korist akumulacije so skoraj v celoti rezultat znižanja deleža sredstev za osebne dohodke. Po drugi strani moramo tudi na prvi pogled velik porast akumulacije in sredstev za reprodukcijo ocenjevati v luči visokega porasta cen v zadnjem času, ki znižuje realno vrednost teh sredstev. Dejansko razpoložljiva sredstva so manjša, saj so obremenjena še z raznimi obveznostmi (združevanje oziroma posojila za razvoj dejavnosti posebnega pomena, posojilo skladu federacije, zapadle anuitete, ki še niso plačane in anuitete, ki bodo zapadle v letu 1981). Tako na primer organizacije združenega dela gospodarstva kot celota razpolagajo le s približno 60 odst. sredstev za reprodukcijo, drugo pa je že angažirano za odplačilo anuitet za pretekle razvojne odločitve organizacij združenega dela. Takšno razmerje je v nekaterih panogah, na primer v prometu, še slabše.

Venomer isti zgubaši

Po zadnjih podatkih službe družbenega knjigovodstva je lani svoje poslovanje končalo z izgubo 152 organizacij združenega dela v skupnem znesku 1.813 milijonov din, kar je za 33,3 odst. več od zneska izgub v letu 1979. 91 organizacij združenega dela je izgubo pokrilo že pred predložitvijo zaključnega računa. Nekrita izguba v 61 organizacijah združenega dela, ki zaposlujejo 10.200 delavcev, znaša 1.278 milijonov din ali 14,7 odst. več kot v letu 1979. Zelo se je povečala izguba zaradi nekritih porabljenih sredstev, in sicer za 290 odstotkov.

V industriji je 80 odst. celotne izgube, in sicer 1.551 milijonov dinarjev. Od tega v industriji cementa 242 milijonov din, proizvodnji avtomobilov 221 milijonov din, proizvodnji kemikalij 153 milijonov din, v dejavnosti klanja živine in predelave mesa 145 milijonov din, v pridobivanju premoga 136 milijonov din, v proizvodnji tehnične keramike 122 milijonov din, v proizvodnji hladilnih agregatov 109 milijonov din. Okoli 10 odst. celotnih izgub je v gradbeništvu – visoke gradnje, in sicer 174 milijonov din.

Ugotavljamo, da se v zadnjih letih med večjimi organizacijami združenega dela, ki svoje izgube ne morajo pokriti iz lastnih sredstev, pojavljajo večinoma iste organizacije združenega dela: Salonit Anhovo, INA-Nafta Lendava, Tomos Koper, Železarna Štore – TOZD Tovarna traktorjev, ABC Pomurka – Mesna industrija, Hmezad – Celjska mesna industrija, Rudnik svinca in topilnica – TOZD Rudarski obrati Mežica. Poleg teh so leto 1980 zaključile z izgubo tudi nekatere večje organizacije združenega dela: Cimos, GIP Gradis – TOZD Gradbena enota Koper ter nekateri premogovniki.

Zavzemamo se za učinkovito saniranje izgub v gospodarstvu. Odobravanje novih kreditov za saniranje trenutnega položaja bo samo poslabševalo položaj teh organizacij združenega dela kot tudi celotnega gospodarstva. Po oceni sklada skupnih rezerv gospodarstva Slovenije in nekaterih poslovnih bank smo na ta način v SRS že odobrili najmanj za 2 milijardi dinarjev kreditnih obveznosti, ki realno niso in ne bodo izterljive.

Načrti za sanacijo zgubašev

S primerno družbeno akcijo je potrebno razrešiti nekatere temeljne vzroke izgub v posameznih poslovnih obdobjih in njihovo večletno kopičenje v nekaterih dejavnostih. V prvi vrsti morajo biti napori za racionalizacijo poslovanja, dvig produktivnosti in drugi ukrepi v samih organizacijah združenega dela. Izgube, ki so posledica politike cen energije, surovin in reprodukcijskih materialov, bo potrebno popraviti s primernim prilagajanjem na načelih novega zakona o cenah. Neskladnost virov družbenih sredstev, s katerimi gospodarijo organizacije zaradi pretežnega deleža kreditov z neustrezno ročnostjo in drugimi kreditnimi pogoji, bo potrebno v sanacijskem postopku uskladiti in izboljšati glede na obrestno mero in roke vračila, ali pa jih delno ali v celoti odpisati. Na ta način se je treba izogniti nenormalnemu pritisku na oblikovanje cen, ki je posledica pretežkih kreditnih pogojev. To velja posebej za organizacije združenega dela z visoko kapitalno intenzivnostjo.

Kadar so izgube posledica neprimernih investicijskih odločitev oziroma strukturnih sprememb trajnejšega značaja, bo potrebno čimprej odločno ukrepati z likvidacijo stare proizvodnje ter odpisom nastalih izgub. Razpoložljiva osnovna sredstva pa kaže vključiti v tržno sposobno proizvodnjo. To je najbolj učinkovit ukrep za zagotavljanje stabilnega položaja in perspektive delavcev v takih organizacijah združenega dela.

Zvezni izvršni svet je predlagal skupščini SFRJ po hitrem postopku sprejem zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o sanaciji in prenehanju organizacij združenega dela. Predlaga podaljšanje veljavnosti nekaterih členov zakona oziroma omogoča pristojnim republiškim in pokrajinskim organom, da lahko v upravičenih primerih posameznim organizacijam združenega dela, kljub ugotovljeni izgubi, odobravajo višja izplačila osebnih dohodkov, kot jih določa zakon.

Osebni dohodek je in ostane ekonomska, ne pa socialna kategorija

Za letos smo na področju osebnih dohodkov sprejeli kot osnovno družbenoekonomsko usmeritev ohranjanje njihove realne vrednosti. Zato so cene življenjskih potrebščin pomembno področje, kjer bodo predvsem potrebni učinkoviti ukrepi. Doseženo povečanje življenjskih stroškov v preteklem letu je imelo, ob z resolucijo usklajenem zaostajanju rasti sredstev za osebne dohodke za rastjo dohodka, za posledico znižanje kupne moči osebnih dohodkov in s tem znižanje življenjskega standarda.

Dogovor o izvajanju politike cen proizvodov in storitev v SR Sloveniji v letu 1981, podpisan 23. marca, predvideva za eno petino nižjo rast drobnoprodajnih cen, kot je bila lani (za 24 odst.). Težo takšne zadolžitve najbolje nakazujejo podatki o povečanju življenjskih stroškov v začetku letošnjega leta. Uresničevanje politike ekonomske stabilizacije bo torej odvisno od učinkovitosti ukrepov na področju cen in oskrbe tržišča. Uresničevanje politike ekonomske stabilizacije je tudi osnovna predpostavka za uresničevanje načela delitve po delu. Kajti le v večjem realnem dohodku, ki je bil dosežen z večjo produktivnostjo dela in z boljšim gospodarjenjem, so možnosti za ohranitev in povečanje realnih osebnih dohodkov. Zato bomo pri delitvi sredstev za osebne dohodke vedno upoštevali opravljeno delo in dosežene delovne rezultate, kajti osebni dohodek je in ostane ekonomska, ne pa socialna kategorija.

Četudi se je realna kupna moč osebnega dohodka v preteklem letu znižala, pa to ne pomeni, da imamo nizek življenjski standard glede na obseg družbenega proizvoda, ki ga dosegamo.

Po podatkih službe družbenega knjigovodstva so se povprečni osebni dohodki v letošnjih prvih dveh mesecih povečali v primerjavi s povprečjem preteklega leta za 16 odstotkov. To je tako kot pri povečanju življenjskih stroškov visoka dosežena stopnja rasti. Kot nesprejemljivo smo označili povečanje osebnih dohodkov z enakimi odstotki na osnovi avtomatičnega usklajevanja rasti osebnih dohodkov z rastjo življenjskih stroškov. Podatki o osebnih dohodkih kažejo dokajšnje razpone, tako da ni mogoče govoriti o uravnilovki. Kaže pa, da se pojavlja uravnilovka v okviru istih dohodkovnih skupin, to je med delom in nedelom. Zagotavljanje socialne varnosti delavcem z nizkimi dohodki na člana gospodinjstva pa je uresničitev solidarnosti, ki je možna le v neposrednih okoljih, kjer delavci živijo.

Letošnja rast cen, zlasti v januarju, je prizadela življenjski standard delovnih ljudi in občanov, zlasti tistih z najnižjimi osebnimi dohodki. Izvršni svet je v sodelovanju z republiškim svetom Zveze sindikatov Slovenije spodbudil aktivnosti v samoupravnih interesnih skupnostih družbenih dejavnosti za uresničevanje materialne in socialne varnosti delavcev. Zato je bil že sprejet odlok o povečanju najmanjšega osebnega dohodka na 5.100 dinarjev za normalni delovni učinek v polnem delovnem času.

Povečan je bil tudi mejni znesek pokojnin, s čimer je razširjen krog upravičencev varstvenega dodatka. Do 10. junija bo sprejet tudi sklep o medletni valorizaciji pokojnin.

Hitrejše reševanje vseh problemov štipendiranja

Dosledno je potrebno izvesti podpisovanje samoupravnih sporazumov o štipendiranju v organizacijah združenega dela ter uskladiti obračunavanje in izplačila štipendij s temi sporazumi ter sklepi skupne komisije podpisnic. Strokovne službe skupnosti za zaposlovanje tudi pospešeno obveščajo vse organizacije združenega dela in izplačujejo štipendije iz združenih sredstev. Zaradi velikega števila štipendistov pa to počasneje teče za kadrovske štipendije v organizacijah združenega dela. V okviru naših pristojnosti smo tudi:

● priporočili vsem srednjim šolam, da pomagajo tistim svojim učencem, ki še niso sprejeli povečanih štipendij, tako da z neposrednimi stiki z njihovimi štipenditorji sodelujejo pri urejanju teh problemov;

● priporočili vsem posebnim izobraževalnim skupnostim, da obravnavajo razpisane štipendije za leto 1981/82 in dosežejo, da tisti, ki še niso razpisali štipendij oziroma so jih glede na opredeljene kadrovske potrebe v svojih planih razpisali premalo, to čimprej storijo, saj je to pomemben dejavnik usmerjanja učencev za letošnji vpis;

● dali pobudo, da podpisniki družbenega dogovora o štipendiranju v republiki obravnavajo politiko štipendiranja in položaj štipendistov glede na potrebno povečanje števila štipendij in sredstev zanje ter težave pri zaposlovanju štipendistov.

Cene oskrbnin v domovih za učence, ki obsegajo stroške stanovanja in hrane (brez amortizacije in investicijskega vzdrževanja) ter brez stroškov za vzgojni program, je doslej usklajevala skupnost domov in so znašale februarja 1981 do 2.950 dinarjev. S posebnimi izobraževalnimi skupnostmi je bil dosežen dogovor, da se preveri z domovi za učence struktura dosedanjih oskrbnin. V domovih za učence se morajo v svetih enakopravno uveljaviti učenci pri odločanju, da bi tudi z neposrednim angažiranjem pri razreševanju materialnih vprašanj, varčevanjem in lastnim delom preprečevali naraščanje oskrbnin.

Dogovorjeno je, da bodo tudi študentski domovi po enotni metodologiji uskladili cene brez upoštevanja amortizacije in investicijskega vzdrževanja, za kar posebej zagotavljajo sredstva izobraževalne skupnosti. Problematiko gospodarjenja v študentskih domovih bodo obravnavali v organih upravljanja domov, kjer v tripartitni sestavi enakopravno odločajo tudi študentje. Prav tako naj bi jo obravnavali tudi v svetih obeh univerz. V izobraževalni skupnosti Slovenije bodo proučili možnost določenega povečanja sredstev za investicijsko vzdrževanje tistih domov, ki so v zelo slabem stanju, in možnosti za delno subvencioniranje oskrbnin v letu 1981.

Socialno varnost bomo zagotovili tudi vsem tistim delovnim ljudem in občanom, ki si sami ne morejo zagotoviti ustreznih materialnih pogojev za življenje. Socialne korektive kot začasne ukrepe pa namenjamo predvsem v pomoč družinam, da bomo lahko na ta način ohranili dosedanji življenjski standard. Posamezne samoupravne interesne skupnosti so že začele realizirati predloge za zagotovitev socialne varnosti družinam. Tako že pripravljajo uvedbo domicilne socialne zaščite družine.

Manj v proračune, da bo združeno delo reprodukcijsko sposobnejše

Zaradi sprememb v sistemu združevanja sredstev za samoupravne interesne skupnosti družbenih dejavnosti podatki o prilivu sredstev v prvih dveh mesecih za te namene niso primerljivi s prilivom v enakem obdobju lani. Podrobnejšo analizo uveljavljanja in učinkovanja novega sistema bo moč pripraviti šele na osnovi podatkov iz periodičnih obračunov temeljnih organizacij združenega dela za prvo trimesečje. To bo predvideno v maju, tako da bodo samoupravne interesne skupnosti družbenih dejavnosti te rezultate upoštevale ob pripravi aneksov k samoupravnim sporazumom o temeljih plana.

Splošna poraba v republiki se giblje v predvidenih okvirih, v občinah pa je nekoliko višja. SAP Vojvodina je predlagala v skupščini SFRJ zmanjšanje rasti proračunske porabe v vsej državi za 40 do 50 odstotkov. Na ta način bi po njihovem izračunu prihranili 21,2 oziroma 26,3 milijarde dinarjev. Združeno delo bi bilo razbremenjeno plačevanja dajatev, okrepila bi se njegova reprodukcijska sposobnost in zmanjšal bi se pritisk na povišanje cen. V SR Sloveniji se pridružujemo temu predlogu in smo še za 2 odstotka zmanjšali sprejete proračune ter predlagamo, da ta sredstva uporabljamo za kompenzacije cen nekaterih osnovnih živilskih proizvodov.

Ta predlog pomeni, da bodo v letu 1981 sredstva republiškega proračuna zaostajala za 52 odst. za rastjo dohodka, oziroma bodo rasla 9 odstotnih točk počasneje od planirne rasti dohodka; sredstva občinskih proračunov pa bodo zaostajala za 29 odst., oziroma za 6,5 odstotnih točk. Zvezna resolucija opredeljuje, da morajo sredstva za splošno porabo v republikah in občinah zaostajati za rastjo dohodka za najmanj 5 odstotnih točk.

Viri za kompenzacijo proizvajalcev hrane

Zaradi visoke rasti cen življenjskih potrebščin v letošnjem januarju in februarju ter da bi ublažili nadaljnje zniževanje življenjske ravni predlaga izvršni svet, da do septembra letos drobnoprodajne cene osnovnih živil (moka, kruh, olje, mleko) ostanejo nespremenjene, cene nekaterih vrst svežega mesa in sladkorja pa bi se lahko le delno povečale. Zato bodo izjemoma uvedene kompenzacije za pokrivanje proizvajalcem nastalih razlik v ceni. Sredstva za ta namen bodo zagotovljena preko samoupravnega sklada za intervencije v proizvodnji in porabi hrane v SRS in sicer iz naslednjih virov:

● 2 odst. sredstev družbenopolitičnih skupnosti, namenjenih za splošno porabo v letu 1981 v višini 300 milijonov din;

● presežki prihodkov proračunov iz naslova davka na dohodek TOZD, ugotovljeni po zaključnih računih za leto 1980 in 1981 v višini okoli 150 milijonov dinarjev;

● del presežnih prihodkov proračunov občin v letu 1981 v višini 500 milijonov dinarjev.

Ocenjeni presežki proračunov občin v letu 1981 bodo okoli 800 milijonov dinarjev, kar pomeni, da občinam ostaja 300 milijonov dinarjev za delno pokrivanje razlik v ceni nekaterih vrst svežega mesa do 15. aprila letos. Ker so občinski proračuni po obsegu in virih sredstev zelo različni, bodo občine z aneksom k dogovoru o oblikovanju in usmerjanju splošne porabe v letu 1981 selektivno opredelile obveznosti posameznih občin.

Po zveznem dogovoru o izvajanju letošnje politike cen, v katerem smo se podpisniki dogovora zavezli tudi za uvedbo omenjenih kompenzacij, je predviden dogovor republik in avtonomnih pokrajin o višini kompenzacij oziroma sprememb cen. Dogovarjanje še teče. Predlogi posameznih republik in pokrajin se zelo razlikujejo glede na specifičnost razmer. Zato IS skupščine SRS v tem trenutku ne more opredeliti potrebne višine kompenzacij, kot zgornjo mejo pa je v informaciji določil 1.450 milijonov dinarjev za kompenzacije do konca septembra 1981. V SRS že veljajo kompenzacije za sveže konzumno mleko ter sveže meso, S takojšnjo zagotovitvijo sredstev iz virov, ki smo jih navedli, je mogoče zagotoviti približno 950 milijonov dinarjev, tako da bi bila potrebna sredstva za kompenzacije zagotovljena do meseca julija. IS skupščine SRS je že sprejel odlok o znižanju nekaterih postavk proračuna SRS za leto 1981 v višini 2 odst. ter 150 milijonov dinarjev že namenil za kompenzacije. Izvršni svet bo v skladu z gibanjem cen teh osnovnih živilskih proizvodov, dogovorom republik in pokrajin ter obsegom porabe spremljal in obveščal skupščino SRS in predlagal dodatne ukrepe.

V informaciji in v tej uvodni obrazložitvi na podlagi najnovejših podatkov izvršni svet ocenjuje, da je, čeprav gibanja v prvih mesecih letos na posameznih področjih niso povsem v skladu z resolucijo, moč z ustrezno ekonomsko politiko in ukrepi samoupravnih interesnih skupnosti in v združenem delu ter s spremembo ravnanja na vseh ravneh v naslednjih mesecih gospodarska gibanja tako izboljšati, da bi uresničili dogovorjene naloge in cilje v letu 1981. Zato sodimo, da sedaj ni potrebno spreminjati določil resolucije in njenih izvedbenih aktov. Izvršni svet bo spremljal nadaljnje izvajanje resolucije in v poročilu o izvajanju družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1981-1985 v letu 1981 podal oceno izvajanja predlaganih ukrepov kakor tudi predloge in smeri nadaljnjega ukrepanja.

Dogovorjeno gospodarsko politiko dosledno izvajati

Delegati slovenske skupščine menijo, da bi bilo treba pri uresničevanju sprejetih obveznosti na vseh ravneh zaostriti odgovornost – Za gospodarske težave so precej krive subjektivne slabosti

LJUBLJANA, 7. aprila – V vseh treh zborih slovenske skupščine se je danes ob poročilu o letošnjih gospodarskih gibanjih v republiki razvila bogata razprava. Delegati so ocenili, da za težak gospodarski položaj pogosto niso krive samo objektivne ekonomske zakonitosti, ampak tudi marsikaj drugega. Zato bi bilo treba zaostriti odgovornost, predvsem pa izvajanje gospodarske politike zastaviti na samoupravnih temeljih, torej tudi bolj angažirati vse tako imenovane subjektivne sile. Ukrepe, ki jih je predlagal slovenski izvršni svet, da bi uredili gospodarske razmere, so soglasno podprli.

V družbenopolitičnem zboru je **Jože Globačnik** v imenu skupščinskega odbora za družbenoekonomske odnose opozoril,da ne bi bilo smiselno letošnje resolucije spreminjati zaradi dvomesečnih gospodarskih rezultatov, ampak bi kazalo o tem morebiti razpravljati šele po izteku prvega polletja. Dejal je tudi, da marsikaj, za kar smo se dogovorili, nismo naredili; slovenska gospodarska zbornica ni pripravila metodologije spremljanja transportnih stroškov, nismo naredili programa varčevanja z energijo itd.

● Mladi naj imajo prednost pri zaposlovanju. Igor Ponikvar pa trdi, da je to premalo, preveč svetovalsko zveni taka misel. Delegat iz Celja se zavzema, da bi morali štipenditorja prisiliti, da bo po končanem šolanju svojega štipendista tudi zaposlil vsaj za toliko časa, da bo pri njem končal pripravniško dobo. Če tega ne moremo uresničiti, potem na glas povejmo, da imamo v delovnih organizacijah slabo kadrovsko službo, delavci pa nimajo na kadrovsko politiko nobenega vpliva.

Srečko Mlinarič je opozoril na težavne razmere v črni in barvasti metalurgiji ter kovinski industriji, ki jim botrujejo: nejasna dolgoročna koncepcija razvoja, sredobežni interesi, pomanjkanje delitve dela in specializacije itd. Izvažamo surovine, ki bi jih rabila domača kovinska predelovalna industrija, zato bi se morali črna in barvasta metalurgija tesneje povezati s predelovalno industrijo. Dejal je tudi, da osebni dohodki ne bi smeli več padati, usvarjalno delo pa bi morali bolje nagrajevati.

Miloš Koselc je dejal, da bi se morale družbenopolitične organizacije bolj angažirati pri izvajanju gospodarske politike. Pri tem je omenil zlasti socialistično zvezo. Z ukrepi, ki jih predlaga slovenski izvršni svet, da bi uredili gospodarske razmere, v združenem delu verjetno niso dovolj seznanjeni. Zbiranje sekundarnih surovin bi morali bolje organizirati, ker je to zdaj nekakšna ljubiteljska dejavnost. Pri zaposlovanju bi morali več pozornosti nameniti mladim in jih zaposliti tam, kjer je zdaj uveljavljeno pogodbeno delo.

Tone Krašovec je opozoril, da bo domače povpraševanje do konca leta padalo in da se bo moralo gospodarstvo zato še bolj usmeriti v izvoz, četudi je dohodkovno manj zanimiv. Ukrepe, ki jih je predlagal izvršni svet, je treba čimprej konkretizirati, da jih bomo lahko začeli izvajati v praksi. Navedel je tudi nekaj nesmiselnih predpisov, ki nam dejansko prinašajo veliko gospodarsko škodo. Tako na primer izvažamo veliko surovin in ta izvoz celo spodbujamo, kar v drugih državah ne počno.

Zoran Polič je dejal, da gospodarske razmere vse preveč urejamo z administrativnimi prijemi, namesto da bi se posluževali samoupravnih mehanizmov, bolj pa bi morale pri tem sodelovati tudi družbeno politične organizacije. Planski dokumenti so konkretnejši in boljši kot v preteklih obdobjih, vendar pa jih mnogi, celo podpisniki, pri svojem delovanju ne upoštevajo. Zato bi bilo treba še veliko bolj kot doslej zaostriti odgovornost.

Tudi **Rudi Koprivnik** se je zavzel, da bi pri izvajanju gospodarske politike morali bolj angažirati tako imenovane subjektivne dejavnike. Položaj to terja, seveda pa bi morali delovati predvsem ekonomski mehanizmi sami. Dejstvo je tudi, da se za mnoge stvari dogovorimo, pa jih ne izpeljemo. Ko govorimo, da bi morali povečati osebne dohodke, bi morali obenem razmišljati tudi, kako to doseči predvsem na podlagi večanja dohodka delovnih organizacij.

Tudi v zboru občin so delegati podprli predlog ukrepov za uresničevanje letošnje resolucije in soglašali z ugotovitvijo, da zaenkrat ni razlogov za spremembo resolucije. Opozorili pa so, da bi kazalo dobro proučiti celoten sistem kompenzacij, saj so te le kratkoročna rešitev iz sedanjega težkega gospodarskega položaja. S kompenzacijami namreč ne spodbujamo proizvodnje, temveč porabo najpotrebnejših živil, razen tega pa so kompenzacij deležni tudi tisti, ki niso socialno ogroženi. Delegati so povedali, da bi morali naprej z regresi in premijami spodbujati kmetijstvo in večjo pridelavo osnovnih živil.

Mirjam Jan-Blažič iz Škofje Loke je poudarila, da bi morali definirati devizni trg in v njegovem okviru dosledno upoštevati že sprejete sistemske rešitve in dogovore. Ponovno bi morali pregledati upravičenost uvoza opreme za celotno negospodarstvo. **Franc Vrviščar** iz Metlike je opozoril na zaostajanje dolenjskega kmetijstva, ki pa si je v tem srednjeročnem planu zastavilo obširne naloge. Toda že po nekaj mesecih ugotavljajo, da jih bo težko uresničiti, saj jih pestijo težave v preskrbi z gnojili, nesorazmerja cen; zlasti zaostajanje cen kmetijskih pridelkov pogosto povzroča med kmeti nekakšno malodušje. Zato bi morali vzpostaviti stalna razmerja med cenami kmetijskih pridelkov in proizvodnimi stroški. V Slovenskih Konjicah menijo, je dejal delegat **Leopold Rihtarič**, da bi morali v samoupravnem skladu za intervencije v kmetijstvu zagotoviti tak način zbiranja denarja, s katerim ne bi ogrožali likvidnosti občinskih proračunov in financiranja drugih nalog, za katere gre denar iz proračuna.

Mira Jančar iz Kamnika se je zavzela za večje izvozne spodbude, predvsem za izdelke višje stopnje obdelave. Ne bi smeli podpirati izvoza za vsako ceno, zlasti ne takrat, ko zaradi tega domača industrija prihaja v težave. Zato bi morala biti naša izvozna politika dolgoročna,

● Čas je, da ponovno začnemo uveljavljati vrline uspešnega dela, brez katerega nobena družba ne more dosegati uspehov. Te vrline so preproste. To je red, to je disciplina, to je dobra organizacija in spoštovanje te organizacije, to je racionalnost, varčnost, hitrost in učinkovitost. Vse ti mora ponovno dobiti veljavo, to moramo nadaljevati, s tem se moramo ponašati, glede tega veliko pričakujemo tudi od slovenske skupščine, je dejal v zboru občin delegat iz Celja Zvonko Perlič.

ukrepi na tem področju pa pravočasni.

Janez Arsenjuk iz Maribora je opozoril na samozadovoljstvo ob dogovarjanju. Mnogo premalo je namreč preverjanja, kako se sprejeti dogovori uresničujejo. Če pa hočemo resnično pridelati več hrane, je treba v to vključiti tudi tiste, ki pridelujejo samo zase. Celjski delegat **Zvonko Perlič** je povedal, da težave na ekonomskem in socialnem področju vplivajo tudi na slabšanje političnega stanja v posameznih okoljih. Vse prevečkrat je prisoten občutek nemoči, pri reševanju problemov pa smo premalo politično odgovorni. Kaže, kot da to ni res. Odločno je treba takoj preprečiti investicijsko porabo na negospodarstvu, brezskrbni tudi ne smemo biti ob povečani nezaposlenosti.

Andrija Vlahovič iz ljubljanske občine Moste-Polje je opozoril, da številne težave nastajajo zaradi neustreznega in neusklajenega planiranja, da pa v delovnih organizacijah, kjer so delavci sami sprejeli in sedaj izvajajo stabilizacijske ukrepe, tudi poslovanje teče bolje. Ptujski delegat **Ciril Varga** je menil, da bi morali kompenzirati tudi rejo perutnine, saj delovne organizacije, ki se ukvarjajo s tem, niso v nič boljšem položaju kot drugi živinorejci.

● V informaciji izvršnega sveta so našteti številni objektivni razlogi za sedanje stanje. Pri tem pa bi morali upoštevati še nekaj, od česar je v veliki meri odvisno gospodarjenje v republiki. To so subjektivni vzroki, to so ljudje. Od človeka je v veliki meri odvisno kako bo gospodaril, kako bo delal, kako bo izkoriščal proizvodna sredstva. Ni prav, da v poročilu o tem ni podatkov, čeprav je to eden pomembnih delov našega družbenega življenja in gospodarjenja, je menil mariborski delegat Janez Arsenjuk.

Poročilo republiškega izvršnega sveta je v zboru združenega dela spodbudilo k razpravi 18 delegatov, ki so dosti pozornosti posvetili ključnim vprašanjem letošnjega razvoja republike. Poročevalec zborovega odbora za družbenoekonomski razvoj **Franc Vičar** je opozoril, da iz predložene informacije ni mogoče ugotoviti, kako nosilci posameznih nalog izvajajo sprejete obveznosti. Zato delegatom ni bilo jasno, ali je na primer SISEOT pri dograjevanju pospeševalnega izvoznega sistema zagotovil tudi relativno hitrejši izvoz blaga z večjo stopnjo predelave, blaga, s katerim je mogoče na tujem iztržiti višjo ceno. Delegate je tudi zanimalo ali je gospodarska zbornica Slovenije pripravila enoten postopek za prikazovanje transportnih stroškov v temeljnih organizacijah združenega dela in kako daleč so prišli investitorji, sovlagatelji in bančniki s pripravo konkretnih programov za dokončanje že začetih objektov, oziroma za preložitev začetka gradnje nekaterih načrtovanih ali pa ustavitev gradnje tistih objektov, za katere so ugotovili, da ne ustrezajo merilom prestrukturiranega gospodarstva. Odbor za družbenoekonomski razvoj je tudi želel pojasnilo ali so bili sprejeti ukrepi za gospodarnejše izkoriščanje kmetijskih zemljišč. Člani odbora so predlagali izvršnemu svetu naj o tem pripravi posebno poročilo.

Podpredsednik GZS **Lojze Fortuna** je dejal, da bomo morali med dolgoročnim procesom stabilizacije svoja ravnanja uskladiti z realnimi možnostmi, sicer bomo doživljali pretrese. Ti pa bodo manj boleči, če bomo povsod sproti urejali probleme, tudi razvojne težave gospodarstva.

Jože Gabrovšek iz Šiške je dejal, da bi morali spregovoriti o vzrokih za zmanjšano konkurenčnost naših delovnih organizacij na tujih trgih. Med 60 izvozno usmerjenimi organizacijami v Šiški kar v 17 tarnajo, da imajo premalo naročil iz tujine, pri osmih pa je osip naročil že kritičen. Še huje je tedaj, če zaradi pomanjkanja surovin in reprodukcijskega materiala ne morejo izpolniti dogovorjenih naročil.

Celjski delegat **Igor Ponikvar** je opozoril, naj z roki določimo, do kdaj bodo posamične naloge izpeljane, pri čemer pa ne smemo ponavljati starih napak in vleči nedomišljenih potez. Tako smo se prepozno ovedli, da je neko blago nesmiselno izvažati, če ga doma bolj rabimo in ga tudi potrebujemo. Nekaj drugega je, če ni mogoče uvoziti blaga, s katerim zagotavljamo nemoteno industrijsko proizvodnjo doma.

Preložene kompenzacije za pokrivanje razlik v ceni osnovnih živil so prisilile **Avgusta Punčuha** iz Slovenskih Konjic, da je delegatom povedal, da v nekaterih občinah ne bodo mogli zagotoviti blagovnih rezerv, če bodo vse proračunske presežke združevali za kompenzacije. To velja predvsem za občine, ki so leta dobivale dopolnila k svojim proračunom. Predlagal je, da bi za kompenzacije združevali največ polovico letošnjih proračunskih presežkov.

Iz zasedanja vseh treh zborov republiške skupščine so poročali: Boris **Jež**, Iztok **Razdrih**, Ivan **Vidic** in Stojan **Žitko**.

Marca cene niso rasle tako kot januarja

Zavod za statistiko SRS: marca so bile cene na drobno v primerjavi s februarjem za 3,8 odstotka višje

LJUBLJANA, 7. aprila – V primerjavi z letošnjim februarjem se je marca podražilo nekoliko več reči, vendar pa za precej manj kot v letošnjem rekordnem januarju. Marca so se v Sloveniji na drobno podražili zlasti tekstilni izdelki, pohištvo, kemična sredstva za kmetijstvo, mesni izdelki, maščobe, PTT, komunalne storitve ipd.

Tako so bile po teh podatkih slovenskega zavoda za statistiko marca letos v primerjavi z letošnjim februarjem cene na drobno višje za 3,8 odstotka, v primerjavi z lanskim marcem pa so bile višje za 48,2 odstotka.

Na vrhu lestvice največjih letnih podražitev je bila tudi marca zelenjava, ki je bila v primerjavi z lanskim marcem dražja za 115 odstotkov. Po tej primerjavi so se vozila podražila za 78,5 odstotka, jajca za 78,2 odstotka, kurjava za 70,7, gradbeni material za 68,2, kemična sredstva za kmetijstvo za 65, tekoča goriva in maziva za 64,8, pohištvo za 57,9, tobačni izdelki za 54,8, sadje za 53,7, čistila za 52,1, maščobe za 51,6, tekstilni izdelki za 49, žito in izdelki iz žita za 47,5, alkoholne pijače za 45,3, mleko in mlečni izdelki za 43,1, ribe za 41,9, šolske potrebščine in časopisi za 34,2, PTT storitve za 33,5, obrtne storitve za 31,7, razsvetljava za 31,5, mesni izdelki za 29,5, prometne storitve za 29,2, komunalne storitve za 27,6, obutev za 27,4, električni gospodinjski stroji za 25,3, meso za 24,7, stanarine za 23,6, kulturne storitve za 23,2 odstotka ipd.

ILJA POPIT

Zemlja bo pognojena, vendar spet z zamudo

Zbor združenega dela o predlogu družbenega pravobranilca samoupravljanja glede oskrbe z umetnimi gnojili in o pripravah na spomladansko setev

LJUBLJANA, 7. aprila – Zbor združenega dela in zbor občin so na današnji seji seznanili s pismom, ki ga je republiški skupščini poslal republiški družbeni pravobranilec samoupravljanja glede težav v proizvodnji umetnih gnojil in preskrbi z njimi. Oba zbora pa sta se seznanila tudi z oceno priprav na pomladansko setev v naši republiki.

Čeprav je bilo že lani jasno, da bo primanjkovalo umetnih gnojil, pa je edini slovenski proizvajalec, ugotavlja pravobranilec, ruška tovarna dušika, gnojila izvažal. Tako letos gnojil primanjkuje in so jih morali za pomladansko setev tudi uvoziti. Zaradi tega prihaja do zakasnitev pri dobavi gnojil, kmetje pa opozarjajo, da bo kljub zagotovilom, da bo gnojil dovolj, letošnji pridelek manjši prav zaradi zapletov z gnojili. Republiški pravobranilec samoupravljanja meni, da je bila zaradi izvoza gnojil povzročena narodno-gospodarska in politična škoda. Gnojil je premalo, zdaj pa morajo kmetje in kmetijske delovne organizacije gnojila tudi dražje plačevati.

Zato pravobranilec predlaga, naj Tovarni dušika Ruše v skladu z zakonom zagotovijo kompenzacije, ki bodo pokrile razliko med predpisano ceno in ceno, ki bo oblikovana po merilih zakona o cenah. Strokovne službe sozda Kema in slovenske gospodarske zbornice pa naj proučijo, kakšne so možnosti za večjo, dolgoročno in nemoteno proizvodnjo umetnih gnojil.

Delegati v zboru občin so menili, da kljub vsem zagotovilom, da bo umetnih gnojil pravočasno dovolj, preskrba z njimi šepa. Tako bo precej gnojil prišlo v roke kmetov šele potem, ko bo za gnojenje že prepozno. Zato so delegati podprli predloge republiškega pravobranilca samoupravljanja ter predlagali, da republiški izvršni svet z ukrepi tekoče ekonomske politike zagotovi nemoteno preskrbo z gnojili.

Tudi v zboru združenega dela so delegati zapovrstjo podpirali predlog republiškega družbenega pravobranilca samoupravljanja o problematiki oskrbe kmetijskih organizacij in kmetov z umetnimi gnojili. Navkljub zagotovilu predstavnika izvršnega sveta, da bo za spomladansko in jesensko setev dovolj gnojil (228 tisoč ton, Slovenija pa potrebuge 210 tisoč ton), da bodo vsa dobavljena do 15. maja in da je bil razdelilnik uglašen s predlogi kmetijskih organizacij ob sodelovanju Gospodarske zbornice Slovenije, pa je bilo v razpravi čutiti, da so ukrepi – kar zadeva letošnje leto – nekoliko zapozneli in kratkoročno zastavljeni. Predstavnik IS je povedal, da tudi po diplomatski poti ni bilo mogoče več odpraviti izvoza Tovarne dušika iz Ruš, da prihaja nekoliko do zamud pri dobavah Zorke Šabac, da imajo prednost pri dobavi pšenica, sladkorna pesa in melioracije ter kooperanti; opozoril je, da je to povsem v soglasju z zakonom o združevanju kmetov, ki ga je sprejela skupščina in ki poudarja obveznost kmetijskih zadrug, da v prvi vrsti oskrbujejo svoje člane. Tako ni nobenega razloga za preplah, je zatrdil predstavnik izvršnega sveta in pristavil, da bodo v zadnji fazi, tja do 15. maja, z dušičnimi in mešanimi gnojili preskrbljeni prav vsi kmetje, tudi tisti, ki niso trdneje povezani s kmetijskimi zadrugami.

● Delegat iz Maribora Janko Muravc je predstavnika izvršnega sveta vprašal, če se izvršnemu svetu zdi prav, da Tovarna dušika Ruše sama išče bančnika, ki bi bil pripravljen sofinancirati razširitev proizvodnje gnojil v Rušah (na 100 tisoč ton). Naložba je namreč vredna 160 milijonov, Ruše pa nimajo lastnih sredstev. Janko Muravc je še pristavil, da bi moral IS podpreti financiranje študije o razširitvi izdelave gnojil na 250 tisoč ton, saj je to v interesu dolgoročne oskrbe z gnojili, tako širokem, da bi kazalo pripraviti tudi družbeni dogovor o izdelavi gnojil in zaščitnih sredstev.

Republiški sekretar za kmetijstvo, prehrano in gozdarstvo Ivo Marenk je pojasnil, da izvršni svet podpira naložbo v Rušah in da je mnenja, da bi morale pri tej naložbi sodelovati vse poslovne banke. Vendar, je dejal, pa je nova naložba v prvi vrsti stvar delavcev Tovarne dušika iz Ruš in bi bil najbrže izjemen primer, če bi se vanjo »vtikal« republiški izvršni svet. Kar zadeva načrtovano razširitev na 250 tisoč ton pa je dejal, da bo strokovno oceno dala študija, morda bodo zmogljivosti gradili v Mariboru, morda pa kje drugje.

Zbor združenega dela je poslušal Iva Marenka o oceni priprav na spomladansko setev. Izjemne vremenske razmere lansko jesen, ko smo opravili le 80 % načrtovane setve, so namreč narekovale, da spomladi, ob prizadevanjih vseh strokovnjakov in kmetovalcev, opravimo setev na 10 tisoč hektarih več kot navadno in tako zagotovimo dober pridelek na vseh 250 tisoč hektarjih obdelovalne zemlje v Sloveniji. Analiza ugotavlja, da je to uspelo in da smo dosegli več in da smo bili učinkovitejši kot kdajkoli prej v zadnjih desetih letih. Zdaj, ko se setev začenja, pa ne bi smela izostati širša družbena podpora in pozornost kmetom v njihovih prizadevanjih. Potrudili se bomo, je dejal Marenk, da bomo v Sloveniji zasejali vsak kvadratni meter rodovitne zemlje. Ob tem pa je opozoril, da morajo biti priprave na odkup pravočasne in takšne, da bo vsak kmet vedel.

Kar cela nova mesta

Po podatkih občin naj bi zgradili do 1985. leta 67.442 stanovanj, prenovili naj bi jih 4.063, za dijake in študente pa zagotovili 6.130 ležišč

LJUBLJANA, 7. aprila – Medtem ko družbeni plan Slovenije govori o tem, da bomo v zdajšnji petletki postavili 65 tisoč stanovanj, pa so napovedi občinskih stanovanjskih skupnosti celo nekoliko bolj optimistične. Tako naj bi namreč kot njihovo skupno obveznost v samoupravni sporazum o temeljih plana zveze stanovanjskih skupnosti Slovenije zapisali, da bo treba zgraditi kar 67.442 stanovanj. Številka je tako podrobna zaradi tega, ker so v njej zajeti natančnejši stanovanjski načrti občin.

Seveda pa kaže dodati, da z denarjem, ki ga dajemo za stanovanja, prenavljajo tudi stanovanja in gradijo dijaške in študentske domove. Čeprav so najprej razmišljali o tem, da bi prenovili kar 20 tisoč stanovanj, so zdajšnji načrti o 4.063 prenovljenih stanovanjih verjetno dosti bolj realni. Za dijake in študente pa naj bi zagotovili 6.130 novih ležišč v domovih.

Zdi se, da so gradbena podjetja že precej izčrpala razpoložljiva stavbišča, saj tudi v samoupravnem sporazumu lahko preberemo, da bo zidava hitreje potekala v zadnjih letih tega planskega obdobja, največ pa naj bi bilo dvosobnih in trisobnih stanovanj, tako da bi nekoliko povečali tudi našo povprečno stanovanjsko površino.

Nekoliko manj jasno pa je določilo, po katerem bi zaradi povečane skrbi za ohranjanje polj stanovanja v bodoče postavljali predvsem tam, kjer bi kmetijstvu manj škodovali. To pa v današnjih razmerah pomeni, da bi se stavbišča »razlezla« tudi po obronkih hribov in na drugih manj kvalitetnih tleh (v Ljubljani so nekaj takega tudi barjanska tla). Manj prepričljivo ob tem zvenijo misli, da bi vseeno zajezili ceno komunalnega opremljanja, ki že zdaj napihuje stanovanjske cene.

Zlasti starejši mestni predeli imajo neustrezna stanovanja, ki

Število in sestava stanovanj po samoupravnem sporazumu o temeljih plana zveze stanovanjskih skupnosti Slovenije za obdobje 1981 do 1985.

	število stanovanj	
	1981–85	%
I. STANOVANJSKA GRADITEV		
1. Družbena gradnja	44.479	66,0
– družbena najemna	25.736	38,2
– solidarnostna	8.365	12,2
– etažna zasebna	10.378	15,4
2. Individualna gradnja (enodružinske hiše)	22.963	34,0
SKUPAJ	67.442	100,0
II. PRENOVA	4.063	–
III. ŠTUDENTSKI DOMOVI	6.130 postelj	

pa bi jih lahko marsikdaj tudi prenovili, da bi bila bolj uporabna. Vendar pa strokovnjaki ugotavljajo, da je največkrat prenovljeno stanovanje celo dražje, kot če bi ga postavili na bližnji ledini. Zato je treba tudi na prenovo gledati z več strani. Tako naj bi kulturno nezaščitene zgradbe prenavljali le tedaj, če kvadratni meter popravljenega stanovanja ne bi stal več kot 80 odstotkov kvadratega metra novozgrajenega stanovanja.

V občinah opredeljujejo, kako bodo združevali denar iz dohodka tozdov za gradnjo solidarnostnih stanovanj, iz čistega dohodka tozdov pa za pomoč tistim delovnim organizacijam, ki začasno ne bodo mogle zagotoviti dovolj čistega dohodka za nakup stanovanj. Podobno se je treba dogovoriti o solidarnosti in vzajemnosti na republiški ravni. Predvideno je, da bi za »republiške« potrebe združevali 0,32 odstotka od bruto osebnih dohodkov. Ta denar naj bi razdelili tako, da bi 0,292 odstotka namenili za gradnjo študentskih in dijaških domov, 0,025 odstotka za sofinanciranje kadrovskih stanovanj v manj razvitih občinah in na manj razvitih območjih, medtem ko naj bi za bivalne možnosti mladinskih delovnih akcij prispevali 0,003 odstotka bruto osebnih dohodkov.

STOJAN ŽITKO

Lani manj za naložbe

Lani v Jugoslaviji za naložbe 446 milijard dinarjev – Manj razviti imajo v naložbah večji delež, kot ga imajo v družbenem proizvodu

LJUBLJANA, 7. aprila – Na založbe je lani letelo obilo očitkov, češ da so prevelike, pogosto nesmotrne, zlasti pa da zanje ni dovolj denarja in da jih je zato treba skrčiti. Zdaj je zvezna statistika objavila, koliko so dale lani za naložbe v osnovna sredstva posamezne republike. Iz teh podatkov je moč spoznati, da so se z izjemo črnogorskih in kosovskih naložb v vseh drugih republikah povečale zneskovno za manj kot 30 odstotkov. Ob lanski inflaciji pomeni takšen dvig zastoj, ponekod pa celo nazadovanje naložb.

Lanske jugoslovanske naložbe v osnovna sredstva so znašale 445,60 milijarde dinarjev, kar je za 25,7 odstotka več, kot so znašale predlani. Od tega so dali za naložbe na Hrvaškem 112,84 milijarde dinarjev, v ožji Srbiji so dali 96,96 milijarde, v Sloveniji 66,86, v Bosni in Hercegovini 58,23, v Vojvodini 44,45, v Makedoniji 28,35, v Črni gori 20,61 in na Kosovem 17,30 milijarde dinarjev.

Najbolj so se lani povečale naložbe v Črni gori, pač v zvezi z razširjeno obnovo po potresu. Tako so se tam v primerjavi z letom 1979 povečale naložbe po teh podatkih kar za 97 odstotkov. Na Kosovem so se lani povečale naložbe za 34,4 odstotka, v Bosni in Hercegovini za 29,3, v Vojvodini za 26,9, v Makedoniji za 26,3, na Hrvaškem za 24,4, v Sloveniji za 20,8 in v ožji Srbiji za 17,6 odstotka.

S takšnim različnim povečanjem lanskih naložb pa so se seveda tudi spremenili deleži posameznih republik in pokrajin v lanskih skupnih jugoslovanskih naložbah. Najbolj se je povečal delež Črne gore, in sicer od 2,95-odstotnega deleža v letu 1979 na 4,63 odstotka jugoslovanskih naložb v lanskem letu. Bosenskohercegovski delež se je zvišal od 12,71 na 13,07 odstotka jugoslovanskih naložb, kosovski od 3,63 na 3,88, mekedonski od 6,34 na 6,36 in vojvodinski od 9,89 na 9,98 odstotka.

Deleži teh republik in pokrajin so se povečali na račun hrvaških, slovenskih in srbskih naložb. Deleži teh republik v jugoslovanskih naložbah so se namreč lani znižali, in sicer hrvaške od 25,59 na 25,32 odstotka, slovenske od 15,62 odstotka na 15,01 odstot-

republika oz. pokr.	delež v naložbah SFRJ 1980	delež v družbenem proizvodu 1979
Bosna in H.	13,07	12,50
Črna gora	4,63	1,71
Hrvaška	25,32	26,34
Makedonija	6,36	5,65
Slovenija	15,01	16,43
Srbija	21,76	24,08
Kosovo	3,88	2,18
Vojvodina	9,98	11,11
SFRJ	100,00	100,00

ka, najbolj pa se je znižal delež srbskih naložb, namreč od 23,28 na 21,76 odstotka.

Zanimivo je primerjati te deleže naložb z deleži, ki jih imajo posamezne republike v družbenem proizvodu, kakršnega naračuna jugoslovanska statistika. Seveda za lansko leto še ni podatkov o družbenem proizvodu, a bo za te namene koristna tudi primerjava s podatki za leto 1979. To kaže v odstotkih naslednja razpredelnica.

Potemtakem lani, kljub skromnejšim izdatkom za naložbe, ni zatajilo spodbujanje razvoja, torej naložbe v območjih, ki so razglašena za manj razvita. V takšnih republikah oziroma pokrajini je bil namreč lanski delež naložb večji, kot pa je bil njihov delež v družbenem proizvodu.

Če primerjamo slovenski delež v jugoslovanskih naložbah in slovenski uradni delež v družbenem proizvodu Jugoslavije, potem ugotovimo, da je po letu 1965 bilo šest let takšnih, ko je bil slovenski naložbeni delež večji od deleža v družbenem proizvodu, kar devet let pa je bilo takšnih, ko je bil naložbeni delež manjši.

ILJA POPIT

Na kateri ravni urediti zaščito borcev?

Nasprotujoča si mnenja o dopolnitvah zakona o pravicah vojaških invalidov

BEOGRAD, 7. aprila (Tanjug) – Tudi po današnji razpravi v zveznem komiteju za vprašanja borcev in vojaških invalidov so ostale še razlike v mnenjih o tem, kako urediti in kako financirati zdravstveno varstvo vojaških invalidov in drugih upravičencev, kako določiti zneske osebne in družinske invalidnine in nekatera druga vprašanja. Štiri republike in obe pokrajini menijo, da mora zdravstveno varstvo vojaških invalidov kot temeljno pravico urejevati in financirati federacija, saj je to njena ustavna obveznost. Srbija in Slovenija se zavzemata za to, da bi zdravstveno varstvo prenesli na republike in pokrajini, ne da bi s tem odpadla potreba po zagotavljanju solidarnosti na ravni federacije. Kakor so pojasnili, bi bilo bistvo morebitne spremembe v mehanizmu in načinu zbiranja in razdeljevanja sredstev za uresničitev te pravice.

Črna gora je sprejela srednjeročni načrt

Krepili bodo takšno gospodarstvo, ki bo prinašalo večji dohodek in širilo izvozne možnosti

TITOGRAD, 7. aprila (Tanjug) – Delegati črnogorske skupščine so danes sprejeli družbeni načrt razvoja republike do leta 1985. S tem so tudi formalno začeli novo etapo družbenoekonomskega razvoja Črne gore, s čimer je treba razumeti predvsem krepitev takega gospodarjenja, ki bo prineslo znatno večji dohodek, razširilo izvozne možnosti in zmanjšalo precejšen zaostanek republike za jugoslovanskim povprečjem.

Glavne smernice novega petletnega (sedmega povojnega) načrta Črne gore so osvojitev višje stopnje predelave v industriji in kmetijstvu, napredek turizma, pomorstva in drobnega gospodarstva.

Ko je govoril o novem srednjeročnem načrtu, je predsednik izvršnega sveta Črne gore Momčilo Cemović poudaril, da mora biti odločna akcija za gospodarsko stabilizacijo neločljivo povezana z novimi prizadevanji za razvoj samoupravnih družbenoekonomskih odnosov. Ti dve družbeni nalogi sta v bistvu tesno povezani. Vsaka drugačna opredelitev pa bi bila v prid krepitvi birokratizma in etatizma in bi pomenila podporo tehnokratskim in dogmatskim silam in raznim drugim nasprotnikom samoupravljanja.

Od institucionalnih predpostavk za uporabo novih sistemskih rešitev je treba preiti na njihovo uresničitev, kar je izhodišče boja za nove družbenoekonomske odnose – je poudaril Cemović. Dejal je tudi, da bo uresničevanje politike gospodarske stabilizacije odvisno tudi od tega, v kolikšni meri bo prevladalo prepričanje in odločenost subjektivnih sil, da se je iz sedanjih gospodarskih težav mogoče rešiti samo z boljšim izkoriščanjem vseh zmogljivosti, krepitvijo delovne discipline in odgovornosti, večjo produktivnostjo dela, zmanjšanjem stroškov poslovanja in zaostrovanjem gospodarskih kriterijev v celoti.

Varčno z denarjem za nove naložbe

Gospodarska banka ima letos na razpolago za naložbe 13,4 milijarde dinarjev

LJUBLJANA, 7. aprila – V Gospodarski banki Ljubljana bo letos za posojila gospodarstvu in posameznikom ter za druge razne obveznosti na razpolago 13,4 milijarde dinarjev. Vendar pa razna upravna omejevanja, kot je med drugim tudi obvezno 35 – odstotno združevanje za splošne potrebe, otežujejo poslovanje banke in članic, so menili na tretji seji zbora Ljubljanske banke–Gospodarske banke Ljubljana.

Banka bo torej letos glavno skrb namenila financiranju tekoče proizvodnje svojih članic, največji del od tega bo šel za spodbujanje izvoza, in seveda za naložbe v kmetijstvo. Za tekoče poslovanje ozdov (predvsem pa za pospeševanje izvoza) bo namreč banka namenila 51 odstotkov razpoložljivega denarja. Bolj tenak kos bo namenjen novim naložbam v razširjeno reprodukcijo, namreč le 17 odstotkov, kar še zdaleč ne zadošča glede na potrebe gospodarskih organizacij. Za te naložbe je tako na razpolago 2,3 milijarde dinarjev. V tem znesku pa so zajete že sprejete obveznosti iz prejšnjih let. Tako bo morala banka del letošnjih obveznosti prenesti v naslednje leto.

Ob tem je predstavnik iz Leka opozoril na neugodno razmerje v sestavi naložb, saj banka namenja 45 odstotkov kratkoročnih sredstev za naložbe. Predlagal je, da bi se moralo določilo o tem, da bi se za naložbe namenilo 70 odstotkov kratkoročnih sredstev, odložiti vsaj za dve leti.

Za posojila posameznikom – tako potrošniška posojila kot za pospeševanje drobnega gospodarstva – bo banka letos namenila vrednostno za 16 odstotkov več denarja kot lani, čeprav je to realno na enaki ravni kot lani. Pri Stanovanjski – komunalni banki bo ta banka letos združila za stanovanjsko zidavo 150 milijonov dinarjev.

ANICA DOLINŠEK

TELEKS

Ugodni rezultati zagrebške industrije

ZAGREB, 7. aprila (Tanjug) – V prvih dveh mesecih tega leta beleži zagrebška industrija izredno dobre poslovne rezultate. Podatki, ki jih v zadnjem sporočilu objavlja center za gospodarski razvoj mesta, dokazujejo, da se je fizični obseg industrijske proizvodnje povečal v tem obdobju, v primerjavi z lanskim letom, za 5 odstotkov. Najbolj je napredovala zagrebška industrija pri proizvodnji sredstev za delo (za 11 odstotkov) ter pri proizvodnji reprodukcijskega materiala (za 9 odstotkov). Hkrati je za 0,6 odstotka padla proizvodnja blaga za široko potrošnjo.

Dobre priprave v Sloveniji

Za spomladansko setev je na voljo dovolj semen in umetnih gnojil – V raškem Pinusu preveč naročil za škropiva in druga rastlinska zaščitna sredstva – Boljši obeti za tovarno sladkorja

LJUBLJANA, 7. aprila – Slovenija se je na pomladansko setev dokaj dobro pripravila. Dovolj je semen, zagotovljena je preskrba z gnojili, čeprav je hkrati res, da se nekatere tovarne ne drže dogovorjenih dobavnih rokov. Čeprav je letos kazalo, da bo pravočasno dovolj tudi rastlinskih zaščitnih sredstev, pa se je šele pred dnevi pokazalo, da v edini slovenski tovarni, v Račah, ne bodo izpolnili vseh naročil.

Tako bi lahko na kratko povzeli oceno priprav na pomladansko setev in oskrbo z reprodukcijskim materialom v naši republiki, ki so jo povedali na seji izvršnega odbora splošnega združenja za kmetijstvo, živilsko industrijo in prehrano Slovenije. Medtem ko imajo v drugih republikah kmetje več težav z nakupi semen, zlasti pa še gnojil, potrebnih za pomladansko setev, je pri nas oskrba dokaj dobra. Kljub temu, da tovarne z zamudo pošiljajo na naš trg dogovorjene količine gnojil, jih zadruge in kmetijske organizacije vendarle imajo. Ne sicer toliko, kot jih zdaj potrebujejo, vendar je republiški koordinacijski odbor za setev poskrbel, da so določene količine na osnovi razdelilnika vendarle dobili. Tako za zdaj, kot so povedali na seji, izpolnjuje pogodbene obveznosti le ruška tovarna dušika. V kutinski Ini kasnijo z dobavo. Zaradi tega so na izvršnem odboru sklenili, da se z Ino dogovorijo, da bo do 15. aprila poslala na naš trg tiste količine gnojil, ki bi jih morali kmetje dobiti že februarja in marca. Hkrati pa naj bi iz Kutine dotlej poslali že tudi polovico za april dogovorjene pošiljke umetnih gnojil. Tako naj bi Slovenija iz Ine dobila do srede aprila 4800 ton gnojil.

Še najbolj zamuja z izpolnjevanjem pogodb tovarna Zorka iz Šabca, zato so na seji sklenili, da se bodo podobno kot s Kutino dogovorili tudi s to tovarno, ki naj bi do srede aprila poslala tista gnojila, ki bi jih po dogovoru sicer morala že v prvih treh mesecih letos.

Medtem ko je še vse do pred nekaj dnevi kazalo, da ne bo težav pri oskrbi s škropivi in drugimi rastlinskimi zaščitnimi sredstvi, pa zdaj kaže, da v Pinusu v Račah ne bodo zmogli ustreči vsem. Čeprav so v tovarni dobili devize za uvoz surovin, pa se je zdaj zataknilo pri naročilih. Medtem ko so mnogi kupci prej naročali zaščitna sredstva pri drugih jugoslovanskih proizvajalcih (v Račah so na to računali), so si zdaj premislili in v Pinusu imajo mnogo več naročil kot so pričakovali in hkrati preveč, da bi zadovoljili povečanemu povpraševanju. Te težave nameravajo reševati podobno kot pri gnojilih.

Po zadnjih podatkih poslovne skupnosti za sladkor bo letos posejanih s sladkorno peso 4836 hektarov njiv. Od tega 1501 hektar zadružnih (toliko pogodb je namreč sklenjenih, po planu pa bi morali kmetje posejati 3180 hektarov njiv s sladkorno peso) in 3335 hektarov njiv v družbeni lasti. Medtem ko bodo potemtakem kmetje letos izpolnili le 47 odstotkov plana, ga bodo kmetijske organizacije izpolnile 96 odstotno. Pri tem velja poudariti, da bodo letos v kmetijskem gospodarstvu Rakičan posejali s peso 640 hektarov njiv ali 160 hektarov manj kot je bilo načrtovano. Slovenija bo letos uvozila za ormoško tovarno 2000 ton pese iz Madžarske in se ni bati, da bi tovarna sladkorja delala le s polovično zmogljivostjo. Že samo s 5500 hektari posejanih zemljišč s sladkorno peso in s pridelkom 220.000 ton pese bi namreč v Ormožu pridelali 25 tisoč ton sladkorja, 8 tisoč ton melase in 9500 ton pesnih rezancev.

MARJETA ŠOŠTARIČ

● SKOPJE, 7. aprila (Tanjug) – Od načrtovanih 230 tisoč hektarov so v Makedoniji pripravili za setev že 90 odstotkov površin, določen del pa so s spomladanskimi kulturami že posejali. Te dni so v teku tudi zadnja dogovarjanja o kmetijski pridelavi v kombinatih in pri zasebnikih. Doslej so se sporazumeli, da bodo – od predvidenih 23.500 hektarov – posejali sončnice na 22.500 hektarih, glede sladkorne pese pa se je treba od 4300 hektarov sporazumeti le še za 900. Ta pomembna industrijska rastlina zavzema v načrtih letošnje setve zelo pomembno mesto, zato so strokovnjaki mnenja, naj bi lanski pridelek 7400 vagonov povečali za toliko, da bi bilo mogoče proizvodnjo sladkorja v bitolski tovarni sladkorja skoraj podvojiti.

Za tradicionalno makedonsko industrijsko rastlino, tobak, je letos interes pridelovalcev nekaj večji, saj so se odkupne cene povečale za približno 62 odstotkov. Te dni bodo začeli tudi s setvijo riža na predvidenih 8700 hektarih, na katerih naj bi pridelali več kot 42 tisoč ton riževega zrnja.

Priprave na letošnjo spomladansko setev potekajo bolj organizirano kot prejšnja leta, vendar pa pri preskrbi z reprodukcijskim materialom ni bilo vse v skladu s pričakovanji in željami.

● ZAGREB, 7. aprila – Ugodno vreme v drugi polovici marca je vplivalo, da so doslej na Hrvaškem s spomladanskimi kulturami posejali 132.367 hektarov njiv ali sedmino predvidenih površin za letošnjo spomladansko setev, ki bo trajala do 15. maja.

To obvestilo je na današnji seji izvršnega sveta sabora SR Hrvaške posredoval republiški komite za kmetijstvo in gozdarstvo. Povedali so, da so tudi boljše razmere v oskrbi z umetnimi gnojili in zaščitnimi sredstvi za dohranjevanje ter varstvo pšenice in drugih jesenskih posevkov pred škodljivci. Tako je petrokemična industrija iz Kutine doslej preskrbela 135.750 ton umetnih gnojil ali 96,2 odstotka predvidenih količin. Uvozili so tudi nad 10.000 gnojil ali za nekaj več kot tretjino načrtovanega uvoza gnojil za spomladansko setev. Proizvajalci umetnih gnojil iz drugih republik so hrvaške kombinate in kmete oskrbeli tudi z 29.000 tonami gnojil.

Po obvestilih iz skupnosti občin Osijek so Sava in podzemne vode poplavile le na območju občine Nova Gradiška, kjer so visoke vode uničile 970 hektarov posevkov pšenice, ječmena in oljne repice. Sicer pa so razmere za uspešno spomladansko setev, ki jo nameravajo opraviti na 890.000 hektarih njiv, povsod drugod ugodne. Če bo vreme še naprej primerno za setev, jo bodo opravili pred rokom, sporočajo iz kmetijskega območja Hrvaške.

Zdaj so pravzaprav edine večje težave v oskrbi z rezervnimi deli za kmetijske stroje, čeprav so pravočasno uredili zadeve na hrvaški skupnosti za ekonomske odnose s tujino, vendar pa dobava z rezervnimi deli kasni.

jana

Jubilejno praznovanje v tržaškem gledališču

Petintrideset let odrskega delovanja igralcev Zlate Rodošek in Jožka Lukeša – Uprizoritev Coburnove »Partije remija« je režiral Dušan Mlakar

V petek, 3. aprila smo v Slovenskem stalnem gledališču v Trstu proslavljali igralski jubilej. Minilo je namreč petintrideset let, odkar sta na tržaškem odru prvikrat nastopila **Zlata Rodošek** in **Jožko Lukeš**, dolgih petintrideset sezon neprekinjene službe na deskah, ki naj bi predstavljale svet.

Kako naglo mineva čas: Rodoškova in Lukeš imata danes za seboj domala nepregledno količino vsakršnih vlog, med njimi jih ni malo tistih, ki bi si jih želel vsak igralec (ki dá kaj nase). Igralca sta imela srečo, da sta ves povojni čas prebila v majhnem ansamblu, ki v zasedbah ne pozna gneče, prej zadrego, in tako sta vseskoz igrala mnogo, kdaj nemara celo preveč, četudi merimo individualne storitvene zmogljivosti s še tako strogimi merili. Razen tega sta prebila velik del svojega odrskega veka v nehvaležnih in napetih tržaških razmerah, kjer je bil položaj manjšinskega gledališčnika zmerom posebej tvegan, saj se ni mogel nikdar docela osvoboditi najrazličnejših groženj, ki so jih nad njegovim komedijantskim obstojem zgrinjale politične bifurkacije. Petintrideset tržaških let Zlate Rodošek in Jožka Lukeša pomeni prav toliko let neutrudljive privrženosti živemu teatru, ki je skušal vedno slediti novim, presenetljivim repertoarnim in uprizoritvenim odkritjem, saj se ni nikdar samovščeno zapiral v provincialne domačijske meje, hkrati pa ni seveda tudi nikoli opuščal misli na čisto posebne zadolžitve svojega delovanja zunaj meja svoje matične države: poglabljanje in nenehno renoviranje slovenske nacionalne, družbene in gledališke tradicije v Trstu, pričevanje o človeški usodi na meji dveh kultur (in svetov), postavljanje mostov med obema kulturama, saj je človeški svet navsezadnje zmerom en sam, potrjevanje lastne specifike... Umetniški delež Zlate Rodošek in Jožka Lukeša je pri tem gotovo reprezentativen – nič manj tudi v okvirih sodobnega slovenskega gledališča sploh.

Bil je jubilej po stari, že skoraj pozabljeni komedijantski šegi. Z grmadami cvetja, govorom gledališkega predsednika in z verzificirano epistolo, ki jo je deklamiral sodrug iz ansambla, obiskom odrskih tovarišev iz prestolnice, z darili, intervjuji, priložnostnimi članki in slikami in seveda z aplavzi. Z zanosom, ki ni mogel skriti obžalovanja, da je minilo že petintrideset let (in več), odkar je po četrtstoletnem prisilnem molku v Trstu znova začelo delovati slovensko gledališče – in naša dva jubilanta z njim.

Bila pa je seveda predstava, jubilejna premiera pred javnim slavjem na odru Kulturnega doma v Petronijevi ulici. Gledali smo **Partijo remija** (The Gin Game), broadwaysko uspešnico **Daniela Leeja Coburna** v prevodu **Tite Simoniti** in režiji **Dušana Mlakarja**.

Bila je predvsem igralska priložnost, to drobno in nezahtevno tragikomedijsko delce ameriškega pisatelja, priložnost za dvoje tako rekoč solističnih vlog, ki sta ju Zlata Rodošek in Jožko Lukeš udejanila, kajpada, z vso suverenostjo in predvsem tudi z vsakršno duhovitostjo – prav nič jubilantsko, pač pa s svojo značilno, nepreračunljivo osebno komedijantsko energijo.

Partija remija pripoveduje o dveh zapuščenih in izgubljenih ljudeh v domu za ostarele, o dveh domala identičnih usodah: tako v Fonsiji Dorsey kot v Wellerju Martinu se srečujemo z nesentimentalnim spoznanjem, da sta se znašla blizu konca svoje poti in da je bilo njuno življenje že poprej v veliki meri zavoženo in ponesrečeno. V obeh junakih se srečujemo z neuničljivim, celo agresivnim vitalizmom, ki sicer ne more utajiti starčevske ihte, ki pa vendarle zmagovito vztraja vsemu njunemu fiasku navkljub. Zdaj sta ostala zgolj še onadva sama, drug pred drugim, z nedvoumnim vzgibom ljubezenske simpatije v sebi: onadva na nizki, stisnjeni verandi »dóma«, drug nasproti drugemu za mizo in s šopom kart v rokah. Kar je ostalo, je ta igra, je ta uboga, toda silovita kvartopirska strast, Fonsijino nenehno zmagovanje in Wellerjeva neprestana nervozna jeza, ker ji s svojimi kartami ne more in ne more blizu. Kar ostane, je to njuno primikanje in oddaljevanje, to brezupno iskanje stika med brodolomcema: karte in simpatija in jeza in strast in ihta v preprosti in nedvoumni konverzaciji.

Režija Dušana Mlakarja je poskrbela, da sta se nastopajoča uspešno izogibala sentimentalnemu samousmiljenju in da sta mogla na njegov račun uveljaviti predvsem ironične in humorne sestavine Coburnove otožne bulvarke – igralca pa sta se v njih potem zares domiselno znašla. Rodoškova s svojevrstno nežno trpkostjo, Lukeš s komično, slej ko prej brezuspešno napadalnostjo »ljubezenskega« kvartopirca. Zreli, natančno uravnoteženi, v prvi vrsti pa zabavni vlogi. Ki seveda nista govorili le o minulih petintridesetih letih, ampak nič manj tudi o njihovem nadaljevanju v prihodnjih tržaških sezonah.

Prizorišče je za **Partijo remija** zasnoval Niko Matul, kostume **Alenka Bartl**, glasbeno opremo je prispeval **Ilija Šurev**, lektorica pa je bila **Majda Križaj**.

ANDREJ INKRET

GLEDALCI O PREMIERI

Motila je monotonost

Mara Debeljuh-Poldini, prevajalka: Predstava Coburnovega dela »Partija remija« mi je v celoti ugajala. Delo, ki je v bistvu dialog med dvema igralcema, je notranje dovolj polno, zato se je uspel tudi režiser Mlakar skozi ves potek predstave spretno izogibati nevarnosti monotonije. Zlata Rodovškova in Jožko Lukeš sta svoji vlogi odlično odigrala. Zlasti slednji je igral, tako kot bi bila vloga napisana nalašč zanj.

Boris Štrekelj, veterinar: Predvsem v prvem delu predstave me je motila njena monotonost. Na odru ni bilo pravega dramatičnega dogajanja, pač pa se je vse odvijalo kot nekakšno pripovedovanje. Morda bi bilo pretirano reči, da je bila predstava dolgočasna, ker je notranje konfliktno dogajanje v drugem dejanju le nekoliko popravilo začetni vtis. Vendar sem prepričan, da bi režiser tudi iz tistega, kar mu je nudilo besedilo, z bolj domiselnimi prijemi le lahko napravil predstavo bolj zanimivo. Igralca sta bila dovolj sugestivna.

Marinka Modic, uslužbenka: Z zanimanjem sem spremljala predstavo. Po mojem mnenju je delo zelo dobro zadelo razpoloženje ljudi v določenih situacijah. Ni bilo nikakršnega olepševanja. Tudi igralca sta odlično opravila svoji vlogi.

Atilij Kralj, slikar: Mene je v pozitivnem smislu presenetil avtorjev human pristop do ljudi v določenih življenjskih situacijah. Ta tema postaja v sodobnih družbah vse bolj aktualna. Zgradba celotne predstave je bila tako po notranji dinamiki kot tudi zunanji vizualnosti dobro zamišljena in realizirana. Scena se je kot okvir celotnega dogajanja dobro ujemala z vsebino predstave, ki sta ji dajala glavno težo Rodovškova in Lukeš.

LOJZE KANTE

Recital poljske poezije

V četrtek ob 20. uri bo v prostorih ŠKUC na Starem trgu 21 recital poezije poljskega pesnika, lanskega Nobelovega nagrajenca za književnost, Czestawa Mitosza. V soboto od 11. ure pa do noči pa bo v ŠKUC obratovala »Delavnica za izdelavo slik, risb in grafik«. Kdor hoče združiti svoje delo na likovnem področju, naj pride in dela.

Lutkovno gledališče odpira vrata

Danes popoldne bo v Židovski stezi nastopilo »Naše dvorišče« iz Hrušice

Skromno, a okusno obnovljena dvoranica v Židovski stezi že svojo prvo delovno sezono opravičuje svoj obstoj, saj postaja resnično večnamenska. Mimo rednih predstav ljubljanskega lutkovnega gledališča so se v njej zvrstile tudi likovne razstave, sedaj pa se odpira tudi srečanje z ljubiteljskimi dosežki. Letošnje zaključno srečanje slovenskih lutkarjev v Trebnjem je nedavno tega namreč pokazalo, koliko svežega znajo vnesti v to zvrst gledališke kulture. Lutkovno gledališče danes popoldne uvaja gostovanja ljubiteljskih skupin s ciklom »Otroci za otroke«, ki bo na sporedu vsako sredo popoldne ob 17. uri in vabi skupine, da pridejo in zaigrajo. Na prvi predstavi bodo sicer gostje odrasli lutkarji, člani skupine »Naše dvorišče« iz Hrušice pri Ljubljani. Pokazali bodo iskrivo naštudirano »Mačjo zgodbo« na besedilo Svetlane Makarovič.

S. G.

Prvenec režiserja Kobala

Drevi bo MGL uprizorilo predpremiero angleške komedije Mili bog v nebesih

Drevi bo Mestno gledališče ljubljansko predstavilo peto premiero (predpremiero), besedilo relativno mlade irske pisateljice Mary O'Malley: Mili bog v nebesih. Ta komedija o vzgojiteljih in vzgajancih, ki se dogaja v samostanski šoli, kljub prizadevanjem nadarjenega mladega režiserja Borisa Kobala, ostaja našim razmeram in našemu dogajanju precej tuja.

Igro je prevedla Gitica Jakopin, za sceno je poskrbel Marjan Kravos, za kostume Marija Vidau, za glasbo Aleksander Vodopivec, dramaturg pa je Mojca Kreft. Igrajo Alenka Svetel, Mira Bedenk, Nada Bavdaž, Stanislava Bonisegna, Jožica Avbelj, Nadja Strajnar, Evgen Car, Saša Miklavc, Marko Simčič, Boris Ostan, Srečko Špik, Dea Baričevič in Saša Pavček. S to komedijo se bo režiser Boris Kobal ljubljanskemu občinstvu prvič predstavil.

M. N.

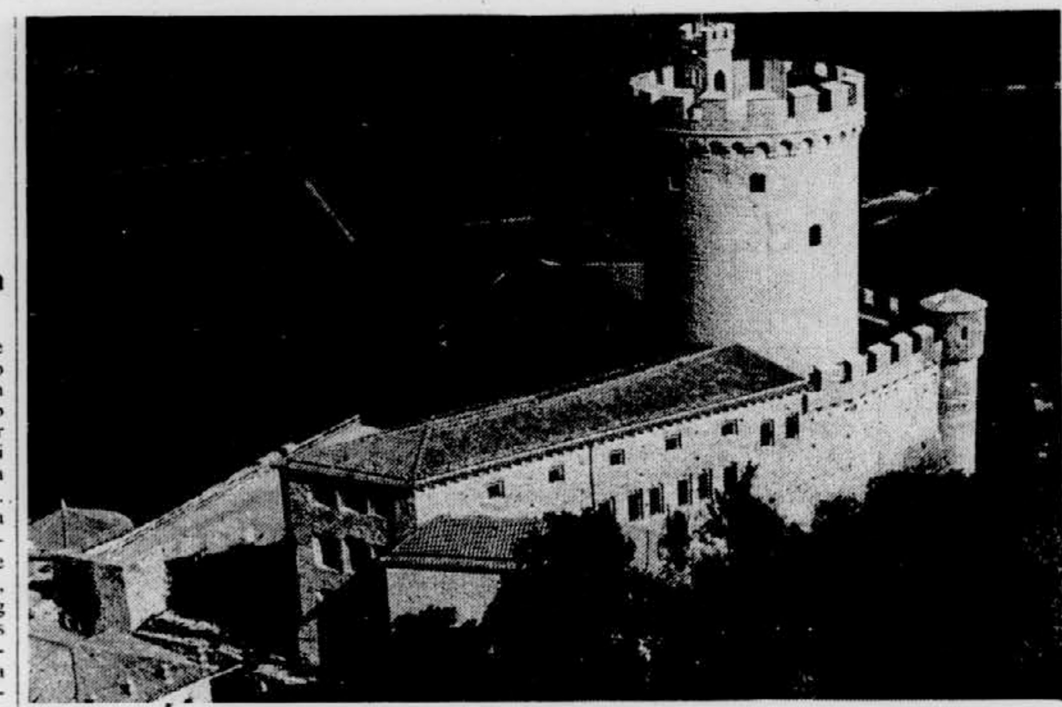

Fotografska razstava »Gradovi na Slovenskem«

V Klubu kulturnih in znanstvenih delavcev v Tomšičevi 12 so odprli zanimivo razstavo »Gradovi na Slovenskem«. Fotograf Vlado Vivod je lani posnel iz zraka okrog 120 gradov in graščin izmed 380, kolikor jih je registriranih, ter najboljših petnajst posnetkov izbral za razstavo. Gradivo bo služilo tudi za knjigo o slovenskih gradovih in graščinah, ki jo pripravljajo pri Cankarjevi založbi. Objavljamo fotografijo gradu Branik (Rihemberk). S svojim položajem grad dominira nad dolino Branice na severnem obrobju Krasa. Tudi Branik je s svojimi stavbnimi sestavinami iz različnih obdobij dokaz živahne gradbene dejavnosti, saj so ga veliko prezidavali vse od srednjega veka dalje. Ob koncu zadnje vojne je bil grad močno porušen, danes pa predstavlja enega od primerov skrbi za našo spomeniško in s tem kulturno dediščino.

Glasovi proti opereti

V Splitu je Tijardovićeva opereta Splitski akvarel obudila kritike proti »ceneni glasbi« – Predstave razprodane, nekateri pa zahtevajo umik dela

Obisk v obnovljenem Narodnem gledališču v Splitu se mi je skoraj natanko pokril s peto obletnico smrti splitskega skladatelja Iva Tijardovića, avtorja široko priljubljenih operet iz splitskega okolja, ki so se ga spomnili na zagrebškem Mirogoju z ganljivo komemoracijo. Toda skoraj v istem trenutku, ko se mi je operativni direktor glasbenega programa Berisav Velutin pohvalil, da imajo po desetih uspelih predstavah na novo postavljenega Tijardovićevega »Splitskega akvarela«, še nadaljnje tri predstave povsem razprodane, sem v Nedeljni Dalmaciji bral satirično polemičen odgovor Anteja Jelaske na grobo zasnovan, podcenjevalen napad Anatolija Kuderjavceva zoper Tijardovićevo »ceneno operativno bedastočo«, ki dela nekdanje Splitčane za »smešne«, češ: »Če greš poslušat opereto, ne smeš pričakovati Glembejevih«.

Čeravno so Splitčani, potem ko so po vsej Jugoslaviji vzbudili veliko pozornosti s svojim »Velim mestom«, te dni ne samo izzivalno dvignili gostinske cene, ampak visoko razpeli tudi transparente z reklamo za ameriško drsalno revijo na ledu, so se mi v odnosu do svojega gledališča in svojega rodoljubno popularnega skladatelja v spletu osebnih prestižev in trenja generacij tokrat zazdeli precej majhni in rušilni.

Nekdanja prvakinja splitskega gledališča, sopranistka Mirjana Donadini, ki je v imenu gledališča položila cvetje na Tijardovićevem grobu v Zagrebu, mi je med pomenkom v Splitu obudila svetle spomine, saj je od leta 1964 do danes pela že več kot tristokrat vodilne vloge v Tijardovićevih operetah Min, Mala Floramye in Splitski akvarel. »Nastopanja mi ni bilo nikoli preveč, saj je Tijardovićeva glasba vselej tako polna svežine in poleta, da mora biti mikavna za vsakega pevca, še posebej pa Spličana s pojočo dušo.« Za pokojnega skladatelja je omenila, da je bil do zadnjega markanten in mladeniško slok. Tijardović, ki je napisal tudi opero Dioklecijan in Marko Polo, posebej primerni za izvedbo na prostem v Splitu, je ustvarjal vse do zadnjega. Vdova Nila jim je te dni v Zagrebu pravila o še povsem neznanih in še niti ne do konca zapisanih Tijardovićevih klavirskih skladbah. »Na komemoraciji se je poklonila tudi glasbena šola iz Delnic, ki nosi Tijardovićevo ime, medtem ko pri nas v Splitu doslej še nismo poimenovali ničesar po Tijardoviću, čeravno smo že predlagali, da bi to ime privzelo Ljudsko glasbeno gledališče.« Ta skupina, ki naj ne bi bila konkurenca, ampak samo dopolnitev Narodnega gledališča, je že doslej s Tijardovićevim kolažem »O kuća mala« požela veliko uspehov po vsej Jugoslaviji in dala leta 1979 v Kašteletu tudi zadnjo predstavo, ki ji je prisostvoval pokojni predsednik Tito.

Namesto počastitve so se prav zdaj v Splitu v zvezi s Tijardovićem začeli najbolj vroči obračuni raznolikih splitskih zornih kotov, skupin in generacij. Dirigent in skladatelj Silvije Bombardelli, mojster starejše generacije, ki je tudi tokrat glasbeno postavil »Splitski akvarel«, je odprl dialog z razneženim člankom »Kaj je pusti London proti mestu Splitu«. Anatolij Kuderjavcev se je nasprotno spravil kritično ne samo nad Tijardovića, ampak tudi nad »sklerotične glasove, ki bolehajo od minule mladosti« ter »provincialne« prostore obnovljenega gledališča.

»Splitski akvarel« je tokrat režiral kot gost filmski režiser Vanča Kljaković, ki je stvar zagrabil povsem nenavadno in modno, s prologom in s kavbojkami na odru. Od že utečenih kolesnic so odstopili tudi ostali tuji sodelavci predstave, zlasti scenograf Zvonimir Lončarić in kostumografka Vida Tučan. Predstava je tako hkrati mikavna in hkrati problematična. Za zbor, ki ga je kritik Kuderjavcev edinega pohvalil, češ da je »množica, ki nosi v sebi zvezde kot nekak antični zbor«, je Ante Jelaska, kritik, ki bi tudi sicer konkuriral v režiji predstave, nasprotno označil kot negiben kos pohištva »uskladiščen na sceni«. Da bi bil zaplet še večji, so solisti v tej predstavi, v kateri pojejo med drugimi vodilno vlogo Marice Gertruda Munitić, Teodosija Koščina in Dušanka Simonović, zahtevali od uprave gledališča, da delo odstavi z repertoarja. Uprava pa je predlog zavrnila, ker so seveda predstave razprodane in Tijardović v srcu Spličanov.

BOGDAN POGAČNIK

Glasbena informacija s preveliko zamudo

Trobentač Stanko Arnold in fagotist Jože Banič z orkestrom Slovenske filharmonije in gostom

Uvodna točka petkovega simfoničnega koncerta orkestra Slovenske filharmonije, ki ga je vodil dirigent iz Sovjetske zveze Genadij Provatorov, je bila skladba sovjetskega sodobnega skladatelja Edisona Denisova – Slikarstvo. Delo, ki je nastalo pred desetimi leti, je orkester Slovenske filharmonije že izvajal ob svojih gostovanjih v Avstriji in na Poljskem, na našem odru pa je bilo izvedeno prvič. Skladba je barvita, neoimpresionistična, zanimive gradacije in efektne orkestracije. Informirala nas je o sodobnem sovjetskem glasbenem trenutku, ki sledi času in sodobnim evropskim glasbenim smerem. Škoda, da je ta informacija prišla z desetletno zamudo.

Hindemithov Koncert za trobento, fagot in godala sta izvedla dva odlična solista: trobentač Stanko Arnold in fagotist Jože Banič. Oba sta potrdila svoje kvalitete, imenitno pa sta se ujela tudi v medsebojni igri.

V drugem delu koncerta pa smo prisluhnili Brahmsovi Simfoniji št. 3 v F-duru, opus 90. Že prej smo nekoliko dvomili o sposobnostih gostujočega dirigenta. (Pri Hindemithu igra našega godalnega orkestra ni bila posebno natančna). Pri Brahmsovi Tretji simfoniji pa se je izkazalo, da so bili dvomi opravičeni. Genadij Provatorov je Brahmsa oblikoval z grobo in tudi ne dovolj jasno taktirko. Brahmsova glasba je izzvenela robustno, oglato in neobdelano. Po seriji imenitnih koncertov nas je minuli koncert zadel kot hladen tuš. Predvsem po dirigentovi zaslugi. Ni vsak dan praznik.

PAVEL MIHELČIČ

Emil Memon v ŠKUC

V prostorih Študentskega kulturnega centra na Starem trgu 21 bodo drevi ob 18. uri odprli razstavo objektov in grafik Emila Memona. V ponedeljek, 13. aprila, ob 19. uri pa bo projekcija filma in razgovor z avtorjem.

Koliko moči izvršilnim organom?

Vsa demokratično naravnana politična praksa in teorija si danes prizadeva preprečiti težnje po krepitvi izvršilne oblasti. Premikanje politične moči iz predstavniških teles v izvršilne organe in vrhove političnih strank se danes pojavlja tako v meščanski demokraciji kot v sistemu državnega socializma. V Jugoslaviji smo že z ustavnim zakonom v letu 1953 pričeli izgrajevati sistem skupščinske vladavine z namenom, da onemogočimo osamosvajanje izvršilnih organov nasproti skupščinam. Analiza teoretičnih izhodišč in praktičnih rešitev v teh naporih je predmet knjige, ki je v teh dneh izšla pri Delavski enotnosti izpod peresa **dr. Cirila Ribičiča** z naslovom **Izvršni svet v delegatskem skupščinskem sistemu Jugoslavije.**

Omenjeno delo ima pomembno teoretično in tudi neposredno praktično vrednost. V zvezi s Titovo pobudo o uveljavitvi kolektivnega dela in odgovornosti je bil namreč deležen znatne pozornosti tudi izvršni svet. Njegov položaj in funkcije pač vedno odsevajo družbenoekonomske in politične razmere v celotni globalni družbi. Izvršilni organi delujejo na zelo občutljivem družbenem področju, ko je treba – kot ugotavlja avtor obravnavane knjige – »prispevati k pretakanju splošnih idejno-političnih usmeritev in normativnih rešitev v konkretno aktivnost za spreminjanje družbenih razmer.« Ob takšnem izhodišču je dr. Cirilu Ribičiču uspelo prodreti v družbene vzroke za spreminjanje položaja in funkcij izvršnega sveta v posameznem obdobju našega ustavnega razvoja, kakor tudi nakazati poglavitne trende v nadaljnjem razvoju izvršilne funkcije pri nas.

Avtor pri tem jasno odgovarja na osnovno vprašanje, kako preprečevati koncentracijo politične moči v rokah izvršilnih organov, ne da bi pri tem zmanjšali njihovo učinkovitost. S to dilemo so povezane smele ugotovitve, da je bila dosledna delitev izvršne funkcije na politično-izvršilno in upravno, ki smo jo vpeljali leta 1953, preuranjena, oziroma preveč odmaknjena od potreb prakse. Bolj realistična se zato zdi koncepcija izvršnih organov, ki so jo vpeljala ustavna dopolnila v letu 1971 in povzela ustava leta 1974. Avtor pojasnjuje, da ob teh spremembah ne gre za vnašanje elementov parlamentarizma v naš skupščinski sistem, temveč za opredeljevanje nujne stopnje samostojnosti izvršilnih organov pri njihovi skrbi za izvajanje politike in zakonov, ki jih sprejme skupščina.

Ob sedanjih predlogih ustavnih sprememb študija dokazuje, da je dosledno uresničevanje celotnega političnega sistema pravzaprav pomembnejše od drobnih sprememb okrog sestave izvršnih svetov, mandatne dobe njegovih članov ter pooblastil njegovega predsednika. Seveda pa je treba v zvezi s Titovo pobudo čim bolj dosledno izvajati princip, da je vsak član kolektivnega organa odgovoren najprej za svoje delo in potem tudi za delo celotnega organa. Sicer pa je nadaljnji razvoj izvršne funkcije pri nas odvisen predvsem od razvijanja samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov in delovanja delegatskega sistema še posebej.

Z jasno argumentacijo te odvisnosti in splošnim upoštevanjem družbenih pogojev za delovanje političnega sistema zasluži obravnavano delo vso pozornost ustavnopravne teorije in politologije. V ti dve disciplini in sorodna znanstvena področja vnaša pomembna nova spoznanja ter ugotovitve. Zaradi dobre sistematike in vpetosti v našo družbeno-politično stvarnost pa je ta knjiga tudi nepogrešljiv priročnik za konkretno politično akcijo, ki mora slediti sprejetim ustavnim spremembam.

BINE IGLIČAR

Tapiserije Marjete Sadar-Breznik

Pod besedo tapiserija v prvem trenutku pomislimo na modularno oblikovani kos tkanega blaga, ki krasi steno nad posteljo v spalnici. Morda se spomnimo tudi na velike dimenzije tapiserij, ki imajo namen otopliti hladno vežo v Cankarjevem domu ali Ljubljanski banki. Tapiserije Marjete Sadar-Breznik, ki so razstavljene v Pilonovi galeriji v Ajdovščini, nas presenetijo.

Kos stkanega blaga, ki statično visi na steni in včasih zamenja sliko, grafiko ali kakšen drugi okras stanovanja, se je preselil v prostor, postal je samonosilec glavne vloge, glavni akter dogajanja v prostoru. S tem se je rešil podrejene vloge kot spremljevalec že arhitekturno skomponiranega pohištva in s tem je izgubil tudi vlogo okrasnega predmeta, dekoracije. Tako izraz tapiserija v tem primeru ni na mestu.

Marjeta Sadar-Breznik nas preseneti s svojimi barvami. Drobne svilene niti, ki žarijo, se prelivajo v soju umetne svetlobe, se gibljejo ob najrahlejšem premiku, skratka živijo in nas opozorijo na izreden posluh za barve mlade avtorice. Spomnimo se na tako tenkočutno poigravanje z barvami na velikih platnih Gustava Gnamuša. Rahlo, krhko stkano blago, tako različno od težke volne Jagode Buić nas nehote privedejo do krhke lepote čipkastih koral, vidne v vsej svoji lepoti samo globoko pod morsko gladino.

Avtorici nudijo take kompozicije neslutene možnosti. Svoje stkane umetnine lahko prenese iz zaprtega prostora na ulico, na polje, na travnik, lahko ustvari cele prostorske zavese in pridemo do v Ameriki tako popularne earth art. Torej danes tako moderno ročno tkano blago iz svoje osnovne funkcije prerašča ob popolni angažiranosti avtorice–umetnice do umetniške stvaritve, enkratne realizacije-happeninga.

Razstava je dobro pripravljena, lepo vkomponirana v prostor zanimivo prenovljene Pilonove galerije. Taka je vredna ogleda in vredna postavitve tudi v drugih krajih, tudi v Ljubljani.

MARJETA MIKUŽ

Kranjska predstavitev gorenjskih likovnikov

V šestdesetih letih smo se začeli vse bolj pogosto srečevati s krajino kot najbolj razvito slikarsko zvrstjo v gorenjskem prostoru. To krajinarsko slikarstvo po svojem likovnem značaju še zdaleč ni bilo podobno tradicionalni krajini, njen likovni izraz je bil močno preoblikovan, poenostavljen, pogosto stiliziran in v svojih barvnih situacijah prilagojen avtorjevim notranjim hotenjem. Imenovali smo jo »nova krajina«, ime, ki ga je zaradi svoje spremenjene, netradicionalne zasnove tudi zaslužila. Če jo opredeljujemo tudi po vsebinski plati, ne smemo pozabiti na močne vsebinske sestavine, ki jih je krila v sebi, in ki so nekatere slikarje pripeljale v ekspresivni informel (Marchel) ali v barvni simbolizem (Florjančič). Pri drugih se je nova krajina izčistila v bolj ali manj jasne geometrijske forme, v mrežo črt, (Jakopin, Železnikar) in različne strukture, porasle z letrizmi (M. Dalla Valle). Pri nekaterih slikarjih je dobila liričen nadih (Novinc), drugod si je nadela surrealistično preobleko (Feldin) ali pa prevzela popartistične (Trobec) in opartistične sestavine (Berko). Figuralne elemente in objekte so v krajino vpletali le posamični avtorji kot npr. Šubic, Alenka Kham-Pičman, Feldin, Ravnik, Trobec. Stilizacija konkretnih krajinskih oblik je ponekod ostala še v mejah spoznavnosti. (Legat, Lipovec, Hafner), ponekod je razpadla v amorfne gmote (Marchel) ali pa si je nasprotno nadela antropomorfne oblike (Petrič). Krajino je očistil, ji odvzel težo oprijemljivosti in jo tako dematerializiral Boris Jesih. Determinante v obliki črk, točk ali drugih znakov je razmestil po sliki in s tem preprečil razpad rahle krajinske mase. Proces dematerializacije ugotavljamo tudi v delih Hermana Gvardjančiča, kjer se atmosfera in morfologija krajine stapljata v enovit barvni sestav.

Bolj ali manj izrazita figuralika se v gorenjskem slikarstvu pojavlja pri dovolj številnih avtorjih: Čehu, Medenu, Berku itd. Toda pri naštetih slikarjih figura izpuhteva v razhajajočem ambientu svetlobnega žarčenja oz. dinamičnega gibanja, se topi v nasičenosti barvne mase ali pa si nasprotno kot npr. pri Janezu Hafnerju nadeva trdne in oprejemljive novorealistične oblike. Med figuraliko in abstraktno predmetnostjo nihajo grafične realizacije Milana Batiste. Njegova industrijska grafika je primer zelo jasno izraženega in trdnega kompozicijskega koncepta. Vedno bolj ekspresionističen in družbeno angažiran značaj dobivajo novejše figuralne kompozicije Daniela Fuggerja, medtem, ko Dušan Premrl prilagaja portrete svojih sodobnikov oblikovalnim normam prejšnjih dob.

Slikar, ki mu je blizu karikatura in ki jo z uspehom vnaša tudi v plakat, je Simon Mlakar. S tihožitjem in krajino, podano s široko potezo čopiča v nanavadnih vlitih barvah, ki dajejo sliki močan razpoloženjski vzgib, se predstavlja na razstavi Mirna Pavlovec. Iz čistih barvnih sestavin so zgrajene kompozicije Mateja Metlikoviča.

Grafični elementi, tudi če so ujeti v sestav figuralnega ali predmetnega sveta, ohranjujejo pri Nejču Slaparju svojo samostojnost in govorijo poleg likovnega tudi samosvoj pesniški jezik. Nekaj podobnega občutimo pri dalitilografijah Francija Zagoričnika, pri katerih ne gre spregledati močnega idejnega ozračja, ki obvladuje sliko. Mali svet biologije in predmetnosti sta do fantastičnih mer pripeljala v svojih platnih slikarja Vinko Hlebš in Karel Kuhar.

Figuralna mala plastika je našla zvestega interpreta v na opartističnem stilnem obrazcu, ima lesena plastika Ceneta Ribnikarja. Abstraktne, na obliko krogle oprte, prostorsko aktivne in monumentalno zasnovane forme so značilne za plastiko Jožeta Eržena. Plastične, kar kiparsko otipljive figure postajajo predmet grafičnih prizadevanj Franca Vozla. Področje fotografije in slikarstva se ustvarjalno veže v razgibanih interierih Cveta Zlateta.

Svet biološkim podobnih oblik, potopljen v živost barvne mase in ustvarjalno vezan na okolje, je predmet kiparstva Vinka Tuška. Prav pri Tušku pa tudi pri slikarjih, kot sta npr. Marchel ali Gvardjančič, se začenja novo zanimivo poglavje likovnega razvoja, ki prerašča dosedanje okvire ožjega arhitekturnega ambienta in s svojimi likovnimi obogatitvenimi posegi postaja sooblikovalec širšega urbanističnega prostora.

CENE AVGUŠTIN

Peter Townsend

OTROCI V VOJNI

6. nadaljevanje

»Pustila nas je v čakalnici, češ da se takoj vrne. Toda zbežala je. Grozno sem se jokal in kričal, da moramo počakati mamico, vendar so nas zvlekli na vlak, čeprav smo se divje upirali.«

Ko so prišli na Švedskem na tisto postajo, kamor so jih namenili, so vsi trije z Ristom v sredini odšli v čakalnico. Držali so se za roke in čakali.

»Govorili so mi, da so vojaki med vojno zelo nevarni. Tako se mi je skoraj zmešalo od strahu, ko se nam je približal moški v uniformi in s škornji na nogah ter prijel brata za roko. 'Risto, Risto!' je kričal brat in stegoval roke k meni.«

Risto in njegova sestra nista mogla storiti drugega, kot da sta skozi šipo gledala za bratom, ki ga je tisti moški spravil v črn avto. Potem je neka ženska odpeljala sestro. Obred je bil isti: črn avto in naprej! Risto se je spraševal: »Ali mene nihče ne mara?« Začel je jokati. Dveletna punčka mu je dala banano. »To je bilo prvo znamenje dobrote, odkar sem moral zdoma,« pripoveduje Risto. Deklica je bila njegova bodoča krušna sestra.

Očitno ni nihče razumel, da je takšen sistem selekcije surov, in z otroki so ravnali kot z živino. Juhani, ki je imel tedaj sedem let, pripoveduje, kako so po postanku v Uppsali, kjer so jih dezinficirali, odpeljali na sever. Vlak se je ustavil na vsaki postaji in ljudje so izbirali otroke. Juhani se je tudi že spraševal kot Risto, ali ga bo sploh kdo vzel, ko je bil vlak že na Laponskem. Naposled ga je odpeljal zakonski par. S seboj sta pripeljala prazen otroški voziček. »Gotovo zato, ker sta upala, da bosta dobila še čisto majhnega otročička,« se žalostno spominja Juhani. »Vso pot sem moral potiskati tisti voziček – dokler nismo prišli do mojega novega doma.«

★ ★ ★

Na pomlad 1940 je Hitler sprožil veliko ofenzivo, s katero je zagospodoval Evropi. Njegovi prvi žrtvi sta bili nevtralni državi Danska in Norveška.

Skoraj natanko osemintrideset let kasneje sem v Oslu poslušal Randi, soprogo nekdanjega norveškega predsednika vlade Trygveja Brattelija, ko se je spominjala nemškega napada na prestolnico v zgodnjih urah 9. aprila 1940.

»Še dandanes, osemintrideset let kasneje, se v meni prebudita groza in popoln obup – kot tedaj v prvih urah.«

Lahko je razumeti njeno grozo, saj je tedaj imela petnajst let in veselila se je življenja. Ob nedeljah je s starši in bratoma hodila na sprehode ali smučanje v gozdove okoli Osla. S prijateljico Bitten, ki je bila istih let, sta poslušali gramofonske plošče – najraje sentimentalne – in sanjarili o prihodnosti. Zelo rada je imela očeta, ki je bil direktor največjega časopisa v Oslu. Še dan pred nemškim napadom se je sprehajala z Bitten in obiskala nekaj prijateljic. Le nekaj jo je venomer preganjalo: pred časom je nekdo obiskal očeta. Mož je prišel iz nacističnega taborišča Oranienburg.

»Pripovedoval nam je grozotne stvari. Še dolgo po tistem, ko sem legla v posteljo, sem v temi razmišljala o njegovih besedah. Počutila sem se strašno osamljeno in bolestno in nerazumljivo se mi je zdelo, da lahko človeška bitja tako mučijo svoje bližnje.«

Dopoldne 9. aprila so zatulile sirene. Randi je z bratoma planila iz postelje. Oče je rekel: »Hitro se oblecite in pohitite v zaklonišče.« Zasilno zaklonišče so imeli v kleti. Randi se je tako tresla od strahu, da se ni mogla obleči. V kleti so že bili sosedje, med njimi bleda mlada ženska, ki je pred kratkim izgubila otroka, pa židovski par, ki je prišel s Poljske. Imela sta fanta in dekle Randinih let. Randi je slišala poljskega Žida, ko je z grozo v očeh govoril: »Tokrat je prišel konec«. Ni se motil zase in za sina. Edinole žena in hči sta mogli pobegniti na Švedsko.

Randin oče je rekel, da gre v redakcijo, in odšel je. Nekoliko kasneje, ko so nad mestom bobnela nemška letala, se je Randi stisnila k materi ter jokala od nemoči in strahu. Obenem je, kot pravi, »grozno zasovražila Hitlerja in njegove rojake, pa tistega izdajalca Quislinga.«

Drugo jutro, ko sta z materjo tavali po stanovanju, je pozvonilo. Odreveneli sta: Gestapo. Že? Ne, bil je prijatelj, ki jima je svetoval, naj čimprej odideta iz Osla. S seboj sta vzeli le najnujnejše. Prišli sta na vlak in se odpeljali v Hamar, kjer ju je čakal oče, ki je medtem s pomočjo novinarjev, ki so pobegnili z njim, že organiziral službo za radijska obvestila. (Eden teh novinarjev je bil Trygve Bratteli, s katerim se je Randi kasneje poročila. Drugi se je pisal Rut Brandt. Randi mi je pripovedovala, da ne bo nikoli pozabila, kako prijazen in ustrežljiv je bil v tistih dneh, ko so nacistične čete zasedle njeno domovino. Po vojni je postal zahodnonemški kancler – Willy Brandt.)

»Bežali smo še bolj proti severu, spali smo v hodnikih, na golih tleh. Vendar nam je bilo toplo pri srcu, ko smo videli, kako solidarni so vsi naši ljudje.«

Na mali podeželski železniški postaji Harpefoss se je oče poslovil in odšel v partizane na sever.

Randi je ostala z materjo v lepi gorski dolini. Toda v začetku junija je bilo idile konec: Norveška je kapitulirala. Brata sta morala pobegniti na Švedsko, Randi pa se je vrnila v Oslo, kjer se je dobila z očetom. Dve leti kasneje so očeta prijeli ter ga v plombiranem živinskem vagonu poslali v Nemčijo v koncentracijsko taborišče.

Vsi so imeli srečo: ostali so živi.

Grozljivi molk otrok v Jastrebarskem

Vse do morilskega nacističnega napada na Rotterdam na pomlad 1940 so nemške in britanske letalske sile kot po nekakšnem tihem sporazumu prizanašale ciljem znotraj ozemelj. Toda po tistem, ko je Hitler osebno ukazal bombardirati Rotterdam, je Churchill dan kasneje – 15. maja – ukazal bombnikom RAF, naj napadejo industrijska središča v nemškem Porurju. To je bilo isto, kot če bi odkrito pozval Hitlerja, naj v povračilo bombardira London in druga mesta v Veliki Britaniji.

Tedaj se je v obeh taborih sprožila vojna proti otrokom in smrt je kosila v mestih, majhnih ali velikih. Čeprav so se piloti bombnikov trudili – vendar ne vsi – da bi metali bombe samo na določene vojaške ali industrijske cilje, je bilo vse več žrtev med civilnim prebivalstvom, ki se ni moglo braniti. Zavezniki so to bolj ali manj odkrito tudi priznavali, Nemci pa le kdaj pa kdaj. Hitler je 4. septembra 1940 v Berlinu govoril ženskam, ki so mu frenetično ploskale: »Ko govorijo (Britanci), da bodo še močneje napadali naša mesta, tedaj jim odgovarjam, da bomo njihova mesta zravnali z zemljo.« Vrhovni poveljnik *Luftwaffe* maršal Göring je popolnoma jasno opredelil cilje nemških letalskih sil: »Postopno in popolno uničenje Londona.«

»Popolno uničenje« je pomenilo, da so se vse londonske hiše spremenile v tarče za nemške bombe. Nekega dne v septembru 1940 je bila kot takšen cilj uničena šola na Ardgowan Road. Pri pouku je bilo petdeset otrok. Policaj Ernest Hooper, ki je bil tedaj med reševalci, mi je povedal: »Pokol je bil nepopisen. Na igrišču so ležala otroška trupla, nekatera pohabljena, nekatera pokopana pod ruševinami, nekatera spremenjena v krvavo kepo. Neka deklica je kar naprej jokala, ker je imela polne oči krvi in ni videla: sicer pa ni ostalo ničesar, kar bi mogla videti.«

Göring je imel približno toliko staro hčer, vendar mu to ni nikdar prišlo na misel. Iz svojega štaba v kraju Cap Gris-Nez je telefoniral ženi ter ji navdušeno povedal: »Veš, kaj je novega, Emmy? Veš. Kako čudovit dan! Moji bombniki so poleteli nad London. Mesto je v plamenih!«

Toda tako ni bilo samo z Londonom. Göringovi bombniki so pobijali otroke v vseh velikih mestih britanskega otočja. Pa ne le v velikih mestih. Trg Petworth v Sussexu se ni ponašal z ničimer in ni bil vojaški cilj. Toda nekega dne je nemški bombnik v nizkem letu odvrgel na trg nekaj bomb, katerih ena je priletela na deško šolo ter ubila devetindvajset učencev.

»Prvo, kar smo zagledali,« pripoveduje John Kirk, ki je bil tedaj vojak in na dopustu, »je bilo truplo majhnega dečka. Ničesar ni mogoče primerjati s trpljenjem, potrpežljivostjo in pogumom tistih otrok. V bolnišnici so po dva ali trije ležali na eni postelji, imeli so strašno zdelane obraze, polomljene in zmečkane ude. Pa vendar ni nihče kričal ali delal sitnosti. Neverjetno pogumni so bili. Fantek z odprto lobanjo, preklano ustnico in zlomljeno nogo je smehljaje se odgovarjal zdravniku, ki ga je vprašal, kako se počuti: »Zelo dobro, samo prah imam v očeh.«

Kirk dodaja:

»Čeprav spomin polagoma zbledi, pa človek ne more pozabiti tega, da ubogi otroci niso imeli nobene možnosti ne le za to, da bi se branili, marveč tudi za to, da bi se kam skrili.«

★ ★ ★

Najhujši nemški napad na London je bil 10. maja 1941, ko je petsto bombnikov odvrglo bombe nad prestolnico. Mesto je zajel velikanski požar, gorelo je na 2200 različnih krajih in ubitih je bilo 1436 civilistov...

Tisoč štiristo šestintrideset civilistov, pobitih v eni sami noči. Čudno in zlohotno naključje je hotelo, da so nemški vojaki pobili prav toliko civilistov v enem samem popoldnevu – v grški vasi Kalavrita. Pobili so vse moške prebivalce, starejše od petnajst let.

Prekiniti »kulturni molk« v srednjih šolah

Pred kulturnim plenumom ZSMS so v Mariboru pripravili posvet o kulturnem življenju mladih – V ljubiteljstvu je 80 odstotkov mladine

Priprave na kulturni plenum Zveze mladine Slovenije sovpadajo v Mariboru z izrazitejšim gibanjem za kulturno udeležbo in kulturno ustvarjanje mladih. Mestna konferenca Zveze socialistične mladine začenja vnašati naloge s kulturnega področja v svoje delo; uveljavilo se je spoznanje o neobhodni kulturni vlogi mladinske organizacije, ki je kulturno življenje mladih tudi v Mariboru, drugem največjem šolskem središču naše republike, dolga leta puščala vnemar. V javni razpravi o usmerjenem izobraževanju pa tudi o celodnevni šoli je bila kulturna udeležba mladih v ospredju zanimanja. Maribor se je spoprijel s škodljivim in celo nevarnim »kulturnim molkom« v srednjih in poklicnih šolah. Po analizi organizacijske enote Zavoda SR Slovenije za šolstvo v Mariboru, ki je predlani odkrila hudo pičlo kulturno aktivnost srednješolcev, so se v Mariboru posebej prizadevno vključili v razprave o kulturno-umetnostni vzgoji v usmerjenem izobraževanju, ki naj korenito prekine kulturno pasivnost večine srednješolcev. Med njimi so bili le gimnazijci zares kulturno ustvarjalni; ti gojijo raznovrstne in sodobne oblike, vsebine in žanre kulture, recimo moderno gledališče (Tespisov voz na I. gimnaziji, skupina na gimnaziji Miloša Zidanška), ples, glasbo, likovno ustvarjalno in razstavno dejavnost (Avla na I. gimnaziji), literaturo, fotografijo itd. Seveda pa samo gimnazijska kulturna društva navzlic visoki ravni svojega ljubiteljskega kulturnega snovanja niso mogla bistveno popraviti porazne statistike o kulturni (ne)udeležbi večine mladih v centrih strokovnega oziroma tehniškega in poklicnega šolanja. Usmerjeno izobraževanje si torej v Mariboru predstavljajo tudi kot kulturno prebujo nekaj tisoč srednješolcev.

Vzporedno potekajo prizadevanja za ustanovitev Književne mladine v Mariboru in širjenje Glasbene mladine.

Priprave srednjeročnih načrtov ZKO in kulturnih društev in organizacij so v Mariboru zajele tudi analizo kulturne participacije mladih. Kulturni plenum slovenske mladine torej mariborskega območja ni zatekel kot nekakšen »nepopisan list,« ponudil pa je priložnost in dal pobudo za veliko bolj izrazito kulturno zavzetost mladinske organizacije kot leta nazaj. Okrogla miza z naslovom »Kulturna politika ZSMS in dejavnost mladih na področju kulture s poudarkom na kulturni aktivnosti mladih v Mariboru«, ki jo je prejšnji teden pripravila mestna konferenca ZSMS v Mariboru, je pokazala, da je tako v mestu kot primestjih in tudi na podeželju mladina kulturno zelo aktivna, je pa njeno kulturno življenje močno nepovezano, razdrobljeno, nespodbujano (mentorji), neenakomerno razprostranjeno in bolj ali manj prepuščeno le kulturni stremljivosti posamičnih sredin, namesto da bi imeli tudi na področju kulturnega snovanja čvrsto organizacijsko verigo, sposobno zvezati kulturna prizadevanja mladih v šolstvu, delovnih organizacijah, krajevnih skupnostih, društvih in organizacijah, še posebej v zvezi mladine. Zato je okrogla miza tudi oblikovala svoj osrednji predlog, zahtevo in sklep, da v Mariboru čimprej ustanovijo mladinski kulturni center kot povezovalca in pospeševalno središče za kulturno življenje mladih. Predvideli so že, da bi center dobil prostore za zdaj bolj slabo izrabljenega in slabo vzdrževanega Kluba mladih v Orožnovi ulici blizu gledališča.

Podobno kakor smo prej zapisali za srednješolsko mladino (ki dosega kulturne konice predvsem na gimnazijah) velja za študente mariborske univerze, da imajo v KUD Študent sicer nekaj vrhunskih ansamblov (npr. pevski zbor Borisa Kraigherja, folklora, pesništvo okrog Katedre), da pa je kulturno vključen le majčken del študentovske množice. Namesto, da bi bili študenti med mariborsko delavsko in kmečko mladino pravcati kulturni animatorji, so v kulturi sami zvečine »suha veja«.

Mladinski organizaciji na mariborski univerzi so zastran tega naročili povsem razločne naloge. Prav novi mladinski kulturni center v Mariboru naj bi, kot že rečeno, ustvarjalno povezal vse člene v kulturni verigi mladih, v OZD, šolstvu, krajevnih skupnostih, na univerzi in v ZSMS. Kulturno pospeševalno in animacijsko delo med mladino se bo v Mariboru vsekakor imelo na kaj nasloniti, saj podatki mariborske ZKO povejo, da tvorijo 80 odstotkov članstva v vseh kulturnih društvih mladi do 27 let. Na srednjih šolah je le 7 MKUD, pač pa je na osnovnih šolah kar 23 pionirskih kulturno-umetniških društev, ki so se v Mariboru sploh pojavila prva v Sloveniji. Žal pa se je tudi tu zgodilo tisto, kar povsod po Sloveniji: po živahni kulturni dejavnosti osnovne šole in celo vrtcev (PIKUD, bralne značke, kulturni dnevi, »ciciban poje in igra«, odlični otroški in mladinski zbori, folklora, vredno likovno ustvarjanje mladih itd.) je mladostnik zašel v kulturno prazen prostor in kmalu opustil že pridobljene kulturne navade. Ko v Mariboru govorijo zdaj predvsem o nujni povezanosti kulturnega življenja mladih, mislijo torej tako na vodoravne (šole – OZD – krajevne skupnosti) kot na navpične povezave (od osnovne šole prek usmerjenega izobraževanja do univerze). Gotovo pa tudi za kulturo zdaj bolj zavzete ZSMS ne bodo smeli pustiti v njenih prizadevanjih osamljene – pri tem mislimo seveda predvsem na kulturne ustanove, ki bi že zavoljo naravne rasti kulturnih potreb in postopne množične animacije občinstva morale vsaka zase in obenem povezano skrbeti za podmlajevanje svojih občinstev (to seveda ne velja samo za glasbeno, likovno in gledališko kulturo, in bibliotekarstvo, ki so pri tem že veliko dosegli, ampak za vse kulturne ustanove, tudi za muzeje, galerije, kino in vsa društva). Stvar ima seveda tudi svoj kulturnopolitični vidik, ki ga je okrogla miza o kulturi mladih v Mariboru formulirala kot zahtevo po vključitvi mladih v kulturne delegacije in kot podporo mladim delegatom kulturne skupnosti, da tudi mladi v kulturni politiki dobijo svoj glas.

FRANCE FORSTNERIČ

Razstava v prirodoslovnem muzeju

Prirodoslovni muzej Slovenije je pripravil občasno razstavo Gozdni ptiči. Razstava predstavlja več kot 70 preparatov naših pernatih gozdnih prebivalcev, dopolnjujejo pa jo barvni diapozitivi in črnobele fotografije ptičev. Poživljajo jo tonski posnetki ptičjega petja. Otvoritev bo danes ob 17. uri.

SOMBORSKI GLEDALIŠČNIKI V DRAMI – S predstave »Švabica«, s katero bo drevi v Ljubljani gostovalo Narodno pozorište iz Sombora

Zbirka desetih knjig o srbski književnosti

Založba »Jedinstvo« je izdala pregled o srbskem slovstvu na Kosovu – Živa ljudska tvornost

Založba »Jedinstvo« iz Prištine je izdala zelo pomembno delo, zbirko desetih knjig s skupnim naslovom »Narodna književnost Srba na Kosovu«. Prvi dve knjigi vsebujeta lirske pesmi, skupaj jih je šeststo. Drugi dve sta posvečeni epski poeziji, kakih sto pesmi. Peta in šesta prinašata ljudsko pripoved, skupaj dvesto naslovov. V sedmi je približno tisoč pregovorov, v osmi pa petsto ugank. V deveti knjigi so zbrane ostale oblike ljudskega slovstva: reki, zaklinjanja, prešteванke, šale in podobne. Deseta vsebuje izbor razprav in znanstvenih del o slovstvu Srbov na Kosovu. Vsaka od knjig je opremljena z uvodom, v katerem je tudi teoretično obdelana posamezna zvrst, ter s slovarčkom manj znanih besed, in ostalo znanstveno aparaturo. Glavni urednik zbirke je dr. Vladimir Bovan, profesor za ljudsko slovstvo na Filozofski fakulteti prištinske univerze. On je tudi uredil osem od knjig, eno je oskrbel magister Vladan Cvetković, deseto pa so skupaj pripravili Bovan, Cvetković in Milenko Jevtović. V zbirki so zastopani zapisi od najstarejših, iz leta 1821, ki jih je napravil še Vuk Karadžić, do današnjih dni. Kljub naglemu razvoju civilizacije je ljudsko slovstvo v teh krajih še vedno živo in tvorno. Poleg drugega je zbirka zanimiva tudi z literarno teoretičnega stališča. Izredno bogato gradivo bo prispevalo k preučevanju teorije srbskega ljudskega verza. Tako izpričuje zbirka tudi izredno redko rabo deveterca v lirskih pesmih.

M. R.

Obletnica otvoritve galerije ARS

Galerija ARS ob Čevljarski ulici in Akademija za glasbo vabita na obletnico otvoritve galerije, ki jo bo drevi ob 18. uri spremljal koncert mladih glasbenikov, flavtistov Karmen Palajse, Marije Ladič, Jurke Šermazanov in Helene Poles.

Dvojno gledališko gostovanje

Drevi gostuje v Drami SNG Narodno pozorište iz Sombora, naši igralci pa v Trstu

Drevi ob 19.30 bo gostovalo v Drami SNG v Ljubljani Narodno pozorišče iz Sombora z igro Laze Lazareviča v odrski priredbi Miloša Lazina-Švabica. Delo je režiral Miloš Lazin. Nastopajo pa igralci Aleksandra Nikolič k. g., David Tasić, Milan Bogunović, Nadežda Bulatović, Ljubinka Topalović, Miodrag Krstić, Lidija Stevanović, Miodrag Petronje, Šandor Jung in Jasna Streplin.

Istega dne ob 20.30 bo ljubljanska Drama SNG gostovala s predstavo Daneta Zajca Voranc v Trstu v Politeama Rossetti (Teatro Stabile). Gostovanje sodi v okvir rednega sodelovanja med obema gledališčema in je vračilo za gostovanje tržaškega gledališča, ki je lani decembra nastopilo na velikem odru Drame s Calderonom Pier Paola Pasolinija. Drama si pri tem izmenjavanju predstav prizadeva vselej predstaviti izvirna domača dela.

Gledljiv monološki kolaž

Breda Pugljeva je v mariborski Drami pripravila večer »Ženske, oh, te ženske«

Izmed uprizoritvenih drobcev, s katerimi mariborska Drama SNG v precejšnji meri sestavlja svoj letošnji program, ogrožen gotovo tudi zaradi sanacijskih gradbenih del, je bil v ponedeljek zvečer na vrsti monološki kolaž italijanskega komediografa Alda Nicolaija.

Izbor iz njega, torej kolaž iz kolaža, sta naredila režiser Voja Soldatović in nastopajoča igralka Breda Pugljeva, ki je bila hkrati redaktorica prevoda izpod pera sa Lacija Cigoja.

Skupen naslov večera je bil »Ženske, oh, te ženske«. Različne ženske tipe ali le različne življenjske reakcije teh tipov je – kot rečeno – upodabljala rutinirano zanesljiva Breda Pugljeva.

Na sceni in v kostumih, ki so tudi delo Voja Soldatovića, je zapovrstjo igrala znevrotizirano in afektirano samoljubnico, iz katere sem in tja pogleda krvava krutost, cerkveno beračico, ki razlaga »filozofijo« svoje beraške neodvisnosti in svobodnosti, manijasko ubijalko, kateri dosmrtna celica postane prijetno zatočišče, ter prevarano ljubimko z njenimi histerično spremešanimi mešanimi občutki ob smrti nekdanjega partnerja.

Priložnosti torej dovolj, da se izkaže igralkin izrazni razpon, hkrati pa tudi mikavna naloga za režiserja, scenografa in kostumografa, da na malem odru v malem in z maloštevilnimi rekviziti nakazuje različna življenjska okolja.

Med znanimi evergrini italijanske popevkarske šole kot povezovalnim členom so se torej vrstile sličice na temo »ženske, oh, te ženske«, bolj ali manj anekdotične in z bolj ali manj prepričljivo oziroma natančneje zarisano psihološko motiviranostjo.

Režiser in igralka sta jim stregla z bolj ali manj izdelanim verizmom, kar pomeni, da bi bilo mogoče poljubne ambientalne značilnosti posameznih epizod še dopolnjevati ali vsaj ne delati opaznejših spodrsljajev v smislu verističnega slogovnega izraza. Tako, na primer, ne bi bilo treba, da beračici, ki z iztegnjeno roko pričakuje milodare mimoidočih, gleda iz žepa vrat steklenice. Hud profesionalni »kiks« – za beračico.

Pomanjkljivosti te vrste pa so popravljive in Nicolaijeve odrske sličice gledljive.

JOŽE SNOJ

Iskra zmaj

ISKRA – Industrija baterij Zmaj, n. sol. o. TOZD Specialne baterije Šentvid pri Stični, n. sub. o. Šentvid pri Stični 108

Delavski svet temeljne organizacije

razpisuje
prosta dela oz. naloge delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

VODJE PROIZVODNEGA SEKTORJA.

Kandidati morajo izpolnjevati poleg z zakonom določenih pogojev še naslednje:
– da imajo višjo ali srednjo izobrazbo strojne, elektro, kemijsko-tehnološke ali organizacijske smeri
– da imajo pet let delovnih izkušenj
– da imajo moralnopolitične vrline
– da obvladajo en tuj jezik
Kandidata bomo izbrali za mandatno dobo 4 let.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev s kratkim življenjepisom v 30-ih dneh po objavi na naslov:
ISKRA – Industrija baterij ZMAJ, n. sol. o TOZD Specialne baterije ZMAJ Šentvid pri Stični 108
z oznako »Za razpisno komisijo«.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15-ih dneh po prejemu sklepa o izbiri.

8-2390

ISKRA – Industrija širokopotrošnih izdelkov n. sol. o. Škofja Loka, Titov trg 3/a DSSS

objavlja prosta dela in naloge in vabi k sodelovanju v Raziskovalnem institutu v ustanavljanju v Ljubljani, Tržaška 2

1. **Diplomirane inženirje in inženirje elektrotehnike**
   a) za dela na področju razvoja širokopotrošnih in profesionalnih elektronskih in elektromehanskih naprav
   b) za dela na področju izdelave računalniških programov
2. **Ekonomskega tehnika za tajniška in obračunska dela**

Pogoji: srednja strokovna izobrazba ekonomske smeri in 4 leta delovnih izkušenj
Delo združujemo za določen čas za dobo 1 leta (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu)

Za vse druge delavce združujemo delo za nedoločen čas s polnim delovnim časom.
Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili v 15 dneh po objavi na naslov:
ISKRA – Industrija širokopotrošnih izdelkov n. sol. o. Škofja Loka, Titov trg 3/a – Kadrovska služba.

Kandidati lahko dobijo informacije v Raziskovalnem institutu v ustanavljanju v Ljubljani, Tržaška c. 2, tel. 24-915 interna 390.

8-2382

VČERAJ

OCENA

Brez humorja

Brucka je bilo naslov gledališki igri **Milana Jesiha**, ki jo je pred dobrimi štirimi leti krstilo Eksperimentalno gledališče Glej, in »Brucka« se je imenovala TV igra istega avtorja, ki jo je v ponedeljek oddajala TV Ljubljana v svojem repertoarju izvirnih dramskih del. Razlika je bila precejšnja: tistikrat igriva, na pol ironična, na pol bridka šaljivka, tokrat, dva dneva nazaj, suhoparna izumetničenost z izrazito moralističnimi poudarki. Kaj se je pripetilo?

V izvedbi – režiral jo je **Božo Šprajc** – je ostalo sila malo od tistega veselega in turobnega dvoumja, na katerem je vztrajalo prvotno Jesihovo besedilo in ki ga v dobršni meri ohranja tudi v novi priredbi: sprepletanja resničnosti in umišljenosti, zaresnosti in zafrkancije, melanholičnosti in (samo)ironije, skratka: nekakšne bizarne zmuzljivosti, ki je omogočala vsakršne komične učinke in z njimi hkrati nakazovala izpraznjenost in samodejnost v odnosih med trojico svojih postav in v njihovem ravnanju. TV izvedba je to dvoumnost – eno osrednjih vrlin Jesihovega besedila – ohranila le formalno, zatekajoč se k drastičnim pomagalom različnih filmskih žanrov (predvsem grozljivke) in uporabljajoč nekatere povsem zunanje pripomočke (različne svetlobe, pogledi v kamero), da bi naznačila mejo med stvarnim in umišljenim dogajanjem, med izrečenimi besedami in mislimi trojice nastopajočih. Pri tem se je zgodilo, da je izpostavila moralistično, »kritično« sporočilo Jesihovega besedila, zadevajoče izvotljenost medčloveških (natančneje zapisano: srednjeslojskih) čustvenih vezi, a to sporočilo je, ko je bilo takò izolirano, delovalo naivno in deklarativno. TV izvedbi je namreč umanjkal predvsem humor. Ko se ji ni posrečilo aktivirati skoraj nobenega komičnih nabojev, na gosto posejanih po besedilu (od eminentno jezikovnih bravur, ki so ostajale neizrabljene ali neustrezno izvedene, do groteskne situacijske komike, ki jo je vizualizacija tako rekoč obšla), ko se je odrekla vsakršni samoironiji, humorni distanci do uprizorjenega, in ko je redke zabavne trenutke celo trgala s krčevitimi in neutemeljenimi rezi, je ostala brez poglavitnega aduta Jesihovega besedila in zato brez sleherne kohezivne moči; hladna in formalna, razsuta v mešanico različnih stilov in žanrov, v kateri se tudi igralski prispevki niso mogli dvigniti nad raven profesionalne rutine (Ivo Ban, še bolj Milena Zupančič) oziroma nad (na trenutke simpatično) začetniško plahost. (Draga Potočnjak).

ALEŠ BERGER

DRAGA POTOČNJAK

OCENA

Kdo je (še) lahko siten

Tone Frelih je svojih **35 mm** izoliral pred filmskimi strokovnjaki. Naj hodijo stresat svojo sitnost kam drugam, ne na njegovo dvorišče. Nas, nevedne pišèance, je pogladil po pridnih glavicah in nam celo uro trosil zrnja. Pa smo kljuvali na domačem in malo na sosedovem dvorišču in se do sitega najedli – tudi plev.

»Partizanski prizori« so dobili uvod, jezen uvod, kako da arhivi tiščijo zaklade pod svojim zglavjem in jih ne dajo tudi televiziji. Da bodo potem zmontirali nekaj takega, kot smo videli? Brez sleherne navedbe, kdo je kdo in kje je kaj.

Jugoslovanski kratki in dokumentarni film precej vsestransko šepa. Še najdlje so odšepali slovenski avtorji: svoje filme so projicirali v Beogradu z Lune. Izza tega nebesnega telesa pa je Tine Perko le videl košček svojega filma, ki ga je Frelih hitro zaustavil, da bi pokazal, kako se dela na Zemlji, se pravi, pri Dunav filmu. Na vso moč je pomagal Tolji Vučiniću in Vicku Razporu, da sta se hvalila, čeprav nismo zvedeli, koga oziroma kaj zastopata pri firmi.

Oskarje še posebej zamerim avtorju oddaje, saj smo še iz navadnega Dnevnika potegnili več o tej ameriški zadevi. In kakšno sprenevedanje: nagrajenih filmov sploh ne pozna, pravi, ve pa, da se je zgodila krivica »Človeku slonu«.

In potem prihajajoči zanimivi filmi. Med njimi je tudi sloviti Vrtinec, kot da ga nismo imeli v Ljubljani od 6. do 25. marca. Kaj je počel 20 dni in kako je odšel?

Vrhunec večera je bila napoved Radivojevićevega umotvora, filma, »kot ga še nismo videli«, in filma, »ki nas bo presenetil«. Zdaj smo pa vsi mehki, ker se nam z Obetavnim dečkom bliža praznik. Naj si takšnele reklame Frelih in Radivojević do onemogłosti vrtita na svojem pikniku na daljni Floridi, od koder sta jih pobrala.

Po žalostnem nekrologu, ki naj bi obudil spomin na filmska velikana Renéja Claira in Marka Donskega, smo bili spet veseli, ko je ameriški strokovnjak dr. Vlada Petrić nadvse umljivo in dokončno razmejil kinematografske filme od televizijskih in pritrdil avtorju oddaje, da hodimo v kino sanjat, na televiziji pa je vse realno.

»Tako, tudi danes nam je zmanjkalo minut za vse, kar smo želeli prikazati – zato vas vabimo k naslednji oddaji,« smo slišali za konec. Kaj so nam le še želeli prikazati?

JANEZ ZADNIKAR

Prix Futura za Kragljevo Tretje življenje

Na pravkar končani mednarodni prireditvi Prix Futura, ki jo vsaki dve leti organizirajo v Zahodnem Berlinu, je prvo nagrado (v zvrsti televizijskih iger) dobil **Mirč Kragelj.** Režiser z ljubljanske televizije je na tekmovanju, na katerem merijo svoje moči tudi televizijski dokumentarec in pa radijski dokumentarec in igra, sodeloval s **Tretjim življenjem,** za katerega je po znanstvenofantastični noveli Vida Pečjaka skupaj z režiserjem napisal scenarij dr. Boris Grabnar. Glavno vlogo je odigrala Jožica Avbelj.

Strogo odmerjeni valovi

Gost nedeljskega vala 202 je bil prof. dr. France Černe, izjemen sogovornik, ki mu je z zanimanjem prisluhnil vsakdo, četudi ga je spraševalec vestno prekinjala s puhlimi in nabuhlimi vprašanji. Vse to bi poslušalec še prenesel, višek nasilja pa je bil, ko so gosta na vsem lepem, kar sredi stavka izključili ... kajti ura je bila »že« dve minuti čez pol dvanajsto, to pa je čas, ko naj bi se tovrstni prispevek končal. Tudi to bi človek še razumel, če ne bi takoj zatem začeli vrteti glasbo in govoričiti o nekakšnih športnih kibicih. Gostu so vzeli besedo, ko je skušal pojasniti nekatere vzroke, zaradi katerih je prišlo do dogodkov na Kosovu. Ekonomist profesor Černe je nedvomno izvedenec na svojem področju, človek bi mislil, da bodo njegovo prisotnost v studiu izkoristili.. Val 202 časovno vendar ni tako strogo omejen, tudi Studio ob petih so že velikokrat podaljšali, seveda na račun naslednje oddaje.

A. P.

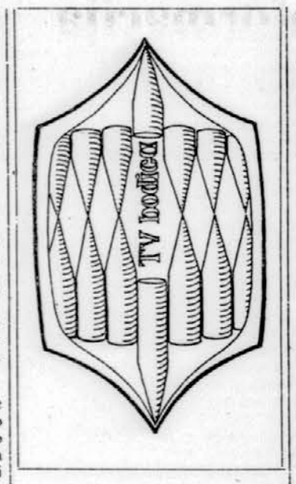

Sejem brez sončnih vzhodov

Ko so imeli Francozi februarja letos v Monte Carlu spet mednarodni filmski festival, so od svojih ameriških kolegov, ki so prišli sem tudi po nakupih, slišali, da vse preveč radi »mlatijo prazno slamo, namesto da bi gledalca že v prvih desetih minutah zgrabili za goltanec« in kar je sploh neodpustljivo, so rekli, »vi Francozi še vedno filmate sončne vzhode!«

Po takšni kritiki so francoski televizijci med drugim menili, da bi jim čast rešila kvečjemu nadaljevanka o Starskem in Hutchu pod Napoleonom (Starsky in Hutch sta detektiva iz znane francoske nadaljevanke), kajti kriminalkam v zgodovinskih kostumih bi se Američani gotovo ne mogli odreči.

Francozi so na tem festivalu, tako priznavajo sami, poskušali prodati predvsem tiste izdelke, v katere so vložili največ denarja. In kdor je kupil lokomotivo, kot imenujejo veliko, uspelo televizijsko stvaritev, je dobil za nameček še vagone: nekaj dokumentarcev, nekaj kulturnih oddaj, ki so vedno zaželene in seveda nekaj risank. Med slednjimi je imela največ uspeha Nekoč je bil človek Alberta Barilléja, ki je že napovedal tudi nadaljevanje, Nekoč je bilo vesolje.

Med kupci, ki so prišli v Monte Carlo, je vladalo največje zanimanje za francosko TV uspešnico Bunker, ki pripoveduje o poslednjih Hitlerjevih dnevih. Finančno so jo močno (tri četrt denarja so prispevali) podprli Američani. Bunker so Francozi morali sinhronizirati, kajti posneli so ga v angleščini; in zato tudi, skupaj z risankami in dokumentarci, laže prodali.

Prizor iz francoske TV uspešnice Bunker (iz kota gleda mož iz risane uspešnice Nekoč je bil človek, ki sodi k »paketu«)

DANES

Renéju Clairu v spomin

Življenje se je izteklo enemu velikanov sodobne filmske tvornosti, francoskemu režiserju Renéju Clairu, tenkočutnemu šaljivcu in predvsem filmskemu pesniku Pariza. Lepo je, da ga televizija časti nocoj s »filmom tedna«. Še lepše pa bi bilo, če bi namesto kaj malo značilnega filma **Zgodilo se je jutri,** posnetega 1943. leta v ZDA, izbrali kaj takšnega, po čemer Claire zares slovi, kar nosi njegov čvrsti »avtogram«. Nekaj možnosti: Premor, Pod strehami Pariza, Molk je zlato, Veliki manevri, Porte des Lilas ... Pa nič hudega ne bi bilo, če bi se zato zatekli k TV reprizi..

Na sporedu ob 21.00 na Ljubljani

RTV

TELEVIZIJA

LJUBLJANA

9.20 TV V ŠOLI: Koledar, Ali ste vedeli, Kronika v kamnu
10.00 TV V ŠOLI: Biologija, Risanka, Predšolska vzgoja, Zgodba, Risanka, Telesna vzgoja, Zadnje minute
17.20 POROČILA
17.25 ZBIS-F. Rudolf: 40 ZELENIH SLONOV
17.45 VELIKE RAZSTAVE, kulturno dokumentarna serija
18.15 OBZORNIK
18.30 GALERIJA OPERNIH ZNAČAJEV: Mojstri preoblačenja
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.55 VREME
20.00 V ARENI ŽIVLJENJA: Franc Leskošek-Luka (Helena Koder in Jože Pogačnik)
21.00 FILM TEDNA: ZGODILO SE JE JUTRI, ameriški film Renéja Claira
22.20 V ZNAMENJU

ODDAJNIKI II. MREŽE

17.10 DNEVNIK V MADŽARŠČINI
17.30 DNEVNIK
17.45 KAJ JE NOVEGA POD STREHO, otroška oddaja
18.15 REPORTAŽA
18.45 AMATERSKI STUDIO
19.30 DNEVNIK
20.00 NARODNA GLASBA
20.35 ŠPORTNA SREDA
22.45 DNEVNIK

ZAGREB I. PROGRAM

17.40 POROČILA
17.45 KAJ JE NOVEGA POD STREHO
18.15 KOLEDAR
18.25 KRONIKA OBČINE GOSPIĆ
18.45 AMATERSKI STUDIO
19.30 DNEVNIK
20.00 NARODNA GLASBA
20.35 ŠPORTNA SREDA
22.45 DNEVNIK

KOPER

16.30 PONOVITEV FILMA
18.00 VISOKI PRITISK
18.30 AKTUALNA TEMA
19.00 RISANKE
19.15 TVD STIČIŠČE DVE MINUTI
19.30 ATOMSKA GOS, am. film (1958), igra Douglas Fairbanks ml.
21.00 TVD DANES
21.10 NOGOMET, polfinalé evropskih pokalov

AVSTRIJA I. PROGRAM

9.35 BREZ PREDAHA NA FLORIDO, am. komedija (1942), igrata Claudette Colbert in Mary Ator
16.30 VIKI VIKING, risanka
17.00 ČUDOVITO ŽIVLJENJE, serijski film
18.30 ČAS V SLIKI
19.15 ALI LJUBITE BRAHMSA? am. film (1960), igrajo Ingrid Bergman, Anthony Perkins, Yves Montand
21.10 ZRCALNE PODOBE

AVSTRIJA II. PROGRAM

18.00 PIONIRJI NA SEVERU, serijski film
19.15 ŠPORT
21.40 BREZGLAVO, portret slikarja Corneliusa Koliga

RADIO

PRVI PROGRAM

4.30–8.00 Poročila; 5.00 Poročila, Dobro jutro, rojaki na tujem; 6.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci!; 8.00 Poročila; 8.08 Wolfgang Amadeus Mozart, Luigi Cherubini, Joseph Haydn, Ludwig van Beethoven; 8.30 Pisan svet pravljic in zgodb; 11.15 Lokalne radijske postaje se vključujejo; 11.35 Znano in priljubljeno (prenos Radia Maribor); 12.30 Kmetijski nasveti, dr. Živko Košir: Gojenje nizkega gozda – panjevca; 12.40 Ob izviri ljudske glasbene umetnosti; 14.05 Razmišljamo, ugotavljamo .... 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.50 Radio danes, radio jutri; 16.00 »Loto vrtiljak«; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Zborovska glasba v prostoru in času (Foerster, Ukmar, Arnič v izvedbi KZ RTVL, dir. Fürst); 18.15 Naš gost; 18.30 Odskočna deska – Maja Ogrin – klavir; 19.00 Radijski dnevnik; 19.45 Minute z ansamblom Slovenija; 20.00 Koncert za besedo – Živali; 20.25 Sonata in uvertura Sergeja Prokofjeva; 21.00 Poročila; 21.05 Antonin Dvořak: »Vrag in Katra«; 22.00 Poročila – Našim rojakom po svetu; 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini; 23.05 Lirični utrinki; 23.10 Jazz pred polnočjo, Makaya Ntshoko – Charles LLoyd; 24.00 Poročila; 00.05–4.30 Nočni program, glasba (Radio Maribor) do 3.00

DRUGI PROGRAM – stereo

8.00–13.00 Na valu 202; 14.00 YU – POP – scena (prenos iz radia Koper); 15.00 Dogodki in odmevi; 16.00 Tokovi neuvrščenosti; 16.10 Pesmi Latinske Amerike; 16.30 Novice – Tehnika za vsakdanjo rabo; 17.40 Vprašanja telesne kulture; 17.45 Iz partitur orkestrov »Hans Georg Arlt« in »Frank Chacksfield«; 18.55 Razgledi po kulturi; 19.25 Stereorama; 20.30 Melodije po pošti; 22.45 Zrcalo dneva; 22.55–23.00 Glasba;

TRETJI PROGRAM – stereo

10.00 Poročila; 10.05 Dogovori, odločitve; 10.25 Po Talijinih poteh; 11.00 Govorimo makedonsko in srbohrvaško; 11.25–12.00 Christoph Willibald Gluck, Karel Stamic, Joseph Haydn, Leopold Mozart, Johann Christian Bach,; 16.23 Pietro Antonio Locatelli: Koncert za violino in orkester v D-duru, op. 3, št. 1, Johann Sebastian Bach: Uvertura za orkester št. 4 v D-duru, BD 1069; 17.00 J. Brahms, F. Chopin, R. Schumann; 18.05 Znanost in družba; 19.30 Večer Simfoničnega orkestra RTV Ljubljana, dirigenti Marko Munih, Mladen Jagušt, Anton Nanut, Uroš Prevoršek, solisti: Edi Majaron – violončelo – Studio za tolkala iz Ljubljane (umetniški vodja Boris Šurbek), Marko Žigon Uvertura za veliki orkester, Camille Saint-Saens: Koncert za violončelo in orkester št. 1 v a-molu, op. 33, Antonin Dvořak: Simfonija št. 5 v F-duru, op. 76, Ivo Petrić: Toccata concertante za tolkala in orkester, Jan Sibelius: Simfonija št. 2 v D-duru, op. 43; 21.40 Izbrana proza, Günter Grass: Rojstvo iz glave; 22.00 Komorni studio – Z Brunom Bjelinskim; 22.45–23.00 Literarni nokturno, Aleksander Tišma: Človek v restavraciji;

RADIO ŠTUDENT

11.00 Pretegovanja; 12.00 Tolpa bumov: Vjenčeslav Ganelin Trio – Live in East Germany; 12.45 Histerični razgledi; 13.30 Poročila in obvestila; 13.45 Rock indok (do 15.00)

RADIO GLAS LJUBLJANE

15.00 RTV Ljubljana: Dogodki in odmevi; 15.30 Pogovarjamo se z vami; 16.00 Novice; 16.10 Bodice; 16.30 Vljudnost v javnem poslovanju; 17.00 Novice – Klicaj dneva – Diagonale; 17.45 Sprehod po Ljubljani; 18.00 Novice – Z veseljem vam ustrežemo – Spoznajmo se: Iskra-avtomatika – STOP; 19.00 Konec oddaje

RADIO KOPER

6.00 Glasba za dobro jutro; 6.30 Poročila; 7.30 Zaključek; 13.00 Pregled dogodkov; 13.05 Spored mladinske zborovske glasbe; 13.30 Poročila; 14.00 Jugoslovanska pop scena; 14.30 Poročila; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.3O Glasba po željah; 16.00 Po samoupravni poti; 16.10 Vaš telefon, naš mikrofon in narodnozabavna melodija na vaš telefonski klic – 25-888; 16.30 Primorski dnevnik; 16.45 Zabavna glasba (do 17.00)

8. april

1973 Umrl je španski slikar, risar, grafik, kipar, scenograf, ilustrator in keramik Pablo Picasso. Bil je eden najbolj mnogostranskih znanih in vplivnih likovnih umetnikov 20. stoletja.

1945 V Prekmurje je iz Beograda prispela delegacija SNOS pod vodstvom podpredsednika AVNOJ dr. Jožeta Rusa. Do konca vojne je skupaj s prekmurskimi aktivisti organizirala ljudsko oblast in sodelovanje z Rdečo armado.

1944 Začela se je sovjetska ofenziva za osvoboditev Krima. Rdeča armada je strla odpor nacistov po mesec dni trajajočih bojih in vkorakala v Sevastopol.

1941 Dva dni po napadu fašističnih sil na Jugoslavijo je bila v Zagrebu skupna seja CK KPJ in CK KP Hrvaške, na kateri so sklenili, da bodo od poveljstva kraljeve vojske v Zagrebu zahtevali, naj da delavcem orožje, tako da se bodo lahko uprli fašističnim osvajalcem. Vojaški poveljniki so zahtevo zavrnili.

1940 V Beogradu se je na pobudo študentske levice začel mirovni kongres jugoslovanskih študentov; slovenske delegate je policija zadržala na železniški postaji.

1905 Umrl je hrvaški politik in mecen Josip Juraj Strossmayer.

1848 Umrl je italijanski operni skladatelj Gaetano Donizetti. Ustvaril je nad 70 opernih del, in nekatera od njih še danes uspešno uprizarjajo (roj. 1797).

1692 V Piranu se je rodil italijanski skladatelj in violinist Giuseppe Tartini.

1341 Francesco Petrarca je bil na Kapitolu v Rimu svečano okronan z lovorjevim vencem kot največji pesnik svoje dobe.

Predlogov in sklepov veliko – manj uspehov

Dogovorjene naloge, ki jih bodo sindikati in izvršni sveti mesta in občin urejali z roko v roki pri uresničevanju gospodarskih načrtov

LJUBLJANA, 7. aprila – Nič rožnate razmere v začetku tega gospodarskega leta – življenjski stroški so porasli, zahtevkov za višje cene je še veliko, izvoz zaostaja za predvidevanji, primanjkuje reprodukcijskega materiala in podobno – so bili vzrok za skupen dogovor predsedstva mestnega sveta zveze sindikatov Ljubljana ter mestnega izvršnega sveta in predstavnikov občinskih izvršnih svetov ljubljanskih občin o tistih nalogah, ki jih bodo morali uresničevati s skupnimi hotenji in delom, da bodo ob koncu leta lahko pokazali na uresničene naloge stabilizacijske politike.

Nalog je veliko, saj zajemajo tako industrijo ter ostale gospodarske veje, kot družbene in gospodarske interesne dejavnosti. Mnogi od sklepov, ki jim bo dokončno obliko dala posebna delovna skupina na osnovi današnje razprave, sploh niso novi. Velikokrat jih je že bilo slišati, zato bi najbrž na začetek vseh veljalo postaviti misel, izrečeno v razpravi: programov in sklepov je veliko, kar preveč, le da njihovih rezultatov ni, ker smo premalo dosledni in ker ne analiziramo vzrokov za njihovo neuresničevanje, še manj iščemo krivce, od delovne organizacije pa do občinske skupščine.

Nesporno je, da je od gospodarske rasti odvisen družbeni in osebni standard delovnih ljudi in občanov Ljubljane, saj ni mogoče trošiti več, kot ustvarimo. Zato se bo očitno treba akcijsko lotiti povečevanja izvoza seveda tudi znanstveno raziskovalnega dela, redne preskrbe s surovinami in reprodukcijskim materialom. Bolj odločno bo treba poseči v delovne organizacije, ki že vrsto let poslujejo z izgubo. Bolje bo treba urediti nagrajevanje po delu, uravnati zaposlovanje, pospešiti spreminjanje delovnega časa ter predvsem veliko prožneje urejati dohodkovno povezovanje.

Če bi se v gospodarstvu odločneje spopadali s težavama, tudi in predvsem z notranjimi, bi zagotovili večji dohodek ter s tem že odpravili del skrbi za osebni standard delavcev. Za drugi del skrbi pa bi morali poskrbeti pri odločnejšem in bolj temeljitem dogovarjanju o financiranju interesnih dejavnosti. Nič prijetno namreč ni, da šele po dolgotrajnem dogovarjanju o višjih cenah v vrtcih pomislimo na to, da imajo vrtci svoje programe in da je treba v prvi vrsti zagotoviti toliko denarja, da lahko te programe uresničimo.

JANA TAŠKAR

ZDRAVJE

Nov dogovor o soodločanju v komunali

Predlog, da bi razširili dejavnosti, ki so posebnega družbenega pomena

LJUBLJANA, 7. aprila – Znano je že, da je republiško ustavno sodišče razveljavilo dogovor ljubljanskih občin o urejanju zadev komunalnih dejavnosti, ki so posebnega družbenega pomena. Danes je mestni izvršni svet prejel osnutek novega družbenega dogovora, ki ureja soodločanje krajevnih skupnosti, občin in mesta na tem področju.

Dogovor zagotavlja soodločanje s tem, da je odločitev v komunalnih skupnostih sprejeta šele tedaj, ko predstavniki izvajalcev v zboru komunalne skupnosti prejmejo soglasje delegatov zbora uporabnikov.

Mestni izvršni svet je ob pregledu osnutka predlagal, naj se prouči še možnost, da bi kot dejavnosti posebnega družbenega pomena v mestu opredelili tudi zelene površine: Tivoli, Rožnik, Ljubljanski grad in Golovec; cestno-prometna signalizacija in semafori, javna razsvetljava in nekatere najvažnejše ceste.

M. K.

Delavci v Saturnusu dobro vedo, kaj hočejo

Za reševanje trenutnih težav so si zastavili jasne cilje – Minulo leto so proti pričakovanjem kar dobro zvozili – Pogumni kljub pomanjkanju stanovanj

LJUBLJANA, 7. aprila – Po lanskih omejitvah uvoza surovin, ki so močno prizadele tudi ljubljansko delovno organizacijo Saturnus, predstavniki 1750 članskega kolektiva ugotavljajo, da so minulo poslovno leto prebredli celo uspešneje, kot so se nadejali v začetku.

Dopoldne so Saturnus obiskali Marjan Orožen, predsednik mestne konference ZKS Ljubljana, Marjan Rožič, predsednik ljubljanske mestne skupščine in Jože Vonta, predsednik regionalne gospodarske zbornice in se z vodstvom Saturnusa pogovorili o trenutnih težavah, delu ter načrtih vseh treh tozdov.

Dolgoročna usmeritev te delovne organizacije, ki bo letos proslavila 60-letnico obstoja, je jasna. Usmerili se bodo v takšno proizvodnjo, ki bo zanimiva za domači trg (embalaža, avtomobilske luči, stroji za izdelavo embalaže) in hkrati sposobna, da se bo s kakovostnimi izdelki še bolj kot doslej vključevala v izvoz na tuja tržišča. Uvožene surovine bodo skušali nadomestiti z domačimi. V začetku bodo ta cilj uresničevali nekoliko težje, kajti TOZD Embalaža, na primer, potrebuje nekatere vrste pločevine, ki jih v državi ne izdeluje še nobena tovarna. Izvozne načrte gradijo tudi na tozdu Avtomobilska oprema, kjer se bodo skušali približati hitremu razvoju pri izdelovanju avtomobilskih žarometov v svetu. Kaže, da so časi okroglih žarometov minili, saj se proizvajalci avtomobilov vse pogosteje odločajo za štirioglate žaromete. Izdelovanje teh pa je bolj zapleteno in zahteva tudi drugačne stroje, o katerih v Saturnusu že dlje časa razmišljajo.

V Saturnusu so v poslovne načrte vključili tudi socialne cilje, kar pomeni dolgoročno usmeritev v takšno proizvodnjo, kjer bo vse manj delovnih mest za fizično, nekvalificirano delo. Tudi to bo eden izmed ukrepov za reševanje socialnega položaja delavcev z najnižjimi osebnimi dohodki, ki danes še opravljajo takšna dela, pri katerih je skorajda nemogoče kljub trudu zaslužiti več, kot zaslužijo. Petsto delavcev zasluži vsak mesec manj kot 7 tisoč dinarjev, zato se bodo v Saturnusu posvetili najprej tistim delovnim mestom, kjer so zaslužki najnižji.

Za najemniška stanovanja trenutno prosi 198 zaposlenih iz vseh treh tozdov, 34 članov kolektiva pa živi s svojimi družinami še v barakah. Nerešenih težav imajo torej precej, vendar pa predstavniki kolektiva ugotavljajo, da delavci niso izgubili poguma. V jasnih razvojnih načrtih delovne organizacije vidijo pot za rešitev mnogih težav, ki bi sicer povzročale slabo voljo.

Marjan Orožen je po predstavitvi Saturnusovih načrtov ugotovil, da je prav, da so si ob poslovnih zastavili tudi čvrste socialne cilje. »Poslovna politika delovne organizacije, ki bi ubrala pot mimo socialne, bi bila zgrešena. To pa ne pomeni, da morate postati socialna ustanova, temveč da boste težili k ustvarjanju takšnih pogojev za delo, ki bodo omogočili višje osebne dohodke na podlagi ekonomskih rezultatov,«, je dejal predsednik mestne konference ZKS Ljubljana.

Predsednik ljubljanske mestne skupščine pa je povedal, da je proizvodnja, kakršno načrtujejo v Saturnusu, med prednostmimi tudi v srednjeročnem planu Ljubljane in da je prav od Saturnusa in podobnih delovnih organizacij odvisno, kako bodo zastavljene cilje v Ljubljani tudi uresničili. Ob tem je Marjan Rožič spodbudil predstavnike Saturnosovih tozdov, naj še pogumneje odpro vrata tovarniške ograje raziskovalnemu delu. Prav v tesnem sodelovanju s strokovnjaki in raznimi raziskovalnimi skupinami bi lažje pretrgali niti z morebitnimi tradicijami, ki ne prinašajo želenih ekonomskih učinkov.

ŽELJKO ŠEPETAVC

UTRIP LJUBLJANE

Vse bližja nova cesta

Zemeljska dela na trasi 9,1 kilometra dolge zahodne obvozne ceste od Celovške ceste do Dolgega mostu so skorajda povsem končana. Graditelji so se zato že lotili priprave zgornjega cestnega ustroja, ki bo podlaga za polaganje asfalta. Ni torej razloga, da jim ne bi verjeli, da bo nova štiripasovnica letošnjega septembra resnično že odprta za promet, v celoti pa naj bi jo uredili do prihodnjega maja. Glavni izvajalec del so Slovenijaceste – Tehnika, pomagajo pa jim različni kooperanti. Tako je na trasi poprečno po 400 delavcev, strojev pa je toliko, da zmorejo skupno kar 40.000 konjskih moči. Nova cesta bo stala predvidoma 2 milijardi in 900 milijonov dinarjev, kot pravi glavni nadzorni inženir Martin Jakše. To je precej več, kot so predvideli oktobra leta 1979, ko so zabrneli prvi stroji. Takrat so namreč ocenili, da zanjo ne bo potrebno več kot okoli milijardo in 300 milijonov dinarjev.

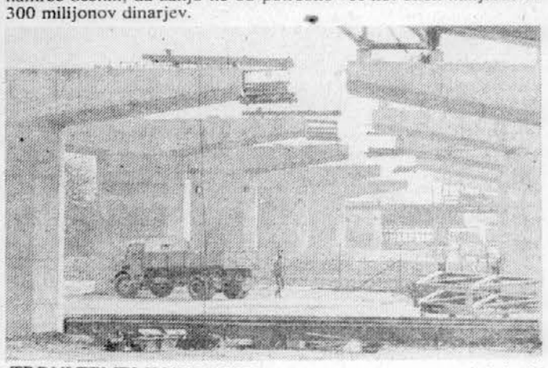

TRDNI TEMELJI VIADUKTA – Okoli 340 metrov dolg viadukt, ki bo pri Dolgem mostu prečkal Tržaško cesto in železniško progo, gradijo delavci GIP Gradisa. Na mogočnih nosilnih stebrih pravkar montirajo voziščno konstrukcijo. Dela naj bi zaključili čez dva meseca in pol, nato bo treba vozišče le še zaliti z betonom, izolirati in pripravljeno bo za polaganje asfalta.

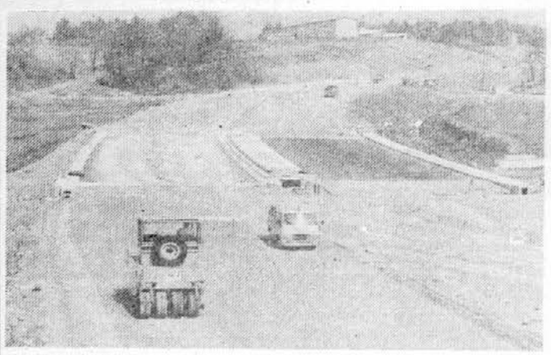

GRADAŠČICA MIRNO TEČE NAPREJ – Ob domu starejših občanov na Bokalcih, kjer je bila pred letom in pol slovesna otvoritev del, gradbeniki končujejo zadnja zemeljska dela. Bolj strokovno povedano, pripravljajo tampon zgornjega ustroja vozišča, kateremu manjka do popolnosti le še gladek asfalt. V ospredju slike je most, pod katerim bo mirno naprej tekla Gradaščica.

MAJA BODO TOD VOZILI AVTOMOBILI – Dobrih 80 metrov dolga nosilna plošča nadvoza na Podutiški cesti je prav tako že zabetonirana. Svežnji izolacijskega materiala, ki so vidni na sliki, le še skrbijo, da se beton ne bi prehitro sušil. Delavci SCT, tozda Visoke gradnje pa vendarle najdejo dovolj prostora, da dokončajo še zadnja opravila na mestu, kjer bo nekoč tako imenovani hodnik za pešce. Pravijo, da bo čez novi nadvoz promet s Podutiške speljan že meseca maja.

NAD PROMETNO REKO – Peški bodo lahko novo cesto varno in hitro prečkali po svojih nadhodih. Trije takšni so že gotovi na celotni trasi. Enako kot je ta na Ledarski, ki povezuje prebivalce razpolovljene soseske.

Kurirčkova pošta na partizanskem mitingu

Na Remšniku so ga priredili domači šolarji – V ajdovski občini so se kurirjem pridružili borci NOV

RADLJE, ŠALOVCI, ČRNOMELJ, OTLICA, PODBREZJE, 7. aprila – Pionirji kurirji iz Radelj so torbico s tajnim sporočilom odnesli proti Remšniku na Kozjaku. Tam so domači šolarji pripravili partizanski miting, ki so ga popestrili z bogatim kulturnim sporedom. Remšniški kurirji so torbico potem odnesli po kozjaških slemenih proti Kapli, kjer so jo izročili vrstnikom s tamkajšnje šole. Tudi na Kapli so pripravili prisrčno slovesnost, kurirčkova pošta pa bo tam tudi prenočila.

Šalovski pionirčki so danes navsezgodaj ponesli kurirčkovo pošto po skritih hribovskih poteh Goričkega proti Domanjševcem in potem naprej proti Fokovcem in Bogojini, kjer so jih pričakali tamkajšni šolarji in vaščani natanko opoldne. Po kulturnem programu so pionirji iz Bogojina predali pošto vrstnikom iz Puconec, ti pa učencem prve osnovne šole v Murski Soboti. Pozno popoldne so kurirčki pošto izročili vrstnikom v Bakovcih, ti pa so jo ponesli še do Beltinec, kjer je pošta prenočila v varstvu tabornikov in drugih pionirjev.

Črnomaljski pionirji so danes dopoldne odnesli torbo s kurirčkovo pošto iz svoje šole, kjer je prenočevala, v smeri Semiča. Pri spomeniku komandanta Franca Rozmana-Staneta na Lokvah pri Črnomlju so torbo predali mladim Semičanom. Z Lokev so odnesli torbo do Gornjih Laz. Od tu so Semičani odnesli torbo v Semič, kjer so pripravili sprejem in proslavo. Torbo s pošto so nato shranili v šoli, kjer bo prenočevala.

Iz dobraveljske osnovne šole so zjutraj ponesli torbico s pošto proti Ajdovščini. Med potjo, ki jih je vodila po nekdanjih kurirskih stezah, so se ustavljali pri spomenikih padlim borcem in žrtvam okupatorjevega nasilja v Kamnjah, Skriljah, Stomažu in Lokavcu nad Ajdovščino. V teh krajih so se pionirjem, ki so sprejemali v varstvo kurirčkovo torbico, pridružili tudi borci NOB iz ajdovske občine. Kurirji iz Lokavca so nato predali pošto pionirjem osnovne šole iz Ajdovščine, kasneje pa so jo sprejeli v varstvo šolarji šole na Otlici. Na tej šoli je pošta prenočila.

Iz Podbrezij so pionirji davi odnesli kurirčkovo pošto do Trnovca ob Tržiški Bistrici, kjer so jo predali vrstnikom iz Dupelj. Ti so po krajšem postanku v svoji šoli s torbico odhiteli proti Naklu, kjer so jih čakali mladi kurirji s Kokrice. Ti so se na javko pripeljali s kolesi, da so potem lahko hitreje opravili kar dolgo pot do svoje šole, kjer so pripravili krajšo proslavo. Nato so pošto izročili pionirjem osnovne šole France Prešeren z Zlatega polja v Kranju. Torbico so nato čez noč spravili na varno v šoli.

DOPISNIKI DELA

Vzdrževanje klimatskih naprav

Jutri se konča prvi tečaj za vzdrževalce klimatskih naprav na DU Boris Kidrič

LJUBLJANA, 7. aprila – Letos januarja je Delavska univerza Boris Kidrič prvič priredila tečaj za vzdrževalce klimatskih naprav. Predavanj dveh inženirjev strokovnjakov se je udeležilo 20 ljudi – od kovinarjev, elektrikarjev in drugih, ki skrbijo za delovanje klimatskih naprav v svojih podjetjih, pa za to delo niso dobro usposobljeni. Svoje ljudi so poslale na tečaj predvsem večje ljubljanske delovne organizacije, kot so Klinični center, Metalka, Dom Ivana Cankarja, RTV, Lek.

Prvi tečaj za vzdrževalce klimatskih naprav je uspel, jutri pa bodo tečajniki opravili še zadnji izpit.

Na Delavski univerzi Borisa Kidriča so se odločili, da bodo takšne tečaje še prirejali. Te dni bodo razpisali natečaj, ki se ga bodo lahko udeležili delavci iz vse Slovenije. Pričakujejo velik odziv.

N. Š.

Kmalu več rib iz Krke

V Dvoru ob Krki gradijo eno največjih rečnih ribogojnic v Jugoslaviji – Že letos bodo v Ljubljano prodali 100 ton postrvi

LJUBLJANA, 7. aprila – Gradnja ribogojnice Emona-Ribarstvo v Dvoru ob Krki dobro napreduje (opravljenih je že 80 odstotkov gradbenih del), in če ne bo nepredvidenih težav, bo junija pričela poskusno obratovati. S povečanjem zmogljivosti bo to postala največja rečna ribogojnica v Sloveniji in ena največjih v Jugoslaviji, saj bodo ulov povečali z 90 ton postrvi letno na 270 ton.

Kmalu se bo to pokazalo tudi na preskrbljenosti ljubljanskega trga z rečnimi ribami, saj bodo do konca leta iz te ribogojnice prodali v ljubljanske ribarnice 100 ton svežih postrvi, prihodnje leto pa 130 ton.

Ker bodo povečali prodajo rib, je Emona-Ribarstvo pred kratkim odprlo ribarnico v novi moščanski tržnici, čez kak mesec pa bodo odprli še eno, in sicer na tržnici v Šiški. Poleg rečnih bodo v njih prodajali tudi morske ribe (vseh skupaj bo od 15 do 20 vrst).

Ko bodo postavili potrebne stroje, bodo dostavljali v ribarnice tudi že očiščene sveže postrvi, leta 1983 pa še globoko zmrznjene postrvi. Čez dve leti zato, ker morajo kupiti še stroje za takoimenovano kontaktno zmrzovanje; prednost takšnega zmrzovanja (ribe v trenutku zamrznejo na minus 45 stopinj – nato jih lahko skladiščijo pri minus 18 stopinj), je, da za razliko od počasnega zmrzovanja ribe ne zgubijo skorajda nič na kakovosti. In če k temu dodamo še prekajene postrvi, ki jih bodo iz te ribogojnice dostavljali na ljubljanski trg, se bo torej izbira rečnih rib precej izboljšala; tudi Delamaris je namreč obljubil, da bo v tem in prihodnjih štirih letih izboljšal oskrbo Ljubljane z morskimi ribami.

● V poprečju Ljubljančan poje letno komaj 30 dekagramov rečnih rib. Ker se bo oskrba ribarnic precej izboljšala, pa naj bi jih v letu 1985 pojedel že 3 kilograme letno.

Morskih rib pojemo letno v poprečju dva kilograma, kar pomeni, da jih pojemo tri do štirikrat manj, kot na primer v razvitih zahodnih državah. Pojemo jih celo precej manj kot v nekaterih državah, ki sploh nimajo morja. Če se bo izbira v ribarnicah res bistveno izboljšala, predvidevajo, da se bo to poznalo tudi na naših jedilnikih in da bo čez pet let Ljubljančan v poprečju pojedel 7 kilogramov rib letno.

Povečanje ribogojnice ob Krki bo stalo (z opremo vred) 20 milijonov dinarjev. Od tega so 4 milijone dobili iz ljubljanskega sklada za kmetijstvo.

LJILJANA DJERIĆ

POGREBI

LJUBLJANA: Na Žalah se bodo danes svojci še zadnjič poslovili od 75-letne upokojenke Antonije Tolar-Černec (ob 14. uri); 78-letne upokojenke Amalije Peterlin (ob 15. uri); 46-letnega dipl. ekonomista Eda Božiča (ob 16. uri) in 82-letne upokojenke Serafine Cerar (ob 17. uri).

ŠENTVID: Danes ob 18. uri bo na tukajšnjem pokopališču pogreb 82-letnega upokojenca Franca Zupančiča.

DOMŽALE: Na tukajšnih Žalah bodo danes ob 16.30 pokopali 24-letno Branislavo Mejak.

R. D.

LOTO

Štirinajsto kolo

Izžrebane številke so: 15, 19, 20, 21, 27 in dodatna 11

Samo pomlad ali je kaj v zraku?

● Pred dnevi so pripeljali v klinični center kar štiri ali pet ljudi, ki so nenadoma, sredi ceste ali pločnika, sredi lokala, restavracije ali muzeja, padli vznak in obležali nezavestni. Vzrok je v glavnem padec zračnega pritiska, ko pride do tako imenovanega kolapsa, trenutnega stanja nezavesti; so povedali v centru. Povedali so še, da so pomladanske spremembe temperature zlasti nevarne za srčne bolnike, ki so prav tako občutljivi tudi na spremembe temperature, hkrati pa večkrat postanejo žrtve »nedolžne« pomladanske gripe. Precej ljudi, ki na lepem padejo sredi ceste vznak, je tudi epileptikov, ki se pač ne drže strogo predpisanih navodil za svojo bolezen, nekaj pa je sladkornih bolnikov. Mnogo takih primerov se, žal, konča tudi s smrtjo, največkrat s kapjo, srčno ali možgansko. Morda bi le kazalo – bolje kot »pasti firbec« – pomagati, če le moremo, kot pa škodovati oviranjem prometa in povzročanjem gneče ob takih primerih.

V soboto se je nenadoma onesvestil človek v hiši ob Celovški. Odpeljali so ga reševalci.

Nedaleč od te hiše je bila dražba najdenih oziroma izgubljenih predmetov. Mlad fant se je zgrudil in nezavesten obležal med pravkar kupljeno šaro. Precej prepričevanja je bilo treba, da se je nekdo le odpravil na telefon in poklical reševalce. Neka ženska je povedala, da ona ni zaradi »telefonade« prišla na dražbo, da je tu v službi. Nekdo se je nezavestnega lotil in mu pomagal z umetnim dihanjem, drugi se je poleg usajal, češ, kaj počnejo, saj nezavestni vendar leži na betonu in se bo prehladil. Fant je kasneje prišel k sebi.

Včeraj se je nenadoma prevrnil možak v predhodu hotela Slon. Ležal je ob pločniku in hropel. Ljudje so hodili mimo, dva, trije so se ustavili, pa niso vedeli, kaj storiti. K sreči je mimo pripeljal reševalni avto in nezavestnega odpeljal. Ljudje so hodili naprej.

V bifeju kina Komuna se je možak šalil s točajkami, ko pa se je poslavljal, se je nenadoma prevrnil vznak. Glava, ki je udarila ob talne keramične ploščice, je votlo zadonela. Ljudje so šli ravno v kino. Možak je ležal, nekdo ga je rahlo popravil v pravi položaj, da se ne bi zadušil. Množica se ga je izogibala, stopala čezenj ... nekaj radovednih pogledov ...

Prišel je nekdo in mu roko potegnil izpod glave, se pozanimal za utrip ter odšel, pri tem pa podrl pravo, da ne rečem zdravo lego nezavestnega. Nekaj radovednežev, ki so si ležečega le hoteli od blizu ogledati, seveda zgolj iz radovednosti, je pregnalo osebje. Po 11 minutah je prišel rešilec, ki se je moral kljub modri luči s težavo prebijati v pasažo. Nezavestnega so odpeljali.

Kaj se dogaja? Na eni strani se ob večini primerov kaže brezbrižnost ljudi, ki skušajo zgolj potešiti svojo radovednost, čeprav pri tem ovirajo tiste, ki pomagajo. Le redko se zgodi, da kdo, ki zna, nudi nezavestnemu prvo pomoč, od mokrih robčkov naprej do umetnega dihanja ali pa vsaj postavitve v pravo lego. Morda bi bil marsikateri »firbec« bolj koristen, ko bi stekel do najbližjega telefona in poklical reševalce, poiskal med navzočimi šoferja, ki mora imeti tečaj za prvo pomoč, obvestil poslovodjo lokala itd. Kajti kdo ve, kdaj lahko padec vznak preseneti tudi vas!?

M. S.

Za ljubljanska gostišča bo zavel ugoden veter

Milijardo in 653 milijonov bo Ljubljana vložila za izboljšanje gostinske ponudbe

LJUBLJANA, 7. aprila – Ljubljanski izvršni svet je danes sprejel prednostno listo naložb v gostinske in turistične objekte v Ljubljani za naslednjih pet let. Predračunska vrednost predvidenih del je dobro milijardo in 167 miljonov dinarjev, pri čemer bo z okoli 653 milijonov sodelovala Ljubljanska banka.

Lista prednostnih naložb ima namen zagotoviti usmerjeno in zaokroženo turistično ponudbo mesta. Področja, kamor naj bi v prihodnje največ investirali, so razdeljena v štiri večje celote.

Za povečanje turističnih zmogljivosti naj bi namenili dobra 802 milijona din. S tem denarjem naj bi zgradili motel ob južni obvoznici, prenovili motel Medno, sem je vključen tudi motel Tikveš in dokončanje drugega dela gostišča Vis ob Tržaški cesti. Zgradili naj bi restavracijo Šestica na bodoči Ploščadi Borisa Kraigherja in restavracijo v Cankarjevem domu. Zajeta je tudi gradnja novega hotela »A« kategorije v Ljubljani. Vendar naj bi denar zanj zagotovili z združevanjem sredstev v okviru zainteresiranih organizacij, ki bi naj ustanovile poseben konzorcij.

Za oživitev starega mestnega jedra je v prednostne naložbe vključen gostinski obrat na gradu, gostilna Divji mož in Pivnica na Cankarjevem nabrežju. Skupno naj bi za ta dela porabili 85 milijonov dinarjev.

Za razvoj restavracij družbene prehrane je namenjenih 69 milijonov dinarjev. Predlagatelji, to je komite za gostinstvo in turizem, so pri tem omenili predvsem gradnjo restavracije v Štepanjskem naselju, vendar je izvršni svet zahteval, da ta predlog natančneje proučijo in ga dopolnijo.

Nadaljnjih 210,5 milijona je namenjenih za obnovo že obstoječih lokalov. Obnovili naj bi kuhinjo v Delavskem domu, restavraciji Triglav in Rio, gostišče pod Rožnikom, imenovano tudi Čad, in še hotel Lev.

MIRAN KOREN

Vabilo ljubljanskim aktivistom OF

Vabimo bivše ljubljanske aktiviste OF (tudi tiste, ki so se po vojni izselili), da se zaradi evidence in pozivov na srečanje aktivistov ob 40-letnici ustanovitve OF in vstaje javijo z osnovnimi podatki o svojem delu, na **medvojni aktiv OF Ljubljana** pri **mestni konferenci SZDL Ljubljana, Komenskega 7.**

Zbor slovenskih receptorjev

Zagotoviti boljši odnos hotelskega delavca do gosta – Obletnica sekcije

LJUBLJANA, 7. aprila – Na strokovnem seminarju, ki se je danes pričel v prostorih ljubljanskega hotela Slon, se je zbralo več kot štirideset receptorjev iz vse Slovenije.

Psihologija v gostinstvu in turizmu, praktični pogledi na pomen turizma za gospodarstvo SFRJ, turistično tržišče in nujnost kompleksne in boljše ponudbe, prenočitveni obrati in turistične agencije – to je le nekaj tem letošnjega srečanja, ki ga je pripravila strokovna sekcija hotelskih receptorjev Slovenije.

Glavni namen teh seminarjev je predvsem v dviganju strokovne ravni hotelskih delavcev, kot tudi v zagotavljanju boljšega odnosa hotelskih delavcev do gostov, ki je v zadnjem času precej slabši, kot bi moral biti, je dejal vodja slovenske sekcije receptorjev, Jakob Dolenc.

Takšna srečanja pripravljajo dvakrat letno. V aprilu, pred pričetkom turistične sezone, in ob koncu leta, novembra.

D. V.

Vrste za lepše kolo

Gneča v Rogovem servisu – Naročila za tri tedne vnaprej – Sprejmejo po 70 »pacientov« na dan – Nekaterih rezervnih delov včasih zmanjka

LJUBLJANA, 7. aprila – V Rogovem servisu za kolesa na Slomškovi cesti mehaniki dirjajo sem ter tja. Ves dan, pravijo. V skromni trgovinici z nadomestnimi deli je vrsta. Tudi ves dan. Skozi prehod se gnete mlado in staro, vsak s svojim kolesom. Tudi to traja ves dan. Kolesarsko-trimaška mrzlica je s soncem oživela in kolesa, vso zimo spravljena na podstrehah in po kleteh, so spet zanimiva. Lastniki so obrisali prah z njih, odkrili vrsto svežih pomanjkljivosti in rjo ter jih pripeljali v obdelavo mojstrom.

Vodja servisa, Dušan Janežič, dela v servisu že od ustanovitve, leta 1949. Pravi, da je naval res hud, servis pa majhen, saj v njem dela le osem mehanikov.

»Jeseni, z dežjem in snegom, kolesarji svoje konjičke odvržejo, spomladi pa so se vsi hkrati spomnili nanje in vsi hočejo imeti obnovljene, popravljene, izboljšane. Na dan sprejmemo v popravilo okoli 70 koles, čeprav smo »narejeni« predvsem za reklamacije. Praktično pokrivamo vso Slovenijo, saj vozijo k nam kolesa iz Kopra, Postojne, od vsepovsod. Še trije taki servisi so: v Prekmurju v Moškanjcih, na Gorenjskem v Šutni in eden v Domžalah. To pa je seveda premalo. Za pony-exprese imamo bolje organizirano mrežo, saj je po Jugoslaviji 64 šervisov.«

Z nadomestnimi deli je trgovinica solidno založena, saj imajo vsak dan za okoli 50.000 dinarjev prometa, kar pri drobnih 360 delih, kolikor jih sestavlja kolo, tudi nekaj pove.

»Nekaterih delov seveda včasih zmanjka, pa pride do hude krvi. Kaj moremo, ko pa je vse povezano. Če ni reprodukcijskega materiala, zmanjka nadomestnih delov. Včasih zmanjka nekaterih stvari zaradi nenadnega navala, kakršen je na primer zdaj. Nekaterih stavari zmanjka, ker jih tovarna pač ta hip ne dela, a jih dobimo čez teden ali dva. Če nekdo vso zimo ni pomislil na svoje kolo, ne more pričakovati, da bo sedaj v trenutku vse urejeno.

Večkrat seveda zmanjka nadomestnih delov za uvožena kolesa, iz Italije, Francije ali Avstrije, včasih se zatakne tudi z našimi kooperanti iz Čehoslovaške. Tako zmanjka menjalnikov, prednjih in zadnjih, vlečnih žic ali plaščev. Vendar tudi te izdelke, morda malo redkeje, le dobimo,« je razložil mojster Janežič.

Največ reklamacij imajo zaradi centriranja koles. Te v tovarni nastavijo strojno, lastniki se jih sami ne lotijo predvsem zaradi tega, ker v prodaji ni primernih ključev. Ročno centriranje, ki ga opravijo Rogovi mehaniki, pa je tudi precej natančnejše od strojnega.

»Včasih koga, ki pride po večjo količino rezervnih delov, vprašam, zakaj jih toliko rabi in ugotovim, da je precej ljudi, ki se zasebno, ljubiteljsko ukvarjajo s popravljanjem koles v manjših okoliših. Ker kolo ni pridobiten predmet oziroma naprava, se mi včasih zdi, da v nekaterih občinah ni pravega posluha za take »amaterje«. Koristi so, davke pa plačujejo kot na primer plastičarji,« se je rahlo razhudil vodja servisa.

Kolesarjem je priporočil malce strpnosti in dobrih živcev, pa več pozornosti do konjičkov v času zime. Za prijetnejše pomladanske izlete ...

MARJAN SKUMAVC

Manj kadrovskih štipendij

Za Bežigradom 45 delovnih organizacij ne namerava razpisati štipendij

LJUBLJANA, 7. aprila – Bežigrajske delovne organizacije so za to šolsko leto razpisale 902 kadrovski štipendiji, za novo šolsko leto pa bo, kot kaže, za 14,3 odstotka manj kadrovskih štipendij. Delovne organizacije so jih doslej razpisale 773.

V bežigrajski občini je kar 78 organizacij združenega dela, ki v prejšnjih letih niso imele štipendistov, med njimi je 45 takih, ki ne nameravajo štipendirati niti v tem srednjeročnem obdobju, nameravajo pa zaposliti več novih delavcev. Pri štipendiranju se niso preveč izkazale niti delovne organizacije, ki so opredeljene za nosilke gospodarskega razvoja občine.

Z zaposlovanjem novih delavcev v tem srednjeročnem obdobju nameravajo za Bežigradom izboljšati kadrovsko sestavo zaposlenih v korist večjega deleža visokostrokovnega in ustvarjalnega dela, tudi z večjo skrbjo za svoje bodoče delavce-štipendiste.

M. Ž.

Poenotiti pojmovanje in urediti rehabilitacijo

Okrogla miza podala vrsto pobud za boljšo rešitev problema rehabilitacije – Različna mnenja

LJUBLJANA, 7. aprila – Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih v Ljubljani in Medobčinsko društvo slepih iz Maribora je danes v prostorih Zavoda za slepo in slabovidno mladino v Ljubljani, pripravilo okroglo mizo, na kateri so razgrnili svoja stališča in težave glede priznavanja let rehabilitacije ali šolanja v pokojninsko dobo invalida.

Na okrogli mizi sicer niso dokončno uspeli rešiti in odgovoriti na vrsto vprašanj, ki zadevajo rehabilitacijo, bila pa je v veliko pomoč tistim, ki sprejemajo zakone na tem področju, saj je podala vrsto pobud.

Predstavniki društva slepih so izrazili potrebo po boljši urejenosti sistema rehabilitacije. Prav tako bi bila potrebna boljša spodbuda za usposabljanje slabovidnih ljudi za bolj zahtevne poklice.

Največ govora je bilo okoli vprašanja – ali se šteje rehabilitacija v pokojninsko dobo? Obveljal pa je predlog in zahteva članov medobčinskih društev slepih iz Ljubljane in Maribora, da je treba za sedaj, dokler obstaja vrsta različnih mnenj in stališč okoli tega vprašanja, ta problem reševati življenjsko, kar pomeni, naj se starega zakona ne drže kot pijanec plota.

Glavni namen današnje okrogle mize je bilo torej poenotenje pojmovanja rehabilitacije in stopanja v korak z drugimi republikami, ki imajo to zadevo precej bolje urejeno, kot pa je zaenkrat urejena v Sloveniji.

DEJAN VODOVNIK

Dobro založena ribarnica

LJUBLJANA, 7. aprila – Po tem, koliko kupcev vsak dan zaide v ljubljansko ribarnico, bi sodili, da ljudje radi jedo ribe, ki veljajo za zdravo hrano. Nekateri posegajo po svežih ribah, drugi po zamrznjenih. Danes je bilo dovolj tako enih kot drugih. Razveseljivo velika je bila ponudba svežih rib, tako da je bilo moč izbirati med krapi (90 din), sardelicami (40 din), srdelami (50 din). Sveže lignje so bile naprodaj po 170 din in zamrznjene po 164 din kg.

R. M.

Občine med seboj

TRBOVLJE – Listino o pobratenju med občinama Trbovlje in Lazarevac so podpisali 1. junija 1978. V okviru pobratenja s to srbsko občino pa sta sklenili pobratenje še krajevna skupnost Franc Fakin iz trboveljske občine in krajevna skupnost Veliki Crljeni iz občine Lazarevac.

Pobrateni občini vsako leto oblikujeta program konkretnega sodelovanja in skupnih akcij. Tako občini bolj ali manj tesno sodelujeta na družbenopolitičnem ter gospodarskem, kulturno-prosvetnem, vzgojno-izobraževalnem in športnem področju.

Občina Trbovlje ni sklenila pobratimstva z nobeno drugo jugoslovansko občino, čeprav ima z nekaterimi že več let dobro razvite stike. Tako Trboveljčani že vrsto let sodelujejo z občino Valandovo iz Makedonije, stalne stike pa imajo tudi s hrvaško občino Donji Lapac.

Ob vsem tem pa imajo zelo tesne in trajne stike z nekaterimi slovenskimi občinami, predvsem s tistimi, ki mejijo ob trboveljsko občino.

ZA TISOČ »HRUŠK« BETONA – Mož na sliki ni iz dežele Liliputancev. Normalno visok Gradisov monter je, le steber na katerega se vzpenja, je velikanske rasti. Viadukt pri Dolgem mostu bo postavljen na 20 takšnih, do 9 metrov visokih podpornih stebrov. Siedniji svojo višino dejansko skrivajo v globini, saj so piloti, na katerih stojijo, globoki tudi do 30 metrov. Več kot 5 tisoč kubičnih metrov betona so Gradisovci vgradili v podnožje viadukta, kar pomeni za okoli tisoč »hrušk«, kot imenujejo tovornjake, ki prevažajo beton. (MIRAN KOREN, foto: Marjan Zaplatil)

Prihodnje leto DP že na olimpijskih progah

S slalomom za državno prvenstvo na Zelenici se je končala tekmovalna sezona na naših smučiščih – Finalne paralelne tekme ne bo

LJUBLJANA – S slalomom za državno prvenstvo se je na Zelenici v ponedeljek končala tekmovalna sezona tudi na naših smučiščih. Prizadevni tržiški prireditelji so ujeli takorekoč zadnji trenutek, zakaj toplo vreme vidno jemlje sneg. Letošnja zima je bila smučarjem vsekakor naklonjena, spomladanska smučarija pa ne bo kaj prida. Tako ne bo tudi načrtovanega finala slovenskega pokala s paralelno tekmo, ki bi morala biti v nedeljo na Soriški planini.

Domača tekmovalna sezona je bila bogata. Seveda so imeli prireditelji tudi težave, tako da je bilo potrebno včasih program krpati in prelagati tekmovanja, vendar so bila izvedena vsa prvenstva. Najbolj je bilo prizadeto nedvomno državno člansko prvenstvo na Popovi šapki, kjer so prireditelji v moški konkurenci lahko izvedli samo smuk, slalom in veleslalom pa sta zaradi natrpanega mednarodnega programa prišla na vrsto šele zadnje dni na Zelenici. Kakor obetajo organizatorji zimskih olimpijskih iger 1984 v Sarajevu, bo prihodnje leto absolutno državno prvenstvo že na olimpijskih progah na Bjelašnici in Jahorini, kjer bodo tako prvič preizkusili nove smučarske objekte. Prav gotovo bo za to državno prvenstvo več zanimanja med tujimi tekmovalci in tekmovalkami, še zlasti za oba smuka, kot je bilo za dosedanja odprta prvenstva Jugoslavije v alpskih disciplinah. Letošnja mednarodna udeležba na Zelenici je bila, denimo, kaj šibka, če izvzamemo italijanskega reprezentanta Marca Tonnazija, ki se je uveljavil v evropskem pokalu, pa tudi že na tekmah svetovnega pokala.

Kakor so pokazali zadnji zeleniški tekmovalni dnevi, so lahko taka mednarodna tekmovanja kaj bogato poplačana, saj domači tekmovalci lahko poceni pridejo do prepotrebnih točk FIS. Prireditelji iz Slovenjgradca, ki so se letos prvič vključili v mednarodni koledar, vendar so morali naposled veleslalom zaradi neugodnega termina prepustiti Zelenici, zagotavljajo, da bodo vztrajali pri svoji prireditvi, le da se bodo pri mednarodni smučarski zvezi potegovali za zimsko obdobje, ko je na Kopah zanesljivo dovolj snega.

Pogosto se na smučarskih tekmovanjih dogaja, da sklepne slovesnosti izgube svoj smisel, ker se tekmovalci takoj po tekmi porazgube. Tudi v ponedeljek ob koncu 36. državnega prvenstva na Zelenici so nekateri udeleženci krenili domov, še predno se je začelo zadnje dejanje šampionata. Na srečo pa so vsi najboljši pričakali zares prisrčno slavje, s katerim se je učinkovito končalo tridnevno sklepno tekmovanje uspešne sezone.

JOŽE DEKLEVA

TUJA NOGOMETNA PRVENSTVA

ZRN

FRANKFURT – V 27. kolu nogometnega prvenstva ZRN so igrali: Duisburg : Bayer (U) 3:2, Bochum : Bayern 1:3, Nürnberg : Borussia (M) 2:0, Karlsruhe : Köln 1:1, Bayer (L) : Arminia 2:0, Stuttgart : Schalke 04 5:0, Hamburg : Fortuna 2:1, Müchen 1860 : Borussia (D) 0:1.

Vrstni red: Hamburg 41, Bayern 39, Kaiserslautern 33 itd.

Ajdovski delavci tekmovali na Kaninu

AJDOVŠČINA – Komisija za šport in rekreacijo pri občinskem svetu zveze sindikatov Ajdovščina je za konec trimske sezone organizirala na Kaninu tekmovanje v veleslalomu v okviru delavskih športnih iger 1981, ki se ga je udeležilo 58 žensk in 111 moških. Tekmovalke in tekmovalci so bili razporejeni v tri starostne kategorije.

EKIPNA RAZVRSTITEV: 1. Primorje, 2. Mlinotest in 3. Tekstina.

JOŽE BIZJAK

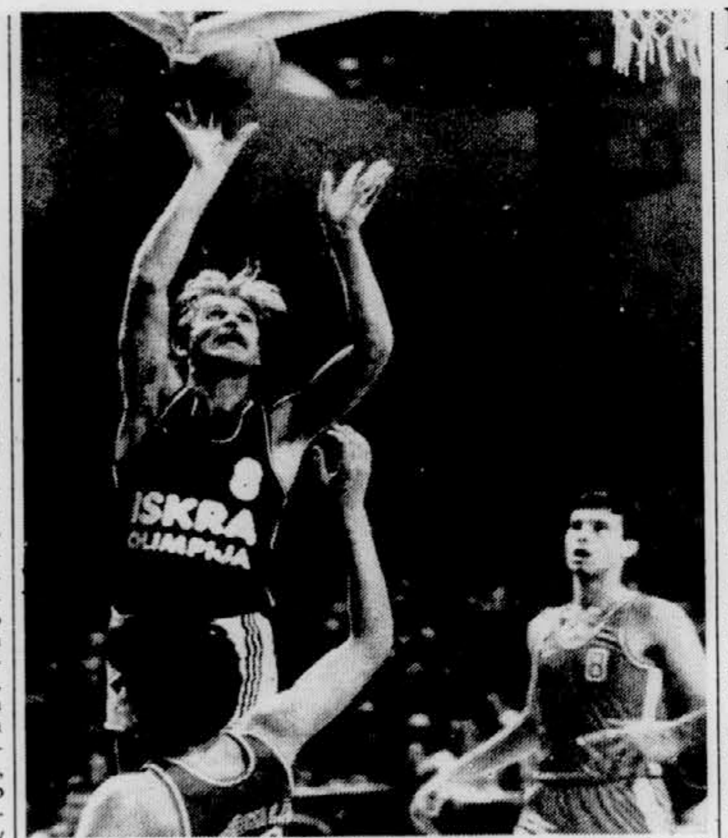

POHVALA NAJSTAREJŠEMU – Pavle Polanec je veliko prispeval k 6. mestu Iskre Olimpije v pretekli sezoni. (Foto: Joco Žnidaršič).

Plavalci uspešni v ZRN in Bolgariji

Osem plavalcev v Plovdivu in Gelsenkirchnu – Zmagi Berložnikove

LJUBLJANA – Dve ekipi slovenskih plavalcev in plavalk sta se vrnili z nastopov v tujini, v bolgarskem Plovdivu in zahodnonemškem Gelsenkirchnu. V Plovdivu so nastopali plavalci letnika 1966 in mlajši iz 11 držav, v Gelsenkirchnu pa je bila absolutna konkurenca.

Uvrstitve in rezultati naših – Plovdiv (med 18 ekipami so bili naši 6.): Kadoič – 6. 200 m kravl: 2:02,89; 4. 400 m kravl: 4:19,50; 6. 1500 m kravl: 17:00,31; 7. 200 m mešano: 2:21,94; 4. 400 m mešano: 4:50,70; Jocič – 3. 200 m prsno: 2:32,05; 6. 100 m delfin: 1:05,25; 10. 200 m mešano: 2:24,12; 5. 400 m mešano: 4:54,10; Bučar – 6. 400 m kravl: 4:24,22; 7. 1500 m kravl: 17:30,13; Veličkovič – 2. 400 m kravl: 4:17,34; 3. 1500 m kravl: 16:42,65; 7. 100 m hrbtno: 1:05,85; 8. 200 m hrbtno: 2:24,30; **Gelsenkirchen:** Mejač – 2. 100 m prsno: 1:10,5; 3. 200 m prsno: 2:33,2; 5. 100 m delfin: 1:06,3; 7. 200 m mešano: 2:24,9; Bernat – 5. 100 m kravl: 57,3; 2. 200 m kravl: 2:02,6; 2. 200 m delfin: 2:24,0; 3. 200 m mešano: 2:24,3; Pesičer: 3. 100 m hrbtno: 1:04,8; 3. 200 m hrbtno: 2:20,7; 3. 200 m mešano: 2:25,3; Berložnikova – 1. 100 m delfin: 1:08,8; 1. 200 m delfin: 2:28,0.

Športni center Vojvodina funkcionalen

NOVI SAD – Predsednik skupščine SAP Vojvodine Vilmoš Molnar in predsednik izvršnega sveta Nikola Kmezić sta si ogledala športni center Vojvodina v Novem Sadu, kjer bo od 14. do 26. aprila 36. svetovno prvenstvo v namiznem tenisu. Poudarila sta, da bo imel ta športni objekt velik pomen za razvoj množičnega športa v pokrajini. Objekt je funkcionalen in bo lahko služil tudi za gospodarske namene.

Kanadčan in Japonka najhitrejša

MEDOUN LA FORET – Na SP v hitrostnem drsanju v dvorani na kratkih progah je med moškimi zmagal Kanadčan Beniot Baril, pri ženskah pa Japonka Mijoši Kato. Tekmovali so na 500, 1000, 1500 in 3000 m. Zmagovalec je imel za najhujšega tekmeca rojaka Bocherja, Mijoši Kato pa svojo sestro Mike.

Končni vrstni red – moški: 1. Baril 12, 2. Boucher (oba Kan) 8, 3. Richmond (Avstral) 7 itd; ženske: 1. Mijoši Kato 15, 2. Mike Kato (obe Jap) 14, 3. Begin (Kan) 7 itd.

Brazilci izbirajo prvaka po svoje

RIO DE JANEIRO – Drugo fazo brazilskega nogometnega prvenstva, ki se je začelo pred novim letom ob sodelovanju 40 ekip, so sklenili v nedeljo. Iz 8 skupin se je 16 enajsteric uvrstilo v osminko finala oziroma tretjo fazo, ki jo bodo igrali po pokalnem sistemu (po dve tekmi na izpadanje). Nekaj znanih klubov se ni uvrstilo med 16 najboljših moštev, med njimi Bangu, Palmeiras, Kruzeiro, Portugesa in Corinthians itd. Nekaj ekip se je kvalificiralo zadnji hip – po dramatičnih bojih. Lanski prvak Flamengo je komaj zmagal na Marakani, kjer je pred 60.000 gledalci premagal Colorado iz Parane (2:1): gostje so vodili do 77. minute! Potlej je Zico z dvema prodoroma zapečatil njihovo usodo.

Samo pet ekip je ostalo neporaženih: Vasco da Gama, Ponte Preta, Inter in Botafogo, ki so zmagale v svojih skupinah, in Portugesa, ki, čeprav nepremagana, zapušča tekmovanje, saj je ob eni sami zmagi kar petkrat remizirala, tako da sta jih prehitela Fluminense in Victoria.

Najnesrečnejše moštvo je bil Inter (Porto Alegre): reprezentant Batista si je nemreč zlomil nogo in ne bo mogel igrati šest mesecev. Tako tudi ne bo mogel na majsko evropsko turnejo.

Najboljši strelec prvenstva doslej je Nunes (Flamengo), ki je dosegel 14 golov, za njim pa sta Roberto (Vasco da Gama) 13 in Mendonca (Botafoga) 12.

Pomembni nastopi kolesarjev

Najboljši te dni na cestah Bergama in Rima in ob jadranski obali

KRANJ – Med športniki, ki so te dni začeli svojo poletno sezono tekmovanj, so tudi kolesarji. Najboljši med njimi, člani dveh jugoslovanskih reprezentanc, se v prihodnjih dneh že odpravljajo na tuje.

Prva ekipa v postavi Cuderman, Relih (oba Sava), Polončič, Marinković (oba Rog) in Borovičanin (Metalac) bo od 15. do 20 t. m. tekmovala na dirki »Sedem dni Begama«. Ekipo bo vodil zvezni kapetan Franc Hvasti, ki je tudi že izbral tri kolesarje za nastop na dirki »Okrog Regionija«, ki bo od 25. do 30. t. m. Zanesljivi potniki za to drugo dirko v Italiji so že Ropret, Bulić in Kurent, tri pa bosta izbrala še trenerja Zanoškar in Bilić med več kandidati. Ti so Dostanić, Čubrić, Kušar, Musa, Rakuš in morda še kdo, ki se bo izkazal na naši dirki »Po jadranski magistrali« (17.–20. t. m.). Z ekipo pojde trener Siporexa Bilić.

Najboljši z obeh gostovanj v Italiji bodo potem nastopili v jugoslovanski reprezentanci na največji mednarodni amaterski etapni kolesarski dirki, to je »Dirki miru« Praga – Varšava–Berlin, ki se bo začela 9. maja.

V nogometnih polfinalih stari evropski znanci

Danes prve polfinalne tekme za pokal evropskih prvakov, pokal pokalnih prvakov in pokal UEFA

LJUBLJANA – Nogometna žoga bo danes spet v središču pozornosti evropske športne javnosti. Na sporedu so polfinalne tekme v tekmovanjih za pokal evropskih prvakov, pokal pokalnih prvakov in za pokal UEFA. Vsi naši zastopniki so že izpadli.

Najzanimivejši obračuni bodo med evropskimi prvaki. Zanimivo je, da Real, Inter, Liverpool in Bayern ne vodijo v nacionalnih prvenstvih. Vsi štirje klubi, ki so skupaj že trinajstkrat posegli po najvišji evropski lovoriki, so se bolj ali manj osredotočili na sklepne dvoboje za dragoceni pokal.

Real pričakuje Inter. Madridčani so v dokaj dobri formi, radi bi vnovič igrali vsaj v finalu, v katerem so zadnjič slavili leta 1966. Enake ambicije ima tudi Inter, moštvo z najčvrstejšo obrambo v Evropi, ki jo vodi odlični vratar Bordon.

Strokovnjaki menijo, da bosta tekmi med Liverpoolom in Bayernom pravi »finalni«. Liverpoolčani pa imajo težave s sestavo ekipe, poškodovani so Johnson, Fairclough in Heigway, odlični strelec Souness pa je okreval po poškodbi. Münchenčani so mirni. Zaupajo vase, zlasti veliko pa pričakujejo od najboljšega evropskega igralca Rummeniggeja in atraktivnega Breitnerja.

V pokalu pokalnih prvakov Dinamo iz Tbilisija gosti Feijenoord. Gruzinci so v četrtfinalu dvakrat gladko premagali angleški West Ham in si pridobili simpatije. Toda tudi Feijenoord je v zelo dobri formi. Carl Zeiss je drugi zastopnik vzhodnoevropskega nogometa med dvanajsterico klubov, ki se potegujejo za tri pokale. Ekipa iz NDR je na domačem igrišču favorit proti lizbonski Benfici, ki si že vrsto let (neuspešno) prizadeva povrniti nekdanjo slavo.

V tekmah za pokal UEFA čast francoskega nogometa rešuje Sochaux, ki se bo pomeril z nizozemskim AZ 67, ki vodi po 42 kolih v nacionalnem prvenstvu brez poraza. Ipswich, nasprotnik Kölna, igra spremenljivo. Zadnja tri prvenstvena srečanja je izgubil, zato pa upa, da bo zamujeno doma nadomestil prav proti igralcem iz ZRN.

Polfinalni pari

Pokal evropskih prvakov: Real – Inter, Liverpool – Bayern.

Pokal pokalnih prvakov: Dinamo (T) – Feijenoord, Carl Zeiss – Benfica.

Pokal UEFA: Sochaux – AZ 67, Ipswich – Köln.

Obvestilo SD Novinar

SD NOVINAR obvešča vse člane alpske šole, da organizira izlet na Zelenico, združen s tekmo v veleslalomu, v soboto dne 11. 4. 1981. Za vse udeležence bodo organizirali avtobusni prevoz. Odhod avtobusa ob 7. uri izpred OŠ Boris Ziherl in ob 7.10 z Bratovževe ploščadi.

Mladinci z Grčijo

SOMBOR – Mladinska reprezentanca Jugoslavije se bo v okviru tekmovanja za evropsko nogometno prvenstvo danes ob 16. uri pomerila z grškimi vrstniki, ki so »modre« v prvi tekmi premagali z 1:0. Zvezni kapetan Stevan Vilotić je že izbral enajsterico: Stojanović, Bošnjak, Vuković, Pudarec, Radonjić, Mrkaić, Licenberger, Stojković, Erceg, Milojević, Mrkelja. Tekma v Somboru bo pravi praznik za tamkajšnje ljubitelje nogometa, saj doslej še niso videli nobene uradne tekme katerekoli naše najboljše selekcije.

A. S.

ŠPORTNA NAPOVED

Dvanajstice v SRS ni bilo

LJUBLJANA – V 14. kolu športne napovedi je bilo 22 dvanajstic, dobitek pa je 308.943 din. Enajstic je bilo 594, med njimi tudi 31 v Sloveniji, nagrada pa je 17.163 din.

PARI 15. KOLA:

1.	C. zvezda – Budućnost	1 0
2.	Olimpija – Napredak	1
3.	Vojvodina – Hajduk	1 0
4.	Dinamo – Sarajevo	1 0
5.	Velež – Beograd	1 0
6.	Željezničar – Partizan	1
7.	Vardar – Zagreb	1 0
8.	Borac – Rijeka	1 0 2
9.	Osijek – Iskra	1
10.	AIK – Čelik	1 0 2
11.	Radnički (P) – Borac (Č)	1 0
12.	Trepča – Radnički (K)	1 0 2

REZERVNA PARA:

1.	Lovćen – Rabotnički	1
2.	Bor – Titograd	1 0

KOLAJNE NAJBOLJŠIM V SLALOMU – Zmagovalec Bojan Križaj (v sredini), drugi Jože Kuralt (desno) in tretji Boris Strel. V imenu SZJ je predal Kolajne Dušan Senčar. (Foto: Janez Pukšič)

Dosegli so šele prvi cilj

Košarkarji Iskre Olimpije so v pretekli sezoni uresničili načrt, vendar je to šele prva stopnica pri ustvarjanju in uveljavljanju moštva – Trener Lečić o igralcih, igri in napakah

LJUBLJANA – Po vseh zapletih, krizah, težavah, pesimizmu okolja in celo strahu za obstanek v ligi so košarkarji Iskre Olimpije na koncu vendarle celo dosegli zastavljeni cilj – uvrstitev v zgornjo polovico lestvice in s tem v Koraćev pokal v prihodnji sezoni. Po pravici rečeno, je bil takšen razplet glede na dogodke presenetljiv, za nekatere opazovalce in napovedovalce pa je pomenil celo manjši šok.

Iskra Olimpija je prvenstvo začela slabo. Po nekaj odličnih rezultatih in igrah v pripravljalnem obdobju, se je skoraj ponovil štart iz prvega Lečićevega ljubljanskega obdobja, le da je tokrat prišlo do krize celo še malo pozneje. Očitno niso pomagala opozorila, da med pripravami ne velja zastaviti pretrdo, ker se leta slabšega dela morajo poznati. Trener Lečić se je na to tudi tokrat premalo oziral, zato je bila ob vseh igralskih spremembah kriza skoraj neizbežna.

»Očitno je bil trening res pretežek za večino igralcev, ki pa so vendarle tudi sami želeli prizadevno delati. Če sem kdaj na treningu zaradi različnih drugih obveznosti manjkal, so trenirali še več, kot če bi bil sam zraven. Toda na srečo se je vse le dobro izteklo. Želeli smo sanirati klub in ekipo, kar nam je v dobršni meri uspelo, čeprav smo imeli realno morda celo malce slabšo ekipo kot leto prej. Drugi velik uspeh pomeni samodisciplina igralcev, s katerimi ni bilo prav nikakršnih problemov. Zato smo tudi lahko veseli, da so se igralci spet navzeli delovnih navad, ki so bile prej že hudo problematične. In tretje, najpomembnejše, je, da so se uredili medsebojni odnosi v klubu in posebej v ekipi. Uprava je imela toliko posluha, da se ni neposredno vmešavala v delo in igralce. Vse to skupaj je na koncu tudi pripomoglo, da smo uresničili cilj in osvojili 6. mesto,« ocenjuje preteklo košarkarsko sezono trener Lečić, ki je že pripravil načrt dela za prihodnjo sezono.

Nekaj težav je bilo seveda s prilagajanjem igralcev in trenerja novim razmeram, medsebojnim obveznostim v igri in podobnem. Zato je bilo tudi več nihanj in spodrsljajev.

»Precej pozno se je le izkristalizirala postava, ki naj bi nosila poglavitno breme,« sodi Lečić. »Subotić, Jelovac in Polanec so morda celo najboljša prva linija v ligi. Naša ekipa je imela najboljši skok v prvenstvu, saj smo dobili celo 120 skokov več kot drugouvrščena Cibona. To nam je na koncu tudi prineslo zeleno uvrstitev. Predvsem v finišu, ko se nam je obrestovalo trdo delo skozi vso sezono. Od devetih tekem smo jih dobili šest in škoda je pravzaprav, da je bilo prvenstva konec, saj smo igrali v izvrstni formi. Velika škoda je tudi, da se je Pipan prav v obdobju, ko je začel igrati odlično, poškodoval. Tudi Partizana bi premagali, če bi Aleš ostal na igrišču. Pri njem je seveda trajalo nekaj časa, da se je prelevil iz visokega branilca, izključnega strelca, v vodjo igre, vendar je dokazal, da sodi med vrhunske igralce lige. Drugi so pač vsak po svoje, enkrat eden, drugič drugi, prispevali svoj delež k uspehu.«

Veliko je bilo očitkov na račun najstarejših igralcev, Jelovca in Polanca, na consko obrambo, ki jo je Iskra Olimpija večinoma igrala, v zastarelost njene igre in nastopov.

»Jelovac je bil gotovo najboljši mož ekipe,« zatrjuje Lečić. »Cono zna odlično igrati in to so sprejeli tudi drugi. Vinko je bil na koncu tudi prvi branilec, saj je skupaj s Polancem tudi odlično asistiral in kopico podaj za met na koš sta prispevala prav ta dva igralca. Polanec se je sicer nekaj časa lovil zaradi prehoda iz druge v prvo ligo, vendar je na koncu dokazal, da je prvoligaški igralec, kakršnega klub nadvse potrebuje. Vse strokovnjake v Jugoslaviji pa je presenetil Subotić, ki je

ZADOVOLJEN – Lazar Lečić.

izredno dolgo zdržal v konstantni formi in je bil letos gotovo med najboljšimi krili v ligi.«

Prav Subotić pa zdaj skupaj s Todorovićem, Merklinom in Tiringerjem odhaja v JLA. Zato pri Iskri Olimpiji potrebujejo vsaj tri nove igralce, da bi počasi vzgojili tudi perspektivno ekipo, ki bi nato lahko igrala skupaj nekaj let. Okrog 50 napornih tekem čaka Iskro Olimpijo v novi sezoni, kajti nastopala bo v Koraćevem pokalu, pa v našem pokalnem tekmovanju in državnem prvenstvu. Za takšne napore pa ekipa potrebuje deset igralcev približno enake kvalitete, kajti zelo majhno število ne bi preneslo tolikšnih zahtev. Še posebej Lečić računa z razvojem mladega centra Kompare in seveda s Tiringerjem, ko se vrne iz JLA. V Sloveniji pa je še precej nadvse nadarjenih igralcev, ki bi s pravilnim selekcioniranjem lahko napredovali tudi do vrhunskih, prvoligaških košarkarjev. Iz JLA se tudi vrača trojica igralcev, tako da bo pred letošnjo sezono v tem pogledu nekaj manj skrbi kot lani.

Sproščeno vzdušje med piknikom, ki so ga pripravili košarkarji Iskre Olimpije pred dnevi in tako proslavili uspeh ob koncu sezone, je potrdilo kolektivnost in tovarištvo, na katerem velja graditi in načrtovati. Šele 14. avgusta se bodo začele skupne priprave, pred tem pa bodo košarkarji vadili individualno. Bojazen pred predolgimi pripravami in prevelikimi obremenitvami je narekovala nekoliko daljši počitek, čeprav se sezona začenja kasneje. Računati pa velja tudi z enomesečno prekinitvijo prvenstva zaradi turneje reprezentance po ZDA in temu podrejati tudi načrtovanje forme. Seveda se vsem problemom ne bo mogoče izogniti, a upati je, da jih bo manj, kot pred preteklo sezono. To pa bi lahko pomagalo tudi uresničiti načrte, ki so lahko že malce bolj ambiciozni.

STANE TRBOVC

Mladi čedalje boljši

LJUBLJANA – Na mladinskih republiških turnirjih v badmintonu, ki so na dokaj visoki ravni, zmaguje mladinski prvak Erjavec pred izenačenim konkurentom Sekerešom iz Lendave. Tudi drugi, ki za njima nekoliko zaostajajo, že igrajo tako dobro, da bi vsaj nekaterim v kratkem moral uspeti prodor na članske turnirje kategorije A. Najboljši mladinki pa sta tako že prav pri vrhu pri članicah; enkrat je zmagala Rakovčeva, drugič pa v njeni odsotnosti Jelenčeva.

Rezultati: 3. turnir – mladinci: 1. Erjavec (Ježica), 2. Sekereš (L), 3. Cimerman (J), 4. Dominko, 5. Šendlinger (L), 6. Šeško (B), 7. Dominko M. (L), 8. Skušek itd.: **mladinke:** 1. Jelenc (O), 2. Švaljek (B), 3. Petkovič, 4. Vida (L) itd.

4. turnir – mladinci: 1. Erjavec, 2. Sekereš, 3. Cimerman, 4. Šendlinger, 5. Strah, 6. Eberl, 7. Dominko G., 8. Šeško itd.; **mladinke:** 1. Rakovec, 2. Jelenc, 3. Švaljek, 4. Jerin itd.

G. B.

Po razburljivem finišu točki le ostali doma

V zaostali tekmi 18. kola I. ZRL Kolinska Slovan premgala dobojsko Slogo z 28:26 (17:14)

LJUBLJANA – Vratar Mario Sirotić z izvrstnimi obrambami in krožni napadalec Marjan Gorišek z atraktivnimi streli sta bila v odločilnih trenutkih zaostale tekme 18. kola prvenstva rokometašev v I. ZRL osrednja akterja Slovanove zmage nad Slogo Bosnaprevozom.

Oslabljeni Ljubljančani – nastopili so brez Mihe Bojoviča, in Mahneta ter le nekaj minut s poškodovanim Banom – so si pod dobro »taktiko« Matjaža Tominca sicer že v 12. minuti priigrali prednost treh golov (8:5), vendar so jo po odmoru presenetljivo »poceni« tudi zapravili. V tekmi, ki je bila zanje bolj podobna zmernemu treningu kot pa pravemu boju za prvenstvene točke, so po presenetljivo slabi igri namreč dovolili novincem v prvoligaški druščini, da so v 34. minuti spet izenačili rezultat (17:17), v 45. pa celo povedli (21:20). Od nenehnih nastopanj utrujeni Ljubljančani so sicer ves čas držali korak z njimi, v dramatičnem finišu, ki je le »prebudil« njihove navijače, pa so si po izvrstnih obrambah Sirotića zagotovili zmago šele v finišu z zaporednimi goli Goriška, Tominca in Vlada Bojoviča. Bili so pač (le) za toliko boljši...

DAMJAN KRIŽNIK

Kolinska Slovan : Sloga Bosnaprevoz 28:26 (17:14)

Športna dvorana Kodeljevo, gledalcev 1.000, sodnika Vukosanović (Zemun) in Kristić (Valjevo).

KOLINSKA SLOVAN: Berglez, Ban, V. Bojović 5 (1), Tominec 5 (1), Gorišek 7, Šumej 6, Doblekar 1, Longo 2, Sirotić, Krivokapić 2, Ravlić.

SLOGA BOSNAPREVOZ: Halvadžija, Brkić 4, Čačić, Hadžijusufović, Kokić, Dokić 1 (1), Djurdjević, Helić 5 (4), Zubak 8, Jovović 5, Ferzan 2, Radmilović 1.

SEDEMMETROVKE: Kolinska Slovan 7 (2), Sloga Bosnaprevoz 7 (5).

IZKLJUČITVE: Kolinska Slovan 4 (Gorišek 2×2), Sloga Bosnaprevoz 0.

Občni zbor ŠD Invalid

LJUBLJANA – Redni letni občni zbor športnega društva Invalid Ljubljana bo danes, v sredo, 8. t. m. ob 18. uri v prenovljenih prostorih doma invalidov in borcev NOV, Malenškova 1.

Portorož 81 – doslej največji turnir na Obali

Imenitna udeležba v okviru serije tekmovanj »Istrska riviera« – Tekme bodo od četrtka do nedelje

PORTOROŽ – Vse je pripravljeno za doslej največje tenisko tekmovanje na slovenski Obali. TK Portorož bo od 9.–12. t. m. prizorišče drugega turnirja v seriji letošnjih jubilejnih, že devetih tekmovanj »Istrska riviera«, pri čemer računajo z nastopom kar okrog 150 igralcev in igralk iz okrog desetih držav.

Za TK Portorož, ki se je na razširjenem prostoru v Luciji dela lotil z veliko zagnanostjo, bo turnir doslej najzahtevnejša organizacijska naloga. Vsi pa so prepričani o tem, da jo bodo dobro opravili in tako prispevali delež k temu, da bo o Portorožu v prihodnje šel glas tudi kot o pomembnem teniškem središču. Na zdaj kar devetih peščenih igriščih (eno je opremljeno tudi s tribunami) pod hotelom Metropol so namreč zares lepe možnosti tako za rekreacijsko igranje (šest igrišč ima razsvetljavo) pa tudi tekmovanje, kar vse izpopolnjuje turistično ponudbo naše Obale.

Zasedba na turnirju bo zelo močna. V središču pozornosti bodo seveda reprezentanti SZ, med katerimi so tudi igralci, ki so stali na zmagovalnih stopnicah na evropskem prvenstvu 1980 v Beogradu. Med moškimi je v ospredju Leonjuk, ki je skupaj z Borisovom evropski prvak med dvojicami, med ženskami pa Jelisenkova, ki je evropska šampionka med posameznicami in v mešanih dvojicah (z Borisovom). Zelo kvalitetni so tudi gostje iz Poljske, Madžarske, Bolgarije, ČSSR, ZRN, Italije in Avstrije, ni pa tudi izključeno, da bodo že v Portorožu na štartu tudi Kitajci, ki jih te dni pričakujejo v Jugoslaviji. Najboljši mladi jugoslovanski igralci in razmeroma številni igralci in igralke tudi iz klubov v SRS, bodo izpopolnili turnirski seznam.

Velja še povedati, da pri organizaciji turnirja znatno pomaga Kraškoobalna turistična poslovna skupnost, velik pa je tudi delež hotela Metropol. To dokazuje, da je vsestransko razumevanje za prireditve te vrste, kar se bo kasneje gotovo obrestovalo.

V Poreču – Nowicki in Jelisenko

POREČ, 7. aprila – Na mednarodnem teniškem turnirju v okviru desete serije turnirjev »Istrska riviera« so bili najuspešnejši zastopniki SZ.

Finalni rezultati – posamezniki: Nowicki (Poljska) : Leonjuk (SZ) 6:4, 7:5, posameznice: Jelisenko : Saljnikova (obe SZ) 6:1, 6:1, ženske dvojice: Jelisenko, Černjajeva : Saljnikova (SZ), Maleeva (Bolg) 6:2, 6:0, moške dvojice: brata Pampulova (Bolg) : Czepai (Madž), Leonjuk (SZ) 7:6, 7:5.

Boksar knockoutiral sodnika

TRSTENIK – Tega, kar se je zgodilo na prvenstvenem boksarskem dvoboju vzhodne regionalne lige med domačo Prvo petletko in Mladostjo iz Novega Pazarja, v Trsteniku še niso videli: pred rekordnim številom gledalcev, približno 3.000 ki so do zadnjega kotiča napolnili športno dvorano v Trsteniku, je boksar težke kategorije Mladosti Hajrović, potem ko ga je sodnik v ringu Živorad Nikolić diskvalificiral, nezadovoljen z odločitvijo, zakoračil proti sodniku in ga s silovitim direktom knockoutiral, pri čemer je padel čez vrvi z ringa. Sodnik iz Kruševca si je poškodoval lice, vrh vsega pa je krvavel iz nosa; takoj so mu pomagali domači funkcionarji in dežurni zdravnik. Očividci pravijo, da se sodnik ni mogel umiriti polnih 15 minut, saj ni računal s tako »potezo« na ringu. Skrajno nekorektno, nešportno in neodgovorno dejanje boksarja Hajrovića iz Novega Pazarja so ljubitelji boksa iz Trstenika obsodili, boksarja so pospremili iz dvorane z negodovanjem.

Sodniki na dvoboju se sicer niso proslavili, oškodovali so obe ekipi.

In mimogrede še: po zaostanku 1:9 je Prva petletka na koncu zmagala z 11:9.

PLANINE IN LJUDJE

Planinske postojanke

Dom na Vogarju bo aprila odprt vsako soboto in nedeljo, za prvomajske praznike pa od 30. aprila do 3. maja. Od 15. maja bodo verjetno železničarji odprli dom tudi čez teden, vendar imajo za sedaj težave pri iskanju oskrbnice ali kuharice za redno delo. Maja se nameravajo lotiti tudi popravila vodovoda in upajo, da jim bodo priskočili na pomoč planinci, ljubitelji Vogarja. PD za Selško dolino iz Železnikov pa sporoča, da bo v primeru lepega vremena ob sobotah in nedeljah odprta koča na Ratitovcu. Tudi Tumovo kočo na Slavniku, ki je redno oskrbovana vsak dan razen ob sredah, bodo planinci OPD Koper letos še malo popravili in uredili dovozno cesto.

Začetek planinske šole

Naslednjo sredo ob 17. uri bo prvo predavanja v okviru planinske šole MO PD Vrhnika v prostorih OŠ Ivana Cankarja. O zgodovini planinstva in poznavanja gorstev bosta predavala Mirko Malneršič in Vilma Purkart.

Enaindvajset izletov

Letos pripravljajo planinci SAP Viatorja 21 izletov, doslej pa so že obredli Bohor, Porezen in Polhograjsko Grmado. Med zanimivejše akcije pa sodi izlet iz Višnje gore na Muljavo, ki ga bodo pripravili v okviru ljubljanske planinske sobote, srečanje s planinci SPD iz Trsta konec maja in udeležba na dnevu planincev na Mirni gori. Seveda gredo tudi v sosednje gore. Konec septembra bodo obiskali Velebit, sredi oktobra pa Platak, izmed tujih gorstev pa načrtujejo le vzpon na Grossvenediger v začetku septembra. V programu je tudi nepogrešljivi vzpon na Triglav konec avgusta in pa sklepni izlet v neznano. Po koncu izletniške sezone pripravljajo še dve predavanji z diapozitivi, na svoje izlete pa vabijo vse člane kolektiva.

Načrti PD Zabukovica

Pred 60 leti je Svoboda prirejala izlete na Mrzlico, Šmohor in na njih pripravila prave politične manifestacije. Ta obletnica in pa 40-letnica oborožene vstaje ter 20-letnica prvega občinskega praznika v KS Griže so vodilo za izbor akcij PD Zabukovica v letošnji sezoni. Zadali so si, da bodo redno vzdrževali Savinjsko planinsko pot, oba bivaka – na Kamniku in na Gozdniku in planinsko postojanko Dragotov dom na Homu. Planinska skupina na šoli ima svoj lastni program, ki se vključuje v delo društva, zlasti pa se bodo zavzeli za mladino, ki zapušča osnovno šolo, kajti prepričani so, da se prav ti premalo vključujejo v aktivno planinsko delo. Letos bodo tudi pričeli z akcijo »ciciban-planinec«, medtem ko je akcija »pionir-planinec« že lepo utečena. Pri vzgoji pa bodo predvsem poskrbeli, da se bo kar največ članov vključilo v tečaje za mladinske vodnike, planinske vodnike, gorsko stražo in druge, saj si le tako lahko obetajo dovolj strokovnih kadrov. V letu 1981 bodo izvedli sedemindvajset izletov in akcij, v načrtu pa imajo še gradnjo vodovoda za svojo planinsko postojanko.

Izpiti za markaciste

Po teoretičnem delu bo v nedeljo še praktični del izpita za tečajnike markaciste. Za ta del si bo potrebno vzeti kar ves dan, saj je zbor ob 6. uri zjutraj pred PZS, Dvoržakova 9, končali pa naj bi ob 17. uri. Vsak tečajnik mora s seboj prinesti čopič in barvo za markiranje.

Planinska šola za vsakogar

Komisija za vzgojo in izobraževanje pri PZS prireja odprto planinsko šolo za odrasle in mladino. Udeleženci se bodo šolali po veljavnem predmetniku v času letnih dopustov in šolskih počitnic. To je od 5. do 11. julija letos v Poštarskem domu na Vršiču. Šola je namenjena zlasti tistim, katerih društva nimajo planinske šole. Prav pa bi bilo, da se tudi planinci, ki že dlje časa hodijo v hribe, povprašajo, če jim malo teorije in komentiranih izletov ne bi škodilo, saj nas gore kaj rade presenetijo. Udeleženci si bodo pod vodstvom inštruktorjev tako na izletih na vrhove nad vršiškim sedlom kot tudi ob barvnih diapozitivih pridobili potrebno znanje za varno hojo v gore. Prijave s polnim naslovom kandidatov sprejemajo v pisarni PZS, Dvoržakova 9, Ljubljana. Do pričetka tečaja bo namreč vsak udeleženec dobil še podrobnejše informacije po pošti.

Vodič na zalogi

Poleg rednega programa edicij planinske založbe, značk, plakatov, nalepk, dnevnikov, vodičev in druge planinske literature je v ekonomatu PZS na voljo tudi nov Planinarsko turistički vodič dr. Željka Poljaka »Planine Hrvatske«. Podroben seznam edicij lahko planinci dobe v pisarni PZS, občasno pa je objavljen tudi v Planinskem vestniku.

Tečaj za VN in GS

PD PTT bo imelo jutri ob 17. uri prvo predavanje izmed štirih, ki sestavljajo tečaj za varstvo narave in gorsko stražo. Predavanje bo v stavbi poštne direkcije, Cigaletova 15.

Železničarji na Oštrco

Kakor sporoča PD Železničar Celje, bo srečanje planincev Slovenije in Hrvatske na Oštrci v Pogorju Samoborja in ne na Mrzlici. Srečanje bo 12. t. m.

Knjiga o slovenskih planinah kasni

Cankarjeva založba iz Ljubljane obvešča vse planince-fotografe, ki so se odzvali vabilu na sodelovanje pri knjigi o slovenskih planinah, objavljenemu v naši rubriki pred letom dni, da bo knjiga izšla kasneje, kot je bilo predvideno. Zato bodo vsi poslani diapozitivi ostali v založbi še nekaj časa, založba pa jih bo fotografom vrnila takoj po opravljenem dokončnem izboru.

PO DOMAČIH KRAJIH

Zmaga Gradisa

LJUBLJANA – V preloženem dvoboju slovenske kegljaške lige je moška ekipa Gradisa premagala kranjski Triglav s 5147:5081.

GRADIS: Zdešar 873, Košir 834, M. Križaj 885, Hočevar 881, Janša 846, Česen 828.

TRIGLAV: Boštar 845, Urbanc 838, Zvršen 843, Turk 853, Jereb 855, Marinšek 847.

V. I.

Janez Rustja dolenjski prvak

NOVO MESTO – Z finalnim nastopom najboljših 16 so na kegljišču Loka končali posamezno kegljaško prvenstvo Dolenjske za člane. Zmagal je prvič član Gozdarja Janez Rustja s 4278 podrtimi keglji. Drugi je bil Dominik Bratož, tretji pa Božo Vesel. Ti trije so si pridobili pravico nastopa na letošnjem republiškem prvenstvu.

REZULTATI: 1. Rustja (Gozdar) 4278, 2. Bratož (IMV) 4218, 3. B. Vesel (Gozdar) 4165, 4. Jarc (Krka) 4154, 5. Blažič (Iskra) 4142, 6. N. Goleš (Mercator) 4111, 7. Mohorič (IMV) 4111, 8. Bartolj (Mercator) 4107, 9. Ž. Goleš (Metlika) 4098, 10. Lavrič (Mercator) 4068 itd.

N. G.

Začetek sezone tudi pri nas

LJUBLJANA – V motošportu je sezona po svetu že sredi razmaha in tudi pri nas se je že začela. V marcu so naši najboljši motokrosisti izpopolnjevali svojo športno pripravljenost na zveznem skupnem treningu v Jastrebarskem. Na preglednem tekmovanju v marcu je bil v razredu 250 ccm najhitrejši Šinkovec pred Živoderjem, Pančurjem in Globočnikom (trikratni prvak države Marjan Avbelj je v JLA). Med tekmovalci razreda 125 ccm je tudi letos najbolje pripravljen Predan.

Zadnjo nedeljo v marcu je Niko Šinkovec nastopil na mednarodnem motokrosu v Kremsmünstru v Avstriji in v obeh tekih zasedel solidno 8. mesto.

Pred dnevi je bila prva skupna uradna tekma za razreda 250 in 125 ccm v Čakovcu. Nastopilo je 37 tekmovalcev obeh kategorij, med katerimi je odlično prestal krst mladi Bernard Urbanija iz Lukovice, lanskoletni prvak države med mopedisti. Prvi tek je bil lep čas tekme na tretjem mestu in na koncu pristal na 6. mestu. Drugi tek je bil 8. Lahko rečemo, da bo Urbanija za državno prvenstvo razreda 125 ccm precejšnja poživitev.

Rezultati, prvi tek: 1. Šinkovec, 2. Šamec, 3. Predan, 4. Vesenjak, 5. Kreč, 6. Urbanija, 7. Živoder; drugi tek: 1. Šamec, 2. Šinkovec, 3. Kreč, 4. Živoder, 5. Predan, 6. Vesenjak, 7. Globočnik.

Zaradi poškodb nista nastopila Andrejka in Parčur; počivati bosta morala vsaj še tri tedne.

Zares pa štartajo motokrosisti v nedeljo na prvi tekmi Karavanškega pokala v Launsdorfu v Avstriji. Za pokal se bo potegovalo 12 najboljših Avstrijcev in 12 najboljših Jugoslovanov razreda 250 ccm. Našo reprezentanco sestavljajo: Vesenjak, Kreč, Andrejka, Ahačič, Globočnik, Šinkovec, Šamec, Živoder, Zorić, Glogović, Šoštarić in Šiljar (Fras, Lampe, Krištof). Tekmovanje bo v odmoru tekme svetovnega prvenstva razreda 125 ccm. Proga v Launsdorfu je v bližini Celovca na robu Gosposvetskega polja.

G. Z.

ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH Š

Karpov dohitel Smislova Še drugi poraz Gellerja

V derbiju tretjega kola mednarodnega turnirja v Moskvi sta Kasparov in Portisch prekinila

MOSKVA, 7. aprila – Setovni prvak Anatolij Karpov je z zmago nad Gellerjem v tretjem kolu mednarodnega turnirja dohitel prej vodilnega Smislova, ki je po dveh uvodnih zmagah prvič remiziral.

Derbi kola med Prtischem in Kasparovom je bil prekinjen, nadaljevali pa ga bodo šele konec tedna, kajti na prvi prosti dan bo najboljši madžarski velemojster igral nadaljevanje prekinjene partije iz drugega kola s Smejkalom. V tem kolu je prijetno presenetil Filipinec Torre, ki je premagal Smejkala.

Rezultati 3. kola: Karpov : Geller 1:0, Torre : Smejkal 1:0, Timman : Petrosjan remi, Beljavski : Polugajevski remi, Gheorghiu : Balašov remi, Portisch : Kasparov prek.

Vrstni red: Karpov, Smislov 2,5, Kasparov 1,5(1), Torre, Petrosjan, 1,5, Andersson 1,(1), Beljavski, Timman, Balašov 1, Portisch 0,5(2), Dmejkal 0,5(1), Geller 0(1).

Korčnoj še naprej na čelu

LONE PINE, 7. aprila – V šestem kolu mednarodnega turnirja je Korčnoj remiziral z ameriškim prvakom Christiansenom in ostal na vrhu razpredelnice. Izzivalec svetovnega prvaka je dosegel štiri zmage in dva remija.

Bivši svetovni mladinski prvak Seirawan je prekinil partijo z Larsenom v materialno izenačenem položaju.

V drugih dveh pomembnejših partijah je Jusupov premagal Soltisa, Lejn pa Lombardyja.

Vrstni red: Korčnoj 5, Jusupov, Lejn, Christiansen 4,5, Seirawan 4(1), Benkö, Dahlberg, Fedorowitz, Šamkovič, Sosonko, Shirazi in še vrsta igralcev, ki imajo vsi po 4 točke.

Popović dohitel Petrana

NOVI SAD – V 9. kolu mednarodnega turnirja je mladi mednarodni mojster Popović premagal Dežeja in tako dohitel vodilnega Petrana, hkrati pa si je močno izboljšal možnosti za osvojitev velemojstrskega naslova. Zanj potrebuje še poldrugo točko iz dveh partij. Njegova nasprotnika pa sta velemojster Raičević in mednarodni mojster Petran.

Drugi rezultati: Veličković : Raičević remi, Petrović : Petran remi, Popov : Kirov remi, Lengyel : Bjelajac prek., Rakić : Simić prek. V nadaljevanju prekinjenih partij iz prejšnjega kola je Popović premagal Simića, Kirov in Lengyel pa sta remizirala.

Vrstni red: Popović, Petran 6,5, Simić 5,5(1), Lengyel 4,5(1), Raičević, Kirov 4,5, Bjelajac 4(2), Rakić 4(1) itd.

V derbijih remija

ARANDJELOVAC – Najpomembnejši partiji 2. kola ženskega državnega prvenstva Maček – Lazarević in Štadler – Marković sta se končali remi, prav tako tudi srečanje Sofrevska : Nikolin.

Drugi rezultati: Rakić : Maksimović 0:1, Smokvina : Bajković 0:1, Prokopović : Živković 1:0, Pihajlić : Gostović prek., Čejić : Dragašević prek.

V Domžalah vodi Bumbar

DOMŽALE – V nadaljevanju 18. spominskega turnirja Hering – Župančič so igrali takole: 3. kolo – Karnar: Vavpetič remi, Bumbar : Osterman 1:0, Osolin : Mazi 0:1, Mali : Milavec 1:0, Božič : Zupančič 0:1, Lorbek : Svoljšak 1:0, Marjanović : Navinšek 1:0, Praznik : Kecelj 1:0, Bergant : Plesec 0:1, Miklavec : Jagodic 1:0, Kariž : B. Skok 0:1, Ukmar : Železnik remi, Piber : Košir remi; 4. kolo – Mazi : Bumbar 0:1, Lorbek : Karnar remi, Vavpetič : Osterman remi, Marjanović : J. Skok 1:0, Hribar: Ukmar 0:1, Osolin : Praznik remi, Mali : Zupančič remi, Železnik : Miklavec 1:0 itd.

Vrstni red: Bumbar 4, Karnar, Vavpetič, Marjanović, Ukmar, Mazi 3 itd.

Na sporedu je devet kol švicarskega sistema.

J. H.

TREBNJE – Na občinskem sindikalnem prvenstvu je zmagala Sob Trebnje s 17 točkami pred KPD Dob 10,5, IGK Račje selo 10 itd. Najboljše so bile tudi šahistke skupščine občine.

B. D.

Pogosto je dovolj že nasvet ali razgovor

Ljubljanski družbeni pravobranilec samoupravljanja je lani obravnaval 1176 primerov – Največkrat se srečuje z neurejenimi delovnimi razmerami

LJUBLJANA, 7. aprila – Družbeni pravobranilec samoupravljanja v Ljubljani ima iz leta v leto več dela. Tako je v ljubljanskih občinah (razen Bežigrada, ki ima svojega pravobranilca), grosupeljski in litijski leta 1976 obravnaval 227 primerov. V naslednjih letih se je priključilo tej številki še prek 200 zadev letno. Tako so lani obravnavali 1176 primerov, od tega največ v občini Center (465), na drugem mestu je Šiška s 302 primeroma, sledita moščanska in viška občina s 155 oziroma 153 primeri, najmanj dela je bilo v Grosupljem, kjer je bilo treba z nasvetom, razgovori, pobudami posredovati lani le štiridesetkrat.

Med najpomembnejšimi ugotovitvami je, da družbeni pravobranilec samoupravljanja ni več tisti »bav bav«, ki bi se ga v delovnih okoljih bali, ampak se vse večkrat dogaja, da se organizacije združenega dela same obrnejo po pomoč na ta naslov. Povedati moramo namreč, da je pri urejanju in zaščiti samoupravljanja v delovnih okoljih pogosto že razgovor, nasvet in pravna pomoč dovolj. Le petkrat je namreč družbeni pravobranilec samoupravljanja predal primer javnemu tožilcu in enkrat sodišču združenega dela.

Če pogledamo številke, se je največkrat ukvarjal z urejanjem delovnih razmerij – 347-krat, varstvom družbene lastnine v 232 primerih, nepravilnostmi in nesporazumi o osebnih dohodkih v 199 primerih, neurejenimi samoupravnimi splošnimi akti v 186 primerih in težavami in nepravilnostmi pri samoupravni organiziranosti v 108 primerih.

Največkrat so se odzvali »klicu na pomoč«, ki so ga poslali posamezni delavci ali skupine delavcev – 671-krat, na lastno pobudo 173-krat, samoupravni organi delovnih organizacij pa so družbenega pravobranilca poklicali 148-krat. Le v 91 oziroma 33 primerih se je pravobranilec oglasil v delovni organizaciji na pobudo občinske skupščine oziroma družbenopolitičnih organizacij.

Nekaj težav in nepravilnosti, ki jih družbeni pravobranilec samoupravljanja pri svojem delu razrešuje, je še posebej trdovratnih in se iz leta v leto ponavljajo. Dejstvo je namreč, da se še prepogosto srečuje z nepovezovanjem na dohodkovnih odnosih posameznih dejavnikov v proizvodni verigi. Povezovanje na skupnem prihodku je še vse prepogosto samo zapisano na papirju, prav iz tega pa izhajajo številne težave organizacij združenega dela; še vedno je preveč ljudi, ki ne morejo ali bolje, nočejo razumeti, da bo delovna organizacija le tako zaživela in živela.

O nepravilnih samoupravnih splošnih aktih govorimo že precej dolgo, pa tudi o tem, da jih je veliko preveč. Resnica pa je, da jih je le malo, ki bi bili napisani tako, da bi bilo v njih opredeljeno vse potrebno.

Pokazalo se je tudi, da veliko delovnih organizacij nima trdnega programa dela, načrtov in tudi koordinacije med poslovodnimi organi posameznih temeljnih organizacij ni. Že tu družbeni pravobranilec naleti na nesporazume, potemtakem je težko pričakovati, da bodo dobro delali tisti, ki jih ti poslovodni organi vodijo.

Marsikje so tudi samoupravljanje preveč zapletli, delavci se morajo prepogosto srečevati na zborih, čeprav včasih ne vedo, o čem se morajo pravzaprav odločiti. Pogosto so negativne odločitve samo odraz splošnega nezadovoljstva v delovni organizaciji, ne pa nejasnosti vprašanja, ki ga obravnavajo. Prav gotovo krivdo nosijo tudi družbenopolitične organizacije v delovnih organizacijah, ki ne opravljajo funkcije, za katero so bile izvoljene.

MOJCA KAUČIČ

Motorist je padel

LJUBLJANA, 7. aprila – V nedeljo popoldne so prometni miličniki na Rašici ustavili 16-letnega voznika motornega kolesa Janeza Š. iz Ljubljane in ga zaradi utemeljenega suma vinjenosti preizkusili z alkotestom. Pri postopku so ugotovili, da je voznik ranjen. Povedal je, da je na poti od Roba padel, vendar je zdravniško pomoč odklonil. Miličniki so ga odpeljali domov, še istega dne pa je bil odpeljan v ljubljansko bolnišnico, kjer so ugotovili, da je hudo ranjen.

Janez Š. je vozil neregistrirano vozilo in brez vozniškega izpita.

N. K.

Opozorilo sadjarjem

Toplo vreme povzroča zelo hitro odganjanje sadnega drevja. Jablane in hruške so toliko odgnale, da ob prvem močnejšem dežju obstaja nevarnost okužb po škrlupu.

Zato opozarjamo sadjarje, da obvezno preventivno poškropijo jablane in hruške proti škrlupu. Za to škropljenje proti škrlupu priporočamo 0,25% dithane M 45 ali Ziman S-80 ali Orthocid ali Captan. Za istočasno preprečevanje razvoja jablanove plesni pa škropivu proti škrlupu dodajte še eden od fungicidov kot so: Karathane WP v jakosti 0,1% ali 0,25%, Cosan ali Bayleton WP v jakosti 0,05%. Bayleton zlasti priporočamo za škropljenje nasadov v katerih je že močna okužba jablanove plesni.

Sedaj je tudi čas za zatiranje jabolčnega cvetožerja. Proti temu škodljivcu dodajte fungicidom še en insekticid kot so: 0,1% Ultracid ali 0,2 Lebajcid, ali 0,15% Folimat ali 0,1% Parathion 20.

Škropljenje opravite temeljito ob uporabi 1000 l vode po hektarju.

KMETIJSKI INŠTITUT SLOVENIJE, LJUBLJANA

Porušili črno gradnjo

MURSKA SOBOTA, 7. aprila – Pomurski gradbeni inšpektorji so s tem, da so včeraj popoldne z ekipo soboškega komunalnega podjetja porušili temelje stanovanjske hiše Karla Frasa v Krajini pri Murski Soboti, odločno napovedali, da za vedno naredijo konec nezakonitim posegom v naravo in nedovoljenemu zmanjševanju obsega obdelovalne zemlje na račun črnih gradenj.

Gradbeni inšpektorji trdijo, da jih je v Pomurju v zadnjih letih vedno več in da so zaradi slabe kadrovske zasedbe proti tem pojavom bolj ali manj nemočni. Poleg hlevov, garaž in raznih drugih prizidkov h gospodarskim poslopjem in stanovanjskim hišam, se namreč na obronkih vinorodnih okolišev in Goričkega pojavljajo tudi črnograjeni vikendi, ki so jih lastniki zgradili pod pretvezo, da gre za čebelnjake, kateri zaradi gospodarske koristi uživajo nekatere zakonske olajšave.

I. G.

Zaprli pet poklicnih razpečevalcev mamil

Trgovci z mamili so zaprti v tržaških zaporih – Sodelovanje tržaške policije z našimi varnostnimi organi – Zaplenili 6 kilogramov heroina

OD NAŠEGA DOPISNIKA

TRST 7. aprila – Tržaška policija je v sodelovanju z jugoslovanskimi varnostnimi organi spet uspela ujeti nekaj poklicnih razpečevalcev mamil, ki so bili na poti od predelovalcev z Bližnjega vzhoda do kupcev v nekaterih središčih v severni Italiji. Za rešetkami tržaškega zapora se je znašlo pet trgovcev z mamili, odvzetih pa jim je bilo okoli 6 kilogramov čistega heroina, katerega vrednost na tržišču ocenjujejo na 5 milijard lir, in 60 gramov hašiša.

Najprej je postala policija pozorna na 24-letnega turškega državljana Alija Ozturka, ki se je pripeljal čez mednarodni prehod pri Fernetičih v avtomobilu neapeljske registracije. Ali Ozturk je namreč bival več let v Neaplju in imel zaradi različnih kaznivih dejanj večkrat opravka s policijo. Bil je tudi osumljen trgovanja z mamili, kar pa mu niso mogli dokazati, izgnali pa so ga iz države. Kljub izgonu se je sedaj hotel spet vrniti v Italijo. Policijski agenti so takoj po njegovem prehodu meje skrbno pregledali avtomobil in našli nad bencinskim rezervoarjem pritrjenih ob pločevino karoserije 13 vrečk čistega heroina, težkega okoli 4 kilograme. Hitro po njegovi aretaciji se je javila na policiji Ozturkova družica Rosarija di Majo iz Milana in zahtevala vrnitev avtomobila, ki ga je upravljal Ozturk, češ da je vozilo njena last. Po daljšem zasliševanju je policija priprla tudi njo zaradi suma sodelovanja v trgovanju z mamili.

Večjo skupino, o kateri pa do sedaj še ni znanih veliko podrobnosti, pa je uspela ujeti policija v sodelovanju z jugoslovanskimi varnostnimi organi. Le ti so namreč spremljali vožnjo BMW, registriranega v Libiji, od Dimitrovgrada do meje pri Fernetičih in o njem obvestili italijanske kolege. Že prej osumljeni Libijec Butros Kalil je namreč najel nekega študenta, da bi prepeljal omenjeni avtomobil v Milano, kamor se je le-ta odpravljal študirat medicino. Študent je po prevzemu avtomobila zasumil, da z njim nekaj ni v redu in se je odločil za sodelovanje s policijo, ki mu je naročila, naj dela po naročilu Butrosa Kalila.

V Trstu so študenta pričakali poleg omenjenega libijskega državljana še Bruno Gestra in Flavio Batitesta. Z njim so se srečali v nekem hotelu. Toda ko so opazili, da jim je vroče pod nogami, so hoteli pobegniti z avtomobilom, vendar pa so jih policisti ujeli že pred Tržičem in po skrbni preiskavi našli v avtomobilu 2 kg heroina in 60 gramov hašiša. Policija, ki je imela z vsemi aretiranimi že opravka zaradi različnih kaznivih dejanj, skuša sedaj ugotoviti morebitne druge sodelavce in razpečevalce mamil, ki so bili povezani z njimi.

LOJZE KANTE

ŠTIRIINDVAJSET UR

Kolesar obležal mrtev

ŽALEC, 7. aprila Drago Lazar, star 56 let, iz Ojstriške vasi pri Žalcu je umrl v prometni nesreči, ki se je zgodila danes ob 13.10 v Šentrupertu. Iz Ljubljane proti Žalcu je vozil tovornjak s priklopnikom 36-letni Alojz Mojkerc iz Bizovika. Ko je pripeljal v šentrupert, je začel prehitevati Lazarja, ki se je peljal na kolesu in ga s sprednjim desnim delom tovornjaka zadel. Koleser je padel na nasip in obležal mrtev.

N. V.

Vlak povozil 41 ovc

DIVAČA, 7. aprila – Danes ob 13.20 je potniški vlak, ki je vozil iz Divače poti Puli številka 3076 v bližini železniške postaje Rakitovec povozil 41 ovac. Škoda še ni ocenjena, ne ve se pa tudi, čigave so ovce.

N. V.

Prometna nesreča v Portorožu

PORTOROŽ, 7. aprila – V prometni nesreči, ki se je zgodila danes ob 15.15 v Portorožu, sta se hudo ranila voznik motornega kolesa Redento Benčič in 27-letna Anka Šuligoj. Benčič se je peljal na motorju iz Portoroža proti Piranu. Pri hiši številka 27 na Obali je zadel Šuligojevo, ki je prečkala cesto, tako da jo je vrglo nekaj metrov naprej. Benčič je po trčenju izgubil ravnotežje in padel z motorja. Oba so odpeljali v izolsko bolnišnico.

N. V.

Pretesno prehitevanje

RADOMLJE, 7. aprila – Pri hiši št. 38 na Cesti radomeljske čete je voznik osebnega avta, 23-letni Miroslav Potočnik, prehiteval 21-letno Andrejo Mlakar, ki je z možem Zvonetom hodila po desni strani ceste. Zaradi nepremerne hitrosti, je avto Mlakarjevo zadel in jo zbil v grmovje ob cesti, pri čemer se je hudo ranila. Potočnik je po nesreči odpeljal proti domu, vendar so ga miličniki kmalu izsledili.

N. K.

Dve nesreči pri delu

PORTOROŽ, ŠKOFIJE, 7. aprila – V dveh delovnih nesrečah sta se danes ponesrečila 18-letni Vitriso Veljković in Ivan Bešvir iz Izole.

Veljković je dopoldne čistil in obrezoval drevje pred domačo hišo v Spodnjih Škofijah. Ko je plezal na platano, mu je spodrsnilo in padel je z višine 3,5 metra in s hudo ranil. Odpeljali so ga v izolsko bolnišnico.

Popoldne okrog 17. ure pa je Ivan Bešir skupaj z Rudijem Razmanom in Želkom Džakovićem izoliral teraso med hoteloma Riviera in Riviera 2. Pri odvijanju izolirne lepenke je Bešir s peto zadel ob rob terase in omahnil z višine 4,4 metra na betonska tla. Hudo ranjenega Beširja so odpeljali v ljubljanski Klinični center.

N. V.

Zapeljal pred vlak

PTUJ, 7. aprila – Davi ob 6.52 se je na krajevni cesti pri Dornavi zgodila huda prometna nesreča, v kateri je umrl 26-letni Janez Majerič iz Moškanjc 23 pri Ptuju.

Do nesreče je prišlo, ko je Majerič s kombijem, ne da bi se prej prepričal, če je železniška proga prosta, zapeljal na tire v trenutku, ko je iz Ormoža pripeljal potniški vlak. Voznik je v kombiju, ki je obstal v jarku, takoj umrl.

N. S.

Otrok pritekel pred avto

SELCA, 7. aprila – Devetletnega Aleša Šturuma, doma iz Selc, je včeraj popoldne z osebnim avtomobilom zadel 31-letni Janez Pfajfar, doma iz Selških Lajš. Otrok je nenadoma stekel čez cesto, tik pred Pfajfarjevim avtom. Hudo ranjenega Aleša so odpeljali na zdravljenje v Klinični center Ljubljana.

M. K.

Zletel s ceste

RADOMLJE, 7. aprila – Včeraj, zgodaj zjutraj, je skozi naselje Rafolče vozil voznik osebnega avta, 22-letni Vojko Cerar z Doba. V ovinku ga je zaradi neprimerne hitrosti zaneslo s ceste. Zaletel se je v gospodarsko poslopje pri hiši št. 18, last Janeza Igliča. Voznik in sopotnica Meta Jarc sta se hudo, sopotnika Irena Jarc in Igor Križnar pa laže ranila. Škodo so ocenili na 40.000 dinarjev.

N. K.

POD PRISEGO

Imel sem ženo in psa, ženo sem nagnal. Zakaj? Ker je name lajala in bila do drugih prijazna, pes pa je lajal na druge in bil do mene prijazen.

Postojnska jama, Turistično hotelska organizacija n. sol. o. Postojna

razpisuje

licitacijo

za prodajo raznih rabljenih osnovnih sredstev, (gostinska oprema, računski stroji, kamion TAM 2000 kiper itd.).

Licitacija bo dne 15. aprila 1981 za recepcijo motela Proteus v Postojni, Kosovelova ul. 1 s pričetkom ob 8. uri.

8-2387

avtotehna

AVTOTEHNA, zastopanje, trgovina, uvoz-izvoz, servisi, n. sol. o. Ljubljana

razglaša
po sklepu Odbora za delovna razmerja delavcev v združenem delu za DELOVNO SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

dela in naloge

VODJE RAČUNOVODSKE SLUŽBE

Pogoji:
– višješolska izobrazba ekonomske smeri
– dve leti delovnih izkušenj
– poskusno delo tri mesece
ali
– srednješolska izobrazba ekonomske smeri
– pet let delovnih izkušenj
– poskusno delo tri mesece

Kandidati, ki žele opravljati dela in naloge, naj pošljejo pisne ponudbe z opisom dosedanjih delovnih izkušenj v kadrovsko službo DO AVTOTEHNA, n. sol. o. Ljubljana, Titova c. 36 v 15 dneh po objavi.

8-2358

DE

JUBILEJNE ZNAČKE OB 40-LETNICI VSTAJE IN SOCIALISTIČNE REVOLUCIJE NARODOV IN NARODNOSTI JUGOSLAVIJE

Ob 40-letnici vstaje in socialistične revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije so jugoslovanski sindikalni listi »Delavska enotnost«, »Dolgozok«, »Radnička štampa – Rad«, »Radničke novine« in »Trudbenik« pripravili jubilejne značke, ki so izdelane na osnovi idejne rešitve, sprejete v okviru javnega natečaja.

Vsebinsko značke zajemajo zastavo SFRJ, obrise Jugoslavije, zvezdo petokrako, lik Tita in tekst 1941–1981. Značke so štiribarvne, pozlačene in nikljane.

V posebnem etuiju je serija značk: pozlačena z likom tovariša Tita, ponikljana z likom tovariša Tita, pozlačena s Titovim podpisom, ponikljana s Titovim podpisom in pozlačena značka – grb z datumom 29. XI. 1943.

Cena serije skupaj z etuijem je 120 din; vse značke iz serije lahko kupite posamezno po ceni 20 din.

NAROČILNICA

Pri TOZD Delavska enotnost, Ljubljana, Dalmatinova 4, nepreklicno naročamo:

. . . . serij po 5 značk

. . . . značk z likom tovariša Tita – pozlačena

. . . . značk z likom tovariša Tita – nikljana

. . . . značk s podpisom tovariša Tita – pozlačena

. . . . značk s podpisom tovariša Tita – nikljana

. . . . značk grb SFRJ

Značke pošljite na naslov: . . . . . .

Ulica, poštna št., kraj: . . . . . .

Naročeno, dne: . . . . . .

Ime in priimek podpisnika . . . . . .

Račun bomo plačali v 15 dneh po prejemu značk.

Žig (podpis naročnika)

Op. Posamezniki bodo na osnovi nakazila po položnici prejeli značke v enem tednu.

SAP-VIATOR

SAP VIATOR
DO GOLFTURIST
TODZ Gostinstvo Logatec, n. sub. o. – enota Pension Jezero Fiesa

oglaša prosta dela in naloge

1. **3 NATAKARJEV**
Pogoja: KV natakar, praksa zaželena
2. **1 VODJE AVTOCAMPA**
Pogoja: PK gostinski delavec, praksa zaželena
3. **2 DELAVCEV v AVTOCAMPU**
Pogoja: osnovna šola, praksa zaželena
4. **1 NOČNEGA ČUVAJA**
Pogoja: srednja strokovna izobrazba, 2 leti prakse
5. **1 KUHARJA**
Pogoja: KV kuhar
6. **3 POMIVALK – PRIPRAVLJALK**
Pogoja: osnovna šola, praksa zaželena
7. **1 SOBARICE**
Pogoja: osnovna šola, 1 leto prakse
8. **1 ČISTILKE**
Pogoja: osnovna šola, 1 leto prakse
9. **1 PERICE – SOBARICE**
Pogoja: osnovna šola, 1 leto prakse
10. **1 RECEPTORJA**
Pogoja: srednja strokovna izobrazba ali študent, praksa zaželena
11. **2 TOČAJEV**
Pogoj: PK gostinski delavec

Za vsa zgoraj navedena dela se združuje delo za določen čas od 3–6 mesecev za delo v času sezone. Pisne ponudbe pošljite v 15 dneh na naslov: SAP-VIATOR, DO Golfturist, Enota Pension Jezero, Fiesa, 66330 Piran.

8-2389

OD VSEPOVSOD

Ringo Starr na sodišču

LOS ANGELES, 7. aprila (UPI) – Bivša neporočena življenjska družica Beatla Ringa Starra, igralka Nancy Andrews, je od svojega nesojenega soproga zahtevala odškodnino 5 milijonov dolarjev. V tožbi navaja, da je Ringo vsa leta odlagal datum poroke, skupaj pa sta živela od 1974. do 1980. leta. Nancy pravi, da je v tem času žrtvovala svojo poklicno kariero, da bi se povsem posvetila svojemu prijatelju. Ker pa se na koncu nista poročila, ampak ločila, zahteva žena polovico imetja, ki sta ga v tem času skupaj ustvarila.

Bogastvo v posodi za smeti

RENNES, 7. aprila (AFP) – V Rennesu v zahodni Franciji je neki služabnik čisto po naključju in iz same radovednosti dvignil pokrov posode za smeti, poleg katere se je znašel, in v njej opazil cel kup nakita in drugih dragocenosti v vrednosti okoli 100.000 francoskih frankov. Med dragocenostmi je ta šestdesetletni mož našel zlate in srebrne verižice, ogrlice, verižice za ure, medaljone, žepne ure ter elektronske računalnike. Cela dva dni so dragotine ležale med smetmi, neznanci so namreč v petek okradli neko zlatarno, najlepše primerke odnesli, ostalo pa vrgli v smeti. Pošteni najditelj, ki želi ostati anonimen, je takoj obvestil policijo in dragocenosti vrnil lastniku.

Dragoceni dar

ABU DABI, 7. aprila (AFP) – Nekdanji lovec na biserne školjke Omar Ben Jusef iz Abu Dabija je predsedniku Združenih arabskih emiratov šejku Ajedu Ben Sultanu Al Nahajanu podaril svojo zbirko naravnih biserov, vrednih tri milijone dolarjev. Omar Ben Jusuf je obogatel s trgovino z biseri in je postal pomembna osebnost v emiratih. Z darilom se je hotel zahvaliti predsedniku za vse, kar je storil za razvoj emiratov. Pred odkritjem nafte so prebivalci emiratov v glavnem živeli od ribištva ter trgovine z biseri.

Boj proti »beli smrti«

Na mednarodni konferenci o mamilih v Singapuru so opozorili na njihovo nevarnost in zlorabo – »Bela Kitajska« smrtonosno mamilo

DŽAKARTA, 7. aprila – Približno sto najvidnejših borcev proti »beli smrti«, zbranih na nedavni mednarodni konferenci o mamilih v Singapuru, so opozorili na vse večjo nevarnost zlorabe mamil in terjali od vlad vseh držav, da se odločijo za »učinkovite zastrašilne ukrepe, s katerimi naj bi preprečili to nevarnost.«

Kot poudarjajo, je nevarnost naravnih narkotikov: heroina, kokaina, kanabisa ali marihuane vse večja, neslutena nevarnost za prebivalstvo po svetu pa so sintetični narkotiki oziroma »psihotropične droge,« katerih učinek je veliko večji od heroina, ki sodi med najbolj nevarna naravna mamila. Pozvali so vse vlade po svetu, naj zaostre boj proti zlorabljanju mamil z zakonodajo, »saj reševanje prestopkov z mamili zunaj sodnih dvoran kaže na neresnost prekrška in ne vodi do uspešnega izkoreninjanja mamil«.

Na srečanju so med drugim terjali tudi strogo nadzorstvo po državah in skrčenje preskrbe s prepovedanimi mamili oziroma zdravili. Razvite države so pozvali, da naj z budnejšim nadzorstvom nad pretokom »psihotropičnih« mamil (katerih množično uporabo je zaslediti v zahodnem delu ZDA) preprečijo širjenje te vrste drog v državah v razvoju. Eden od najbolj znanih svetovnih bojevnikov na področju narkotikov, profesor Georg Ling, direktor oddelka za mamila pri OZN, je povedal, da se je nevarnost mamil močno povečala, brž ko so se pojavile psihotropične droge »angelski prah« in »bela Kitajska«. Po njegovih besedah velja »bela Kitajska« za najbolj nevarno mamilo na svetu in povzroči smrt že v zelo kratkem času.

Pred kratkim je v Kaliforniji dvanajst ljudi dobilo po uživanju mamila »bela Kitajska« paralizo dihalnih organov in umrli so zelo hitro v najhujših mukah. Profesor Ling pravi, da ni znano, od kod izvira mamilo »bela Kitajska«, domnevajo pa, da je narejeno iz zelo slabega heroina, doma iz jugovzhodne Azije. Substanca belega prahu te vrste mamila, ki ga uživajo oralno ali intravenozno, je sorodna kemični enačbi za »pentalyl«, ki ga uporabljajo pri nekaterih vrstah terapije. Po profesorjevih besedah so z raziskavami ugotovili, da je »bela Kitajska« bolj strupena od grozljivega »angelskega prahu«, ki je pravzaprav phencyclidin.

Kitajski predstavnik je dejal, da so oblasti zaostrile boj proti izdelovalcem heroina in da so jeli bombardirati laboratorije v »zlatem trikotniku«. Po njegovih besedah je takšnih laboratorijev šest in menijo, da bodo do konca leta v njih proizvedli 50.000 ton čistega heroina. Kmalu pa bodo prenehali pošiljati vse vrste kemikalij na to območje, kar bo nedvomno vplivalo tudi na manjšo proizvodnjo najbolj nevarnega naravnega mamila.

DRAGOMIR RADIVOJEVIĆ

VSAK ČETRTEK NOVI stop POGLEJMO SI V OČI!

ATOMSKO MAŠČEVANJE

Joseph DiMona

15. nadaljevanje

»O basebalskih rezultatih, o naslovu nove restavracije z morskimi sadeži v Dubuquenu . . . o stvareh na splošno, naposled pa . . .«

Williams se je zadovoljil s tem, da jo je prestrašil. »Še nekaj, Peggy. Bodi zelo previdna in pazi nase. Če boš našla tipa in ugotovila, da ima kakršnekoli pomisleke, da bi ti odgovoril, pri priči vse pusti in me takoj pokliči. Lahko bi bil nevaren.«

Potem je še enkrat rekel, naj skuša čimprej poiskati neznanca, in odložil. To je bilo torej vse, kar je hotel Williams od nje po dveh letih ločitve! Peggy je doslej kljub vsemu mislila, da ga je zapustila ona.

Odložila je slušalko, legla in stegnila svojo popolno oblikovano nogo. Predstavljala si je, kako ta noga ovija Williamsov hrbet. Prijetno sanjarjenje.

Z Williamsom je preživela lepe trenutke v postelji. Ta v javnosti tako zadržan človek je znal biti zasebno presenetljivo topel in strasten. Seveda ni bil zelo prefinjen ljubimec. Nekoč mu je dala vedeti, na svoj način: »V zgodovino ravno ne boš prišel.« A kar je zadevalo bistveno, je bil popoln ljubimec. Peggy se je spomnila, da se ji je dozdeval celo genialen.

Prijetni spomini. Zdaj, ko je prvo presenečenje minilo, se je nenadoma zavedala, da se kar naprej smehlja, odkar se je oglasil Williams. Bila je srečna, da je prišla z njim v stik. Williams jo je zmeraj nehote izzival in vznemirjal. Srečala ga je takoj potem, ko ga je pustila žena Sarah; iz kakšnega razloga, tega ni vedela, Williams ji ni povedal. Nikomur ni govoril o svojih osebnih problemih.

Peggy je prišla v Washington za konec tedna. Očarale so jo stare hiše iz rdeče opeke v Georgetownu, majhne francoske restavracije, ki so bile takrat v modi, živžav na Capitol Hillu in vrvež v nočnih barih v Wisconsin Avenue. Williamsa je srečala na neki slavnosti ob dvestoletnici neodvisnosti in potopila svoj pogled v sinjino njegovih oči. Z zanimanjem je opazila njegova široka ramena in pri priči sklenila, da hoče zvedeti kaj več o pravosodnem ministrstvu. In tako je naneslo, da je začela živeti s pomočnikom državnega tožilca. Očitno je bila to napaka! V vseh pogledih sta bila tako različna, da se nista mogla zaljubiti za trajno, najsi sta se v postelji še tako ujemala.

Williams ji je nekega dne rekel, da ga spominja na neko žensko, ki jo je poznal, na Stephanie Spaulding, poročeno z nekim madridskim baronom: »Obe sta ženski tiste vrste, ki si brezupno prizadeva, da bi bila frivolna.« Moral si biti Williams, da si imel tako izjavo za poklon. Nikoli mu ni rekla, da je bila pohvala nezaslužena: niti najmanj si ji ni bilo treba truditi, da bi bila frivolna. Peggy je vedela, da bi se na svetovnem tekmovanju za miss frivolnosti zanesljivo dobro uvrstila. Že davnaj se je sprijaznila s tem.

Sedla je na posteljo. Kaj je že rekel Williams po telefonu, da bi jo prestrašil? Ah, da. Govoril je o nevarnosti. Nobene nevarnosti ni. Moški, ki ga je videla na plaži, mali čokati akrobat, ki je v soncu in ob ploskanju rdečelaske izvajal sijajne salte, je bil videti tako nenapadalen. Kaj bi lahko imel opraviti s tatvino atomskih bomb?

A ker jo je za to prosil George Williams, je nekajkrat telefonirala. Kmalu je vedela za akrobatovo ime: Malcolm Bennett. Naselil se je v hotelu Helmsman. Poklicala je njegovo številko. Nihče se ni oglasil.

★ ★ ★

V nekem skrivališču v Chestnut Hillu v Pennsylvanii si je Leonard Chew pred ogledalom pripravljal preobleko, s pomočjo katere bo lahko v lastni deželi aktiviral atomsko bombo. Rdeča lasulja, ponarejeni brki in brada. Modre kontaktne leče za njegove rjave oči. Potem je vzel v levo roko robček, v desno britvico in si z njo rahlo zarezal v kožo nad zgornjo čeljustjo. Prikazala se je kapljica krvi. Napravil si je krivuljasto zarezo, dolgo sedem centimetrov, plitvo, a dovolj globoko, da je zakrvavela. Zarezo je osušil z robčkom. Potem je šel čez rano s sredstvom, ki ustavlja kri.

Brazgotine si ni napravil zato, da bi preslepil ljudi, temveč računalnike. Vsak vprašalnik ima predelek, namenjen za »posebna znamenja«. Omemba brazgotine bi dosje z njegovimi podatki takoj usmerila v napačno smer, in ko je smer enkrat napačna, mu računalnik ne more škoditi.

Sicer pa, če bo vse potekalo tako, kot je predvideval, do tega sploh ne bo prišlo. Toda Chew ni hotel ničesar tvegati. Nekaj dodatnih varnostnih ukrepov pri pripravah na »delo« mu je v preteklosti že rešilo življenje. V tem trenutku je bil najbolj iskan človek v državi.

Na srečo njegovega očeta ni bilo več, da bi ga videl. Toda v nekem smislu je bil heroj njegovega očeta tisti, ki ga je privedel sem, kjer je. Harry Truman, človek Missourija in Hirošime.

★ ★ ★

Življenje je lepo

John Hill

45. nadaljevanje

Namazal si je gorčico na kruh in ugriznil.

»Kaj misliš, kaj je tisto, kar si si vedno želela in bi ti jaz lahko dal?« je vprašal.

»Pojma nimam.« Pomislila je. »Že vem, karto za polet na Venero.«

»Bodi resna.«

»No, ne vem. Vedno sem si želela piramidam omogočiti pogled na moje veličanstvo.«

Griffin se je za trenutek zresnil. »Želim si, da bi imela denar.«

»Vem. Škoda, kaj, da tisto, da si z denarjem ne moreš kupiti sreče, pravzaprav sploh ne drži.«

»Kaj daš na kakšen prav poceni užitek?«

»Ha, že vem, kaj bi rada!« se je zasmejala.

»No, kaj?«

»Zdajle mi je prišlo na misel. Ko sem bila v gimnaziji, sem si vedno želela, da bi bila na čelu česarkoli, da bi bila priljubljena, a mi nikoli ni šlo. Vsako leto sem kandidirala za voditeljico navijaške skupine. Nikoli nisem uspela. Vsako leto sem si goreče želela, da bi me izvolili v študentski svet.«

»In nikoli nisi uspela.«

»Točno. Vse svoje življenje sem se trudila, da bi dobila glavno vlogo, a pri vsaki šolski igri sem končala tako, da so mi veleli popleskati kulise.«

Utihnila je in široko odprla usta, da bi ugriznila v vročo hrenovko. Kar je še povedala, je bilo, tako je presodil Griffin, slej ko prej izraženo v latinskem jeziku.

»No, to zadnje me je pa dotolklo. Niti poskusiti mi niso pustili.«

»Phoenix, nič te ne razumem. Polna usta hrenovke imaš.«

Naredila je krepak požirek in pogoltnila, kar je mlela.

»Kaj bi ti pravila, neumno je.«

»Povej mi, no.«

»Prav . . .«

»Daj že.«

In mu je povedala.

●

Proti nočnemu nebu se je vzpenjal ogromen vodni stolp. Na vrhu je bil razsvetljen, do luči pa je vse od tal vodila kozji stezi podobna lestev. Kot da bi ljudje res hoteli plezati po tej hudičevi zadevi.

Griffin in Phoenix sta stala v grmovju in strmela v stolp. Oblečena sta bila v temno in ponošeno, in s sabo sta imela veliko vedro barve in velika pleskarska čopiča.

»So ti tvoji sošolci morda zaupali, kako so prišli gor, ha?« jo je vprašal.

»Tudi ti nisi še nikoli počel, tega, kaj?« je bila Phoenix začudena. »Kako videz vara!«

»Pač, zadnje čase počenjam vse sorte. Njega dni me je preveč skrbelo, kaj, če me bodo dobili, ali sem se predolgo obotavljal ali . . .«

»Hočeš reči, da si bil zajec.«

»No, tega izraza ravno nisem hotel uporabiti, a bistvo tistega, kar sem hotel povedati, si zadela, ja.«

Phoenix je prižgala baterijo in mahnila sta jo proti vodnemu stolpu.

Na prvo oviro sta naletela že pri vznožju stolpa. Zavarovan je bil z bodečo žico. Griffin je slekel suknjič, ga vrgel čez ograjo, nato pa sta drug za drugim splezala čez. Phoenix, ki je bila na vrsti druga, mu je najprej podala čopiča in vedro z barvo.

In že sta bila pri lestvi.

Prvi klin je bil tako visoko, da je morala Phoenix splezati Griffinu na ramena, če naj ga dosegla. Ko je tako čepela na njegovih plečih in skušala obdržati ravnotežje, pri čemer se je opirala tudi na Griffinov obraz, sta bila podobna dvema od bratov Marx sredi podviga.

Končno je le lepo stopila na klin, a više že ni mogla več.

»Dvomim, da bom prilezla gor,« je rekla.

»Gospa, ta vodni stolp ste si vendar izbrali vi.«

Napela je vse sile, kar je redkokdaj storila, stisnila zobe in se skušala potegniti kvišku. Ko je bila z enim kolenom na prvem klinu, se ji je le posrečilo, da je pomagača razbremenila svoje teže. Eno roko je ovila okrog lestve in pogledala k Griffinu.

Odmaknil se je od stolpa, vzel zalet, se v čudovitem skoku ujel z eno roko za lestev, in se že naslednji hip zavihtel, da je pristal na prvi stopnici kot maček.

Čez čas, ko sta bila že visoko, nista bila ravno navdušena, ampak prej prestrašena in utrujena. Močni sunki vetra so se lovili po ozki lestvi, da je nevarno šklepetala in se morda celo majala. Verjetno je preračunana na težo enega človeka, je pomislila Phoenix.

»Če ti povem, da se bojim višine,« je zavpila proti Griffinu, ki je bil tik za njo, »mi boš najbrž svetoval, naj ne gledam dol, je tako?«

»Poglej!« Pokazal je proti vrhu.

Dvignila je oči, a razen vrha stolpa, ki je bil pobarvan s pusto sivo barvo, ni videla ničesar.

● Kovanci izginjajo

Na Nizozemskem bodo kmalu izginili kovanci za en cent, njihova izdelava je namreč že več kot trikrat dražja od njihove nominalne vrednosti. Finančno ministrstvo je sporočilo, da je povprečna nizozemska družina nakopičila v zadnjem času približno tisoč teh kovancev. Leta 1982 bo novec za pet centov najmanjša denarna enota.

● Škodljivo navdušenje

Moderno življenje ustvarja po vsem svetu podobne težave ne glede na politični režim. Tudi sovjetska revija »Sovjetskaja kultura« poroča o znanem pojavu v razvitem svetu: da namreč otroci prežidijo pred televizorji preveč časa: od 500 do 1000 ur na leto. Kot je pokazala sociološka študija, ki so jo pred nedavnim izvedli v SZ, preživijo otroci pred malim zaslonom več časa kot v šoli. Neki psiholog trdi, da otroci nimajo več časa, da bi si ustvarili svoj mali notranji svet, spremenijo se v navadne sprejemnike tujih idej in vtisov. Revija svetuje staršem, naj nadzorujejo otroke, in naj jih sami vzgajajo in poučujejo, namesto da to prepuščajo televiziji. Televiziji pa predlaga, naj redno objavlja, katere oddaje so za otroke zanimive in katere bi bilo bolje izpustiti.

● Načrtovanje družine

Svetovna zdravstvena organizacija je objavila poročilo »Načrtovanje družine v letu 2000«. Danes jemlje v svetu od 60 do 80 milijonov žensk kontracepcijske tablete, kar je mnogo manj, kot so nekoč pričakovali. Vzrok za to je verjetno strah pred stranskimi učinki. Presenetljivo visoko je število oseb, ki se dajo sterilizirati: v zadnjih letih se je za takšen poseg odločilo 60 milijonov žensk in 20 milijonov moških. WHO opozarja, da so še pred dvema desetletjema imeli te številke za nemogoče. Nenavadno visoko je tudi število prekinitev nosečnosti: Svetovna zdravstvena organizacija ocenjuje, da jih je 20 do 30 milijonov letno, in odstotek mladih je čedalje večji. Nove metode preprečevanja nosečnosti bodo začeli uporabljati šele konec osemdesetih let: sem spada cepivo, ki preprečuje oploditev ali pa prekine nosečnost. V naslednjih dvajsetih letih bodo izpopolnili tudi nova zdravila, n. pr. takšna, ki jih je treba vzeti samo enkrat mesečno.

Minili so časi bohotne gradnje avtomobilskih cest v Italiji

Na Apeninskem polotoku imajo odlično cestno omrežje, drugo v Evropi – »Sončna avtostrada«: od aprila 1956 do oktobra 1964 – Vse se je podražilo in kilometer ceste stane toliko kot DC-9

OD NAŠEGA DOPISNIKA

RIM, 7. aprila – Štirinajstega aprila 1956 je državna družba Società Autostrade dobila koncesijo za izgradnjo avtomobilske ceste, ki bi povezovala severno prestolnico Milano preko Bologne, Firenc in Rima z Neapljem. Cesta naj bi bila dolga 738 km, stala pa naj bi 184 milijard lir. Na papirju se je tako rodila znamenita »sončna avtostrada«, takrat prva italijanska avtomobilska cesta, danes simbol omrežja, ki meri 5.900 km in je po dolžini drugo največje omrežje avtomobilskih cest v Evropi. Samo ZR Nemčija jih ima več – 7.500 km.

Bilo je enajst let po vojni, v Italiji se še ni dobro končalo obdobje obnove in šele na obzorju so se kazala znamenje bodočega gospodarskega razcveta. Zakon o izgradnji omrežja avtomobilskih cest je bil sprejet leta 1955 šele po dolgih bitkah, v katerih se je leva opozicija dvignila proti temu »faraonskemu projektu«, namesto katerega bi lahko uresničili toliko drugih socialnih programov.

Najprej od Milana do Parme

Vendar je ironija usode hotela, da je prav socialist Romita dal ime zakonu o avtomobilskih cestah, ki so jih začeli graditi z dotlej neznanim sistemom koncesij. Kot rečeno, je prvo koncesijo dobila Societa Autostrade, družba iz državnega holdinga IRI. Iz državne blagajne je šlo neposredno samo 36 odstotkov sredstev, ki so do konca, kajpada, narasla na 272 milijard lir.

Toda ceste so začeli graditi. 21. maja 1956 so položili temeljni kamen za prvo italijansko avtomobilsko cesto pri San Donato Milanese. Konec leta 1958 je bil zgrajen prvi odsek, od Milana do Parme – prvih 109 km, na katerih so lahko italijanski vročekrvni vozniki preizkusili moč svojih motorjev, tako kot nekoč Slovenci na odseku od Vrhnike do Razdrtega. Takrat je bilo v Italiji 850.000 motornih vozil. Danes jih je že več kot 18 milijonov. Od Parme so gradili cesto dalje proti Bologni, z juga pa od Capue do Neaplja in dalje proti Rimu. Decembra 1960 je bil premagan apeninski greben med Bologno in Firencami, 4. oktobra 1964 pa je bil naposled končan tudi odsek Rim-Neapelj. »Sončna avtostrada« je bila narejena, Italija je dobila prvo sodobno avtomobilsko cesto.

Prvi hitri avtomobili

Hkrati z gradnjo cest so se razvijali tudi avtomobili. Ko so prvo avtostrado začeli graditi, s takratnimi vozili še ni bilo mogoče izkoristiti vseh prednosti, ki so jih take ceste nudile. »Giulietta«, eden izmed klasičnih modelov Alfa Romeo, je bila s svojimi 1290 ccm in 135 km na uro za druge avtomobile takratne dobe nekaj težko dosegljivega. Toda šele z »giulio« (1962), ki je s svojimi 1570 ccm zmogla 165 km na uro in je bilo z njo mogoče tudi s tako hitrostjo dolgo voziti, so dobili italijanski vozniki avto, s katerim se je dalo izkoristiti prednosti avtomobilske ceste. Dva novinarja sta to dokazala, ko sta se po otvoritvi ceste pripeljala iz Milana v Rim (550 km) v treh urah in 48 minutah.

»Klasična tura«, ki je prej trajala okrog dvanajst ur. »Rekord, ki ga ne kaže posnemati,« se je zgrozil »Corriere della Sera«. Posebno ne danes, ko se je v večini Italijanov za čuda prebudila varčevalska zavest. Potrošnja bencina se lani sploh ni povečala, pač pa so Italijani kljub vsemu še vedno kupili za 17 odstotkov več avtomobilov kakor leto poprej. To sicer samo po sebi ni čudno – pri roki imam podatke državnega knjigovodstva, ki kažejo, da je leta 1970 delavec v industriji zaslužil povprečno 1,600.000 lir na leto, danes pa zasluži 9,400.000 (vse bruto). Fiat ritmo stane z registracijo vred 6,330.000, fiat 128 pa 6,100.000 lir. Bencin je po 870 lir, cestnina na avtomobilskih cestah pa od 23 do 28 lir na kilometer za avto srednjega razreda. Če pogledamo podatke iz leta 1958, bomo videli, da je primerjava kljub vsemu ugodna za današnji čas: cestnina je bila od 6 do 9 lir za km, bencin je bil po 135 lir, fiat 1100 pa je stal 1,013.000 lir. Cena avtomobila se je potemtakem v 22 letih povečala šestkrat, cena bencina manj kot sedemkrat, cestnina pa niti štirikrat. Dohodki industrijskega delavca pa so v desetih letih zrasli za šestkrat.

Italija ima danes 5.900 avtomobilskih cest, 113 km jih še gradijo, 840 pa jih je še v načrtu in najbrž bodo še lep čas ostale na papirju. Zaradi cen goriva, zaradi izgub nekaterih družb, ki upravljajo avtomobilske ceste, predvsem pa zaradi gradbenih cen je gradnja omrežja praktično zastala. Za teh 840 km bi potrebovali še več kot 7000 milijard lir. Ko so avtoceste začeli graditi, je stal kilometer 360 milijonov lir, danes pa stane od 3 do 11 milijard, v povprečju okrog 5 milijard, toliko kot letalo DC-9.

Fanfanijevi ovinki

Državna družba Società Autostrade upravlja 2618 avtomobilskih cest, po katerih se je lani vsak dan peljalo povprečno 673.000 vozil. 2399 km avtomobilskih cest upravljajo zasebna podjetja, 844 km cest južno od Salerna, na katerih se ne plačuje cestnina, pa je neposredno v državni upravi.

Lani so na italijanskih avtomobilskih cestah vozniki plačali 455 milijard lir cestnine. Vendar niso bili vsi odseki enako donosni. Marsikje imajo z avtomobilskimi cestami veliko izgubo, bodisi zaradi slabega upravljanja bodisi zato, ker so določene odseke zgradili na pobudo vplivnih lokalnih »lobbyjev«. Pojav, ki je sicer star prav toliko kot avtoceste: že v petdesetih letih je Amintore Fanfani, večkratni predsednik vlade in danes predsednik senata, izposloval, da so v pokrajini Aretino na sončni avtomobilski cesti napravili nekaj »volivnih ovinkov«.

ANDREJ NOVAK

● Angleži preveč pijejo

Britansko ministrstvo za zdravstvo je objavilo sporočilo, iz katerega je razvidno, da so Angleži pravzaprav hudi pijanci. Vsak sedemnajsti kraljičin podložnik ogroža svoje zdravje s pretiranim uživanjem žganih pijač in vsaka peta postelja v britanskih bolnišnicah je zasedena s pacienti, ki so zboleli zaradi alkohola. Še posebej je vznemirljiva odvisnost od alkohola pri mladih, večini prometnih nesreč, ki jih povzročijo mladi ljudje, botruje pijanost. Poročilo govori o »strah vzbujajočih razsežnostih alkoholizma« in ostro kritizira propagando proizvajalcev alkoholnih pijač.

● John in Mary sta ob prestol

Od leta 1928 dalje John in Mary nista več najbolj priljubljeni newyorški imeni. Leta 1980 so bile najbolj moderne Jennifer, Jessica, Melissa, Nicole, Michelle, Elizabeth, Lisa, Christina, Tiffany in Maria. Za fante pa so starši najraje izbirali imena Michael, David, Jason, Joseph, Daniel, Robert in James.

KDO JE BIL TO?

Vsak dan je preveril kuhinjske izdatke

Ni mu bilo videti, da dà kaj dosti na hrano in da je rad dobro jedel. Sicer njegova miza ni bila razkošno obložena, vendar pa je bil jedilnik izbran. Navadno je bilo osem »riht« in ob tem je rekel: »Če se kdo osmih jedi ne naje, se jih tudi osemdeset ne bo.«

Predvsem so mu šle v slast francoske in italijanske jedi, od slednjih zlasti polenta (iz koruze in s sirom), pa tudi paštetke, pogače, močnate jedi, šunka in zelje. Ni pa maral presenečenj. Zatorej si je dal vsako jutro, pogosto pa že prejšnji večer, predložiti jedilnik, ki ga je neredko sam spremenil. Normalno se je njegovo kosilo začelo natanko opoldne, če pa je bila na jedilniku katera njegovih najljubših jedi, je dal kosilo servirati četrt ure prej.

Imel je dvanajst dobro plačanih kuharjev iz različnih dežel: Francoze, Nemce, Italijane, Ruse, Angleže. Vsak je bil pristojen za določene jedi. In vsi so bili odgovorni hišnemu upravniku, ki je moral vsakokrat po kosilu – in to je trajalo včasih do tretje ure popoldne – h gospodarju, da je izrekel pohvalo ali grajo. Gospodar si je k vsaki jedi na jedilno karto sproti zapisoval ustrezne pripombe.

Načelno je pil vino razredčeno z vodo. Običajno je spil po eno steklenico, in sicer največkrat bordojca, včasih tudi mozelčana. V mlajših letih je rad pil (in veliko) šampanjca, vendar se ga je odvadil, ker je menil, da mu povzroča želodčne krče. Renskega vina sploh ni pokusil, v prepričanju, da mu škodi. Dajal ga je protin (giht), ki je zdeloval že njegovega očeta. Mislil je, da je nadlogo podedoval po očetu, ta pa je rad pil rensko vino. Zato se je izogibal tega nesrečnega vina, ki mu je »zadrgovalo grlo«.

Često je pobesnel zaradi hrane. Vendar ne zaradi njene priprave, marveč predvsem zaradi stroškov. Ni maral uviteti, da so se živila podražila, odkar je bil določil višino dovoljenih kuhinjskih izdatkov. Skrbno je pregledal vse račune, ker je menil, da nekaj ni v redu, če kuhinja zahteva več denarja. Ko so mu nekoč predložili dodaten račun za 25 tolarjev, deset grošev in poldrug pfenig, je pod vsoto zapisal takole pripombo:

»Ukradeno, zakaj na mizi je bilo približno 100 ostrig, ki stanejo 4 tolarje – pogača 2 tolarja – jetra 1 tolar – riba 2 tolarja – pogača po rusko 2 tolarja. Vse skupaj 11 tolarjev. Vse drugo ukradeno. Ker je bila danes ena jed več, lahko slanik in grah staneta 1 tolar, torej kar je več kot 12 tolarjev, je nesramno ukradeno.«

Bil je prepričan, da polovica vseh zalog, kar jih nakupi kuhinja, neizpodbitno izginja s krajo. Nekoč je zasačil lakaja, ki si je bil vtaknil steklenico vina v žep. Zagrmelo je nad siromakom, in gospodar je svoj izbruh pred nekim obiskovalcem takole upravičil: »Mar nimam vzroka, da se znesem nad malopridno sodrgo? Če bi jih pustil, da delajo vsak po svojem, kakor se jim zdi, mi kmalu ne bi ostal niti pfenig za podporo mojim nesrečnim podložnikom.«

Svojega očeta je nekoč zmerjal za skopuha in takrat se je na debelo zadolževal, oče pa mu je moral poravnavati dolgove. Toda ko je sam prevzel dediščino, se je močno spremenil. Poslej je zelo pazil na vsak ficek.

Kdo je bil to?

Fridrik, imenovan Veliki (1712 do 1786), pruski kralj, na starosti sub ko tifica.

Eifflov stolp bo lepši, lažji in modernejši

Simbol Pariza so hudo zanemarili, predvsem pa so po njem našarili nepotrebno kramo – Za tri leta trajajočo obnovo bodo šle gore denarja

PARIZ, aprila – Že dlje časa se je govorilo in šepetalo, da je »stara dama« resno bolna, toda pristojni so Francozem zagotavljali, da Eifflovemu stolpu manjka samo malo zunanjega bliščа in malo gostoljubnosti, pa bo vse tako, kot je bilo prej. Pred kratkim pa so strokovnjaki sporočili, da je bolezen mnogo težja, kot bi si lahko mislili, in javnost je izvedela, da bo pomladitvena operacija stala fantastično vsoto 190 milijonov frankov (1,25 milijarde dinarjev) in da bo trajala tri leta.

Eifflov stolp, ki je letos star 92 let, je že drugič jabolko spora med Parižani. Prvič je bil že ob svojem nastanku; leta 1889 je inženir Gustave Eiffel za svetovno razstavo zgradil na Marsovem polju 300 metrov visoki jekleni stolp in Parižani so bili prepričani, da je ta grdobija dokončno uničila lepoto njihovega mesta. Izkazalo pa se je, da je stolp odpornejši, kot so si bili mislili, navadili so se nanj in navadili so se tudi obiskovalci, za katere je polagoma postajal kar eden od pariških simbolov. Parižani so ga polagoma prav vzljubili, saj je prinašal tudi lepe dohodke. Obiskovalcev je bilo čedalje več in pred leti je s 3,8 milijona prodanih vstopnic prehitel tudi takšno zakladnico svetovne kulture, kot je Louvre.

Družba, ki je stolp upravljala, ga je imela za neusahljiv vir dohodkov. Prepričani so bili, da vanj ni treba ničesar vlagati, da je dovolj, če pobirajo vstopnino, ki ni ravno majhna. Stolp je počasi propadal, njegova tehnična oprema je zastarevala in postajal je tudi nevaren.

Mestne oblasti, še posebej pa župan Jacques Chirac, so ugotovile, da tako ne gre več. Odslovile so upravljalce in ustanovile novo družbo za izkoriščanje Eifflovega stolpa, kjer je mesto lastnik 30 odstotkov delnic. Še več: na stolpu ne sme priti do nobene spremembe brez izrecne odobritve samega pariškega župana.

Komisija strokovnjakov je ugotovila, da mora stolp najprej »shujšati«, preobtežen je za celih tisoč ton. Ko je bil zgrajen, je bila predvidena 7000 tonska obremenitev, v naslednjih deset letih pa so mu dodajali različne atrakcije. Prvo nadstropje se tako rekoč podira, zgradili bodo nova tla. Skoraj sto let stara hidravlična dvigala bodo nadomestili z električnimi.

V prvem nadstropju bo odslej zbranih vseh 27 trgovinic, ki so bile raztresene po vsem stolpu, tukaj bo tudi ne predraga restavracija in pivnica. Kar se tiče drugega nadstropja, še ni povsem jasno, ali bo v njem neke vrste ljudska restavracija ali pa luksuzna restavracija, najboljše, kar premore Pariz. V tretjem nadstropju, ki je bilo do sedaj za obiskovalce zaprto, bodo obnovili mali Eifflov salon, v katerem je konstruktor delal, zgradili bodo audiovizualni muzej stolpa, postavili orientacijske mize in daljnoglede. Muzej bodo poznejе morda prenesli v podzemne prostore.

Novi koncesionar bo obnovitvena dela financiral s pomočjo posojila (140 milijonov frankov) in z dohodki iz lanskega leta. Edina stvar, ki še ni dokončno rešena, so uslužbenci, ki bodo med obnovitvenimi deli ostali brez zaposlitve. Mestna uprava je mnenja, da morajo zanje poskrbeti delodajalci, ne pa upravljalci stolpa. Nihče še ne ve, ali bo spet dobil zaposlitev, ko bodo dela končana.

Belgijski zdravniki se ne znajdejo prav

Farmacevtska industrija ponuja okrog 10.000 zdravil, zdravnikom pa pošilja reklame in darila

BRUSELJ, aprila (Tanjug) – Pred kratkim se je v parlamentarnih kronikah na straneh bruseljskega časopisja pojavila vestička o tem, da pripravljajo zakon, ki bo zdravnikom prepovedoval sprejemati »reklamna darila« od farmacevtskih družb. Večina zavarovancev in bolnikov še vedela ni, da obstajajo take vrste darila, čeprav jih je tako ali drugače prav gotovo »občutila«.

Menda tudi zdravniki niso tolikanj odgovorni, saj zavitki kar sami prihajajo na njihove naslove. Kot je zapisalo glasilo zdravniškega združenja Le Ligeur, je pritisk farmacevtske reklame postal silovit. Zdravniki v svojih ordinacijah pogosto sprejemajo nenapovedane obiske predstavnikov farmacevtske industrije, vsak dan pa po pošti dobivajo tudi na kilograme luksuznih prospektov in vzorcev novih zdravil.

Časopis navaja tudi primer firme, ki je za predpisovanje svojega novega antibiotika ponujala v znamenje pozornosti kar barvne televizijske sprejemnike. Belgijski skladi socialnega in zdravstvenega zavarovanja beležijo že tretje leto zapored velik primanjkljaj in vlada je poklicala »na pomoč« same zavarovance, ki od novega leta plačujejo več za zdravila. V nasprotju z nekdanjo skoraj simbolično participacijo, ki je znesla največ 50 frankov, mora bolnik za nakup čisto navadnega antibiotika odšteti tudi po 300 frankov (zdravila se dele v štiri kategorije, zavarovančev delež pa se suče od 25 do 100 odstotkov cene).

Po tej poti naj bi belgijski skladi zdravstvenega zavarovanja letos prihranili približno 800 milijonov frankov (25 milijonov dolarjev). »Utemeljitev«, s katero so vso stvar pojasnili, je, da se je poraba zdravil nenormalno povečala. Belgijci so pred približno desetimi leti porabili okrog 70 milijonov enot raznih zdravil na leto, v zadnjem letu pa je številka poskočila na 119 milijonov.

● Vse manjši in manjši

Tokrat so Japonce prehiteli Britanci, neka njihova tvrdka je začela izdelovati kombinirani radijski in televizijski sprejemnik, ki meri samo 15 × 10 × 2,5 cm. Takšne dimenzije omogoča črnobela ploska televizijska cev. Ekran meri komaj 4,5 cm. To cev bo izdelovala neka tovarna iz Dundeeja na Škotskem, sprejemnik pa bo deloval po vsem svetu.

KAČJA JAMA

Vitan Mal
Matjaž Schmidt

244. Kapitan je sprejel Matijev predlog. Samo Stanislav ga je motil. »Znebili se ga bomo na odprtem morju. Tam kar mrgoli morskih psov!« Pripomnil je, da je v pristanišču zadnje čase več patrulnih čolnov. »Kar naj vohajo, ampak Sančeza ne bodo ujeli!« Med smehom mu je zdrknil z oževe konice košček surovega masla. Pozvonil je Janezu in velikan se je spravil na vse štiri. »Sovražim umazane preproge,« je pripomnil kapitan s polnimi usti. Matija je iz samega spoštovanja poškilil na svoje podplate. K sreči ni prinesel na ladjo blata iz okolice krčme...

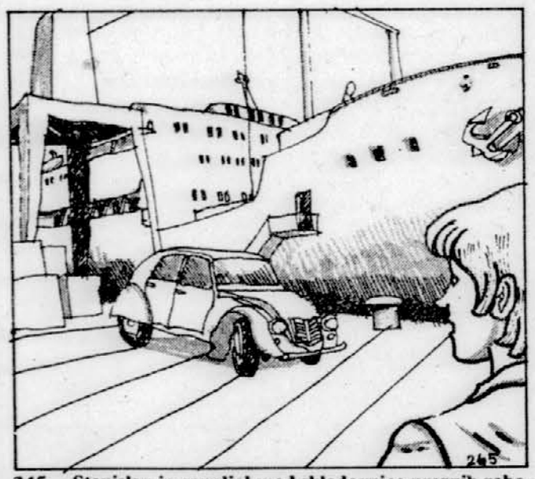

245. Stanislav je zapeljal med skladovnico praznih zabojev, ki so čakali na natovarjanje. Od ondod se je peš napotil proti Južnemu pomolu. Umikal se je tovornjakom, večkrat prekoračil železniške tire in spoštljivo obšel žerjave, ki so z dolgimi rokami segali v drobovje ladij in prenašali njihovo vsebino na vagone. Prav med njegovim prihodom je luka zaživela svoj vsakdan, nasičen s hrupom najrazličnejših strojev, opozorilnim tuljenjem siren in vpitjem delavcev. Ko je ob visečih stopnicah zagledal spačka, je od razburjenja stisnil pesti.

246. »Kam pa kam?« je zaslišal glas prvega oficirja. »Nikar ne nadleguj Sančezovih prijateljev!« je hladnokrvno odvrnil Stanislav. Obraz mladega moža je preletel vljuden nasmešek. Tako kot Matijo ga je popeljal do kabine Malega Janeza. Ko se je vračal po hodniku, je s pestjo udaril po steni. »Prekleto, vsi h kapitanu, jaz pa naj crkujem od dolgočasja! Ko bi vedel, da teče čas na ladji tako počasi, se ne bi nikoli odločil za ta poklic.« Preden je Stanislav stopil v kapitanovo jedilnico, je Mali Janez pobobnal po vratih...

KRIŽANKA

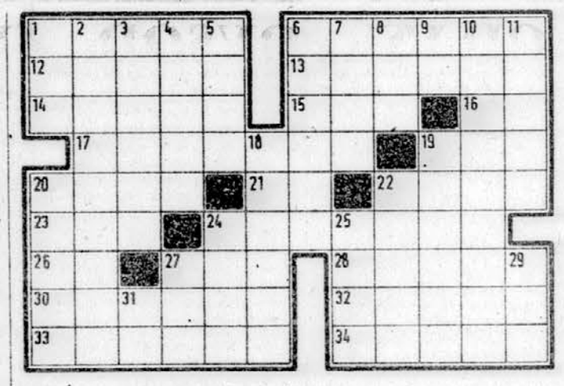

VODORAVNO: 1. okrogla naselbina domačinov v južni Afriki, 6. stara ladja na tri pare vesel, trirema, 12. italijanski filmski producent, mož Sophie Loren (Carlo), 13. starejši hrvaški slikar, predstavnik cerkvenega baroka (Ivan, 1700–1753), 14. prvi prevod biblije v latinščino, 15. vzdevek Goethejeve matere, 16. avtomobilska oznaka Messine, 17. slabokrvnost, 19. četverokotna ribiška mreža na palici, 20. predstojnik moškega samostana, 21. oznaka za neznanca, 22. sladek sok nekaterih rastlin, ki so ga predelale ušice, 23. melodični okrasek iz več hitrih zaporednih tonov pred glavnim akordom, 24. nekdanji otok v Donavi nedaleč od Oršove, znan iz srbske zgodovine, (zdaj pod vodo zaradi hidrocentrale Djerdap), 26. kemijski znak za nikelj, 27. vzdevek glasbenika Aleša Kersnika, 28. odličen mehiški teniški igralec, ki se je pred leti ponesrečil z letalom (Rafael), 30. divji perzijski polosel, 32. priljubljena Puccinijeva opera, 33. materine sestre, 34. slaven arabski junak in pesnik (simfonična suita Rimskega–Korsakova).

NAVPIČNO: 1. kratica za Komunistično partijo Italije, 2. vrsta tiskarskega ofsetnega stroja, 3. sladek južni sadež, 4. športnik, lepo grajen moški, 5. ime irskega pisatelja O'Flahertyja, 6. vrsta frizure za daljši čas, 7. podložno ljudstvo v sultanski Turčiji, 8. hrvaško naftno podjetje, 9. začetnici najznamenitejšega norveškega skladatelja, 10. namagnetenost po prenehanju magnetne indukcije, 11. vrsta palme, ki uspeva na Sundskem otočju, 18. veliko mesto v indijski državi Madhja Pradeš, eno najpomembnejših središč osrednje Indije, (430.000 prebivalcev), 19. rimski zgodovinar in politik, slovit po prikazu Katilinove zarote in vojne z Jogurto (Gaj Krisp), 20. razmerje, relacija, 22. angleški karakterni filmski igralec starejše generacije (James), 24. danska dolžinska mera, 25. višinska točka na zemljevidih, 27. ljubkovalno žensko ime, 29. orel iz germanske mitologije, 31. površinska mera.

Rešitev prejšnje križanke

VODORAVNO: 1. psiha, 6. Uralsk, 12. Ocvirk, 14. harita, 15. Thoreau, 17. baron, 18. ie, 19. Capra, 21. kilt, 22. lh, 24. lobus, 26. KP, 27. Blum, 29. Radka, 31. NS, 33. rimar, 35. selenit, 37. Knosos, 39. Nedica, 40. igrača, 41. Palas.

EVA PERON

John Barnes

13. nadaljevanje

»Kdo je bila ona, da je lahko zahtevala, da bi igral z njo glavno vlogo?« je zaničljivo govoril, ko se je leta pozneje spominjal, kako je nastajal tisti film. »V kakšnem položaju je bila? Takrat je živela s Perónom in bi si lahko izbrala katero koli igro, igralce, plačo, vse. Toda jaz sem ji povsem iskreno govoril. ‚Jezen si name,' je rekla. ‚Seveda sem,' sem ji odgovoril. ‚Če bi bila v moji koži, bi prav tako čutila. V tem trenutku sem najbolj privlačen igralec v argentinskem filmu. Ti pa nimaš prav nobenih izkušenj. Moj ugled bo trpel, če bom nastopil s teboj.' Tisti, ki so slišali te moje besede, so se tresli zame. Pripomnil sem: ‚Ne želim ti preprečiti, da bi igrala. Želim samo to, da ne bi igral s teboj.' Zelo se je razhudila. Toda ostala sva prijatelja in na koncu smo seveda posneli film. Šest mesecev smo ga snemali, predvsem zato, ker si je Eva zmeraj jemala proste dneve zaradi političnih obveznosti. Seveda je ni nihče za to nagnal iz službe. Pravzaprav bi imeli težave, če bi hoteli posneti film brez nje. Filmski negativ je bil redek v tistih časih. Toda pogosto sem videval Peróna, ki je prihajal v atelje s svitki filma pod pazduho. Zato smo se morali vsi ukloniti njeni gospodovalnosti. Ona je ukazovala, o tem ni nobenega dvoma. Toda tolikokrat sem ji oporekal, da mi je režiser Mario Soficci govoril: ‚Miguez, za božjo voljo, nehajte ji ugovarjati. Enkrat bo prekipelo.' V resnici pa je bila zelo dobra do mene. Dajala mi je pike, ko so bile racionirane gume in bencin. Ob neki drugi priložnosti je zvedela, da mi primanjkuje denarja. Vprašala me je, kaj se je zgodilo, in naposled sem ji priznal, da sem imel nekaj hudih izgub pri hazardu. Poslala mi je 10.000 pesov svojega denarja in jih ni nikoli hotela vzeti nazaj.«

Torej je bilo tudi nekaj mehkega v tej neupogljivi, vitki postavici. Toda tisti, ki so to mehkobo videli, so bili pretežno prijatelji iz starih časov, ki so se prebijali skozi življenje, kot se je ona. Celo ubogi, debeli Jaime Yankelevich je nekako preživel, čeprav je moral nenehno prenašati njen strupeni jezik. Kar naprej ga je lomil z napačnimi ocenami položaja in to ga je zmeraj veljalo denar v obliki povišanih plač za Evo. Dva meseca po njegovem dragem oktobrskem spodrsljaju je Eva zahtevala od njega, naj izkoristi radijsko postajo za podpiranje predsedniške kandidature njenega moža. Uradno je zalučal svojo rokavico 15. decembra za predsedniške volitve, ki so bile napovedane za 24. februar. Jaime je naredil nekaj hitrih računov in se je spet zmotil. Zavrnil je njeno zahtevo. Vsekakor so bili vsi obveščeni političnі opazovalci prepričani, da bodo Peróna na volitvah povozili argentinski »demokrati« – radikali, konservativci, socialisti in celo komunisti. Toda za Yankelevicha je bilo še pomembnejše to, da Perón ni pokazal nobenih vidnih znamenj, da se bo poročil s svojo ljubico.

Iz razloga, ki sta ga sama najbolje poznala, zakonca Perón nista obvestila rojakov, da sta z zakonom potrdila svoje razmerje. Morda je bilo to zato, ker je Perón čutil, da je že ponižal generale s svojo kontrarevolucijo 17. oktobra in jih ni hotel spravljati v še hujšo zadrego, kar bi se zgodilo, če bi razburil njihove žene z javnim obvestilom o poroki s svojo ljubico tako kmalu po udaru. Vedel je, da se bodo vse žene na aristokratski Avenidi Alvear zgrozile. »Ta ženska« je poosebljala vse, kar so sovražile in zaničevale – ljubico, ki je obstajala v življenju skoraj vsakega Argentinca višjega rodu. Da je kdo tako zatreskan v svojo ljubico, da se z njo poroči; one je že ne bodo sprejele.

Eva se seveda ni ozirala na to, da bo razburila nekatere dame. Toda očitno je menila, da je njen molk ob tej priložnosti majhna cena, ki jo plačuje za svoj poročni list. Toda ker Jaime Yankelevich ni dovolil Evi, da bi uporabljala njegovo radijsko postajo za predsedniško volilno bitko – in ker je bilo očitno, zakaj ji tega ni dovolil – ni mogla obvladati svojega vnetljivega značaja. »Ti umazana ruska baraba!« je zatulila. »Boš že videl, kaj se bo zgodilo, če se boš upiral.« In ko se je Jaime zdrznil, mu je začela mahati s poročnim listom pod nosom. »To ti govorim kot prva dama Argentine.« Pa ni bila. Bila pa je preblizu temu položaju, da bi se Yankelevich upal prepirati z njo.

Pravzaprav je bil poročni list star samo nekaj dni. V resnici je bil Evin cerkveni poročni list. Zakaj četudi sta bila Perónova uradno poročena od njune civilne poroke oktobra, je v katoliški Argentini v resnici pomembna cerkvena poroka. Poroke pričarajo Argentincem iz srednjih in višjih slojev podobe belih čipk in sladkih deviških nevest. Misel, da bi se bila Eva Duarte – nezakonska, igralka, ljubica – poročila v cerkvi, je bila za marsikoga izmed njih pravo bogoskrunstvo. Toda v zgodnjem jutru 9. decembra so se trije avtomobili ustavili pred poslopjem na Calle Posadas, kjer je stanoval Perón. Nekaj minut pozneje se je na vežnih vratih pojavil polkovnik Perón v uniformi kopenske vojske, čeprav je bil slekel vojaško suknjo, in je držal pod roko Evo, ki se je sijoče smehljala izpod modernega ohlapnega klobuka. Oblečena je bila v preprosto belo obleko. Sedla sta na zadnja dva sedeža Perónovega packarda in avtomobili so krenili v La Plato, sodobno prestolnico pokrajine Buenos Aires. Tam se je v katedrali Juan Perón, vdovec, poročil z Marijo Evo Duarte, samsko. Za pričo ji je bil brat Juan, medtem ko je bil ženinu za pričo polkovnik Mercante, najboljši Perónov prijatelj, ki je v novi Farrellovi vladi pravkar prevzel ministrstvo za delo.

SLABA IGRALKA – Čeprav je Eva Duarte nemalo nastopala na odrskih deskah, na radiu in pred filmskimi kamerami, je na splošno nihče ni imel za dobro igralko.

Za medene tedne ni bilo časa. Dan pred njuno poroko je opozicijska demokratska zveza, koalicija strank, ki so nasprotovale Perónu, sklicala predvolilno zborovanje na Plaza del Congreso v poslovnem delu Buenos Airesa. Kakih dvesto tisoč porteñov se je zbralo na tem zborovanju. Toda kmalu so spoznali, kako nevarno je aktivno se zoperstavljati Juanu Perónu. Strelci so začeli streljati v množico, ki jo je potem napadla zvezna policija. Štiri osebe so bile ubite in 35 ranjenih. Naslednji petek se je Perón prvič po svoji vrnitvi 17. oktobra pojavil v javnosti in se predstavil kot predsedniški kandidat svoje politične stranke, delavske stranke, ki jo je ustanovil posebej zato, da bi zastopala *descamisados*, brezsrajčnike, ki so tistega dne v oktobru v naskoku zavzeli mesto. Kakih sto tisoč do sto petdeset tisoč ljudi se je spet zgrnilo v središču mesta, da bi videli svojega junaka stopiti na tribuno, razsvetljeno z žarometi, ob vznožju velikanskega obeliska v obliki igle sredi Avenida Nueva de Julio, za katero Argentinci upravičeno trdijo, da je najširša avenija na svetu.

Zvezna policija je temeljito ukrepala, da se Perónovi sovražniki ne bi mogli maščevati za štiri umore na Plaza del Congreso teden dni poprej.

OBJAVA ŠT. 14

ZVEZA SKUPNOSTI ZA ZAPOSLOVANJE SR SLOVENIJE

objavlja

potrebe po delavcih,

ki so jih prijavile delovne organizacije in zasebni delodajalci pri občinskih skupnostih za zaposlovanje ter niso bile pokrite iz vrst začasno brezposelnih iskalcev zaposlitve v Sloveniji.

Informacije o objavljenih potrebah dajejo pristojne skupnosti za zaposlovanje, ki so navedene s kratico v oklepaju vsake objave, ali delovna organizacija, ki prijavlja potrebo in je navedena pri vsaki posamezni objavi.

Sklicevati se je treba le na objavljeno registrsko številko objave.

Način objave za vse objavljene potrebe je oglas, razen tistih, pri katerih je v oklepaju navedeno, da se nanašajo na javni razpis.

DIPLOMIRANI INŽENIR POLJEDELSTVA
1 višjega referenta za sklepanje zavarovanj in likvidacijo škod posevkov, dveletna praksa, OD okoli 12.500 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: Zavarovalna skupnost TRIGLAV, območna skupnost Celje (SZ CE 151.772)

DIPLOMIRANI INŽENIR KEMIJSKE TEHNOLOGIJE
1 za vodenje in organiziranje proizvodnega procesa (lahko inž. kemijske tehnologije), triletna praksa, OD okoli 15.500 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: JUB kemična industrija Dol pri Ljubljani (SZ LJ 441.223)

DIPLOMIRANI STROJNI INŽENIR
1 za vodenje dela v investicijskem sektorju, petletna praksa, opravljen strokovni izpit, aktivno znanje enega tujega jezika, OD okoli 19.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: COLOR tovarna barv in lakov Medvode SDS skupnih služb (SZ LJ 441.700)

DIPLOMIRANI EKONOMISTI
1 planerja-analitika, triletna praksa, OD okoli 13.324 din, rok prijave 30 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: Univerza Edvarda Kardelja v Ljubljani, Fakulteta zs strojništvo, Murnikova 2 (SZ LJ 456.417)
1 za organizacijo del in vodenje računovodsko-finančne službe, petletna praksa, 3 mesece poskusno delo, OD okoli 16.606 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: KEMIJSKA INDUSTRIJA Kamnik DSSS (SZ LJ 454.574)

DIPLOMIRANI PRAVNIK
1 za opravljanje splošnih del za TOZD Marketing in Tozd Posestva (lahko višji upravni delavec), dve oz. triletna praksa, 3 mesece poskusno delo, OD okoli 13.750 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: KIT Ljubljanske mlekarne DSSS, Ljubljana (SZ LJ 457.571)

PROFESOR SLOVENŠČINE
1 profesorja slovenščine, 21 ur tedensko, brez prakse, OD okoli 5.540 din, rok prijave 14 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: Šolski center Edvarda Kardelja Slovenj Gradec, Koroska 11 (SZ VE 951.456)

PROFESOR FIZIKE
1 profesorja fizike, brez prakse, OD okoli 11.076 din, rok prijave 14 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: Šolski center Edvarda Kardelja Slovenj Gradec, Koroška 11 (SZ VE 951.460)

PROFESORJI MATEMATIKE
3 profesorje matematike, brez prakse, OD okoli 11.076 din, rok prijave 14 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: Šolski center Edvarda Kardelja Slovenj Gradec, Koroška 11 (SZ VE 951.457 do 951.459)

PROFESOR GLASBE
1 profesorja umetnostne vzgoje, 21 ur tedensko, brez prakse, OD okoli 5.540 din, rok prijave 14 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: Šolski center Edvarda Kardelja Slovenj Gradec, Koroška 11 (SZ VE 951.465)

DIPLOMIRANI ZGODOVINARJI
2 profesorja zgodovine in STM, brez prakse, OD okoli 11.076 din, rok prijave 14 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: Šolski center Edvarda Kardelja Slovenj Gradec, Koroška 11 (SZ VE 951.462 do 951.463)

ZDRAVNIK SPLOŠNE MEDICINE
1 zdravnika splošne medicine, opravljen strokovni izpit, OD okoli 12.686 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: OSNOVNO ZDRAVSTVO GORENJSKE, TOZD Zdravstveni dom Kranj (SZ KR 350.011)

ZDRAVNIK PEDIATER
1 zdravnika pediatra v otroškem dispanzerju Cerknica, opravljen strokovni izpit, OD okoli 15.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, družinsko stanovanje: NOTRANJSKI ZDRAVSTVENI DOM VRHNIKA, TOZD Zdravstvo Cerknica (SZ LJ 441.397)

ZOBNI ZDRAVNIK
1 zobozdravnika v TOZD Zobozdravstvena služba Ptuj, opravljen strokovni izpit, 1 mesec poskusnega dela, OD okoli 15.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: ZDRAVSTVENI CENTER PTUJ-ORMOŽ, TOZD Zobozdravstvena služba Ptuj (SZ MB 553.064)

DIPLOMIRANI VARNOSTNI INŽENIR
1 za vodenje službe varstva pri delu (lahko dipl. inž. kemijske tehnolog.), petletna praksa, opravljen strokovni izpit, 3 mesece poskusno delo, OD okoli 13.500 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: Kemijska industrija KAMNIK DSSS, Kamnik (SZ LJ 441.054)

EKONOMIST FINANČNIK
1 kontrolorja-revizorja finančnih dokumentov, petletna praksa, OD okoli 9.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: SLOVIN Bizeljsko Brežice DSSS, Brežice (SZ SE 004.339)

PREDMETNI UČITELJ BIOLOGIJE IN KEMIJE
1 za poučevanje biologije in kemije, brez prakse, OD okoli 10.000 din, rok prijave 14 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: Šolski center Edvarda Kardelja Slovenj Gradec, Koroška 11 (SZ VE 951.451)

VIŠJI FIZIOTERAPEVTI
2 višja fizioterapevtska tehnika, za določen čas, opravljen strokovni izpit, enoletna praksa, OD okoli 9.282 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: KLINIČNI CENTER v Ljubljani, Tozd ortopedska klinika, Bohoričeva 28 (SZ LJ 455.602 in 455.603)
1 višjega fizioterapevta, opravljen strokovni izpit, OD okoli 10.650 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: ZDRAVSTVENI CENTER BREŽICE, TOZD Splošna bolnišnica Brežice (SZ SE 051.059)

VIŠJA MEDICINSKA SESTRA
1 višjo medicinsko sestro, za določen čas, brez prakse, OD okoli 10.500 din, rok prijave 14 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: Šolski center Edvarda Kardelja Slovenj Gradec, Koroška 11 (SZ VE 951.464)

VIŠJI RENTGENSKI TEHNIKI
1 za RTG slikanje bolnikov, za določen čas, opravljen strokovni izpit, OD okoli 10.416 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: KLINIČNI CENTER v Ljubljani, TOZD Klinična bolnišnica za pediatrijo, Vrazov trg 1 (SZ LJ 453.596)
2 za izdelavo RTG posnetkov pljuč, opravljen strokovni izpit, 2 meseca poskusno delo, OD okoli 10.323 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanj ni: ZDRAVSTVENI DOM Ljubljana, TOZD Vič-Rudnik (SZ LJ 452.610 in 452.511)

ELEKTROTEHNIK ZA ŠIBKI TOK
1 za upravljanje perif. enot elektronskega sistema, dveletna praksa, OD okoli 9.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: ZAVOD SR SLOVENIJE ZA STATISTIKO, Ljubljana, Vožarski pot 12 (SZ LJ 440.853)

GRADBENI DELOVODJA
1 delovodjo v železokrivskem obratu, (lahko strojni delovodja), triletna praksa, 2 meseca poskusno delo, OD okoli 8.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: GIP BETON ZASAVJE Zagorje, TOZD Gradbeništvo Zagorje (SZ LJ 455.986)

EKONOMSKI TEHNIKI
1 glavnega blagajnika-knjigovodjo OD in materiala, triletna praksa, OD okoli 8.200 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 10 dni, stanovanja ni: PMSP KRISTAL Maribor, TOZD Steklarstvo Ljubljana, Dečkova 1/A (SZ LJ 458.077)
2 za obračun prodajaln in prometnega davka, (lahko poklicna šola s opravljenim knjigovodskim tečajem, (za določen čas, enoletna praksa, 2 meseca poskusno delo, OD okoli 9.061 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanj ni: KIT Ljubljanske mlekarne, DSSS, Ljubljana, (SZ LJ 457.573 in 457.574)

MEDICINSKE SESTRE
7 medicinskih sester za intenzivno nego bolnikov, za določen čas, brez prakse, OD okoli 9.049 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanj ni: KLINIČNI CENTER v Ljubljani, TOZD Kirurška služba Klinika za kirurgijo srca in ožilja, Bohoričeva 28 (SZ LJ 452.819 do 452.825)

LABORATORIJSKI TEHNIK
1 za opravljanje laboratorijskih preiskav, za določen čas, opravljen strokovni izpit, OD okoli 8.700 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: KLINIČNI CENTER v Ljubljani, TOZD Klinična bolnišnica za pediatrijo, Vrazov trg 1 (SZ LJ 455.882)

KLJUČAVNIČARJI
1 za izdelavo in montažo konstrukcij, enoletna praksa, OD okoli 7.500 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: TOZD JK Dobova (SZ SE 050.022)
1 za izdelavo orodij in priprav, brez prakse, OD okoli 9.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: SIP-Strojna industrija n. sol. o TOZD Šempeter (SZ CE 151.799)

ORODJARJI
4 orodjarje, dve do petletna praksa, OD okoli 8.000 do 11.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 8 dni, stanovanj ni: TOVARNA KOVINSKE GALANTERIJE, TOZD Kovinska galanterija, Ljubljana, Tolstojeva 44 (SZ LJ 450.919, 450.777 450.782 in 450.783)
2 za izdelavo orodij, brez prakse, OD okoli 9.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: SIP-Strojna industrija n. sol. o TOZD Šempeter (SZ CE 151.800 in 151.801)

STRUGARJI
1 strugarja, dve do petletna praksa, OD okoli 8.000 do 11.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: TOVARNA KOVINSKE GALANTERIJE, TOZD Kovinska galanterija Ljubljana, Tolstojeva 44 (SZ LJ 441.867)
2 za struženje strojnih delov, brez prakse, OD okoli 9.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanj ni: SIP-Strojna industrija n. sol. o TOZD Šempeter (SZ CE 151.802 in 151.803)

REZKALCI
1 rezkalca, brez prakse, OD okoli 7.400 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: CEMENTARNA Trbovlje, TOZD Vzdrževanje in transport, Kolodvorska c. 5 (SZ LJ 450.322)
1 za rezkanje strojnih delov, brez prakse, OD okoli 9.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: SIP-Strojna industrija n. sol. o TOZD Šempeter (SZ CE 151.798)

STROJNI KLJUČAVNIČARJI
2 za vzdrževanje strojev in naprav, triletna praksa, OD okoli 8.000 do 11.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: TOVARNA KOVINSKE GALANTERIJE, TOZD Kovinska galanterija, Ljubljana, Tolstojeva 44 (SZ LJ 438.112 in 438.113)
1 za vzdrževanje strojnih naprav, dveletna praksa, OD okoli 12.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: ISKRA ZMAJ, TOZD Baterije, Ljubljana, Stegne 23 (SZ LJ 453.111)

ELEKTRIKARJI
1 obratovnega elektrikarja, za TOZD Pridobivanje surovine, brez prakse in
3 elektrikarje III. za TOZD Vzdrževanje in transport, brez prakse, OD okoli 7.600 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanj ni: CEMENTARNA Trbovlje, Kolodvorska c. 5 (SZ LJ 450.355, 440.311, 450.319 in 450.321)

ZIDARJI
5 zidarjev na gradbišču, enoletna praksa, 2 meseca poskusno delo, OD okoli 6.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanj ni: GIP BETON ZASAVJE Zagorje, TOZD Gradbeništvo Zagorje (SZ LJ 455.997 do 456.001)

TESARJI
4 tesarje na gradbišču, enoletna praksa, OD okoli 6.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanj ni: GIP BETON ZASAVJE Zagorje, TOZD Gradbeništvo Zagorje (SZ LJ 455.993 do 455.996)

PLESKAR
1 za pleskanje zavornih voz, brez prakse, OD okoli 5.880 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: Centralne delavnice, TOZD za vzdrževanje voz Dobova (SZ SE 004.324)

VOZNIK TOVORNJAKA
1 šoferja I, triletna praksa, 3 mesece poskusno delo, OD okoli 8.154 din, (poklicna šola za voznike mot. voz. C in E kategorije, (rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: DES-Ljubljana, TOZD Elektro Ljubljana mesto, Kotnikova 9 (SZ LJ 451.633)

PRODAJALCI
1 za sprejem in izdajo rezervnih delov za servis, enoletna praksa, OD okoli 9.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: SIP-Strojna industrija n. sol. o TOZD Šempeter (SZ CE 151.812)
1 za prodajanje knjig in papirja, za določen čas, brez prakse, OD okoli 6.380 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: Državna založba Slovenije, poslovalnica Brežice, C. prvih borcev 37 (SZ SE 004.387)

PRODAJALCI PREHRAMBENIH IZDELKOV
2 prodajalca živilske stroke, za določen čas, brez prakse, OD okoli 6.400 do 7.400 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: Trgovsko podjetje NAMA, TOZD veleblagovnica NAMA, Ljubljana, Tomšičeva 2 (SZ LJ 456.835 in 456.836)

KUHAR
1 za kuhanje hrane, (lahko kuharski pomočnik), brez prakse, OD okoli 5.660 do 7.290 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: KLINIČNI CENTER v Ljubljani, TOZD Klinična bolnišnica za pediatrijo, Vrazov trg 1 (SZ LJ 453.597)

NATAKARJI
1 za točenje in izdajanje pijač – glavni točaj, OD okoli 9.700 din,
1 točaja, za PE Jelen Ljubljana, OD okoli 9.700 din,
1 za strežbo jedi in pijač v restavraciji, OD okoli 9.800 din,
1 za blagajniška dela v bifeju hotela Ilirija, OD okoli 9.800 din, enoletna praksa, 3 mesece poskusno delo, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanj ni: MERCATOR-HOTELI GOSTINSTVO, TOZD Ilirija, Ljubljana, Trg prekomorskih brigad 4 (SZ LJ 454.266, 454.268, 454.269 in 454.270)

ADMINISTRATORJI
1 za vodenje skladiščne kartoteke, enoletna praksa,
1 za zajemanje vhodnih podatkov za AOP, brez prakse, OD okoli 9.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanj ni: SIP-Strojna industrija n. sol. o TOZD Šempeter (SZ CE 151.318 in 151.797)
2 za zapisnikarja na obravnavah in za druga strojepisna in administrativna dela, za določen čas, enoletna praksa, 2 meseca poskusno delo, OD okoli 7.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanj ni: Temeljno sodišče v Ljubljani, za enoto v Ljubljani, Tavčarjeva 9 (SZ LJ 452.574 in 452.575)

VINOGRADNIŠKI DELAVCI
3 za vinogradniška opravila, enoletna praksa, OD okoli 5.300 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: BIZELJSKO–BREŽICE, TOZD Vinarstvo Brežice (SZ SE 004.467 do 004.469)

POMOŽNI KLJUČAVNIČARJI
1 za opravljanje hišniških in vzdrževalnih del in nalog, triletna praksa, OD okoli 7.100 din do 8.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: TOVARNA KOVINSKE GALANTERIJE, TOZD Kovinska galanterija, Ljubljana, Tolstojeva 44 (SZ Lj 450.784)
3 za izdelavo in montažo konstrukcij, brez prakse, OD okoli 5.200 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: TRIMO, TOZD JK Dobova (SZ SE 050.018 do 050.020)

OBLOČNI VARILCI
2 za varjenje konstrukcij, brez prakse, OD okoli 6.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: TRIMO, TOZD JK Dobova (SZ SE 050.023 in 050.024)

IZDELOVALEC BATERIJ
1 za izdelavo baterij po fazah, končana osnovna šola, OD okoli 8.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: ISKRA-ZMAJ, TOZD Baterije Ljubljana, Stegne 23 (SZ LJ 441.982)

TKALEC
1 za tkanje žičnih tkanin, brez prakse, 3 mesece poskusno delo, OD okoli 6.500 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: Industrija term. aparatov, žičnih tkanin in plastike, Ribnica (SZ Lj 455.686)

SNAŽILKE
1 snažilko, OD okoli 5.500 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: CEMENTARNA Trbovlje DSSS, Kolodvorska c. 5
1 za čiščenje poslovalnice, 21 ur tedensko, OD okoli 2.800 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: Državna založba Slovenije, poslovalnica Šiška, Ljubljana, Celovška 163 (SZ LJ 455.069)
1 snažilko, 3 mesece poskusno delo, OD okoli 5.965 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: TOZD Elektro Ljubljana mesto, Ljubljana, Kotnikova 9 (SZ LJ 451.632)
1 za čiščenje poslovnih prostorov, enoletna praksa, OD okoli 4.200 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 10 dni, stanovanja ni: PMSP Kristal Maribor, TOZD Steklarstvo Ljubljana, Dečkova 1/a
1 za čiščenje pisarniških prostorov, enoletna praksa, 1 mesec poskusno delo, OD okoli 6.192 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: KIT Ljubljanske mlekarne DSSS, Ljubljana (SZ LJ 457.572)
1 za čiščenje poslovnih prostorov knjižnice, OD okoli 5.415 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: Narodna in univerzitetna knjižnica Ljubljana, Turjaška 1 (SZ LJ 457.434)
1 čistilko, za TOZD Vzgojnovarstvena organizacija, OD okoli 5.625 din, opravljen tečaj iz higienskega minimuma, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni,
3 čistilke – strežnice, za TOZD Kirurška služba, Klinika za plastično kirurgijo in opekline, OD okoli 5.320 din,
1 čistilko – strežnico, za TOZD Kirurška služba Pediatrični oddelek kirurških strok in
2 čistilki – strežnici, za določen čas, za TOZD Kirurška služba Pediatrični oddelek kirurških strok, OD okoli 5.320 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanj ni: KLINIČNI CENTER v Ljubljani, Bohoričeva 28 (SZ LJ 458.057, 456.359, 456.360, 456.361, 441.772, 455.613 in 455.614)

KURIR
1 za opravljanje kurirskih del in nalog, enoletna praksa, OD okoli 5.500 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: SLOVENSKE ŽELEZARNE Ljubljana, Moše Pijadejeva 5 (SZ LJ 456.938)

KUHARSKI POMOČNIKI
1 za pomoč v kuhinji in v menzi, za določen čas, eno do dveletna praksa, 3 mesece poskusno delo, OD okoli 6.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: ONKOLOŠKI INŠTITUT Ljubljana, Zaloška 2 (SZ LJ 452.101)
1 za pomoč pri pripravi hrane in za čiščenje, enoletna praksa, 3 mesece poskusno delo, OD okoli 7.200 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: MERCATOR HOTELI GOSTINSTVO, TOZD Ilirija, Ljubljana, Trg prekomorskih brigad 4 (SZ LJ 454.273)

NATAKARSKI POMOČNIK
1 za pomoč pri točenju pijač, enoletna praksa, 3 mesece poskusno delo, OD okoli 7.300 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: MERCATOR GOSTINSTVO, TOZD Ilirija, Ljubljana, Trg prekomorskih brigad 4 (SZ LJ 454.276)

SOBARICA
1 za opravljanje del in nalog sobarice, v Hotelu Ilirija, enoletna praksa, 3 mesece poskusno delo, OD okoli 8.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: MERCATOR HOTELI GOSTINSTVO, TOZD Ilirija, Ljubljana, Trg prekomorskih brigad 4 (SZ LJ 454.271)

SKLADIŠČNI DELAVCI
2 za dviganje in prenašanje blaga, brez prakse, OD okoli 6.000 do 6.500 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanj ni: TRGOVSKO PODJETJE NAMA, TOZD Veleblagovnica, Ljubljana, Tomšičeva 2 (SZ LJ 456.837 in 456.838)
2 za ročno nakladanje in razkladanje surovin, 12 tednov poskusno delo, OD okoli 7.500 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: ETA-Živilska industrija Kamnik (SZ LJ 457.580 in 457.581)

POMOŽNI DELAVCI
3 za posluževanje strojev,
5 za montiranje enostavnih delov, brez prakse, OD okoli 6.500 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanj ni: SIP-Strojna industrija n. sol. o TOZD Šempeter (SZ CE 151.804 do 151.811)

DELAVCI BREZ POKLICA
1 za nakladanje cementa, OD okoli 7.200 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: CEMENTARNA Trbovlje, TOZD Blagovni promet, Kolodvorska c. 5 (SZ LJ 450.317)
8 delavcev za opravljanje del in nalog na gradbišču, končana osnovna šola, OD okoli 5.000 din, 1 mesec poskusno delo, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanj ni: GIP BETON ZASAVJE, TOZD Gradbeništvo Sevnica (SZ SE 050.079 do 050.086)

OSNOVNA ŠOLA GRAČIŠČE 66272 Slovensko Gračišče

razpisuje prosta dela in naloge:

– računovodja šole
(za nedoločen čas)

Pogoji: končana srednja ali višja ekonomska šola, zaželene izkušnje pri opravljanju računovodskih del

Rok prijave: 15 dni po objavi razpisa. Nastop dela takoj. Stanovanja ni.

8-2385

GLEDALIŠČE

DRAMA SNG
Sreda, 8. aprila, ob 19.30 – IZVEN ABONMAJA. Laza Lazarević – Miloš Lazin: ŠVABICA. Gostuje Narodno pozorište iz Sombora. Vstopnice so v prodaji (tel. 20-171).
Sreda, 8. aprila, ob 20.30 – GOSTOVANJE V TRSTU. Dane Zajc: VORANC. Predstava v Politeama Rossetti (Teatro stabile).
Petek, 10. aprila, ob 20. uri – PREMIERA. Vaclav Havel: PROTEST – Pavel Kohout: ATEST. Vstopnice so v prodaji (tel. 20-171).

MALA DRAMA SNG (vhod iz Igriške ulice)
Četrtek, 9. aprila, ob 20. uri – IZVEN ABONMAJA. Zvonimir Bajsić: KAKO SE DAN LEPO ZAČNE (komedija). Igrata Marija Benkova in Andrej Kurent. Vstopnice pri blagajni Drame (tel. 20-171). Ne zamudite, uprizarjanje se izteka!

OPERA IN BALET SNG LJUBLJANA
Sreda, 8. aprila – ni predstave.
Četrtek, 9. aprila, ob 20. uri – Donizetti: KAPLJICE ZA LJUBEZEN. Predpremiera. Vstopnice so razprodane.
Petek, 10. aprila, ob 15. uri – A. Borodin: KNEZ IGOR. ZAKLJUČENA PREDSTAVA ZA EKONOMSKI ŠOLSKI CENTER CELJE.
Sobota, 11. aprila, ob 10.30 – J.Gotovac: ERO Z ONEGA SVETA. ZAKLJUČENA PREDSTAVA ZA GIMNAZIJO POLJANE Ljubljana.
Nedelja, 12. aprila – ni predstave.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO GLEDALIŠKA PASAŽA
Sreda, 8. aprila, ob 19.30: M. O'Malley: MILI BOG V NEBESIH. Za abonma KOL M. (Predpremiera)
Četrtek, 9. aprila, ob 19.30 – M. O'Malley: MILI BOG V NEBESIH. Za abonma RED PREMIERSKI. Premiera.
Petek, 10. aprila, ob 19.30 – M. O'Malley: MILI BOG V NEBESIH. Za abonma RED H.
V četrtek, 9. aprila bo v Mestnem gledališču peta premiera, dramsko besedilo mlade gledališke avtorice Mary O'Malley »Mili bog v nebesih«. To je igra – komedija, katere dogajanje je postavljeno v samostansko šolo za deklice. Igra na humoren način spregovori o pedagoškem procesu o vzgojiteljih in vzgajancih. Uprizoritev so pripravili: prevajalka Gitica Jakopin, režiser Boris Kobal, scenograf Marjan Kravos, kostumografinja Marija Vidau, glasbenik Aleksander Vodopivec. Nastopajo Alenka Svetel, Mira Bedenk, Nada Bavdaž, Stanislava Bonisegna, Jožica Avbelj, Nadja Strajnar, Evgen Car, Saša Miklavc, Marko Simčič, Boris Ostan in Srečo Špik.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJ. MARIONETE, Levstikov trg 2
Četrtek, 9. aprila ob 17. uri – Jan Malik: ŽOGICA MAROGICA (ZA IZVEN).
Sobota, 11. aprila, ob 10. in 15. uri – Jan Malik: ŽOGICA MAROGICA (ZA IZVEN).

ROČNE LUTKE, Židovska steza 1
Sreda, 8. aprila ob 17. uri – POZOR! Pripravljamo novo akcijo – OTROCI ZA OTROKE! Prvo predstavo vam ponuja gledališče NAŠE DVORIŠČE z igrico »MAČJA ZGODBA«. Vabimo vas, otroci (ZA IZVEN).
Petek, 10. aprila, ob 17. uri – Zdenek Florjan: TOBIJA (ZA IZVEN).
Nedelja, 12. aprila ob 11. uri – V aprilu smo vam pripravili niz predstav. Tokrat bo predstava Zdeneka Florjana TOBIJA. To je zgodba o psičku jazbečarju, ki je bil nesrečen zaradi svoje podobe. (ZA IZVEN).

ROČNE LUTKE, KS ZG. ŠIŠKA, Vodnikova 141
Sreda, 8. aprila, ob 10. uri – Wilkowski-Moszczynski: GUIGNOL V TEŽAVAH (Za OŠ Gorenja vas).
Sobota, 11. aprila, ob 10. uri – Pešić: LOVSKA ZGODBA (Zgodba o naj lovcu, naj psu in naj zajčku ter njihovih dogodivščinah v dirki okoli sveta) ZA IZVEN.

AMATERSKO GLEDALIŠČE TONE ČUFAR, Jesenice
Sreda, 8. aprila, ob 19.30 – Ivan Cankar: JAKOB RUDA. Za ABONMA in za IZVEN.

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ
Sreda, 8. aprila, ob 16. uri – S.Mrožek: EMIGRANTA – v garažah UJV za Tekstilni obutveni šolski center Kranj
ob 19.30 DON JUAN – gostuje PDG Nova Gorica abonma SREDA.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE MARIBOR
Sreda, 8. aprila, ob 19.30 – D. Božič: LIZISTRATA 75 – gostovanje v Cankarjevem domu v Ljubljani.
Četrtek, 9. aprila, ob 19.30 – D. Božič: LIZISTRATA 75 – gostovanje v Cankarjevem domu v Ljubljani.

slovensko ljudsko gledališče celje
Petek, 10. aprila, ob 18. uri – Borivoj Wudler: ODPRITE VRATA, OSKAR PRIHAJA. Gostovanje v Lenartu.

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE NOVA GORICA
Sreda, 8. aprila, ob 11. uri – David Hare: MOLČI IN BODI LEPA. Predstava za Blagovni promet.
Ob 20. uri – David Hare: MOLČI IN BODI LEPA. ABONMA SREDA in izven.

CANKARJEV DOM

Kulturni in kongresni center Ljubljana, Trg revolucije 2
Sreda, 8. aprila in četrtek, 9. aprila, ob 19. uri v Zgornjem preddverju razstava ob nastopu Akademske folklorne skupine »France Marolt«.
Ob 19.30 v Srednji dvorani najavljeno gostovanje opere SNG Maribor z opero Darijana Božiča: Lizistrata '75 zaradi nepredvidenih težav odpade.
Prosimo cenjene obiskovalce, ki so vstopnice za ti predstavi že kupili, da pridejo na blagajno Cankarjevega doma, da jim povrnemo denar. Hvala!
Četrtek, 9. aprila, ob 19. uri v Zgornjem preddverju razstava ob nastopu Akademske folklorne skupine »France Marolt«.
Ob 19.30 v Srednji dvorani najavljeno gostovanje opere SNG Maribor z opero Darijana Božiča: Lizistrata '75 zaradi nepredvidenih težav odpade.
Prosimo cenjene obiskovalce, ki so vstopnice za to predstavo že kupili, da pridejo na blagajno Cankarjevega doma, da jim povrnemo denar. Hvala!
Petek, 10. aprila, ob 19. uri v zgornjem preddverju razstava ob nastopu Akademske folklorne skupine »France Marolt«.
Ob 19.30 v srednji dvorani nastop Akademske folklorne skupine »France Marolt« ob 30-letnici smrti Franceta Marolta.
Nedelja, 12. aprila, ob 19.30 v srednji dvorani IV. srečanje jugoslovanskih umetnikov baleta. Blagajna je odprta vsak dan – tudi v nedeljo, 12. 4. 81 – od 9. do 14. in od 16. do 19. ure oz. do pričetka prireditve, tel. 25-275. Blagajna je v Emonskem podhodu, vstop pa pri vhodu št. 3, prav tako iz Emonskega podhoda.

KINO

SPORED ZA SREDO
KINOTEKA, Miklošičeva c. 28: franc. film MALI VOJAK. Scenarij in režija: Jean-Luc Godard. Glav. vl.: Michel Subor, Anna Karina, Paul Beauvais. Predstavi ob 16. in 18. uri.
IV. program dokumentarnih filmov iz DDR: KO POJDEM V ŠOLO, 1961, režija: Winfried Junge. ČAS MLADOSTI, 1978, režija: Ronald Steiner. ZAKAJ 60. OBLETNICA OKTOBRSKE REVOLUCIJE NI PRIMEREN ČAS ZA REKLAMIRANJE VODKE V ZRN, 1977, režija: Hans-Jürgen Hohmann. Predstava ob 20.uri. (Gostovanje Vzhodnonemške kinoteke.)
Prodaja vstopnic uro pred prvo predstavo.
KINO UNION: ŽELEZNI KRIŽEC (Cross of Iron), angl. barv. film, voj. drama – po romanu uspešnici Willija Heinricha. Prod.: Avco-Embassy, 1978. Glasba: Ernest Gold. Kamera: John Coquillon. Scenarij: Julius Epstein. Dialogi: Herbert Asmodi. Režija: Sam Peckinpah. Glav. vl.: James Coburn, Maximillian Schell, James Mason, David Warner, Slavko Štimac in drugi. Brez predfilma! Predstave ob 16., 18.15 in 20.30. Film ni primeren za otroke! Predvidoma zadnjikrat!
KINO KOMUNA: »V tej umazani izbi Nemčije 1942–44 ni niti cinizma več...« (Bilten Festa) Nem. barv. VV film, voj. drama ZAKON MARIJE BRAUN (Die Ehe der Maria Braun). Prod.: Albatros Film, 1978. FEST 80! Kamera: Michael Ballhaus. Scenarij: Peter Marthesheimer in Pea Frölich. Glav. vl.: Hanna Schygulla (»Srebrni Medved« Berlin 79). Režija: Rainer Werner Fassbinder. Druge vloge: Klaus Lowitsch, Ivan Desny, Gisela Uhlen in drugi. Brez predfilma! Predstave ob 16., 18.15 in 20.30. Film ni primeren za otroke!
Ob 10. uri MATINEJA amer. barv. CS srhljivke DRAKULA Johna Badhma. Glav. vl.: Frank Langella. Zadnjikrat!
KINO BEŽIGRAD: PREMIERA – ital. barv. VV film, ljub. melodrama ZBOGOM, LJUBEZEN MOJA (Good Bye, My Love, Good Bye). Angleška verzija! Prod.: Capital-Coral, 1979. Glasba: Danielle Patucchi. Kamera: Marcello Gatti. Scenarij: Massimo de Rita po romanu Giorgia Savianija. Režiser: Enrico Maria Salerno. Glav. vl.: Tony Musante, Ornella Mutti, Monica Guernitore in drugi. Brez predfilma! Predstave ob 16., 18. in 20. uri.
(Naslednji film: ital. krim. ZBOGOM IN KONEC Damiana Damianija z Claudio Cardinale in Johnom Forsytom.)
KINO TRIGLAV: FILM – TO JE AKCIJA, revija akcijskih filmov: NAPAD NA POLICIJSKO POSTAJO (Assault On Precinct 13), amer. barv. CS pol. film. Režija: John Carpenter. Igrajo: Darwin Joston, Laurie Zimmer, Martin West in drugi. Filmske novice št. 13 (Štafeta mladosti na Kosovem). Predstave ob 16., 18. in 20.uri.
KINO VIČ: PREMIERA – amer. barv. film, ljub. melodrama NEKOČ V PARIZU (Once in Paris). Prod.: Atlantic, 1980. Glasba: Mitch Leigh. Kamera: Claude Saunier. Scenarij in režija: Frank D. Gilroy. V glav. vl.: Wayne Rogers, Gayle Hunnicutt, Jack Lenoir, Tanya Loper in drugi. Brez predfilma! Predstave ob 16., 18 in 20. uri.
(Naslednji film: amer. film NOČNE IGRE Rogerja Vadima s Cindy Pickett.)
KINO ŠIŠKA: PREMIERA – amer. barv. CS film, polit. srhljivka, drama ZIMSKA UBIJANJA (Winter Kills). Prod.: Paramount, 1978. Glasba: Maurice Jarre. Kamera: Vilmos Zsigmond. Po romanu Richarda Condona, scenarij in režija: William Rickett. Glav. vl.: Jeff Bridges, John Huston, Anthony Perkins, Sterling Hayden, Toshiro Mifune, Elizabeth Taylor in drugi. Brez predfilma! Predstave ob 16., 18. in 20. uri.
(Naslednji film: amer. voj. film NEDOSEGLJIVI MOST.)
KINO SLOGA: ŠPANSKE OLIVE, nem. erot. kom. Walterja Boosa. Igrajo: Margit Geissler, Ellen Umlau in drugi.Predstave ob 16., 18. in 20. uri. Otrokom ne dovolimo ogleda filma! Zadnjikrat!
OTROŠKI KINO MOJCA: KNJIGA O DŽUNGLI, amer. risanka. Predstavi ob 16. in 17.30.
KINO DOMŽALE: franc. barv. film VSI GREMO NA SMUČANJE, ob 18. in 20. uri.
KINO RADOMLJE: nem. barv. film POROČILO IZ ST. PAULIJA, ob 20. uri. Otrokom ogled filma ni dovoljen!
KINO MENGEŠ: franc. barv. film ROP V NICI, ob 20. uri.
KINO CENTER – KRANJ: ital. barv. vestern film PRELUKNJANI DOLAR, ob 16. uri. V glav. vl.: Giulliano Gemma.
Amer. barv. saga V VRTINCU, ob 18. uri. Režija: Victor Fleming. Igrajo: Vivien Leigh, Olivia de Haviland, Clark Gable. Vstopnina dvojna! Film predvajamo s 15-minutnim odmorom!
KINO STORŽIČ – KRANJ: amer. barv. akcij. drama MAŠČEVANJE BELE STRELE, ob 16., 18. in 20. uri. Igrajo: Burt Reynolds, Jennifer Billingsley.
KINO TRŽIČ: amer. barv. kom. MOŽ, ŽENSKA IN BANKA, ob 18. in 20.uri. Režija: Noel Black. Igrajo: Donald Sutherland, Brooke Adams.
KINO DOM – KAMNIK: ital. barv. zab. film SPECIALNA POLICIJA PROTI MAFIJI, ob 18. in 20. uri. Režija: Bruno Corbucci.
KINO DUPLICA: amer. barv. erot. film V ČAST ZRELEJŠIH ŽENSK, ob 20. uri. Otrokom ne dovolimo ogleda filma!
KINO RADIO – JESENICE: nem. film WINETOU IN APANAČI, ob 17. in 19.uri.
KINO KR. GORA: nem. film TEREZINO TELO, ob 20. uri.
KINO RADOVLJICA: franc. barv. film KATARINA IN KOMPANIJA, ob 20. uri.
KINO BLED: amer. barv. vestern film JAZ TOM HORN, ob 20. uri.
KINO SORA – ŠKOFJA LOKA: ital. kom. LEPOTEC PASQUALINO, ob 18. in 20. uri.
KINO DELAVSKI DOM – ZAGORJE OB SAVI: egipt. barv. film, drama ALEKSANDRIJA ZAKAJ, ob 17. in 19. uri.
KINO DELAVSKI DOM – TRBOVLJE: ital. barv. CS film EL MAČO KAVBOJ, ob 18. uri.
KINO SVOBODA II – TRBOVLJE: dom. film, kom. OSEM KILOGRAMOV SREČE, ob 17.uri.
KINO DELAVSKI DOM – HRASTNIK: Teden domačega filma – slov. družb. drama PRESTOP, ob 17. in 19. uri.
KINO KRKA – NOVO MESTO: amer. barv. film VRATOLOMNI SUPERKASKADER, ob 17. in 19. uri.
KINO BREŽICE: ital. barv. film KAČJE GNEZDO, ob 20. uri.
KINO ROGAŠKA SLATINA: ital. barv. film PRVA LJUBEZEN, ob 17. in 19.30.
KINO PARK – MURSKA SOBOTA: amer. barv. risanka TOM IN JERRY – VEČNA TEKMECA, ob 16.30.
Amer. barv. VV film UBIJANJE A LA CARTE, ob 18. in 20. uri.
KINO SOČA – NOVA GORICA: amer. film SKRIVNOST ZAPUŠČENE HIŠE, ob 18. in 20. uri.
KINO SVOBODA – ŠEMPETER PRI GORICI: franc. film JAVNA HIŠA 122, ob 18. in 20. uri.
KINO SOČA – KOPER: hongkong. karate film TETOVIRANA ZVEZA, ob 16. uri.
Amer. grozljivka FANTAZEM, ob 18. in 20. uri. Ni za otroke!
KINO ZVEZDA – IZOLA: amer. avant. film KO SE BLIŽA KONEC, ob 18. in 20. uri.
KINO TARTINI – PIRAN: angl. pust. film KORAKAJ ALI UMRI, ob 18. in 20. uri.

KINO MARIBOR

KINO GLEDALIŠČE: avstrij. barv. družb.-polit. drama MEŠČAN KASSBACH, ob 15.30, 17.45 in 20. uri. Premiera. Režiser: Peter Patzek. V glav. vl.: Walter Kohut, Immy Schell, Ernie Mongold.
KINO UNION: amer. barv. fant. film PREGON RAZPARAČA, ob 15.30. Režija: Nicholas Meyer. V glav. vl.: Malcolm McDowall, David Warner, Mary Steenburgen.
Ob 17.45 in 20. predstav ne bo.
KINO PARTIZAN: angl. barv. voj. film NEUSTRAŠNI, ob 10., 15.30, 17.45 in 20. uri. Režiser: Peter Carter. V glav. vl.: David Niven, Michael York, Barbara Hershley.
KINO UDARNIK: amer. barv. akcij. film JEKLENI ŽIVCI, ob 15.30, 17.45 in 20. uri. Premiera. Režiser: Steve Carver. V glav. vl.: Lee Majors, Jennifer O'Neal, George Kennedy.
V četrtek, 9. aprila bo ob 10. uri matineja v KINU PARTIZAN s franc. barv. dramo PLAVALNI UČITELJ.

OBVESTILA

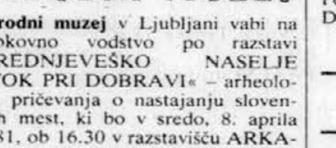

NARODNI MUZEJ

Narodni muzej v Ljubljani vabi na strokovno vodstvo po razstavi »SREDNJEVEŠKO NASELJE OTOK PRI DOBRAVI« – arheološka pričevanja o nastajanju slovenskih mest, ki bo v sredo, 8. aprila 1981, ob 16.30 v razstavišču ARKADE, Trg osvoboditve 18.
Po razstavi bo vodila dr. Vida Stare
8-2374

ŠKUC Stari trg 21, Ljubljana
Danes ob 18. uri bo v ŠKUC otvoritev razstave Emila Memona, ki bo odprta do konca prihodnjega tedna, ob delavnikih med 11. in 14. ter 17. in 20. uro.
V četrtek bo ob 20. uri v ŠKUC literarni večer prevodov pesmi poljskega kulturnega zdomca Czesława Miłosza. Recital so pripravili študentje poljskega lektorata na ljubljanski FF.
V soboto od enajstih pa do noči bo v ŠKUC obratovala Delavnica za izdelavo slik, risb in grafik. Prostih delovnih mest je dovolj.

PLESNA ŠOLA JENKO
CENTER ZA KULTURO MLADIH

Vabimo k vpisu:
NOVI TEČAJI:
Začetni:
torek-petek ob 18. uri, začetek 14. 4. 1981
sobota ob 16. uri, začetek 18. 4. 1981
Nadaljevalni:
poned.-četrtek ob 18. uri, začetek 6. 4. 1981
sobota ob 18. uri, začetek 25. 4. 1981
Informacije in vpis vsak delavnik od 17.–20. ure na Petkovškovem nabrežju 35, tel. 320-042.

Glavnik za striženje poznajo po vsem svetu. Stane približno 13 DM. Mi pa vam ponujamo 2 različna glavnika za striženje, strgalo, 4 britvice, značko in najnovejši izdelek MUHOMAT, vse za 200 dinarjev brez poštnine. MUHOMAT je idealna priprava za uničevanje muh in komarjev, ker ne pušča sledov po stenah in ne onesnažuje okolja. MUHOMAT je tudi zabavna igrača za otroke. Jamstvo: nov izdelek za uničenega.
Lahko naročite tudi samo MUHOMAT, ki stane 35 dinarjev in poštnina. TRIMER glavnik za striženje in nov model sta še vedno iskana izdelka, saj z njima privarčujemo denar in čas. Strgalo »KLINER« postrga vse z gladkih površin. Pričakujemo vaša naročila.
IVAN STANKOVIĆ,
41000 ZAGREB,
BOŠKOVIĆEVA 40
2014-O

TELEKS
informativni tednik dela

OLIB

najlepši otok zadarskega arhipelaga, kompleten penzion junij–september 260 in 280 din, julij–avgust 350 in 330 din. Otroci imajo popust.
Rezervacija 1.000 din.
Poljoprivredna zadruga, 57296 Olib.
1-2122

zavod tivoli

CENTRALNO KOPALIŠČE TIVOLI
obratuje: ob torkih in četrtkih od 10.30 do 12. ure, od ponedeljka do petka od 16. do 17.30 in od 20. do 21.30, ob sobotah od 9.30 do 13.30, od 14. do 18. ure in od 18.30 do 21.30 ter ob nedeljah od 9.30 do 13.30, 14. do 18. ure. Obvezne so plavalne kape.

Plavalni tečaji za otroke in odrasle se pričnó 4. maja 1981. Informacije in prijave po telefonu 315-522, int. 51. Vplačila so možna v času rekreacije pri blagajni kopališča.

BOWLING
obratuje v ponedeljek, torek, sredo, četrtek in petek, od 16. do 22. ure. Ob sobotah in nedeljah od 14. do 22. ure. Poseben popust za organizirane skupine. Informacije po telefonu 315-522, int. 74.

ZLATI KLUB – SAVNA
Odprto vsak dan, razen sobote in nedelje od 9. do 22. ure. V torek samo za žene, druge dneve mešano, ter v soboto od 8. do 18. ure mešano. Poseben popust za sindikate.

AVTODROM IN VRTILJAK
obratuje vsak dan od 9. do 21. ure.

Stopoteka SUPER

Odprta vsak dan razen ponedeljka od 20. do 2. ure, ob četrtkih stara glasba, druge dneve ROCK, NOVI VAL, HARD ROCK, COUNTRY. V stopoteki ne vrtimo več DISKO glasbe.

ČUK KLUB
Odprt vsak dan, razen torka od 20. do 3. ure. V nedeljo, ponedeljek, sredo, četrtek za ženske prost vstop. Konzumacija je obvezna v znesku 100 din.

RESTAVRACIJA SULC
Odprto vsak dan od 10. do 22. ure.

LETNI BIFE
Odprt vsak dan od 7.30 do 21.30.

OSEBNA ZAHVALA

Javno zahvalo izrekam dr. Petru Cerarju, zdravniku splošne prakse za hitro, izredno humano in učinkovito zdravljenje. Bogdanka Franjetič, Radomlje.
6133-0

Za opravljeno operacijo se zahvaljujem prim. dr. Tinetu Velikonji, operacijskim sodelavcem in vsem drugim zdravstvenim delavcem bolnišnice dr. Petra Držaja v Ljubljani. Pacient Djedović, Potoče 27, p. Preddvor
8-2392

PREDAVANJA

Ljubljanski aktiv GEOGRAFSKEGA DRUŠTVA SLOVENIJE vabi na predavanje dr. Jurija Kunaverja: »Geografski vtisi iz Osrednje Grčije« v četrtek, 9. aprila ob 19.uri v predavalnici 233, Filozofska fakulteta, Aškerčeva 12/II, Ljubljana.
8-2379

GIMNAZIJA IVAN CANKAR, Ljubljana, Šubičeva 1

prodaja na

javni licitaciji

razmnoževalni stroj offset GEHA avtomat 2000 SR

Stroj je brezhiben, malo rabljen in odlično ohranjen. Začetna cena je 85.000 din. Interesenti morajo pol ure pred začetkom licitacije položiti 10% varščine.

Licitacija bo v četrtek, 15. 4. 1981, ob 12. uri, v I. nadstropju Gimnazije Ivan Cankar, Ljubljana, Šubičeva 1, v sobi št. 3, kjer je na dan licitacije od 10.30 dalje možen tudi ogled stroja.

Kupec mora poravnati celotno kupnino in prometni davek ter prevzeti predmet v 48 urah po končani licitaciji.

8-54

DEŽURNI ZDRAVNIK

LJUBLJANA
1. Nujna ambulantno-medicinska pomoč v Ljubljani za odrasle neprekinjeno v Urgentnem bloku Kliničnega centra (vhod iz Bohoričeve ulice): Za otroke in mladino do 15. leta starosti – ob delavnikih čez dan v otroških in šolskih dispanzerjih zdravstvenega doma Ljubljana
– ponoči od 19. do 7. ure, ob nedeljah in praznikih v pediatrični dežurni ambulanti – Pediatrične klinike – Vrazov trg 1. tel.: 210-246.
2. Za nujno zdravniško pomoč na domu kličite po tel.: 323-060. V primeru življenjske nevarnosti ali ogroženosti pa tel. št. 94. Za otroke in mladino do 15. leta starosti se ob delavnikih od 7. do 19. ure obračajte na otroške in šolske dispanzerje Zdravstvenega doma Ljubljana. Pediatrična dežurna ambulanta od 19. do 7. ure, ob nedeljah in praznikih pa bo zagotavljala le v izjemnih primerih prevoz otrok z reševalnim vozilom v ambulanto. V takem primeru kličite po tel. 323-060.
3. Prebivalci občine Grosuplje–Ivančna gorica kličejo za nujno zdravniško pomoč na domu po tel. 783-039 ali 783-006, v odsotnosti zdravnika od 19. do 7. ure zjutraj, ob nedeljah in praznikih pa po tel. št. 94.
4. Nočna, nedeljska in praznična zobna ambulanta je v prostorih enote za zobozdravstveno varstvo Nebotičnik – TOZD Center, v drugem nadstropju, Kidričeva 1.
Ambulanta nudi pomoč v nujnih primerih in to vsak dan od 20. do 6. ure zjutraj naslednjega dne, ob nedeljah in praznikih pa ves dan.
»Klic v duševni stiski« deluje od 19. do 7. ure naslednjega dne. Kličite po tel. (061) 313-715.
ZD Maribor, Ulica talcev 9, telefon 22-222
V mestu: dr.Zmago Turk, okoliška dežurna služba: dr. Mohamed Berro in dr. Kruno Šalinovič, ambulantna dežurna služba: dr. Leandra Vokač-Japelj, pediatrična dežurna služba: dr. Nada Piščanec-Senica

DEŽURNA LEKARNA

LJUBLJANA
Centralna lekarna, Prešernov trg 5.
MARIBOR
Nočna in nedeljska dežurna lekarna: Lekarna Glavni trg 29.

V KORIST BOJA PROTI RAKU IN IZGRADNJE ONKOLOŠKEGA INŠTITUTA

V POČASTITEV SPOMINA UMRLIH:
V spomin na pokojno dr. Ano Prijatelj – Ani in Jože Vimer, 1.000 din; Osnovna organizacija zveze sindikatov IMP Ljubljana DO EMOND DS – namesto venca za očeta tov. Mušiča, 1.000 din; VSNZ, Ljubljana, namesto cvetja na grob pok. Jožice Jeglič – sodelavci sina Petra iz VSNZ, Ljubljana, 1.050 din; Emica Ahčin, Ljubljana, Njegoševa 6, mojemu Robiju: spančkaj sladko, odpočij se zemeljskega trpljenja, 200 din; Janez Šifrer, Žabnica 26, namesto cvetja za pokojnega Janeza Tavčarja – Gregorčevi iz Žabnice, 1.000 din; Marjana Grm, Rodine 45, namesto cvetja na grob Petra Golje, 500 din; Centralni ginekološki dispanzer, Streliška 14, namesto venca na grob Jožice Kunstelj, materi sodelavke, 800 din; Šolski center za blagovni promet, Ljubljana, namesto venca ob smrti očeta tov. Marije Gyergyek in matere tov. Agate Freyer-Majaron, 2.000 din; Golar – Budna, Škofja Loka, Virmaše 7, namesto venca za pokojnega Janeza Tavčarja, Škofja Loka, 1.500 din; Inštitut za raziskavo krasa SAZU, Postojna, Titov trg 2, namesto venca na grob pok. prof. Franceta Sušteršiča, sodelavci inštituta, 1.500 din; Micka Debeljak, Valburga, Škofja Loka, namesto venca na grob pok. Janeza Tavčarja, 500 din; Franc Debeljak, Ljubljana, namesto venca na grob pok. Janeza Tavčarja, 200 din; Ivanka Kokalj, Tržič, namesto venca na grob pok. Janeza Tavčarja, 500 din; družina Debeljak, Golnik, namesto venca na grob pok. Janeza Tavčarja, 2.000 din; Ivan Tavčar, Škofja Loka, Rantovše, namesto venca na grob pok. Janeza Tavčarja, 1.000 din; družina Tavčar, Škofja Loka, Grenc 23, namesto venca na grob pok. Janeza Tavčarja, 2.500 din; Neža Tavčar, Škofja Loka, Sp. Luša, namesto venca na grob za pok. Janeza Tavčarja, 1.000 din; LTH – TOZD – Orodjarna, Škofja Loka, namesto venca na grob pok. Janeza Tavčarja, 590 din; LTH – obrat Trata, namesto venca na grob za pok. Janeza Tavčarja, 3.730 din; Zavod za raziskavo materiala in konstrukcij, Ljubljana, Dimičeva 12, namesto osmrtnice za pok. sodelavca Janeza Cajhna iz Ljubljane, Cesta na Loko 3, 3.000 din; Intereuropa Koper, TOZD – Kontinentalna špedicija, namesto venca na grob pok. mame tov. Lichteneckerja, 1.200 din; Magos o. sol. o. Ljubljana, namesto venca na grob pok. Marije Rodić – sodelavci, 1.000 din; Bonka Butinar, Maribor, Kamniška 4-A, namesto venca na grob pok. ing. Tinetu Mastnaku, 1.000 din; stanovalci hiše Igriška 14, Ljubljana, namesto venca na grob pok. Franca Černeta, 500 din; Aleksa Flajs, Ljubljana, Ul. Malči Beličeve 135, v počastitev spomina, namesto venca na grob ob smrti Mirka Flajsa darujejo: Olga Flajs, 1.000 din; ZB – Soča, 1.000 din, družina Tosolini, Italija, 1.000 din; družina Žorž, Koper, 1.000 din;

DRUGI PRISPEVKI:
Janko Ziherl, Škofja Loka, Sv. Duh 12, prispevek, 2.050 din; Kegljaški klub – »Tenkist« Vrhnika, prispevek, 1.000 din; neimenovani darovalec iz Ljubljane, prispevek, 50 din; KC – TOZD Gastroenterološka klinika, Ljubljana, darilo Dragice Mladinov, Rijeka, 299,75 din; Ivanka Ambrož, Žirovnica, Rodine 70, prispevek, 1.000 din; Komunist – Ljubljana, avtorski honorar odstopa v korist Onkološkega inštituta tov. Ivan Mezgec iz Postojne, 200 din; ŽG – ŽTO Postojna, TOZD za upravljanje in vzdrževanje prog Postojna, solidarnostni dinar delavcev iz OD za december 80, (vrnjeno po banki dne 15. 1. 81), 434 din; ŽG – Žestan, Ljubljana, solidarnostni dinar delavcev za marec, 260 din; Železniški zdravstveni dom, Ljubljana, solidarnostni dinar delavcev od OD za marec, 74 din; Železniški zdravstveni dom, Ljubljana, solidarnostni dinar delavcev od OD za marec, 230 din; ŽG – Prometni inštitut, Ljubljana, prispevek delavcev, 126 din; Železniški zdravstveni dom, Ljubljana, prispevek delavcev, 126 din; Železniški zdravstveni dom, Ljubljana, solidarnostni dinar delavcev od OD za marec, 2.022 din;
ZA VSE PRISPEVKE SE ISKRENO ZAHVALJUJEMO!
SKLAD ZA GRADNJO IN OPREMO ONKOLOŠKEGA INŠTITUTA
Ljubljana, Lipičeva 2, tel. 314-970
Žiro račun: 50103-603-45793
SLOVENSKO DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU
Ljubljana, Komenskega 4, telefon 322-862
Žiro račun: 50101-678-49189

IZDAJA ČGP DELO, TOZD »DELO« • NASLOV UREDNIŠTVA LJUBLJANA, TOMŠIČEVA 3, TELEFON 23-522, 23-526 • MALOPRODAJA – KOLPORTAŽA • YU DELO 31-255 • POŠTNI PREDAL 29, 61001 LJUBLJANA • TISK ČGP DELO, TOZD TISK ČASOPISOV IN REVIJ, LJUBLJANA, TITOVA 35 • NAROČNINA IN DOSTAVA, LJUBLJANA, PARMOVA 33, TELEFONA 347-971, 347-888. • POSAMIČNA ŠTEVILKA STANE 6 DIN, SOBOTNA ŠTEVILKA 7 DIN • NAROČNINA ZA ZASEBNE NAROČNIKE 140 DIN MESEČNO • NAROČNIKI LAHKO DOBIJO SAMO PETKOVO ŠTEVILKO ZA 24 DIN MESEČNO ALI SOBOTNO ZA 28 DIN MESEČNO, PETKOVO IN SOBOTNO ŠTEVILKO SKUPAJ ZA 52 DIN MESEČNO • NAKAZILA NAROČNINE NA TEKOČI RAČUN TOZD DELO ŠTEVILKA 50102-603-48909 • MESEČNA NAROČNINA ZA TUJINO: ZRN 18 DM, ZDA 10 DOL., AVSTRIJA 130 ŠIL., ITALIJA 8.600 LIR, FRANCIJA 42 F. F., ŠVICA 17 ŠVIC. F., ŠVEDSKA 43 Š. KRON • LETNA NAROČNINA ZA TUJINO: ZDA 120 DOL., AVSTRIJA 1.560 ŠIL., ZRN 216 DM, FRANCIJA 505 F. F., ŠVICA 204 ŠVIC. F., ŠVEDSKA 516 Š. KRON, ITALIJA 104.000 LIR • PLAČILA NA DEVIZNI RAČUN PRI LB ŠTEVILKA 50100-620-107-25730-115/5; NAROČILA NA DNEVNIK DELO SPREJEMAMO VSAK DAN IN ZAGOTAVLJAMO DOSTAVO NA DOM V TREH DNEH OD NAROČILA • NAROČNINA JE SAMO MESEČNA • ODPOVEDI LAHKO UPOŠTEVAMO OB KONCU MESECA • OGLASNA AGENCIJA DELA, LJUBLJANA, ŠUBIČEVA 1, 61001 LJUBLJANA, TELEFON 21-896 • SPREJEM MALIH OGLASOV: TELEFON 28-111 • SPREJEM OSMRTNIC: OB DELOVNIKIH OD 7. DO 16. URE OZ. OB SOBOTAH OD 7. DO 11. URE OSEBNO (ŠUBIČEVA 1), PO TELEKSU YU DELO OG 31633, S TELEGRAMOM ALI PO TELEFONU 28-111 ZA NAROČNIKE IZVEN LJUBLJANE • OB NEDELJAH IN PRAZNIKIH SPREJEMA OSMRTNICE (DO 16. URE) NEPOSREDNO CENTRALNA REDAKCIJA »DELA«, LJUBLJANA, TOMŠIČEVA 3 OSEBNO ALI PO TELEFONU 23-522 ZA NAROČNIKE IZVEN LJUBLJANE • ROKOPISOV NE VRAČAMO

TELEFON DEŽURNEGA UREDNIKA 21-882

MALI OGLASI
TEL. 28-111

Sprejem in vse informacije o malih oglasih izključno le na telefonsko številko 28-111

STANOVANJA

prodam

STANOVANJE, trisobno, komfortno v Ljubljani, prodam za gotovino. Ponudbe pod »April«. T-107193-10

STANOVANJE, dvosobno, novejše 60 m², prodam. Inf. po tel. (061) 47-523. T-107155-10

STANOVANJE, dvosobno, komfortno, 62 m², v zasebni hiši, na lepem in sončnem kraju, Ljubljana-Črnuče, Ježa 35, vseljivo takoj ali po dogovoru prodam takoj za gotovino. Ponudbe pod »Gotovina« ali po tel. (061) 320-167, od 12. do 15. ure. 5011-10

ENOSOBNO stanovanje v stolpnici v Črnučah, 44, 4 m², prodam. Ponudbe pod »Vseljivo takoj«. 6252-10

STANOVANJE, takoj vseljivo, na novo adaptirano, enosobno, 42 m², prodam za gotovino. Informacije po tel. (061) 553-170. 6245-10

GARSONJERO, novejšo, v Ljubljani, 30 m², vseljivo 1. 2. 82, prodam za gotovino. Ponudbe pod »Navedite ceno«. 6065-10

2-SOBNO komfortno stanovanje v Šiški prodam za 100 M. Ponudbe pod »Sončno«. 6086-10

STANOVANJE, 96 m², nasproti Gospodarskega razstavišča, prodam. Inf. po tel. 313-832. 4853-10

GARSONJERO prodam v Domžalah. Ponudbe pod »Gotovina«. 4885-10

STANOVANJE, novo, dvosobno, 55 kv. m, v Kamniku, prodam za gotovino. Vseljivo septembra 81. Ponudbe pod »Kamnik«. 6129-10

PODSTREŠNE prostore, delno izdelane, okoli 80 kv. m, prodam, v najožjem središču Ljubljane, za gotovino. Ponudbe pod »Navedite ceno«. 4858-10

ENOSOBNO komfortno stanovanje v Šiški, 30 kv. m, takoj vseljivo, prodam za 73,5 M. Tel. (061) 552-119, od 17. do 19. ure. T-107072-10

ENOINPOLSOBNO stanovanje, 45 kv. m, vseljivo julija, (kredit, gotovina), prodam. Ponudbe pod »Šiška«. T-107173-10

Delovna organizacija kupi
dvostanovanjsko hišo v Ljubljani.
Ponudbe pod »Takoj«. 8-2396

TRISOBNO stanovanje v Domžalah, skoraj novo, s telefonom in centralnim ogrevanjem, prodam. Ponudbe pod »Gotovina«. PT-105015-10

STANOVANJE, trisobno, prodam v Kopru. Inf. po tel. (066) 22-800 vsak dan od 18. do 19. ure. PT-107023-10

TRISOBNO stanovanje v Ljubljani prodam. Ponudbe pošljite na oglasno agencijo Dela pod »Vseljivo do zime«. p-6136-10

DVOSOBNO stanovanje, strogi center, takoj vseljivo, prodam. Ponudbe pod »Izrecno gotovina«. P-4923-10

kupim

STANOVANJE, 30 do 35 m², takoj kupim kjerkoli v Ljubljani. Navedite ceno in plačilne pogoje. Ponudbe pod »Delno kredit«. P-5911-12

STANOVANJE eno do dvosobno ali starejšo hišo kupim v okolici Ljubljane ali Domžal, telefon (061) 52-536. P-6169-12

STANOVANJE, enoinpolsobno, komfortno, kupim. Ponudbe pod »Pritličje-Ljubljana«. P-6161-12

Delovna organizacija kupi za svojega delavca
enosobno stanovanje ali garsonjero
na območju Ljubljane. Ponudbe pod »Gotovina«. 18-43

GARSONJERO ali enosobno stanovanje v slovenskem Primorju, kupi zdomec. Ponudbe pod »Lucija–Portorož«. T-107054-12

ATRIJSKO hišico kupim v Murglah. Ponudbe pod »Navedite ceno«. T-107079-12

GARSONJERO ali enosobno stanovanje, v Ljubljani, kupimo. Ponudbe po tel. (062) 36-902, po 20. uri. 319-12

najamem

SOBO za dve dekleti najameva takoj. Ponudbe pod »Ljubljana«. 4916-13

SOBO išče študentka, gre za sostanovalko ali nudi pomoč v gospodinjstvu. Ponudbe pod »Takoj«. 4915-13

SOBO s kopalnico v bližini postaje mestnega avtobusa iščeta dva mirna fanta. Ponudbe pod »Nekadilca«. 4930-13

GARSONJERO, manjše stanovanje ali sobo s posebnim vhodom blizu Centra iščeta dve študentki. Ponudbe pod »Mesec maj«. 4937-13

SOBO s kopalnico potrebuje miren fant – nekadilec. Ponudbe pod »Delo in šola«. 4934-13

GARSONJERO ali enosobno stanovanje v Ljubljani iščeta nujno strojni in elektrotehnik, študenta ob delu. Tel. (061) 311-062, od 7.–14. ure. Ponudbe pod »Tehnika«. T-107058-13

STANOVANJE, neopremljeno, nujno išče štiričlanska družina v okolici Ljubljane. Mogoča pomoč pri vseh delih, najraje na kmetiji. Ponudbe pod »Takoj«. 4890-13

SOBO ali garsonjero za predplačilo iščeta mirna zakonca z otrokom. Tel (061) 263-562 ali ponudbe pod »Ljubitelji narave«. 6107-13

GARSONJERO ali enosobno stanovanje iščeta fant in dekle, oba študenta, po možnosti v bližini Centra za 3 leta. Ponudbe pod »Mirna in redna plačnika«. 6235-13

GARSONJERO ali sobo z uporabo kopalnice in kuhinje najamem. Ponudbe pod »Dve leti« ali po telefonu ob petkih od 16. – 18. ure (061) 341-255. 6222-13

GARSONJERO v Šiški najame mlada mamica z dvema hčerkama. Ponudbe pod »Mamica«. 6220-13

SOBO ali garsonjero nujno iščeta mladi uslužbenki. Ponudbe pod »Pošteni«. 6215-13

SOBO v Trnovem išče mamica z devetletnim otrokom. Ponudbe pod »1. junij«. 6208-13

GARSONJERO išče uslužbenka. Ponudbe pod »Reden plačnik«. 6204-13

NEOPREMLJENO sobo ob liniji 6 ali 8 najamem. Možnost predplačila. Ponudbe pod »Pošten Ljubljančan«. 4967-13

SOBO ali garsonjero išče mlad intelektualec – Belokranjec. Tel. (068) 76-630. 4969-13

GARSONJERO ali enosobno stanovanje najamem. Tel. 266-888, od 15.–18. ure. Ponudbe pod »Vič«. 4959-13

GARSONJERO išče izredna študentka. Ponudbe pod »Poštena«. 4950-13

GARSONJERO ali manjše stanovanje v Ljubljani ali bližnji okolici najameta mlada zakonca brez otrok, zaposlena, za eno leto. Ponudbe po tel. (061) 267-101. 4954-13

SOBO, manjšo, išče dekle, nekadilka, z možnostjo kuhanja in pranja. Ponudbe po »Nujno«. P-5966-13

GARSONJERO ali sobo in kuhinjo za leto dni išče mlad par brez otrok. Ponudbe pod »Ljubljančana«. P-5960-13

GARSONJERO ali enosobno stanovanje v Ljubljani iščeta dekleti. Ponudbe pod »Študentka«. P-5954-13

SOBO z uporabo kuhinje in kopalnice, iščeta mlada zakonca z enim otrokom. Ponudbe pod »Nujno«. P-6017-13

GARSONJERO ali enosobno stanovanje v Ljubljani iščem. Ponudbe pod »Pošten plačnik«. P-4855-13

STANOVANJE, enosobno ali dvosobno ali garsonjero z opremo ali brez nujno iščeta mlada zakonca z dojenčkom. Plačata vnaprej. Cenjene ponudbe po telefonu (061) 43-115 ali pod »Zdomca«. P-6043-13

STANOVANJE, trisobno ali dvoinpolsobno najamem na Bledu ali v Radovljici za tri leta. Ponudbe pod »Od avgusta dalje«. P-6061-13

GARSONJERO ali enosobno stanovanje v Ljubljani išče mlad zakonski par. Ponudbe pod »Predplačilo«. 5943-13

GARSONJERO ali enosobno stanovanje išče mlada uslužbenka kjerkoli v Ljubljani ali bližnji okolici. Ponudbe pod »Urejena«. P-5748-13

GARSONJERO ali enosobno stanovanje v Ljubljani išče mlad zakonski par. Ponudbe pod »Predplačilo«. P-6209-13

DVOSOBNO, stanovanje, opremljeno ali neopremljeno, iščeta fant in dekle. Ponudbe pod »Dobra plačnika«. P-4984-13

SOBO ali garsonjero išče uslužbenka, po možnosti v Mostah. Ponudbe pod »Predplačilo«. P-4972-13

KOMFORTNO, enosobno stanovanje ali garsonjero v Ljubljani najamem. Plačam naprej po dogovoru. Prosim, oglasite se po telefonu (061) 327-766, Boris, od 7. do 17. ure. P-4795-13

GARSONJERO nujno najamem. Predplačilo po dogovoru. Sem službenka. Žana Leški, tel. (061) 27-611, int. 67. 6265-13

SOBO ali garsonjero išče uslužbenka čimprej. Tel. (061) 346-016. T-107186-13

SOBO išče samski v Ljubljani, večinoma odsoten. Ponudbe pod »Predplačilo.« P-4941-13

NEOPREMLJENO stanovanje, v Ljubljani ali okolici, iščem. Sem uslužbenka z osemletnim otrokom. Ponudbe pod »Računovodja«. 4945-13

SOBO, po možnosti s posebnim vhodom išče študent prava. Ponudbe pod »Miren«. 4918-13

SOBO s kopalnico in možnostjo kuhanja išče dekle. Ponudbe pod »Pridna«. 6241-13

GARSONJERO ali enosobno stanovanje najame medicinska sestra. Ponudbe pod »Urejena«. 6196-13

GARSONJERO ali sobo išče mlad par v Ljubljani. Ponudbe pod »Redna plačnika«. 6194-13

SOBO z možnostjo kuhanja in pranja išče mlad zakonski par. Plačilo po dogovoru. Ponudbe pod »Mlad miličnik«. 6188-13

ENOSOBNO stanovanje po razumni ceni v Ljubljani, po možnosti v Črnučah ali v bližini Črnuč, išče mlada družina. Ponudbe pod »Učiteljica«. 4964-13

SOBO ali garsonjero v Šiški, Šentvidu ali Medvodah, najame uslužbenka. Ponudbe pod »Zveza – medkrajevni avtobus«. PT-107018-13

STANOVANJE išče mlada, tričlanska družina za 3–4 leta. Telefon (061) 41-491. T-106004-13

SOBO, ogrevano, s souporabo kopalnice in s posebnim vhodom, išče resna uslužbenka. Ponudbe pod »Cena ni pomembna«. 6097-13

SOBO in kopalnico s souporabo kuhinje, iščeta dve dekleti. Ponudbe pod »Pošteni«. 6101-13

SOBO s souporabo kuhinje ter kopalnice išče mirna, pridna študentka prvega letnika. Telefon (061) 22-886. 4856-13

SOBO v središču mesta z zasebnim vhodom išče samski uslužbenec, 22 let. Sem nekadilec, ne pijem, veliko odsoten. Ponudbe pod »Reden plačnik«. 4883-13

oddam

NA STANOVANJE sprejmem poštenega sostanovalca po dogovoru. Vodnikovo naselje 40, Zg. Šiška. 6088-14

GARSONJERO s telefonom, v Centru, oddam enemu od aprila, z enoletnim predplačilom. Ponudbe pod »Navedite ceno«. 4863-14

SOBO, posebni vhod, s souporabo kopalnice, oddam izobražencu. Ponudbe pod »Takoj«. 5018-14

SOBO s souporabo kopalnice oddam dekletu. Ponudbe pod »Takoj«. T-107172-14

SOBO, dvoposteljno, opremljeno s toplo vodo, takoj oddam dvema ženskama za Bežigradom. Mestni promet 6, 8 in 14. Zaželeno nekaj predplačila. Ponudbe pod »Drugo po dogovoru«. T-107106-14

SOBO in hrano nudim v Domžalah ženski za popoldansko pomoč v gospodinjstvu. Tel. 721-791. P-4765-14

HIŠO blizu Ljubljane oddam starejšima zakoncema ali upokojencema za pomoč v hlevu zjutraj in zvečer. Ponudbe pod »Takoj«. PT-107217-14

SOBO, v Rožni dolini, oddam študentu. Tel. (061) 24-941. 6137-14

STANOVANJE in vso oskrbo dobi fant za pomoč na vrtu. Ponudbe pod »Trnovo«. 4913-14

SOBO, v novem bloku, v Šentvidu, oddam mlademu delavcu, sostanovalcu. Kočan, Vide Pregarčeve 11, Ljubljana. 4919-14

SOBO, s posebnim vhodom, oddam ženski, ki bi v večernih urah pomagala v strežbi v manjši okrepčevalnici. Dober zaslužek. Oglasite se po tel. 262-306. 6232-14

SOBO, s posebnim vhodom, souporabo kopalnice, za eno ali dve dekleti, takoj oddam v Črnučah. Arlič, Verdnikova 76 (za samopostrežbo). 6221-14

SOSTANOVALCA – študenta sprejmem v garsonjero. Zelena pot 19, med 15. in 17. uro. 4985-14

STANOVANJE, novo, dvosobno, opremljeno, oddam. Ponudbe pod »Ljubljana – BS.«. P-6239-14

STANOVANJE v dvostanovanjski hiši oddam. Prednost predstavniki. Ponudbe pod »April 81«. P-5008-14

zamenjam

STANOVANJE, dvosobno, v Kamniku zamenjam za Ljubljano. Ponube pod »Pritličje« ali tel. (061) 264-316.« P-6160-13

LASTNIŠKO stanovanje 78 m² novo, zamenjam za dvosobno, do 65 m². Ponudbe pod »Črnuče« P-4971-15

DVOINPOLSOBNO lastniško stanovanje z garažo zamenjam za dve manjši. Ponudbe pod »Lastniško«. P-6076-15

MODERNO stanovanje, 46 m², v Šiški in moderno garsonjero, 24 m² v Šiški zamenjam za večje stanovanje. Ponudbe pod »Poroka« in zvečer po tel. (061) 552-933. P-4905-15

GARSONJERO v bližini središča mesta, centralno ogrevanje, s toplovodom, zamenjam za večje stanovanje, tudi brez centralne kurjave v Ljubljani. Ponudbe pod »Dogovor« P-6091-15

DVOSOBNO, komfortno stanovanje, zamenjam za garsonjero. Ponudbe pod »Soglasje«. 6071-15

STANOVANJSKA OPREMA

prodam

SPALNICO Meblo, malo rabljeno, kombinacija beige rjave barve, prodam. Štebej, Novakova 3, tel. (061) 324-295. 6106-20

KOMPLETNO spalnico »Alenka« z jogiji, tri male fotelje in mizico ugodno prodam. Ogled: Ljubljana, Franca Mlakarja 14, Švorc. P-4684-20

RAZTEGLJIV trosed, temnorjav žamet, malo rabljen, prodam. Tel. (061) 341-316. PT-107176-20

STAREJŠO spalnico poceni prodam. Tel. 314-741, od 19.–21. ure. T-107144-20

KOMBINIRANO omaro za dnevno sobo, veliko raztegljivo mizo s stoli, klasično garderobno omaro, kavč, orehov furnir, prodam. Telefon 559-760 ali 323-158. 6228-20

VRTLJIVO polico za televizor prodam. Informacije po tel. (061) 265-379, Tone Komar. 6195-20

ZAKONSKO spalnico v svetlo modrem plišu (postelja s stereo radiom in uro), zelo ohranjeno prodam. Cena 2,5 M. Informacije po telefonu 551-605, od 15.–16. ure. 4989-20

JEDILNI kot, rabljen, prodam za 500 din. Tel. (061) 264-231. 6182-20

KOMBINIRANO omaro, kavč, mizo, prodam. Tel. (061) 347-436. 6082-20

SPALNICO, dobro ohranjeno, prodam. Vse informacije na naslovu: Anton Žagar, Bregarjeva 14, Ljubljana, vsak dan. 4633-20

GOSPODINJSKA OPREMA

prodam

KUHINJO (štedilnik, hladilnik, miza in štirje stoli), tri leta staro, prodam. Inf. po tel. (061) 320-159 ali ogled v petek, od 16. od 18. ure. 5023-25

KOMBINIRAN štedilnik (elektrika, plin), malo rabljen, zaradi selitve, prodam. Tel. (061) 554-473, po 19. uri. T-107212-25

PLINSKI pretočni bojler waillant in plinsko peč termo, oboje na zemeljski plin, prodam. Ogled popoldne pri Jure Vokal, Lovska 33, Zalog pri Ljubljani. T-107158-25

PRALNI stroj gorenje super avtomatik PS 664 bio S, potreben popravila, ugodno prodam. Tel. (061) 317-423. T-107152-25

KUHINJO Marles, dobro ohranjeno, ugodno prodam takoj. Inf. po tel. 25-686. 6247-25

ELEKTRIČNI štedilnik Gorenje poceni prodam. Tel. (061) 661-260. T-106967-25

HLADILNIK Gorenje, 200 litrov, starejši pralni stroj in štedilnik (plin, elektrika) prodam. Tel. (061) 557-304, po 19. uri. T-107142-25

HLADILNIK z zmrzovalnikom »Ideal«, 270 l, prodam. Telefon (061) 552-972 popoldne. 4898-25

ŠTEDILNIK električen, 4 plošče, prodam. Tel. 559-760 ali 323-158. 6229-25

PLINSKI bojler, plinski štedilnik, nerjaveče korito, kuhinjski kot, prodam. Informacije po tel. 277-88, med 19. in 20. uro. 6205-25

PLINSKI štedilnik prodam za 3000 din. Telefon 555-827. 6180-25

ŠTEDILNIK, Gorenje, star 1 leto (4 krat elektrika, pečica, teflon, prostor za ogrevanje posode) prodam. Tel. 345-807, ogled po 16. uri na naslovu: Burja, Kvedrova b 1, Nove Jarše. T-107076-25

PRALNI stroj, ohranjen, znamke Zoppas, leto izdelave 1965, prodam. Informacije po tel. (061) 50-263, popoldne. 6177-25

KOMBINIRAN štedilnik Gorenje (elektr. – plin) malo rabljen, ugodno prodam. Telefon št. (061) 344-690. P-5728-25

HLADILNIK z zamrzovalnikom Gorenje, 260 l, v garanciji, prodam. Ponudbe pod »Priložnost«. P-4878-25

kupim

HLADILNIK, uporaben, poceni kupim. Ponudbe pod »Študent«. P-5972-26

OTROŠKA OPREMA

prodam

OTROŠKO zibko prodam. Ukmar, Krimska 17, Ljubljana. 4860-30

OTROŠKO sobo, oranžno-belo, 1 ležišče, prodam. Martina Vodeb, Bukovžlak 12, Teharje. 316-30

OTROŠKO posteljnino in posteljo prodam. Tel. (061) 20-035 dopoldan, Kebe. T-107052-30

OTROŠKO kolo za starost od 3 do 5 let prodam. Inf. po tel. (061) 342-496. T-107122-30

GLOBOK otroški voziček za dvojčke prodam. Tel.(061) 348-078. T-107120-30

OTROŠKO posteljico z jogijem, italijanski globok voziček modre barve in chicco stolček za hranjenje prodam. Inf. po tel. (061) 315-035, po 15. uri. T-107096-30

VOZIČEK »Peg« italijanski, globok, otroški, temnomoder žamet, extra zložljiv, prodam. Primožič, Kovičeva 13, Domžale. T-107049-30

KOMPLETNO košaro za dojenčka in otroški športni voziček-dežnik prodam za 3.800 din. Inf. po tel. (061) 345-498. T-107140-30

GLOBOK otroški voziček, skoraj nov, in črno bel televizor iskra gamapanorama poceni prodam. Ogled vsak dan na naslov: Milič, Zarnikova 3, IV. nadstropje. 4981-30

OTROŠKO kolo serenela, modre barve prodam. Tel. (061) 317-711. T-107042-30

GLOBOK otroški voziček prodam. Tel. (061) 28-634. T-107154-30

OTROŠKO kolo pony s pomožnimi kolesi prodam. Informacije po tel. (061) 346-242. 4973-30

OTROŠKO kolo od 3. do 6 let prodam. Tel. (061) 264-997. T-107195-30

GLOBOK otroški voziček, športni otroški voziček, lepo ohranjen, italijanski in zibelko z vložkom ugodno prodam. Tel. (061) 317-423. T-107150-30

OTROŠKI avtosedež z varnostnimi pasovi, italijanski športni voziček in hoduljico prodamo. Tel. (061) 554-473, po 19 uri. T-107211-30

GLOBOK otroški voziček, zelo malo rabljen, prodam za 1500 din. Ogled vsak dan dopoldan in popoldan pri Pogačnik, Postojnska 27 (nasproti tovarne Ilirija). P-5912-30

OTROŠKI voziček, športni, ugodno prodam. Svetec, Luize Pesjakove 8, Ljubljana. P-5868-30

OTROŠKO stajico chicco, malo rabljeno, in kombinirani otroški voziček, prodam. Prénatal, telefon (061) 57-757. P-6087-30

APARATI IN STROJI

prodam

MIZARJI, prodam mehansko stiskalnico na 2 vijaka, dolžina 220 cm. Rajko Oman, Gozd Martuljek 85. PT-107007-40

VRTALNI stroj Felisati morse 4 (Ø 45) prodam. Janez Klemenčič, Smolenja vas 64, Novo mesto, tel. (068) 25-239. PT-107033-40

BARVNI TV Iskra Montreal in pribor za fotoaparat Praktica, prodam. Inf. Janežič, tel. (061) 48-112. P-6093-40

ROČNI stroj za sitotisk, poceni prodam. Tel. (061) 41-836 ali Puterlejeva 35, Lj. PT-107231-40

STROJE za kemično čistilnico prodam. Tel. (061)557-415. PT-107111-40

HLADILNIK candy, nov, velik, z zamrzovalnikom, de lux, prodam. Tel. 57-690. T-107016-40

MIKRORAČUNALNIK sinclair 2×80 prodam za 8.000 din. Lahek programski jezik (basic) je primeren tudi za začetnike. Nudim vso dodatno literaturo. Priključek za televizor, magnetofon. Možnost razširitve spomina in vhodno-izhodnih enot. Tel. dop. 261-342, int. 201, pop. 22-766 (Dobrin). 6063-40

PREKLOPNO uro Iskra prodam. Kotnik, tel. 23-327, dopoldne. 6075-40

STROJ za vroči tisk na majice prodam. Tel. (061) 25-125 od 16.–19. ure, ob delovnikih. 6095-40

NOV mešalec za cement, 720 modularcev, 50 vreč cementa in 2 m³ lesa prodam v Istri. Inf. po tel. (061) 264-683. T-107183-40

250-LITRSKI betonski mešalec primeren za izdelovce betonskih izdelkov, prodam. Lado Lešnik, Utik 38, Vodice nad Ljubljano. T-107171-40

ŠTIRI mizarske stroje prodam. Informacije po telefonu (061) 43-899, vsak dan po 15. uri. 6123-40

STROJ za brizganje plastike ter izdelek z orodjem prodam. Ogled popoldan. Franc Fujan, Moste 114, Komenda. 4909-40

ELEKTRIČNI pisalni stroj z velikim valjem prodam za 15.000 din. Ogled 8. in 9. 4. po 16. uri, Grundner, Kogojeva 10/8. T-107078-40

VARILNI agregat Uljanik 340 A-lokv ugodno prodam. Tel (061) 341-735. PT-106744-40

PLETILNI, stroj Regina prodam. Ogled na Celovški 88. T-107077-40

RAZMNOŽEVALNI stroj »geha« in izžigalec matric »geha«, prodam. Ponudbe vsak delovnik od 8.–14. ure, po tel. (061) 28-029. 6200-40

TELEOBJEKTIV kenlock 1:5,6 300 mm prodam za 3000 ND. Telefon (061) 27-742, dopoldne. 6187-40

KOMPRESOR večji, dvostopenjski, prodam. Tel. (061) 554-858, po 20. uri. 6175-40

PRAKTICO LTL-3 in praktico L 2 ugodno prodam. Ponudbe sporočite po telefonu (061) 22-968. 4948-40

kupim

OFFSET (360×500) in rezalni stroj za papir (800 mm) kupim. Ponudbe pod »Gotovina«. P-5767-42

STROJ za sitotisk, ročni, format 70×100, kupim. Kastelic, Sežana, Partizanska 20. PT-106882-42

LOKALI

oddam v najem

PROSTORE, okoli 100 m², primerne za mirno obrt ali pisarniško dejavnost oddam v najožjem središču Ljubljane. Ponudbe pod »Navedite dejavnost«. 4857-53

PROSTOR za vsako obrt, 5 km iz Ljubljane, na samem, brez stanovalcev, dostop s kamionom, 80 m², odstopim. Informacije po tel. (061) 554-858, po 20. uri. 6174-53

vzamem v najem

KLETNI prostor, svetel, suh, iščem. Ponudbe pod »Šentvid – Center«. 4983-54

NA OBMOČJU Šiške potrebujem prostor za skladišče, velikosti od 10–15 m². Ponudbe pod »Cena«. P-5906-54

GOSTINSKI lokal najamem. Ponudbe pod »Odkup inventarja«. PT-107037-54

LOKAL v Ljubljani, primeren za mirno obrt, okoli 50 m², najamem. Ponudbe pod »Priložnost« ali po tel. (061) 346-954. PT-106330-54

POSEST

prodam

ZAZIDLJIVO parcelo, 570 m², prodam, na Rakitni, z vodo elektriko in izkopom. Ponudbe pod »Sončna lega«. P-5706-60

NOVO počitniško hišo, južno od Celja, prodam. Dovoz do hiše, 115 m² stanovanjske površine, 2200 m² zemljiške površine. Ponudbe pod »Lep razgled«. 1001-60

KMETIJO z gospodarskim poslopjem in hišo prodam v bližini Kranja. Potrebna je adaptacija. Funkcionalnega zemljišča je 2400 m², obdelovalne zemlje je 2 ha, gozda je 2 ha. Jože Krajnik, Gor. vas, Reteče 13, 64220 Škofja Loka. P-5940-60

POZOR! Novo hišo, primerno za počitniški dom podjetja ali pa za tistega, ki se želi ukvarjati s turizmom ob morju prodam. Hiša meri 420 m², opremljena je s 25 ležišči in salonom za restavracijo, vrtom in parkiriščem. Oddaljena 200 m od morja. Interesenti naj se oglasijo na naslov: Mira Krmpotić, Pješčana uvala 25, Ogranak 5, 52000 Pula. P-4783-60

PARCELO, 1600 m², na lepi legi blizu Ljubljane, v kratkem zazidljivo, prodam za gotovino. Ponudbe pod »Najboljši ponudnik«. PT-106798-60

GRADBENO zazidljivo in sončno parcelo za gradnjo počitniške hiše 2400 m², oddaljeno 30 km iz Ljubljane, ugodno prodamo. Tel. (061) 348-611. PT-107085-60

NOVO ZIDANICO, vinograd, sadovnjak, prva dela urejena, prodam v bližini Šentruperta. Ponudbe pod »Ugodna cena«. PT-107045-60

ZAZIDLJIVO parcelo z lokacijskim dovoljenjem, 1000 m², prodam. Ponudbe pod »Gorenjska«. PT-107044-60

PARCELO na Zaplani, prodam. Ponudbe pod »Dokumenti«. P-4968-60

ZAZIDLJIVO parcelo, urbanizirano okolje, zelo blizu morja, 1150 m², prodam v Premanturi. Ponudbe pod »Lepa lega«. P-6066-60

ZAZIDLJIVO parcelo z vso dokumentacijo, 20 km oddaljeno od Ljubljane, prodam. Cena po dogovoru, Hönigsman, Bežigrad 3. P-6127-60

ENODRUŽINSKO montažno hišo na Dolenjskem pri Kostanjevici, z 800 m² zemlje, prodam. Informacije popoldan po tel. (061) 310-217. P-6080-60

NAD Lovranom naprodaj zemljišče z lokacijo in staro, delno porušeno hišo. Idealen razgled na Kvarner. Ponudbe pod »2 × 25 M«. P-6242-60

KMEČKO hišo, manjšo, primerno za vikend, prodam. Brane Kocjančič, Sela Šumberk 8, p. 68360 Žužemberk. P-4995-60

PARCELO, za vikend, 55 km iz Ljubljane, takoj prodam. Ponudbe pod »Alpsko predgorje«. 6122-60

GRADBENO parcelo, z lokacijsko dokumentacijo, prodam v Novem mestu. Inf. po tel. (068) 83-177, popoldne. 6165-60

GRADBENO parcelo, okoli 1000 m², na otoku Krku, prodam. Ponudbe pod »Krk«. 4888-60

ZEMLJIŠČE, 5000 m², v Tomišlju, prodam. Prijateljeva 7, ob 16. uri v petek. 4870-60

PARCELO, takoj zazidljivo, na lepi legi, 2 km iz Grosupljega prodam. Jože Kastelic, Veliko Mlačevo 33, Grosuplje. T-107200-60

OSTREŠJE, tri leta staro, z balkonom, velikosti 5,60 × 7,10 m, primerno za vikend ali garažo, prodam. Inf. po tel. (061) 51-378. T-107224-60

HIŠO z zelenjavnim vrtom prodam. Ana Grum, Karunova 8, Trnovo. 6244-60

kupim

KMEČKO HIŠO – manjše posestvo kupim do 100 M ali zamenjam za 2-sobno stanovanje v Ljubljani. Ponudbe pod »Vseljivo« ali po telefonu 322-259. 6085-62

HIŠO, starejšo, z vrtom, elektriko, vodo, v okolici Ptuja ali Maribora, kupim. Ponudbe pod »Čimprej«. T-107097-62

GRADBENO parcelo, v Domžalah ali v okolici, kupim. Plačam z gotovino ali menjam za gradbeno parcelo na otoku Krku. Ponudbe pod »Parcela«. 4889-62

HIŠICO z vrtom, tudi staro, kupim v Slovenskem primorju. Ponudbe podružnici Dela Koper pod oznako »Do 70 M«. PT-106788-62

HIŠO, visokopritlično ali enonadstropno, v Ljubljani ali bližini kupim. Po želji nudim dvosobno stanovanje. Ponudbe pod »Doplačilo«. P-4573-62

PARCELO ali vikend na severnem jadranu v bližini morja, kupim. Tel. (061) 342-163. P-6080-62

VEČJO gradbeno parcelo, kupim v okolici Ljubljane. Ponudbe pod »Gotovina«. P-4873-62

HIŠO, manjšo, novejšo, z vrtom, lahko tudi nedograjeno, v bližnji okolici Ljubljane, kupim. Ponudbe pod »Možnost zamenjave za stanovanje«. P-6262-62

zamenjam

STANOVANJE, dvosobno, na Viču, z malo vrta, zamenjam za novejšo hišo v bližnji okolici Ljubljane. Ponudbe pod »Zaradi bolezni otroka«. P-5020-63

vikendi

VIKEND ali hišo v Istri ob morju, kupim za gotovino. Ponudbe na oglasni oddelek pod »Zdomec«. P-6067-64

GOZD, z vikendom, 1180 kv. m, prodam za 8 SM. Ponudbe pod »Sončna lega«. 6110-64

GRADBENI MATERIALI

prodam

1000 KOSOV modularne opeke prodam. Ponudbe po tel. (061) 22-693 – Jeraj, dopolne oz. (061) 611-167, popoldne. 4943-70

200 kv. m trdega tervola, debeline 5 cm, prodam. Tel. (061) 51-687. 4933-70

PLINSKI bojler tiki – junkers PGV-325 na tekoči plin, tovarniško nov, prodam. Inf. po tel. (061) 346-242. 4974-70

BALKONSKA vrata, z navojnico, KLI, velikost 220 × 100, prodam. Inf. po tel. (061) 346-242. 4975-70

PEČ za centralno ogrevanje KTK 38 Vrhnika, novo, nerabljeno, prodam. Kličite dopoldne po tel. 44-065 ali popoldne od 15. ure dalje. Velibor Matijević, Glinškova ploščad 11, Ljubljana. 4962-70

HRASTOV klasični parket, prodam. Ponudbe pod »Parket«. P-4478-70

ŽELEZNA vrtna vrata, 1.60 m × 2.56 m in garažna vrata, 1.17 m × 2.03 m, prodam. Telefon (061) 266-968. 6132-70

PRIBLIŽNO 130 kg železa prodam. Informacije po tel. (061)342-170. P-6184-70

CISTERNO za olje ali vodo, 2000 l. 1,5 M in tapisom, rjav, rdeč in siv, skupno 144 m² za 1,5 M prodam, tel. (061)313-505. P-6197-70

GRADBENI les, 500 kd modularcev, 50 kg bet. železa, Ø 14, prodam. Telefon (061) 27-829. P-4965-70

LESENO montažno barako, 3×4 m, 6 ležišč, prodam. Ponudbe pod »Predprostor«. P-4940-70

ZA CENTRALNO kurjavo, uvoženo, prodam kotel CTC 266 EM na trda in tekoča goriva (33.000 Kcal), oljni gorilnik CTC in vsa potrebna regulacijska oprema. Vse nerabljeno, v izvirni embalaži. Ponudbe pod »Cenik uvoznika«. P-6147-70

28 m² stenske plute prodam. Ponudbe po tel. 320-292. P-4999-70

MONTE, 2000 kosov, modularca 3000 kosov in salonitke prodam za gotovino. Ponudbe pod »Lastni odvoz«. T-107038-70

BETONSKO okno, industrijske izmere: 1,5 m×3 m, prodam. Tel. (061) 556-352. T-107014-70

50 KOSOV betonskih cevi, premera ø 15 cm, za kanalizacijo prodam. Telefon (061) 612-428. 6090-70

kupim

RABLJENE deske ali plohe za zidarska dela kupim. Franc Perko, Bevke 77, p. Vrhnika. 6077-72

LES za ostrešje kupim. Ponudbe: popoldne tel. (061) 349-790. PT-106718-72

LES za ostrešje kupim. Ponudbe: popoldne tel. (061) 349-790. PT-106718-72

MOTORNA VOZILA

prodam

SPAČKA, prva reg. 1976, prodam. Kučer, Nade Cilenšek 8, Žalec. T-107040-80

ZASTAVO 750 SC, letnik 1979, prevoženih 15000 km, prodam. Telefon (061) 267-939. P-4688-80

FIAT 126 star dve leti in pol, nov karburator, cilinder in bati ter nova glavna gred prodam takoj za 7,5 M. Inf. po tel. (066) 76-367, od 18. do 19. ure. T-107249-80

FIAT 1300 ugodno prodam. Inf. od 16. do 20. ure po tel. (061) 612-778. T-107035-80

OSEBNI avto GSX 1200, letnik 78, ugodno prodam. Inf. po telefon (063) 21-697, od 8.–18. ure. T-107029-80

R 4 TL special, september 78, 35.000 km, nov, izoliran, garažiran, odlično ohranjen, prodam. Inf. po tel. dopoldan (061) 50-525. T-107028-80

R 4, letnik 77, prodam. Inf. po tel. 342-491, int. 10. T-107026-80

OPEL karavan, dostavno vozilo, letnik 79, prodam. Inf. po tel. 721-624. T-107032-80

GOLF J, 27 mesecev star, 32.000 km, 160.000 din, prodam. Telefon (071) 525-434. T-107046-80

ZASTAVO 101, letnik 78, ugodno prodam. Tel. (061) 821-588, od 9.–10. ure. T-107020-80

AMI 8, letnik 72, prodam. Tel. (061) 312-013. T-107012-80

VOLKSWAGEN kombi-bus, letnik 78, prodam. Tel. (062) 861-663. T-107002-80

DIANO 6, letnik 77, prevoženih 37.000 km, dobro ohranjeno, prodam, delno na kredit. Ocepek, Vrečkova 11, Kranj. T-107025-80

ZASTAVO 125 P, september 1976, registrirano do oktobra, prodam. Ogled vsak dan. Jakob Hasanović, Kolodvorska 21, Trbovlje. T-107019-80

FIAT 125 P november 80, ugodno prodam. Inf. vsak dan zvečer po tel. 50-805. T-106977-80

FIAT 131 special, letnik 77, 60.000 km, prodam. Edi Bašič, Bertoki, Markova ul. 15 (Koper). T-107001-80

MAN KIPER, 6 t, registriran do marca 82, prodam s pogodbenim delom. Tel. 641-010, od 15. ure dalje. 5999-80

ZASTAVO 101, letnik 78, garažirano, prodam. Ponudbe po tel. (061) 263-605. 6070-80

ELEKTRONIK 90, nov, neregistriran, prodam. Jože Pavlovič, Palčje 41, Pivka. 6079-80

NSU 1200 za dele prodam, lahko na kredit. Pisne ponudbe na naslov: Ljubo Zečević, Kotnikova 8 A, Ljubljana. 6098-80

GOLF J, letnik 1977, 73.000 km, dodatna oprema, prodam. Ogled vsak dan pri Poniž, Janežičeva 1, Prule. 4744-80

FIAT 125 poceni prodam. Brglez, Krimska 17, Ljubljana. 4859-80

WARTBURG limuzino, staro dve leti in pol prodam. Ribnica, Prešernova 18. 4882-80

ZASTAVO 101, letnik 74, brezhibno, 53.000 km, registracija do januarja 1982, prodam. Tel. (061) 557-446. 4886-80

Z 101, l. 1975, plin-bencin, prodam. Prejac, Študentsko naselje, blok II/350, Ljubljana. 5021-80

MOTO MOTORINI 3 1/2 šport, sept. 1977, prva reg. 165 KM, prodam za 9,5 M. Kličite od 18. do 20. ure po tel. (061) 345-316. 6261-80

FIAT 125 P, letnik 1977, prodam. Tel. (061) 41-866, popoldne, od 16. do 18. ure. T-107161-80

VRSTNI RED za jugo 45, odstopim. Dobava konec aprila. Vprašajte po tel. (061) 722-750. T-107219-80

R 4 TL, letnik 1976, rdeč prodam za 6,4 M. Brane Anež, Sp. Jarše 14, Domžale, tel. (061) 721-737. T-107159-80

BMW 1602, leto 1973, prodam. Kličite po tel. (068) 61-261. T-107165-80

BMW 320/4, letnik 1977, prodam. Tel. (061) 340-652 ali (061) 349-631. T-107201-80

DIANO, letnik 1977, delno karambolirano, ugodno prodam. Tel. (061) 345-107, po 19. uri. T-107197-80

PEUGEOT 504, letnik 1973, prodam. Tel. (061) 346-740. T-107189-80

R 4 TLS, letnik 1979, ugodno prodam. Tel. (061) 41-585, v sredo, od 17. do 19. ure. T-107213-80

FIAT 126 P, letnik 1979, 8.800 km, stalno garažiran, brezhiben, prodam. Tel. (061) 262-645, od 17. ure dalje. T-107191-80

R 4, november 1975, prodam. Tel. (061) 341-382. T-107206-80

ZASTAVO 1300, letnik 1978, po delih prodam. Sorokin, Krimska 21, Lj. T-107232-80

VW 1300, letnik 1971, prodam. Inf. po tel. (061) 42-626. T-107230-80

AVTO VOLGA zelo ugodno prodam ali zamenjam. Tel. (061) 349-862. T-107251-80

ZASTAVO 750 LC, letnik 1979, prodam. Inf. po tel. (061) 311-922, int. 2221 ali popoldne na Tomažičevi 1 A, Ljubljana. T-107229-80

BMW 316, prvoženih 26.000 km, ohranjen, kot nov, prodam. Jože Turšič, Verd, Jagrova 2, Vrhnika. T-107170-80

CAPRI 1300, letnik 1968, kovinsko svetlomodre barve, odlično ohranjen, 165.000 km in katrco 1979, kovinsko zeleno, 12.600 km, izjemno poceni prodam. Tel. (061) 264-257. T-107166-80

FIAT 126 P, letnik oktober 1978, prodam. Gradišar, tel. (061) 721-033, int. 40, do 7. ure zjutraj. T-107202-80

RENAULT 12, letnik 1971, ugodno prodam. Tel. (061) 265-989. 5013-80

OM TIGROTO 5 t in vartburg limuzino, let. 1976, prodam. Janez Praznik, Pijava Gorica n.h. 5012-80

BMW 316, do dve leti star, kupim, prednost imajo vozila kovinske barve s temnimi stekli. Cenjene ponudbe z opisom in ceno pošljite pod »Gotovina«. 5003-80

PEUGEOT 404, letnik 1969 prodam. Informacije po tel. (061) 41-310. 5002-80

126 P, let. 1980, prodam. Jereb, Dvor 5, Lj. Šentvid, tel. (61) 50-231. 5010-80

TEKMOVALNO Z 750 S, nujno prodam. Boban, tel. ob delavnikih (024) 21-069, ob vikendih (021) 365-184. T-107084-80

SPAČEK, letnik 1976, prodam. Informacije po tel. 556-118. 6250-80

LADO 1500, letnik 1976, ugodno prodam. Informacije po tel. 556-118. 6251-80

126 P nov, takoj prodam. Informacije po telefonu 323-169, od 15. ure dalje. 6246-80

FIAT 750 LC, nov, prodam. Begiš, Krašnja 57. 6243-80

Z 750 1973, 87.000 km, prodam za 3 M. Tel. 263-261, int. 518. 6255-80

SPAČKA l. 1975, prodam. Informacije po tel. 24-905, int. 35, dopoldne. 6258-80

VOLKSWAGEN 1200, letnik 1974, odlično ohranjen, redno vzdrževan, prvi lastnik ugodno prodam. Telefon: (066) 22-970. P 5685-80

DAF 55 AUTOMATIC, rumenorjave barve, letnik 1972, vozen, 53000 km, z nekaj rezervnimi deli prodam. Informacije dopoldne po tel. (061) 315-366 int. 133. P-4600-80

OSEBNI avto fiat 126, letnik 1976, prevoženih 38.000 km, lahko na kredit, prodam. Tel. 347-815. P-5942-80

DIANO 6 LC, staro 18 mesecev, prevoženih 16.000 km, garažirano, nujno prodam za 10 M. Ogled: Slavič, Tržaška 35, Ljubljana. P-5941-80

GOLF J, l. 1977, prevoženih 62.000 km, garažiran, dobro ohranjen, ugodno prodam. Inf. po tel. (061) 25-195 (Nada) od 7. do 14. ure. P 5675-80

DIANO, letnik 77, prodam. Ponudbe po tel. 322-334. P-5995-80

ALFA ROMEO 1600 ugodno prodam. Iztok Rekelj, Litijska 159, Ljubljana. Ogled vsak dan od 9. do 19. ure, razen nedelje. P-4797-80

ZASTAVO 101, letnik 73, prodam za 2,2 M. Ponudbe po telefonu (061) 267-727, popoldne. PT-106775-80

OSEBNI avto shysler 2 L, avtomatic, letnik 1976, prodam. Ogled je mogoč vsak dan na naslovu: Milena Manfreda, Dol 106, 65214 Kal nad Kanalom, Nova Gorica. PT-106881-80

SUNBEAN, star dve leti, odlično ohranjen, prodam za polovično ceno. Cvetličarna »Štefan«, Tržaška 75, Ljubljana. P-5749-80

AUSTIN 1300, diano 6 LC in zastavo 101 B, prodam. Informacije po tel. (061) 27-344. P-4828-80

ZASTAVO 101 1300, letnik 1979 januar prodam. Jože Pogačar, Gostilna Šporn, Radomlje, popoldne. PT-106930-80

SIMCO GLS 1000, letnik 1974, dobro ohranjeno, registrirano do februarja 1982, ugodno prodam. Informacije tel. 343-980 od 19.–21. ure. P 4578-80

SPAČKA, letnik 1976 (marec), registriran do marca 1982, prevoženih 62.000 km, ugodno prodam. Informacije po tel. (066) 73-816 vsak dan med 19. in 20. uro ali dopoldan med 8. in 9. uro (066) 23-591. P 4494-80

NSU 1200 C, zelene barve, vozen, registriran, prodam. Forjanič, Prušnikova 23, Ljubljana. P-4777-80

MERCEDES 200 diesel, letnik 1974, odlično ohranjen, prodam. Inf. po tel. (064) 77-917. PT 106472-80

ZASTAVO 101 LUX, letnik 1977, ugodno prodam zaradi gradnje. Informacije od ponedeljka dalje po tel. (061) 553-802, služba 315-366, int. 236, Zupan. P-4779-80

ZASTAVO 101 S, letnik nov. 77, garažirano, zaščita, prodam. Informacije po tel. (061) 264-925, vsak dan od 16.–18. ure. P-5939-80

PEUGEOT 304 ugodno prodam. Informacije po tel. (061) 263-226. P-4827-80

HANOMAG kiper in kesonar, tudi rezervne dele za obnovitev, poceni prodam. Telefon (061) 263-037. P-4978-80

ZASTAVO 101 LUX, oktober 1977, zaščiteno z dinitrolom. Dodatno opremljeno, prevoženih 52000 km, prodam za 95000 din. Ogled v soboto, 11. 4. in nedeljo, 12. 4. od 10. do 14. Črnuče, Štebijeva 13. P-4970-80

WARTBURG limuzino, 6 mesecev staro, prodam za 12 M. Tel. (068) 25-343. PT-107174-80

MERCEDES 220 D, letnik 69, obnovljen, dobro ohranjen, ugodno prodam. Tel. (061) 25-340. PT-107053-80

VW CHIROCCO, letnik 75, prodam. Inf. po tel. (061) 346-768. PT-107105-80

KAMION FORD kiper, 5 ton prodam ali zamenjam za zastavo 640 AD. Tel. (066) 62-175. PT-107129-80

FIAT 750 L, letnik 1977, dobro ohranjen, garažiran, prodam. Trpin, Hraša 42, p. Smlednik. PT-107098-80

DIANO 6, letnik 1977, 45000 km, ugodno prodam. Tel (061) 346-129. PT-107100-80

126 P, letnik 1980, 16000 km, dodatna oprema, prodam za 90.000 din. Strnad, Okiškega 10, Ljubljana, popoldne. PT-107148-80

WAUXHALL CHEVETTE GL, 3 vrata, star 3 leta, 50.000 km, prodam. Tel. (061) 749-044. PT-107104-80

PEUGEOT 504 L, 1795 cm³, letnik 74, vožen 85000 km, dobro ohranjen, prodam (14M). Gajšek, Bohinčeva 8, tel. (061) 556-787. PT-107101-80

ZASTAVO 101 C0NFORT ugodno prodam. Tel. dopoldne (068) 21-072, popoldne (068) 25-167. PT-107059-80

GOLF star 3 mesece, prodam. Franc Bregač, Pod Trško goro 47, N. mesto, tel (068) 22-073. PT-107063-80

ZASTAVO 750, letnik 73, ugodno prodam. Tel. (061) 261-809. PT-107135-80

FIAT 125 italijanski, brezhiben, prodam za 7 M. Inf. po tel. (061) 313-192. PT-107145-80

TOVORNI avto Mercedes, Tip 26-24, prodam. Tel. (068) 22-073 ali Gazvoda, Šentjošt, pošta Stopiče pri N. mestu. PT-107064-80

MAN 13-168 kiper, letnik 72, obnovljen, prodam. Inf. tel. (064) 49-065. PT-107055-80

FIAT 126, letnik 77, prodam. Tel. (064) 22-785 dopoldne in (064) 21-466 popoldne. PT-107051-80

R 4, letnik 77, kovinsko modre barve, prevoženih 50000 km, prodam. Tel. (061) 752-072. PT-107021-80

CITROEN GA prodam po stari ceni, 33 M in GS 1,3, 3 leta star, prevoženih 3300 km, cena 18 M. Tel. (061) 796-049. PT-107022-80

FURGON 2200 D, letnik 78, tri osi, ugodno prodam. Tel. (068) 85-263. P-4991-80

MAZDO 929, letnik 1974, ugodno prodam. Janez Zupančič, Podsmreka 51, 61356 Dobrova pri Ljubljani. P-4976-80

ZASTAVO 101, letnik december 1974, dobro ohranjeno, prodam. Informacije po tel. (061) 551-221. P-4947-80

GS PALLACE, modre barve, prvič registriran 5. 1. 1979, z 39.000 km, prodam za 22 M. Inf. po tel. (068) 61-020, vsak dan, od 7. do 19.ure, v soboto pa od 7. do 12. ure. PT-107207-80

DIANE 6 LC, letnik 1980, 11.000 km, ugodno prodam. Tel. (061)310-948. PT-107247-80

RENAULT 4, letnik 1974, dobro ohranjen, prodam za 60000, telefon (061) 559-872, vsak dan po 18. uri. P-4961-80

POLONEZ, letnik 1979, prodam za 16,5 M. Tel. (061) 311-691. PT-107235-80

BMW 520, 60.000 km, prodam. Tel. (061) 311-691. PT-107234-80

ZASTAVO 450 K kombi l. 75, prodam za 2,5 M. Ogled v soboto na dvorišču Miklošičeve 15, pri Plenićar. P-4957-80

GS 1,3, bele barve, letnik 1980, prodam. Tel. (066) 26-394, do 14. ure in (066) 75-282, po 17. uri. PT-107209-80

ALFETTO 16, letnik 1976, rdeče barve, ugodno prodam. Informacije po 15. uri po tel. (061) 342-170. P-6183-80

126 P, nov, nujno prodam za 86.000 din. Ogled pri Posedi, Bilečanska 2, Ljubljana. P-6233-80

R 4, november 1977, 30.000 km, prodam ali zamenjam za nov 126 P. Tel. 313-803. PT-107216-80

GS super 1,3, oktober 79, garažiran, nujno prodam. Tel. (061) 666-061. P-6181-80

Z 101, letnik 1975, 73.000 km, prodam. Ogled po 17. uri, v soboto ves dan. Dragan Vidic, Bijedičeva 4, Ljubljana. P-4952-80

ZASTAVO 101, letnik 1974, generalno popravljena školjka in motor, športno opremljena z radiokasetofonom, nujno prodam. Cena 7 M. Ogled vsak dan: Nevio Fidel, Sušak 29, p. Il. Bistrica. PT-107218-80

125 P, letnik 1978, 25.000 prevoženih km, prodam za 11 M. Informacije ves dan po tel. (061) 340-340. 6278-80

KOMBI IMV 1600, motor R 16, prodam. Vse informacije vsak dan od 15. do 17. ure. Tel. (061) 553-586, razen sobote in nedelje. P-4632-80

Z 101, letnik 1978, registrirano do feb. 81, poceni prodam. Tel. (068) 61-203, Brežice. P-4931-80

VW 1200, letnik 76, garažiran in dobro ohranjen, prodam. Ogled po 16. uri na naslovu: Hostnik, Celovška 373, Šentvid. PT-107228-80

BAGER, JCB-7 C, dobro ohranjen, prodam. Tel. (065) 61-043. PT-107225-80

GOLF, letnik 1978, 4 vrata, 17.000 km, prodam. Inf. po tel. (050) 23-440, pop. (050) 25-428. P-4921-80

VW kombi, letnik 1967, zaprt, ugodno prodam. Ogled: Titova 146, Servis, Ljubljana. PT-107199-80

Z 750, letnik 76, 37.000 km, prvi lastnik, prodam za 5,5 M. Tel. (061) 317-138, zvečer. P-6140-80

126 P, letnik 1979, prevoženih 20.000 km, prodam. Tel. 343-044, popoldne. P-6264-80

ZASTAVO 101, november 73, garažirano, dobro ohranjeno, zaščiteno, prodam za 5,3 M. Inf. po tel. (061) 317-321. P-6145-80

DIANO, letnik 1979, 20.000 km, ugodno prodam. Inf. od 16. ure dalje po tel. 556-392. P-6263-80

LADO 1600, letnik 1979, prodam. Čakš, Adamičeva 13, Ljubljana. Ogled po 15. uri. P-6237-80

GS pallas, letnik 1976, 53.000 km, prodam za 12 M. Inf. po tel. (061) 28-391, popoldne. P-4925-80

TG 90, generalno obnovljen, z delom in TG 90 za rezervne dele, prodam. Vodlan, Bizoviška 24, Dobrunje. PT-107102-80

GOLF, letnik 78, 48.000 km, zelo dobro ohranjen, garažiran in z dodatno opremo, prodam. Kličite vsak dan razen sobote in nedelje od 15.–20. ure po tel. (061) 341-835. PT-107118-80

ALFA romeo 1750 berlina, letnik 69/70, poceni prodam. Tel. (068) 25-117, zvečer. PT-107137-80

RENAULT 14 TL, rdeč, prvoženih 26.000 km, dimitraliziran, star 18 mes., ugodno prodam. Tel. (021) 331-531. P-4997-80

OSEBNI avto ro 80 prodam. Informacije med 16. in 20. uro po tel. (061) 348-948. P-4862-80

GS 1,2, nov, neregistriran, letnik 1978, prodam. Tel. (061) 612-669. P-6072-80

ŠKODO, 1000 MB letnik 70, ugodno prodam. Tel. 263-522. P-6108-80

Z 101 super, november 1977, prevoženih 25.500 km, prodam. Inf. po tel. (061) 265-935. P-6155-80

VW passat, letnik 1975, odlično ohranjen, prodam. Telefon (064) 60-617. P-6157-80

FIAT 127, letnik 1973, prodam za 65.000 din. Bergantova 17, Novi Trzin, tel. 722-302. P-6158-80

MERCEDES 200 automatic, leto 1971, cena po dogovoru, prodam. Hönigsman, Bežigrad 3. P-6126-80

GS pallas, letnik 79, garažiran, 10000 km, cena 25 M, prodam. Marjan Dobovišek, Stanežiče 8 a. P-4912-80

NOVO katro prodam 15% ceneje. Tel. (064) 40-143. P-6111-80

LADO »nivo« 1600, reduktor, l. 1979, 16.000 km, dodatna oprema, ugodno prodam. Ponudbe pod »Terenski lev«. P 5624-80

GOLF, letnik 1977, bel, brezhiben, nujno ugodno prodam. Telefon (061) 25-897. 6124-80

FIAT 750, letnik 1971, vozen, registriran do julija 1981, prodam za 15.000 din. Tel. (061) 43-322, do petka, od 11.–15. ure. T-107138-80

OPEL manto SR prodam ali zamenjam za manjši avto. Tel. 559-241, Bojana. T-107132-80

WARTBURG karavan, star 2 leti, prodam. Tel. 611-269, Medvode. 6134-80

AVTOMOBIL znamke GS 1,3, star 2 leti, prevoženih 9000 km, dobro ohranjen, prodam. Ogled vsak dan v popoldanskih urah. Franc Kunst, Zadobrova 39, p. Škofja vas pri Celju. 315-80

R 18, letnik 1979, rdeč, prodam za 27,5 M. Tel. (061) 344-229. 6142-80

KADETTA, prva registracija avgusta 1976, prodam. Kličite po tel. (068) 61-289, od 12. do 19.ure. 6143-80

OM tigroto 55 vlačilec, 8 t, letnik 1970, keson 8 m, prodam. Tel. (042) 72-340, od 19. do 21. ure. 6149-80

GOLF, 50 KM, star 7 mesecev, 6000 km, registriran do avgusta 1981, prodam. Tel. (071) 783-646, od 20. do 22. ure. 6159-80

ZASTAVO 101, letnik 1973, prodam za 43.000 din. Ogled: Niko Martinec, Gospodinjska 11, Ljubljana, popoldne. 6166-80

RENAULT 5 TS, 64 KM, tip 1979, prevoženih 34.000 km, prodam za 30 M. Tel. 264-164. 6168-80

HONDO CX 500 turbo, novo, modro, prodam. Radovan Rakovec, Zgornje Bitnje 124, Žabnica. 4908-80

DYANO, letnik 1977, registracija do marca 1982, ugodno prodam. Tel. (061) 345-059. 4914-80

R 12, letnik 1974, 74.000 km, prodam. Cena 85.000 din. Tel. (061) 57-438. 4938-80

R 4, letnik 1978, ugodno prodam. Ogled od 17. do 19. ure. Poljšak, Glinškova ploščad 9, Lj. T-107070-80

PEUGEOT 404, letnik 1972, dobro ohranjen, ugodno prodam. Tel. (061) 611-106 (282) ali (061) 831-348, popoldne. T-107060-80

OPEL karavan, obnovljen, letnik 1973, prodam. Tel. (061) 877-002. T-107062-80

WARTBURG caravan, letnik 1977 in 1981, prodam. Stane Gorenc, Šmarješke Toplice 52, tel. (068) 84-996. T-107065-80

GOLF JUGL, 60 KM, prodam. Tel. (071) 636-668. T-107066-80

ZASTAVO 101, letnik 1976, prevoženih 80.000 km, dobro ohranjeno, prodam za 7,5 M. Marija Pogačnik, Opekarska 3, Ribnica ali tel. (061) 861-189, do 14. ure. T-107067-80

SPAČKA, letnik 1976, prodam. Inf. dopoldne po tel. (061) 327-192. T-107095-80

GOLF S, nemški, 1600 ccm, prodam. Kličite po tel. (066) 22-680, dopoldne. T-107121-80

VW golf JLD, dvoje vrat, garažiran, 15.000 km, prodam. Inf. po tel. (071) 512-643, od 16. ure dalje. T-107127-80

ZAPOROŽCA, letnik 1975, ugodno prodam. Inf. po tel. (061) 349-793. T-107107-80

WARTBURG, letnik 1970, neregistriran, ugodno prodam skupaj ali po delih. Tel. (061) 50-352. T-107126-80

ALFA romeo giulia super 1,3, letnik 1973, ugodno prodam. Inf. po tel. (061) 323-167, od 8. do 10. ure. T-107094-80

FIAT 850, brezhiben, 80.000 km, prvi lastnik, prodam. Tel. (061) 341-641. T-107088-80

VW 1300, letnik 1972, original nemški, 109.000 km, odlično ohranjen, prodam. Meserko, Nade Ovčakove 21, Lj. T-107087-80

AUSTIN 1300 special, prevoženih 73.000 km, odlično ohranjen, registriran za leto 1981, prodam. Inf. po tel. (063) 811-488, dopoldne, (063) 811-831, popoldne. T-107090-80

R 8, brezhiben, ugodno prodam. Tel. (061) 22-218, dopoldne. T-197114-80

AMI 8, letnik 1973, vozen, registriran do februarja 1982, prodam. Cena 20.000 din. Tel. (061) 737-268, med 17. in 19. uro. T-107083-80

OPEL ascono 1,2, letnik 1977, prevoženih 41.000 km, prodam za 24 M. Tel. (061) 553-407, popoldne. T-107112-80

FORD transit 8+1, registriran do oktobra, ugodno prodam. Tel. (061) 554-194, popoldne. T-107113-80

FIAT 126 P, nov, prodam. Inf. po tel. (061) 349-786. T-107081-80

ZASTAVO 101, confort, letnik 1980, prodam. Jereb, Prevalj 26, Ljubljana. T-107116-80

ZASTAVO 750, letnik 1977, dobro ohranjeno, prodam. Tel. (061) 554-543. T-107131-80

GOLF JL 4/79, bele barve, 16.000 km, prodam. Tel. (071) 523-078, ves dan. T-107128-80

BMW 1802, letnik 1972, registriran do 13. 2. 1982, prodam za 12,5 M in fiat 126 P, letnik 1980, registriran do 26. 2. 1982, za 9,5 M. Tel. (064) 42-002, od 17. do 19. ure. T-107123-80

PRODAM ali zamenjam za fiat 126 P osebni avto fiat 125 P, letnik 1977. Ogled v soboto ali nedeljo na naslovu: Andrej Prah, Trzin, Jemčeva 43 A. 5718-80

FIAT 126 P, star 16 mesecev, registriran do decembra, prodam za 8,5 M. Tel. (061) 311-596. T-107124-80

VAUXHALL chevette, 40.000 km in zastavo 750, 9000 km, prodam. Ogled: Avgust Rekar, Novo Polje, Cesta XVII/14, Ljubljana, popoldne. T-107092-80

GS 1,3 super, eno leto star, ugodno prodam. Ogled in informacije pri Eugen Koštial, Nova vas, Sečovlje, tel. (066) 79-692. T-107091-80

GOLF L diesel, letnik 1979, prevoženih 21.000 km, prodam. Tel. (071) 636-902, od 17. do 21. ure. T-107086-80

FIAT 750, letnik 1970, prodam. Ogled popoldne po 15. uri. Manca Goričanec, Bukovica nh, 61217 Vodice nad Ljubljano. T-107050-80

ZASTAVO 750, letnik 1977, ugodno prodam. Ogled v sredo, od 16. do 18. ure na naslovu: Bojana Derenda, Krimska 13, Ljubljana. T-107069-80

R 4 TL, letnik 1978, prodam. Telefon (061) 322-506, od 18. do 20. ure. 4904-80

SPAČEK, brezhiben, garažiran, prodam. Tel. (061) 313-895 ali (061) 313-279. 4899-80

RENAULT 8, dobro ohranjen, prodam za 5,5 M. Telefon (061) 557-120. 4897-80

Z 750 SE, staro štiri mesece, še v garanciji, prodam. Vsak dan popoldne: Ilić, Pot na Rakovo jelšo 9/18, Lj. 6112-80

SPAČKA, letnik 1975, delno obnovljen, prodam. Tel. 321-934. 6109-80

BMW 316, letnik 1977, prodam. Lazič, Povšetova 59, Ljubljana, tel. (061) 324-961, do 15. ure. T-107141-80

R 4, letnik 1976, prevoženih 55.000 km, prodam. Cena po dogovoru. Tel. (061) 822-144, stanovanje 256. T-107167-80

ZASTAVO 101, letnik 1974, nova školjka, plin-bencin, prodam. Ogled od 16. ure dalje pri Samec, Novosadska 12, Štepanjsko naselje. T-107153-80

CITROEN GSX, letnik 1978, 55.000 km, prodam za 14,5 M. Inf. popoldne po tel. (061) 322-816. T-107175-80

DYANA 6, 62.200 km, letnik 1977, 6,2 M in fiat 126 P, 30.300 km, letnik 1978, 6,2 M, prodam. Šelekar, Jenkova 38, Celje. T-107143-80

Z 750, september 1977, ugodno prodam. Tel. (061) 345-210, popoldne, po 15. uri. 6234-80

Z 750 prodam. Ogled v sredo in četrtek. Posavskega 11, na vrtu, Ljubljana. 6214-80

ROVER 2000, letnik 1969, urejen, z rezervnimi deli, prodam za 7 M. Tel. (061) 558-587. 6213-80

126 P, letnik 1980, takoj ugodno prodam. Telefon (061) 268-267, od 17. ure dalje. 6207-80

LADO 1200 L, letnik 1979, garažirano, prodam. Virant, Zg. Kašelj, Ob studencu 13, Lj.-Polje. 6202-80

CITROEN GSX 13, junij 1980, prodam. Ponudbe vsak delavnik dopoldne po telefonu (061) 28-029. 6199-80

126 P, letnik 1980, prodam. Informacije ob delavnikih od 9. do 15.30 po telefonu (061) 721-079. 6193-80

TOMOS avtomatik 3 m za 13.000, nov, prodam. Tel. (061) 653-159, Ljubo. 6192-80

SIMCO 1000, letnik 1976, ugodno prodam. Čerče, Angele Ocepek 11, Štepanjsko naselje, Lj. 6179-80

CITROEN GS, letnik 1975, ugodno prodam. Čerče, Prekomorskih brigad 23, Šempeter-Gorica. 6178-80

ZASTAVO 101, letnik 1976, zelo dobro ohranjeno, ima 52.000 km, delno lahko tudi na kredit in zastavo 750 L, letnik 1977, registrirano do 2. 1982, prodam. Tel. (061) 344-747. 4988-80

TOMOS elektronik 90, letnik 1979, cena po dogovoru, prodam. Ogled vsak dan od 16. do 19. ure. Pred Steletovo 2, Štepanjsko naselje. 4966-80

VW hrošč, solidno ohranjen, starejši, poceni prodam. Tel. (061) 265-521, od 16. do 19. ure. 4987-80

R 4, september 1975, prodam. Tel. 347-123, po 16. uri. 4986-80

ZASTAVO 750, letnik 1975, karoserija generalno obnovljena, pripravljen za ličenje, prodam. Tel. (061) 24-812, int. 95, dopoldne. T-107115-80

ZASTAVO 101, marec 1979, garažirano, prodam za gotovino. Ogled: Trdinova 11, Kamnik, tel. 832-486. T-106843-80

R-4, letnik 1977, 30.000 km, dodatna oprema, prodam. Telefon (061) 265-353. 4942-80

LADO 1500, letnik 1978, plinska naprava, prodam za 11 M. Telefon (067) 75-515, samo dopoldne. T-107075-80

SIMCO 1300 LS, letnik 1970, dobro ohranjeno, ugodno prodam. Tel. (061) 611-106 (203) ali (064) 60-153, popoldne. T-107061-80

JETTA VW, popolnoma nov, prodam. Tel. (011) 608-106. T-107093-80

OPEL ascona 1,6 S, avgust 1978, prodam. Inf. od 15. do 19. ure po tel. (061) 25-305. T-107147-80

SUZUKI 500 T prodam. Tel. (065) 75-175, od 15. do 16. ure. T-106792-80

MERCEDES 220 D generalno popravljen ugodno prodam. Jože Poljanšek, Ježa 45, Ljubljana, Črnuče. PT-106732-80

kupim

ESCORT capri ali taunus kupim. Ponudbe z opisom in ceno: Rajter, Markovo 4 B, 61240 Kamnik. 4935-82

TRAKTOR, dobro ohranjen (15–20 KS), kupim. Ponudbe pod »Takoj«. T-107136-82

AUSTIN 1300 kupim. Ponudbe pod »Austin«. 5015-82

OSEBNI avto, do 10 M, kupim. Ponudbe pod »10 M«. 5014-82

garaže

GARAŽO, ožje središče, prodam. Ponudbe pod »15 M«. 4875-83

GARAŽO v Kosezah zamenjam za garažo v Črnučah (Ruski car). Tel. (061) 340-215, po 19. uri. T-107036-83

ETAŽNO garažo, v Reški ul., Vič, prodam. Inf. po tel. 264-164. 6167-83

GARAŽO prodam na Linhartovi. Ponudbe pod »Garaža«. T-107134-83

GARAŽO tripleks na Hubadovi, prodam. Ponudbe pod »Gotovina«. P-5777-83

GARAŽO na Goriški ulici za Avtohišo ugodno prodam. Ponudbe pod »Šiška«. P-6171-83

deli za avto

VLEČNO kljuko za vozila Wauxall ali City z elektro priključkom, cerado induplati za golf, športni volan za 750 SC ali 101, vse novo, poceni prodam. Tel. (061) 345-783. P-5761-84

KATRCO prodam po delih. Inf. ob delavnikih po tel. (061) 343-924, od 8. do 10. ure. PT-106685-84

FIAT 124, letnik 68, prodam za dele. Martin Pleško, Plešivica 25, Brezovica. P 5590-84

R 4 po delih prodam: motor, polosovine, vrata, stekla, hladilnik, premo in karoserijo. Janez Grča, Kamnik pod Krimom 11, 61352 Preserje. P-4766-84

NADOMESTNE DELE za alfa romea gulia 1300 TI, 3 vrat, rezervoar, glavo motorja, kardansko os ter še več drugih stvari, prodam. Vse skupaj za 10000 din. Vprašajte vsak dan popoldan: Ristić, Vlahovičeva 38, Ljubljana, Štepansko naselje. P-04920-84

GUME, 5 kosov, 145×15 SR, prodam. Tel. (061) 313-979. 4906-84

MALI OGLASI
TEL. 28-111

Sprejem in vse informacije o malih oglasih izključno le na telefonsko številko 28-111

GENERALNO za R 4, novo, prodam. Dušan Mali, Vel. Lašče 121. 4932-84

ZADNJI levi blatnik za ami 8 kupim. Tel. (061) 264-131. 6185-84

ORIGINALNI motor magirus TAM 4500, stabilen, primeren za kompresor, agregat ali za nastavitev v avto, poceni prodam. Filip Kern, Rožično 2/a, 61240 Kamnik. T-107030-84

MENJALNIK za saab 96 kupim. Tel. 341-698. T-107021-84

MINI AUSTIN po delih kupim. Tel. (061) 327-814, od 14.30–15.30. 5724-84

IZPUŠNO cev za ČZ 250 cross kupim. Tel. (061) 555-763, od 14. do 16. ure. 4876-84

MICELIN gume, 155×13, nove, prodam. Tel. (061) 264-997. T-107196-84

ZA Z 101 prodam skoraj nov komplet delov za povečanje moči (80 PS). Montaža mogoča v štirih urah. Tel. (061) 310-645. 5006-84

ZA MERCEDES poceni prodam dve novi kompletni kolesi, prekrivalo ter novo streho (pomična). Tel. (061) 263-319. 6260-84

PRODAJAMO RABLJEN
IBM 3742 DVOSEDEŽNI STROJ ZA ZAJEMANJE PODATKOV
RAIMEX, TRST, ul. CORONEO 1, tel. (040) 755-942
8-1000

FIAT 125 italijanski, karamboliran, plinska naprava, športna platišča, prodam po delih. Tel. (061) 320-794, dopoldne. PT-107068-84

BSA ROCKET 3, 750 ccm (3 valji), lita platišča, 3 diski, generalno obnovljen, prodam za 10 M. Informacije po telefonu (061) 48-071, popoldan. P-6210-84

tov. prikolice

PRIKOLICO LAHKO za osebni avto kupim. Ponudbe po tel. (061) 27-209. 5710-85

VLEČNO PRIKOLICO, registrirano, cena po dogovoru, prodam. Hönigsman, Bežigrad 3. P-6125-85

ŠPORTNI REKVIZITI

prodam

MOTOR za čoln T 4, popolnoma nov, zelo ugodno prodam. Telefon (061) 314-705. T-107041-90

IZVENKRMNI motor jamaha 85 prodam. Inf. po tel. (061) 44-913. T-107027-90

TOMOS 10 KM prodam. Telefon 320-118, od 16.–18. ure ali Jože Markič, Mala Loka 14, Domžale. T-107043-90

GLISER 402, tomos 18, prikolico s priborom, ugodno prodam. Ponudbe pod »Bizoviška 17 a.« T-106977-90

GLISER 3,6 m z motorjem T 18 in prikolico ugodno prodam. Telefon 341-404. PT-107024-90

GLISER z motorjem T 18 prodam za 6 M. Tel. (068) 813-97. 6083-90

GUMIJAST čoln z jadri prodam. Tel. (061) 343-175. 6089-90

DESKO z jadrom sailboard prodam. Informacije po tel. (061) 557-747, popoldne. 5641-90

JADRALNO desko imgrad poceni prodam. Informacije v sredo po tel. (061) 323-380. 4869-90

NEDOKONČANO jadrnico, 7 m, z opremo prodam za 20 M. Ponudbe pod »April 81«. 4743-90

VELIK družinski šotor in manjši šotor prodam. Inf. po tel. (061) 264-683. T-107184-90

GLISER kvarner plastika G 370, opremljen, registriran, prodam. Ogled vsak popoldan na Šišenski 83, Ljubljana – Šiška. T-107208-90

DVE spalni vreči, skoraj novi, ugodno prodam. Tel. (061) 317-423. T-107151-90

IZVENKRMNA motorja yamaha 8 in chrysler 6 prodam. Inf. po tel. (061) 50-259. T-107164-90

ČOLN 370, rabljen 1 sezono, prodam. Tel. (061) 554-133. T-107160-90

DVA šotora prodam za 2 in za 5 oseb. Tel. dopoldne: (061) 349-981, popoldne: (061) 52-043. T-107109-90

ČOLN elan T 301 in prikolico z vitlom prodam. Tel. (061) 556-078. T-107108-90

DRUŽINSKI šotor za 3 osebe prodam. Klevže, tel. (061) 611-480, popoldne. T-107130-90

GLISER 3,60 m, tomos 18 in prikolico prodam. Tel. (061) 555-863, popoldne. T-107140-90

OTROŠKO cross-kolo prodam. Telefon (061) 325-148. 6248-90

OTROŠKO kolo (6. do 12. let) poceni prodam. Tel. (061) 263-319. 6259-90

ČOLN s prikolico in motor tomos 18 prodam za 60.000 din. Roman Reich, Šmarje pri Jelšah 148. PT-106919-90

POČITNIŠKI šotor za 4 osebe, nov, z izolirano podlago, prodam. Informacije po telefonu (061) 311-084, od 19. do 22. ure. P-4808-90

STABILNI ladijski diesel motor s kompletom za krmiljenje znamke yanmar ysb, 12 km, še neuporabljen, prodam. Ponudbe na: Nikola Sovilj, Matjanova pot 17, Ljubljana. P-4866-90

POTOVALNO plastično jadrnico, od 7 do 8 metrov (jubert, sing-sing, burja, elan-707 ali podobno) takoj kupim za gotovino. Tel. (061) 612-429. P-4763-90

ČOLN Elan, GT 402, z motorjem tomos 18, ter vso dodatno opremo prodam. Inf. po tel. (061) 612-402. PT-105197-90

KOMPLETNI vodno hlajeni osovinski vod za čolne, nov (os 25 mm, dolžina 130 cm), prodam. Poleg tega prodam načrt za betonsko barko »Motor-Sailer«, dolžina 8,35 m. Informacije po 20. uri po telefonu (066) 26-579. P-5764-90

LESENO BARKO z jamborom, jadri, stabilni motor, 9 KM, barka je dolga 7,70 m, široka 2,60 m, korito je iz afriškega tika, nadgradnja iz mahagonija, poceni prodam. Ponudbe pod »Mrovla«. P-6119-90

TOMOS 18, dolga os, električni start, telekomande, eno sezono rabljen, prodam. Tel. (061) 57-214, zvečer. P-6217-90

ISTRANKA z nadgradnjo, 2 ležišči, kuhinja T 18, s prikolico, opremljena za križarjenje, naprodaj. Privez v Premanturi. Tel. (061) 551-895. P-6218-90

TORPEDO, diesel motor, stabilni, 9 KM, z osjo eliso, električim vžigom in blažilci, malo rabljen, prodam. Tel. (061) 554-510. P-6216-90

GLISER elan GT 402 in motor mercury 50 km, poceni prodam skupaj ali posamezno. Janez Zajc, Forme 20, Žabnica. PT-106802-90

ŠOTOR, 19 m², 3 spalnice in predprostor, rabljen, toda zelo dobro ohranjen, prodam za 1,2 M. Tel. (061) 42-940, od 18. do 20.ure. P-6153-90

GLISER kvarnerplastika Opatija G 370, dodatno opremljen, prodam. Gartanova 20, Ljubljana. P-6253-90

ISTRANKO T-18, dolga os in prikolico prodam, tudi posamezno. Ponudbe pod »Gotovina«. P-4996-90

kupim

KOLO, rabljeno, žensko, kupim. Informacije po tel. 315-366, int. 126, od 13.30 dalje. Kličite Miočinović. P-4776-92

RABLJENO dirkalno kolo kupim. Kličite tel. (061) 314-770. P-6054-92

IZVENKRMNI motor 25 ali 20 HP s kratko osjo kupim. Ponudbe zvečer po telefonu (061) 268-102. 6256-92

MOŠKO športno kolo kupim. Tel. (061) 349-786. T-107080-92

prikolice

PRIKOLICO 450 O special s hladilnikom, pečjo in toaletnim prostorom, novo, prodam. Informacije po tel. 316-834, od 6. do 18. ure. 6120-93

BRAKO-KAMPER prikolico s predšotorom za 3–4 osebe, rabljeno eno sezono, prodam. Cena 6 M. Tel. (065) 23-625. T-107050-93

BRAKO prikolico, rabljeno eno sezono, prodam. Tel. (064) 26-867. T-107034-93

PRIKOLICO adria 305 SLB, letna izvedba, s predšotorom, posebne izvedbe, prodam. Informacije po tel. (061) 261-806. 6068-93

CAMP prikolico IMV 380, novo, nerabljeno, ugodno prodam. Inf. po tel. 261-418, od 15.–18. ure. P-5907-93

GLASBILA

prodam

KITARO vzhodnonemško, rabljeno, prodam. Tel. (061) 265-343, po 20. uri. P-4601-100

HARMONIKO, diatonično, veliko 2×3,5, dura BE, ES, AS, C, F, B, ugodno prodam. Ponudbe po tel. (061) 555-563. P-6073-100

PIANINO, potreben popravila ugodno prodam. Kličite dopoldne po tel. (061) 312-290. 6249-100

OJAČEVALEC austrovox in orgle farfisa prodam. Milan Žižek, Št. Kovača 13, 69600 Murska Sobota. T-107093-100

kupim

PIANINO, dobro ohranjen, takoj kupim. Ponudbe na oglasno agencijo Dela pod »Nujno«. P-4864-102

ORGLE, manjše, enomanualne, elektronske (napr. tiger), lahko nebrezhibne, kupim. Tel. (061) 721-087. P-6191-102

AKUSTIČNI APARATI

prodam

CB postajo tip leike 450 z mobil anteno, ter kablom znamke sigma, prodam. Tel. (061) 721-407, po 18. uri. P-4754-105

GRAMOFON technics SLQ 2, ojačevalec SUV-4, receiver R-70, zvočnike sound dinamycs 380 W, 200 lit., 103,5 db in avtoradio pioneer KE X-20, ojačevalec GM 40 z zvočniki PSX 6 prodam. Inf. po tel. (061) 555-297. PT 106565-105

RADIOKASETOFON ITT 5501, 2×45 W, črne barve in zvočnike, 2×50 W, prodam za 18.000 din. Ogled vsak dan po 15. uri. Franc Bertlef, Bilečanska 5, Štepanjsko naselje, 61000 Ljubljana. 6152-105

MINIRAMO piko, nujno prodam še z garancijo. Inf. po tel. (061) 310-510, dopoldne. PT-107099-105

ROTEL RD 2000 kasetofon prodam. Tel. (063) 26-728, popoldne. PT-107168-105

ZVOČNIKE AR 92, cena 3 M, prodam. Tel. (061) 345-775. P-04993-105

OJAČEVALEC sansui AU 9500 – 2 × 100 W prodam. Tel. (061) 321-416. PT-107227-105

HI-FI verigo, kakovostno, v garanciji, ojačevalec 2×100 W, kasetofon, zvočnike 2×100 W prodam. Informacije po telefonu (063) 22-227. 318-105

GRAMOFON hitachi HT-356 polavtomatski quartz lock prodam. najboljšemu ponudniku. Ponudbe pod »Gramofon«. 6139-105

KASETOFON sansui SC 5100 prodam. Tel. (061) 553-241, int. 69, do 13. ure. T-107073-105

VIDEO rekorder VBS 7000 znamke fischer prodam. Ogled od 17. do 19. ure, Kojanič, Vide Janežičeva 17, stan. 14, Ljubljana. T-107133-105

BARVNI TV leowe opta prodam. Tel. (061) 554-858, po 20 uri. 6176-105

ČRNOBELI televizor prodam. Tel. (061) 25-653. 4956-105

ZVOČNIKE loewe opta 45/70 W, 4-8 ohmov, prodam. Telefon (061) 21-196. 6154-105

GRAMOFONA pioneer PL 516× in Kenwood KD 2055 prodam. Tel. (068) 23-881 Zvone, dopoldan. T-107089-105

RADIOOJAČEVALEC znamke HFR 50, 2×35 W prodam. Cena po dogovoru. Tel. (066) 26-615, zvečer. T-107177-105

TEAC dc ojačevalnik 2 × 55 (nov) prodam za 1,5 M. Telefon (061) 558-408. 5004-105

TURNER-akai gramofon pionner PL loox prodam. Tel. (061) 741-589. T-107190-105

RECEIVER 2 × 80 w, kasetar sony prodam. Gradišar, tel. (061) 721-033, int. 40, do 7. ure zjutraj. T-107203-105

HI-FI komplet popolnoma nov akai PRO 502 (brez zvočnikov), carinsko deklaracijo, prodam. Inf. po tel. (061) 27-692, po 15. uri. T-107198-105

HI-FI kombinacijo philips gramofon, kasetofon, radio z zvočniki prodam. Tel. (061) 345-867. T-107194-105

ZVOČNIKE do 10.000 din kupim. Tel. (061) 811-308 Leskovar, dopoldne. T-107015-90

GRAMOFON tehnics SLD 2 prodam. Tel. (064) 62-815 4953-105

TV ambasador elektronik, 4 leta star, črno bel, dobro ohranjen, prodam. Informacije od 18. ure dalje po tel. 327-507. 4998-105

TV gorenje kolor prodam. Inf. po tel. (061) 315-214. T-106958-105

KOMBINIRAN aparat, barvna televizija, radio, kasetofon, prodam. Telefon (061) 341-649. 6096-105

UMETNINE IN STARINE

prodam

SLIKO – olje slikarke Anice Sodnik (Mati z otrokom), 1,20×90, prodam. Telefon 22-813, od 17. ure dalje. 6084-110

VIOLINO, zelo staro, restavrirano za zbiralce starin, prodam. Ogled 8. 4. dopoldne in v nedeljo dopoldne, od 9. do 12. ure. Lazar, Ljubljana, Vlahovičeva 40/XI-131. P-04896-110

SLIKO slovenskega impresionista, prodam. Ponudbe pod »Olje«. P-6102-110

AKVAREL ljudski motiv ugodno prodam. Ponudbe pod »Maksim Gaspari«. P-6236-110

KNJIGE

prodam

NOBELOVE nagrajence 8 serij, prodam za 1 M. Ponudbe pod »Novi«. T-107181-120

OSEM letnikov Nobelovcev prodam. Ponudbe pod »Še zapakirani«. 6115-120

DELO

dobi

KV orodjarja zaposlim. Mesečni prejemki 15.000 din. Ponudbe pod »Delo v skupini«. PT-106777-130

KV kovinostrugarja ali strojnega ključavničarja zaposlim. Oven, Dobrova 39, 61356. PT-106773-130

NA DELO sprejmem takoj pleskarja in parketarja. Samsko stanovanje preskrbljeno, ostalo po dogovoru. Franc Verščaj, Vaška pot 29, Zalog 61260 Ljubljana-Polje. P-5815-130

DEKLE zaposlim takoj pri predelavi plastike. Janez Pečnikar, Šentjakob 30, 61262 Dol pri Ljubljani. Zglasite se osebno. P-5925-130

FANTA z odsluženim vojaškim rokom zaposlim. Delo je na terenu po Gorenjski. Ponudbe pod »Gorenjska«. P 5576-130

MLAJŠO upokojenko za nego starejše bolnice na domu od 7. do 14. ure iščem. Javite se po tel. (061) 553-273, ob 6. do 8. in od 13. do 16. ure. PT-106979-130

TAKOJ zaposlim delavca na strojih za predelavo plastičnih mas. Zaželeno iz okolice Mengša. Osebni dohodek po dogovoru. Anton Žnidar, Šlandrova 3, Mengeš, tel. 737-106. P-6029-130

IZVAJALCA senčnih okenskih žaluzij iščem. Ponudbe: Remic, Bijedičeva 6, Ljubljana. P-04872-130

DELO, stalno, dobro plačano dobi mlad priučen ali KV ključavničar, samostojen pri delu, z dobrimi delovnimi navadami in smislom za elektrovarjenje. Ponudbe pod »Imate priložnost«. P-6116-130

KUHARICA, lahko priučena in kuhinjska pomočnica dobita takoj stalno zaposlitev. OD odlična, hrana in stanovanje v hiši brezplačno. Ponudbe pod »Poštena«. P-6128-130

KV MIZARJA zaposlim takoj, samsko stanovanje zagotovljeno. Ponudbe pod »Ljubljana«. P-04881-130

DEKLE z dežele za pomoč v kuhinji in druga dela išče takoj gostilna Metod Bricelj, Ljubljana, Na peči 35, tel. (061) 44-591. Stanovanje in hrana v hiši. PT-107119-130

DELO dobi priden fant, dosegljiv po telefonu za B kategorijo. Ponudbe pod: »Težje fizično delo«. PT-107220-130

DVA samostojna slikopleskarja iščem. Osebni dohodek dober. Ponudbe na naslov: Tone Hajtnik, Notranje Gorice 200, 61351 Brezovica. P-6240-130

TAKOJ SPREJMEMO V DELOVNO RAZMERJE
DELAVKO ZA ČIŠČENJE POSLOVNIH PROSTOROV.
PRIBLIŽNI OSEBNI DOHODEK 6.150,00 DINARJEV
STANDARD – INVEST LJUBLJANA, CELOVŠKA 89, TEL. 551-241.
8-2380

ŽENSKO srednjih let potrebujemo pet ur tedensko za gospodinjsko pomoč dopoldne ali popolne. Ponudbe pod »Kasneje možnost sobe«. 6231-130

FANTA za pomoč na vrtu iščem. Kozak, Šubičeva 10, Ljubljana. 6225-130

2 MIZARJA zaposlim. OD po dogovoru. Mizarstvo, Nadgorica 20. p. Črnuče. 6223-130

ZA dobro honorirano popoldansko delo iščem delavca, ki zna ravnati z brizgalno pištolo. Delo ni zahtevno in je vezano na obiske na domu. Prednost imajo kandidati z lastnim prevozom. Ponudbe pod »Spreten«. 6189-130

ZIDARSKEMU obrtniku oddam izvršitev 1000 m² notranjih ometov in drugih zidarskih del v Velenju. Plačilo takoj, gotovina. Telefon (063) 852-592. 288-130

NEKVALIFICIRANEGA delavca zaposlim pri polaganju plastičnih podov. Tel. (061) 265-120. T-107188-130

VEČ soboslikarjev in pleskarjev sprejmem, OD po dogovoru. Pleskarstvo Jože Žnidaršič, Lavrica 11. 4994-130

PRIJETNO dekle ali fanta zaposlimo v novem lokalu v Ljubljani. Ponudbe pod »Okrepčevalnica«. 6100-130

išče

POPOLDANSKO honorarno delo z B kategorijo iščem. Cenjene ponudbe pod »Vesten«. 6081-132

TV ANTENE montiram z jamstvom. Tel. (061) 28-163. T-107082-132

ZAPOSLITEV pri zasebniku za vsa dela in naloge pri elektro stroki, smer šibki tok z znanjem elektro varjenja iščem. Ponudbe pod »Nastop takoj«. 6163-132

TIPKANJE sprejmem na dom. Tel. 342-248, popoldne. P-6186-132

VKV natakar s tekočim znanjem nemščine in italijanščine išče zaposlitev pri zasebniku. Inf. po tel. (064) 24-706, od 9. do 12. ure. PT-107236-132

ŠOFER B kat. išče delo, lahko z lastnim kombijem. Ponudbe pod »Tovor ali osebe«. P-5019-132

varstvo

VARSTVO za dojenčka tri dni v tednu iščem. Ponudbe pod »Na našem domu – Vič«. P-4758-133

V VARSTVO vzamem 2 otroka. Zglasite se na naslov: Rade Vujović, Ul. bratov Učakar 96, Ljubljana. P-04892-133

V VARSTVO sprejmem otroka, starega od 2–5 let, hiša z vrtom. Stožice, tel. (061) 342-896, dopoldne. 4907-133

VARSTVO za sedemmesečnega fantka potrebujem, v Centru. Ponudbe pod »Nujno«. 4891-133

INŠTRUKCIJE

nudim

INŠTRUKCIJE iz matematike in kemije za drugi razred srednje šole potrebujem. Ponudbe pod »Lokacija in cena«. 4926-140

PROFESOR inštruira višjo matematiko, srednješolsko matematiko in fiziko. Ponudbe pod »Matematika ni težka«. 5017-140

PROFSORICA uspešno inštruira francoščino in angleščino. Tel.555-571. 5016-140

ANGLEŠČINO in fiziko za osnovne šole inštruiram. Informacije po tel. (061) 554-098, po 21. uri. 4884-140

MATEMATIKO, fiziko in kemijo inštruiram na vašem domu. Ponudbe pod »Stoodstotni uspeh«. P-5770-140

iščem

INŠTRUKCIJE za klavir potrebujem. Tel. 348-102. P-6151-142

INŠTRUKTORJA za angleški jezik za srednjetehniško šolo iščem. Tel. (061) 52-931, popoldne. T-107140-142

INŠTRUKTORJA za opisno geometrijo drugega letnika šole za oblikovanje iščem. Tel. (061) 346-912, od 15. ure dalje. T-107039-142

ŽIVALI

prodam

ČISTOKRVNE nemške ovčarje z rodovnikom, stare 7 tednov prodam. Ani Jašovec, Prešernova 41, Radomlje. P-6055-150

AKVARIJE, akvarijske ribice in rastline, prodam. Ogled vsak dan od 17. do 19. ure, Vodnikova 75, 61000 Ljubljana. P-04871-150

10 NOVIH PANJEV s čebelami, prodam. Franc Mlakar, Anžurjeva 28, Vevče. P-6064-150

ČEBELE 6 AŽ družin na 9 satov, cena 1.000 din, prodam. Prosenc, Marokova 19, Moravče, tel. (061) 731-064, od 13. do 15. ure. P-04951-150

20 AŽ PANJEV (18 naseljenih) in kombi IMV na katerem so montirani, prodam skupaj ali posamično. Kombi je predelan in registriran. Ogled in prodaja ob lepem vremenu. Novak, Cesta na Vrhovce 9. P-04949-150

NEMŠKEGA ovčarja, starega devet mesecev, izreden za učenje in psico staro štiri leta, z vzrejnim dovoljenjem ter mladiča, starega dva meseca, vsi odličnih prednikov in rodovniški, prodam. Resne interesente sprejemam na naslovu: Rožna dolina, Cesta IV, štev. 4, Bizjak. 6078-150

NEMŠKE bokserje, rjave, odličnih staršev, prodam ljubiteljem živali. Tel. (064) 82-898. T-107002-150

kupim

MLADIČA pirenejskega planinskega psa kupim. Tanja Andrejašič, Višnarjeva 3, Medvode, Tel. (061) 611-296. P-5849-152

RAZGLASI

najdeno

BUNDO modro, izgubljeno na Šmarni gori v nedeljo, smo našli. Kličite po tle. (061) 315-121. T-107156-161

preklici

PREKLICUJEM izgubljeno servisno knjigo za Z 101, št. 253125 na ime Janez Grden, Janševa 1, Lj. 4936-162

razno

RISALNO mizo idro, 100 × 120 cm, prodam. Ponudbe pod »5000« Celje, Novi tednik. 317-164

SEMENSKI krompir prodam. Inf. po tel. (061) 262-111, popoldne. T-107074-164

ZLATO zapestnico prodam. Ponudbe pod »1 M«. T-107180-164

ZLAT cekin, 34 gr. prodam. Ponudbe pod »Takoj«. 5000-164

MATURANTSKO obleko (enkrat uporabljena), prodam. Inf. po tel. (061) 57-782. 5005-164

SREBROV lot prodam po ugodni ceni. Ponudbe pod »Priložnost«. 4982-164

VEČ oleandrov, dva metra visokih, prodam v Primorju. Ponudbe po tel. (061) 22-216. 6074-164

3 SM zelo nujno potrebujem. Ponudbe pod »Obresti«. 6094-164

JOGI vložka za posteljo, 2 kosa, dobro ohranjena, poceni prodam. Tel. (061) 265-476. T-106959-164

60.000 N DIN posojila nujno potrebujem za 6 mesecev. Cenjene ponudbe pod »Dogovor april«. P-4816-164

60.000 DIN nujno potrebujem. Vrnem z obrestmi v letu in pol. Cenjene ponudbe pod »Nujno«. P-04895-164

STAREJŠA ŽENSKA iz Sečovelj pri Portorožu išče družbo mlajše upokojenke ali upokojenca za življenje v skupnem gospodinjstvu. Nudim stanovanje, mogoča je obdelava lepega vrta in vse kar sodi h kmečkemu delu. Tel. (066) 73-419, od 18. ure dalje ali na naslov Pribac, Portorož, Lepa cesta 3. PT-107146-164

za varno vožnjo vam vgradimo za vsak avto naslonjala za glavo. Popravljamo polomljene sedeže in predelujemo navadne v ležalne sedeže.
FIČO servis, Lj., Gerbičeva 48, tel. (061) 262-466.

PREVOZE, kompletne selitve opravimo strokovno. Prevoz oseb. Zanesljivi in točni. Informacije po telefonu (061) 263-756. PT-106769-165

SPECIALNE hidroizolacije ravnih streh, sten, balkonov, teras, podzemnih prostorov, kot so skladišča, lokali, podzemne garaže, zaklonišča in razpoke v njih saniramo z najnovejšimi materiali in postopki. Osušujemo objekte od temeljev naprej pred talno vlago in vodo, brez razbijanja. Hidroizoliramo 100% vse diletacijske razpoke in fuge v nosilnih stebrih, stenah, ploščah, temeljih, kopalnih bazenih, silosih, rezervoarjih. Za vsa dela ves čas garancije nadzor. Ponudbe pod »Studio Moderna« 61410 Zagorje O/S, telefon (061) 811-318. 4868-165

OBRTNIK polaga keramiko naravni in umetni kamen. Informacije vsak delovni dan od 7.–8. ure po tel. (061) 323-810. T-107117-165

VURUŠIČ brusi, lakira parket, pere tapisom, itison z garancijo. Tel. (061) 317-822. PT-106779-165

PARKETARSTVO Moste. Polaganje, brušenje in lakiranje parketa. Nudimo večletno jamstvo. Tel. (061) 41-485. PT-102536-165

SELITVE in prevoze opravljamo solidno in točno. Tel. (061) 341-079. PR-P-5787-165

ŠARLAH strojno kemično čistimo tekstilne talne obloge, tapisom, preproge in oblazinjeno pohištvo. Tel. (061) 348-543, Bratovševa ploščad 38, Ljubljana. PT-106438-165

ČISTIM vse vrste tekstilnih oblog (tapisomi, preproge, oblazinjeno pohištvo). Naročila popoldne po tel. (061) 557-747. P-5639-165

BOJLERJI čiščenje, popravila, kompletne montaže. Dela izvajam z jamstvom. Naročila po tel. (061) 324-123. PT-107162-165

PARKET brusim in lakiram. Tel. (061) 341-538. PT-107187-165

VODOVODNA napeljava, popravila, zamenjave, montaže. Tel. (061) 553-503. V-T-107250-165

BARVANJE žlebov in napušča ter krovska dela. Tel. (061) 345-794. S-6144-165

E R T Z A S D
PREVAJAMO strokovna, tehnična in druba besedila. Jeziki: angleščina, francoščina, nemščina, švedščina etc. dipl. ing. Vilhar, tel. (061) 268-310. SP-4979-165

MONTIRAM lesene obloge, notranje in zunanje opaže in toplotne izolacije, tudi izven Ljubljane, hitro in kakovostno. Inf. po tel. (061) 314-426. PT-107210-165

BOJLERJE električne čistim in popravljam. Trimesečno jamstvo za vse nadomestne dele. Registrirana obrt. Tel. (061) 555-416. EPT-107048-165

POLAGAMO razno keramiko ter naredimo odprte kamine. Ponudbe pod »Pečar«. Z-4910-165

SOBOSLIKARSKA dela, polaganje keramičnih ploščic, tapet in talnih oblog, opravimo hitro. Tel. (061) 28-552. PT-106583-165

NOVE elektroinstalacije napeljujem, adaptiram stare in uredim stopniščno avtomatiko. Tel. (061) 340-000. E-6198-165

VSA elektroinštalacijska dela opravim hitro in solidno. Ponudbe po tel. 322-827 ali 316-255. E-4958-165

Po sklepu sveta

VVO Koseze

objavljamo prosta dela in naloge

računovodje

Kandidati morajo izpolnjevati splošne pogoje za sklenitev delovnega razmerja, poleg splošnih pogojev zahtevamo še:
– končano ekonomsko srednjo šolo
– 5 let delovnih izkušenj v računovodskem poslovanju
– poskusno delo bo trajalo 2 meseca

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi na naslov: Vzgojno varstvena organizacija KOSEZE, Levičnikova 11, Ljubljana.

Vzgojno varstvena organizacija KOSEZE objavlja prosta dela in naloge

snažilke

Pogoj: končan osnovna šola
Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom.
Poskusno delo bo trajalo 1 mesec.
Kandidati naj pošljejo prijave v 15 dneh po objavi na naslov: Vzgojno varstvena organizacija KOSEZE, Levičnikova 11, Ljubljana.

8-2383

OZD Industrijsko podjetje »MEHANIKA« TRBOVLJE 61420 Trbovlje, Trg revolucije 23

RAZPISUJE
prosta dela in naloge

DIREKTORJA PRODAJNEGA SEKTORJA za 4 leta

(ni reelekcija)

Kandidati za navedeno delo in naloge morajo poleg z zakonom predpisanih splošnih pogojev, izpolnjevati še naslednje pogoje:
– da imajo višješolsko izobrazbo ekonomske, elektro ali strojne smeri s 3-letno prakso na vodstvenih delih na komercialnem področju
– aktivno znanje nemškega ali angleškega jezika
– da je moralno in politično neoporečen, da je na dosedanjih delih uspešno delal in da je družbenopolitično aktiven

Kandidati naj predložijo dokazila o izpolnjevanju pogojev in kratek življenjepis v 15 dneh po objavi na naslov: Industrijsko podjetje »Mehanika« Trbovlje, Trg revolucije 23, s pripombo »za razpisno komisijo«. O izboru bomo kandidate obvestili v 30 dneh od dneva poteka objave razpisa.

8-2381

SOZD KIT LJUBLJANA KMETIJSKA ZADRUGA LITIJA p. o. LITIJA, Valvazorjev trg 3

Zadružni svet Kmetijske zadruge Litija razpisuje prosta dela in naloge:

1. INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA – DIREKTORJA

2. VODJA KOMERCIALE

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, ki so določeni z zakonom, izpolnjevati še naslednje pogoje:
pod 1.:
– da imajo srednjo ali višjo izobrazbo agronomske smeri in najmanj 7 let delovnih izkušenj pri ustreznih delih in nalogah
– da imajo organizacijske sposobnosti, potrebna znanja in izkušnje za vodenje
– da se zavzemajo za dosledno razvijanje in utrjevanje samoupravnih socialističnih odnosov, ter na podlagi dejanskega zavzemanja in rezultatov dela uživajo ugled in zaupanje
Pogoje iz 1. alineje izpolnjujejo tudi delavci, ki so si pridobili delovne sposobnosti z uspešnim vodenjem lastne kmetijske proizvodnje in pospeševalne službe.
pod 2.:
– da imajo višjo izobrazbo ekonomske smeri in 4 leta delovnih izkušenj pri enakih delih in nalogah
– da imajo organizacijske sposobnosti, potrebna znanja in izkušnje za vodenje
– da so moralno neoporečni in družbenopolitično aktivni
Za opravljanje razpisanih del in nalog bodo delavci imenovani za 4 leta.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev pošljite v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: KMETIJSKA ZADRUGA LITIJA, Valvazorjev trg 3, 61270 LITIJA.

Na ovojnici označite »za razpisno komisijo«. O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po sprejemu sklepa zadružnega sveta.

8-2394

SLOVIN

SOZD SLOVIN

Komisija za delovna razmerja

objavlja
prosta dela in naloge

vodenje in izvajanje izvoznih poslov zahtevnejšega območja

Od kandidatov pričakujemo:
– visoko ali višjo izobrazbo ekonomske ali pravne smeri
– 3 oziroma 5 let ustreznih delovnih izkušenj
– potrdilo o ZT registraciji
– aktivno znanje nemškega ali angleškega jezika

Vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema Slovin Ljubljana, delovna skupnost SOZD – kadrovska služba, Ljubljana, Frankopanska 18, do 25. 4. 1981

8-2391

ZASTAVA

JAMČI

KUPCEM AVTOMOBILOV IZ PROGRAMA »ZASTAVE« SO ZAJAMČENE TOVARNIŠKE CENE PO CENIKU, KI JE BIL POTRJEN 29. 12. 1980.

ZAJAMČENE CENE VELJAJO ZA VSE AVTOMOBILE, KI SO VPLAČANI PA ŠE NISO PREVZETI IN VSE TISTE, KI BODO VPLAČANI DO 30. APRILA 1981.
Garancija velja za tiste kupce, ki so vplačali polno tovarniško ceno v dinarjih ali dinarjih deviznega porekla.

ZAJAMČENE SO CENE ZA NASLEDNJE AVTOMOBILE:
– »Z – 750 LE«
– »Z – 850«
– »Z – 101 CONFORT«
– »Z – 101 M/1100«
– »Z – 101 M/1300«
– »Z – 101 SPECIJAL«
– »126 P«
– »125 P«
– »POLONEZ«
– »LADA« – 1200 KOMBI
– »LADA« – 1500 SPECIJAL
– »LADA« – 1600

Prodajna mreža Zastava avto:
LJUBLJANA, TOZD Zastava, Celovška 150, tel. (061) 557-351
KRANJ, TOZD Zastava, Cesta JNA 10, tel. (064) 21-553
CELJE, TOZD Avtomotor, Miklošičeva 5, tel. (063) 24-200
MARIBOR, TOZD Avtomotor, Miklošičeva 5, tel. (062) 22-654
SLOVENJ GRADEC, TOZD Avtomotor, Glavni trg 44, tel. (062) 841-461
KOPER, TOZD Servis Koper, Istrska 55, tel. (066) 21-774
NOVA GORICA, TOZD Servis Koper, Vojkova 49, tel. (065) 22-112
KRŠKO, TOZD Servis Krško, Cesta Krških žrtev 53, tel. (068) 71-218

Ostala prodajna mreža:
MARIBOR, Ferromoto TOZD Zastava, Partizanska c. 3-5, tel. (062) 24-541
CELJE, Avto Celje, Celje Ipavčeva 21, tel. (063) 22-180
NOVO MESTO, Novotehna, Partizanska 2, tel. (068) 25-088
METLIKA, Novotehna, tel. (068) 77-155
TREBNJE, Novotehna, tel. (068) 83-025
KOPER, Trgoavto, JLA 25, tel. (066) 25-471
MURSKA SOBOTA, Agroservis, Kroška 58, tel. (069) 21-630, 21-714

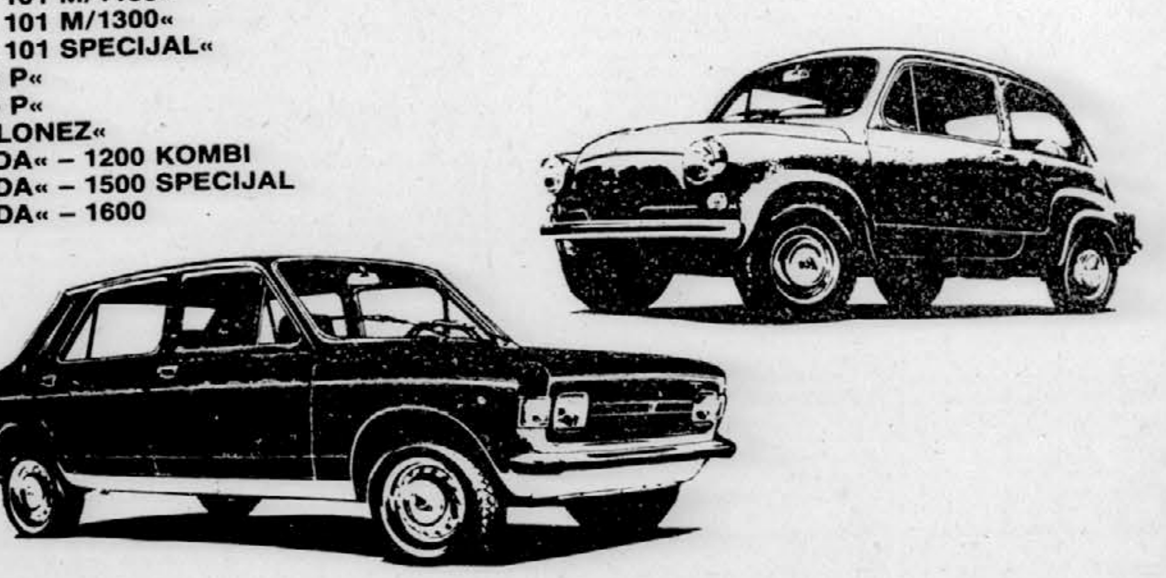

ZASTAVA
avtomobili

JATOVE DOMAČE IN MEDNARODNE ZVEZE Z LETALIŠČEM LJUBLJANA OD 1. APRILA 1981 DO 31. OKTOBRA 1981

DOMAČI PROMET

ODHODI IZ LJUBLJANE

	Št. leta	Dnevi	Čas odhoda	Čas prihoda	Preko	Transferni časi
BEOGRAD	721	3 5 7	08.00	09.00		
BEOGRAD	721	1 4	08.10	09.10		
BEOGRAD	721	2	10.20	11.20		
BEOGRAD	721	6	10.50	11.50		
BEOGRAD	723	1 3 4 5	14.20	15.20		
BEOGRAD	723	2 7	16.30	17.30		
BEOGRAD	725	7	19.30	20.30		
BEOGRAD	725	1	20.20	21.20		
BEOGRAD	725	3 4	20.40	21.40		
BEOGRAD	725	2 5	21.10	22.10		
DUBROVNIK	906	3	10.30	11.30		
DUBROVNIK Ⓐ	229	6	15.50	16.55		
DUBROVNIK	229	2	15.50	16.55		
DUBROVNIK	906	5	16.20	17.20		
OHRID	723/968	5	14.20	19.25	BEG	15.20/17.30
OHRID	723/972	1	14.20	18.30	BEG	15.20/17.35
OHRID	723/970	3	14.20	18.40	BEG	15.20/17.45
PRIŠTINA	723/978	1 3 5	14.20	20.40	BEG	15.20/20.00
PRIŠTINA	723/978	7	16.30	20.50	BEG	17.30/20.10
SARAJEVO	955	2 4	18.55	19.50		
SKOPJE	955	2 4	18.55	21.15		
SKOPJE	904	1 3 5	18.50	21.15		
SPLIT	904	1 3 5	18.50	19.40		
TITOGRAD	723/742	3	14.20	18.35	BEG	15.20/17.50
TITOGRAD	723/742	1	14.20	20.35	BEG	15.20/19.50
TITOGRAD	723/742	2	16.30	20.45	BEG	17.30/20.00
TITOGRAD	723/742	4	14.20	20.45	BEG	15.20/20.00
TITOGRAD	723/742	5	14.20	20.25	BEG	15.20/19.40

PRIHODI V LJUBLJANO

BEOGRAD	720	2	05.35	06.35		
BEOGRAD	720	6	05.40	06.40		
BEOGRAD	720	1	06.35	07.35		
BEOGRAD	720	3 5	06.20	07.20		
BEOGRAD	720	4	06.40	07.40		
BEOGRAD	720	7	08.40	09.40		
BEOGRAD	726	5	08.40	09.40		
BEOGRAD	722	1 3 5	17.20	18.20		
BEOGRAD	722	2 4	17.25	18.25		
BEOGRAD	724	7	17.50	18.50		
BEOGRAD	724	1	18.40	19.40		
BEOGRAD	724	3 4	19.00	20.00		
BEOGRAD	724	2 5	19.30	20.30		
BEOGRAD	724	6	20.30	21.30		
DUBROVNIK Ⓐ	228	6	08.55	09.55		
DUBROVNIK	228	2	08.55	09.55		
DUBROVNIK	907	3	12.10	13.10		
OHRID	971/722	2	10.05	18.25	BEG	11.05/17.25
OHRID	971/722	4	10.55	18.25	BEG	11.55/17.25
OHRID	971/722	1	08.00	18.20	BEG	09.00/17.20
PRIŠTINA	977/722	3 4 5	07.10	18.25	BEG	07.50/17.25
PRIŠTINA	977/722	2	07.00	18.25	BEG	07.40/17.25
PRIŠTINA	977/722	1	07.30	18.20	BEG	08.10/17.20
SARAJEVO	954	2	08.55	09.50		
SARAJEVO	954	4	11.25	12.20		
SKOPJE	905	1 3 5	07.30	09.55		
SKOPJE	954	2	07.30	09.50		
SKOPJE	954	4	10.00	12.20		
SPLIT	905	1 3 5	09.05	09.55		
TITOGRAD	741/720	5 7	07.05	09.40	BEG	07.50/08.40
TITOGRAD	741/724	6	11.30	21.30	BEG	12.15/20.30
TITOGRAD	741/722	1	07.25	18.20	BEG	08.10/17.20
TITOGRAD	741/722	4	07.35	18.25	BEG	08.20/17.25
TITOGRAD	741/722	2	07.05	18.25	BEG	07.50/17.25
TITOGRAD	741/722	3	07.05	18.20	BEG	07.50/17.20

MEDNARODNI PROMET

ODHODI IZ LJUBLJANE

	Št. leta	Dnevi	Čas odhoda	Čas prihoda	Preko	Transferni časi
AMSTERDAM	228	2	10.45	13.40		
AMSTERDAM Ⓐ	228	6	10.45	13.40		
AMSTERDAM Ⓓ	224	6	14.30	17.24		
AMAN	725/474	5	21.10	03.00*	BEG	22.10/23.00
ATHENS	723/438	3	14.20	23.25	BEG	15.20/19.55
ATHENS	721/416	6	10.50	23.00	BEG	10.50/18.05
ATHENS	723/438	7	16.30	23.25	BEG	17.30/19.55
BUDAPEST	721/348	5	08.00	17.25	BEG	09.00/15.30
DAMASCUS	723/430	7	16.30	02.15*	BEG	17.30/21.00
DAMASCUS	723/340	3	14.20	02.15*	BEG	15.20/21.00
DUBAI	723/610	7	16.30	04.25*	BEG	17.30/20.20
CAIRO	723/440	3	14.20	00.50*	BEG	15.20/21.00
CAIRO	723/440	7	16.30	00.50*	BEG	17.30/21.00
CHICAGO	510	2 6	07.10	17.25		
FRANKFURT	352	12345	14.55	17.15		
ISTAMBUL	723/430	3	14.20	00.35*	BEG	15.20/21.00
ISTAMBUL	723/420	4	14.20	23.35	BEG	15.20/20.00
ISTAMBUL	723/430	7	16.30	00.35*	BEG	17.30/21.00
LONDON	212	2 5 7	10.20	12.35		
MALTA	721/454	1	08.10	14.10	BEG	09.10/10.55
MELBOURNE Ⓑ	725/604	1	20.20	07.10**	BEG	21.20/23.59
MELBOURNE Ⓑ	725/604	5	21.10	07.10**	BEG	22.10/23.59
MELBOURNE Ⓒ	725/604	1	20.20	06.10**	BEG	21.20/23.00
MELBOURNE Ⓒ	723/604	5	14.20	06.10**	BEG	15.20/23.00
MOSCOW	721/132	3 4 5 7	08.00	17.55	BEG	09.00/12.00
NEW YORK	502	5	11.50	16.00		
NEW YORK	510	2 6	07.10	15.20	BEG	
PEKING	723/610	7	16.30	18.25*	BEG	17.30/20.20
SINGAPORE Ⓑ	725/604	5	21.10	19.55*	BEG	22.10/23.59
SINGAPORE Ⓑ	725/604	1	20.20	19.55*	BEG	20.20/23.59
SINGAPORE Ⓒ	725/604	1	20.20	18.55*	BEG	21.20/23.00
SINGAPORE Ⓒ	723/604	5	14.20	18.55*	BEG	15.20/23.00
SYDNEY Ⓑ	725/604	1	20.20	09.30**	BEG	21.20/23.59
SYDNEY Ⓑ	725/604	5	21.10	09.30**	BEG	22.10/23.59
SYDNEY Ⓒ	725/604	1	20.20	08.30**	BEG	21.20/23.00
SYDNEY Ⓒ	723/604	5	14.20	08.30**	BEG	15.20/23.00
SOFIA	723/112	4	14.20	22.55	BEG	15.20/20.00
TRIPOLI	721/452	3 5	08.00	14.00	BEG	09.00/10.20
TUNIS	721/454	1	08.10	15.15	BEG	09.10/10.55
WARSZAW	721/348	5	08.00	19.25	BEG	09.00/15.30
ZURICH	322	1 5	10.35	12.50		

PRIHODI V LJUBLJANO

AMSTERDAM	229	2	14.25	15.10		
AMSTERDAM Ⓐ	229	6	14.25	15.10		
AMSTERDAM Ⓓ	225	6	13.00	13.45		
AMAN	475/722	6	05.30	18.20	BEG	07.45/17.20
ATHENS	417/722	1	08.30	18.20	BEG	09.20/17.20
ATHENS	417/724	2	16.15	20.30	BEG	17.10/19.30
ATHENS	439/722	4	08.30	18.25	BEG	08.00/17.25
ATHENS	417/724	7	08.30	18.50	BEG	09.20/17.50
BUDAPEST	303/722	1	08.50	18.20	BEG	08.45/17.20
DAMASCUS	477/720	1	03.30	07.35	BEG	05.30/06.35
DAMASCUS	431/722	4	03.00	18.20	BEG	06.35/17.20
DUBAI	611/722	3	04.25	18.20	BEG	07.00/17.20
CAIRO	441/720	1 4	03.30	07.35	BEG	05.35/06.35
CHICAGO	509	6	19.25	12.40*		**velja do 26. 4.**
CHICAGO	509	4	19.25	12.40*		**velja od 1. 5.**
FRANKFURT	353	1 2 3 4 5	14.05	14.20		
ISTAMBUL	431/722	4	07.00	18.20	BEG	06.35/17.20
LONDON	213	2 5 7	13.35	15.40		
MELBOURNE	605/720	3 7	14.30	07.35*	BEG	05.05/06.35
MOSCOW	133/724	6	18.55	21.30	BEG	19.00/20.30
NEW YORK	509	6	23.25	12.40*		**velja do 26. 4.**
NEW YORK	509	4	23.25	12.40*		**velja od 01. 5.**
NEW YORK	505	1	18.00	09.30*	BEG	
NEW YORK	505	5	18.00	10.20*	BEG	
PEKING	611/722	2	22.25	18.20*	BEG	07.00/17.20
SINGAPORE	605/720	3 7	21.10	07.35*	BEG	05.05/06.35
SYDNEY	605/720	3 7	12.10	07.35*	BEG	05.05/06.35
SOFIA	113/726	5	07.10	09.40	BEG	06.05/08.40
TRIPOLI	453/724	3	16.10	20.00	BEG	17.50/19.00
TRIPOLI	453/724	5	16.10	20.30	BEG	17.50/19.30
WARSZAW	343/722	4	11.45	18.25	BEG	12.30/17.25
ZURICH	323	1 5	13.30	13.45		

LEGENDA:

A Velja od 4.–25. 4. in 10.–30. 10.
B Velja od 1. 4.–31. 5.
C Velja od 1. 6.–30. 9.
D Velja od 2. 5.–3. 10.

* – prihod naslednji dan
** – prihod 2 dni kasneje
1234567 – dnevi v tednu

Vsi časi so lokalni.
Vozni red je samo informacija in se lahko spremeni brez predhodnega obvestila.

JAT

JUGOSLOVANSKI AEROTRANSPORT
Poslovalnica LJUBLJANA
Miklošičeva 34

REZERVACIJE IN INFORMACIJE
TEL. 061/314-340 in 314-341
IN VSE POOBLAŠČENE TURISTIČNE AGENCIJE

Poslovalnica MARIBOR
Cankarjeva 3
062/26-155

ISKRA MIKROELEKTRONIKA
v ustanavljanju – Ljubljana, Stegne 15 d

Za delo v novi moderni tovarni mikroelektronskih vezij v Ljubljani Stegne

objavljamo
potrebo po delavcih za opravljanje naslednjih del in nalog

1. STROKOVNEGA SODELAVCA V INŽENIRINGU
za opravljanje zahtevnejših nalog s področja prodajnega inženiringa
Pogoj:
– visokošolska izobrazba elektrosmeri – elektronika
– 3–5 let delovnih izkušenj
– aktivno znanje angleškega jezika

2. PRODAJNEGA INŽENIRJA
za analizo trga, koordinacijo s kupci in planiranje prodaje
Pogoj:
– visokošolska izobrazba elektrosmeri, elektronika
– 2 leti delovnih izkušenj
– aktivno znanje angleškega jezika

3. INŽENIRJA ZA ZANESLJIVOST
za preizkušanje zanesljivosti mikroelektronskih vezij
Pogoj:
– visokošolska izobrazba elektrosmeri (delovne izkušnje niso nujne)
– višješolska izobrazba elektrosmeri
– 2 leti delovnih izkušenj
– pasivno znanje angleškega jezika

4. TEHNOLOGA IV.
za pripravo in uvedbo predpisov, za spremljanje in vzdrževanje tehnoloških postopkov
Pogoj:
– srednješolska izobrazba elektro, strojne ali kemijske smeri
– 3 leta delovnih izkušenj
– pasivno znanje angleškega jezika

5. DELAVKE
za proizvodnjo mikroelektronskih vezij
Pogoj:
– dokončana osnovna šola
– uspešno opravljen preizkus psihofizičnih sposobnosti

S kandidati sklenemo delovno razmerje za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom. Vsem delavcem nudimo strokovno pomoč in izpopolnjevanje.

Če želite osebni razgovor glede nalog in pogojev dela, najavite svoj obisk pisno ali po telefonu 551-341.

Pisne prijave o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh po objavi oglasa na naslov:
ISKRA Mikroelektronika – v ustanavljanju, Kadrovska služba, Ljubljana, Stegne 15 d

8-2393

Po 175. čl. statuta TOZD razpisuje delavski svet

TOZD osnovnega zdravstvenega varstva Vič-Rudnik

naslednja prosta dela oziroma naloge delavcev s posebnimi pooblastili

PREDSEDNIKA KOLEGIJSKEGA POSLOVODNEGA ORGANA TOZD

Posebni pogoji:
– da ima visoko izobrazbo ekonomske, pravne ali medicinske smeri
– da ima najmanj 5 let delovnih izkušenj
– da ima organizacijske sposobnosti
– da ima moralnopolitične vrline in je družbenopolitično aktiven
Izbrani kandidat bo izbran za štiri leta.

Kandidate bomo o izidu razpisa obvestili v 15 dneh po izbiri.
Kandidati naj naslovijo svoje prijave z dokazili, da izpolnjujejo razpisne pogoje v 15 dneh po objavi priporočeno v zapečateni ovojnici z oznako »za razpis« na naslov Zdravstveni dom Ljubljana, Kržičeva 10 – kadrovska služba.

8-2375

Komisija za medsebojna delovna razmerja pri

VVO Stari Vodmat
Ljubljana, Bolgarska ul. 20

objavlja
prosta dela in naloge:

1. KV KUHARICE
– za določen čas

2. VARUHINJE
– za nedoločen čas

3. SNAŽILKE
– za nedoločen čas

Pogoji:
pod 1.: KV kuharica
pod 2.: šola za varuhinje
pod 3.: končana osnovna šola

Razpisni rok je 15 dni po objavi. Ponudbe pošljite na zgornji naslov.

8-2398

HOBBY + MODELARSTVO
STECKENPFERD
CELOVEC, Bahnhofstrasse 25

● RC – letalski – ladijski in avto modeli.
ZNAMKE:
● Graupner● Robbe
● Simprop● Webra
in veliko nadomestnih delov.

Govorimo: angleško, slovensko in italijansko.

STAVBNO POHIŠTVO inles
ZA VARČEVANJE Z ENERGIJO

---

metalka
blagovnica
ljubljana

za industrijo, obrt
in domače delavnice

---

tuba

TUBA
PROIZVODNJA EMBALAŽE
IN KOZMETIKE
n. sol. o. LJUBLJANA, VEROVŠKOVA 66

Po sklepu DELAVSKEGA SVETA DELOVNE ORGANIZACIJE TUBA
komisija za razpis del in nalog delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi DO TUBA

RAZPISUJE
prosta dela in naloge delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

VODENJE FINANČNO RAČUNOVODSKEGA SEKTORJA

Za vodjo finančno računovodskega sektorja je lahko imenovana oseba, ki izpolnjuje naslednje pogoje:
– da je državljan SFRJ in izpolnjuje splošne pogoje določene z zakonom in družbenimi dogovori
– da je končal ekonomsko fakulteto in ima 3 leta delovnih izkušenj
– da ima višjo šolsko izobrazbo ekonomske smeri in 5 let delovnih izkušenj
– da je moralnopolitično neoporečen in družbeno aktiven
Mandat traja 4 leta

Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa priporočeno v zaprti ovojnici z oznako »ZA RAZPISNO KOMISIJO DS – DO TUBA« na naslov TUBA-PROIZVODNJA EMBALAŽE IN KOZMETIKE, Ljubljana, Verovškova 66. O izidu izbire bomo kandidate obvestili najkasneje 15 dni po izbiri.

8-2377

GIP GRADIS LJUBLJANA
TOZD STROJNO PROMETNI OBRAT
LJUBLJANA, n.sol.o.
Šmartinska 32, Ljubljana

OBJAVLJA
prosta dela in naloge za:

1. štiri AVTOMEHANIKE
– za dela pri servisiranju in vzdrževanju težke gradbene mehanizacije in tovornjakov

2. EKONOMISTA
– za dela pri izdelavi planov, analiz in kalkulacij

3. EKONOMSKEGA TEHNIKA
– za dela pri obračunu storitev

4. ADMINISTRATIVNEGA TEHNIKA
– za dela zahtevnih tajniških opravil

5. STROJEPISKE
– za strojepisna in administrativna dela

6. več VOZNIKOV TOVORNIH VOZIL
– za dela pri prevozu raznega gradbenega materiala – terensko delo

7. dva AVTOMEHANIKA
za področje MARIBORA – POBREŽJE, Gregorečeva 28
– za dela pri servisiranju in vzdrževanju težke gradbene mehanizacije in tovornjakov

Pogoji za opravljanje del oz. nalog so naslednji:
pod 1.: znanje, ki ga daje ustrezna poklicna šola in nad dve leti ustreznih delovnih izkušenj
pod 2.: znanje, ki ga daje druga stopnja ekonomske fakultete in dve leti ustreznih delovnih izkušenj
pod 3.: znanje, ki ga daje srednja ekonomska šola in dve leti ustreznih delovnih izkušenj
pod 4.: srednja administrativna šola in dve leti ustreznih delovnih izkušenj ali dvoletna administrativna šola in nad dve leti ustreznih delovnih izkušenj
pod 5.: dvoletna administrativna šola in dve leti ustreznih delovnih izkušenj
pod 6.: poklicna šola za voznike motornih vozil s C in E kategorijo in dve leti ustreznih delovnih izkušenj
pod 7.: znanje, ki ga daje ustrezna poklicna šola in nad dve leti ustreznih delovnih izkušenj

Za vsa dela oz. naloge razen pod tč. 4 se delo združuje za nedoločen čas, s pogojem uspešno opravljenega dvomesečnega poskusnega dela.
Družinskih stanovanj nimamo.

Pisne ponudbe sprejema Kadrovsko splošna služba GIP GRADIS TOZD STROJNO PROMETNI OBRAT LJUBLJANA – Ljubljana, Šmartinska 32, petnajst dni od objave.

8-2

ZIV TAM MARIBOR
DO BELT Črnomelj
Delovna skupnost skupnih služb
Heroja Starihe 17

Delavski svet Delovne skupnosti skupnih služb razpisuje prosta dela in naloge

VODENJE PRAVNE SLUŽBE
(za 4 leta)

Za opravljanje navedenih del oziroma nalog mora kandidat izpolnjevati naslednje pogoje:
– da ima visoko šolsko izobrazbo pravne smeri
– da ima 4 leta delovnih izkušenj
– da pasivno obvlada vsaj en tuj jezik
– da pri svojem delu uveljavlja načela samoupravljanja in socialistične morale.

Ponudbe pošljite v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: DO BELT Delovna skupnost skupnih služb Črnomelj, Ulica Heroja Starihe 17.

Kandidate bomo o izidu izbire obvestili najkasneje v 30 dneh po izbiri.

8-2395

SOZD IMP Ljubljana
DO »IKO« Ljubljana
TOZD Proizvodnja regulacijskih naprav, črpalk in armatur

OBJAVLJA POTREBE PO NOVIH KADRIH

IMP TOZD TRATA je nastala v povojnem obdobju iz skromnih proizvodnih delavnic za potrebe montažne dejavnosti. Velika stopnja rasti gospodarskega razvoja naše države, zlasti pri gradnji gospodarskih in stanovanjskih objektov je narekovala proizvodnjo novih izdelkov in neprestano povečevanje kapacitete proizvodnje, sledeč razvoju v svetu pa tudi dvig kakovosti. Naši izdelki so danes povečini vgrajeni v objektih, ki smo jih zgradili po vojni. Kolektiv se je vedno zavedal odgovornosti do družbe in z delom tudi upravičil zaupanje, ki mu je bilo dano v upravljanje z družbenimi sredstvi. Vedno se je trudil za posodobitev in povečanje proizvodnih kapacitet in razvoj, opirajoč se na lastne sile. S takšno usmeritvijo smo že desetletja vodilni proizvajalec opreme za regulacijo sistemov ogrevanja, prezračevanja in klimatizacije in pri večini programov tudi edini, saj tako preprečujemo uvoz tovrstne opreme. V temeljni organizaciji danes združuje delo 400 delavcev.

Proizvodni program TOZD obsega:
1. elektronske regulacijske naprave
– elektronski regulatorji
– elektronska tipala in pretvorniki
– regulacijske armature
– elektromotorni pogoni
– samoadaptivne naprave za regulacijo in vodenje procesov
– optimizatorji
2. regulatorji brez pomožne energije
– temperaturni regulatorji
– tlačni regulatorji
– pretočni regulatorji
3. elektro mehanske regulacijske naprave
– nivojna stikala
– tlačna stikala
– temperaturna stikala
4. črpalke
– brezšumne obtočne črpalke
– INLINE centrifugalne črpalke
– BLOC centrifugalne črpalke
– potopne črpalke
– črpalke posebnih izvedb
– črpalčni postroji
– avtomatski krmilni in regulacijski sistemi ter dodatna oprema
– NORMA centrifugalne črpalke

Za uresničevanje prihodnjih ambicioznih razvojnih programov tako širokega in zahtevnega proizvodnega programa, ki je v neposredni povezavi s prihranki energije,

VABIMO K SODELOVANJU

in združevanju dela

– diplomirane inženirje strojništva

– diplomirane inženirje elektrotehnike

– diplomirane ekonomiste

– strojne, elektro in ekonomske tehnike

ki želijo kreativno in samoiniciativno delati ter uveljavljati svoje delovne sposobnosti

a) na področjih razvoja:
– elektronskih regulatorjev
– elektronskih tipal in pretvornikov
– regulacijskih armatur
– elektromotornih pogonov
– samoadaptivnih naprav za regulacijo in vodenje procesov
– optimizatorjev
b) za dejavnosti:
– obdelave sistemov ogrevanja, prezračevanja in klimatizacije
– konstruiranja elektronskih in strojnih naprav
– tehnologije
– operativnega dela v pripravi in organizaciji proizvodnje
– servisa
– kontrole kakovosti
c) za vodenje služb in oddelkov v TO

Kandidatom nudimo:
– možnost nadaljnjega izobraževanja in usposabljanja v stroki
– seznanitev z dosežki razvoja v svetu na omenjenih programih
– udejstvovanje pri omenjenih programih in uveljavljanja lastnih konceptov
– napredovanje
– sporazumno reševanje stanovanjskih problemov

Kandidate vabimo na razgovor v kadrovski sektor TOZD, kjer lahko dobijo obširnejša pojasnila.

3-2264

SESTAVLJENA ORGANIZACIJA ZDRUŽENEGA DELA OSIJEŠKA LIVARNA ŽELEZA IN TOVARNA STROJEV OSIJEK

Razpisna komisija delavskega sveta SOZD »OLT« je na seji 2. aprila 1981 sprejela sklep, da razpiše razpis za opravljanje del in delovnih nalog

GENERALNEGA DIREKTORJA SOZD »OLT«

Pogoji: – da ima končano fakulteto ekonomske, pravne ali strojne smeri
– da ima delovne izkušnje v stroki in izkušnje pri opravilih, ki so osnovna dejavnost sestavljene organizacije najmanj 5 let
– da ima izkušnje pri vodenju najmanj 4 leta
– da je pri svojem dosedanjem delu pokazal organizacijske sposobnosti

Kandidati morajo imeti moralnopolitične lastnosti za opravljanje vodilnih del in za napredek socialističnih samoupravnih odnosov. Kandidati morajo izpolnjevati pogoje iz čl. 511 Zakona o združenem delu. Kandidati naj priložijo naslednje dokumente:
– obširen opis dosedanjega dela in življenjepis
– originalno diplomo ali fotokopijo o končani fakulteti.

Osebni dohodek po samoupravnem sporazumu o razdelitvi sredstev za osebne dohodke delovne skupnosti »Skupne službe« SOZD »OLT«. Ponudbe in dokumente pošljite na naslov: RJ Kadrovski in opći poslovni SOUR »OLT« RZ »Zajedničke službe« z oznako Za natječajnu komisiju radničkog savjeta SOUR »OLT«, Osijek, Petra Svačića 4. Razpis velja do 4. maja 1981

---

ljubljanska banka

Združena banka Ljubljana
n. sub. c **Trg revolucije 2**

Odbor za delovna razmerja
objavlja
prosta dela oz. naloge
– opravljanje preventivnih protipožarnih ukrepov – gasilec v sektorju splošnih in kadrovskih zadev.

Za opravljanje objavljenih del oz. nalog zahtevamo poklicno šolo gasilske smeri in dve leti delovnih izkušenj na protipožarnih delih. Kandidati za objavljena dela oz. naloge lahko vložе prijave v 15 dneh po objavi na naslov: Ljubljanska banka – Združena banka, Oddelek za kadrovsko-socialne zadeve, Trg revolucije 2/I, 61000 Ljubljana.

7-2345

Iskra Avtomatika
TOZD Sistemi za energetiko
Ljubljana, Tržaška 2

V skladu s statutom TOZD Sistemi za energetiko vabimo k sodelovanju pri razvoju in gradnji računalniških sistemov za nadzor in vodenje procesov v energetiki več delavcev za opravljanje del in nalog:

1. Sistemskega programerja

2. Samostojnega programerja

Pogoji:
pod 1. visokošolska izobrazba tehnične smeri, najmanj 3 leta delovnih izkušenj in znanje angleškega jezika
pod 2. visokošolska ali višješolska izobrazba tehnične smeri, najmanj 2 leti delovnih izkušenj in znanje angleškega jezika.

Zaželene so izkušnje pri delu z miniračunalnikom PDP-11 ali DELTA-11.

Za vsa razpisana dela velja poskusno delo 2 meseca.
Pisne ponudbe z dokazili in opisom dosedanjega dela sprejema kadrovska služba TOZD Sistemi za energetiko, Ljubljana, Tržaška 2.
Razpis velja 15 dni po objavi oziroma do zasedbe prostih del.
O izbiri bomo kandidate obvestili najkasneje v 30 dneh po poteku 15-dnevnega roka za prijavo.

8-2397

PTT Elektronski računski center 61000 Ljubljana, Cigaletova 17/II, p.o.

Komisija za delovna razmerja

objavlja prosta dela in naloge

samostojnega zajemanja podatkov za AOP (na MDS)

(za določen čas)
Pogoji:
– osnovna šola in tečaj za operaterko ali strojepisni tečaj
– eno leto delovnih izkušenj pri zajemanju podatkov za AOP
Delo je v izmenah.

Ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh.
O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh od dneva objave.

7-2338

Soško gozdno gospodarstvo Tolmin, Obrat za kooperacijo Idrija, OE Idrija, Trg svobode 2, Idrija

prodaja na

javni licitaciji

karamboliran avto zastava 435 K.
Prevoženih ima 3000 km.

Licitacija bo dne 10. 4. 1981 v Idriji od 8. do 12. ure v skladišču Vojkova ulica 5.

7-2353

061/**28 111**

DELO

MALI OGLASI

APARATI IN STROJI

preprost in učinkovit način

RAVNOGORSKA LESNA INDUSTRIJA RAVNA GORA

1920 radin

sistem
KONA

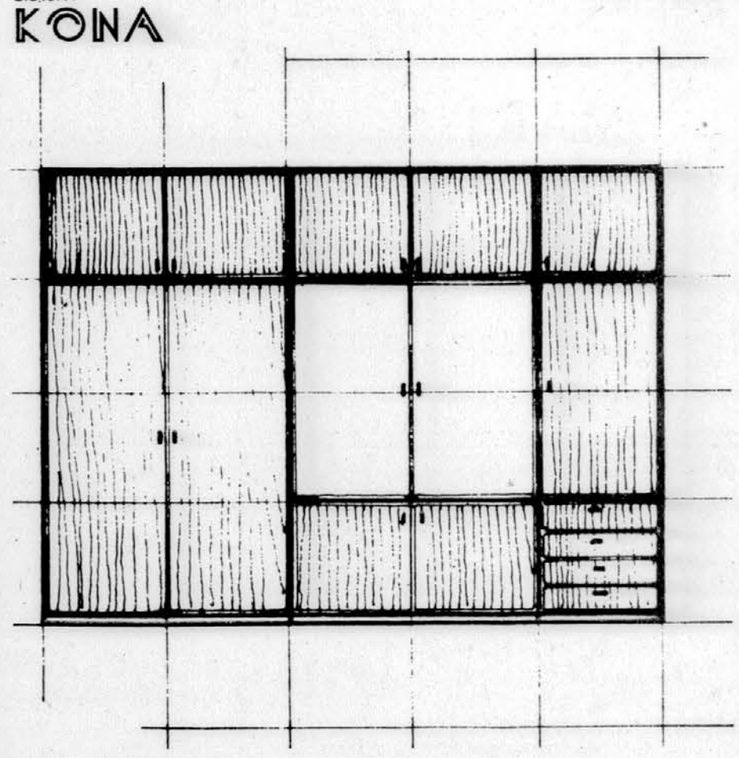

kmalu v vseh blagovnicah in salonih pohištva

ZAHVALA

Ob boleči in nenadni izgubi našega dragega moža, očeta in dedka

IVANA KUKOVICA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in še posebno našim najbližjim sosedom, ki ste v najtežjih trenutkih sočustvovali z nami, nam vsestransko pomagali, darovali prelepo cvetje in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala njegovim sodelavcem podjetja PTT TOZD Telekomunikacije, podjetju Jugotekstil – Impex Ljubljana, Geološkemu zavodu Ljubljana, zdravniškemu osebju uroloških oddelka Kliničnega centra v Ljubljani, dr. Janežu za posebno skrb ob lajšanju bolečin, pevskemu zboru KUD Jevnica in govornikoma tov. Dolencu in Slavku Rokavcu za ganljive besede slovesa ob odprtem grobu

Vsi njegovi

SAP-VIATOR

SAP VIATOR o. sol. o. o.
TP Viator Ljubljana, n. sol. o.
TOZD Tovorni promet Ljubljana, n. sub. o.

Delavski svet razpisuje za dobo 4 let prosta dela in naloge

poslovodnega organa

Kandidat mora poleg pogojev predpisanih v 511. členu zakona o združenem delu, izpolnjevati še naslednje pogoje:
– da ima visoko ali višjo izobrazbo prometne, strojne, organizacije dela, ekonomske, pravne ali druge ustrezne smeri
– da ima najmanj pet let uspešnih delovnih izkušenj na odgovornih delih v gospodarstvu
– da ima strokovne, delovne in organizacijske sposobnosti
– da ima ustrezne moralnopolitične vrline, ki se izražajo v odnosu do samoupravne družbene ureditve

Kandidati naj pošljejo pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev v 15 dneh po objavi razpisa v zaprti ovojnici z oznako: »Za razpisno komisijo TOZD Tovorni promet Ljubljana« na naslov: SAP VIATOR, kadrovski oddelek, 61000 Ljubljana, Celovška 166

O izidu razpisa bomo prijavljene kandidate obvestili v 10 dneh po izvedeni izbiri.

8-2378

Razpisna komisija

Gozdnega gospodarstva Brežice

razpisuje
v skladu s 93. členom samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo dela in naloge

direktorja delovne organizacije
Gozdnega gospodarstva Brežice

Za opravljanje del in nalog direktorja delovne organizacije, je lahko imenovan občan, ki izpolnjuje poleg pogojev določenih v zakonu še naslednje pogoje:
1. da ima visoko strokovno izobrazbo gozdarske smeri
2. da ima osem let delovnih izkušenj v gozdarstvu
3. da ima strokovne ter ustrezne družbenopolitične in moralne lastnosti in organizacijske sposobnosti.

Izbrani kandidat bo imenovan za dobo štirih let.
Kandidati naj svoje vloge, s kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju razpisanih pogojev pošljejo na naslov GOZDNO GOSPODARSTVO BREŽICE, Šentlenart 12, 68250 Brežice, z oznako »za razpisno komisijo«.

Rok za sprejem prijav poteče v 15 dneh po objavi. Kandidati bodo obveščeni v 30 dneh po sprejemu sklepa o imenovanju na delavskem svetu delovne organizacije.

8-2388

mladinska knjiga

MLADINSKA KNJIGA TOZD Tiskarna Ljubljana, Titova 145

objavlja
prosta dela in naloge

računovodje

– ekonomist ali ekonomski tehnik
– nad 4 leta ustreznih delovnih izkušenj
– 3-mesečno poskusno delo

Kandidati naj pošljejo prijave s kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh od dneva objave v kadrovsko-socialni oddelek MLADINSKE KNJIGE TOZD Tiskarna, Ljubljana, Titova 145.

8-2386

POPRAVEK

V razpisu 6-2322, objavljenem dne 6. 4. 1981, je bil pomotoma v glavi razpisa izpuščen določen tekst in se zato tekst v glavi pravilno glasi:

ISKRA Industrija sistemov elektronike in zvez, n. sol. o., Ljubljana, Stegne 11

po sklepu delavskega sveta
TOZD Proizvodnja mehanskih delov
se preklicuje razpis z dne 14. 1. 1981
V nadaljevanju ostane tekst nespremenjen

8-2384

Preminil je revolucionar, udeleženec NOB

FRANC MELE-PRIMŠAR

eden izmed prvih direktorjev LIP Cerknica (sedanjega Bresta)

Spomin nanj bo neločljiv del spomina na začetke in razvoj naše delovne organizacije

Kolektivi Bresta, industrije pohištva Cerknica

Cerknica, 7. aprila 1981

Umrl nam je naš dragi mož in oče

ALBIN ČARMAN

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 9. aprila 1981, ob 16. uri na pokopališču v Izoli

Žalujoči:
žena Marija, sin Peter, hči Danica z družino ter Beti in drugo sorodstvo

Izgubili smo vzorno sodelavko

JELKO ZAGORC

višjo medicinsko sestro

Ohranili jo bomo v trajnem spominu

Delavci Onkološkega inštituta v Ljubljani

Tiho ter mirno, kot je živela, nas je mnogo prezgodaj zapustila naša ljubljena žena in mamica

JELKA ZAGORC

roj. Vogelnik

Od nje se bomo poslovili v četrtek, 9. aprila 1981, ob 18. uri iz vzhodne poslovilne dvorane na ljubljanskih Žalah-Navju

Na dan pogreba bo v dvanajsti vežici
Na njeno željo cvetje hvaležno odklanjamo v korist zavoda za slušno prizadete

Žalujoči:
mož Ivan, hčerki Maja in Alenka, sin Matjaž, brat Lojze, sestra Marija in drugo sorodstvo

Ljubljana, Radovljica, Bled, Kostanjevica, 7. aprila 1981

Za vedno je zatisnil svoje trudne oči moj srčno dobri, ljubljeni mož, brat, zet, svak in bratranec

ANTON ŠLIBAR

prof. v pokoju

Pogreb pokojnika bo v četrtek, 9. aprila 1981, ob 15. uri na ljubljanskih Žalah-Navju

Na dan pogreba bo ležal v drugi mrliški vežici

Njegovi:
žena Mara, sestri Minka Weber in Gelči Kristan in drugo sorodstvo

Ljubljana, 6. aprila 1981

Sredi ustvarjalnega dela nas je zapustila kolegica

JELKA ZAGORC

roj. Vogelnik
višja medicinska sestra

Vzorno članico našega društva ter dolgoletno članico sekcije za medicino dela bomo ohranili v lepem spominu

Zveza društev medicinskih sester Slovenije
Društvo medicinskih sester Ljubljana

Sporočamo žalostno vest, da nas je v 71. letu za vedno zapustil dragi mož in stric

IVAN KAJCA

upokojenec

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, 8. aprila 1981, ob 15.15 izpred hiše žalosti Podpeč na pokopališče v Preserje

Žalujoči:
žena Tončka, nečakinja Lojzka z družino in drugo sorodstvo

Podpeč, 7. aprila 1981

Sporočamo žalostno vest, da je preminil nekdanji član naše delovne organizacije

MARTIN KOSTANJEVEC

Pogreb bo v sredo, 8. aprila 1981, ob 15.30 na mestnem pokopališču v Celju

Ohranili ga bomo v lepem spominu

Kolektiv in sindikalna organizacija OZD Izletnik, Celje

Sporočamo žalostno vest, da je umrl naš dolgoletni član kolektiva STT

IGNAC HOLEŠEK

delovodja ročne obdelave

Pogreb pokojnika bo v sredo, 8. aprila 1981, ob 16. uri na pokopališče v Trbovljah

Člani delovne organizacije in družbenopolitičnih organizacij Strojne tovarne Trbovlje

Trbovlje, 7. aprila 1981

Sporočamo žalostno vest, da nas je po hudi in težki bolezni zapustil naš ljubljeni sin, brat, stric in svak

MILOŠ DJURAŠKOVIČ

Od njega se bomo poslovili v četrtek, 9. aprila 1981, ob 16. uri na pokopališču v Polju.

Na dan pogreba bo ležal v sedemnajsti mrliški vežici na ljubljanskih Žalah-Navju

Žalujoči:
mama Draga, sestra Dragica z družino, Jeannet, družini Šušteršič, Stepanović, teta Milka in drugo sorodstvo

Ljubljana, 3. aprila 1981

Sporočamo vsem sorodnikom ter znancem, da nas je v 23. letu starosti za vedno zapustila naša ljubljena žena, mati, hčerka

BRANISLAVA MEJAK

roj. Pevec

Pogreb bo v sredo, 8. aprila 1981, ob 16.30 na domžalsko pokopališče.

Do pogreba leži v mrliški vežici na domžalskih Žalah

Žalujoči:
mož Janez, sin Boris, ati, mama, sestra Lili ter Slavči z družino

Škofljica, Vir, Radomlje, Domžale, 7. aprila 1981

Sporočamo žalostno vest, da je umrl naš dragi mož in oče

FRANC FUNTEK

nekdanji gostilničar iz Mengša

Pogreb pokojnika bo v četrtek, 9. aprila 1981, ob 16. uri iz mrliške vežice na pokopališču v Mengšu

Žalujoči:
žena Ivana, hčerka Vera z družino, sin Dušan z družino, brat in sestre z družinami, ter drugo sorodstvo

Odšla si tiho, nema, brez besede
in brez smehljaja, brez solze in vzdiha
tako zvečer ugasne zarja tiha,
tako jeseni usahnejo rezede.
I. Gruden

PRETRESENI SPOROČAMO, DA JE PREMINILA NAŠA DOLGOLETNA SODELAVKA

HELENA SENICA

PROFESORICA NEMŠKEGA JEZIKA

OD DOLGOLETNE SODELAVKE SMO SE POSLOVILI V PONEDELJEK, 6. APRILA 1981, NA SOBOŠKEM POKOPALIŠČU

OHRANILI JO BOMO V TRAJNEM SPOMINU

DELOVNI KOLEKTIV IN DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE GIMNAZIJE JUŠA KRAMARJA V MURSKI SOBOTI

MURSKA SOBOTA, 6. APRILA 1981

ZAHVALA

Ob smrti naše drage

MARIJE JURJEC

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so se poklonili njenemu spominu, ji darovali cvetje in jo spremili v njen poslednji dom. Posebno zahvalo izrekamo ing. Sonji Lapajne-Oblak za tople poslovilne besede ter SZDL, ZZB NOV »Oskar Kovačič«, Rdečemu križu in Društvu upokojencev s Prul. Zahvaljujemo se tudi Domu na Bokalcah za vso skrb in nego ob bivanju v domu.

Vsi njeni

Sporočamo žalostno vest, da je v 75. letu starosti umrl

HENRIK RUDL

upokojenec

Na njegovo zadnjo pot ga bomo spremili v sredo, 8. aprila 1981, ob 16. uri na pokopališču v Izoli

Žalujoči:
žena Gizela, sinovi Riko, Stane in Andrej z družinami, sestra Anica in brat Franc ter drugo sorodstvo

Izola, Lesce, 6. aprila 1981

Poslanica vodstva ZSSR jugoslovanskemu vodstvu

BEOGRAD, 7. aprila (Tanjug) – Predsednik ZIS Veselin Djuranović je danes sprejel sovjetskega veleposlanika v SFRJ Nikolaja Rodionova, ki je Veselinu Djuranoviću sporočil poslanico sovjetskega vodstva za jugoslovansko vodstvo. Ob tej priložnosti sta se pogovarjala tudi o vprašanjih v zvezi z nadaljnjim zboljšanjem sodelovanja obeh držav na dvostranskem in širšem mednarodnem področju.

Čulafićev pogovor z Bilakom

PRAGA, 7. aprila (Tanjug) – Član predsedstva CK ZKJ Dobroslav Čulafić, ki vodi delegacijo ZKJ na 16. kongresu KP Češkoslovaške, se je danes pogovarjal s članom predsedstva in sekretarjem CK KPČ Vasilom Bilakom. V pogovoru sta izmenjala informacije o nekaterih aktualnih vprašanjih iz dejavnosti Zveze komunistov Jugoslavije in Komunistične partije Češkoslovaške. Pogovor je potekal v prisrčnem in prijateljskem razpoloženju.

Kozolec v Washingtonu: »Ne bodo intervenirali«

State Department zdaj sodi, da v bližnji prihodnosti ne bo sovjetske intervencije na Poljskem – Vprašanje dolgov – Vpliv priprav na kongres?

OD NAŠEGA DOPISNIKA

NEW YORK, 7. aprila – Ameriška diplomacija je spet napravila enega tistih preobratov, ki jih v zvezi s Poljsko dela že mesece. »Ni verjetno, da bi v bližnji prihodnosti prišlo do sovjetske intervencije,« je včeraj izjavil predstavnik State Departmenta.

Komentatorjem je prepuščeno, da ugibajo. Ali ni bil Washington vnaprej obveščen, kaj bo Leonid Brežnjev rekel v Pragi o Poljski? Ali so taki kozolci, ki jih prevrača ameriška diplomacija, del nadaljujočega se boja za odrom okrog tega, kdo naj govori v imenu ameriške zunanje politike, saj je dal obrambni minister v zadnjih dneh v Evropi celo vrsto izjav o Poljski? Ali pa se Washingtonu dozdeva – kot je zasebno izjavil eden izmed funkcionarjev State Departmenta – da s to povodnijo izjav, grozenj in opozoril Amerika ustvarja pred svetom vtis, da kliče intervencijo?

Po tukajšnjih mnenjih so se trije stavki, ki jih je Leonid Brežnjev v Pragi izrekel o Poljski, vklopili v včerajšnje ocene State Departmenta. Zadnje dni so si kot posebno zlovešče znamenje razlagali preobrat v pisanju sovjetskega tiska, ki je začel kritizirati poljske komuniste. Zato danes pripisujejo največji pomen besedam sovjetskega predsednika, s katerimi je izrazil prepričanje, da poljski komunisti lahko premagajo krizo. Glavni sovjetski cilj je slej ko prej ta, da zahodnoevropske države ne sprejmejo novih »evrostrateških« orožij, ugotavljajo danes tukajšnji komentatorji.

Ostaja pa zavito v skrivnost, kaj Washington zares misli o položaju in sovjetskih namerah. Ameriška diplomacija se je že spustila v nekakšno pravdanje zaradi srdite kampanje, ki so jo gnali v zadnjih dneh. Pojasnilo se glasi približno takole: kampanjo je izzvala Moskva s tem, da podaljšuje manevre in da okrog Poljske drži v največji pripravljenosti čete varšavskega sporazuma. Kot so napovedali, bo Washington proučil, ali so s tem kršene obveznosti iz helsinških sporazumov o napovedovanju manevrov. Sporazumi namreč določajo, da je treba prijaviti manevre, v katerih sodeluje več kot 25.000 vojakov. Ampak Washington pravi, da še ne ve, ali gre za kršitev teh določil.

Stvarnost ameriških ocen pa bo kaj kmalu na pomembni preskušnji. Že v petek se v Londonu sestanejo finančni ministri in glavni bančniki petih razvitih držav. Razpravljali bodo o tem, kaj naj te države store za »ponovno programiranje« poljskih dolgov. Pred tem, v četrtek, se bodo v Parizu sestali državni izvedenci iz kakih petnajstih držav, katerih banke so upnice Poljske. Newyorški bančniki ne prikrivajo, da od Poljske ni pričakovati, da bi v drugem trimesečju plačala skoraj 2 milijardi dolarjev dolgov, tako kot je storila v prvem tromesečju. »Ponovno programiranje« pa pomeni aktivno sodelovanje in jamstva držav. Washington se ne more izogniti, da bi o tem ne povedal končne besede. Druga pot je, da razglasijo poljske dolgove za bankrotiranje, kar bi imelo nedogledne posledice ne le za dolžnika, ampak tudi za upnike.

V skladu z zniževanjem tona v Washingtonu tudi ameriški analitiki spreminjajo ton v razpravah o Poljski. Zdaj prevladuje mnenje, da ima Poljska pravzaprav vsaj še tri mesece časa, da uredi svoje zadeve. Analitiki sodijo, da je Moskvo alarmiral nedavni sklep plenuma poljske partije, da bodo delegate za bližnji poletni kongres volili s tajnim glasovanjem izmed več kandidatov. Kot menijo, Moskva iz tega sklepa povzema, da bo poljski partijski vrh na kongresu »očiščen« zagovornikov trde politike. Glavno vprašanje je, pravijo ti analitiki, ali bo Sovjetska zveza pripravljena živeti s takšno stopnjo pluralizma v poljski partiji. Dodajajo pa, da je za odgovor na to vprašanje zdaj več časa, kot se je zdelo v zadnjih razburljivih dnevih.

DRAGIŠA BOŠKOVIĆ

Sodelovanje s pisatelji ZSSR

MOSKVA, 7. aprila (Tanjug) – Tu so danes podpisali protokol o sodelovanju med zvezo književnikov Jugoslavije in zvezo pisateljev ZSSR v letošnjem letu, ki med drugim predvideva udeležbo predstavnikov obeh organizacij na njunih in mednarodnih prireditvah. Protokol določa tudi razne oblike sodelovanja in odnosov med organizacijama pisateljev Jugoslavije in Sovjetske zveze.

Delegacija zveze književnikov Jugoslavije je bila te dni na obisku pri zvezi pisateljev Uzbekistana.

Madžarsko-sovjetski pogovori

MOSKVA, 7. aprila (Tanjug) – Madžarski zunanji minister Frigyes Pujá, ki je na uradnem obisku v Moskvi, in sovjetski zunanji minister in član politbiroja CK KPSZ Andrej Gromiko sta imela danes pogovore o »aktualnih vprašanjih sodobnega mednarodnega položaja«, kot je rečeno v sporočilu.

Slovesno obeležen dan zdravja

V Beogradu so priredili akademijo pod geslom »Zdravje za vse do leta 2000«

BEOGRAD, 7. aprila (Tanjug) – V Beogradu so danes priredili slovesno akademijo ob 7. aprilu, svetovnem dnevu zdravja, ki so ga obeležili z geslom svetovne organizacije »Zdravje za vse do leta 2000«. Ob tej priložnosti je govoril član ZIS in predsednik zveznega komiteja za delo, zdravstvo in socialno varstvo Svetozar Pepovski.

Zdravje za vse, je v zvezi z geslom dejal Pepovski, ne pomeni, da leta 2000 ne bo bolnih, temveč pomeni stalno pobudo, da bi vsi narodi dosegli primerno takšno raven splošnega in zdravstvenega standarda, ki bi zagotavljala v socialnem in ekonomskem pogledu plodnejše življenje. Vzvod akcije za napredek zdravstvene zaščite v svetu je pravzaprav prizadevanje za osnovno zdravstveno zaščito, ki bi je bili deležni vsi sloji prebivalstva v vseh deželah, zlasti pa v deželah v razvoju.

Francija podpira našo stabilizacijo

Kostić in Haber proučila tekoča vprašanja dvostranskih gospodarskih odnosov

MADRID, 7. aprila (Tanjug) – Član ZIS in zvezni sekretar za finance Petar Kostić se je v Madridu sestal s svojim francoskim kolegom Jeanom Haberom. Ministra, ki vodita državni delegaciji na letni skupščini medameriške banke za razvoj (BID) v Madridu, sta proučila tekoča vprašanja dvostranskih gospodarskih odnosov, še zlasti na področju finančnega sodelovanja.

Ugotovila sta, da se odnosi sicer dobro razvijajo, da pa je treba izboljšati sodelovanje na področju financ in sicer glede novih posojil za Jugoslavijo na francoskem finančnem trgu in na osnovi obojestranskih interesov. Francoski minister Jean Haber je ob tej priložnosti (s poudarkom) ugodno ocenil izvajanje programa gospodarske stabilizacije v Jugoslaviji, kar je – kot je poudaril – dobra osnova za nadaljnjo gospodarsko-finančno sodelovanje med državama.

OGLEDALO

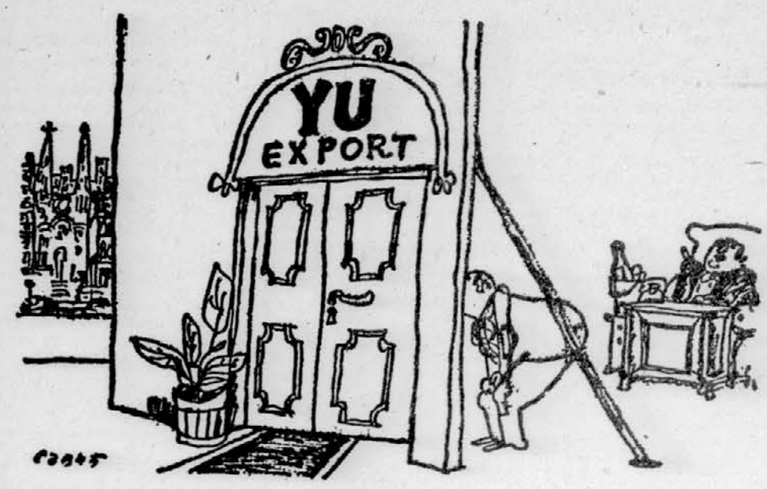

– Ali prihajajo odjemalci?

DRAGAN SAVIĆ, Borba

Projekt o novi gospodarski ureditvi

Pri izdelavi študije o mednarodni gospodarski ureditvi sodelovalo 21 ustanov

LJUBLJANA, 7. aprila – V okviru republiškega sveta za mednarodne odnose se je začela dvodnevna obravnava projekta »Nova mednarodna gospodarska ureditev«. Pri izdelavi obsežnega znanstveno raziskovalnega projekta, ki je najpopolnejše delo o tej problematiki pri nas, je sodelovalo 21 ustanov, med njimi tudi štiri iz Slovenije: mariborski Inštitut za mednarodne ekonomske odnose, ljubljanski Raziskovalni center ekonomske fakultete, Center za proučevanje sodelovanja z deželami v razvoju in Inštitut za ekonomsko raziskovanje.

V uvodnih razpravah o tej študiji, ki razčlenjuje vprašanje s celovitega marksistično dialektičnega zornega kota je bilo poudarjeno, da delo po pravici velja za pomemben prispevek naše države k oblikovanju nove mednarodne gospodarske ureditve.

D. S.

Splošna stavka v Trstu

Opozorilo odgovornim za presnovo tržaškega gospodarstva – V duhu Osima ali merkantilističnih »srednjeevropskih« utvar? – Problemov ni mogoče odlagati

OD NAŠEGA DOPISNIKA

TRST, 7. aprila – Življenje v tržaški pokrajini je danes paralizirano. Davi ob šestih se je začela splošna 24-urna stavka, ki je zajela ne le gospodarske dejavnosti, marveč tudi javne službe, razen delavcev pri sredstvih javnega obveščanja in v zdravstveni službi za nujno pomoč. Namen stavke je opozoriti vse odgovorne na nujnost preosnove tržaškega gospodarstva in zlasti zavarovanja delovnih mest v miljski ladjedelnici, ki je v stečaju.

Stavko, ki je že tretja po vrsti v zadnjih mesecih, so organizirali enotni sindikati ob podpori krajevnih ustanov in pokrajinske uprave. Že zgodaj davi so se začeli zbirati delavci in sestavljati sprevode, ki so se potem raztegnili po mestnih ulicah in se sledniič zbrali na Goldonijevem trgu. Tam je spregovoril množici več kot 15 tisoč delavcev Elio Giovannini, konfederalni sekretar sindikata CGIL, ki združuje levo orientirane delavce. Ves dan so bile v mestu zaprte trgovine in gostinski lokali, odpovedane so bile gledališke predstave in druge prireditve, prav tako je odpadel pouk v šolah. Ukinjen je bil mestni in medkrajevni avtobusni promet. Med deseto in trinajsto uro je bila za vse vlake zaprta tudi železniška postaja.

Zakaj so se sindikati skupaj s krajevnimi upravitelji odločili za ponovno mobilizacijo vseh zaposlenih delavcev v pokrajini? Izjave funkcionarjev v zadnjih dneh kažejo, da so vsi skrajno nezadovoljni z mlačnim odnosom deželne uprave in rimske vlade do težavnih gospodarskih razmer na Tržaškem. Vse gospodarske dejavnosti namreč zadnja leta naglo stagnirajo, mesto pa izgublja letno po kakih tisoč delovnih mest. Nekakšen preizkusni kamen za krajevne upravitelje in druge gospodarske dejavnike pa je usoda miljske ladjedelnice, zadnjega tržaškega podjetja za popravljanje starih in gradnjo novih ladij, ki je bila do sedaj v zasebnih rokah. Zaradi nakopičenih izgub, ki so se povzpele že na 15 milijard lir in jih noče nihče pokriti, je začelo sodišče pred kratkim stečajni postopek za ladjedelnico. Med tem pa so se Tržačani dogovorili z deželno upravo in rimskim finančnim ministrstvom za ustanovitev novega podjetja v Miljah, ki bi bilo v javnem upravljanju.

Kapital naj bi prispevali deželna finančna družba Friulia in državna ladjedelniška družba Fincantieri. Ker gre zdaj posebni postopek že h koncu in ker ni bilo še nič storjenega za uresničevanje omenjenega dogovora, postajajo delavci ladjedelnice zaskrbljeni, saj jim grozi izguba delovnih mest. In v tem položaju so naleteli na solidarnostno akcijo vseh drugih delavcev na Tržaškem, ki se bojijo tudi za usodo drugih delovnih mest. S poročilom o izredno uspeli današnji splošni stavki in z resolucijo o problemih tržaškega gospodarstva, ki jo je sinoči sprejel na svojem zasedanju pokrajinski svet, bodo jutri predsednik pokrajine ter župana Trsta in Milj priredili v Rimu tiskovno konferenco in se za tem sestali tudi s predstavniki vlade.

Ko skuša kronist ob današnjem solidarnostnem zborovanju tržaških delavcev povzeti temeljne usmeritve, ki jih zagovarjajo krajevni upravitelji o perspektivah tržaškega gospodarstva je v zadregi. Nobena skrivnost namreč ni, da se predstavniki političnih sil zelo diferencirano opredeljujejo o tem, kaj bi bilo treba storiti za rešitev tržaške pokrajine iz hude krize. Večji del proizvodnih in poslovnih kadrov skupaj s predstavniki demokratičnih političnih strank sodi, da mora tržaško gospodarstvo razvijati sodelovanje z jugoslovanskim gospodarstvom na osnovi osimskih sporazumov. To sodelovanje bi privabilo v Trst tudi nove, zdrave industrije iz notranjosti države. Nasproti tej koncepciji pa postavlja vplivni del meščansko-poslovno usmerjenih ljudi Trst v stičišče poti za prometne tokove med Srednjo Evropo in čezmorskimi deželami.

S tako različnima in celo nasprotujočima si konceptoma se eni in drugi obračajo na deželne in vladne organe z zahtevami, da finančno podprejo mesto, ki gospodarsko in populacijsko naglo nazaduje. Toda vsi so brez izdelanih konkretnih predlogov za sanacijo starih in odpiranje novih produktivnih delovnih mest.

LOJZE KANTE

Enotna stališča večine neuvrščenih

Odbor za zunanje zadeve zvezne skupščine o poročilu naše delegacije z zasedanja OZN

BEOGRAD, 7. aprila (Tanjug) – Odbor za zunanje zadeve zveznega zbora skupščine SFRJ je na današnji seji, ki jo je vodil Niaz Dizdarević, sprejel poročilo jugoslovanske delegacije na jesenskem zasedanju generalne skupščine OZN in odobril njeno delo.

V daljši in zanimivi razpravi je bilo ocenjeno, da je tudi na tem zasedanju prišlo do izraza vprašanje krepitve vloge OZN in njene univerzalnosti, kar je sicer – kot je bilo rečeno – predmet stalnega boja neuvrščenih držav. Po ocenah delegata pa je bilo hkrati opaziti tendenco (ki prav tako ni nova) izločitve nekaterih pomembnih vprašanj, na primer miru in razorožitve, ki naj bi ju reševali dvostransko ali med blokoma, torej izven okvirov enotnega mednarodnega foruma.

V poročilu naše delegacije, ki ga je odboru posredoval načelnik uprave v zveznem sekretariatu za zunanje zadeve Vido Knežević, je poudarjeno, da je Jugoslavija ob tej priložnosti pokazala kontinuiteto svoje zunanje politike in skupaj z ostalimi neuvrščenimi državami aktivno prispevala k iskanju rešitev najpomembnejših svetovnih vprašanj.

Odbor je ocenil, da zasedanje generalne skupščine ni dalo kakšnih spektakularnih rezultatov, da pa tudi ni bilo rutinske narave, kot bi ga radi ocenili nekateri blokovski dejavniki.

Ena od značilnosti 35. zasedanja v New Yorku je bil – kot je bilo danes rečeno – viden napredek v konsolidaciji enotnosti in stališč večine neuvrščenih držav, kar se je pozneje potrdilo tudi na ministrski konferenci v New Delhiju.

Kot so ocenili v razpravi odbora za zunanje zadeve skupščine SFRJ, so neuvrščeni tudi na tem zasedanju ohranili položaj najkonstruktivnejše in najaktivnejše grupacije v svetovni organizaciji. S svojim delovanjem so poskrbeli za kontinuiteto pri iskanju rešitev za vrsto odprtih svetovnih vprašanj.

Odbor je priporočil pospešitev postopka za sprejetje novega zakona o industrijski lastnini, ki so ga prav tako proučili na današnji seji in je izzval pozornost večine delegatov.

Člani zunanjepolitičnega odbora so danes razpravljali tudi o jugoslovanski informativno-propagandni dejavnosti za tujino. V tej zvezi so dali več sugestij in predlogov.

Težave pred izstrelitvijo »Columbije«

CAPE CANAVERAL, 7. aprila (AFP) – V Cape Canaveralu, kjer se je v nedeljo začelo odštevanje za izstrelitev vesoljskega taksija »Columbije«, je prišlo do novih težav. Določena količina neznanih plinov je prodrla v komore za preskrbovanje »Shuttla«, ki proizvajajo električno energijo. Strokovnjaki NASA so izjavili, da bo čiščenje trajalo od deset do enajst ur, vendar ta okvara ne bi smela preprečiti lansiranja, ki je predvideno za 10. april ob 6.50 po lokalnem času. Tehniki so predvideli okoli 30 ur za odpravljanje podobnih težav. Odkar so v nedeljo pričeli odštevati, so porabili za podobne intervencije približno štiri ure.

Nova železniška proga

RABAT, 7. aprila (MAP) – V Maroku so začeli graditi 971 kilometrov dolgo progo od Marakeša do Layouna. Gradilo jo bo 10.000 do 20.000 ljudi, izkopati pa bodo morali 26 predorov, od katerih bo eden dolg 9,42 kilometra. Ob progi bodo postavili 51 postaj, ki jih bo vzdrževalo 5.000 ljudi.

Podaljšek te proge bi lahko speljali skozi Mavretanijo in Senegal, z odcepom v Dakar in zvezo preko Bamaka z Lagosom. Po mostu čez Gibraltar, ki naj bi Evropo povezal z Afriko, bi proga čez Saharo lahko povezovala obe celini. Proga bo nedvomno zelo pomembna za razvoj afriškega železniškega omrežja, za povezavo med Evropo in Afriko ter za medsebojne gospodarske odnose med afriškimi državami.

Van Goghova »Pastirica« na dražbi

LONDON, 7. aprila (AP) – Redna poletna dražba, na kateri prodajajo slike impresionistov in modernih slikarjev v Sotheby-ju, se je začela s spektakularno prodajo van Goghove »Pastirice« za 1,260.000 dolarjev. Med samo licitacijo so »Pastirici« dvignili ceno za 460.000 dolarjev. Sliko so prodali mnogo dražje kot pred tremi leti, ko so zanjo odšteli 483.000 dolarjev. »Kupil jo je neki privatni zbiralec. Presenečenje je prinesla tudi prodaja slike Edvarda Muncha »Dvojica«, ki je dosegla ceno 1,600.000 dolarjev in tako dvakrat presegla pričakovanja. Za 160.000 dolarjev dražje kot so pričakovali, so prodali tudi neko Picassovo študijo dekleta. Prodali so jo za 391.000 dolarjev.

Vseh »22 kamnov« ne potone

TAUPO, 7. aprila (UPI) – Britanski prestolonaslednik princ Charles strmi v telo, težko dobrih »22 kamnov«, oziroma zajetni poldrugi kilogramski stot. Prizor so ujeli v objektiv na Mareeju, blizu Taupoja, med dvotedenskim obiskom prestolonaslednika v Novi Zelandiji. (Telefoto: UPI)

Britanska poroka leta

LONDON, 7. aprila (Reuter) – Po dosedanjih ocenah bo poroka prestolonaslednika Charlesa, ki bo 29. julija letos, prinesla Veliki Britaniji 200 milijonov funtov (skoraj štirinajst in pol milijard dinarjev). Michel Montague, predsednik angleškega turističnega sveta, je omenil, da samo industrija spominkov in daril pričakuje promet v vrednosti 115 milijonov funtov. Zavrnil je vse kritike v zvezi z visokimi stroški poroke in opozoril na to, da bodo prišle v državo ogromne vsote deviz, da bosta vzpodbujeni trgovina in industrija in da bodo zagotovljena mnoga delovna mesta. Davčni dohodki se bodo dvignili, po prvih ocenah pričakujejo v Londonu julija pol milijona dodatnih obiskovalcev, knjigarnarji bodo zaslužili s prodajo knjig o kraljevski družini, prav tako pa britanska pošta s posebnimi izdajami znamk. Dodal je tudi, da britanska modna industrija pričakuje nov zagon: strokovnjaki računajo s tem, da bodo neveste z vseh koncev sveta opustile tradicionalno belino, če se bo lady Diana, kot napovedujejo, pojavila pred oltarjem v rožnati poročni obleki. Televizijski prenos pa naj bi bil, po Montagujevih besedah »velikanska, široko odprta izložba za Britanijo in britanske izdelke« – BBC računa s 500 milijoni gledalcev.

Arafat v kratkem na obisk v Atene

Manifestacija grško-palestinskih odnosov v času, ko je prišlo med Grki in Arabci do nesoglasij

ATENE, 7. aprila (Tanjug) – Vodja palestinskega osvobodilnega gibanja Jaser Arafat bo v kratkem obiskal Grčijo, je sporočilo davi glasilo KP Grčije Avgi, ki se sklicuje na dobro obveščene politične kroge v Atenah. Domnevajo, da se bo udeležil otvoritve informativnega urada PLO v grškem glavnem mestu.

Ta pomembna manifestacija grško-palestinskih odnosov bo ravno v času, ko je prišlo med Grki in Arabci do nesoglasij in po nedavnem obisku kmetijskega ministra Kanelopulosa v Tel Avivu, ki so ga v arabskih državah razumeli kot popolno grško priznanje Izraela.

Kanelopulosovo bivanje v Izraelu razlaga grška vlada kot rutinski obisk, ki ne pomeni popolnega priznavanja Izraela, čeprav je bilo ob tej priložnosti rečeno, da bo razvoj položaja na Srednjem vzhodu, kot upa vlada v Atenah, omogočil široko navezavo diplomatskih stikov s Tel Avivom.

Grški premier Ralis in zunanji minister Micotakis sta bila gosta na kosilu, ki so ga v Atenah priredili šefi diplomatskih misij arabskih držav. Ob tej priložnosti je premier Ralis izjavil, da »ostaja grška politika na Srednjem vzhodu nespremenjena«.

»Prijateljski odnosi z arabskimi državami,« je dejal Ralis, »predstavljajo sliko načel naše zunanje politike, in ne rezultat kakega pritiska. V današnjih razmerah v svetu so se začele mnoge države obnašati do Arabcev prijateljsko, toda naše prijateljstvo z njimi je globoko zakoreninjeno in brez sebičnih interesov, zato ni potrebno, da bi ga posebej potrjevali.«

ISKRICE

Treba si je biti malce podoben, da se razumeš, a malce različen, da vzljubiš. Podobnost in različnost. Kako lepa beseda je lahko tujec.

GERALDY

Slava je sonce mrtvih.

BALZAC

Za nedelavne višji davek

Posebna koordinacijska komisija slovenskega IS je pripravila predlog o možnih dveh temeljnih načinih obdavčevanja dohodka iz kmetijstva

LJUBLJANA, 7. aprila – V Sloveniji je skoraj 90 odstotkov vse obdelovalne zemlje v zasebni lasti. Razdrobljena zemljišča, ki so v povprečju komaj kaj večja kot 25 arov, pa niso vsa obdelana. Zdaj, ko je kmetijstvo postalo prednostna naloga našega gopodarskega razvoja in je iskanje možnosti za večje pridelovanje hrane pripeljalo tudi do teh ne dovolj izkoriščenih virov hrane, vidijo mnogi rešitev tudi v spremenjeni kmetijski davčni politiki.

Na dlani je namreč, da veljavni sitem obdavčevanja kmetijstva po katastrskem dohodku ni ravno najbolj primeren. Še zlasti ne, ker daje potuho tistim lastnikom zemlje, ki te sploh ne obdelujejo ali pa jo slabo obdelujejo. Davek na dohodek, ugotovljen na osnovi povprečnih pridelkov na posameznih kategorijah zemljišč, ob povprečnih stroških gospodarjenja in povprečni ceni pridelka, je za pridnega, delovnega kmeta ugoden, saj davčna osnova na katastrski dohodek ni visoka. Hkrati pa tudi ni previsoka, da davka ne bi zmogli plačati tisti, ki iz takšnega ali drugačnega vzroka zemlje ne obdelujejo. O tem, kako spremeniti sedanjo kmetijsko davčno politiko in kakšne so možnosti, da bi davek iz kmetijstva odmerjali namesto po katastru po dejanskem dohodku, je pripravila dokaj natančno analizo posebna koordinacijska komisija slovenskega izvršnega sveta, sestavljena iz predstavnikov komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, komiteja za delo, sekretariata za finance, uprave za družbene prihodke, RK SZDL, gospodarske zbornice in drugih republiških služb. O njej so danes razpravljali na seji odbora za družbenoekonomsko ureditev, za družbeni plan in razvoj republiškega izvršnega sveta.

Čeprav že veljavni zakon o obdavčevanju sicer dopušča možnost, da občine za nekatere davčne zavezance (tudi kmete) uvedejo obdavčevanje po dejanskem dohodku, so se za takšno pot odločili le v 13 občinah. In to predvsem za zavezance, ki dosegajo večje dohodke z vzrejo pišèancev in pitanjem živine. Toda hkrati velja poudariti, da so davek na dejanski dohodek plačevali le kmetje v petih slovenskih občinah (Ajdovščina, Gornja Radgona, Slovenske Konjice, Žalec in Tolmin).

Ker davčna politika v nobenem primeru ne bi smela delovati nespodbudno na nadaljnji razvoj kmetijstva, je delovna skupina pripravila predlog, po katerem sta možna dva temeljna načina obdavčevanja: po katastrskem in po dejanskem dohodku iz kmetijstva. S sistemom obdavčevanja po katastrskem dohodku (pri tem naj bi s tekočim spremljanjem donosov posameznih kmetijskih pridelkov, doseganja dohodkov in stroškov tudi tekoče lahko prevrednotili katastrski dohodek) kmetom ne bi bilo treba voditi poslovnih knjig. Res pa je tudi, da bi na ta način vendarle bil davek za tiste, ki zemlje ne obdelujejo, višji. Obdavčevanje po dejanskem dohodku pa pomeni odmero davčnih obveznosti od ugotovljenega dejanskega dohodka. To je celotni prihodek, od katerega se odštejejo stroški pridelovanja in osebni dohodek zavezanca (v tem primeru kmeta). MARJETA ŠOŠTARIČ

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda SR Slovenije

Prognostična karta za 8. april 1981

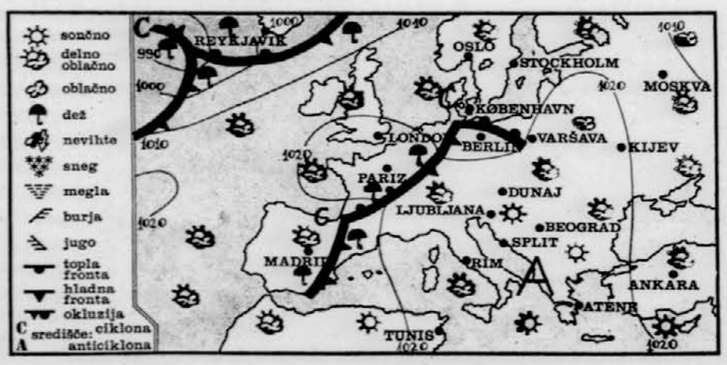

SLOVENIJA

Pretežno sončno bo, najnižje nočne temperature bodo od 1 do 6, v Primorju okoli 9, najvišje dnevne od 17 do 23 stopinj C.

JUGOSLAVIJA

Tudi drugod po Jugoslaviji bo sončno.

VREMENSKA SLIKA

Nad večjim delom Evrope je ustaljeno območje visokega zračnega pritiska. V višinah prevladujejo nad našimi kraji severozahodni vetrovi, ki vzdržujejo lepo vreme.

KAKO KAŽE ZA ČETRTEK

Popoldne postopne pooblačitve.

Vreme in temperatura dne 7. aprila 1981 ob 13. uri

kraj	vreme	stopinj
Ljubljana	jasno	19
Planica	jasno	19
Brnik	jasno	19
Kredarica	jasno	3
Maribor	jasno	18
M. Sobota	jasno	18
Sl. Gradec	jasno	18
Celje	jasno	19
Novo mesto	jasno	19
Nova Gorica	jasno	21
Portorož	jasno	16
Reka	jasno	20
Pulj	jasno	18
Hvar	jasno	19
Dubrovnik	jasno	17
Zagreb	jasno	18
Beograd	delno oblačno	19
Sarajevo	zmerno oblačno	17
Titograd	jasno	22
Skopje	zmerno oblačno	19
Celovec	jasno	17
Gradec	jasno	16
Dunaj	jasno	16
Benetke	jasno	16
Milano	jasno	19
Genova	jasno	16
Rim	zmerno oblačno	17
Pariz	oblačno	15
Berlin	jasno	15
Stockholm	oblačno	10
Moskva	oblačno	6

Zemlja se odpira

Kot vsem mesecem so dali tudi aprilu ime, ki ga še danes uporabljamo, stari Rimljami. Aprilis pride od glagola »aperire«, kar pomeni odpreti. Tako razlaga njegovo ime tudi pesnik Ovid v svoji koledarski knjigi »Fasti« (prazniki). V mislih je imel zemljo, ki se spomladi odpre: svetloba, toplota in življenje obudijo zemljo, da zraste iz njenega naročja bogastvo narave. Tudi znani učenjak Terentius Varro, ki se je ukvarjal z raziskovanjem rimskih starožitnosti, daje prednost tej razlagi, omenja pa tudi drugo, ki se zdi moderni znanosti sprejemljivejša: april naj bi bil v zvezi z grško boginjo Afrodito, rimsko Venero.

Venero so v Italiji častili kot boginjo ljubezni in zaščitnico zaljubljencev. Prvotno je bila Venera staroitalska boginja pomladi in vrtov, zaščitnica vseh, ki so se ukvarjali z zemljo: vrtnarjev, viničarjev in kmetov. Šele pod vplivom grškega kulta so jo začeli častiti kot boginjo ljubezni. V Veneri se združuje zemeljska ljubezen s kozmično, kakor jo je opeval veliki rimski pesnik in modrec Lukrecij v svojem posvetilu k pesnitvi »O naravi stvari« kot »veselje bogov in ljudi, dobrotno Venus, ob prihodu katere se razbeže oblaki in se zemlja odene s cvetjem«.

Združene države se bodo še naprej oboroževale

Folwers: »Oboroževalna tekma ni v našem interesu, vendar moramo spremljati rast sovjetskega arzenala«

ŽENEVA, 7. aprila (Tanjug) – Ker je Sovjetska zveza porušila ravnotežje med super silama, bodo Združene države Amerike nadaljevale z oboroževanjem – je danes v komiteju za razorožitev izjavil vodja ameriške delegacije veleposlanik Flowers. »Oboroževalna tekma ni v našem interesu, vendar moramo spremljati povečanje sovjetskega arzenala, zlasti na področju jedrskega orožja«, je dodal veleposlanik.

To je prva izjava ameriškega predstavnika v komiteju za razorožitev po zamenjavi administracije v Washingtonu, zato njegove tukajšnje ocene razlagajo kot napoved nove ameriške politike na tem področju.

»Ne more priti do omejevanja oborožitve in ni mogoče izvajati politike miru vse dotlej, dokler obstaja omenjena sovjetska prednost«, je pojasnil ameriški diplomat.

Vodja ameriške delegacije je tudi poudaril, da je njegova vlada razočarana zaradi neuspeha politike zaupanja, ki so jo ZDA dotlej izvajale. Sovjetski vojaški proračun je zdaj za 50 odstotkov večji od ameriškega, za kar ne obstaja nikakršno opravičilo. S tem, da se oborožuje, Sovjetska zveza ne izvaja politike miru, zato so vsi njeni pozivi k razorožitvi zgolj akademskega značaja

Ameriški diplomat je zatem pripomnil, da Sovjetska zveza v Afganistanu krši načelo o samoodločbi narodov, pritiska pa tudi na Poljsko. »To so dejstva; tistega, kar sovjetski predstavniki označujejo za svojo politiko, ne vidimo.« Kakšna je potem dejanska sovjetska politika? Te kontradikcije je Flowers potem izkušal najti v sovjetskih dokumentih, govorih vodilnih osebnostih in sovjetskem tisku.

Na ameriške izjave je takoj odgovoril sovjetski predstavnik, in dejal, da so po njegovem mnenju ZDA izbrale »nevarno pot, ki nima nikakršne zveze z nalogami komiteja za razorožitev«.

»To je provokacija, ki pelje k jedrski katastrofi«, je zaključil sovjetski predstavnik in dodal, da bo na govor ameriškega diplomata podrobneje odgovoril prihodnjič.

PA ŠE TO

POMLAD POCENILA ŽIVLJENJSKE STROŠKE? – Po podatkih zveznega zavoda za statistiko so se stanovanjski stroški (ob številnih podražitvah) letos zmanjšali za 1,8 odstotka, to pa menda zato, ker so se stroški za ogrevanje in razsvetljavo zmanjšali za 11,8 odstotka. Vprašanje je, kako je zvezni zavod prišel do teh podatkov. Morda so vrli statistiki pri svojih računih upoštevali kar dejstvo, da so v številnih gospodinjstvih zaradi predrage kurjave in toplih spomladanskih dni enostavno končali z ogrevanjem.

Kočevski mlekarji bodo imeli z mlekom izgubo

Vse kaže, da jih bodo pritisnile ob zid sedanje prenizke odkupne cene – Mlekarji ne zmorejo več visokih cen za močna krmila, umetna gnojila, gorivo

KOČEVJE, 7. aprila – Molža bo kočevskim mlekarjem pri sedanjih odkupnih cenah povzročila izgubo. Združeno kmetijsko gozdarsko podjetje tozd Govedoreja, v katerega okviru delajo mlekarji, te dni opozarja na vseh ravneh na to, da s sedanjo odkupno ceno ne morejo uspešno poslovati in da bodo imeli ob koncu tega leta od 25 do 29 milijonov dinarjev izgube. Ker se zavedajo potreb trga, mlečne pridelave ne nameravajo opustiti, vendar želijo rešitev. Možnosti so: višje odkupne in potem prodajne cene, višje premije ali kompenzacije in kakšni drugi posebni dodatki.

Nespodbudne odkupne cene so že povzročile, da je bil lanski odkup mleka manjši in da le-ta letos še naprej upada pri zasebnikih, ki na nespodbudne cene reagirajo z zmanjševanjem proizvodnje. Ta izpad so delno nadomestili mlekarji v družbenem sektorju, kjer so povečali število krav in njihovo mlečnost, vendar si bodo letos s takšno usmeritvijo nakopali izgubo.

Zakaj so odkupne cene prenizke? Repromaterial je pri nas predrag in to draži živinorejo. Umetna gnojila so se občutno podražila, prav tako močna krmila, gorivo itd. cene še naprej naraščajo.

V tozdu Govedoreja so izračunali (po cenah iz letošnjega januarja), da so stroški za liter mleka 13,95 dinarja, odkupna cena pa je 11,88 dinarja. Zaradi povečanja cen pričakujejo, da bo strošek za liter mleka na koncu tega leta že 15 dinarjev. Sedaj imajo pri litru mleka 2,07 dinarja izgube, po tem bodo imeli 3,12 dinarja izgube. Ta izračun velja za liter mleka s tolščo 3,6 (navadno mleko v trgovini vsebuje nekaj več kot 1 odstotek tolšče) pri letnem povprečju 5550 litrov mleka na kravo.

V ZKGP je leta 1976 vsaka krava dala povprečno 4593 litrov mleka, lani pa že 5436 litrov. Celotna pridelava mleka je narasla s 6,93 milijona litrov mleka v letu 1976 na lanskoletnih 8,15 milijona litrov. Kočevci so od tega prodali kot tržni presežek izven svoje občine 7,63 milijona litrov mleka.

Mlekarjem ni mogoče očitati, da so slabi gospodarji, saj prirejo več mleka (18 odstotkov) z manjšim številom zaposlenih, ker so od leta 1976 zmanjšali kolektiv z 219 na 178 delavcev. Hkrati z 19-odstotnim zmanjšanjem števila zaposlenih so uspeli zmanjšati tudi porabo krme na liter mleka. Za sto litrov mleka so potrebovali leta 1974 še 50,12 kilograma krme, lani pa le še 39,98 kilograma. Pri tem je treba povedati še to, da so lani porabili več koncentratov zato, ker je bilo premalo krme, bila pa je tudi slabša kot običajno.

Domačih krmil imajo Kočevci premalo. Travnato-hriboviti svet kočevske občine ne zagotavlja dovolj kvalitetne krme. Samo seno je za intenzivno živinorejo premalo. Če krmijo krave le s senom, potem se zmanjša mlečnost in tako zaradi manjše mlečnosti prihranek pri krmi–koncentratih splahni.

Glavni krivec sedanjega stanja so neposredni stroški, ki so izredno narasli. Res so lani v tozdu Govedoreja dvignili osebne dohodke za 26 odstotkov, vendar je delež le-teh pri litru mleka še zmeraj manjši kot pred dvema letoma. S povprečnimi osebnimi dohodki 7.930 dinarjev pa so v tozdu Govedoreja na spodnjem delu lestvice v kočevski občini.

Kočevci predlagajo, da bi sis za preskrbo mesta Ljubljanc prispeval pri litru mleka namesto načrtovanih 39 par dva dinarja. Mesto Kočevje naj bi dalo za vsak liter mleka še 36 par in z namenskimi premijami – te so letos precej nižje kot lani – bi lahko poslovanje nekako uravnovesili. Lani sicer niso imeli izgube, vendar niso dali dinarja v poslovni in v rezervni sklad, tako da sta oba povsem prazna. Kakšna naj bi bila rešitev, je težko reči, gotovo pa je to, da bodo imeli kočevski mlekarji, če se ne bo nič spremenilo, precejšnjo izgubo.

MILOVAN DIMITRIĆ

MALA ANKETA

O napredku 13 KS bo odločal glas krajanov

Občani tržiške občine se zavedajo, da bodo načrte lahko uresničili le z denarjem iz novega samoprispevka

TRŽIČ, 7. aprila – Prebivalci trinajstih krajevnih skupnosti tržiške občine se bodo konec maja na četrtem referendumu odločali o novem samoprispevku. Denar, ki ga bodo zbrali, bodo namenili razvoju krajevnih skupnosti. Gradnji in popravilu cest, kopanju kanalizacijskih jarkov in urejanju drugih komunalnih pritiklin v občini. V naslednjih petih letih bi zbrali 68 milijonov dinarjev.

IVO GORJANC, predsednik iniciativnega odbora: »Utrip in razvoj vseh trinajstih krajevnih skupnosti je odvisen prav od izida referenduma. Vsi se zavedamo težkih časov, vendar razvoja KS brez samoprispevka ne bo. Program je grajen na solidarnosti, 60 odstotkov zbranega denarja ostaja krajevnim skupnostim, 40 odstotkov pa ga skupnosti dajejo za solidarnost.«

GITA JERALA, prodajalka v knjigarni Državne založbe: »Živimo v krajevni skupnosti Pristava. Trgovina, ki jo imamo, je že zdavnaj premajhna, pa tudi založenost ni najboljša. Z novo trgovino, ki naj bi jo dobili do leta 1985, bo laže. Iz samoprispevka bo del denarja namenjen tudi za gradnjo nove trgovine.«

JOŽE ČERNIGOJ, predsednik krajevnega združenja zveze borcev KS Bistrica pri Tržiču: »Med prebivalci se čuti zavzetost za gradnjo večnamenskega doma družbenopolitičnih organizacij v naši, največji krajevni skupnosti. Tudi uspehi prejšnjih referendumov, za šole, vrtce in dom starostnikov kažejo pripravljenost ljudi za napredek kraja, ki najbolj potrebuje večnamenski prostor za shajanje krajanov.«

JANEZ KIKEL, pravnik, krajan KS Tržič-mesto: »O potrebnosti programa najbrž nihče ne dvomi. Brez samoprispevka zagotovo ne bo napredka v krajevnih skupnostih. Pričakujem pa, da bodo programe tudi uresničili. Ljudi pa bi lahko še veliko bolj seznanjali, kako ta pomembna akcija poteka. Mogoče bi z anketami med prebivalci zvedeli, kaj resnično mislijo o novem samoprispevku.«

Besedilo in slika: MIRKO KUNŠIČ

Bojazni pred vplivi nuklearke

Posavski delegati terjajo dodatna pojasnila in dosledno upoštevanje predpisov

SEVNICA, 7. aprila – Radiacija, možni zapleti s hlajenjem in kloriranjem hladilne vode – to bodo osnovni negativni vplivi jedrske elektrarne Krško na človekovo okolje; posebno pozornost pa so jim namenili na današnji seji sveta posavskih občin. Ker delegati niso dobili dovolj strokovnih pojasnil, nezadovoljni pa so bili tudi s posredovano pismeno analizo, terjajo dodatna pojasnila od republiških organov. Na jutrišnjem zasedanju zbora občin slovenske skupščine pa bodo postavili tudi delegatsko vprašanje.

Predstavniki brežiške, krške in sevniške občine so v razpravi enotno poudarili, da bodo vztrajali pri doslednem upoštevanju vseh varnostnih predpisov in ukrepov, ki zagotavljajo varno delo in življenje, sicer ne bodo dali soglasja niti za poskusno obratovanje naše prve jedrske elektrarne.

Za izdajo soglasij je sedaj zadnji čas, kajti te dni bodo pričeli vlagati gorivo v reaktor, maja sledi kritična točka, julija pa že usklajevanje z omrežjem, da bi lahko oktobra letos jedrska elektrarna Krško začela poskusno obratovati.

Očitno se zdaj še najbolj zatika pri gradnji čistilnih naprav v tovarni celuloze in papirja; te so pogoj za pričetek obratovanja jedrske elektrarne Krško. Dela, ki bodo trajala 15 mesecev, še niso niti pričeli.

V Posavju ne soglašajo z nobeno »začasno« rešitvijo, saj to ne bi pomenilo zgolj manjšega izkoristka jedrske elektrarne Krško oziroma manj kilovatov električne energije, marveč bi posredno vplivalo tudi na okolje.

Sicer pa so na seji opozarjali tudi na tako imenovani človeški faktor ter sklenili, da bodo od republiškega komiteja za urbanizem in varstvo okolja, ki je izdal lokacijsko odločbo, ter od komiteja za industrijo, energetiko in gradbeništvo, zahtevali odgovor, kako jedrska elektrarna Krško izpolnjuje pogoje za varno obratovanje, oziroma kako upošteva dognanja iz 160 strokovnih študij.

VLADO PODGORŠEK

TELEKS informativni tednik dela

Brežičanom grozi razpad električnega sistema

Okvare so na dnevnem redu, saj je 20-kilovoltni daljnovod, ki prihaja iz Krškega, preobremenjen – Razvojne usmeritve v zraku – Kdo bo odgovoren?

BREŽICE, 7. aprila – Pogosti izpadi električne energije, ki so jim zadnje čase priča v Brežicah, zbujajo skrb in nezadovoljstvo. Zaskrbljenost pa je tem večja, ker se tudi rešitve iz zagatnega položaja vse bolj odmikajo. Le 20-kilovoltni daljnovod, ki prihaja iz Krškega, je preobremenjen, zato so okvare na dnevnem redu, močno pa niha tudi napetost.

Odkar je bil leta 1959 zgrajen omenjeni daljnovod, so se obremenitve povečale najmanj trikrat, zato je gradnja novega, 110-kilovoltnega daljnovoda dobila svoje mesto že v preteklem srednjeročnem programu in so jo pri Elektro Krško načrtovali že v letu 1978, Elektrogospodarska skupnost je kasneje zagotavljala, da bo prišlo do gradnje v preteklem letu, s tem da bi bil daljnovod končan letos. Investitor ter skupščina občine Brežice sta medtem pripravila vse potrebno, saj je bilo izdano tudi gradbeno dovoljenje, na trasi so opravili prve poseke, sklenjene pa so bile tudi pogodbe z dobavitelji opreme in izvajalcem. Začetna dela pa so medtem zastala, kajti interesna skupnost elektrogospodarstva ne more zagotoviti sredstev, z nedavno podražitvijo električne energije, ki ne zagotavlja virov za razširjeno reprodukcijo, pa je položaj še bolj kritičen.

Rešitev bo treba poiskati nemudoma, pa ne le zato, ker bo kasnejša gradnja kaj hitro presegla sedanjo vrednost naložbe, ki znaša 34 milijonov dinarjev, marveč tudi zato, ker bodo dela močno ovirana, saj bo brežiški daljnovod križal kar dva 380-kilovoltna daljnovoda, ki bosta Zagreb in Maribor povezovala z jedrsko elektrarno v Krškem, in ju ne bo mogoče izklapljati. V Brežicah upravičeno sprašujejo, kje so načrtovana sredstva, oziroma, kdo se je zmotil pri planiranju in kdo bo nosil odgovornost za posledice.

● Pri Elektro Krško so nam povedali, da bodo primorani prenehati z izdajanjem soglasij za nove industrijske ter obrtniške proizvodne objekte, kajti v nasprotnem primeru bo prišlo do razpada električnega omrežja na starem 20-kilovoltnem daljnovodu, ki že zdaj ne zagotavlja obratovalne varnosti. Pri brežiškem izvršnem svetu pa dodajajo, da lahko sedanji položaj pripelje do katastrofe: stroške povzročajo že sedanji izpadi, do katerih prihaja tudi v Krškem, še bolj pa vse na nitki vsi razvojni programi do leta 1985, saj bi brežiško gospodarstvo celo nazadovalo.

VLADO PODGORŠEK

Kurirčkova pošta na partizanskem mitingu

Na Remšniku so ga priredili domači šolarji – V ajdovski občini so se kurirjem pridružili borci NOV

RADLJE, ŠALOVCI, ČRNOMELJ, OTLICA, PODBREZJE, 7. aprila – Pionirji kurirji iz Radelj so torbico s tajnim sporočilom odnesli proti Remšniku na Kozjaku. Tam so domači šolarji pripravili partizanski miting, ki so ga popestrili z bogatim kulturnim sporedom. Remšniški kurirji so torbico potem odnesli po kozjaških slemenih proti Kapli, kjer so jo izročili vrstnikom s tamkajšnje šole. Tudi na Kapli so pripravili prisrčno slovesnost, kurirčkova pošta pa bo tam tudi prenočila.

Šalovski pionirčki so danes navsezgodaj ponesli kurirčkovo pošto po skritih hribovskih poteh Goričkega proti Domanjševcem in potem naprej proti Fokovcem in Bogojini, kjer so jih pričakali tamkajšni šolarji in vaščani natanko opoldne. Po kulturnem programu so pionirji iz Bogojina predali pošto vrstnikom iz Puconec, ti pa učencem prve osnovne šole v Murski Soboti. Pozno popoldne so kurirčki pošto izročili vrstnikom v Bakovcih, ti pa so jo ponesli še do Beltinec, kjer je pošta prenočila v varstvu tabornikov in drugih pionirjev.

Črnomaljski pionirji so danes dopoldne odnesli torbo s kurirčkovo pošto iz svoje šole, kjer je prenočevala, v smeri Semiča. Pri spomeniku komandanta Franca Rozmana-Staneta na Lokvah pri Črnomlju so torbo predali mladim Semičanom. Z Lokev so odnesli torbo do Gornjih Laz. Od tu so Semičani odnesli torbo v Semič, kjer so pripravili sprejem in proslavo. Torbo s pošto so nato shranili v šoli, kjer bo prenočevala.

Iz dobraveljske osnovne šole so zjutraj ponesli torbico s pošto proti Ajdovščini. Med potjo, ki jih je vodila po nekdanjih kurirskih stezah, so se ustavljali pri spomenikih padlim borcem in žrtvam okupatorjevega nasilja v Kamnjah, Skriljah, Stomažu in Lokavcu nad Ajdovščino. V teh krajih so se pionirjem, ki so sprejemali v varstvo kurirčkovo torbico, pridružili tudi borci NOB iz ajdovske občine. Kurirji iz Lokavca so nato predali pošto pionirjem osnovne šole iz Ajdovščine, kasneje pa so jo sprejeli v varstvo šolarji šole na Otlici. Na tej šoli je pošta prenočila.

Iz Podbrezij so pionirji davi odnesli kurirčkovo pošto do Trnovca ob Tržiški Bistrici, kjer so jo predali vrstnikom iz Dupelj. Ti so po krajšem postanku v svoji šoli s torbico odhiteli proti Naklu, kjer so jih čakali mladi kurirji s Kokrice. Ti so se na javko pripeljali s kolesi, da so potem lahko hitreje opravili kar dolgo pot do svoje šole, kjer so pripravili krajšo proslavo. Nato so pošto izročili pionirjem osnovne šole France Prešeren z Zlatega polja v Kranju. Torbico so nato čez noč spravili na varno v šoli.

DOPISNIKI DELA

Skoraj leto dni zamude za zdravstveni objekt

KRANJ, 7. aprila – Nova stavba zdravstvene ustanove Socialna medicina in higiena za Gorenjsko, ki jo gradijo poleg porodnišnice, bi sicer morala biti nared že do konca lanskega leta. Zaradi drugačnih tal, kot so jih ocenjevali, pa je bilo temeljenje zgradb zahtevnejše. Poleg tega so morali opraviti vrsto drugih dodatnih del, ki jih v prvotnem investicijskem programu niso planirali. Zaradi tega in zato ker so bile težave tudi z izvajalci nekaterih del, se bo graditev novega objekta zavlekla tja proti koncu letošnjega leta, stroški pa se bodo povišali od prvotnih 80 na 120 milijonov dinarjev. Večji del investicije bo pokrila regionalna zdravstvena skupnost, ki bo v ta namen zbrala 97 milijonov dinarjev. (L. S., foto: Mirko Kunšič)

Vabilo ljubljanskim aktivistom OF

Vabimo bivše ljubljanske aktiviste OF (tudi tiste, ki so se po vojni izselili), da se zaradi evidence in pozivov na srečanje aktivistov ob 40-letnici ustanovitve OF in vstaje javijo z osnovnimi podatki o svojem delu, na **medvojni aktiv OF Ljubljana** pri **mestni konferenci SZDL Ljubljana, Komenskega 7.**

Podjetni Krkini načrti

Novomeška tovarna zdravil prodaja svoje izdelke v več kot 50 držav

NOVO MESTO, 7. aprila – Novomeška tovarna zdravil Krka nenehno sledi razvoju tehnologije v svetu, saj se drugače ne bi mogla obdržati med najuglednejšimi evropskimi farmacevtskimi tovarnami. Njeni izdelki so našli kupce na vseh celinah, saj izvažajo v več kot 50 dežel razvitega zahodnoevropskega in drugega sveta.

V začetku tega srednjeročnega obdobja zaključujejo naložbo v »program 64«, ki pomeni povečanje proizvodnje bazičnih farmacevtskih surovin, oziroma v novo proizvodnjo nekovin (steklena vlakna) v nekdanji tovarni ravnega stekla Inis v Brščljinu pri Novem mestu. Nadaljnji razvoj Krke pa bo usmerjen tudi v kar največje izkoriščanje novih zmogljivosti in večjo izrabo naravnih domačih surovin.

Dokončanje »programa 64« pomeni konec prve faze začrtane poti. Že leta 1984 bodo pričeli zidati nov obrat za proizvodnjo tetraciklinskih antibiotikov, encimov in cefalosparina »c«. V novem proizvodnem obratu bodo lahko vsako leto naredili 360 ton antibiotikov.

Novo pridobitev lahko v letošnjem in prihodnjem letu pričakuje tudi tozd Zelišča, saj bodo zgradili nove proizvodne prostore, ki bomo omogočili racionalnejšo organizacijo proizvodnje, skladiščenja zdravilnih zelišč in tudi uporabo opreme. V tem obratu bodo imeli orgnizirano proizvodnjo za izvoz.

Za leto 1984 načrtujejo gradnjo novega obrata za predelavo naravnih zdravilnih substanc. Naložbo bodo končali ob koncu tega srednjeročnega obdobja, njen ekonomski učinek pa pričakujejo šele v letih 1986–1990.

Na področju nekovin bodo v srednjeročnem obdobju dokončali rekonstrukcijo bivše steklarne Inis v obrat za proizvodnjo izolacijskih materialov na osnovi steklenih vlaken. Novi obrat bo imel zmogljivost 7.500 ton izolacijskih materialov na leto.

SLAVKO DOKL

LOTO

Štirinajsto kolo lota:

Izžrebane številke so: 15, 19, 20, 21, 27 in dodatna 11

V NEKAJ VRSTAH

Poljuška luknja naj bo na ogled

GORJE – Na tukajšnji krajevni skupnosti menijo, da bi kazalo obnoviti naravno znamenitost Poljuško luknjo ob poti na Pokljuko. V ta namen so že imenovali iniciativni odbor, v katerem so zastopani planinci, turistični delavci in predstavniki krajevne skupnosti. Le-ta naj bi izdelal podroben program za obnovo luknje, ki so si jo pred vojno radi ogledovali domači in tuji izletniki. (B. B.)

Pionir leškega turizma v pokoju

LESCE – Na nedavnem občnem zboru turističnega društva se je poslovil od aktivnega turističnega dela dolgoletni predsednik Jaka Eržen. Bil je pionir turizma v Lescah ter aktiven delavec v Gorenjski turistični zvezi kot tudi v Turistični zvezi Slovenije. Predvsem je njegova zasluga, da je dobila Gorenjska kamp Šobec, skrbel pa je tudi, da je le-ta dobro posloval in da so ga dobro vzdrževali. (B. B.)

Divjad na domačem dvorišču

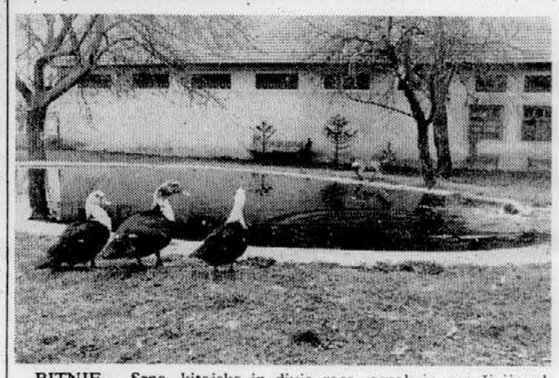

BITNJE – Srna, kitajska in divja raca, gosak in gos živijo ob manjšem bazenu v vrtu Martina Grašiča v Srednjih Bitnjah pri Kranju. Grašič je imel na vrtu tudi več fazanov in drugih živali, vendar mu jih je pes podavil. »Rad imam divje živali na domačem vrtu,« pravi lastnik. (Foto: M. K.)

V Cerkljah bodo opremili učilnice AMD

CERKLJE – Člani avto-moto društva iz Cerkelj na Gorenjskem so na občnem zboru pregledali opravljeno delo in si za letos zadali veliko nalog. Predsednik društva Jože Korošec je med uspehi v minulem obdobju še posebej omenil povečanje števila članov in napeljavo centralnega ogrevanja v pred tremi leti dograjenem domu AMD. Letos bodo največ pozornosti namenili opremi učilnic za sodobni pouk bodočih voznikov in dodatnemu izobraževanju traktoristov. (J. K)

Razstava slik dr. Danice Bem-Gala

KOČEVJE – V likovnem salonu v Kočevju so pod pokroviteljstvom občinskega odbora ZZB Kočevje odprli razstavo del slikarke dr. Danice Bem-Gala. Slikarka, ki je že razstavljala v sosednji Ribnici, se tokrat predstavlja Kočevcem z velikimi olji in drobnimi akvareli. Dr. Danica Bem-Gala je članica likovnega kluba Dolik in je sodelovala na že več kot 130 razstavah v domovini in tujini. (M. D.)

Srečanje predstavnikov šol heroja Staneta

ŠMARTNO – Ob sedemdesetletnici rojstva Franca Rozmana-Staneta je organizirala osnovna šola v Šmartnem, ki se imenuje po njem, prvič dan šole. Slovesnosti so se udeležile tudi delegacije vseh osnovnih šol v Sloveniji, ki so jih poimenovali po komandantu slovenskih partizanov in sicer iz Dragatuša, Maribora in Šentvida nad Ljubljano. O narodnem heroju Stanetu je spregovoril Anton Bric-Sil, v kulturnem programu pa je poleg domačih šolarjev sodeloval tudi orkester vojaške gimnazije iz Ljubljane. Vsi so se zavzeli, naj bi postala ta srečanja tradicionalna, vsakokrat pa naj bi bila v drugem kraju. Prihodnje leto ga bodo pripravili v Mariboru. (B. Ž.)

Problemska konferenca o kulturi

LITIJA – Tu bo danes, 8. aprila, problemska konferenca o kulturi, na kateri bodo spregovorili o nalogah na področju glasbene, likovne in gledališke dejavnosti, o nadaljnjem razvoju knjižničarstva in drugem. Posebno pozornost pa bodo namenili varstvu kulturne dediščine, kulturni dejavnosti v šolah in delovnih organizacijah ter urejanju prostorov, namenjenih kulturi. (B. Ž.)

Na Bistriškem bo več medu

ILIRSKA BISTRICA – Tukajšnje čebelarsko društvo je te dni posadilo na svojem območju 150 sadik dreves, ki dobro medijo. Pomagali so jim tudi člani hortikulturnega društva »Vrtnica«, za akcijo pa so se čebelarji odločili zato, ker na njihovem območju primanjkuje čebelje paše. Drevesa, ki so jih sadili, imenujejo domačini evodija in jih imajo tudi za okras, medijo pa predvsem v času, ko ni druge paše. (P. N.)

Priprave za proslavo na Vogrskem

VOGRSKO – Že od konca minulega meseca potekajo v novogoriški občini priprave za osrednjo občinsko proslavo v počastitev 40. obletnice ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda in vstaje. Proslava bo 26. aprila na Vogrskem, kjer bodo na slavnosti v počastitev letošnjih zgodovinskih jubilejev slovenskega naroda odprli za javnost bunker-skrivališče, v katerem je bil med NOB štiri mesece sedež pokrajinskega komiteja KP Slovenije za slovensko Primorje. V skrivališču v hiši Fornazaričev je od novembra leta 1942 do 10. marca naslednjega leta delal revolucionar dr. Aleš Bebler. (S. C.)

Zidava požira plodno zemljo

V novomeški občini bodo v petih letih meliorirali 475 hektarov zemlje

NOVO MESTO, 7. aprila – V novomeški občini si že nekaj let prizadevajo, da bi stanovanjsko gradnjo usmerili na zemljišča, ki za kmetijsko proizvodnjo ne pridejo v poštev. Pri tem so delno že uspeli, vendar vseeno ne bodo mogli zadržati pritiska, ki je včasih močnejši, kot bi lahko pričakovali. Kmetijci so tudi že določili površine, ki bi se jim najlaže odpovedali, vendar te vedno niso zanimive za načrtovalce urbanističnega razvoja, zato tudi večkrat prihaja do razhajanj in celo do žolčnosti.

Zmanjševanje kmetijskih površin bodo nadomeščali s površinami, ki jih bodo pridobili z melioracijami. V srednjeročnem obdobju bodo v novomeški občini usposobili za potrebe kmetijstva 475 hektarov zamočvirjenih zemljiških površin grobeljske gmajne, Mokrega polja, Dobruške vasi in Mršeče vasi, sem je treba prišteti tudi 235 hektarov agromelioriranih površin.

S. D.

ZDRAVLJE

Farčnikova kolonija je čedalje bolj urejena

Zagorska KS Franc Farčnik šteje 1200 prebivalcev – Krajani odstopili zemljo za komunalna dela

ZAGORJE, 7. aprila – Krajevna skupnost Franc Farčnik v Zagorju je ena od 12 krajevnih skupnosti v občini. Lahko pa bi rekli, da je s 1200 krajani, kolikor jih živi na njenem območju in po obsegu kar pravšnja, ne prevelika ne premajhna.

Ustanovili so jo pred devetimi leti, prej pa je bila sestavni del krajevne skupnosti Zagorje-Center. V zadnjih letih se je hitro razvijala, saj so na njenem območju zgradili nekatere pomembnejše gospodarske in družbene objekte, med njimi tovarno konfekcije Lisca, tovarno Energoinvest-Varnost, trgovske prostore, pa silose na Selu in TV pretvornik. V neposredni bližini nogometnega igrišča Proletarec je centralno kopališče za Zagorjane. Več novosti je tudi na komunalnem področju. Tako je bila regulirana Kotredežnica od Skrinjarevega mostu do Farčnikove kolonije, zgrajen kolektor odpadnih voda od Farčnikove kolonije do čistilne naprave, pa pločnik ob Cesti 9. avgusta od Koprivca do Drnovška, avtobusno izogibališče pri Proletarcu in Lisci. Uredili in asfaltirali so tudi servisne ceste v Farčnikovi koloniji, Varnost-most, Šolska cesta in igrišče, uredili so tudi razsvetljavo v Farčnikovi koloniji, ipd. Pri mnogih komunalnih delih so pomagali sami krajani, ki so prispevali denar, delali prostovoljno ali pa so brezplačno odstopili zemljišča.

Za to srednjeročno obdobje načrtujejo nadaljevanje urejanja Pintarjeve ceste, kanalizacije na Selu. Nameravajo pa zgraditi tudi otroško igrišče v Farčnikovi koloniji, urediti servisne ceste v Farčnikovi koloniji (Žabja vas). V naslednjih letih naj bi uredili zazidalni okoliš Selo-Hrastelovo. Z družbeno gradnjo bi radi prišli še do otroškega vrtca, ki naj bi ga postavili v Farčnikovi koloniji. Nujno pa bo, da v krajevni skupnosti pridejo do prostorov za sestajanje krajanov in organizacij.

PAVLE BURKELJC

»Pravi« čas za zastoje

● Delavci novomeškega Cestnega podjetja so včeraj ob 13.45 začeli krpati cesto v križišču nasproti tovarne IMV. S krpanjem asfalta so nadaljevali do 14.15 in ga uspešno končali. Krpanje seveda.

Vse bi bilo pohvale vredno, če ne bi cestarji začeli krpati cesto prav v času prometne konice, ko so v Novem mestu zastoji nekaj povsem običajnega. Ker je zaprta Cesta herojev in je čez to križišče speljan tudi obvoz, je to pravzaprav glavna novomeška prometnica, kar dodatno povečuje gnečo, cestarji pa so poskrbeli, da je bil včerajšnji zastoj nepopisen. Eden od delavcev cestnega podjetja je sicer usmerjal promet, vendar ni imel kaj prida uspeha.

Ob tem dogodku bi bilo prav, če bi se delavci Cestnega podjetja končno le odločili, da bi podobna dela opravili bolj zgodaj ali pa morda celo zvečer. Včerajšnje popravljanje cestišča ni bilo prvo v konici, prav pa bi bilo, če bi bilo zadnje.

MILOVAN DIMITRIĆ

Ravne bogatejše za »Bratstvo«

Kulturnoumetniško društvo, v katerem snujejo pripadniki drugih jugoslovanskih narodov in narodnosti, je prvo v Sloveniji – Pester program štirih sekcij – »Krepili bomo bratstvo in enotnost«

RAVNE NA KOROŠKEM, 7. aprila – »Ustanovitev kulturnoumetniškega društva Bratstvo na Ravnah je velik dogodek. Pripadniki drugih jugoslovanskih narodov in narodnosti smo tako, ob obilni pomoči tukajšnje kulturne skupnosti in drugih dejavnikov, dobili možnost, da bomo na organizizan način ohranjali in širili naše kulturno izročilo, hkrati pa, ob pretakanju kulturnih vrednot, krepili bratstvo in enotnost,« je rekel dr. Milorad Joksimović, predsednik društva, potem ko so člani bratstva pred dnevi, skupaj s »Prežihovci«, pripravili akademijo v počastitev tega dogodka.

Ni slučaj, da je prvo takšno društvo v Sloveniji nastalo prav v občini Ravne, v Prežihovem svetu, kjer kultura vse bolj postaja tudi način življenja. V izjemno razgibanem ljubiteljskem kulturnem delu, v katerem sodelujejo vse generacije ljudi, kjer iz množičnosti posamezne skupine segajo v umetniške vrhove, kjer je kulturna politika v rokah delegatske skupščine in prek nje v oblasti delavcev je ustanovitev takšnega društva sad življenja in potreb ljudi, ki tod ustvarjajo.

»Od okrog 2000 pripadnikov drugih narodov in narodnosti, ki živijo in delajo v ravenski in drugih koroških občinah, se je v delo društva doslej vključilo 700 ljudi. Za zdaj že imamo folklorno sekcijo – ta je prej delala pri KUD Prežihov Voranc in je nekakšen predhodnik Bratstva – glasbeno pevsko in literarno dramsko sekcijo, pravkar pa ustanavljamo še knjižničarsko klubsko sekcijo,« pravi predsednik bratstva dr. Milorad Joksimović, zobni zdravnik s Prevalj.

Člani Bratstva, delavci številnih koroških kolektivov, se prav zdaj dogovarjajo s stanovanjsko skupnostjo na Ravnah, da bi jim v novem stanovanjskem naselju na Javorniku odstopili starejšo hišo, v kateri bi uredili klubske prostore. Titov dom na Ravnah, ki so jim v uporabo brezplačno odstopili Prežihovci, bo namreč premajhen za tako razvejeno dejavnost.

»Mi smo Jugoslavija v malem, odlično se razumemo, kot bratje smo,« je navdušen dejal Čamil Žečiri, topilec iz Žerjava, sicer pa član glasbeno-pevske sekcije. »Že samo ime društva pove, da bomo pri svojem kulturnem delu krepili bratstvo in enotnost. Tega si od srca želimo,« je še rekel Čamil Žečiri, ki se je na nedavni akademiji skupaj s kolegi Albanci že predstavil s svojim ansamblom.

»V literarno-dramski skciji že pridno delamo,« meni Milosav Mičović, laborant v slovenjgraški splošni bolnišnici. »Prav zdaj študiramo Branka Čopića dramsko delo ‚Volk Bubalo', prva predstava bo že prihodnji mesec. Dvanajst nas je zaenkrat v tej skupini, pridno pa nam pomaga domačin Mirko Angeli iz železarne. Igrali bomo tudi v slovenščini, seznanili smo se tudi že z delom Prežihovega Voranca, razmišljamo o monodrami itd«, je sklenil Milosav Mičović.

Tudi višja medicinska sestra Ružica Nikolić, ki je na Koroško prišla iz Čuprije, sodeluje v literarno-dramski sekciji. »Naš cilj je prenašanje kulturnih vrednot, tradicij NOB, bratstva in enotnosti, vrata v naše društvo so venomer odprta vsem«, je rekla.

»Srečen sem, ker bodo tako tudi naši otroci spoznali kulturo nas in naših staršev«, je dejal Tomo Stefanović, ki je na Ravne prišel iz Beograda že pred 24 leti. »Bratstvo je res velik dosežek in prepričan sem, da bo v celoti opravilo svoje poslanstvo. Skozi prepletanje kulturnih vrednot si bomo ljudje še bliže, laže se bomo razumeli, našli bomo še pristnejšo stike.«

Gordana Bogosavljević in Dragan Todorović sta na Koroško prišla iz Šabca. Gordana je članica folklorne sekcije in se na vaje ter nastope vozi iz Dravograda, kjer dela v zdravstvenem domu, Dragan pa je že pravi Ravenčan in je član glasbene sekcije, kjer so si fantje sami kupili instrumente. Lazar Miševski iz Zletova v Makedoniji pa je dejal, da bo v delo društva vključil tudi svoje otroke.

Ko so na Ravnah ustanovili Bratstvo, so tudi podpisali listino o sodelovanju s kulturnoumetniškim društvom Prežihov Voranc. »Z njimi bomo še posebej radi sodelovali,« pravijo v Bratstvu, »saj so nam veliko dali in nam bodo še naprej pomagali pri našem razvoju.«

IVAN PRAPROTNIK

Občine med seboj

TRBOVLJE – Listino o pobratenju med občinama Trbovlje in Lazarevac so podpisali 1. junija 1978. V okviru pobratenja s to srbsko občino pa sta sklenili pobratenje še krajevna skupnost Franc Fakin iz trboveljske občine in krajevna skupnost Veliki Crljeni iz občine Lazarevac.

Pobrateni občini vsako leto oblikujeta program konkretnega sodelovanja in skupnih akcij. Tako občini bolj ali manj tesno sodelujeta na družbenopolitičnem ter gospodarskem, kulturno-prosvetnem, vzgojno-izobraževalnem in športnem področju.

Občina Trbovlje ni sklenila pobratimstva z nobeno drugo jugoslovansko občino, čeprav ima z nekaterimi že več let dobro razvite stike. Tako Trboveljčani že vrsto let sodelujejo z občino Valandovo iz Makedonije, stalne stike pa imajo tudi s hrvaško občino Donji Lapac.

Ob vsem tem pa imajo zelo tesne in trajne stike z nekaterimi slovenskimi občinami, predvsem s tistimi, ki mejijo ob trboveljsko občino.

PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

★★★

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, SREDA, 8. APRILA 1981
LETO XXIII • ŠT. 81 • CENA 6 DINARJEV

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 5. OKTOBRA 1934 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK JAK KOPRIVC
ODGOVORNI UREDNIK BORIS DOLNIČAR

CK ZKJ o dogodkih na Kosovu

Centralni komite je odobril sprejete ukrepe v SAP Kosovo

BEOGRAD, 7. aprila (Tanjug) – V Beogradu je bila danes osemnajsta seja centralnega komiteja zveze komunistov Jugoslavije.

Na seji so obravnavali poročilo o aktualnih dogodkih v socialistični avtonomni pokrajini Kosovo in ukrepih, ki so jih sprejeli na osnovi stališč in sklepov predsedstva centralnega komiteja ZKJ, predsedstva SFRJ in najvišjih organov SR Srbije in SAP Kosovo.

Centralni komite je sprejel poročilo in odobril sprejete ukrepe.

Manjša proizvodnja zahteva odločne ukrepe

Delegati slovenske skupščine so kritično ocenili izvajanje gospodarske politike – Podpora predlaganim ukrepom izvršnega sveta

LJUBLJANA, 7. aprila – Letošnja gospodarska gibanja so izrazito neugodna, so danes ocenili delegati vseh treh zborov slovenske skupščine. Vendar pa zato še ni potrebno spreminjati resolucije o družbenoekonomskem razvoju. Pač pa je treba veliko resneje in odgovorneje začeti izvajati gospodarsko politiko, za katero smo se dogovorili v planskih dokumentih. Pri tem so soglasno podprli ukrepe, ki jih je predlagal republiški izvršni svet, da bi premostili zdajšnje gospodarske težave.

Uvodno poročilo o letošnjih gospodarskih gibanjih je v imenu izvršnega sveta prebral podpredsednik Jože Florjančič. Povedal je, da je bila industrijska proizvodnja v prvih treh mesecih za 0,7 odstotka manjša kot v istem obdobju lani, izvozne obveznosti pa smo izpolnili le 84,8-odstotno. Gospodarstvu je pošla sapa, ker mu predvsem primanjkuje surovin in reprodukcijskih materialov, tare pa ga tudi ples nekontroliranih podražitev, iz dneva v dan spreminjajočih se predpisov itd. Sicer pa so gospodarski rezultati v marcu že nekoliko ugodnejši (referat Jožeta Florjančiča objavljamo na 6. strani).

Večina delegatov je menila, da izvajanje gospodarske politike ne bi smeli prepustiti samo ekonomskim mehanizmom, ampak da zdajšnji gospodarski položaj terja širše ukrepanje, pri čemer bo treba bolj kot doslej angažirati družbenopolitične organizacije.

Zbor združenega dela in zbor občin sta danes razpravljala tudi o težavah v preskrbi z umetnimi gnojili in poslušala oceno priprav na letošnjo spomladansko setev. Zaradi pomanjkanja umetnih gnojil se letos kaj lahko zgodi, da bo pridelek manjši kot bi lahko bil.

Letos spomladi bomo v Sloveniji posejali in posadili skoraj 180 tisoč hektarov njiv, kar je približno 10 tisoč hektarov več kot lani, predvsem naj bi posejali več koruze in sladkorne pese. Prav setvi sladkorne pese je v setvenih načrtih letos posvečeno največ pozornosti. (O delu skupščine poročamo na 7. strani).

TEMA DNEVA

Gospodarski položaj zaostruje odgovornost

V začetku letošnjega leta smo slabo gospodarili. Industrijska proizvodnja je bila v prvih treh mesecih celo manjša kot v istem obdobju lani. Izgube so se povečale, izvoz pa ni bil tolikšen, kot smo se dogovorili. Ob tem so cene poskočile kot še nikoli doslej. Gospodarstvu primanjkuje surovin in reprodukcijskih materialov. Zaradi tega se trgajo reprodukcijske verige in prišlo je do pretiranega zastoja v investicijski dejavnosti.

Kot so danes ugotavljali delegati slovenske skupščine, smo za večji del tega krivi sami. Krivi, ker še vedno gradimo tovarne, ki niso v skladu z nameravano preusmeritvijo slovenskega gospodarstva. Še vedno se zapiramo v občinske, regijske in republiške meje in tako onemogočamo delovanje enotnega jugoslovanskega trga. V mnogih delovnih organizacijah neodgovorno dražijo izdelke in storitve, s tem pa rušijo stabilizacijske napore. V gospodarstvu je še vedno veliko izsiljevanja, barantanja z devizami itd.

Očitno je, da položaj terja širše ukrepanje in da gospodarske politike ne moremo voditi samo z ekonomskimi instrumenti. Za takšne in podobne nepravilnosti namreč niso krive samo objektivne ekonomske zakonitosti, ampak predvsem ljudje. Zato bo treba še bolj kot doslej zaostriti odgovornost. Vendar ne le z besedami, kot to preradi delamo, temveč s konkretnimi ukrepi, četudi morda bolečimi.

BORIS JEŽ

Iran zavrnil predloge islamske mirovne misije

Obrambni svet iranske republike je ponovno preučil predloge islamske mirovne misije in vztrajal pri pogojih za konec vojne z Irakom, ki traja že šest mesecev in pol. Po radiu Teheran je predsednik Bani Sadr sinoči po sestanku vrhovnega obrambnega sveta Islamske republike Iran, ki je obravnaval najnovejše predloge islamske mirovne misije, izjavil, da so »predlogi po mnenju iranskih oblasti nejasni«.

Bani Sadr je povedal, da novi predlogi misije predvidevajo prekinitev ognja in proučitev obmejnega problema, temu pa naj bi sledil iraški umik na meje, ki bi jih določili v skladu z izsledki te raziskave, in naposled ustanovitev sodišča, ki naj bi sprožilo preiskavo o agresiji. Predsednik Bani Sadr je podčrtal, da sta državi že določili svoje meje in o tem leta 1975 sklenili alžirski sporazum. Prekinitev ognja in iraški umik sta »nerazdružljiva« in se morata zgoditi hkrati. Kar zadeva ustanovitev sodišča, je Bani Sadr pritrdil, da bi moralo sodišče »identificirati agresorja« in proučiti posledice agresije. »To je iranski odgovor na predloge mirovne misije,« je na konkurenčni dejal iranski predsednik Bani Sadr, ki je včeraj dobil dovoljenje verskega vodje Homeinija za iranski odgovor na najnovejše predloge islamske misije. S Homeinijem sta se pogovarjala tudi o razmerah na bojišču, kjer se boji nadaljujejo z enako silovitostjo.

Po najnovejših poročilih iz Teherana in Bagdada so bile v minulih 24 urah ključne točke bojišča v zahodnem in južnem delu fronte v območjih Zahaba, Giłan Garba, Susangerda in Abadana, kjer so potekali najsilovitejši boji in sta imeli obe strani velike izgube.

Po iraškem vojaškem sporočilu, ki ga posreduje INA, je bilo v teh operacijah mrtvih 135 iranskih in le dva iraška vojaka. V iranskem vojaškem sporočilu pa po poročilih agencije PARS govorijo tudi o srditem topniškem dvoboju.

● **TEHERAN, 7. aprila (Tanjug) – Iranski predsednik Bani Sadr je danes imenoval ajatolo Šahbodina Ešrakija za svojega predstavnika v tričlanski komisiji, ki naj bi po Homeinijevem ukazu razrešila spor med vadajočo islamsko republikansko stranko in predsednikom Bani Sadrom. Ešraki je Homeinijev zet in odkrito podpira predsednika republike.**

Po Homeinijevem ukazu bodo sklepi te komisije dokončni. Ajatolo Homeinija v komisiji predstavlja notranji minister, predstavnik vladajoče stranke pa je poslanec mesta Koma. Sklepajo, da je Bani Sadr vsaj začasno dobil bitko, ki utegne biti odločilna pri sklepanju miru z Irakom.

● **TEHERAN, 7. aprila (Reuter) – Glavnega urednika enega vodilnih teheranskih listov »Mizana« Rezo Sadra so prijeli in ga obtožili klevetanja, ogrožanja državne varnosti in objavljanja potvorjenih vesti. Kot piše list »Mizana«, ki podpira politiko bivšega iranskega premiera Mehdija Bazargana, so bili neposreden povod za aretacijo komentarji Reze Sadra. Sadr, ki je bil član nekdanjega iranskega revolucionarnega sveta in minister za trgovino v Bazarganovi vladi, je vodil list od ustanovitve pred šestimi meseci.**

Naloge v gospodarskih stikih s tujino

Seja predsedstva CK ZKJ – Uvodni besedi V. Djuranovića in D. Dragosavca

BEOGRAD, 7. aprila (Tanjug) – Danes je bila v Beogradu seja predsedstva CK ZKJ. Udeležili so se je tudi najvišji funkcionarji federacije. Predsedstvo je razpravljalo o izpolnjevanju nalog v gospodarskih odnosih s tujino lani in v začetku tega leta ter o družbenih akcijah in ukrepih, ki se jih morajo lotiti organi in organizacije v federaciji v prid hitrejšemu urejanju aktualnih gospodarskih vprašanj. Uvodni besedi sta imela Veselin Djuranović in Dušan Dragosavac.

Predsedstvo je določilo merila za izbor slušateljev enoletnega tečaja politične šole ZKJ »Josip Broz Tito« v Kumrovcu za šolsko leto 1981/82.

Na seji so obravnavali še druga vprašanja v zvezi z rednim delom predsedstva.

Manjša poraba elektrike

Sorazmerno ugoden hidrološki položaj, vendar zaradi visoke vode še manj kilovatov iz Djerdapa – Pičle zaloge premoga in goriva za termoelektrarne

OD NAŠE DOPISNICE

BEOGRAD, 7. aprila – Ker je postalo topleje, se je tudi elektroenergetski položaj izboljšal, saj se je poraba elektrike v marcu zmanjšala. Ob delavnikih smo porabili približno 156 milijonov kilovatnih ur na dan, zato lahko sklepamo, da na manjšo porabo elektrike vseeno vpliva tudi zmanjšana gospodarska dejavnost.

Kot je bilo danes rečeno v izvršnem odboru Jugela, se pretok rek le ni tako zelo povečal, kot smo pričakovali. Vseeno pa zadošča za visoko proizvodnjo vodnih elektrarn. Tako so proizvajale vodne elektrarne v marcu na dan približno 85 milijonov kilovatnih ur (približno za 12 milijonov kilovatnih ur nad načrtom), medtem ko se je stanje v zajezitvah izboljšalo ta mesec s 1860 na 2400 milijonov kWh. To pa je še vedno približno za 100 milijonov kWh manj, kot smo pričakovali, kar pomeni, da smo komaj dosegli stanje iz prejšnjega leta. Povedati bi veljalo tudi to, da je bilo nekatere reke, poleg tega, da so poplavljale, zaradi velikega pretoka težko izkoriščati, kar velja zlasti za vodne elektrarne Djerdap, Bajina Bašta, Zvornik in Mavrovo. Trenutno je voda visoka samo na Djerdapu, zato približno 300 megavatov še vedno stoji.

Povprečna dnevna proizvodnja termoelektrarn na premog je znašala v marcu 68 milijonov kWh (načrtovali smo 75), termoelektrarn na tekoča goriva pa približno 12 milijonov namesto predvidenih 16 milijonov kWh. Zadnje dni je proizvodnja termoelektrarn na tekoča goriva še bolj padla, približno na 4 milijone kWh na dan. Čeprav se je zaradi boljšega elektroenergetskega položaja v marcu v termocentralah že lahko začel letni remont, na gorivo ne smemo pozabiti. Čez zimo je namreč skopnelo kar 2 milijona ton premoga, tako da ga je zdaj na zalogi le še kakega 1,3 milijona ton. Zaloge tekočega goriva so tudi izredno majhne, le 4 tisoč ton jih je.

Tudi če ocenjujemo stanje proizvodnih in prenosnih zmogljivosti, lahko rečemo, da je nasploh dobro, pri čemer velja pripomniti, da se je precej izboljšalo stanje na visokonapetostnem omrežju, ker smo v začetku marca sklenili 220-kilovoltni prstan Split–Reka–Divača, ki je pozimi odpovedal.

Skratka, obeti za prihodnje mesece niso slabi in predvsem bi lahko pričakovali manjšo porabo energije, kot smo načrtovali. Proizvodnja električne energije bo, poleg hidroloških razmer, odvisna predvsem od redne preskrbe z gorivom.

BOJANA JAGER

Indira Gandhi ustanavlja »gibanje«?

Predsednica indijske vlade hoče »mir, enotnost in disciplino« v državi

NEW DELHI, 7. aprila (Tanjug) – Predsednica indijske vlade Indira Gandhi se je danes v parlamentu izrekla za ustanovitev »nacionalnega gibanja«, ki se bo zavzemalo za enotnost in nacionalno celovitost. Hkrati je opozorila na nevarnost vedno pogostejših demonstracij in agitacij, ki dobivajo vse bolj nasilen značaj.

Ko je odprla dvodnevni seminar o »nacionalni integraciji« je Indira Gandhi izjavila, da lahko država napreduje samo pod pogojem, da zagotovi »mir, enotnost in disciplino«.

Ta Indirin poziv je sledil včerajšnjim spopadom med kmeti in policijo v Belgaunu (država Karnataka), v katerem je bilo 10 mrtvih in več sto ranjenih ali poškodovanih.

OCENA POLOŽAJA NA KOSOVU – Na ponedeljkovi seji pokrajinskega komiteja Zveze komunistov Kosova so ocenili sedanji varnostno-politični položaj v pokrajini. Pokrajinski komite je na osnovi ocen sprejel sklepe in naloge, kako čimprej normalizirati položaj na Kosovu in usmeritve za odločno borbo proti nacionalizmu in iredentizmu. Na sliki: udeleženci seje med govorom predsednika PK ZK Kosovo Mahmuta Bakallija. (Telefoto: Tanjug)

Usmeritve za boj proti nacionalističnim silam

Pokrajinski komite ZK Kosova sprejel sklepe ob sedanjem varnostno-političnem položaju v pokrajini

PRIŠTINA, BEOGRAD, 7. aprila (Tanjug) – Pokrajinski komite Zveze komunistov Kosova je sinoči razpravljal o demonstracijah sovražnih sil v tej pokrajini in sprejel sklepe, v katerih so opredeljene naloge komunistov za normalizacijo sedanjega stanja in preprečevanje dejavnosti nacionalističnih sil.

Te sklepe so sprejeli na podlagi celovite ocene stanja, ki jo je podal predsednik pokrajinskega komiteja ZK Kosovo Mahmut Bakalli (njegov govor smo objavili v včerajšnji številki) in 21 razpravljalcev.

Pokrajinski komite ZK Kosova je ocenil, da so demonstracije in sovražne akcije v Prištini in nekaterih drugih krajih Kosova kontrarevolucionarnega značaja in sestavni del organiziranega delovanja notranjega in zunanjega sovražnika na liniji albanskega nacionalizma in iredentizma.

So del kontrarevolucije proti socialističnemu samoupravljanju kot najbolj demokratičnemu sistemu neposredne udeležbe delavskega razreda pri upravljanju vseh zadev družbene skupnosti. To so med drugim zapisali v sklepe sinočnje seje pokrajinskega komiteja.

V brzojavki, ki jih iz vseh krajev države še vedno pošiljajo predsedstvu SFRJ in CK ZKJ, predsedstvu SR Srbije in CK ZK Srbije, predsedstvu SAP Kosova in predsedstvu pokrajinskega komiteja ZK Kosova delovni ljudje, občani, borci, mladina, aktivi komunistov, družbenopolitične organizacije in skupnosti, kar najbolj odločno obsojajo sovražne demonstracije na Kosovu kot nacionalistično in protirevolucionarno dejavnost.

V vseh kosovskih kolektivih delajo s polno zmogljivostjo. Le ponekod je proizvodnja deloma zastala, ker v prejšnjih dneh zaradi izrednih ukrepov in omejenega gibanja, vsi delavci niso mogli priti na delovno mesto. Tudi ta ovira je zdaj odpravljena.

(Sklepe pokrajinskega komiteja Zveze komunistov Kosova in razpravo s seje objavljamo na 3. strani.)

Ključni pomen Zahleja

Ob novem izbruhu sovražnosti v Libanonu – Haig za izraelski poseg v medarabske odnose? – Kritičen položaj pri Zahleju v dolini Bekaa

BEJRUT, 7. aprila (Tanjug) – V Bejrutu in Zahleju se boji danes nadaljujejo, četudi so nekoliko manjših razsežnosti, hkrati pa so sprožili vrsto arabskih in mednarodnih pobud, da bi preprečili prelivanje krvi v Libanonu.

V Bejrutu danes pričakujejo namestnika sirskega premiera in zunanjega ministra Abdelhalima Hadama, pa tudi posebnega odposlanca francoskega predsednika Giscarda d'Estainga. V Libanon naj bi danes pripotoval tudi pomočnik generalnega sekretarja ZN Brian Urquahart. Njegov obisk so napovedali, preden so 2. aprila izbruhnili spopadi med libanonskimi desničarskimi silami in sirskimi mirovnimi enotami.

Podpora Washingtona libanonskim kristjanom, ki jo je včeraj v Jeruzalemu izrekel ameriški državni sekretar Alexander Haig, je sprožila ostro reakcijo Sirije in vznemirila libanonske muslimane, levičarje in Palestince. Ker je Haig govoril o ameriških stališčih do Libanona sredi Izraela, libanonski levičarski tisk danes sklepa, da so Američani in Izraelci sklenili dogovor v zvezi s krizo. Enako so si Haigovo izjavo razlagali tudi na skupnem sestanku vodstev levičarskega nacionalnega gibanja in palestinske osvobodilne organizacije (PLO).

Med tem je Sirija objavila, da ne bo dovolila nikakršnega kompromisa, kar zadeva položaj v Zahleju, mestu v dolini Bekaa, kakih 50 kilometrov vzhodno od Bejruta. Desničarska stranka je zavrnila sirske pogoje za prekinitev ognja pri Zahleju in je to sinoči sporočila predsedniku republike Eliasu Sarkisu. Danes tudi zatrjujejo, da je poveljstvo libanonske redne armade zavrnilo predlog Sirije, naj bi armadne enote razporedili v Zahleju pod pogojem, da bodo pod poveljstvom arabskih mirovnih sil. Armadno poveljstvo sodi, da bi to »demoraliziralo vojsko«.

Sirski predsednik Hafez el Asad je seznanil delegacijo libanonske islamske koalicije s sirskimi stališči. Predsednik Asad je dejal, da Sirija ločuje krizo v Zahleju od drugih kriznih podorčij v Libanonu, ker sodi, da gre za neposredno ogrožanje državne varnosti Sirije. Gre za poskus, da bi pri Zahleju presekali glavno avto cesto Damask–Bejrut in da bi obkolili sirske enote, v kar Damask ne bo nikoli privolil, je rekel Asad.

Sirske enote so med tem zasedle strateški grič Al Homar nad mestom in utrdile svoje položaje okrog Zahleja.

● **AMAN, 7. aprila – Ameriški državni sekretar Alexander Haig je danes odpotoval iz Jordanije v Saudsko Arabijo in vse kaže, da se mu ni posrečilo najti skupnega jezika z jordanskim kraljem Huseinom. Kot poroča Reuter, ki posreduje vest uradne jordanske agencije, je Husein v pogovoru s Haigom znova grajal campdavidske sporazume in poudaril, da sta izraelski umik z zasedenih ozemelj in iz Jeruzalema ter rešitev palestinskega problema nujna pogoja za rešitev bližnjevzhodnega zapleta. Dejal je tudi, da mir na Bližnjem vzhodu ne bi smel biti odvisen od kosanja velesil v tem območju.**

Devizni trg po ustaljenih tirnicah

V zvezi bi spet radi uvedli administrativno gospodarjenje z devizami

LJUBLJANA, 7. aprila – Zvezni organi so pripravili predloge za 11 novih predpisov, s katerimi naj bi zagotovili pogoje za ponovno delovanje deviznega trga. Bistvo teh je, da skušajo spet uvesti administrativno združevanje in razdeljevanje vseh deviz in ne puščajo združenemu delu prostora za že uveljavljeno samoupravno urejanje odnosov na tem področju, ki je v minulem letu že pokazalo pomembne rezultate. Združeno delo se nikakor ne more strinjati s predlogi, ki pomenijo bistveno spreminjanje veljavnega deviznega sistema in ponovno vračanje na staro, so poudarili na današnji seji izvršilnega odbora Gospodarske zbornice Slovenije. Zato bodo stališča o predloženih predpisih hkrati s stališči o delovanju deviznega trga, ki so se izoblikovala v naši republiki, posredovali Gospodarski zbornici Jugoslavije in zahtevali, da jih obravnava njen izvršilni odbor. Več na 2. strani.

Z. S.

»Tukaj, sredi Evrope«

Leonid Brežnjev na 16. kongresu KPČ znova obrazložil svoj predlog moratorija za postavitev jedrskega orožja – Štrougal predvsem o gospodarstvu

PRAGA, 7. aprila (Tanjug) – Generalni sekretar CK KPSZ Leonid Brežnjev je danes ponovno predlagal zahodnim državam, naj nehajo postavljati nove in zamenjavati sedanje jedrske rakete s srednjim dometom v Evropi. Brežnjev je dodal, da bi ta moratorij lahko veljal vse dotlej, dokler ne bi Vzhod in Zahod dosegla trajnega sporazuma o omejitvi ali skrčenju jedrskega orožja.

Poleg govora Leonida J. Brežnjeva in referata, ki ga je imel češkoslovaški premier Lubomir Štrougal, poteka drugi dan 16. kongresa KP Češkoslovaške v znamenju razprav delegatov in posameznih članov partijskega vodstva. Kot zadnji so napovedani govori voditeljev partijskih delegacij treh sosednih socialističnih držav – Poljske, NDR in Madžarske.

Član predsedstva CK KPČ in premier Štrougal je v svojem referatu razložil predloge smernic za bodoči gospodarski in socialni razvoj države. Referat preveva zadovoljstvo s tistim, kar so dosegli med dvema partijskima kongresoma, vsebuje pa tudi kritične pripombe k dosedanjemu ravnanju, posebej v gospodarstvu. (Več o tem berite na 5. strani v posebnem dopisu poročevalca RTV Ljubljana, Janeza Staniča za Delo.)

Predlog, ki ga je Brežnjev v podobni obliki dal že na 26. kongresu KPSZ, je voditelj sovjetske partije in države obrazložil v svojem govoru danes dopoldne. Njegov predlog je mogoče imeti za najpomembnejši del govora, kar je poudaril tudi sam Brežnjev, rekoč, da ga je želel podčrtati »prav tukaj, v središču Evrope«.

Po njegovem mnenju bi s tem pomagali ustvariti ugodnejše ozračje za pogajanja, uresničitev predloga pa ne bi ogrozila niti varnosti Vzhoda niti varnosti Zahoda. Brežnjev je zanikal, da bi bila trenutna premoč na strani držav varšavskega sporazuma.

● **S svojim predlogom ima Sovjetska zveza v mislih ureditev najbolj aktualnih in najpomembnejših vprašanj za utrditev miru. »Zainteresiranim stranem predlagamo delovna in konstruktivna pogajanja o teh vprašanjih, na vsaki ravni in brez kakršnihkoli poprejšnjih pogojev,« je rekel Brežnjev in dodal, da bi bila Sovjetska zveza pripravljena proučiti tudi druge razumne predloge, če bi jih kdo sprožil.**

Po njegovih besedah skušajo Sovjetski zvezi vsiliti poprejšnje zahteve in pogoje za pogajanja. Od Sovjetske zveze zahtevajo določeno ceno kot pogoj za pogajanja. Odpovedala naj bi se »elementarnim interesom lastne varnosti in pomoči svojim prijateljem, kadar jih ogroža agresija ali jim preti nevarnost napada«. Kaj bi bilo – je vprašal Brežnjev – če bi Sovjetska zveza kot pogoj za pogajanja in za ureditev katerega koli mednarodnega problema zahtevala, da zahodne države spremenijo svojo politiko tam, kjer Sovjetski zvezi, pa tudi mnogim drugim, ni povšeči?

Na pogajanjih ene države z drugo je uspeh možen samo, če opustita politiko vsiljevanja pogojev in če resnično želita mir in upoštevata interesa druga druge, je poudaril.

Veliko pozornost je zbudil tudi del govora, ki se nanaša na sodelovanje držav varšavskega sporazuma. V tem okviru je Brežnjev ocenil položaj na Poljskem.

Rekel je, da uspehi držav varšavskega sporazuma in SEV motijo razredne sovražnike. Ti si na vse pretege prizadevajo, da bi jih ovirali in od znotraj spodkopali, pri čemer si pomagajo z raznimi sredstvi, tudi s tem, da podpirajo kontrarevolucionarne sile tam, kjer še so. To je znano Češkoslovaški iz lastne izkušnje, zdaj pa se lotevajo podobnih poskusov tudi, ko gre za Poljsko. Upati je, je rekel Brežnjev, da se bodo poljski komunisti ob podpori vseh resničnih poljskih rodobljubov znali »odločno upreti načrtom sovražnikov socialistične ureditve, ki so hkrati tudi sovražniki neodvisnosti Poljske, da bodo znali ubraniti stvar socializma, prave interese svojega ljudstva in varnost svoje domovine«.

● **Kar zadeva Sovjetsko zvezo, je bila in bo ostala zvesta prijateljica in zaveznica socialistične Poljske. Brežnjev je izrazil prepričanje, da zavzemajo enako stališča tudi Češkoslovaška in druge države »socialistične skupnosti«.**

Med drugim je poudaril, da »države socialistične skupnosti rešujejo različne, čedalje zahtevnejše in čedalje bolj zapletene naloge na poti nadaljnjega razvoja socializma, to pa v okoliščinah, ko zadevajo na občasne in odkrite sovražne akcije najbolj agresivnih imperialističnih sil«. Dodal je, da se sodelovanje teh držav »razvija dosledno na socialističnih temeljih«.

Član politbiroja in sekretar CK Poljske združene delavske partije Stefan Olszowski je izjavil, da »nikoli in nikomur ne bo uspelo preusmeriti Poljske s poti socialističnega razvoja«. To je izjavil Olszowski v pozdravnem govoru na 16. kongresu češkoslovaške komunistične partije. Kongres sta pozdravila tudi predstavnika partij NDR in LR Madžarske Horst Sindermann in Miklos Óvary.

Ko je obravnaval dogodke na Poljskem, je Olszowski dejal, da gre za hudo gospodarsko krizo in družbene konflikte, in da ta kriza, kot je ocenil, pomeni nevarnost za največje pridobitve socialistične državnosti in njene strukture. Po njegovih besedah poskušajo tak položaj izkoristiti sovražniki socializma, katerih aktivnost predstavlja kontrarevolucionarno nevarnost.

● **Poljska partija se vztrajno in potrpežljivo bori s težavami in želi pripeljati Poljsko na jasno pot izgradnje socializma »v duhu njegovih revolucionarnih principov brez izkrivljanj in deformacij«. Olszowski je poudaril, da so poljski dogodki »povezani s sistemom državne varnosti ostalih držav socialistične skupnosti«.**

Vreme danes

V večjem delu Evrope je bilo včeraj suho in zmerno oblačno vreme. V zahodnih predelih Francije in v Britaniji je deževalo, v centralnem delu SZ pa je ponekod tudi snežilo. V Jugoslaviji je bilo zmerno oblačno vreme.

Za danes meteorologi napovedujejo pretežno sončno vreme. Zjutraj se bo po kotlinah zadrževala megla.

Najnižje nočne temperature bodo med 0 in 5, v Primorju med 4 in 12, najvišje dnevne temperature pa se bodo gibale med 15 in 20, v Primorju do 23 stopinj Celzija.

Čokolada Nestlé pregrenka?

Okoli osemdeset poslovnežev iz štirinajstih razvitih kapitalističnih držav je pri srečanju z nekaj deset madžarskimi gospodarstveniki imelo nalogo, da v ozračju neke, vnaprej predpisane prisrčnosti v Budimpešti spregovori o nekaterih prijetnih in manj prijetnih temah, ki so bistvene za širši napredek trgovinske menjave med Vzhodom in Zahodom.

Stran 5

Jubilej v tržaškem gledališču

Slovensko stalno gledališče v Trstu proslavlja petintrideset let od prvega nastopa igralcev Zlate Rodošek in Jožka Lukeža. Jubilej so slovesno proslavili v petek, 3. aprila, z uprizoritvijo tragikomedije »Partija remija« Daniela Leeja Coburna, v prevodu Tite Simoniti in režiji Dušana Mlakarja.

Stran 8

Spomladanska setev v Sloveniji

Pomlad je prinesla skrbi s setvijo. Tudi v Sloveniji, čeprav nismo imeli težav s poplavami. Pozornost kmetijcev na morebitne težave je bila pri nas usmerjena na preskrbo s semeni, umetnimi gnojili in zaščitnimi sredstvi. Kakor kaže, je s semeni in umetnimi gnojili več ali manj vse v redu. Vsekakor bolje kot v drugih republikah.

Stran 7

Preprodajalci mamil za zapahi

S pomočjo jugoslovanskih varnostnih organov so tržaški policisti prijeli pet preprodajalcev mamil, pri njih pa so odkrili tudi šest kilogramov heroina in 60 gramov hašiša. Gre v bistvu za dve skupini, ki sta skrbeli za preskrbo severnoitalijanskega trga z mamili. Mamila so prihajala z Bližnjega vzhoda.

Stran 12

Mark Eyskens novi belgijski premier

Nova vlada je v celoti prevzela programsko izhodišče prejšnje vlade

BRUSELJ, 7. aprila (Tanjug) – Novi belgijski premier je flamski krščanski socialist Mark Eyskens, ki mu je po tridnevnih pogajanjih uspelo obnoviti koalicijo s socialisti. V novi vladi je ena sama sprememba: finančno ministrstvo, ki ga je prej vodil Eyskens, je prevzel novi član vlade Robert Vandeputte, nekdanji guverner belgijske centralne banke.

Vladne krize so v Belgiji pogostne, ta pa je dobila razplet v rekordnem času, v borih šestih dneh. To redkost so podčrtali vsi današnji belgijski listi, saj se kaj podobnega v povojni belgijski politični kroniki še ni zgodilo.

Eyskensova vlada je v celoti prevzela splošno programsko izhodišče prejšnje vlade, le da mu je dodala načrt o nujnih gospodarskih ukrepih. (Berite poročilo našega dopisnika na 5. strani.)

Priprava sadik za novo sezono

LJUBLJANA, 7. aprila – Pomladanski topli dnevi so poživili tudi delo v drevesnicah. Letos se jim precej mudi, kajti zima je bila dolga in je ustavila marsikatero delo, pa tudi precej lanskih sadik jim je pomrznilo. Zato te dni hitijo, da nadomestijo zamujeno in pripravijo sadike za novo sezono. Tako delajo tudi v drevesnici Rast ob Litijski cesti v Ljubljani, od koder je naš posnetek. (Foto: Marjan Zaplatil)

Delež občin za zidavo centra še ni določen

Postojnska, ilirskobistriška in cerkniška občina bodo delež določile s sporazumom

POSTOJNA, 7. aprila – Novi center usmerjenega izobraževanja v Postojni, ki ga bodo obiskovali dijaki cerkniške, ilirskobistriške in postojnske občine, že dobiva končno podobo. Takšna, pa vsaj še v tem trenutku, ni tudi njegova finančna konstrukcija.

Zato je bil tudi eden od osnovnih namenov današnjega skupnega sestanka predstavnikov izvršnih svetov vseh treh notranjskih občinskih skupščin, da bi enkrat dokončno spregovorili, oziroma določili delež cerkniške in ilirskobistriške občine pri zidavi srednješolskega centra, v katerem bodo dijaki obiskovali naravoslovno-matematično, ekonomsko, lesarsko in kovinarsko smer. Po zadnjih ocenah gradbenega odbora bo center usmerjenega izobraževanja junija leta 1982, ko naj bi ga slovesno odprli, vreden okoli 235 milijonov dinarjev. Že pred časom so člani gradbenega odbora tudi razčistili dilemo, ali ne bi kazalo centra graditi po fazah. Vendar pa je ob nenehnem in občutnem naraščanju cen v gradbeništvu prevladala odločitev, da naj bi center končali do leta 1982 tako kot je bilo predvideno.

Za dokončanje del pa primanjkuje okoli 45 milijonov dinarjev. Preostali delež – približno 190 milijonov dinarjev – so oziroma še bodo zagotovili v postojnski občini iz samoprispevka delovnih ljudi in občanov, prispevne stopnje za izobraževanje ter prispevkov delovnih organizacij, dobrih 22 milijonov dinarjev pa je bilo dotacije republiške izobraževalne skupnosti.

Zato je torej sedaj zadnji čas, da se cerkniška in ilirskobistriška občina tudi dejansko vključita v sofinanciranje zidave centra. Leta 1979 so vsi trije izvršni sveti sprejeli dogovor o gradnji centra, z njim pa so sprejeli tudi obveznost, da bodo podpisali še samoupravni sporazum o zagotavljanju denarja za gradnjo. Tudi na skupni seji predstavnikov vseh treh izvršnih svetov notranjskih občin je prevladalo mnenje, da je prišel čas za akcijo in konkretna razmišljanja. V cerkniški in ilirskobistriški občini bodo do konca aprila organizirali široko javno razpravo o sofinanciranju srednješolskega centra v Postojni, nato pa bodo do srede maja sprejeli samoupravni sporazum o sofinanciranju oziroma denarnih obveznostih cerkniške in ilirskobistriške občine.

MARJANA TRILER

Ob mreži šol poudarek tudi na njihovi vsebini

Pri uvajanju usmerjenega izobraževanja na obalno-kraški regiji bodo morali več pozornosti posvetiti usmerjanju mladine v proizvodne poklice

KOPER, 7. aprila – Razprava o usmerjenem izobraževanju se ne more začeti in končati le pri razmestitvi – mreži šol, so poudarili delegati na današnji seji skupščine obalne skupnosti. Prav to pa se je doslej na obalnem območju vse prevečkrat dogajalo. V dolgem letu trajajoči razpravi so vprašanju mreže šol na obalnem območju posvečali preveč časa v primerjavi z vsebinsko razpravo o usmerjenem izobraževanju.

V minulih letih je bilo v razvoj osnovnega šolstva in vzgojnovarstvenih zavodov vloženih precej sredstev, rezultati so marsikje več kot zadovoljivi. Obratno pa je bilo v razvoj srednjega šolstva vloženih premalo sredstev. Posledica tega je, da se skorajda v vseh srednjih šolah ubadajo s številnimi materialnimi problemi – prostorsko stisko, slabo opremljenostjo kabinetov in drugih šolskih prostorov. Zavedajo se sicer, da vseh slabosti ne bo mogoče odpraviti v kratkem času, vendar na obalnem območju predvidevajo, da bi morali že v tem srednjeročnem obdobju vložiti več kot 300 milijonov dinarjev za urejanje materialnih pogojev srednjega šolstva. V dogovoru o temeljih družbenega plana obalnega območja za to petletno obdobje, je usmerjeno izobraževanje ena prednostnih nalog, za katero predvidevajo namensko združevanje sredstev iz čistega dohodka in sicer 0,6 odstotka od bruto osebnih dohodkov v vseh treh obalnih občinah.

V obalno-kraški regiji je v prihodnjem šolskem letu za vpis v prve letnike predvidenih 1605 mest, kar je nekoliko manj, kot prejšnja leta. Odnos med proizvodnimi in neproizvodnimi usmeritvami je ugodnejši v korist proizvodnih – namreč 63:37, vendar je to še zmeraj slabše razmerje, kot v republiki (70:30), vzrok temu je predvsem nižje število učencev v oddelkih šol z italijanskim učnim jezikom in struktura gospodarstva v regiji, kjer je dokaj razvita terciarna dejavnost.

Sicer pa so v sprejeti šolski mreži v celoti upoštevali vse predloge italijanske narodnostne skupnosti, da bi namreč v Piranu imeli naravoslovno-matematično usmeritev, v Kopru pa družboslovno-jezikoslovno. Že v naslednjem šolskem letu se bo v Kopru začela kemijska usmeritev, morda pa bodo tudi uresničeni pogoji za kmetijsko usmeritev.

Na obalnem območju je v minulem desetletju zaživel tudi visokošolski študij. Tako se razvijajo dislocirani oddelki visoke ekonomske komercialne šole, fakultete za strojništvo, pedagoške akademije, pravne fakultete in matična višja pomorska šola v Piranu. Financiranje višješolskega študija je opredeljeno v posebnem družbenem dogovoru, h kateremu je že pred štirimi leti pristopilo 60 odstotkov vseh delavcev na obalnem območju, o posebnem samoupravnem sporazumu pa so združili le 14 odstotkov načrtovanih sredstev. Zaradi tega se finančne težave visokošolskih organizacij na tem območju vsako leto stopnjujejo in jih rešujejo ponavadi le začasno. Veliko je možnosti, da bi že naslednje študijsko leto začela (predvidoma v Portorožu, v prostorih višje pomorske šole), prva in druga stopnja visoke šole za promet, kar bi pomenilo pomembno pridobitev tega območja, ki velik delež gospodarstva usmerja prav v transport.

Pri uvajanju usmerjenega izobraževanja je potrebno še več pozornosti posvetiti vpisu, usmerjanju mladine v proizvodne poklice, zagotavljanje kadrovskih, materialnih in drugih pogojev za verifikacijo potrebne mreže šol, poteku izobraževanja v proizvodnji in delavski praksi, neposrednemu vključevanju združenega dela v usmerjeno izobraževanje, pa tudi kadrovski in štipendijski politiki.

BORIS ŠULIGOJ

Jana

Sredi maja iz Semedele po mostu v Koper

Do koprskega občinskega praznika bo dograjen del semedelske vpadnice

KOPER, 7. aprila – Del semedelske vpadnice naj bi dokončali že za koprski občinski praznik – 15. maja letos. To smo zvedeli na današnji seji treh zborov obalne skupščine. Končan naj bi bil odvoz – most, ki bo omogočal prebivalcem Semedele veliko hitreje in brez večjih prometnih zapletov dostop v središče Kopra. To pomeni, da lahko že čez dober mesec v Kopru pričakujemo ponovno preusmeritev prometa. Zvedeli smo tudi, da so za obalno cesto že v celoti izdelali načrte za odsek Ruda-Strunjan, do 20. aprila pa naj bi dokončali še načrte za odsek Strunjan-Valeta. Do leta 1985 bo na Obali dokončno zgrajena semedelska vpadnica. priključek Ruda, odsek Ruda-Strunjan. Odsek Slavnik-Ruda in Strunjan-Valeta pa naj bi začeli graditi šele v naslednjem srednjeročnem obdobju.

B. Š.

Najete delavce še izkoriščajo

Vse več je tudi neveljavnih pogodb med gradbenimi delovnimi organizacijami in zasebnimi obrtniki

NOVA GORICA, 7. aprila – Zlasti gradbene delovne organizacije so v zadnjem obdobju tudi v severnoprimorski regiji iz leta v leto povečevale število sklenjenih pogodb z zasebniki, ki so nato z manjšim ali večjim številom delavcev opravljali določena dela na gradbiščih. Take kooperantske pogodbe pa so često v nasprotju z našimi ustavnimi načeli in pravzaprav pomenijo prikrito izkoriščanje delavcev.

Delovne organizacije, ki potrebujejo za neko določeno delo začasno večje število delavcev, očitno le-teh ne iščejo prek skupnosti za zaposlovanje. Najpogosteje so to gradbene delovne organizacije, ki le nerade prevzemajo gradnje manjših objektov in zato za takšna dela sklepajo kooperantske pogodbe z zasebnimi obrtniki.

Zasebni obrtniki, ki so že pred leti začeli prihajati tudi iz drugih republik na goriško in v sosednje občine severnoprimorske regije, so za pogodbeno delo poiskali delavce v domačem kraju. Seveda pa največkrat zanje niso poskrbeli tako kot bi morali. Niso jim nudili ustreznih življenjskih in delovnih pogojev. Zaposleni pri zasebnih obrtnikih živijo v neurejenih prostorih, opuščenih barakah gradbenih delovnih organizacij brez osnovnih higienskih pogojev in precej jih je med njimi, ki niso socialno zavarovani. Delovne organizacije, ki z zasebnimi obrtniki sklepajo kooperantske pogodbe, pa največkrat niti ne preverjajo obrtnih dovoljenj zasebnikov, števila zaposlenih pri njih, ne zahtevajo dokazov o socialnem zavarovanju delavcev in ne v kakšnih razmerah živijo.

Ta problem zaposlovanja delavcev prek kooperantskih pogodb z zasebnimi obrtniki je v severnoprimorski regiji znan sicer že deset let, vendar je bilo sprva le nekaj posameznih primerov izkoriščanja delavcev in navideznih kooperantskih pogodb. Od 1975. leta naprej pa je takih pogodb vse več in s tem seveda tudi kršiteljev med delovnimi organizacijami. Družbeni pravobranilec samoupravljanja v regiji je zato v preteklem letu predlagal vsem gradbenim in sorodnim delovnim organizacijam v regiji, da naj prenehajo sklepati take pogodbe z zasebnimi obrtniki in ponudijo delavcem, ki so pri zasebnikih, zaposlitev v tozdih za določen ali nedoločen čas. S sodelovanjem inšpektorja za delo je namreč lani ugotovil, da imajo številne gradbene delovne organizacije v severnoprimorski regiji sklenjene z zasebniki take kooperantske pogodbe, ki so očitno v nasprotju z ustavnimi načeli naše družbene ureditve. Zato je sprožil postopek pri novogoriškem temeljnem sodišču za razveljavitev teh pogodb. V regiji so take pogodbe sklepale delovne organizacije: Obrtno gradbeno podjetje Kanal, Splošno gradbeno podjetje Gorica tozd Gradbena operativa Šempeter, Posočje v Tolminu, Splošno gradbeno podjetje Primorje Ajtovščina tozd Gradbena operativa ‚BI' Ajdovščina in Splošno gradbeno podjetje Zidgrad v Idriji.

SLAVICA CRNICA

Vključeni v utrip kraja

V nekaterih krajevnih skupnostih na Tolminskem komunisti vse bolj uspešno delajo – Kjer še ni tako, morajo odpraviti vzroke mrtvila

TOLMIN, 7. aprila – Tolminski komunisti niso zaman velik del svojega dela v preteklem letu usmerili v iskanje boljših organizacijskih oblik za delo članov posameznih temeljnih celic – osnovnih organizacij ZK.

Novi »prijemi« so se namreč pokazali kot zelo učinkoviti, zlasti v nekaterih od 81 tolminskih osnovnih organizacij, v katerih letos deluje 1191 komunistov. Počasi, vendar vztrajno pa se zmanjšujejo tudi razlike med učinkovitostjo dela ZK v temeljnih organizacijah in v krajevnih skupnostih. Komunistov v slednjih je, po nekaterih lanskih reorganizacijah, okoli 500.

Kljub uspehom, ki so jih na Tolminskem dosegli z razporejanjem članov ZK iz delovnih v krajevne skupnosti, pa so razprave na letošnji programsko-volilni konferenci občinske konference ZKS Tolmin pokazale, da so še vedno sredine, v katerih komunisti niso dovolj vključeni v življenje kraja ali delovne organizacije. Med njimi je še vedno največ krajevnih organizacij, kot so Podbrdo, Dolenja Trebuša, Bovec, Čiginj, Volarje, Logaršče, Livek in Grahovo. Vzorno pa poteka delo komunistov v nekaterih drugih krajevnih skupnostih Pečine, Ladra-Smast, Šlap, Žaga, Čezsoča, Borjana in Volče), ki so tudi zgovoren dokaz, da je kljub maloštevilčnosti članstva mogoče dobro in uspešno delo.

Ne le v osnovnih organizacijah ZK v krajevnih skupnostih, tudi bi v njej okrepili vlogo družbenopolitičnih in samoupravnih organov. Vzroki za razdvojenost kolektiva srpeniškega TKK pa tičijo tudi v različnih mnenjih o razvojnih možnostih te tovarne ter v pomanjkanju osebne in skupinske odgovornosti.

Zadnja dogajanja v tolminski Iskri pa so potrdila ugotovitve analize poteka svobodne menjave dela med tozdi in skupnimi službami matičnih delovnih organizacij. To še vse premalo sloni na zakonskih predpisih.

Tudi nastajanje novega srednjeročnega plana je terjalo veliko prizadevanje tolminskih komunistov, ki še vedno poudarjajo zlasti odvisnost med bodočimi rezultati gospodarjenja in uresničevanjem programov interesnih skupnosti. Med temi so seveda najzahtevnejši tisti s področja naložb kulture in izobraževanja, katerih korenine segajo še v čas popotresne obnove. Uresničitve teh vsekakor ni moč prepustiti naključjem.

KATJA ROŠ

● Mnogo priprav terja tudi dolgoročni prostorski plan tolminske občine. Tudi komunisti se bodo morali pri sestavljanju tega soočiti z nekaterimi vprašanji, ki so v preteklosti že dvignila precej prahu. Med ta sodi tudi vprašanje zidave hidroelektrarn Kobarid in Trebuša, Triglavskega narodnega parka pa tudi odnos graditeljev vseh vrst do tolminskih kmetijskih obdelovalnih površin.

V NEKAJ VRSTAH

Dijaki bodo igrali za Tolmince

TOLMIN, BOVEC – Dijaki tolminske pedagoške gimnazije bodo danes potešili zanimanje tistega dela tolminskega občinstva, ki si ni uspelo ogledati njihove prve gledališke predstave – za oder prirejenega dela angleškega pripovednika Richarda Bacha »Jonathan Livingston Galeb«. Z njim so tolminski dijaki uspešno nastopili tudi v Novi Gorici. Tolminci pa so ga tokrat vključili tudi v svoj gledališki abonma.

Slovenski dramski igralec Dare Ulaga pa bo z monodramo Toneta Partljiča »Nekoč in danes« danes obiskal Bovčane. Delo, ki nosi podnaslov »Domača naloga za enega igralca«, bo v sredo zvečer uprizoril v večnamenskem prostoru bovške osnovne šole. (K. R.)

Priprave za proslavo na Vogrskem

VOGRSKO – Že od konca minulega meseca potekajo v novogoriški občini priprave za osrednjo občinsko proslavo v počastitev 40. obletnice ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda in vstaje. Proslava bo 26. aprila na Vogrskem, kjer bodo na slavnosti v počastitov letošnjih zgodovinskih jubilejev slovenskega naroda odprli za javnost bunker-skrivališče, v katerem je bil med NOB štiri mesece sedež pokrajinskega komiteja KP Slovenije za slovensko Primorje. V skrivališču v hiši Fornazaričev je od novembra leta 1942 do 10. marca naslednjega leta delal revolucionar dr. Aleš Bebler. (S. C.)

»Pri stolpiču« bodo zabrneli telefoni

TOLMIN – Najnovejše stanovanjsko naselje v Tolminu, ki ga po prvi stavbi na tem zazidalnem območju imenujejo »Pri stolpiču«, počasi dobiva končno podobo. Gradbincem, ki bodo letos zaključili zidavo zadnjih dveh blokov, so se te dni pričružili tudi poštarji, ki v jarkih, ki so jih pripravili delavci Tegrada, polagajo telefonske kable. Koliko telefonov bo zabrnelo v več kot 200 novih stanovanjih »Pri stolpiču«, pa je, zavoljo novih zasoljenih cen priključkov, še veliko vprašanje. (Foto: K. R.

Bralne značke učencem treh šol

POSTOJNA – Na osnovnih šolah v Postojni, Pivki in Prestranku so učencem podelili bralne značke, ob tej priložnosti pa so šolarji pripravili tudi krajše kulturne programe z recitacijami, pesmimi in branjem odlomkov iz literarnih del. Tako so na osnovni šoli v Pivki, slovesnosti se je udeležil tudi pisatelj Slavko Pregelj, podelili 135 zlatih, srebrnih in bronastih značk ter 170 pohval, na osnovni šoli v Prestranku 42 bralnih značk in 37 pohval, na postojnski osnovni šoli pa 266 značk in 241 pohval. (M. T.)

Na Bistriškem bo več medu

ILIRSKA BISTRICA – Tukajšnje čebelarsko društvo je te dni posadilo na svojem območju 150 sadik dreves, ki dobro medijo. Pomagali so jim tudi člani hortikulturnega društva »Vrtnica«, za akcijo pa so se čebelarji odločili zato, ker na njihovem območju primanjkuje čebelje paše. Drevesa, ki so jih sadili, imenujejo domačini evodija in jih imajo tudi za okras, medijo pa predvsem v času, ko ni druge paše. (P. N.)

Gozdna drevesa za Brkine

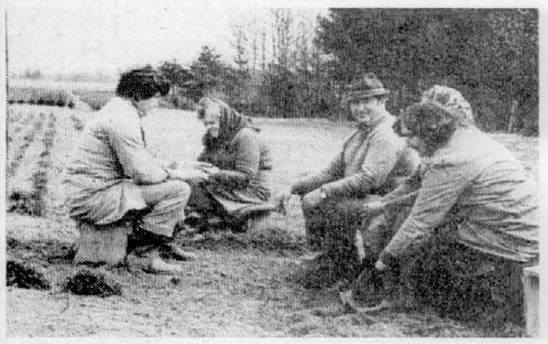

MALA BUKOVICA – V drevesnici v tem kraju, kjer gojijo predvsem rdeči in črni bor, smreke, macesen in rdeči hrast, je v dopoldanskem času vedno živahno. Skrbeti je treba za pravilno in dobro rast dreves in jih v sezoni pošiljati tja, kjer jih potrebujejo. Letos jih pošiljajo predvsem v Brkine, kjer z njimi pogozdujejo goličave in obnavljajo v lanski zimi uničene gozdove. (Foto: P. N.)

Pletilstvo povečuje proizvodnjo

PROSENJAKOVCI – V 180-članskem kolektivu tozd Pletilstvo načrtujejo letos kljub težavam za 20 odstotkov večjo proizvodnjo. Več naj bi naredili predvsem filcev za avtomobilsko in pohištveno industrijo. Povečali naj bi tudi izvoz, ki je znašal lani šest odstotkov celotne proizvodnje. Razen v ZR Nemčijo in na Madžarsko so spet začeli pošiljati svoje izdelke tudi v Sovjetsko zvezo. (O. K.)

Obalne občine obetajo boljše gospodarjenje

Načrtujejo razvoj energetsko–industrijske cone v Kopru in večji devizni priliv

KOPER, 7. aprila – »Prednostne dejavnosti gospodarstva obalnega območja v tem srednjeročnem obdobju, ključnega pomena za nadaljnji razvoj treh obalnih območij so: razvoj energetskoindustrijske cone v Kopru, luški in pomorski promet (poudarek na razvoju integralnega transporta), agroživilstvo z ribolovom, predelava rib in solinarstvo, razvoj turizma, posodobitev, širitev in dopolnitev kovinske in avtomobilske industrije, uresničevanje osimskih sporazumov, ki vodijo k višjim oblikam obmejnega sodelovanja . . .«

Tako so zapisali načrtovalci v osnutek družbenega načrta obalnih občin za . obdobje 1981–1985. Načrte želijo zastaviti tako, da bodo omogočali kar se da stabilnejše pogoje gospodarjenja in odpravili vse dosedanje ustrezne razmere v strukturi proizvodnje in porabe, da bo izkoristilo tudi vse primerjalne prednosti, ki jih ima to območje.

V okviru bazične kemije pomeni razvoj propilenske kemije v koprski občini osnovo za prestrukturiranje kemične industrije v vsej Sloveniji, velik del te proizvodnje pa bo usmerjen tudi v izvoz. Za vse to so temelje že zastavili v koprskem Iplasu. V motorni industriji bodo na obali uskladili proizvodne programe z ostalimi proizvajalci vozil. Tudi tovarna soli je v osnutku družbenega načrta obale ena poglavitnih nalog v tem petletnem obdobju.

Poseben pomen ima zaradi ustvarjanja deviznega priliva in pospeševanja drugih dejavnosti (trgovine, obrti, kmetijstva) na obalnem območju turizem, od katerega bi, kot pravijo strokovnjaki, lahko še veliko več iztržili. To petletno obdobje bodo usmerili predvsem v dopolnjevanje turističnih centrov, izboljševanje ponudbe in smotrnejše izkoriščanje vseh zmogljivosti. Naložbe so predvidene za gradnjo marin, bazenov, novih term, razširitev prostorov igralnice, dograjevanje letališča in povečanje prenočitvenih zmogljivosti. Število prenočitev naj bi se tako vsako leto povečalo za pet odstotkov, devizni priliv pa naj bi bil vsako leto osem odstotkov višji.

BORIS ŠULIGOJ

Kurirčkova pošta na partizanskem mitingu

Na Remšniku so ga priredili domači šolarji – V ajdovski občini so se kurirjem pridružili borci NOV

RADLJE, ŠALOVCI, ČRNOMELJ, OTLICA, PODBREZJE, 7. aprila – Pionirji kurirji iz Radelj so torbico s tajnim sporočilom odnesli proti Remšniku na Kozjaku. Tam so domači šolarji pripravili partizanski miting, ki so ga popestrili z bogatim kulturnim sporedom. Remšniški kurirji so torbico potem odnesli po kozjaških slemenih proti Kapli, kjer so jo izročili vrstnikom s tamkajšnje šole. Tudi na Kapli so pripravili prisrčno slovesnost, kurirčkova pošta pa bo tam tudi prenočila.

Šalovski pionirčki so danes navsezgodaj ponesli kurirčkovo pošto po skritih hribovskih poteh Goričkega proti Domanjševcem in potem naprej proti Fokovcem in Bogojini, kjer so jih pričakali tamkajšni šolarji in vaščani natanko opoldne. Po kulturnem programu so pionirji iz Bogojina predali pošto vrstnikom iz Puconec, ti pa učencem prve osnovne šole v Murski Soboti. Pozno popoldne so kurirčki pošto izročili vrstnikom v Bakovcih, ti pa so jo ponesli še do Beltinec, kjer je pošta prenočila v varstvu tabornikov in drugih pionirjev.

Črnomaljski pionirji so danes dopoldne odnesli torbo s kurirčkovo pošto iz svoje šole, kjer je prenočevala, v smeri Semiča. Pri spomeniku komandanta Franca Rozmana-Staneta na Lokvah pri Črnomlju so torbo predali mladim Semičanom. Z Lokev so odnesli torbo do Gornjih Laz. Od tu so Semičani odnesli torbo v Semič, kjer so pripravili sprejem in proslavo. Torbo s pošto so nato shranili v šoli, kjer bo prenočevala.

Iz dobraveljske osnovne šole so zjutraj ponesli torbico s pošto proti Ajdovščini. Med potjo, ki jih je vodila po nekdanjih kurirskih stezah, so se ustavljali pri spomenikih padlim borcem in žrtvam okupatorjevega nasilja v Kamnjah, Skriljah, Stomažu in Lokavcu nad Ajdovščino. V teh krajih so se pionirjem, ki so sprejemali v varstvo kurirčkovo torbico, pridružili tudi borci NOB iz ajdovske občine. Kurirji iz Logatca kavca so nato predali pošto pionirjem osnovne šole iz Ajdovščine, kasneje pa so jo sprejeli v varstvo šolarji šole na Otlici. Na tej šoli je pošta prenočila.

Iz Podbrezij so pionirji davi odnesli kurirčkovo pošto do Trnovca ob Tržiški Bistrici, kjer so jo predali vrstnikom iz Dupelj. Ti so po krajšem postanku v svoji šoli s torbico odhiteli proti Naklu, kjer so jih čakali mladi kurirji s Kokrice. Ti so se na javko pripeljali s kolesi, da so potem lahko hitreje opravili kar dolgo pot do svoje šole, kjer so pripravili krajšo proslavo. Nato so pošto izročili pionirjem osnovne šole France Prešeren z Zlatega polja v Kranju. Torbico so nato čez noč spravili na varno v šoli.

DOPISNIKI DELA

Prijav nikoli ne manjka

Na Obali so imeli lani največ dela tržni, sanitarni, urbanistični in požarni inšpektorji – Ne morejo vedno strogo upoštevati predpisov

KOPER, 7. aprila – Na vseh področjih inšpekcijskega nadzora so kršitve predpisov še vedno prepogoste. To smo lahko razbrali iz poročila o delu inšpekcijskih služb na Obali v lanskem letu in iz razprave na današnji seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti skupščine obalne skupnosti. V treh obalnih občinah so lani imeli največ dela tržni, sanitarni, urbanistični in požarni inšpektorji.

Negativni pojavi, ki jih je povzročilo pomanjkanje nekaterih osnovnih artiklov, so največje breme naložili tržnim inšpektorjem. Le-ti so skušali preprečevati skrivanje blaga pod trgovskim pultom in samovoljne podražitve nekaterih izdelkov. Tržni inšpektorji so javnemu tožilstvu prijavili vse, ki so lani ob največjem pomanjkanju svežega mesa nepravičeno podražili perutnino. Inšpektorji so tudi ugotavljali, da je kakovost mesa in mesnih izdelkov vedno slabša, kar je verjetno tudi posledica neustreznih skladiščnih prostorov na Obali. S pomočjo občanov so tudi preverjali natančnost pri tehtanju in zaračunavanju živil v trgovinah na drobno. Rezultat te akcije je bil porazen, saj so bili kupci opeharjeni v vseh primerih.

Medtem ko so po mnenju sanitarnih inšpektorjev splošne higienske razmere v obalnih občinah zadovoljive, povzroča največ preglavic preskrba z vodo. Predvsem prebivalci v zaledju uporabljajo vodo, ki je higiensko oporečna, zato je nujna čimprejšnja dograditev višinskega vodovoda. Sanitarni inšpektorji imajo številne pripombe nad slabim vzdrževanjem stanovanjskih blokov in neurejenim pobiranjem odpadkov.

Urbanistična inšpekcija ugotavlja, da je pomanjkljiv tudi nadzor novih gradenj. Pri delu jim dodatne težave povzroča tudi zastarela urbanistična dokumentacija – izjema je le piranska občina. Tako v občini Izola še niso izdelali ali sprejeli urbanističnega načrta in reda, kot tudi ne sanacijskega načrta. Zato je otežkočen nadzor nad gradnjami in izdajanje lokacijskih in gradbenih dovoljenj. Z izdelavo in sprejemom te dokumentacije bi veliko bolj izkoristili zemljišča in dosegli boljšo komunalno urejenost.

Obalni požarni inšpektorji se pritožujejo, da jim precej časa vzame izdajanje najrazličnejših dovoljenj, tako da zanemarjajo reševanje perečih problemov požarne varnosti, ki jih na Obali ne manjka. V starih mestnih jedrih pa požarno varnost še zmanjšujejo neočiščeni dimniki, lesene predelne stene in slaba električna napeljava. Ker so ulice ozke, se gasilci le s težavo prebijejo do kraja požara.

Požarna inšpekcija ugotavlja, da ima večina organizacij združenega dela slabo organizirano požarno varstvo. Če bi se inšpektorji stroge držali predpisov, bi morali zapreti nekatere proizvodne obrate Iplasa, Stila, Mehanotehnike, Tomosa, Istra benza, hotela Palace in še nekaterih drugih delovnih organizacij.

Sicer pa so na današnji seji poudarili dobro sodelovanje inšpekcijskih služb z republiškimi inšpekcijskimi organi, koprsko UNZ in javnim tožilstvom ter družbenim pravobranilcem samoupravljanja.

IZTOK UMER

LOTO

Štirinajsto kolo lota:

Izžrebane številke so: 15, 19, 20, 21, 27 in dodatna 11

Občine med seboj

TRBOVLJE – Listino o pobratenju med občinama Trbovlje in Lazarevac so podpisali 1. junija 1978. V okviru pobratenja s to srbsko občino pa sta sklenili pobratenje še krajevna skupnost Franc Fakin iz trboveljske občine in krajevna skupnost Veliki Crljeni iz občine Lazarevac.

Pobrateni občini vsako leto oblikujeta program konkretnega sodelovanja in skupnih akcij. Tako občini bolj ali manj tesno sodelujeta na družbenopolitičnem ter gospodarskem, kulturno-prosvetnem, vzgojno-izobraževalnem in športnem področju.

Občina Trbovlje ni sklenila pobratimstva z nobeno drugo jugoslovansko občino, čeprav ima z nekaterimi že več let dobro razvite stike. Tako Trboveljčani že vrsto let sodelujejo z občino Valandovo iz Makedonije, stalne stike pa imajo tudi s hrvaško občino Donji Lapac.

Ob vsem tem pa imajo zelo tesne in trajne stike z nekaterimi slovenskimi občinami, predvsem s tistimi, ki mejijo ob trboveljsko občino.

Dravograjčani v spomin braniteljem

Pri obrambi Dravograda pred 40 leti je padlo 23 graničarjev in rezervistov

DRAVOGRAD, 7. aprila – Številni Dravograjčani so se s sinočnjo slovesnostjo pri spomeniku nad železniško postajo spomnili 6. aprila 1941, ko se je skupina graničarjev, skupaj z rezervisti starojugoslovanske vojske tri dni hrabro upirala premočnemu nemškemu napadalcu in okupatorju.

Na slovesnosti je o dogodkih pred 40 leti govoril Maks Šavc. V kulturnem sporedu so sodelovali dravograjski šolarji, pevski zbor Černeče – Dravograd ter godba na pihala iz Šentjanža. Vojaki iz dravograjske garnizije so izstrelili tudi častno salvo.

V bojih za obrambo Dravograda pred 40 leti je padlo 23 graničarjev in rezervistov, mnoge branilce severne meje pa je okupator ujel in odpeljal v taborišča.

V Dravogradu so dali pobudo, da bi zbrali pričevanja še živečih braniteljev mesta in severne meje.

I. P.

Zadnji čas še posebej pestro delo v kulturi

V ilirskobistriški občini zasluži največje priznanje DPD društvo Grad iz Dolnjega Zemona

ILIRSKA BISTRICA, 7. aprila – Kulturne organizacije in društva v ilirskobistriški občini so bila v zadnjem letu dni dokaj uspešna. Zgledno je bilo tudi sodelovanje z našo manjšino v Nabrežini, saj so tamkajšnji moški, ženski in mešani pevski zbor gostovali v Ilirski Bistrici.

Največ pohvale zasluži prav gotovo društvo Grad iz Dolnjega Zemona, saj se je kar trinajstkrat predstavilo s Scapinovimi zvijačami krajanom Ilirske Bistrice, članom delovnih kolektivov in krajanom drugih krajevnih skupnosti v občini. Člani likovnega društva France Pavlovec so pripravili v domu JLA več razstav, najuspešnejši pa sta bili tisti ob dnevu OF in prvem maju. Ob občinskem prazniku pa je razstavljala svoja dela še domača slikarka Vinka Zakrajšek.

V drugi polovici leta so si najbolj prizadevali, da bi dobili prostore za matično knjižnico, hkrati pa so skrbeli tudi za ustanavljanje novih društev in bili pri tem kar uspešni. Dobili so tri nova, ki so že prispevala svoj delež k poživitvi kulturne dejavnosti v Ilirski Bistrici. Moški pevski zbor Dragotin Kette je sodeloval na vseh proslavah in številnih drugih prireditvah, bil pa je tudi soorganizator akcije »Primorska poje«.

Izmed društev v delovnih kolektivih in krajevnih skupnostih naj omenimo zlasti mlade iz KUD Sloga v Jelšanah. Žal pa je prenehal delovati moški pevski zbor Lesonita. V zameno zanj pa so ustanovili v Harijah s pomočjo krajevne skupnosti svoj mešani pevski zbor, v katerega so pritegnili številne fante in dekleta ter ga poimenovali po Alojzu Mihelčiču. V krajevni skupnosti Knežak imajo ženski oktet, ki je gostoval že tudi v Ilirski Bistrici. Za konec naj omenimo še mlade iz Podgore, ki so prav tako želi na kulturnem področju že več zavidljivih uspehov.

PETAR NIKOLIĆ

ZDRAVJE

Vabilo ljubljanskim aktivistom OF

Vabimo bivše ljubljanske aktiviste OF (tudi tiste, ki so se po vojni izselili), da se zaradi evidence in pozivov na srečanje aktivistov ob 40-letnici ustanovitve OF in vstaje javijo z osnovnimi podatki o svojem delu, na **medvojni aktiv OF Ljubljana** pri **mestni konferenci SZDL Ljubljana, Komenskega 7.**

Ravne bogatejše za »Bratstvo«

Kulturnoumetniško društvo, v katerem snujejo pripadniki drugih jugoslovanskih narodov in narodnosti, je prvo v Sloveniji – Pester program štirih sekcij – »Krepili bomo bratstvo in enotnost«

RAVNE NA KOROŠKEM, 7. aprila – »Ustanovitev kulturnoumetniškega društva Bratstvo na Ravnah je velik dogodek. Pripadniki drugih jugoslovanskih narodov in narodnosti smo tako, ob obilni pomoči tukajšnje kulturne skupnosti in drugih dejavnikov, dobili možnost, da bomo na organiziran način ohranjali in širili naše kulturno izročilo, hkrati pa, ob pretakanju kulturnih vrednot, krepili bratstvo in enotnost,« je rekel dr. Milorad Joksimović, predsednik društva, potem ko so člani bratstva pred dnevi, skupaj s »Prežihovci«, pripravili akademijo v počastitev tega dogodka.

Ni slučaj, da je prvo takšno društvo v Sloveniji nastalo prav v občini Ravne, v Prežihovem svetu, kjer kultura vse bolj postaja tudi način življenja. V izjemno razgibanem ljubiteljskem kulturnem delu, v katerem sodelujejo vse generacije ljudi, kjer iz množičnosti posamezne skupine segajo v umetniške vrhove, kjer je kulturna politika v rokah delegatske skupščine in prek nje v oblasti delavcev je ustanovitev takšnega društva sad življenja in potreb ljudi, ki tod ustvarjajo.

»Od okrog 2000 pripadnikov drugih narodov in narodnosti, ki živijo in delajo v ravenski in drugih koroških občinah, se je v delo društva doslej vključilo 700 ljudi. Za zdaj že imamo folklorno sekcijo – ta je prej delala pri KUD Prežihov Voranc in je nekakšen predhodnik Bratstva – glasbeno pevsko in literarno dramsko sekcijo, pravkar pa ustanavljamo še knjižničarsko klubsko sekcijo,« pravi predsednik bratstva dr. Milorad Joksimović, zobni zdravnik s Prevalj.

Člani Bratstva, delavci številnih koroških kolektivov, se prav zdaj dogovarjajo s stanovanjsko skupnostjo na Ravnah, da bi jim v novem stanovanjskem naselju na Javorniku odstopili starejšo hišo, v kateri bi uredili klubske prostore. Titov dom na Ravnah, ki so jim v uporabo brezplačno odstopili Prežihovci, bo namreč premajhen za tako razvejeno dejavnost.

»Mi smo Jugoslavija v malem, odlično se razumemo, kot bratje smo,« je navdušen dejal Čamil Žečiri, topilec iz Žerjava, sicer pa član glasbeno-pevske sekcije. »Že samo ime društva pove, da bomo pri svojem kulturnem delu krepili bratstvo in enotnost. Tega si od srca želimo,« je še rekel Čamil Žečiri, ki se je na nedavni akademiji skupaj s kolegi Albanci že predstavil s svojim ansamblom.

»V literarno-dramski skciji že pridno delamo,« meni Milosav Mičović, laborant v slovenjgraški splošni bolnišnici. »Prav zdaj študiramo Branka Čopića dramsko delo ‚Volk Bubalo', prva predstava bo že prihodnji mesec. Dvanajst nas je zaenkrat v tej skupini, pridno pa nam pomaga domačin Mirko Angeli iz železarne. Igrali bomo tudi v slovenščini, seznanili smo se tudi že z delom Prežihovega Voranca, razmišljamo o monodrami itd«, je sklenil Milosav Mičović.

Tudi višja medicinska sestra Ružica Nikolić, ki je na Koroško prišla iz Čuprije, sodeluje v literarno-dramski sekciji. »Naš cilj je prenašanje kulturnih vrednot, tradicij NOB, bratstva in enotnosti, vrata v naše društvo so venomer odprta vsem«, je rekla.

»Srečen sem, ker bodo tako tudi naši otroci spoznali kulturo nas in naših staršev«, je dejal Tomo Stefanović, ki je na Ravne prišel iz Beograda že pred 24 leti. »Bratstvo je res velik dosežek in prepričan sem, da bo v celoti opravilo svoje poslanstvo. Skozi prepletanje kulturnih vrednot si bomo ljudje še bliže, laže se bomo razumeli, našli bomo še pristnejšo stike.«

Gordana Bogosavljević in Dragan Todorović sta na Koroško prišla iz Šabca. Gordana je članica folklorne sekcije in se na vaje ter nastope vozi iz Dravograda, kjer dela v zdravstvenem domu, Dragan pa je že pravi Ravenčan in je član glasbene sekcije, kjer so si fantje sami kupili instrumente. Lazar Miševski iz Zletova v Makedoniji pa je dejal, da bo v delo društva vključil tudi svoje otroke.

Ko so na Ravnah ustanovili Bratstvo, so tudi podpisali listino o sodelovanju s kulturnoumetniškim društvom Prežihov Voranc. »Z njimi bomo še posebej radi sodelovali,« pravijo v Bratstvu, »saj so nam veliko dali in nam bodo še naprej pomagali pri našem razvoju.«

IVAN PRAPROTNIK

Prihodnje leto DP že na olimpijskih progah

S slalomom za državno prvenstvo na Zelenici se je končala tekmovalna sezona na naših smučiščih – Finalne paralelne tekme ne bo

LJUBLJANA – S slalomom za državno prvenstvo se je na Zelenici v ponedeljek končala tekmovalna sezona tudi na naših smučiščih. Prizadevni tržiški prireditelji so ujeli takorekoč zadnji trenutek, zakaj toplo vreme vidno jemlje sneg. Letošnja zima je bila smučarjem vsekakor naklonjena, spomladanska smučarija pa ne bo kaj prida. Tako ne bo tudi načrtovanega finala slovenskega pokala s paralelno tekmo, ki bi morala biti v nedeljo na Soriški planini.

Domača tekmovalna sezona je bila bogata. Seveda so imeli prireditelji tudi težave, tako da je bilo potrebno včasih program krpati in prelagati tekmovanja, vendar so bila izvedena vsa prvenstva. Najbolj je bilo prizadeto nedvomno državno člansko prvenstvo na Popovi šapki, kjer so prireditelji v moški konkurenci lahko izvedli samo smuk, slalom in veleslalom pa sta zaradi natrpanega mednarodnega programa prišla na vrsto šele zadnje dni na Zelenici. Kakor obetajo organizatorji zimskih olimpijskih iger 1984 v Sarajevu, bo prihodnje leto absolutno državno prvenstvo že na olimpijskih progah na Bjelašnici in Jahorini, kjer bodo tako prvič preizkusili nove smučarske objekte. Prav gotovo bo za to državno prvenstvo več zanimanja med tujimi tekmovalci in tekmovalkami, še zlasti za oba smuka, kot je bilo za dosedanja odprta prvenstva Jugoslavije v alpskih disciplinah. Letošnja mednarodna udeležba na Zelenici je bila, denimo, kaj šibka, če izvzamemo italijanskega reprezentanta Marca Tonnazija, ki se je uveljavil v evropskem pokalu, pa tudi že na tekmah svetovnega pokala.

Kakor so pokazali zadnji zeleniški tekmovalni dnevi, so lahko taka mednarodna tekmovanja kaj bogato poplačana, saj domači tekmovalci lahko poceni pridejo do prepotrebnih točk FIS. Prireditelji iz Slovenjgradca, ki so se letos prvič vključili v mednarodni koledar, vendar so morali naposled veleslalom zaradi neugodnega termina prepustiti Zelenici, zagotavljajo, da bodo vztrajali pri svoji prireditvi, le da se bodo pri mednarodni smučarski zvezi potegovali za zimsko obdobje, ko je na Kopah zanesljivo dovolj snega.

Pogosto se na smučarskih tekmovanjih dogaja, da sklepne slovesnosti izgube svoj smisel, ker se tekmovalci takoj po tekmi porazgube. Tudi v ponedeljek ob koncu 36. državnega prvenstva na Zelenici so nekateri udeleženci krenili domov, še predno se je začelo zadnje dejanje šampionata. Na srečo pa so vsi najboljši pričakali zares prisrčno slavje, s katerim se je učinkovito končalo tridnevno sklepno tekmovanje uspešne sezone.

JOŽE DEKLEVA

Obvestilo SD Novinar

SD NOVINAR obvešča vse člane alpske šole, da organizira izlet na Zelenico, združen s tekmo v veleslalomu, v soboto dne 11. 4. 1981. Za vse udeležence bodo organizirali avtobusni prevoz. Odhod avtobusa ob 7. uri izpred OŠ Boris Ziherl in ob 7.10 z Bratovževe ploščadi.

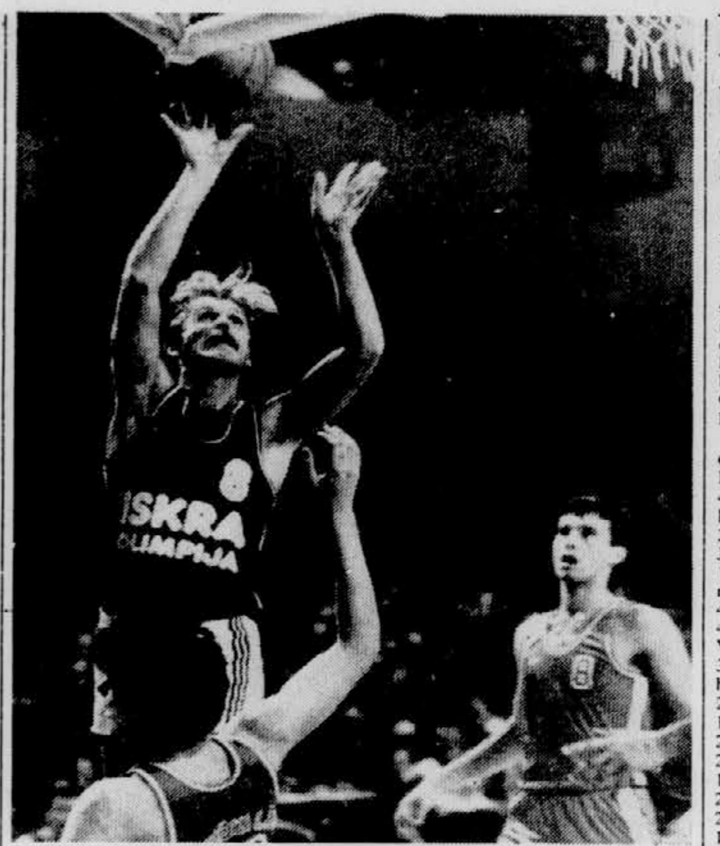

POHVALA NAJSTAREJŠEMU – Pavle Polanec je veliko prispeval k 6. mestu Iskre Olimpije v pretekli sezoni. (Foto: Joco Žnidaršič).

Plavalci uspešni v ZRN in Bolgariji

Osem plavalcev v Plovdivu in Gelsenkirchnu – Zmagi Berložnikove

LJUBLJANA – Dve ekipi slovenskih plavalcev in plavalk sta se vrnili z nastopov v tujini, v bolgarskem Plovdivu in zahodnonemškem Gelsenkirchnu. V Plovdivu so nastopali plavalci letnika 1966 in mlajši iz 11 držav, v Gelsenkirchnu pa je bila absolutna konkurenca.

Uvrstitve in rezultati naših – Plovdiv (med 18 ekipami so bili naši 6.): Kadoič – 6. 200 m kravl: 2:02,89; 4. 400 m kravl: 4:19,50; 6. 1500 m kravl: 17:00,31; 7. 200 m mešano: 2:21,94; 4. 400 m mešano: 4:50,70; Jocič – 3. 200 m prsno: 2:32,05; 6. 100 m delfin: 1:05,25; 10. 200 m mešano: 2:24,12; 5. 400 m mešano: 4:54,10; Bučar – 6. 400 m kravl: 4:24,22; 7. 1500 m kravl: 17:30,13; Veličkovič – 2. 400 m kravl: 4:17,34; 3. 1500 m kravl: 16:42,65; 7. 100 m hrbtno: 1:05,85; 8. 200 m hrbtno: 2:24,30; **Gelsenkirchen:** Mejač – 2. 100 m prsno: 1:10,5; 3. 200 m prsno: 2:33,2; 5. 100 m delfin: 1:06,3; 7. 200 m mešano: 2:24,9; Bernat – 5. 100 m kravl: 57,3; 2. 200 m kravl: 2:02,6; 2. 200 m delfin: 2:24,0; 3. 200 m mešano: 2:24,3; Pesičer: 3. 100 m hrbtno: 1:04,8; 3. 200 m hrbtno: 2:20,7; 3. 200 m mešano: 2:25,3; Berložnikova – 1. 100 m delfin: 1:08,8; 1. 200 m delfin: 2:28,0.

Športni center Vojvodina funkcionalen

NOVI SAD – Predsednik skupščine SAP Vojvodine Vilmoš Molnar in predsednik izvršnega sveta Nikola Kmezić sta si ogledala športni center Vojvodina v Novem Sadu, kjer bo od 14. do 26. aprila 36. svetovno prvenstvo v namiznem tenisu. Poudarila sta, da bo imel ta športni objekt velik pomen za razvoj množičnega športa v pokrajini. Objekt je funkcionalen in bo lahko služil tudi za gospodarske namene.

Kanadčan in Japonka najhitrejša

MEDOUN LA FORET – Na SP v hitrostnem drsanju v dvorani na kratkih progah je med moškimi zmagal Kanadčan Beniot Baril, pri ženskah pa Japonka Mijoši Kato. Tekmovali so na 500, 1000, 1500 in 3000 m. Zmagovalec je imel za najhujšega tekmeca rojaka Bocherja, Mijoši Kato pa svojo sestro Mike.

Končni vrstni red – moški: 1. Baril 12, 2. Boucher (oba Kan) 8, 3. Richmond (Avstral) 7 itd; ženske: 1. Mijoši Kato 15, 2. Mike Kato (obe Jap) 14, 3. Begin (Kan) 7 itd.

Brazilci izbirajo prvaka po svoje

RIO DE JANEIRO – Drugo fazo brazilskega nogometnega prvenstva, ki se je začelo pred novim letom ob sodelovanju 40 ekip, so sklenili v nedeljo. Iz 8 skupin se je 16 enajsteric uvrstilo v osminko finala oziroma tretjo fazo, ki jo bodo igrali po pokalnem sistemu (po dve tekmi na izpadanje). Nekaj znanih klubov se ni uvrstilo med 16 najboljših moštev, med njimi Bangu, Palmeiras, Kruzeiro, Portugesa in Corinthians itd. Nekaj ekip se je kvalificiralo zadnji hip – po dramatičnih bojih. Lanski prvak Flamengo je komaj zmagal na Maracani, kjer je pred 60.000 gledalci premagal Colorado iz Parane (2:1): gostje so vodili do 77. minute! Potlej je Zico z dvema prodoroma zapečatil njihovo usodo.

Samo pet ekip je ostalo neporaženih: Vasco da Gama, Ponte Preta, Inter in Botafogo, ki so zmagale v svojih skupinah, in Portugesa, ki, čeprav nepremagana, zapušča tekmovanje, saj je ob eni sami zmagi kar petkrat remizirala, tako da sta jih prehitela Fluminense in Victoria.

Najnesrečnejše moštvo je bil Inter (Porto Alegre): reprezentant Batista si je nemreč zlomil nogo in ne bo mogel igrati šest mesecev. Tako tudi ne bo mogel na majsko evropsko turnejo.

Najboljši strelec prvenstva doslej je Nunes (Flamengo), ki je dosegel 14 golov, za njim pa sta Roberto (Vasco da Gama) 13 in Mendonca (Botafoga) 12.

Pomembni nastopi kolesarjev

Najboljši te dni na cestah Bergama in Rima in ob jadranski obali

KRANJ – Med športniki, ki so te dni začeli svojo poletno sezono tekmovanj, so tudi kolesarji. Najboljši med njimi, člani dveh jugoslovanskih reprezentanc, se v prihodnjih dneh že odpravljajo na tuje.

Prva ekipa v postavi Cuderman. Relih (oba Sava), Polončič, Marinković (oba Rog) in Borovičanin (Metalac) bo od 15. do 20 t. m. tekmovala na dirki »Sedem dni Begama«. Ekipo bo vodil zvezni kapetan Franc Hvasti, ki je tudi že izbral tri kolesarje za nastop na dirki »Okrog Regionija«, ki bo od 25. do 30. t. m. Zanesljivi potniki za to drugo dirko v Italiji so že Ropret, Bulić in Kurent, tri pa bosta izbrala še trenerja Zanoškar in Bilić med več kandidati. Ti so Dostanić, Čubrić, Kušar, Musa, Rakuš in morda še kdo, ki se bo izkazal na naši dirki »Po jadranski magistrali« (17.–20. t. m.). Z ekipo pojde trener Siporexa Bilić.

Najboljši z obeh gostovanj v Italiji bodo potem nastopili v jugoslovanski reprezentanci na največji mednarodni amaterski etapni kolesarski dirki, to je »Dirki miru« Praga – Varšava–Berlin, ki se bo začela 9. maja.

V nogometnih polfinalih stari evropski znanci

Danes prve polfinalne tekme za pokal evropskih prvakov, pokal pokalnih prvakov in pokal UEFA

LJUBLJANA – Nogometna žoga bo danes spet v središču pozornosti evropske športne javnosti. Na sporedu so polfinalne tekme v tekmovanjih za pokal evropskih prvakov, pokal pokalnih prvakov in za pokal UEFA. Vsi naši zastopniki so že izpadli.

Najzanimivejši obračuni bodo med evropskimi prvaki. Zanimivo je, da Real, Inter, Liverpool in Bayern ne vodijo v nacionalnih prvenstvih. Vsi štirje klubi, ki so skupaj že trinajstkrat posegli po najvišji evropski lovoriki, so se bolj ali manj osredotočili na sklepne dvoboje za dragoceni pokal.

Real pričakuje Inter. Madridčani so v dokaj dobri formi, radi bi vnovič igrali vsaj v finalu, v katerem so zadnjič slavili leta 1966. Enake ambicije ima tudi Inter, moštvo z najčvrstejšo obrambo v Evropi, ki jo vodi odlični vratar Bordon.

Strokovnjaki menijo, da bosta tekmi med Liverpoolom in Bayernom pravi »finalni«. Liverpoolčani pa imajo težave s sestavo ekipe, poškodovani so Johnson, Fairclough in Heigway, odlični strelec Souness pa je okreval po poškodbi. Münchenčani so mirni. Zaupajo vase, zlasti veliko pa pričakujejo od najboljšega evropskega igralca Rummeniggeja in atraktivnega Breitnerja.

V pokalu pokalnih prvakov Dinamo iz Tbilisija gosti Feijenoord. Gruzinci so v četrtfinalu dvakrat gladko premagali angleški West Ham in si pridobili simpatije. Toda tudi Feijenoord je v zelo dobri formi. Carl Zeiss je drugi zastopnik vzhodnoevropskega nogometa med dvanajsterico klubov, ki se potegujejo za tri pokale. Ekipa iz NDR je na domačem igrišču favorit proti lizbonski Benfici, ki si že vrsto let (neuspešno) prizadeva povrniti nekdanjo slavo.

V tekmah za pokal UEFA čast francoskega nogometa rešuje Sochaux, ki se bo pomeril z nizozemskim AZ 67, ki vodi po 42 kolih v nacionalnem prvenstvu brez poraza. Ipswich, nasprotnik Kölna, igra spremenljivo. Zadnja tri prvenstvena srečanja je izgubil, zato pa upa, da bo zamujeno doma nadomestil prav proti igralcem iz ZRN.

Polfinalni pari

Pokal evropskih prvakov: Real – Inter, Liverpool – Bayern.

Pokal pokalnih prvakov: Dinamo (T) – Feijenoord, Carl Zeiss – Benfica.

Pokal UEFA: Sochaux – AZ 67, Ipswich – Köln.

Ajdovski delavci tekmovali na Kaninu

AJDOVŠČINA – Komisija za šport in rekreacijo pri občinskem svetu zveze sindikatov Ajdovščina je za konec trimske sezone organizirala na Kaninu tekmovanje v veleslalomu v okviru delavskih športnih iger 1981, ki se ga je udeležilo 58 žensk in 111 moških. Tekmovalke in tekmovalci so bili razporejeni v tri starostne kategorije.

ŽENSKE – do 25 let: 1. Benko (Mlinotest) 38,20, 2. Kobal (Alpina-Col) 38,26, 3. Srebot (Tekstina) 38,30; od 25 do 35 let: 1. Pišljar (Fructal) 37,24, 2. Gorup (Primorje) 41,45, 3. Vidmar (SO) 41,90; nad 35 let: 1. Petrič (Primorje) 42,35, 2. Cigoj (Prosveta) 51,06, 3. Vodopivec (Mlinotest) 1:03,58.

MOŠKI – do 30 let: 1. Kovačič (Lipa) 29,67, 2. Brus (Primorje) 29,85, 3. Raspor (GOPA) 30,54; od 30 do 40 let: 1. Bremec (Fructal) 30,74, 2. Mikuž (Lipa) 31,10, 3. Batagelj (ŠKPA) 31,33; nad 40 let: 1. Kramžar (Primorje) 34,76, 2. Zajec (Fructal) 37,88, 3. Rupnik (Mlinotest) 38,11.

EKIPNA RAZVRSTITEV: 1. Primorje, 2. Mlinotest in 3. Tekstina.

JOŽE BIZJAK

Dosegli so šele prvi cilj

Košarkarji Iskre Olimpije so v pretekli sezoni uresničili načrt, vendar je to šele prva stopnica pri ustvarjanju in uveljavljanju moštva – Trener Lečić o igralcih, igri in napakah

LJUBLJANA – Po vseh zapletih, krizah, težavah, pesimizmu okolja in celo strahu za obstanek v ligi so košarkarji Iskre Olimpije na koncu vendarle celo dosegli zastavljeni cilj – uvrstitev v zgornjo polovico lestvice in s tem v Koraćev pokal v prihodnji sezoni. Po pravici rečeno, je bil takšen razplet glede na dogodke presenetljiv, za nekatere opazovalce in napovedovalce pa je pomenil celo manjši šok.

Iskra Olimpija je prvenstvo začela slabo. Po nekaj odličnih rezultatih in igrah v pripravljalnem obdobju, se je skoraj ponovil štart iz prvega Lečićevega ljubljanskega obdobja, le da je tokrat prišlo do krize celo še malo pozneje. Očitno niso pomagala opozorila, da med pripravami ne velja zastaviti pretrdo, ker se leta slabšega dela morajo poznati. Trener Lečić se je na to tudi tokrat premalo oziral, zato je bila ob vseh igralskih spremembah kriza skoraj neizbežna.

»Očitno je bil trening res pretežek za večino igralcev, ki pa so vendarle tudi sami želeli prizadevno delati. Če sem kdaj na treningu zaradi različnih drugih obveznosti manjkal, so trenirali še več, kot če bi bil sam zraven. Toda na srečo se je vse le dobro izteklo. Želeli smo sanirati klub in ekipo, kar nam je v dobršni meri uspelo, čeprav smo imeli realno morda celo malce slabšo ekipo kot leto prej. Drugi velik uspeh pomeni samodisciplina igralcev, s katerimi ni bilo prav nikakršnih problemov. Zato smo tudi lahko veseli, da so se igralci spet navzeli delovnih navad, ki so bile prej že hudo problematične. In tretje, najpomembnejše, je, da so se uredili medsebojni odnosi v klubu in posebej v ekipi. Uprava je imela toliko posluha, da se ni neposredno vmešavala v delo in igralce. Vse to skupaj je na koncu tudi pripomoglo, da smo uresničili cilj in osvojili 6. mesto,« ocenjuje preteklo košarkarsko sezono trener Lečić, ki je že pripravil načrt dela za prihodnjo sezono.

Nekaj težav je bilo seveda s prilagajanjem igralcev in trenerja novim razmeram, medsebojnim obveznostim v igri in podobnem. Zato je bilo tudi več nihanj in spodrsljajev.

»Precej pozno se je le izkristalizirala postava, ki naj bi nosila poglavitno breme,« sodi Lečić. »Subotić, Jelovac in Polanec so morda celo najboljša prva linija v ligi. Naša ekipa je imela najboljši skok v prvenstvu, saj smo dobili celo 120 skokov več kot drugouvrščena Cibona. To nam je na koncu tudi prineslo želeno uvrstitev. Predvsem v finišu, ko se nam je obrestovalo trdo delo skozi vso sezono. Od devetih tekem smo jih dobili šest in škoda je pravzaprav, da je bilo prvenstva konec, saj smo igrali v izvrstni formi. Velika škoda je tudi, da se je Pipan prav v obdobju, ko je začel igrati odlično, poškodoval. Tudi Partizana bi premagali, če bi Aleš ostal na igrišču. Pri njem je seveda trajalo nekaj časa, da se je prelevil iz visokega branilca, izključnega strelca, v vodjo igre, vendar je dokazal, da sodi med vrhunske igralce lige. Drugi so pač vsak po svoje, enkrat eden, drugič drugi, prispevali svoj delež k uspehu.«

Veliko je bilo očitkov na račun najstarejših igralcev, Jelovca in Polanca, na consko obrambo, ki jo je Iskra Olimpija večinoma igrala, v zastarelost njene igre in nastopov.

»Jelovac je bil gotovo najboljši mož ekipe,« zatrjuje Lečić. »Cono zna odlično igrati in to so sprejeli tudi drugi. Vinko je bil na koncu tudi prvi branilec, saj je skupaj s Polancem tudi odlično asistiral in kopico podaj za met na koš sta prispevala prav ta dva igralca. Polanec se je sicer nekaj časa lovil zaradi prehoda iz druge v prvo ligo, vendar je na koncu dokazal, da je prvoligaški igralec, kakršnega klub nadvse potrebuje. Vse strokovnjake v Jugoslaviji pa je presenetil Subotić, ki je

ZADOVOLJEN – Lazar Lečić.

izredno dolgo zdržal v konstantni formi in je bil letos gotovo med najboljšimi krili v ligi.«

Prav Subotić pa zdaj skupaj s Todorovićem, Merklinom in Tiringerjem odhaja v JLA. Zato pri Iskri Olimpiji potrebujejo vsaj tri nove igralce, da bi počasi vzgojili tudi perspektivno ekipo, ki bi nato lahko igrala skupaj nekaj let. Okrog 50 napornih tekem čaka Iskro Olimpijo v novi sezoni, kajti nastopala bo v Koraćevem pokalu, pa v našem pokalnem tekmovanju in državnem prvenstvu. Za takšne napore pa ekipa potrebuje deset igralcev približno enake kvalitete, kajti zelo majhno število ne bi preneslo tolikšnih zahtev. Še posebej Lečić računa z razvojem mladega centra Kompare in seveda s Tiringerjem, ko se vrne iz JLA. V Sloveniji pa je še precej nadvse nadarjenih igralcev, ki bi s pravilnim selekcioniranjem lahko napredovali tudi do vrhunskih, prvoligaških košarkarjev. Iz JLA se tudi vrača trojica igralcev, tako da bo pred letošnjo sezono v tem pogledu nekaj manj skrbi kot lani.

Sproščeno vzdušje med piknikom, ki so ga pripravili košarkarji Iskre Olimpije pred dnevi in tako proslavili uspeh ob koncu sezone, je potrdilo kolektivnost in tovarištvo, na katerem velja graditi in načrtovati. Šele 14. avgusta se bodo začele skupne priprave, pred tem pa bodo košarkarji vadili individualno. Bojazen pred predolgimi pripravami in prevelikimi obremenitvami je narekovala nekoliko daljši počitek, čeprav se sezona začenja kasneje. Računati pa velja tudi z enomesečno prekinitvijo prvenstva zaradi turneje reprezentance po ZDA in temu podrejati tudi načrtovanje forme. Seveda se vsem problemom ne bo mogoče izogniti, a upati je, da jih bo manj, kot pred preteklo sezono. To pa bi lahko pomagalo tudi uresničiti načrte, ki so lahko že malce bolj ambiciozni.

STANE TRBOVC

Mladi čedalje boljši

LJUBLJANA – Na mladinskih republiških turnirjih v badmintonu, ki so na dokaj visoki ravni, zmaguje mladinski prvak Erjavec pred izenačenim konkurentom Sekerešom iz Lendave. Tudi drugi, ki za njima nekoliko zaostajajo, že igrajo tako dobro, da bi vsaj nekaterim v kratkem moral uspeti prodor na članske turnirje kategorije A. Najboljši mladinki pa sta tako že prav pri vrhu pri članicah; enkrat je zmagala Rakovčeva, drugič pa v njeni odsotnosti Jelenčeva.

Rezultati: 3. turnir – mladinci: 1. Erjavec (Ježica), 2. Sekereš (L), 3. Cimerman (J), 4. Dominko, 5. Šendlinger (L), 6. Šeško (B), 7. Dominko M. (L), 8. Skušek itd.; **mladinke:** 1. Jelenc (O), 2. Švaljek (B), 3. Petkovič, 4. Vida (L) itd.

4. turnir – mladinci: 1. Erjavec, 2. Sekereš, 3. Cimerman, 4. Šendlinger, 5. Strah, 6. Eberl, 7. Dominko G., 8. Šeško itd.; **mladinke:** 1. Rakovec, 2. Jelenc, 3. Švaljek, 4. Jerin itd.

G. B.

Portorož 81 – doslej največji turnir na Obali

Imenitna udeležba v okviru serije tekmovanj »Istrska riviera« – Tekme bodo od četrtka do nedelje

PORTOROŽ – Vse je pripravljeno za doslej največje tenisko tekmovanje na slovenski Obali. TK Portorož bo od 9.–12. t. m. prizorišče drugega turnirja v seriji letošnjih jubilejnih, že devetih tekmovanj »Istrska riviera«, pri čemer računajo z nastopom kar okrog 150 igralcev in igralk iz okrog desetih držav.

Za TK Portorož, ki se je na razširjenem prostoru v Luciji dela lotil z veliko zagnanostjo, bo turnir doslej najzahtevnejša organizacijska naloga. Vsi pa so prepričani o tem, da jo bodo dobro opravili in tako prispevali delež k temu, da bo o Portorožu v prihodnje šel glas tudi kot o pomembnem teniškem središču. Na zdaj kar devetih peščenih igriščih (eno je opremljeno tudi s tribunami) pod hotelom Metropol so namreč zares lepe možnosti tako za rekreacijsko igranje (šest igrišč ima razsvetljavo) pa tudi tekmovanje, kar vse izpopolnjuje turistično ponudbo naše Obale.

Zasedba na turnirju bo zelo močna. V središču pozornosti bodo seveda reprezentanti SZ, med katerimi so tudi igralci, ki so stali na zmagovalnih stopnicah na evropskem prvenstvu 1980 v Beogradu. Med moškimi je v ospredju Leonjuk, ki je skupaj z Borisovom evropski prvak med dvojicami, med ženskami pa Jelisenkova, ki je evropska šampionka med posameznicami in v mešanih dvojicah (z Borisovom). Zelo kvalitetni so tudi gostje iz Poljske, Madžarske, Bolgarije, ČSSR, ZRN, Italije in Avstrije, ni pa tudi izključeno, da bodo že v Portorožu na štartu tudi Kitajci, ki jih te dni pričakujejo v Jugoslaviji. Najboljši mladi jugoslovanski igralci in razmeroma številni igralci in igralke tudi iz klubov v SRS, bodo izpopolnili turnirski seznam.

Velja še povedati, da pri organizaciji turnirja znatno pomaga Kraško-obalna turistična poslovna skupnost, velik pa je tudi delež hotela Metropol. To dokazuje, da je vsestransko razumevanje za prireditve te vrste, kar se bo kasneje gotovo obrestovalo.

Mladinci z Grčijo

SOMBOR – Mladinska reprezentanca Jugoslavije se bo v okviru tekmovanja za evropsko nogometno prvenstvo danes ob 16. uri pomerila z grškimi vrstniki, ki so »modre« v prvi tekmi premgalai z 1:0. Zvezni kapetan Stevan Vilotić je že izbral enajsterico: Stojanović, Bošnjak, Vuković, Pudarec, Radonjić, Mrkaić, Licenberger, Stojković, Erceg, Milojević, Mrkelja. Tekma v Somboru bo pravi praznik za tamkajšnje ljubitelje nogometa, saj doslej še niso videli nobene uradne tekme katerekoli naše najboljše selekcije.

A. S.

ŠPORTNA NAPOVED

Dvanajstice v ŠRS ni bilo

LJUBLJANA – V 14. kolu športne napovedi je bilo 22 dvanajstic, dobitek pa je 308.943 din. Enajstic je bilo 594, med njimi tudi 31 v Sloveniji, nagrada pa je 17.163 din.

PARI 15. KOLA:

1.	C. zvezda – Budućnost	1 0
2.	Olimpija – Napredak	1
3.	Vojvodina – Hajduk	1 0
4.	Dinamo – Sarajevo	1 0
5.	Velež – Beograd	1 0
6.	Željezničar – Partizan	1
7.	Vardar – Zagreb	1 0
8.	Borac – Rijeka	1 0 2
9.	Osijek – Iskra	1
10.	AIK – Čelik	1 0 2
11.	Radnički (P) – Borac (Č)	1 0
12.	Trepča – Radnički (K)	1 0 2

REZERVNA PARA:

1.	Lovćen – Rabotnički	1
2.	Bor – Titograd	1 0

KOLAJNE NAJBOLJŠIM V SLALOMU – Zmagovalec Bojan Križaj (v sredini), drugi Jože Kuralt (desno) in tretji Boris Strel. V imenu SZJ je predal Kolajne Dušan Senčar. (Foto: Janez Pukšič)

Taborniško slavje tudi letos na Muti

XIX. taborniški tek bo na Gradišču, X. spominski tek NOB pa z Branika – Številni udeleženci

MUTA – Taborniki odreda Bistri potok iz Mute ob Dravi so že pripravili program XIX. taborniškega teka, ki bo 18. in 19. t. m. na Gradišču nad Muto. V soboto se bodo zbrali ob tabornem ognju, v nedeljo pa bodo s proslavo pred številnimi teki čez drn in strn proslavili jubilej taborniške organizacije v Sloveniji. Pisano bo tudi športno popoldne s tradicionalnim turnirjem v malem nogometu in lokostrelstvom.

Letos bo prireditev na Gradišču nad Muto že devetnajstič. Nedvomno je to lep jubilej, s katerim taborniki Mute vsako leto počastijo dan tabornikov – 22. april – in tudi dan ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega ljudstva ter delavski prvi maj. Vsako leto se na idilični jasi nad Muto, na obronku Kobanskega, srečajo številni ljubitelji tekov v naravi, taborniki, športniki, pripadniki JLA, delavci in drugi. Pisana druščina tekmovalcev torej, med katerimi so zmeraj tudi priznani jugoslovanski atleti in državni reprezentanti ter številni rekreativci. Mimogrede: lani je bil udeleženec tudi 80-letni tekač Zemljak iz Zagreba. Vselej udeležence prisrčno pozdravijo številni domačini, kovači in livarji Mute, delavci Gorenja – Mute pa so tudi vsakoletni pokrovitelji te mladinske športne manifestacije.

Letos bo zanimiva posebej udeležba na teku z Branika. To bo že deseti spominski tek NOB s štartom na obmejnem Braniku, pri spominskem obeležju padlim borcem Lackovega odreda. Na progi, dolga je 8250 m, ima najboljši čas Peter Svet med člani, Andreja Šverc pa med članicami. Proga je primerna tudi za veterane, med katerimi so mariborski rekreativci že vrsto let med stalnimi udeleženci spominskega teka.

Letos bodo branili naslov najboljših med taborniškimi organizacijami taborniki iz Mislinje in Mute. Vendar bo konkurenca izredna, saj bodo znova množično nastopili člani atletskega kluba Velenja v vseh 14 tekmovalnih konkurencah. Udeležbo so obljubili tudi atleti iz Gradca, Celovca in Trsta. Organizator računa, da bo na startu okrog tisoč tekmovalcev.

HINKO JERČIČ

ROKOMET

Kolinska Slovan : Sloga 28:26 (17:14)

Boksar knockoutiral sodnika

TRSTENIK – Tega, kar se je zgodilo na prvenstvenem boksarskem dvoboju vzhodne regionalne lige med domačo Prvo petletko in Mladostjo iz Novega Pazarja, v Trsteniku še niso videli: pred rekordnim številom gledalcev, približno 3.000 ki so do zadnjega kotiča napolnili športno dvorano v Trsteniku, je boksar težke kategorije Mladosti Hajrović, potem ko ga je sodnik v ringu Živorad Nikolić diskvalificiral, nezadovoljen z odločitvijo, zakoračil proti sodniku in ga s silovitim direktom knockoutiral, pri čemer je padel čez vrvi z ringa. Sodnik iz Kruševca si je poškodoval lice, vrh vsega pa je krvavel iz nosa; takoj so mu pomagali domači funkcionarji in dežurni zdravnik. Očividci pravijo, da se sodnik ni mogel umiriti polnih 15 minut, saj ni računal s tako »potezo« na ringu. Skrajno nekorektno, nešportno in neodgovorno dejanje boksarja Hajrovića iz Novega Pazarja so ljubitelji boksa iz Trstenika obsodili, boksarja so pospremili iz dvorane z negodovanjem.

Sodniki na dvoboju se sicer niso proslavili, oškodovali so obe ekipi.

In mimogrede še: po zaostanku 1:9 je Prva petletka na koncu zmagala z 11:9.

PLANINE IN LJUDJE

Planinske postojanke

Dom na Vogarju bo aprila odprt vsako soboto in nedeljo, za prvomajske praznike pa od 30. aprila do 3. maja. Od 15. maja bodo verjetno železničarji odprli dom tudi čez teden, vendar imajo za sedaj težave pri iskanju oskrbnice ali kuharice za redno delo. Maja se nameravajo lotiti tudi popravila vodovoda in upajo, da jim bodo priskočili na pomoč planinci, ljubitelji Vogarja. PD za Selško dolino iz Železnikov pa sporoča, da bo v primeru lepega vremena ob sobotah in nedeljah odprta koča na Ratitovcu. Tudi Tumovo kočo na Slavniku, ki je redno oskrbovana vsak dan razen ob sredah, bodo planinci OPD Koper letos še malo popravili in uredili dovozno cesto.

Začetek planinske šole

Naslednjo sredo ob 17. uri bo prvo predavanja v okviru planinske šole MO PD Vrhnika v prostorih OŠ Ivana Cankarja. O zgodovini planinstva in poznavanja gorstev bosta predavala Mirko Malneršič in Vilma Purkart.

Enaindvajset izletov

Letos pripravljajo planinci SAP Viatorja 21 izletov, doslej pa so že obredli Bohor, Porezen in Polhograjsko Grmado. Med zanimivejše akcije pa sodi izlet iz Višnje gore na Muljavo, ki ga bodo pripravili v okviru ljubljanske planinske sobote, srečanje s planinci SPD iz Trsta konec maja in udeležba na dnevu planincev na Mirni gori. Seveda gredo tudi v sosednje gore. Konec septembra bodo obiskali Velebit, sredi oktobra pa Platak, izmed tujih gorstev pa načrtujejo le vzpon na Grossvenediger v začetku septembra. V programu je tudi nepogrešljivi vzpon na Triglav konec avgusta in pa sklepni izlet v neznano. Po koncu izletniške sezone pripravljajo še dve predavanji z diapozitivi, na svoje izlete pa vabijo vse člane kolektiva.

Načrti PD Zabukovica

Pred 60 leti je Svoboda prirejala izlete na Mrzlico. Šmohor in na njih pripravila prave politične manifestacije. Ta obletnica in pa 40-letnica oborožene vstaje ter 20-letnica prvega občinskega praznika v KS Griže so vodilo za izbor akcij PD Zabukovica v letošnji sezoni. Zadali so si, da bodo redno vzdrževali Savinjsko planinsko pot, oba bivaka – na Kamniku in na Gozdniku in planinsko postojanko Dragotov dom na Homu. Planinska skupina na šoli ima svoj lastni program, ki se vključuje v delo društva, zlasti pa se bodo zavzeli za mladino, ki zapušča osnovno šolo, kajti prepričani so, da se prav ti premalo vključujejo v aktivno planinsko delo. Letos bodo tudi pričeli z akcijo »ciciban-planinec«, medtem ko je akcija »pionir-planinec« že lepo utečena. Pri vzgoji pa bodo predvsem poskrbeli, da se bo kar največ članov vključilo v tečaje za mladinske vodnike, planinske vodnike, gorsko stražo in druge, saj si le tako lahko obetajo dovolj strokovnih kadrov. V letu 1981 bodo izvedli sedemindvajset izletov in akcij, v načrtu pa imajo še gradnjo vodovoda za svojo planinsko postojanko.

Izpiti za markaciste

Po teoretičnem delu bo v nedeljo še praktični del izpita za tečajnike markaciste. Za ta del si bo potrebno vzeti kar ves dan, saj je zbor ob 6. uri zjutraj pred PZS, Dvoržakova 9, končali pa naj bi ob 17. uri. Vsak tečajnik mora s seboj prinesti čopič in barvo za markiranje.

Planinska šola za vsakogar

Komisija za vzgojo in izobraževanje pri PZS prireja odprto planinsko šolo za odrasle in mladino. Udeleženci se bodo šolali po veljavnem predmetniku v času letnih dopustov in šolskih počitnic. To je od 5. do 11. julija letos v Poštarskem domu na Vršiču. Šola je namenjena zlasti tistim, katerih društva nimajo planinske šole. Prav pa bi bilo, da se tudi planinci, ki že dlje časa hodijo v hribe, povprašajo, če jim malo teorije in komentiranih izletov ne bi škodilo, saj nas gore kaj rade presenetijo. Udeleženci si bodo pod vodstvom inštruktorjev tako na izletih na vrhove nad vršiškim sedlom kot tudi ob barvnih diapozitivih pridobili potrebno znanje za varno hojo v gore. Prijave s polnim naslovom kandidatov sprejemajo v pisarni PZS, Dvoržakova 9, Ljubljana. Do pričetka tečaja bo namreč vsak udeleženec dobil še podrobnejše informacije po pošti.

Vodič na zalogi

Poleg rednega programa edicij planinske založbe, značk, plakatov, nalepk, dnevnikov, vodičev in druge planinske literature je v ekonomatu PZS na voljo tudi nov Planinarsko turistički vodič dr. Željka Poljaka »Planine Hrvatske«. Podroben seznam edicij lahko planinci dobe v pisarni PZS, občasno pa je objavljen tudi v Planinskem vestniku.

Tečaj za VN in GS

PD PTT bo imelo jutri ob 17. uri prvo predavanje izmed štirih, ki sestavljajo tečaj za varstvo narave in gorsko stražo. Predavanje bo v stavbi poštne direkcije, Cigaletova 15.

Železničarji na Oštrco

Kakor sporoča PD Železničar Celje, bo srečanje planincev Slovenije in Hrvatske na Oštrci v Pogorju Samoborja in ne na Mrzlici. Srečanje bo 12. t. m.

Knjiga o slovenskih planinah kasni

Cankarjeva založba iz Ljubljane obvešča vse planince-fotografe, ki so se odzvali vabilu na sodelovanje pri knjigi o slovenskih planinah, objavljenemu v naši rubriki pred letom dni, da bo knjiga izšla kasneje, kot je bilo predvideno. Zato bodo vsi poslani diapozitivi ostali v založbi še nekaj časa, založba pa jih bo fotografom vrnila takoj po opravljenem dokončnem izboru.

PO DOMAČIH KRAJIH

Plodna razprava v Postojni

POSTOJNA – V postojnski občini so dobro organizirali posvete pred bližnjo problemsko konferenco SZDL o združevanju delovnih ljudi in občanov v društvih in družbenih organizacijah. V Pivki, Prestranku in Postojni so opozorili na marsikateri problem, ki spremlja dejavnost društev, tako na področju TK kot tudi v drugih družbenih dejavnostih. Oblikovali so konkretne predloge za spremembo in dopolnitev zakona o društvih, boljšo povezanost društev v občinah, opozorili pa so tudi na mnoge materialne in organizacijske težave, ki hromijo učinkovito društveno delo, med drugim so zlasti poudarili kadrovska vprašanja in s tem povezana vprašanja nagrajevanja prispevkov najzaslužnejših. Ni bilo tudi malo opozoril na neustrezno stopnjo razvitosti samoupravnih odnosov, ki maličijo tudi pomembne odločitve o sredstvih in vsebini dejavnosti, s tem pa je tudi tesno povezano slabo informiranje društvenega članstva.

E. P.

Začetek sezone tudi pri nas

LJUBLJANA – V motošportu je sezona po svetu že sredi razmaha in tudi pri nas se je že začela. V marcu so naši najboljši motokrosisti izpopolnjevali svojo športno pripravljenost na zveznem skupnem treningu v Jastrebarskem. Na preglednem tekmovanju v marcu je bil v razredu 250 ccm najhitrejši Šinkovec pred Živoderjem, Pančurjem in Globočnikom (trikratni prvak države Marjan Avbelj je v JLA). Med tekmovalci razreda 125 ccm je tudi letos najbolje pripravljen Predan.

Zadnjo nedeljo v marcu je Niko Šinkovec nastopil na mednarodnem motokrosu v Kremsmünstru v Avstriji in v obeh tekih zasedel solidno 8. mesto.

Pred dnevi je bila prva skupna uradna tekma za razreda 250 in 125 ccm v Čakovcu. Nastopilo je 37 tekmovalcev obeh kategorij, med katerimi je odlično prestal krst mladi Bernard Urbanija iz Lukovice, lanskoletni prvak države med mopedisti. Prvi tek je bil lep čas tekme na tretjem mestu in na koncu pristal na 6. mestu. Drugi tek je bil 8. Lahko rečemo, da bo Urbanija za državno prvenstvo razreda 125 ccm precejšnja poživitev.

Rezultati, prvi tek: 1. Šinkovec, 2. Šamec, 3. Predan, 4. Vesenjak, 5. Kreč, 6. Urbanija, 7. Živoder; drugi tek: 1. Šamec, 2. Šinkovec, 3. Kreč, 4. Živoder, 5. Predan, 6. Vesenjak, 7. Globočnik.

Zaradi poškodb nista nastopila Andrejka in Parčur; počivati bosta morala vsaj še tri tedne.

Zares pa štartajo motokrosisti v nedeljo na prvi tekmi Karavanškega pokala v Launsdorfu v Avstriji. Za pokal se bo potegovalo 12 najboljših Avstrijcev in 12 najboljših Jugoslovanov razreda 250 ccm. Našo reprezentanco sestavljajo: Vesenjak, Kreč, Andrejka, Ahačič, Globočnik, Šinkovec, Šamec, Živoder, Zorić, Glogović, Šoštarić in Šiljar (Fras, Lampe, Krištof). Tekmovanje bo v odmoru tekme svetovnega prvenstva razreda 125 ccm. Proga v Launsdorfu je v bližini Celovca na robu Gosposvetskega polja.

G. Z.

ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH Š

Karpov dohitel Smislova Še drugi poraz Gellerja

V derbiju tretjega kola mednarodnega turnirja v Moskvi sta Kasparov in Portisch prekinila

MOSKVA, 7. aprila – Setovni prvak Anatolij Karpov je z zmago nad Gellerjem v tretjem kolu mednarodnega turnirja dohitel prej vodilnega Smislova, ki je po dveh uvodnih zmagah prvič remiziral.

Derbi kola med Prtischem in Kasparovom je bil prekinjen, nadaljevali pa ga bodo šele konec tedna, kajti na prvi prosti dan bo najboljši madžarski velemojster igral nadaljevanje prekinjene partije iz drugega kola s Smejkalom. V tem kolu je prijetno presenetil Filipinec Torre, ki je premagal Smejkala.

Rezultati 3. kola: Karpov : Geller 1:0, Torre : Smejkal 1:0, Timman : Petrosjan remi, Beljavski : Polugajevski remi, Gheorghiu : Balašov remi, Portisch : Kasparov prek.

Vrstni red: Karpov, Smislov 2,5, Kasparov 1,5(1), Torre, Petrosjan, 1,5, Andersson 1,(1), Beljavski, Timman, Balašov 1, Portisch 0,5(2), Dmejkal 0,5(1), Geller 0(1).

Korčnoj še naprej na čelu

LONE PINE, 7. aprila – V šestem kolu mednarodnega turnirja je Korčnoj remiziral z ameriškim prvakom Christiansenom in ostal na vrhu razpredelnice. Izzivalec svetovnega prvaka je dosegel štiri zmage in dva remija.

Bivši svetovni mladinski prvak Seirawan je prekinil partijo z Larsenom v materialno izenačenem položaju.

V drugih dveh pomembnejših partijah je Jusupov premagal Soltisa, Lejn pa Lombardyja.

Vrstni red: Korčnoj 5, Jusupov, Lejn, Christiansen 4,5, Seirawan 4(1), Benkö, Dahlberg, Fedorowitz, Šamković, Sosonko, Shirazi in še vrsta igralcev, ki imajo vsi po 4 točke.

Popović dohitel Petrana

NOVI SAD – V 9. kolu mednarodnega turnirja je mladi mednarodni mojster Popović premagal Dežeja in tako dohitel vodilnega Petrana, hkrati pa si je močno izboljšal možnosti za osvojitev velemojstrskega naslova. Zanj potrebuje še poldrugo točko iz dveh partij. Njegova nasprotnika pa sta velemojster Raičević in mednarodni mojster Petran.

Drugi rezultati: Veličković : Raičević remi, Petrović : Petran remi, Popov : Kirov remi, Lengyel : Bjelajac prek., Rakić : Simić prek. V nadaljevanju prekinjenih partij iz prejšnjega kola je Popović premagal Simića, Kirov in Lengyel pa sta remizirala.

Vrstni red: Popović, Petran 6,5, Simić 5,5(1), Lengyel 4,5(1), Raičević, Kirov 4,5, Bjelajac 4(2), Rakić 4(1) itd.

V derbijih remija

ARANDJELOVAC – Najpomembnejši partiji 2. kola ženskega državnega prvenstva Maček – Lazarević in Štadler – Marković sta se končali remi, prav tako tudi srečanje Sofrevska : Nikolin.

Drugi rezultati: Rakić : Maksimović 0:1, Smokvina : Bajković 0:1, Prokopović : Živković 1:0, Pihajlić : Gostović prek., Čejić : Dragašević prek.

KEGLJANJE

Janez Rustja dolenjski prvak

NOVO MESTO – Z finalnim nastopom najboljših 16 so na kegljišču Loka končali posamezno kegljaško prvenstvo Dolenjske za člane. Zmagal je prvič član Gozdarja Janez Rustja s 4278 podrtimi keglji. Drugi je bil Dominik Bratož, tretji pa Božo Vesel. Ti trije so si pridobili pravico nastopa na letošnjem republiškem prvenstvu.

REZULTATI: 1. Rustja (Gozdar) 4278, 2. Bratož (IMV) 4218, 3. B. Vesel (Gozdar) 4165, 4. Jarc (Krka) 4154, 5. Blažič (Iskra) 4142, 6. N. Goleš (Mercator) 4111, 7. Mohorič (IMV) 4111, 8. Bartolj (Mercator) 4107, 9. Ž. Goleš (Metlika) 4098, 10. Lavrič (Mercator) 4068 itd.

N. G.

Poslanica vodstva ZSSR jugoslovanskemu vodstvu

BEOGRAD, 7. aprila (Tanjug) – Predsednik ZIS Veselin Djuranović je danes sprejel sovjetskega veleposlanika v SFRJ Nikolaja Rodionova, ki je Veselinu Djuranoviću sporočil poslanico sovjetskega vodstva za jugoslovansko vodstvo. Ob tej priložnosti sta se pogovarjala tudi o vprašanjih v zvezi z nadaljnjim zboljšanjem sodelovanja obeh držav na dvostranskem in širšem mednarodnem področju.

Čulafićev pogovor z Bilakom

PRAGA, 7. aprila (Tanjug) – Član predsedstva CK ZKJ Dobroslav Čulafić, ki vodi delegacijo ZKJ na 16. kongresu KP Češkoslovaške, se je danes pogovarjal s članom predsedstva in sekretarjem CK KPČ Vasilom Bilakom. V pogovoru sta izmenjala informacije o nekaterih aktualnih vprašanjih iz dejavnosti Zveze komunistov Jugoslavije in Komunistične partije Češkoslovaške. Pogovor je potekal v prisrčnem in prijateljskem razpoloženju.

Kozolec v Washingtonu: »Ne bodo intervenirali«

State Department zdaj sodi, da v bližnji prihodnosti ne bo sovjetske intervencije na Poljskem – Vprašanje dolgov – Vpliv priprav na kongres?

OD NAŠEGA DOPISNIKA

NEW YORK, 7. aprila – Ameriška diplomacija je spet napravila enega tistih preobratov, ki jih v zvezi s Poljsko dela že mesece. »Ni verjetno, da bi v bližnji prihodnosti prišlo do sovjetske intervencije,« je včeraj izjavil predstavnik State Departmenta.

Komentatorjem je prepuščeno, da ugibajo. Ali ni bil Washington vnaprej obveščen, kaj bo Leonid Brežnjev rekel v Pragi o Poljski? Ali so taki kozolci, ki jih prevrača ameriška diplomacija, del nadaljujočega se boja za odrom okrog tega, kdo naj govori v imenu ameriške zunanje politike, saj je dal obrambni minister v zadnjih dneh v Evropi celo vrsto izjav o Poljski? Ali pa se Washingtonu dozdeva – kot je zasebno izjavil eden izmed funkcionarjev State Departmenta – da s to povodnijo izjav, grožnj in opozoril Amerika ustvarja pred svetom vtis, da kliče intervencijo?

Po tukajšnjih mnenjih so se trije stavki, ki jih je Leonid Brežnjev v Pragi izrekel o Poljski, vklopili v včerajšnje ocene State Departmenta. Zadnje dni so si kot posebno zlovešče znamenje razlagali preobrat v pisanju sovjetskega tiska, ki je začel kritizirati poljske komuniste. Zato danes pripisujejo največji pomen besedam sovjetskega predsednika, s katerimi je izrazil prepričanje, da poljski komunisti lahko premagajo krizo. Glavni sovjetski cilj je slej ko prej ta, da zahodnoevropske države ne sprejmejo novih »evrostrateških« orožij, ugotavljajo danes tukajšnji komentatorji.

Ostaja pa zavito v skrivnost, kaj Washington zares misli o položaju in sovjetskih namerah. Ameriška diplomacija se je že spustila v nekakšno pravdanje zaradi srdite kampanje, ki so jo gnali v zadnjih dneh. Pojasnilo se glasi približno takole: kampanjo je izzvala Moskva s tem, da podaljšuje manevre in da okrog Poljske drži v največji pripravljenosti čete varšavskega sporazuma. Kot so napovedali, bo Washington proučil, ali so s tem kršene obveznosti iz helsinških sporazumov o napovedovanju manevrov. Sporazumi namreč določajo, da je treba prijaviti manevre, v katerih sodeluje več kot 25.000 vojakov. Ampak Washington pravi, da še ne ve, ali gre za kršitev teh določil.

Stvarnost ameriških ocen pa bo kaj kmalu na pomembni preskušnji. Že v petek se v Londonu sestanejo finančni ministri in glavni bančniki petih razvitih držav. Razpravljali bodo o tem, kaj naj te države store za »ponovno programiranje« poljskih dolgov. Pred tem, v četrtek, se bodo v Parizu sestali državni izvedenci iz kakih petnajstih držav, katerih banke so upnice Poljske. Newyorški bančniki ne prikrivajo, da od Poljske ni pričakovati, da bi v drugem trimesečju plačala skoraj 2 milijardi dolarjev dolgov, tako kot je storila v prvem tromesečju. »Ponovno programiranje« pa pomeni aktivno sodelovanje in jamstva držav. Washington se ne more izogniti, da bi o tem ne povedal končne besede. Druga pot je, da razglasijo poljske dolgove za bankrotiranje, kar bi imelo nedogledne posledice ne le za dolžnika, ampak tudi za upnike.

V skladu z zniževanjem tona v Washingtonu tudi ameriški analitiki spreminjajo ton v razpravah o Poljski. Zdaj prevladuje mnenje, da ima Poljska pravzaprav vsaj še tri mesece časa, da uredi svoje zadeve. Analitiki sodijo, da je Moskvo alarmiral nedavni sklep plenuma poljske partije, da bodo delegate za bližnji poletni kongres volili s tajnim glasovanjem izmed več kandidatov. Kot menijo, Moskva iz tega sklepa povzema, da bo poljski partijski vrh na kongresu »očiščen« zagovornikov trde politike. Glavno vprašanje je, pravijo ti analitiki, ali bo Sovjetska zveza pripravljena živeti s takšno stopnjo pluralizma v poljski partiji. Dodajajo pa, da je za odgovor na to vprašanje zdaj več časa, kot se je zdelo v zadnjih razburljivih dnevih.

DRAGIŠA BOŠKOVIĆ

Sodelovanje s pisatelji ZSSR

MOSKVA, 7. aprila (Tanjug) – Tu so danes podpisali protokol o sodelovanju med zvezo književnikov Jugoslavije in zvezo pisateljev ZSSR v letošnjem letu, ki med drugim predvideva udeležbo predstavnikov obeh organizacij na njunih in mednarodnih prireditvah. Protokol določa tudi razne oblike sodelovanja in odnosov med organizacijama pisateljev Jugoslavije in Sovjetske zveze.

Delegacija zveze književnikov Jugoslavije je bila te dni na obisku pri zvezi pisateljev Uzbekistana.

Madžarsko-sovjetski pogovori

MOSKVA, 7. aprila (Tanjug) – Madžarski zunanji minister Frigyes Pujá, ki je na uradnem obisku v Moskvi, in sovjetski zunanji minister in član politbiroja CK KPSZ Andrej Gromiko sta imela danes pogovore o »aktualnih vprašanjih sodobnega mednarodnega položaja«, kot je rečeno v sporočilu.

Slovesno obeležen dan zdravja

V Beogradu so priredili akademijo pod geslom »Zdravje za vse do leta 2000«

BEOGRAD, 7. aprila (Tanjug) – V Beogradu so danes priredili slovesno akademijo ob 7. aprilu, svetovnem dnevu zdravja, ki so ga obeležili z geslom svetovne organizacije »Zdravje za vse do leta 2000«. Ob tej priložnosti je govoril član ZIS in predsednik zveznega komiteja za delo, zdravstvo in socialno varstvo Svetozar Pepovski.

Zdravje za vse, je v zvezi z geslom dejal Pepovski, ne pomeni, da leta 2000 ne bo bolnih, temveč pomeni stalno pobudo, da bi vsi narodi dosegli primerno takšno raven splošnega in zdravstvenega standarda, ki bi zagotavljala v socialnem in ekonomskem pogledu plodnejše življenje. Vzvod akcije za napredek zdravstvene zaščite v svetu je pravzaprav prizadevanje za osnovno zdravstveno zaščito, ki bi je bili deležni vsi sloji prebivalstva v vseh deželah, zlasti pa v deželah v razvoju.

Francija podpira našo stabilizacijo

Kostić in Haber proučila tekoča vprašanja dvostranskih gospodarskih odnosov

MADRID, 7. aprila (Tanjug) – Član ZIS in zvezni sekretar za finance Petar Kostić se je v Madridu sestal s svojim francoskim kolegom Jeanom Haberom. Ministra, ki vodita državni delegaciji na letni skupščini medameriške banke za razvoj (BID) v Madridu, sta proučila tekoča vprašanja dvostranskih gospodarskih odnosov, še zlasti na področju finančnega sodelovanja.

Ugotovila sta, da se odnosi sicer dobro razvijajo, da pa je treba izboljšati sodelovanje na področju financ in sicer glede novih posojil za Jugoslavijo na francoskem finančnem trgu in na osnovi obojestranskih interesov. Francoski minister Jean Haber je ob tej priložnosti (s poudarkom) ugodno ocenil izvajanje programa gospodarske stabilizacije v Jugoslaviji, kar je – kot je poudaril – dobra osnova za nadaljnjo gospodarsko-finančno sodelovanje med državama.

OGLEDALO

– Ali prihajajo odjemalci?

DRAGAN SAVIĆ, Borba

Projekt o novi gospodarski ureditvi

Pri izdelavi študije o mednarodni gospodarski ureditvi sodelovalo 21 ustanov

LJUBLJANA, 7. aprila – V okviru republiškega sveta za mednarodne odnose se je začela dvodnevna obravnava projekta »Nova mednarodna gospodarska ureditev«. Pri izdelavi obsežnega znanstveno raziskovalnega projekta, ki je najpopolnejše delo o tej problematiki pri nas, je sodelovalo 21 ustanov, med njimi tudi štiri iz Slovenije: mariborski Inštitut za mednarodne ekonomske odnose, ljubljanski Raziskovalni center ekonomske fakultete, Center za proučevanje sodelovanja z deželami v razvoju in Inštitut za ekonomsko raziskovanje.

V uvodnih razpravah o tej študiji, ki razčlenjuje vprašanje s celovitega marksistično dialektičnega zornega kota je bilo poudarjeno, da delo po pravici veljaza pomemben prispevek naše države k oblikovanju nove mednarodne gospodarske ureditve.

D. S.

Splošna stavka v Trstu

Opozorilo odgovornim za presnovo tržaškega gospodarstva – V duhu Osima ali merkantilističnih »srednjeevropskih« utvar? – Problemov ni mogoče odlagati

OD NAŠEGA DOPISNIKA

TRST, 7. aprila – Življenje v tržaški pokrajini je danes paralizirano. Davi ob šestih se je začela splošna 24-urna stavka, ki je zajela ne le gospodarske dejavnosti, marveč tudi javne službe, razen delavcev pri sredstvih javnega obveščanja in v zdravstveni službi za nujno pomoč. Namen stavke je opozoriti vse odgovorne na nujnost preosnove tržaškega gospodarstva in zlasti zavarovanja delovnih mest v miljski ladjedelnici, ki je v stečaju.

Stavko, ki je že tretja po vrsti v zadnjih mesecih, so organizirali enotni sindikati ob podpori krajevnih ustanov in pokrajinske uprave. Že zgodaj davi so se začeli zbirati delavci in sestavljati sprevode, ki so se potem raztegnili po mestnih ulicah in se slednjič zbrali na Goldonijevem trgu. Tam je spregovoril množici več kot 15 tisoč delavcev Elio Giovannini, konfederalni sekretar sindikata CGIL, ki združuje levo orientirane delavce. Ves dan so bile v mestu zaprte trgovine in gostinski lokali, odpovedane so bile gledališke predstave in druge prireditve, prav tako je odpadel pouk v šolah. Ukinjen je bil mestni in medkrajevni avtobusni promet. Med deseto in trinajsto uro je bila za vse vlake zaprta tudi železniška postaja.

Zakaj so se sindikati skupaj s krajevnimi upravitelji odločili za ponovno mobilizacijo vseh zaposlenih delavcev v pokrajini? Izjave funkcionarjev v zadnjih dneh kažejo, da so vsi skrajno nezadovoljni z mlačnim odnosom deželne uprave in rimske vlade do težavnih gospodarskih razmer na Tržaškem. Vse gospodarske dejavnosti namreč zadnja leta naglo stagnirajo, mesto pa izgublja letno po kakih tisoč delovnih mest. Nekakšen preizkusni kamen za krajevne upravitelje in druge gospodarske dejavnike pa je usoda miljske ladjedelnice, zadnjega tržaškega podjetja za popravljanje starih in gradnjo novih ladij, ki je bila do sedaj v zasebnih rokah. Zaradi nakopičenih izgub, ki so se povzpele že na 15 milijard lir in jih noče nihče pokriti, je začelo sodišče pred kratkim stečajni postopek za ladjedelnico. Med tem pa so se Tržačani dogovorili z deželno upravo in rimskim finančnim ministrstvom za ustanovitev novega podjetja v Miljah, ki bi bilo v javnem upravljanju.

Kapital naj bi prispevali deželna finančna družba Friulia in državna ladjedelniška družba Fincantieri. Ker gre zdaj posebni postopek že h koncu in ker ni bilo še nič storjenega za uresničevanje omenjenega dogovora, postajajo delavci ladjedelnice zaskrbljeni, saj jim grozi izguba delovnih mest. In v tem položaju so naleteli na solidarnostno akcijo vseh drugih delavcev na Tržaškem, ki se bojijo tudi za usodo drugih delovnih mest. S poročilom o izredno uspeli današnji splošni stavki in z resolucijo o problemih tržaškega gospodarstva, ki jo je sinoči sprejel na svojem zasedanju pokrajinski svet, bodo jutri predsednik pokrajine ter župana Trsta in Milj priredili v Rimu tiskovno konferenco in se za tem sestali tudi s predstavniki vlade.

Ko skuša kronist ob današnjem solidarnostnem zborovanju tržaških delavcev povzeti temeljne usmeritve, ki jih zagovarjajo krajevni upravitelji o perspektivah tržaškega gospodarstva je v zadregi. Nobena skrivnost namreč ni, da se predstavniki političnih sil zelo diferencirano opredeljujejo o tem, kaj bi bilo treba storiti za rešitev tržaške pokrajine iz hude krize. Večji del proizvodnih in poslovnih kadrov skupaj s predstavniki demokratičnih političnih strank sodi, da mora tržaško gospodarstvo razvijati sodelovanje z jugoslovanskim gospodarstvom na osnovi osimskih sporazumov. To sodelovanje bi privabilo v Trst tudi nove, zdrave industrije iz notranjosti države. Nasproti tej koncepciji pa postavlja vplivni del meščansko-poslovno usmerjenih ljudi Trst v stičišče poti za prometne tokove med Srednjo Evropo in čezmorskimi deželami.

S tako različnima in celo nasprotujočima si konceptoma se eni in drugi obračajo na deželne in vladne organe z zahtevami, da finančno podprejo mesto, ki gospodarsko in populacijsko naglo nazaduje. Toda vsi so brez izdelanih konkretnih predlogov za sanacijo starih in odpiranje novih produktivnih delovnih mest.

LOJZE KANTE

Enotna stališča večine neuvrščenih

Odbor za zunanje zadeve zvezne skupščine o poročilu naše delegacije z zasedanja OZN

BEOGRAD, 7. aprila (Tanjug) – Odbor za zunanje zadeve zveznega zbora skupščine SFRJ je na današnji seji, ki jo je vodil Niaz Dizdarević, sprejel poročilo jugoslovanske delegacije na jesenskem zasedanju generalne skupščine OZN in odobril njeno delo.

V daljši in zanimivi razpravi je bilo ocenjeno, da je tudi na tem zasedanju prišlo do izraza vprašanje krepitve vloge OZN in njene univerzalnosti, kar je sicer – kot je bilo rečeno – predmet stalnega boja neuvrščenih držav. Po ocenah delegata pa je bilo hkrati opaziti tendenco (ki prav tako ni nova) izločitve nekaterih pomembnih vprašanj, na primer miru in razorožitve, ki naj bi ju reševali dvostransko ali med blokoma, torej izven omenjenega mednarodnega foruma.

V poročilu naše delegacije, ki ga je odboru posredoval načelnik uprave v zveznem sekretariatu za zunanje zadeve Vido Knežević, je poudarjeno, da je Jugoslavija ob tej priložnosti pokazala kontinuiteto svoje zunanje politike in skupaj z ostalimi neuvrščenimi državami aktivno prispevala k iskanju rešitev najpomembnejših svetovnih vprašanj.

Odbor je ocenil, da zasedanje generalne skupščine ni dalo kakšnih spektakularnih rezultatov, da pa tudi ni bilo rutinske narave, kot bi ga radi ocenili nekateri blokovski dejavniki.

Ena od značilnosti 35. zasedanja v New Yorku je bil – kot je bilo danes rečeno – viden napredek v konsolidaciji enotnosti in stališč večine neuvrščenih držav, kar se je pozneje potrdilo tudi na ministrski konferenci v New Delhiju.

Kot so ocenili v razpravi odbora za zunanje zadeve skupščine SFRJ, so neuvrščeni tudi na tem zasedanju ohranili položaj najkonstruktivnejše in najaktivnejše grupacije v svetovni organizaciji. S svojim delovanjem so poskrbeli za kontinuiteto pri iskanju rešitev za vrsto odprtih svetovnih vprašanj.

Odbor je priporočil pospešitev postopka za sprejetje novega zakona o industrijski lastnini, ki so ga prav tako proučili na današnji seji in je izzval pozornost večine delegatov.

Člani zunanjepolitičnega odbora so danes razpravljali tudi o jugoslovanski informativno-propagandni dejavnosti za tujino. V tej zvezi so dali več sugestij in predlogov.

Težave pred izstrelitvijo »Columbije«

CAPE CANAVERAL, 7. aprila (AFP) – V Cape Canaveralu, kjer se je v nedeljo začelo odštevanje za izstrelitev vesoljskega taksija »Columbije«, je prišlo do novih težav. Določena količina neznanih plinov je prodrla v komore za preskrbovanje »Shuttla«, ki proizvajajo električno energijo. Strokovnjaki NASA so izjavili, da bo čiščenje trajalo od deset do enajst ur, vendar ta okvara ne bi smela preprečiti lansiranja, ki je predvideno za 10. april ob 6.50 po lokalnem času. Tehniki so predvideli okoli 30 ur za odpravljanje podobnih težav. Odkar so v nedeljo pričeli odštevati, so porabili za podobne intervencije približno štiri ure.

Nova železniška proga

RABAT, 7. aprila (MAP) – V Maroku so začeli graditi 971 kilometrov dolgo progo od Marakeša do Layouna. Gradilo jo bo 10.000 do 20.000 ljudi, izkopati pa bodo morali 26 predorov, od katerih bo eden dolg 9,42 kilometra. Ob progi bodo postavili 51 postaj, ki jih bo vzdrževalo 5.000 ljudi.

Podaljšek te proge bi lahko speljali skozi Mavretanijo in Senegal, z odcepom v Dakar in zvezo preko Bamaka z Lagosom. Po mostu čez Gibraltar, ki naj bi Evropo povezal z Afriko, bi proga čez Saharo lahko povezovala obe celini. Proga bo nedvomno zelo pomembna za razvoj afriškega železniškega omrežja, za povezavo med Evropo in Afriko ter za medsebojne gospodarske odnose med afriškimi državami.

Van Goghova »Pastirica« na dražbi

LONDON, 7. aprila (AP) – Redna poletna dražba, na kateri prodajajo slike impresionistov in modernih slikarjev v Sothebyju, se je začela s spektakularno prodajo van Goghove »Pastirice« za 1,260.000 dolarjev. Med samo licitacijo so »Pastirici« dvignili ceno za 460.000 dolarjev. Sliko so prodali mnogo dražje kot pred tremi leti, ko so zanjo odšteli 483.000 dolarjev. »Kupil jo je neki privatni zbiralec. Presenečenje je prinesla tudi prodaja slike Edvarda Muncha »Dvojica«, ki je dosegla ceno 1,600.000 dolarjev in tako dvakrat presegla pričakovanja. Za 160.000 dolarjev dražje kot so pričakovali, so prodali tudi neko Picassovo študijo dekleta. Prodali so jo za 391.000 dolarjev.

Vseh »22 kamnov« ne potone

TAUPO, 7. aprila (UPI) – Britanski prestolonaslednik princ Charles strmi v telo, težko dobrih »22 kamnov«, oziroma zajetni poldrugi kilogramski stot. Prizor so ujeli v objektiv na Mareeju, blizu Taupoja, med dvotedenskim obiskom prestolonaslednika v Novi Zelandiji. (Telefoto: UPI)

Britanska poroka leta

LONDON, 7. aprila (Reuter) – Po dosedanjih ocenah bo poroka prestolonaslednika Charlesa, ki bo 29. julija letos, prinesla Veliki Britaniji 200 milijonov funtov (skoraj štirinajst in pol milijard dinarjev). Michel Montague, predsednik angleškega turističnega sveta, je omenil, da samo industrija spominkov in daril pričakuje promet v vrednosti 115 milijonov funtov. Zavrnil je vse kritike v zvezi z visokimi stroški poroke in opozoril na to, da bodo prišle v državo ogromne vsote deviz, da bosta vzpodbujeni trgovina in industrija in da bodo zagotovljena mnoga delovna mesta. Davčni dohodki se bodo dvignili, po prvih ocenah pričakujejo v Londonu julija pol milijona dodatnih obiskovalcev, knjigarnarji bodo zaslužili s prodajo knjig o kraljevski družini, prav tako pa britanska pošta s posebnimi izdajami znamk. Dodal je tudi, da britanska modna industrija pričakuje nov zagon: strokovnjaki računajo s tem, da bodo neveste z vseh koncev sveta opustile tradicionalno belino, če se bo lady Diana, kot napovedujejo, pojavila pred oltarjem v rožnati poročni obleki. Televizijski prenos pa naj bi bil, po Montagujevih besedah »velikanska, široko odprta izložba za Britanijo in britanske izdelke« – BBC računa s 500 milijoni gledalcev.

Arafat v kratkem na obisk v Atene

Manifestacija grško-palestinskih odnosov v času, ko je prišlo med Grki in Arabci do nesoglasij

ATENE, 7. aprila (Tanjug) – Vodja palestinskega osvobodilnega gibanja Jaser Arafat bo v kratkem obiskal Grčijo, je sporočilo davi glasilo KP Grčije Avgi, ki se sklicuje na dobro obveščene politične kroge v Atenah. Domnevajo, da se bo udeležil otvoritve informativnega urada PLO v grškem glavnem mestu.

Ta pomembna manifestacija grško-palestinskih odnosov bo ravno v času, ko je prišlo med Grki in Arabci do nesoglasij in po nedavnem obisku kmetijskega ministra Kanelopulosa v Tel Avivu, ki so ga v arabskih državah razumeli kot popolno grško priznanje Izraela.

Kanelopulosovo bivanje v Izraelu razlaga grška vlada kot rutinski obisk, ki ne pomeni popolnega priznavanja Izraela, čeprav je bilo ob tej priložnosti rečeno, da bo razvoj položaja na Srednjem vzhodu, kot upa vlada v Atenah, omogočil široko navezavo diplomatskih stikov s Tel Avivom.

Grški premier Ralis in zunanji minister Micotakis sta bila gosta na kosilu, ki so ga v Atenah priredili šefi diplomatskih misij arabskih držav. Ob tej priložnosti je premier Ralis izjavil, da »ostaja grška politika na Srednjem vzhodu nespremenjena«.

»Prijateljski odnosi z arabskimi državami,« je dejal Ralis, »predstavljajo sliko načel naše zunanje politike, in ne rezultat kakega pritiska. V današnjih razmerah v svetu so se začele mnoge države obnašati do Arabcev prijateljsko, toda naše prijateljstvo z njimi je globoko zakoreninjeno in brez sebičnih interesov, zato ni potrebno, da bi ga posebej potrjevali.«

ISKRICE

Treba si je biti malce podoben, da se razumeš, a malce različen, da vzljubiš. Podobnost in različnost. Kako lepa beseda je lahko tujec.

GERALDY

Slava je sonce mrtvih.

BALZAC

Zahteva za razveljavitev Dackove zmage

Opozicijski prvaki trde, da so Dacku do zmage pomagale francoske sile

AKRA, 7. aprila (Tanjug) – Štirje predsedniški kandidati in opozicijski prvaki, ki jih je na nedavnih predsedniških volitvah premagal David Dacko in tako potrdil položaj predsednika, ki si ga je zagotovil po strmoglavljenju cesarja Bokasse, terjajo, da vrhovno sodišče razveljavi njegovo zmago. Med njimi je tudi Ange Patache, nekdanji Bokassov premier, ki se je »ločil« od cesarja in je živel v Franciji.

Dacka obtožujejo, da se je do volilne zmage dokopal s pomočjo francoskih sil v državah, ki so nadzorovale volitve. Uradno je dobil 52 odstotkov glasov, Ange Patache pa 38 odstotkov. Ustava Centralnoafriške republike določa, da bo naslednja dva meseca upravljalo državo vrhovno sodišče; v tem času naj bi se odločilo, ali bodo v zvezi s pritožbami razpisali nove volitve in organizacijo zaupali notranjemu ministru.

Združene države se bodo še naprej oboroževale

Folwers: »Oboroževalna tekma ni v našem interesu, vendar moramo spremljati rast sovjetskega arzenala«

ŽENEVA, 7. aprila (Tanjug) – Ker je Sovjetska zveza porušila ravnotežje med super silama, bodo Združene države Amerike nadaljevale z oboroževanjem – je danes v komiteju za razorožitev izjavil vodja ameriške delegacije veleposlanik Flowers. »Oboroževalna tekma ni v našem interesu, vendar moramo spremljati povečanje sovjetskega arzenala, zlasti na področju jedrskega orožja«, je dodal veleposlanik.

To je prva izjava ameriškega predstavnika v komiteju za razorožitev po zamenjavi administracije v Washingtonu, zato njegove tukajšnje ocene razlagajo kot napoved nove ameriške politike na tem področju.

»Ne more priti do omejevanja oborožitve in ni mogoče izvajati politike miru vse dotlej, dokler obstaja omenjena sovjetska prednost«, je pojasnil ameriški diplomat.

Vodja ameriške delegacije je tudi poudaril, da je njegova vlada razočarana zaradi neuspeha politike zaupanja, ki so jo ZDA dotlej izvajale. Sovjetski vojaški proračun je zdaj za 50 odstotkov večji od ameriškega, za kar ne obstaja nikakršno opravičilo. S tem, da se oborožuje, Sovjetska zveza ne izvaja politike miru, zato so vsi njeni pozivi k razorožitvi zgolj akademskega značaja

Ameriški diplomat je zatem pripomnil, da Sovjetska zveza v Afganistanu krši načelo o samoodločbi narodov, pritiska pa tudi na Poljsko. »To so dejstva; tistega, kar sovjetski predstavniki označujejo za svojo politiko, ne vidimo.« Kakšna je potem dejanska sovjetska politika?

Na ameriške izjave je takoj odgovoril sovjetski predstavnik, in dejal, da so po njegovem mnenju ZDA izbrale »nevarno pot, ki nima nikakršne zveze z nalogami komiteja za razorožitev«.

»To je provokacija, ki pelje k jedrski katastrofi«, je zaključil sovjetski predstavnik in dodal, da bo na govor ameriškega diplomata podrobneje odgovoril prihodnjič.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda SR Slovenije

Prognostična karta za 8. april 1981

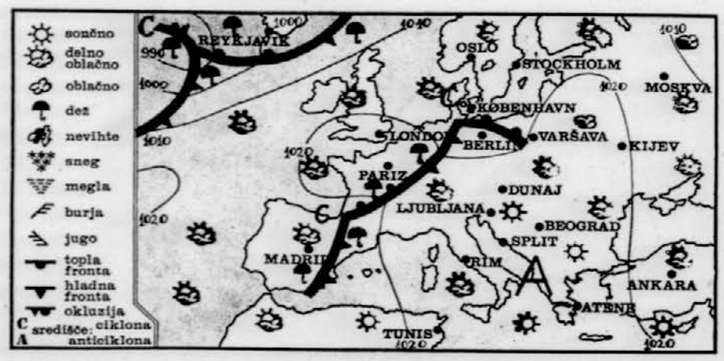

SLOVENIJA

Pretežno sončno bo, najnižje nočne temperature bodo od 1 do 6, v Primorju okoli 9, najvišje dnevne od 17 do 23 stopinj C.

JUGOSLAVIJA

Tudi drugod po Jugoslaviji bo sončno.

VREMENSKA SLIKA

Nad večjim delom Evrope je ustaljeno območje visokega zračnega pritiska. V višinah prevladujejo nad našimi kraji severozahodni vetrovi, ki vzdržujejo lepo vreme.

KAKO KAŽE ZA ČETRTEK

Popoldne postopne pooblačitve.

Vreme in temperatura dne 7. aprila 1981 ob 13. uri

kraj	vreme	stopinj
Ljubljana	jasno	19
Planica	jasno	19
Brnik	jasno	19
Kredarica	jasno	3
Maribor	jasno	18
M. Sobota	jasno	18
Sl. Gradec	jasno	18
Celje	jasno	19
Novo mesto	jasno	19
Nova Gorica	jasno	21
Portorož	jasno	16
Reka	jasno	20
Pulj	jasno	18
Hvar	jasno	19
Dubrovnik	jasno	17
Zagreb	jasno	18
Beograd	delno oblačno	19
Sarajevo	zmerno oblačno	17
Titograd	jasno	22
Skopje	zmerno oblačno	19
Celovec	jasno	17
Gradec	jasno	16
Dunaj	jasno	16
Benetke	jasno	16
Milano	jasno	19
Genova	jasno	16
Rim	zmerno oblačno	17
Pariz	oblačno	15
Berlin	jasno	15
Stockholm	oblačno	10
Moskva	oblačno	6

Zemlja se odpira

Kot vsem meseecem so dali tudi aprilu ime, ki ga še danes uporabljamo, stari Rimljami. Aprilis pride od glagola »aperire«, kar pomeni odpreti. Takò razlaga njegovo ime tudi pesnik Ovid v svoji koledarski knjigi »Fasti« (prazniki). V mislih je imel zemljo, ki se spomladi odpre: svetloba, toplota in življenje obudijo zemljo, da zraste iz njenega naročja bogastvo narave. Tudi znani učenjak Terentius Varro, ki se je ukvarjal z raziskovanjem rimskih starožitnosti, daje prednost tej razlagi, omenja pa tudi drugo, ki se zdi moderni znanosti sprejemljivejša: april naj bi bil v zvezi z grško boginjo Afrodito, rimsko Venero.

Venero so v Italiji častili kot boginjo ljubezni in zaščitnico zaljubljencev. Prvotno je bila Venera staroitalska boginja pomladi in vrtov, zaščitnica vseh, ki so se ukvarjali z zemljo: vrtnarjev, viničarjev in kmetov. Šele pod vplivom grškega kulta so jo začeli častiti kot boginjo ljubezni. V Veneri se združuje zemeljska ljubezen s kozmično, kakor jo je opeval veliki rimski pesnik in modrec Lukrecij v svojem posvetilu k pesnitvi »O naravi stvari« kot »veselje bogov in ljudi, dobrotno Venus, ob prihodu katere se razbeže oblaki in se zemlja odene s cvetjem«.

Na svetovnem trgu se je ponudba nafte povečala

Spričo tega je pritisk na uradne cene vse večji, zato OPEC razmišlja, da bi znižal premije in davke

BEOGRAD, 7. aprila (Tanjug) – Sodeč po zadnjih podatkih se je na svetovnem trgu ponudba nafte povečala, povpraševanje pa je vedno manjše. Seveda je spričo tega tudi pritisk na uradne cene vse večji, zato nekatere države OPEC že razmišljajo, da bi jih znižale ali celo ukinile premije in povračilne davke, ki jih redno zaračunavajo. Takšno stanje na svetovnem trgu je malce presenetljivo, ker iransko-iraška vojna še vedno traja, to pa pomeni, da ti dve državi še vedno ne moreta prodati niti polovico toliko kot prej.

Do tako presnetljivega preobrata na naftnem trgu je lahko prišlo samo zaradi velikega varčevanja, kar pa spet pomeni, da tudi zaradi manjše porabe nafte, predvsem največjih porabnikov, in večjega izkoriščanja v deželah zunaj OPEC, zlasti v Mehiki, Veliki Britaniji in na Norveškem. Razvite zahodne države so po najnovejših podatkih porabile lani 35,7 milijona sodčkov nafte na dan, leto poprej pa 38,6 milijona. Ni dolgo, ko je njihova poraba še znatno presegala 40 milijonov sodčkov na dan.

V takšnem položaju se je pritisk na cene nafte povečal in vprašanje je, kako bo vse to vplivalo na nadaljnji potek dogodkov v prihodnjih mesecih. Nekatere velike naftne družbe že nočejo več izplačevati premij za nafto, v odgovor na to pa je Kuvajt te dni objavil sklep, da bo trem močnim družbam – BP, Royal Dutch, Shell in Gulf, ki so doslej kupovale po 75 tisoč sodčkov nafte na dan, odrekel nadaljnje pošiljke. Uradna kuvajtska cena znaša 35,50 dolarja, k temu pa se je pri teh družbah zaračunavalo še po 3 dolarje premije.

Upoštevajoč dejstvo, da imajo te družbe še vedno velike zaloge in da se poraba, ko je zima mimo, dosledno zmanjša, predstavniki teh družb smatrajo, da jim ne bi bilo treba zaračunavati dodatnih premij. Odgovor na njihovo zahtevo je bila ustavitev pošiljk.

Konec maja bo v Ženevi že prej napovedano zasedanje ministrov OPEC in gotovo je, da bodo na njem razpravljali predvsem o novih cenah.

PA ŠE TO

POMLAD POCENILA ŽIVLJENJSKE STROŠKE? – Po podatkih zveznega zavoda za statistiko so se stanovanjski stroški (ob številnih podražitvah) letos zmanjšali za 1,8 odstotka, to pa menda zato, ker so se stroški za ogrevanje in razsvetljavo zmanjšali za 11,8 odstotka. Vprašanje je, kako je zvezni zavod prišel do teh podatkov. Morda so vrli statistiki pri svojih računih upoštevali kar dejstvo, da so v številnih gospodinjstvih zaradi predrage kurjave in toplih spomladanskih dni enostavno končali z ogrevanjem.

Mladi kmetje bi morali prej prevzeti kmetije

V konjiški občini je dobrih devet desetin obdelovalne zemlje v zasebni lasti – Družbeni sektor bo od kmetov odkupil 100 hektarov zemljišč

SLOVENSKE KONJICE, 7. aprila – Kmetijci v občini Slovenske Konjice ugotavljajo, da ima kmetijstvo poleg dolgoletne tradicije še tudi nekaj drugih možnosti za hitrejši razvoj. Boljše izkoriščanje obstoječih in pridobivanje novih kmetijskih površin, sta najbrž prednosti, ki še nista dovolj izkoriščeni.

Ob vsem tem pa ugotavljajo, da kot zaviralna momenta najpogosteje nastopata pomanjkanje denarja za naložbe v kmetijstvo, vse pogosteje pa tudi opažajo, da se delu na kmetiji vse bolj izogibajo mladi ljudje, tako da za delo na poljih primanjkuje mladih rok. Dobrih devet desetin obdelovalne zemlje v konjiški občini je v zasebni lasti. Najbrž je tu še precej rezerv. Polovica preusmerjenih kmetij je že nekaj, s tem delom pa so se Konjičani odločili nadaljevati in upajo, da bodo v prihodnjih desetih letih uspeli preusmeriti večino za sodobno kmetijsko proizvodnjo sposobnih kmetij. Zadnje čase pa tudi opažajo, da mladina, sicer voljna dela na zemlji, beži s kmetij. Eden poglavitnih vzrokov naj bi bil v tem, da starši prepozno prepuščajo kmetije mladim. Ker le ti doma ne vidijo prihodnosti v kmetijstvu, zapuščajo domove in odhajajo na delo v industrijo. Posledica tega pa je, da na zemlji ostajajo starejši, za delo manj sposobni kmetje. Le redko pa se potem primeri, da bi se industrijski delavec po smrti staršev vrnil na kmetijo.

Kljub še nesklenjeni dohodkovni verigi beleži kmetijstvo konjiške občine nekaj lepih rezultatov,saj ugotavljajo, da imajo na enoto površine najvišji pridelek v celjski regiji. Tisoč dvesto ton živine in prek tri milijone litrov mleka v minulem letu so ob ostali kmetijski proizvodnji solidni rezultati. Smeli so tudi načrti družbenega sektorja. Do leta 1985 nameravajo od zasebnikov odkupiti nekaj manj kot sto hektarov zemljišč, urediti žele 340 hektarov novih kmetijskih površin, obnoviti 50 hektarov sadovnjakov, 60 hektarov vinogradov in še kaj. Kot prednostna naloga pa še vedno obstaja pomoč zasebnemu kmetijstvu, saj ugotavljajo, da je ekonomska moč temeljne zadružne organizacije na meji uspešnega gospodarjenja. Tudi šolanju mladih, tako v družbenem kot zasebnem sektorju, naj bi namenili v prihodnje več pomoči in pozornosti, posebej pa opozarjajo na težave pri financiranju pospeševalne službe, ki je več kot nujna, pa je konjiška kmetijska zadruga sama ne more vzdrževati.

VLADO SMOLE

Dravograjčani v spomin braniteljem

Pri obrambi Dravograda pred 40 leti je padlo 23 graničarjev in rezervistov

DRAVOGRAD, 7. aprila – Števllni Dravograjčani so se s sinočnjo slovesnostjo pri spomeniku nad železniško postajo spomnili 6. aprila 1941, ko se je skupina graničarjev, skupaj z rezervisti starojugoslovanske vojske tri dni hrabro upirala premočnemu nemškemu napadalcu in okupatorju.

Na slovesnosti je o dogodkih pred 40 leti govoril Maks Šavc. V kulturnem sporedu so sodelovali dravograjski šolarji, pevski zbor Černeče – Dravograd ter godba na pihala iz Šentjanža. Vojaki iz dravograjske garnizije so izstrelili tudi častno salvo.

V bojih za obrambo Dravograda pred 40 leti je padlo 23 graničarjev in rezervistov, mnoge branilce severne meje pa je okupator ujel in odpeljal v taborišča.

V Dravogradu so dali pobudo, da bi zbrali pričevanja še živečih braniteljev mesta in severne meje.

I. P.

Žalsko kmetijstvo ne bo izpolnilo programa

Zaradi nespoštovanja dogovorov v okviru Hmezada ne bodo začeli graditi ne farm pitancev in prašičev, ne perutninarskega kompleksa

ŽALEC, 7. aprila – Družba bi morala več razpravljati o problemih prehrane in manj o kmetijstvu, pri čemer naj bi družbenopolitične organizacije prevzele odgovornost za uresničevanje sprejetih nalog, kmetijci pa za boljšo in večjo proizvodnjo. To edino lahko vpliva na nižje cene hrane.

To je bil eden od poudarkov, ki smo jih slišali na žalski programsko volilni konferenci ZKS, kjer je bilo tudi rečeno, da je družbenoekonomski položaj kmetijstva v zadnjem času sicer nekoliko boljši, po uspešnosti pa pod povprečjem gospodarstva in je slaba zlasti akumulativnost. Medtem ko ima mlekarstvo izgubo, so v hmeljarstvu dosegli nadpovprečne rezultate; letos pa bodo imeli največ težav, kako zagotoviti normalno rast osebnih dohodkov.

Kot so menili, so lani v okviru Hmezada in na širšem celjskem območju sprejeli vrsto dokumentov z jasno opredeljenimi nalogami, uresničevanje pa ni zadovoljivo in bodo tako letos izpolnili le polovico programa. Ne bodo začeli graditi ne farm pitancev ne prašičev, ne perutninarskega kompleksa. Vzroki so sistemske narave, pripisati pa jih je tudi nespoštovanju dogovorov, kršitvam samoupravnih sporazumov itd. O tem bi morali pripraviti politično oceno in prizadete poklicati na odgovor.

Na takšne razmere najbrž vpliva tudi dejstvo, da je med kmeti premalo članov ZK (lani so uspeli vključiti na novo le tri). Tako je zlasti zaskrbljujoče (ob velikem vloženem družbenem denarju še posebej), da jim v občini proizvodnja na usmerjenih kmetijah uhaja iz rok in imajo izredne težave z načrtovanjem, saj morajo kmete prepričevati o realnosti načrtov.

Na konferenci so jasno izrazili zahtevo, da se morajo komunisti v Hmezadu odločno spoprijeti s takšnim ravnanjem, ga obsoditi in ukrepati tudi s kadrovskimi

● Poglavje zase je Tovarna močnih krmil, ki se izgublja v trgovskih poslih in išče stranske komercialne učinke, vodstvo pa zavaja delavce z grožnjami o problematični socialni varnosti, če bodo ravnali drugače. S tem siromaši domačo oskrbo in devizno likvidnost Hmezada.

zamenjavami. Ker je sekretar osnovne organizacije ZKS ostal povsem osamljen, vse druge naj bi preslepili z vodstveno demagogijo, bo moral posredovati občinski komite ZKS.

DRAGO HRIBAR

V NEKAJ VRSTAH

Borci iz Celja bodo obiskali Beograd

CELJE – Z namenom, da obiščejo Beograd, tamkajšnje najpomembnejše zgodovinske in kulturne znamenitosti, še zlasti pa, da se v Hiši cvetja poklonijo spominu tovariša Tita, se bo v torek naslednji teden s posebnim vlakom iz Celja odpravilo v naše glavno mesto več kot 600 članov Zveze združenj borcev iz celjske občine. Kljub napornemu programu je med borci za obisk Beograda izredno veliko zanimanje. Prijavila se je dobra četrtina vseh članov, ker pa je število sedežev v vlaku omejeno, bo odpotovalo samo 600 borcev. (I. B).

Na občinskem kvizu tudi vojaki

PTUJ – Te dni se v ptujskih šolah končuje prvi krog letošnjega tekmovanja Tito-revolucija-mir. Preverjanje znanja o NOB in socialistični revoluciji je bilo letos še posebej množično, saj so bili v tekmovanja vključeni skoraj vsi učenci srednješolskega centra. Tudi vojaki iz vojašnice Dušana Kvedra-Tomaža v Ptuju, so pred dnevi v domu JLA organizirali zanimivo kviz prireditev, kjer so se pripadniki JLA pomerili za prva mesta in si tako priborili pravico nastopa na občinskem tekmovanju, ki bo 12. aprila. (V. P.)

Pestrejše celjske izložbe

CELJE – Celjski aranžerji, ki vzorno skrbijo za to, da v izložbenih oknih večjih trgovin redno spremljajo pomembnejše akcije in dogodke v občini, so v teh dneh spet spremenili njihovo osnovno sporočilo. Izložbena okna napovedujejo bližajoča se praznika – jubilej ustanovitve Osvobodilne fronte in 1. maj, aranžerji pa bodo pred poletjem v izložbah predstavili še dva pomembna dogodka – mladinski pevski festival, ki bo konec maja in 6. junij, ko bo v občini akcija 'Celje v obrambi in zaščiti 81'. (I. B.)

Jeseni pouk že v novih učilnicah

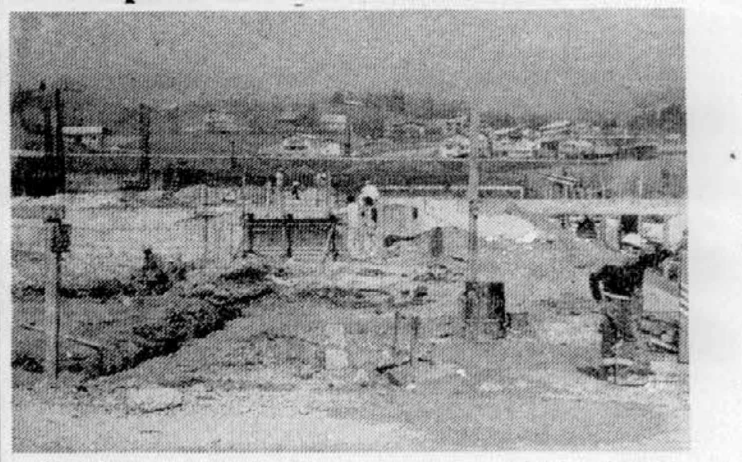

ROGAŠKA SLATINA – Centralna osnovna šola »Boris Kidrič« z več kot 700 učenci nima dovolj prostora niti za nemoten dvoizmenski pouk. Kar pet oddelkov zato gostuje v šoli »Bratov Kerenčič«. Novo šolo v bližini vrtca so sicer že pričeli graditi, bojijo pa se, da bi se pri zidavi kaj zataknilo in bi morali v prihodnjem šolskem letu uvesti celo tretjo izmeno. Upajo, da bo šlo vse po sreči in da bo do pričetka prihodnjega šolskega leta končana prva gradbena faza, ki bo omogočila pouk v prvih dvanajstih oddelkih, enako število učilnic in kabinetov pa bo počakalo na dokončanje druge etape, ki naj bi jo sklenili ob koncu prihodnjega leta. (V. S., foto: B. Č.)

Avtoradgona odprla rent-a-car službo

GORNJA RADGONA – Avtoradgona je v Gornji Radgoni odprla prvo zastopstvo rent-a-car v Pomurju. Vozila posojajo prek tozd Turizem in RAC, ki je v sestavi delovne organizacije Golfturist. Zdaj posojajo vozila zastava 101 in golf, po potrebi pa bodo kupili vozila zgornjega, srednjega in višjega razreda. (B. H.)

Soboški filatelisti na devetem mestu

MURSKA SOBOTA – Vsako prvo sredo v mesecu se v prostorih jedilnice skupščine občine v Murski Soboti sestanejo člani filatelističnega društva Murska Sobota. Minuli teden pa so se pomurski filatelisti (v društvu so tudi filatelisti iz Gornje Radgone, Ljutomera in Lendave), zbrali še na rednem letnem občnem zboru. Ker se je v minulem letu število članov povečalo le za tri, bodo letos svojo dejavnost razširili tudi v osnovnih in srednjih šolah, kjer bodo pripravili več razstav in predavanj, v vseh večjih krajih občine pa bi radi ustanovili samostojne skupine zbiralcev znamk. Soboški filatelisti, ki jih bo v prihodnjem obdobju vodil Jože Šebek, so sicer zelo uspešni, po oceni republiške filatelistične zveze pa so med 35 društvi osvojili zelo dobro deveto mesto. (P. O.)

»Naročena komedija« v Radencih

RADENCI – Domači ljubitelji dramske umetnosti so letos naštudirali komedijo Fadila Hadžića Naročena komedija. Režiral je dramski igralec Dare Ulaga, pomagal pa mu je znani radenski kulturni delavec Jože Tkalec, ki je tudi sam zaigral eno izmed vlog. Doslej so imeli že šest predstav v raznih krajih Pomurja in si za svojo prizadevnost zaslužijo vso pohvalo. (L. K.)

Pletilstvo povečuje proizvodnjo

PROSENJAKOVCI – V 180-članskem kolektivu tozd Pletilstvo načrtujejo letos kljub težavam za 20 odstotkov večjo proizvodnjo. Več naj bi naredili predvsem filcev za avtomobilsko in pohištveno industrijo. Povečali naj bi tudi izvoz, ki je znašal lani šest odstotkov celotne proizvodnje. Razen v ZR Nemčijo in na Madžarsko so spet začeli pošiljati svoje izdelke tudi v Sovjetsko zvezo. (O. K.)

V Moščancih imajo kulturno društvo

MOŠČANCI – Petintrideset krajanov iz Moščanec na Goričkem je ustanovilo vaško kulturno umetniško društvo in ga poimenovalo po revolucionarju in prosvetnem delavcu Žarku Klanjščku. Že na ustanovnem zboru so sprejeli pester program. S sosednjimi Pečarovčani pa se že dogovarjajo, da bi skupaj ustanovili mešani pevski zbor. S svojim programom bo društvo sodelovalo na vseh krajevnih proslavah ob pomembnih jubilejih. Vodi ga Marta Horvat, ki ima tudi veliko zaslug za njegovo ustanovitev. (J. K.)

S kmetijstvom se ukvarja sedem odstotkov občanov

V celjski občini je glavna panoga živinoreja – Povečali bodo prirejo pitancev pa tudi proizvodnjo mleka

CELJE, 7. aprila – Zasebni zemljiški lastniki v celjski občini so na boljšem kot privatni lastniki, saj imajo prvi 10.768 in drugi 9.640 hektarov površin. Ker je oboje isto, pravzaprav ni jasno, kakšna je razlika med njimi. Toda kmetijska zadruga, ki je pripravila letošnji načrt in tako »razdelila« površine med zasebnike in privatnike, že ve, to pa je najvažnejše.

V občini je sicer na začetku načrta 575, na koncu pa 450 čistih kmetij (od tega 268 usmerjenih) in 1349 kmečkih gospodarstev, tako se s kmetijstvom ukvarja še 7 odstotkov občanov. Glavna panoga je živinoreja, ki ima težave zaradi pretirano visokih cen krmil. Medtem ko je iz leta v leto manj volov (1977 jih je bilo 309, lani le še 161), se je v istem obdobju povečalo število telet za pitanje od 2427 na 2760, sicer pa imajo v zadrugi 8980 hlevskih stojišč, od tega skoraj 1500 praznih. Letos naj bi povečali zrejo pitancev za 10 odstotkov – na 4159 ton. Tudi proizvodnjo mleka bodo povečali od lanskih 1,650.200 na 1,867.000 litrov.

Za preskrbo prebivalcev s perutnino bo poskrbelo 16 kooperantov (dva več kot lani), ki bodo proizvedli blizu 1700 ton piščancev (18 odstotkov več kot lani). Še naprej bo skromna proizvodnja rib, saj jih bodo vzgojili kakih 40 tisoč, to je toliko kot lani.

Kmetijska zadruga bo letos pridelala 340 ton zelenjave in 250 ton jabolk ter obnovila 20 hektarov sadovnjakov. Od 192 milijonov dinarjev načrtovanega celotnega prihodka ji bo ostalo 16 milijonov dinarjev dohodka. Od predvidenih naložb v višini 36 milijonov dinarjev bodo kmetje prispevali tretjino denarja.

DRAGO HRIBAR

Na dopust brez regresa

Polovica pomurskih tozdov ne bo izplačala 14 tisoč delavcem nadomestil za letni dopust – Denar le za akumulacijo in rezervne sklade

MURSKA SOBOTA, 7. aprila – Kar v 97 pomurskih tozdih in delovnih skupnostih s področja materialne proizvodnje in 45 tozdih in delovnih skupnostih v neproizvodnih in družbenih dejavnostih, letos svojim delavcem zaradi pomanjkanja denarja oziroma prenizkega ostanka dohodka, ki so ga porabili za poravnavo drugih obveznosti, ne bodo izplačali niti dinarja nadomestil za letni dopust. Brez regresa bo tako ostalo kar 14 tisoč delavcev v polovici pomurskih tozdov.

Hkrati pa blizu 1200 delavcev v 41 neproizvodnih tozdih in delovnih skupnostih iz istih vzrokov nima regresirane tople malice.

Ob načelnih ugotovitvah, ali so pomurski ozdi v minulem letu gospodarili slabo ali dobro in ali so dovolj uspešno uresničili sicer dobro zapisane programe ustalitvenih prizadevanj v lanskem letu, gornji podatki vsekakor zahtevajo tehtno in argumentirano analizo, na kar so skupaj opozorili tudi člani medobčinskega sveta ZKS za Pomurje in medobčinskega sindikalnega sveta.

Podatek, da kar štirinajst tisoč pomurskih delavcev ne bo deležnih nadomestila za letni dopust, katerega povprečna višina se letos giblje od 1250 do 1580 dinarjev, brez večjih razmišljanj sili k ugotovitvi, da v številnih tozdih niso najbolje gospodarili, ali še bolje, niso izkoristili notranjih rezerv za bistveno boljše gospodarjenje.

Po drugi strani pa vrsta podatkov dokazuje ravno nasprotno. Na primer, da so se lanske izgube pomurskega gospodarstva kljub težavnejšim pogojem gospodarjenja zmanjšale za štiri odstotke in da so z izgubo poslovali lani le v 13 tozdih. Tudi izvozni rezultati so bili dobri, saj je bil uvoz v celoti pokrit z izvozom, brez nafte celo v višini 211 odstotkov.

Tudi ugotovitev, da so v večini delovnih kolektivov namenili za akumulacijo in rezervne sklade bistveno več denarja kot leto poprej, govori v prid dobremu gospodarjenju in stabilizacijskemu obnašanju. Tako so v tozdih namenili kar 15 odstotkov čistega dohodka za poslovne sklade, kjer je tri odstotke več kot lani. Za osebne dohodke so porabili 69,8 odstotka čistega dohodka, leto prej pa 72,9 odstotka. Tudi podatek, da je lani rast osebnih dohodkov v Pomurju zaostajala za rastjo ustvarjenega dohodka kar za 35 in ne le za dogovorjenih 25 odstotkov, govori v prid odgovornemu ravnanju in odločitvam delavcev.

Ob vsem tem se postavlja vprašanje, ali v nekaterih tozdih pri takem načinu delitve čistega dohodka niso nekoliko pretiravali, ko so za akumulacijo in rezervne sklade namenili bistveno več denarja, kot so bili sposobni – tudi na račun regresov za letne dopuste in celo na račun toplih malic.

Skatka, v številnih tozdih, kjer sicer poudarjajo problematiko okrog neizplačanih regresov za dopust, bodo morali temeljito analizirati uresničevanje lanskoletnih stabilizacijskih programov. Skoraj zagotovo bi lahko bil dohodek marsikje bistveno večji, če bi izrabili vse notranje rezerve.

IVAN GERENČER

Štafeta mladosti tokrat ostane v Celju čez noč

Štafetna palica bo prenočila pri Celjanih v noči od 24. na 25. april – Prireditve na več krajih

CELJE, 7. aprila – Celjski mladinci se letos še posebej skrbno pripravljajo na prihod zvezne štafete mladosti. Po več kot petnajstih letih bo štafetna palica tokrat v Celju namreč ostala čez noč, mladina pa bo ob tej priložnosti izvedla številne aktivnosti, ki bodo obeležile ta izjemni dogodek.

Štafetno palico bodo celjski mladinci prevzeli 24. aprila zvečer – od mladine iz občine Laško. Ponesli jo bodo do Muzeja revolucije, kjer bo osrednja slovesnost, takoj za tem pa bodo v Narodnem domu začeli večurni kulturni in zabavni program, v katerem bodo mladi ljudje predstavili svoje aktivnosti. Štafeta bo nadaljevala pot naslednji dan – ko bodo letošnji vojaki novinci ob tej priložnosti podali slovesno zaobljubo. Mladina bo palico nato ponesla proti šentjurski občini.

Ker letos zvezna štafeta ne bo obšla vseh krajevnih skupnosti, bo z osrednje celjske slovesnosti v počastitev 40. obletnice osvobodilne fronte, ki bo 23. aprila zvečer v dvorani Golovec, krenila na pot lokalna štafeta mladosti. Mladina jo bo ponesla vse do Kokarij, od koder jo bodo Celju vrnili kajakaši, ki se bodo z njo spustili po Savinji. Lokalna štafeta bo nato obšla vse celjske krajevne skupnosti, zvečer istega dne pa se priključila zvezni.

Sprejem letošnje štafete že sodi v program aktivnosti celjske mladine v mesecu mladosti, v teh dneh pa je v Muzeju revolucije tudi že odprta razstava v počastitev 35. obletnice mladinskega prostovoljnega dela.

IVICA BURNIK

LOTO

Štirinajsto kolo lota:

Izžrebane številke so: 15, 19, 20, 21, 27 in dodatna 11

Ob prazniku se spominjajo rodoljubov

Obsežen program prireditev ob krajevnem prazniku Središča ob Dravi

SREDIŠČE OB DRAVI, 7. aprila – Za sedemindvajseti krajevni praznik so v Središču ob Dravi pripravili obsežen program, osrednje prireditve pa bodo v petek in soboto. Ob prazniku se spominjajo rodoljubov, ki so jih okupatorji kot talce ustrelili 11. aprila leta 1942 v mariborskih zaporih. V okviru praznovanja so že pripravili prireditev »Domača pesem in beseda«, predstavil se je središčanski tamburaško-harmonikarski orkester, pomerili pa so se še strelci ormoške občine.

V petek bodo sprejeli goste iz pobratenih srbskih krajevnih skupnosti Preljina in Miničevo, mladinci pa bodo zvečer pripravili taborni ogenj. V soboto bo najprej slovesnost pri spomeniku NOV, na slavnostni seji pa bodo podelili plakete Središča in bronasta odličja OF. Srečali se bodo še člani ZRVS ormoške občine, v prostorih šole pa bo razstava o delu tovariša Tita.

D. U.

Kurirčkova pošta na partizanskem mitingu

Na Remšniku so ga priredili domači šolarji – V ajdovski občini so se kurirjem pridružili borci NOV

RADLJE, ŠALOVCI, ČRNOMELJ, OTLICA, PODBREZJE, 7. aprila – Pionirji kurirji iz Radelj so torbico s tajnim sporočilom odnesli proti Remšniku na Kozjaku. Tam so domači šolarji pripravili partizanski miting, ki so ga popestrili z bogatim kulturnim sporedom. Remšniški kurirji so torbico potem odnesli po kozjaških slemenih proti Kapli, kjer so jo izročili vrstnikom s tamkajšnje šole. Tudi na Kapli so pripravili prisrčno slovesnost, kurirčkova pošta pa bo tam tudi prenočila.

Šalovski pionirčki so danes navsezgodaj ponesli kurirčkovo pošto po skritih hribovskih poteh Goričkega proti Domanjševcem in potem naprej proti Fokovcem in Bogojini, kjer so jih pričakali tamkajšnji šolarji in vaščani natanko opoldne. Po kulturnem programu so pionirji iz Bogojina predali pošto vrstnikom iz Puconec, ti pa učencem prve osnovne šole v Murski Soboti. Pozno popoldne so kurirčki pošto izročili vrstnikom v Bakovcih, ti pa so jo ponesli še do Beltinec, kjer je pošta prenočila v varstvu tabornikov in drugih pionirjev.

Črnomaljski pionirji so danes dopoldne odnesli torbo s kurirčkovo pošto iz svoje šole, kjer je prenočevala, v smeri Semiča. Pri spomeniku komandanta Franca Rozmana-Staneta na Lokvah pri Črnomlju so torbo predali mladim Semičanom. Z Lokev so odnesli torbo do Gornjih Laz. Od tu so Semičani odnesli torbo v Semič, kjer so pripravili sprejem in proslavo. Torbo s pošto so nato shranili v šoli, kjer bo prenočevala.

Iz dobraveljske osnovne šole so zjutraj ponesli torbico s pošto proti Ajdovščini. Med potjo, ki jih je vodila po nekdanjih kurirskih stezah, so se ustavljali pri spomenikih padlim borcem in žrtvam okupatorjevega nasilja v Kamnjah, Skriljah, Stomažu in Lokavcu nad Ajdovščino. V teh krajih so se pionirjem, ki so sprejemali v varstvo kurirčkovo torbico, pridružili tudi borci NOB iz ajdovske občine. Kurirji iz Lokavca so nato predali pošto pionirjem osnovne šole iz Ajdovščine, kasneje pa so jo sprejeli v varstvo šolarji šole na Otlici. Na tej šoli je pošta prenočila.

Iz Podbrezij so pionirji davi odnesli kurirčkovo pošto do Trnovca ob Tržiški Bistrici, kjer so jo predali vrstnikom iz Dupelj. Ti so po krajšem postanku v svoji šoli s torbico odhiteli proti Naklu, kjer so jih čakali mladi kurirji s Kokrice. Ti so se na javko pripeljali s kolesi, da so potem lahko hitreje opravili kar dolgo pot do svoje šole, kjer so pripravili krajšo proslavo. Nato so pošto izročili pionirjem osnovne šole France Prešeren z Zlatega polja v Kranju. Torbico so nato čez noč spravili na varno v šoli.

DOPISNIKI DELA

Dobro premislite, preden kličete na pomoč Staninvestove delavce

● Je že tako, da marsikatere okvare ne znamo popraviti, pa tudi tako, da je v družbenih stanovanjih preprosto nočemo popraviti. »Na sestanku pred vselitvijo povemo bodočim stanovalcem, na katere in kakšne napake naj bodo pozorni,« je dejal Božo Kastelic iz mariborskega Staninvesta, »pa jih slaba streha, izolacija in drugo kaj malo briga, temveč je mnogo bolj pomembna odtrgana kljuka in podobno.«

Na Staninvestu imajo več kot sto klicev tedensko. Občani jih prosijo in zahtevajo pomoč. Od tega je skoraj polovica nepotrebnih, pri katerih gre za resnične malenkosti, ki bi jih stanovalci sami odpravili. »Ni pritrjeno držalo za zapiranje oken, pridite,« kliče stanovalec iz Knafličeve ulice. »Na vratih manjka ključ, pipa pri umivalniku pušča,« kliče tretji.

Precej jih kliče zaradi kanalizacije. V odtočne cevi mečejo vse mogoče in potem se bojijo stroškov in kličejo, češ, da se je odtočna cev zdrobila. Tudi moker strop je vzrok za klice. »Od strehe teče,« kličejo. Potem pa stopiš v stanovanje in vidiš, da se v kotih nabira vlaga, okna in vrata so tesno zaprta, po vonju ugotoviš, da zračenje ni pogosto, na radiatorjih pa sušijo kup perila.

Seveda se na stropu nabira voda. Raje nas kličejo, kot pa da bi stopili na podstrešje in zamenjali opeko ali dve. In bob ob steno je vsako prigovarjanje, da mora imeti drog za TV anteno objemko, tako, da ne teče voda na podstrešje. S krpami in papirjem zamašijo take luknje, potem pa spet kličejo in kličejo.

»V kopalnici imam pokvarjeno luč, se pritožuje nekdo iz Lavričeve, drugi pa pravi, da pušča kotliček v stranišču in da naj ga pridejo mojstri popravit. »Samo vijak bi moral zategniti, pa noče,« pravijo delavci. »Imam počeno ploščico v kopalnici. Imam odlomljen košček ploščice v stranišču,« tarnata stanovalca iz Čufarjevega naselja. »Res pa je,« je dejal Božo Kastelic, »da so, še posebej v novogradnjah, zelo slaba vrata in okna. Skoraj ni pregleda, ko ne bi ugotovili, da vrata ne tesnijo, da se okna ne zapirajo. In glede tega je tudi največ pritožb. Toda...«

»Če eni stranki nekaj naredimo, dobimo drugi dan kopico pritožb njenega soseda, češ, da njemu še bolj pušča voda, streha in podobno. Namesto da bi stanovalec za sto dinarjev kupil pokvarjeni del in si sam, seveda tisti, ki to zna, popravil pokvarjeni del, nas raje kliče, dvakrat, večkrat. Napaka, katere popravilo stane draga če sto dinarjev, stane Staninvest več kot 2000 dinarjev. Na koncu leta se tega nabere kar precej,« pravijo pri Staninvestu.

JOŽE JERMAN

Še veliko naselij brez telefona

V petih letih naj bi v šentjurski občini dobili 770 novih naročnikov

ŠENTJUR PRI CELJU, 7. aprila – Če povemo, da pride v šentjurski občini telefonski priključek na približno vsakega tridesetega občana, je jasno, da je še precej naselij brez telefona. Kaj to pomeni ob razmeroma slabo urejeni cestni povezavi pa najbrž ni treba posebej govoriti.

Dosedanja prizadevanja za širjenje telefonskega omrežja so sicer rodila nekaj sadov, vendar skromnih. Prav zato bodo napori v to smer močni tudi v tem srednjeročnem obdobju. Načrtujejo, naj bi do konca tega srednjeročnega obdobja število telefonskih naročnikov od sedanjih 630 zvišali na nekaj več kot 1400, kar bo poleg širjenja omrežja terjalo tudi več naložb v povečanje zmogljivosti telefonskih central. Možnost uporabe telefona v nujnem primeru pa bodo povečale tudi javne telefonske govorilnice, ki naj bi jih v več krajih šentjurske občine do konca tega srednjeročnega obdobja postavili dvajset.

V. S.

Celjani bodo spet počistili po mestu

Zelenice že urejajo, osrednja akcija »Očistimo Celje« pa bo 18. aprila

CELJE, 7. aprila – V večini celjskih krajevnih skupnosti so se občani že lotili urejanja zelenic in okolja, osrednja akcija Očistimo Celje pa bo 18. aprila. V delovnih organizacijah bodo poskrbeli za lepši videz dvorišč, parkirišč in tovarniških prostorov že dan prej. Lovci, taborniki, ribiči in člani drugih društev pa se bodo z enakim namenom odpravili v gozdove ter na obrežja rek in potokov.

Odpadke bodo zbrali na že določenih zbirnih mestih, nato pa jih bodo tovornjaki več delovnih organizacij odpeljali na odlagališče v Bukovžlaku, kjer jih bodo sortirali po vrsti in morebitni uporabnosti. Akcijo Očistimo Celje bodo izvedli v vseh krajevnih skupnostih in delovnih kolektivih, računajo pa, da bo najobsežnejša med vsemi dosedanjimi.

I.B.

Sodelovanje je preraslo sedanje okvire

Razne akcije, športne in kulturne, združujejo mlade in vojake ptujske občine

PTUJ, 7. aprila – Sodelovanje mladine in vrstnikov v uniformi JLA se v skladu s prizadevanji za vse širše podružbljenje obrambnih priprav že davno ni več zgolj formalno. O tem govori tudi primer ptujske občine, kjer se je v zadnjih nekaj mesecih to sodelovanje razširilo na skoraj vsakodnevne akcije, športna in kulturna srečanja, družabne večere, ki jih pripravljajo mladinci v osnovnih organizacijah ZSM po terenu in šolah ter v enotah vojašnice Dušana Kvedra Tomaža.

V teh mesecih so se vrstila športna srečanja, mladinci in vojaki so skupaj pripravili vrsto prireditev, družabnih srečanj in razgovorov o problemih in življenju mladih, vrh aktivnosti pa se bliža s pripravami na sprejem zvezne štafete mladosti. V Ptuju jo pričakujejo 25. aprila, ko bo tudi vsakoletni pohod na Motje, kjer je padla Lackova četa.

V. P.

Vabilo ljubljanskim aktivistom OF

Vabimo bivše ljubljanske aktiviste OF (tudi tiste, ki so se po vojni izselili), da se zaradi evidence in pozivov na srečanje aktivistov ob 40-letnici ustanovitve OF in vstaje javijo z osnovnimi podatki o svojem delu, na **medvojni aktiv OF Ljubljana** pri **mestni konferenci SZDL Ljubljana, Komenskega 7.**

Toplo malico dobiva večina zaposlenih

V slovenskobistriški občini je družbena prehrana urejena za 80 odstotkov delavcev

SLOVENSKA BISTRICA, 7. aprila – Pri bistriškem občinskem svetu zveze sindikatov so podrobneje ocenili organiziranost prehrane delavcev in ugotovili, da so se razmere v zadnjih letih občutno izboljšale. Vse več je delovnih organizacij, ki imajo urejene obrate družbene prehrane, še vedno pa je nekaj delovnih kolektivov, kjer so naredili premalo. V občini je zaposlenih nekaj več kot 7500 delavcev, tople malice pa zagotavljajo za osemdeset odstotkov zaposlenih. Nekaj več kot deset odstotkov zaposlenih dobiva bone za prehrano, pri tem pa velja zapisati, da v večini primerov toplih malic ni moč zagotoviti zaradi narave dela. Zabeležili so tudi nekaj primerov, ko bone izdajajo neupravičeno, kajti s primerno organiziranostjo bi lahko zagotovili tople obroke. Pohvalno je tudi, da je prehrana v večini primerov kakovostna, manj zadovoljni pa so z ugotovitvijo, da raste število zaposlenih, ki dobivajo bone zaradi zdravstvenega stanja.

D. U.

Ravne bogatejše za »Bratstvo«

Kulturnoumetniško društvo, v katerem snujejo pripadniki drugih jugoslovanskih narodov in narodnosti, je prvo v Sloveniji – Pester program štirih sekcij – »Krepili bomo bratstvo in enotnost«

RAVNE NA KOROŠKEM, 7. aprila – »Ustanovitev kulturnoumetniškega društva Bratstvo na Ravnah je velik dogodek. Pripadniki drugih jugoslovanskih narodov in narodnosti smo tako, ob obilni pomoči tukajšnje kulturne skupnosti in drugih dejavnikov, dobili možnost, da bomo na organiziran način ohranjali in širili naše kulturno izročilo, hkrati pa, ob pretakanju kulturnih vrednot, krepili bratstvo in enotnost,« je rekel dr. Milorad Joksimović, predsednik društva, potem ko so člani bratstva pred dnevi, skupaj s »Prežihovci«, pripravili akademijo v počastitev tega dogodka.

Ni slučaj, da je prvo takšno društvo v Sloveniji nastalo prav v občini Ravne, v Prežihovem svetu, kjer kultura vse bolj postaja tudi način življenja. V izjemno razgibanem ljubiteljskem kulturnem delu, v katerem sodelujejo vse generacije ljudi, kjer iz množičnosti posamezne skupine segajo v umetniške vrhove, kjer je kulturna politika v rokah delegatske skupščine in prek nje v oblasti delavcev je ustanovitev takšnega društva sad življenja in potreb ljudi, ki tod ustvarjajo.

»Od okrog 2000 pripadnikov drugih narodov in narodnosti, ki živijo in delajo v ravenski in drugih koroških občinah, se je v delo društva doslej vključilo 700 ljudi. Za zdaj že imamo folklorno sekcijo – ta je prej delala pri KUD Prežihov Voranc in je nekakšen predhodnik Bratstva – glasbeno pevsko in literarno dramsko sekcijo, pravkar pa ustanavljamo še knjižničarsko klubsko sekcijo,« pravi predsednik bratstva dr. Milorad Joksimović, zobni zdravnik s Prevalj.

Člani Bratstva, delavci številnih koroških kolektivov, se prav zdaj dogovarjajo s stanovanjsko skupnostjo na Ravnah, da bi jim v novem stanovanjskem naselju na Javorniku odstopili starejšo hišo, v kateri bi uredili klubske prostore. Titov dom na Ravnah, ki so jim v uporabo brezplačno odstopili Prežihovci, bo namreč premajhen za tako razvejeno dejavnost.

»Mi smo Jugoslavija v malem, odlično se razumemo, kot bratje smo,« je navdušen dejal Čamil Žečiri, topilec iz Žerjava, sicer pa član glasbeno-pevske sekcije. »Že samo ime društva pove, da bomo pri svojem kulturnem delu krepili bratstvo in enotnost. Tega si od srca želimo,« je še rekel Čamil Žečiri, ki se je na nedavni akademiji skupaj s kolegi Albanci že predstavil s svojim ansamblom.

»V literarno-dramski skciji že pridno delamo,« meni Milosav Mičović, laborant v slovenjgraški splošni bolnišnici. »Prav zdaj študiramo Branka Čopića dramsko delo ,Volk Bubalo', prva predstava bo že prihodnji mesec. Dvanajst nas je zaenkrat v tej skupini, pridno pa nam pomaga domačin Mirko Angeli iz železarne. Igrali bomo tudi v slovenščini, seznanili smo se tudi že z delom Prežihovega Voranca, razmišljamo o monodrami itd«, je sklenil Milosav Mičović.

Tudi višja medicinska sestra Ružica Nikolić, ki je na Koroško prišla iz Ćuprije, sodeluje v literarno-dramski sekciji. »Naš cilj je prenašanje kulturnih vrednot, tradicij NOB, bratstva in enotnosti, vrata v naše društvo so venomer odprta vsem«, je rekla.

»Srečen sem, ker bodo tako tudi naši otroci spoznali kulturo nas in naših staršev«, je dejal Tomo Stefanović, ki je na Ravne prišel iz Beograda že pred 24 leti. »Bratstvo je res velik dosežek in prepričan sem, da bo v celoti opravilo svoje poslanstvo. Skozi prepletanje kulturnih vrednot si bomo ljudje še bliže, laže se bomo razumeli, našli bomo še pristnejšo stike.«

Gordana Bogosavljević in Dragan Todorović sta na Koroško prišla iz Šabca. Gordana je članica folklorne sekcije in se na vaje ter nastope vozi iz Dravograda, kjer dela v zdravstvenem domu, Dragan pa je že pravi Ravenčan in je član glasbene sekcije, kjer so si fantje sami kupili instrumente. Lazar Miševski iz Zletova v Makedoniji pa je dejal, da bo v delo društva vključil tudi svoje otroke.

Ko so na Ravnah ustanovili Bratstvo, so tudi podpisali listino o sodelovanju s kulturnoumetniškim društvom Prežihov Voranc. »Z njimi bomo še posebej radi sodelovali,« pravijo v Bratstvu, »saj so nam veliko dali in nam bodo še naprej pomagali pri našem razvoju.«

IVAN PRAPROTNIK

Občine med seboj

TRBOVLJE – Listino o pobratenju med občinama Trbovlje in Lazarevac so podpisali 1. junija 1978. V okviru pobratenja s to srbsko občino pa sta sklenili pobratenje še krajevna skupnost Franc Fakin iz trboveljske občine in krajevna skupnost Veliki Crljeni iz občine Lazarevac.

Pobrateni občini vsako leto oblikujeta program konkretnega sodelovanja in skupnih akcij. Tako občini bolj ali manj tesno sodelujeta na družbenopolitičnem ter gospodarskem, kulturno-prosvetnem, vzgojno-izobraževalnem in športnem področju.

Občina Trbovlje ni sklenila pobratimstva z nobeno drugo jugoslovansko občino, čeprav ima z nekaterimi že več let dobro razvite stike. Tako Trboveljčani že vrsto let sodelujejo z občino Valandovo iz Makedonije, stalne stike pa imajo tudi s hrvaško občino Donji Lapac.

Ob vsem tem pa imajo zelo tesne in trajne stike z nekaterimi slovenskimi občinami, predvsem s tistimi, ki mejijo ob trboveljsko občino.